

နန္ဒာသိန်း

ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

BURMESE
CLASSIC
.COM

ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်း

နှင့်

အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

F A လှိုင်းသစ်စာပေ

(သတ္တမအကြိမ်)

ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်း

နှင့်

အဆင့်မြင့် ခရီးစဉ်

မြင့်မြတ်ရာသို့ အဆင့်ဆင့် ကြိုးပမ်း လှမ်းတက်နိုင်သည့်
လူ့ပြုမူလှုပ်ရှားမှုများကို ညွှန်းဆိုသော အတွေးအမြင် အယူအဆများ

ပြုစုသူ

နန္ဒာသိန်းဇံ

လှိုင်းသစ်စာပေ

အမှတ်-၇၊ ၇-လွှာ၊ ၁၅-လမ်း၊ လမ်းမတော်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၂၀၀၇၃၅၊ ၀၉၅၀ ၅၅၉၉၆

(သတ္တမအကြိမ်)

ပထမအကြိမ်	ပုံနှိပ်ခြင်း၊ စက်တင်ဘာလ	၁၉၇၇ - ခု
ဒုတိယအကြိမ်	ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ဇူလိုင်လ	၁၉၈၀ ပြည့်
တတိယအကြိမ်	ပုံနှိပ်ခြင်း၊ မတ်လ	၁၉၈၂ - ခု
စတုတ္ထအကြိမ်	ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ဇူလိုင်လ	၁၉၈၅ - ခု
ပဉ္စမအကြိမ်	ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ဇန်နဝါရီလ	၁၉၈၇ - ခု
ဆဋ္ဌမအကြိမ်	ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ဒီဇင်ဘာလ	၁၉၈၈ - ခု
သတ္တမအကြိမ်	ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ဖေဖော်ဝါရီလ	၁၉၉၀ ပြည့်

အုပ်ရေး (၂၅၀၀)

မျက်နှာဖုံးပန်းချီ တင်ဝင်း
 အဖုံးရိုက် အောင်ကျော်ဖြိုး

ရောင်းဈေး ၃၀၀၀ ကျပ်

စာအုပ်စာတမ်း စာနယ်ဇင်း ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခွင့်ပြုလက်မှတ်
 အမှတ် ၃၈၀/၈၉ (၈)

မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၄၅/၉၀) (၂)

ထုတ်ဝေသူ ဒေါ်ဟန်တင် (၈၁၈၄၆) ၊ လှိုင်းသစ် စာပေ
 အမှတ် - ၃၈/၈၁ ဘိုကလေးဈေးလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ ဒေါ်ခင်စန်းစန်း
 အောင်ကျော်ဖြိုး ပုံနှိပ်တိုက် (၀၃၅၈၀)
 ၁၉/၂ - ပန်းလှိုင်လမ်း၊ ပန်းလှိုင်ရပ်ကွက်
 ကြည့်မြင်တိုင်။

ဖြန့်ချိရေး လှိုင်းသစ် စာပေ၊ အမှတ်-၇၊ ၇-လွှာ၊ ၁၅-လမ်း၊
 လမ်းမတော်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
 ဖုန်း - ၂၁၀၇၃၅၊ ၀၉၅၀ ၅၅၉၉၆

တစ်နေ့ပြီး တစ်နေ့ ဖြတ်ကျော်၍ တစ်သွားတည်း သွားနေ
ရသည့် ဘဝခရီး တစ်လျှောက်၌

မသိမှားမှုတို့ကြောင့် ပြုမိမှား၊ ပြောမိမှားတို့ဖြင့် နောင်တ
အထွေထွေ၊ ပူပန်သောက အထွေထွေတို့ ဖြစ်ရခြင်းမှလည်းကောင်း၊

အဝိဇ္ဇာမှောင်၌ ယုံမှားတွေဝေခြင်း၊ အမျိုးမျိုးဖြင့် အဆိုးကို
အကောင်းထင်၊ ဒုက္ခကို သုခထင်လျက် စမ်းတဝါးဝါး လှမ်းလျှောက်နေ
ရာမှ လမ်းလွဲ လျှောကျခြင်းမျိုးတို့မှ လည်းကောင်း၊

မဆုံမတွေ့လိုသော်လည်း ကြုံတွေ့လာရတတ်သည့် မချစ်
မနှစ်သက်သောသူ၊ မချစ်မနှစ်သက်သော အရာနှင့် အတူတူ ခရီး
ဆက်ရခြင်းကြောင့် ရန်ငြိုး ဒေါသတို့ဖြင့် စိတ်ပင်ပန်း၊ ကိုယ်ပင် ပန်း
ဖြစ်ရခြင်းတို့မှ လည်းကောင်း။

ချစ်သူခင်သူ၊ မြတ်နိုးရသူ၊ ချစ်သော အရာ၊ မြတ်နိုးသော
အရာတို့နှင့် ကြည်သာ ရွှင်ပြုံးလျက် ခရီးဆုံးတိုင် အတူတူသွား
လိုသော်လည်း လမ်းခုလတ်၌ပင် အပြီးတိုင် ခွဲခွာ နှုတ်ဆက်ခဲ့ရ၍
ယူကျုံးမရ ဖြင့် ကြေကြေ မြည့်မြည့် ဆွေးဆွေးနှင့်နှင့် ဖြစ်ရခြင်း
တို့မှလည်းကောင်း။

ရင်မဆိုင်လိုသော်လည်း ရင်ဆိုင်လာရမည့် အိုမင်းခြင်း ဒုက္ခ၊
နာရခြင်း ဒုက္ခ၊ သေရခြင်း ဒုက္ခတို့မှ လည်းကောင်း လွန်မြောက်ရာ
ခရီးလမ်းကို ညွှန်ပြတော်မူသည့် မြတ်ဗုဒ္ဓအား ရိုသေ မြတ်နိုးစွာ ရှိခိုး
ကန်တော့ပါသည်။

နန္ဒာသိန်းဇံ

(သတ္တမအကြိမ်)

ရည်ညွှန်းချက်

ညဉ့်တာရှည်လျား၍
တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်သော
ဆောင်းညများ၌
မီးပုံဘေးတွင် အချမ်းခိုရင်း
ဗုဒ္ဓ ဒေသနာမှ လူမှုတိုးတက်ရေး ဆိုင်ရာ
အတွေးအမြင်များကို
နားထောင်ခဲ့ကြသည့်
ညီ နှင့် ညီမငယ်သို့

(သတ္တမအကြိမ်)

ပါမောက္ခဦးပေအောင်

အမှာ

မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု၏ အခြေခံဖြစ်သော
 ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ဒဿနမှ လူမှုတိုးတက်ရေး
 ဆိုင်ရာ အယူအဆ၊ အတွေးအမြင် များကို
 ဖော်ထုတ် တင်ပြထားသည့် နန္ဒာသိန်းဝံ၏
 “ကိုယ်ကျင့် တည်ကြည်ခြင်း နှင့် အဆင့်မြင့်
 ခရီးစဉ်” ကျမ်းသည် မြန်မာတို့၏ အတွေး
 အမြင်ဆိုင်ရာ အမွေအနှစ် တစ်ရပ် အနေဖြင့်
 ရပ်တည်နေမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤကျမ်း
 ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခြင်းကို ဝမ်းသာစွာ ကြိုဆို
 ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဦးပေအောင်

ဒဿနိကဗေဒ ဌာန
 ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
 ၁၉၇၆ - ခု၊ စက်တင်ဘာလ - ၁၇ - ရက်။

ကထိက ဒေါ်ခင်ဆက်ရီ

အမှာ

လူ့အဖွဲ့အစည်းတိုင်း၌ ယဉ်ကျေးမှုသည် ရှိ၏။ သို့ရာတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု၌ ရှိသော ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အခြား လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု၌ ရှိသော ယဉ်ကျေးမှုသည် ခြားနားကြသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု၌ ရှိသော ယဉ်ကျေးမှုသည် ယင်း အဖွဲ့အစည်းက လက်ခံထားသော တန်ဖိုးများ၏ အခြေခံ အုတ်မြစ် ဖြစ်သည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု၌ ရှိသော ယဉ်ကျေးမှုသည် ပျက်စီးသွားငြားအံ့၊ ယင်း၏ ပျက်စီးခြင်းနှင့်အတူ လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ တန်ဖိုးများသည်လည်း ဆိတ်သုဉ်း သွားမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယဉ်ကျေးမှု ဟူသည် စောင့်ထိန်းအပ်၊ စောင့်ထိန်းထိုက်၊ စောင့်ထိန်းသင့်သော ရတနာ တစ်ခုဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ယဉ်ကျေးမှုတိုင်းသည် ရပ်တန့်၍ မနေ၊ ပြောင်းလဲ၍သာ နေသည်။ ထို့ပြင် အထူးသဖြင့် မျက်မှောက်ခေတ်၌ ယဉ်ကျေးမှုတိုင်း လိုလိုပင် အခြား ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ထိတွေ့မှုများ ရှိလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ယင်းသို့ ထိတွေ့ ရိုက်ခတ်မှုများသည် မိမိ လက်ခံထားသော ယဉ်ကျေးမှုကို အပြောင်းအလဲကြီး ပြောင်းလဲ စေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မျက်မှောက်ခေတ်မှာကဲ့သို့ မိမိ ယဉ်ကျေးမှုကို

(ဃ)

ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် ခက်ခဲသော ခေတ်ဟူ၍ မရှိ
ခဲ့ပေ။

မြန်မာ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ထူထည်ကြီးမားသည့်
ယဉ်ကျေးမှု တစ်ရပ်ရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည်။
မြန်မာ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ရှည်လျားသော သမိုင်း
နောက်ခံကား ရှိသည့် ယဉ်ကျေးမှု တစ်ရပ်ကို ထိန်းသိမ်းထား
သော လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ လူ့ အဖွဲ့အစည်း
သည် ဗုဒ္ဓ ဒဿန အတွေးအခေါ်ကို အခြေခံသည့် ယဉ်ကျေး
မှုကို လက်ခံထားသော လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည်။

မျက်မှောက်ကာလတွင် အမျိုးမျိုးသော ယဉ်ကျေးမှု
များသည် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ရိုက်ခတ်လာကြသည်။
မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၏ နက်ရှိုင်းမှု ကို မသိကြသေးသော လူငယ်
လူရွယ် အချို့သည် မိမိတို့ ယဉ်ကျေးမှုကိုပင် မိမိတို့က အထင်
သေးလာသည် ကို ဝမ်းနည်းစွာ တွေ့လာရသည်။ အခြား
ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မိမိ ယဉ်ကျေးမှုတို့ ယှဉ်လာတိုင်း အခြား
ယဉ်ကျေးမှုကိုမှ ရွေးလိုသူ၊ ပိုမို တန်ဖိုးထား လိုသူတို့က များ
လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

နန္ဒာသိန်းဝံသည် ခေတ်ပညာတတ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။
သူသည် အနောက်တိုင်း အတွေးအခေါ်များကို နံ့နံ့ စပ်စပ်
လေ့လာထားသူ ဖြစ်သော်လည်း အရှေ့တိုင်း ယဉ်ကျေးမှု
ကို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ကိုင်တွယ်ထားလိုသူ တစ်ဦးဖြစ်သည်။ အခြား
ယဉ်ကျေးမှုများကို မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု မျက်စိဖြင့် ရှုမြင်ရန်
ကြိုးစားသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် နန္ဒာသိန်းဝံ၏ “ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်း
နှင့် အဆင့်မြင့် ခရီးစဉ်” သည် မြန်မာ့လူငယ်များ

(c)

လက်ဝယ်သို့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရောက်ရှိပါစေဟု ဆုတောင်းမိသည်။ “ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်း နှင့် အဆင့်မြင့် ခရီးစဉ်” သည် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုကို လေးစားမှု ရှိသည့် လူငယ်များအား ပို၍လေးစားမှုရှိလာအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါစေဟု ဆုတောင်းမိသည်။ အထူးသဖြင့် “ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်း နှင့် အဆင့် မြင့် ခရီးစဉ်” သည် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုကို အထင်အမြင်သေးသော မြန်မာလူငယ်များအား အမြင်မှန်ကို ပေးနိုင်စွမ်း ရှိမည် ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။

ဒေါ်ခင်ဆက်ရီ

ဒဿနိကဗေဒ ဌာန
ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
၂၇ - ရက်၊ အောက်တိုဘာလ၊ ၁၉၇၆ - ခု။

နန္ဒာသိန်းဝင်း၏ထုတ်ဝေပြီးစာအုပ်များ

- ၁။ အတွေးအခေါ်တို့လွင့်ပျော့ခြင်းနှင့်
လူ၏ဆောက်တည်ရာ (၁၉၈၃) - ၄၀၀၉၄၁၀၅၀၉
- ၂။ ဘဝအဓိပ္ပါယ်နှင့် ဘဝသစ္စာ (၁၉၇၅) - ၃၅/၈၉(၁)
- ၃။ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့်
အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ် (၁၉၇၇) - ၃၈၀/၈၉(၈)
- ၄။ စီးပွားရေးနှင့် စစ်ရေးဗျူဟာ (၁၉၉၂) - ၂၅/၉၂(၂)
- ၅။ ခရောင်းလမ်းကို ဖြတ်ကျော်ခြင်း (၁၉၇၉) - ၃၉၄/၈၉(၈)
- ၆။ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းနှင့် ခရီးသွားခြင်း (၁၉၈၀) - ၄၈၇/၈၈(၁၁)
- ၇။ စိတ်အဆင့်ဆင့်မြင့်တက်ခြင်းသဘာဝ (၁၉၇၅) - ၂၁၁/၈၉(၅)
- ၈။ အရိမဒ္ဒနမှ တွေးမြင်ရန်တို့ ဝေပုံနေဆဲ (၁၉၉၅) - ၁၃၆/၉၅(၃)
- ၉။ အသွင်သဏ္ဍာန်တို့နောက်ကွယ်၌ (၁၉၉၃) - ၄၀၈/၉၄(၇)
- ၁၀။ ကြာ (၁၉၉၂) - ၄၁၄/၉၁(၁၀)
- ၁၁။ မှန်သောစကားကိုဆိုခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော
မှတ်ချက်များ (၁၉၈၈) - ၃၉၃/၈၉(၈)
- ၁၂။ ထေရဝါဒနှင့် ပတ်သက်သောမှတ်ချက်များ (၂၀၀၁)
၃၀၂/၂၀၀၀(၅)
- ၁၃။ တွေးချိန်ချင့်စရာ (၁၉၉၉) - ၁၀၄၈/၂၀၀၁(၁၀)
- ၁၄။ နက္ခတ်ဗေဒင်နှင့် မြန်မာ့အတွေးအမြင်အစဉ်အလာ
- ၁၅။ ဖြေဆိုရာ (၁၉၈၉) - ၄၂၂/၈၈(၇)
- ၁၆။ THROUGH LIFE'S PERILS(1983) - 1148
- ၁၇။ မနက်ဖြန်များကိုဖြတ်သန်းနေသော စိတ်ကူးများ (၂၀၀၃)
၈၆၂/၂၀၀၂(၁၀)
- ၁၈။ ပြောရင်းပြောနေမည့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ (၂၀၀၄) - ၃၀၉/၂၀၀၄(၄)
- ၁၉။ သမုဒ်ပင်လယ်ပြာ နှိုင်းပမာ (၂၀၀၈) - ၄၀၀၂၄၃၀၃၀၈
- ၂၀။ နောင်တကင်းရာသို့... (၂၀၀၉) - ၄၀၀၇၉၇၀၇၀၉

မာတိကာ

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ပါမောက္ခဦးဖေအောင် အမှာ	(က)
	ကထိက ဒေါ်ခင်ဆက်ရီ အမှာ	(ဂ)

အပိုင်း (၁)

ဘဝခရီးကို တည်ကြည်ခိုင်ခံ့စွာ လျှောက်နိုင်ရန်
အတွက် လိုအပ်သော အထောက်အကူများ

၁။	လူနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ထိန်းမတ်ပေးနိုင်သော မဏ္ဍိုင်	၃
၂။	ဖြောင့်မတ်စွာ ပြုမူလှုပ်ရှားနိုင်ခြင်း နှင့် အဖန်ဖန်တလဲလဲ ဖြစ်ပေါ်နိုင်မှု သဘာဝ	၁၇
၃။	အကျင့်စရိုက်ကောင်းများကို ပျိုးထောင်ခြင်း	၃၂

အပိုင်း (၂)

အခြေနေတို့ကို မှန်ကန်စွာ ရှုမြင်သည့်
ယထာဘူတ ဝါဒ

၄။	အနောက်တိုင်း ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ပညတ်များမှ လွန်သော အမြင်	၄၅
၅။	အစွန်းတရားတို့ကို ရှောင်ခြင်း	၆၂

(၆)

အခန်း

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အပိုင်း (၃)

အတွေးအမြင် ကြည်လင်ခြင်းနှင့် ဖြောင့်မန်စွာ
ပြုမူနိုင်ခြင်း

- ၆။ ဒွန်တွဲ၍ သွားရသော အရည်အချင်း နှစ်ခု ၇၃
- ၇။ လူ၌ ရှိသင့် ရှိထိုက်သော ဂုဏ်ရည် ၈၅

အပိုင်း (၄)

ပြုမူလှုပ်ရှား ကြိုးပမ်းမှုများ နှင့် တန်ပြန်
သက်ရောက်မှု သဘာဝ

- ၈။ အတွင်းသန္တာန်ကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်း ၉၉
- ၉။ မြင့်မြတ်ရာသို့ ဘဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွား
နိုင်သည့် စွမ်းအင် ၁၁၈

အပိုင်း (၅)

ဆင်ခြင်ဉာဏ်တို့၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့်
ယင်းတို့၏ အကန့်အသတ်

- ၁၀။ ဆင်ခြင်ခြင်းတရားတို့နှင့် မထိန်းချုပ်နိုင်သော အရာ
များကို ထိန်းချုပ်နိုင်သော ကျင့်စဉ် ၁၄၁
- ၁၁။ ပြေလွင်သော သဘောထားနှင့် ငြိမ်းအေးသော
နေခြင်း ၁၅၇

အပိုင်း (၆)

နိုင်နဲတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ဘဝအောင်နိုင်ရေး

- ၁၂။ ထမြောက်အောင်မြင်မှု၏ သော့ချက် ၁၇၃
- ၁၃။ အဆင့်မြင့် ခရီးစဉ် ၁၉၂

(၅)

အခန်း

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အပိုင်း (၇)

ထုထည်ကြီးမားသည့် အတွေးအမြင် အမွေ

အနှစ်များနှင့် ဘဝခရီး

၁၄။ မြန်မာ့ အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်တို့ကို အသုံးချကာ
ရှေ့ခရီးကို လှမ်းလျှောက်ခြင်း ၂၁၅

- သက်ဆိုင်ရာအပိုင်းများနှင့်ယှဉ်တွဲလေ့လာနိုင်သော
ကိုးကားကျမ်းများ မှ ကောက်နုတ်ချက်များ ၂၃၅

- ကိုးကားကျမ်းများ ၂၇၇

- အကွရာစဉ် အညွှန်း ၂၈၅

အပိုင်း (၁)

ဘဝခရီးကို တည်ကြည်ခိုင်ခံ့စွာ လျှောက်နိုင်ရန်
အတွက် လိုအပ်သော အထောက်အကူများ

လူဖြစ်ကာ မတ္တသည် မြတ်နိုးစရာ
မဟုတ်သေး လူကောင်း ဖြစ်ရခြင်း
သည်သာလျှင် မြတ်နိုးစရာ စင်စစ်
ဖြစ်၏။

ဆိုကရေးတီးစ် - CRITO

(သတ္တမအကြိမ်)

အခန်း (၁)

လူ နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ထိန်းမတ်ပေးနိုင်သော မဏ္ဍိုင်

လူ၌ မြတ်နိုးဖွယ် အကောင်းဆုံးသော အရည်အသွေးတစ်ခုမှာ အကျင့်စရိုက်ကောင်းရှိခြင်းဖြစ်၍ လူတစ်ဦး၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အကောင်းဆုံးသော အရည်အသွေးတစ်ခုမှာ အကျင့်စရိုက်ဆိုးရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟုဆို တတ်ကြသည်။ လူတစ်ဦး၏ ဘဝကို လှပတောက်ပြောင်အောင် လွှမ်းခြုံပေး နိုင်သော အဆင်တန်ဆာတို့မှာ အကျင့်စရိုက်ကောင်းများဖြစ်၍ လူတစ်ဦး ၏ ဘဝကို အကျည်းတန်အရပ်ဆိုးစေအောင် လွှမ်းခြုံပေးနိုင်သော အဆင် တန်ဆာတို့မှာ အကျင့်စရိုက်ဆိုးများပင် ဖြစ်သည်ဟုလည်း တင်စားပြော ဆိုတတ်ကြသည်။ လူတစ်ဦး၏ ဘဝကို ဆွေးမြည့်ပျက်ယွင်းစေသော အရာ တို့မှာ အကျင့်စရိုက်ဆိုးများပင် ဖြစ်၍ လူတစ်ဦး၏ ဘဝကို တိုးတက်ခိုင်ခံ့ စေသော အရာတို့မှာ အကျင့်စရိုက်ကောင်းများပင် ဖြစ်သည်ဟုလည်း ဆို တတ်ကြသည်။

‘အကျင့်စရိုက်ဟူသည်မှာ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ များစွာ ဖြစ်လေ့ ရှိသော သဘော’ * (ဝါ) ကိုယ်-နှုတ်-စိတ် တို့၌ သက်ဆိုင်ရာ အပြုအမူ တစ်စုံတစ်ရာသည် အခါများစွာ၊ အကြိမ်အရေအတွက်များစွာ ဖြစ်နေသော သဘောကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ကြ၏။

အချို့က ‘တစ်စုံတစ်ရာသော အပြုအမူသည် သာမည တစ်ခါ နှစ်ခါဖြစ်ခြင်းထက် ပိုလွန်၍ အဖြစ်များခြင်း (ဝါ) တစ်စုံတစ်ရာသော အပြု အမူကို သာမည ပြုသည်ထက် ပိုလွန်၍ အပြုများနေခြင်းကို အကျင့် စရိုက်ဖြစ်သည်’ ဟု အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ကြ၏။

* လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး၊ ယမိုက်အဖြေကျမ်း၊ စာ - ၁၃။

၄ နန္ဒာသိန်းစံ ထိုက်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

လူတစ်ဦးသည် အရက်သေစာ သောက်စားခြင်းကို စွဲလမ်းသွားသောအခါ ထိုသူ၏ဘဝ တစ်လျှောက်၌ အရက်သေစာ သောက်စားသည့် အပြုအမူကို နေ့စဉ်ရက်ဆက် စွဲမြဲစွာ ပြုလုပ်၏။ ထိုသူ့ဘဝ၌ နေ့စဉ်ရက်ဆက် အရက်သေစာသောက်စားသည့် အပြုအမူသည် အခါများစွာ၊ နေ့စဉ်ပေါင်း အရေအတွက်များစွာ ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် အရက်သေစာသောက်စားခြင်းသည် တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ် တစ်ခါနှစ်ခါ သာမညမျှ ဖြစ်သည်ထက်ပိုလွန်ကာ အဖြစ်များလျက်ရှိ၏။ ထိုသို့ အရေအတွက်များစွာ စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြုလုပ်နေသော၊ စွဲမြဲစွာ အဖြစ်များနေသော အပြုအမူမျိုးကိုပင် (အထက်ပါ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်တို့အရ) 'အကျင့်စရိုက်' ဟု ခေါ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

အခြားသူတစ်ဦးသည် စကားပြောရာ၌ အရွတ်အနောက်နှင့် ဟာသကလေးနှော၍ ပြောမိ၊ ပြောမိတတ်ရာမှ နောင်တွင် အခြေအနေများစွာ၌ အရွတ် အနောက်နှင့် ဟာသနှော၍ပြောတတ်သော အပြုအမူသည် အခါများစွာ၊ အကြိမ်အရေအတွက်များစွာ၊ စွဲမြဲစွာ ထိုသူ၌ ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် အရွတ်အနောက်နှင့် ဟာသနှော၍ ပြောတတ်ခြင်းကို သာမည တစ်ခါတစ်ရံ၊ တစ်ခါနှစ်ခါ စသည် ပြောတတ်ခြင်းထက် ပိုလွန်၍ ပြောနေတတ်သော အပြုအမူသည် ထိုသူ၌ များစွာ ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ ထိုသို့ အခြေအနေများစွာ၌ အပြုအမူများနေသော၊ စွဲမြဲစွာ အဖြစ်များနေသော သာမညဖြစ်သည်ထက်ပို၍ အဖြစ်များနေသော အပြုအမူမျိုးကို (အထက်ပါ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်တို့အရ) 'အကျင့်စရိုက်' ဟု ခေါ်နိုင်မည်ဖြစ်၏။

ထိုနည်းတူ လူတစ်ဦးသည် အခါများစွာ၊ နေရာများစွာ၌ သာမညတစ်ခါတစ်ရံ၊ တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ်စသည် ဖြစ်တတ်သည်ထက် ပိုလွန်ကာ စိတ်တိုတတ်၏။ အခါများစွာ၊ နေရာများစွာ၌ ထိုစိတ်တိုတတ်ခြင်းသည် အကြိမ်အရေအတွက်များစွာ ထိုသူ၌ အဖြစ်များ လျက်ရှိ၏။ ထိုသို့ အခြေအနေများစွာ၌ အပြုများ၊ အဖြစ်များနေသော၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သာမည ဖြစ်တတ်သည်ထက်ပို၍ စိတ်တိုနေတတ်သော အပြုအမူမျိုးကို (အထက်ပါ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်တို့အရ) 'အကျင့်စရိုက်' ဟု ခေါ်ရမည် ဖြစ်လေသည်။

သို့ရာတွင် အပြုများ၊ အဖြစ်များနေသော အပြုအမူကို 'အကျင့်စရိုက်' ဖြစ်သည် ဟူသော အထက်ပါ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်တို့သည်

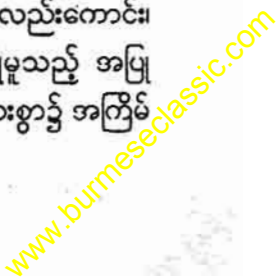
ပြည့်စုံလုံလောက်သော အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်များ မဟုတ်ဟု အချို့က ယူဆကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် 'အပြုအမူ တစ်ခုသည် အဖြစ်များ တိုင်း ယင်းအပြုအမူကို အကျင့်စရိုက်ဖြစ်သည်ဟု တစ်ထစ်ချ မသတ်မှတ်နိုင်ဘဲ သောကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ပုံစံအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၌ အသက်ရှူသွင်းခြင်း၊ ရှူထုတ်ခြင်း အပြုအမူသည် မွေးသည်မှ သေသည်အထိ ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ ယင်းသို့ များစွာဖြစ်လျက်ရှိခြင်းကြောင့် အသက်ရှူသွင်းခြင်း၊ ရှူထုတ်ခြင်း ကို အကျင့်စရိုက်အဖြစ် မသတ်မှတ်နိုင်' ဟု ဆိုကြ၏။ သို့ရာတွင် အချို့က "အသက်ရှူသွင်းခြင်း၊ ရှူထုတ်ခြင်းသည် 'အပြုအမူ' မဟုတ်၊ ခန္ဓာကိုယ် အသက်ရှင်နေရန် လိုအပ်မှု အတွက် ဖြစ်ပေါ်နေသော 'လှုပ်ရှားမှု' (ဝါ) 'တုံ့ပြန်မှု' ၊ သာ ဖြစ်သည်" ဟု ဆိုကြသည်။

သို့ဆိုလျှင် 'အပြုအမူ' ကို ခန္ဓာကိုယ် အသက်ရှင်နေရန် လိုအပ်မှု အတွက် ဖြစ်ပေါ်နေသော လှုပ်ရှားမှုများ၊ တုံ့ပြန်မှုများနှင့် ခွဲခြားသတ်မှတ် ရန်လိုအပ်လာသည်။ ထို့အပြင် တုံ့ပြန်မှုနှင့် အပြုအမူကို ဖြစ်ပေါ်အောင် လှုံ့ဆော်ပေးမှုများ (ဝါ) စေ့ဆော်မှု ၊ များကို ခွဲခြားရန်လည်း လိုအပ်လာ ပြန်သည်။ တစ်ဖန် စေ့ဆော်မှုများ၌လည်း စိတ်စေတသိက်တို့ သိသိသာသာ ယှဉ်တွဲမှုပါသော စေ့ဆော်မှု၊ စိတ်စေတသိက်တို့ သိသိသာသာ ယှဉ်တွဲမှုမပါ သော စေ့ဆော်မှု စသည်တို့ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် လိုအပ်လာပြန်သည်။ ထိုသို့ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းတို့ကို ပြုရာ၌ သုံးနှုန်းသော ဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလိုက်လွန်းခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ် ဖြစ်စဉ်ကို အတိအကျ မသိခြင်းနှင့် အခြားအကြောင်းများကြောင့် အဓိပ္ပာယ် တိတိကျကျ သတ်မှတ်ရန် အခက် ကြုံခြင်းများ ရှိနိုင်တန်ရာပေသည်။

'အပြုအမူ' ကို အတိအကျ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက် မပေးနိုင်ပါက 'အကျင့်စရိုက်' ကိုလည်း အတိအကျ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက် ပေးနိုင်လိမ့် မည် မဟုတ်ချေ။

သို့ရာတွင် ဤနေရာ၌ ယာယီအားဖြင့် ကိုယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း ပြုမူသည့် အပြု အမူတစ်မျိုးမျိုးကို 'အပြုအမူ' ဟု သတ်မှတ်၍ အခြေအနေများစွာ၌ အကြိမ်

၁။ reflex ။ drive motive

၆ နန္ဒာသိန်း၏ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

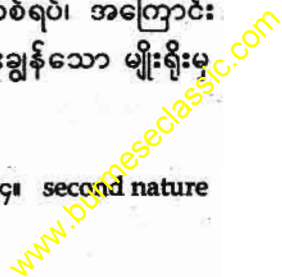
အခါများစွာ၊ စွဲမြဲစွာ ပြုနေ၊ ဖြစ်နေသော အပြုအမူ တစ်စုံတစ်ရာကို 'အကျင့်စရိုက်' ဟု သတ်မှတ်ထားမည် ဖြစ်ပါသည်။

သုတေသီများသည် အကျင့်စရိုက်တို့ ဖြစ်ပေါ်အောင် ဖန်တီးသည့် အခြေအနေ အကြောင်းတရားတို့ကို စူးစမ်းကြ၍ အယူအဆ အမျိုးမျိုးကို တင်ပြကြ၏။ အချို့က လူ၌ အစာရှာလိုစိတ်၊ ကာမဂုဏ်စိတ်၊ အပေါင်း အသင်းနှင့် နေလိုစိတ် အစရှိသည့် မွေးရာပါ ဇာတိစိတ်များ^၁ ရှိ၍ ထို ဇာတိစိတ်များအပေါ် မှီကာ အကျင့်စရိုက်များ ဖွဲ့စည်း ဖြစ်ပေါ်လာကြ သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ပုံစံအားဖြင့် အစာရှာလိုစိတ်တည်း ဟူသော မွေးရာ ပါ ဇာတိစိတ်ကြောင့် လူတို့သည် အစာစားကြ၏။ အစာစားရာ၌ အချို့ သည် သပ်သပ်ရပ်ရပ် စားတတ်သော အကျင့်ရှိကြ၍ အချို့ကား မသပ် မရပ် စားတတ်သော အကျင့်ရှိကြသည်။ အချို့က ပါးစပ်ထဲတွင် အစာ အပြည့်သွင်းကာ ပလုတ်ပလောင်း စားတတ်ကြ၍ အချို့က သင့်တော်ရုံ ထည့်သွင်း၍ စားတတ်သော အကျင့်ရှိကြ၏။ ထိုအကျင့်များ သည် အစာရှာ လိုစိတ်အပေါ် မှီ၍ ဖွဲ့စည်းဖြစ်ပေါ်လာသော အကျင့် များပင်ဖြစ်၏။

ထိုနည်းတူ အခြားအခြားသော ဇာတိစိတ်များအပေါ် မှီ၍ သက် ဆိုင်ရာ အကျင့်စရိုက်များသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဇာတိစိတ်များသည် အခြေအနေပေးတရားများ^၂ ဖြစ်၍ အကျင့်စရိုက် များသည် ယင်းအခြေအနေများအပေါ်မှီ၍ ဆင့်တိုး ဖွဲ့စည်း လာသော တရားများဖြစ်သည်ဟုယူဆကြသည်။ ဒဿနပညာရှင်ကြီး အာရစ္စတိုတယ်^၃ က လူသဘာဝကို ဖော်ပြရာ၌ လူ၏ မွေးရာပါ ဇာတိစိတ်ကို 'မူလ သဘာဝ' အဖြစ် ဖော်ပြ၍ ထိုမူလသဘာဝ ဇာတိစိတ်(ဝါ) အခြေ အနေ ပေါ် မှီ၍ နောက်မှ ဆင့်တိုးဖွဲ့စည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျင့် စရိုက်ကို ဒုတိယ သဘာဝ^၄ ဟု ဖော်ပြထား၏။

သုတေသီများသည် မျိုးရိုးဗီဇကိုလည်း အကျင့်စရိုက်တို့ ဖြစ် ပေါ်အောင်ဖန်တီးရာ၌ ပါဝင်သည့် အခြေအနေတစ်ရပ်၊ အကြောင်း တရားတစ်ရပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားကြ၏။ ထူးချွန်သော မျိုးရိုးမှ

၁။ instinct ၂။ aristotle ၃။ potentiality ၄။ second nature

ဆင်းသက် လာသူများသည် အများအားဖြင့် ထူးချွန်သော ဝီဇာတ်ခံ ရခဲ့ကြ၍ ထူးချွန်တတ်ကြသကဲ့သို့ အကျင့်စရိုက်ကောင်းသော မျိုးရိုးမှ ဆင်းသက်လာသော သူများသည်လည်း အများအားဖြင့် ကောင်းသော အကျင့်စရိုက် ဝီဇာတ်ခံ ရခဲ့ကြ၍ အကျင့်စရိုက်ကောင်း ရှိသူများ ဖြစ်တတ်ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝီဇာတ်ခံ ကောင်းမှု၊ သို့မဟုတ် ဆိုးမှုသည် အကျင့်စရိုက် အကောင်း အဆိုးများ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဖန်တီးသော အထောက်အကူ အခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

သိပ္ပံပညာရှင်များသည် မကောင်းသော ဝီဇာတ်ခံ ကောင်းသော ဝီဇာတ်ခံ ဖြစ်အောင် ဖန်တီး နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းကြ၏။ ဝီဇာတ်ခံဖြင့် မကောင်းသော အကျင့်စရိုက်ရှိသူတို့ကို ကောင်းသော အကျင့်စရိုက်ရှိသူတို့ ဖြစ်လာအောင် ပြောင်းလဲနိုင်လိမ့်မည်ဟု ထိုသိပ္ပံ ပညာရှင်တို့ မျှော်လင့်ခဲ့ကြတန်ရာသည်။

မကောင်းသော ဝီဇာတ်ခံ ကောင်းသော ဝီဇာတ်ခံဖြစ်ရောက်အောင် သိပ္ပံပညာသည် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါက လူမှု အနိဋ္ဌာရုံ အတော်များများသည် ကွယ်ပျောက်သွားနိုင်တန်ရာပေသည်။

အကျင့်စရိုက်တို့ ဖြစ်ပေါ်အောင် ဖန်တီးသော အခြေအနေများ အနက် ၆၀ ကိစ္စဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို လည်း သုတေသီတို့ ထည့်သွင်းစဉ်းစားကြ၏။ ခန္ဓာကိုယ်တွင် အင်ဒိုခရင်းခေါ် ပြွန်မဲ့ အကျိတ် များ^၂ (ဂလင်းများ) ရှိ၍ ယင်းတို့အနက် လည်ပင်း၏ လည်ချောင်း ရှေ့နား၌ ရှိသော သိုင်းရွိုက်ဂလင်း^၃ သည် အကယ်၍ သိုင်ရိုဇင်ဟိုမုန်း^၄ မှန်ကန်စွာ ထုတ်ပေးမှု ချွတ်ယွင်းပါက လူပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိလွတ်ကင်းခြင်း၊ ပျင်းရိ ထိုင်းမှိုင်းခြင်းများ ဖြစ်လာ၍ အပြုအမူများသည်လည်း တွေဝေသော အမူ အရာ၊ လေးလံသော အမူအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်လေသည်။ အကယ်၍ သိုင်ရိုဇင် ဟော်မုန်း အထွက်များပြန်ပါကလည်း လူပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်ဂနာ မငြိမ်ခြင်း၊ ဒေါသဖြစ်ခြင်း၊ ပူပန်ကြောင့်ကြခြင်းများ ဖြစ်တတ်၍ ယင်းတို့နှင့် လိုက်ဖက်သော ကိုယ်အမူအရာများသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ကြ၏။

၁။ biological factors (or) physiological factors.
၂။ endocrine glands
၃။ thyroid gland. ၄။ thyroxim hormone

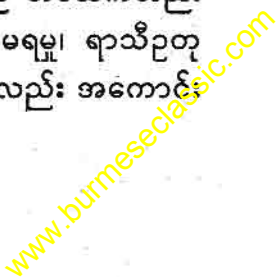
၈ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ငယ်ရွယ်ချိန်၌ သိုင်းရွိုက်ဂလင်းတွင် သိုင်ရိုဇင်ဟော်မုန်းထုတ်မှု လွန်စွာ နည်းပါက လူ့စဉ်မမီ ပုကွ၍ ပိုက်ပူနံကား ဖြစ်နေတတ်လျက် အသားအရေ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ ဆံပင်များ ကြမ်းတမ်းခြင်း ဖြစ်တတ်၏။ အသိဉာဏ် ထုံထိုင်းသွားခြင်းလည်း ဖြစ်တတ်၏။ အသက်ကြီးပိုင်း၌ သိုင်ရိုဇင်ဟိုမုန်း ထုတ်မှု လွန်စွာနည်းပါက (အရပ်ပုခြင်းမှ လွဲ၍) အသားအရေ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ ခြောက်သွေ့ခြင်း၊ မျက်နှာနှင့်လက်များ ဖောရောင်ခြင်း၊ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း၊ မည်သည့်အရာကိုမျှ အာရုံ စူးစိုက်နိုင်မှု မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်လာတတ်၏။

အင်ဒိုခရင်း ဂလင်းတို့အနက် ဦးနှောက်၏ အောက် (ဦးခေါင်း၏ အလယ်လောက်)တွင်ရှိသော ပစ်ကျူတရီဂလင်း ၊ တို့သည် လူ၏ အကျင့် စရိုက်တို့ကို ပြုပြင်နိုင်ဆုံးသော ဂလင်းများ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အခြားအခြားသော အင်ဒိုခရင်း ဂလင်းများကို ပစ်ကျူတရီ ဂလင်းတို့ရှိ ဟော်မုန်းတို့က ထိန်းချုပ်ထား သောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ပစ်ကျူတရီ ဂလင်း၌ အတွင်းပိုင်း ၊ အပြင်ပိုင်း နှစ်ပိုင်းရှိ၍ အတွင်း ပိုင်းမှ ဟော်မုန်းသည် ခန္ဓာကိုယ် ဖွံ့ဖြိုးမှု အတွက် ဖန်တီး၏။ ငယ်စဉ်၌ ဟော်မုန်းအားများပါက အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင် အရပ်မြင့်ခြင်း၊ အရွယ် မရောက်မီ လိပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းများ ဖြစ်လာတတ်၍ ရန်လိုတတ် သော စိတ်ထားစရိုက်များ၊ အနိုင်အထက်ပြုလိုမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာတတ် လေသည်။

အခြားအခြားသော အင်ဒိုခရင်း ဂလင်းများသည်လည်း တစ်နည်း မဟုတ် တစ်နည်း သက်ဆိုင်ရာ အကျင့်စရိုက်တို့ ဖြစ်ပေါ်အောင် ဖန်တီးနိုင် ကြမည်ဖြစ်သောကြောင့် အင်ဒိုခရင်းဂလင်းများ စနစ်တကျ မှန်မှန်ကန်ကန် အလုပ်လုပ်မှု၊ သို့မဟုတ် ခန္ဓာကိုယ် အဖွဲ့အစည်း၏ သက်ဆိုင်ရာ အစိတ် အပိုင်းတို့ မှန်ကန်စွာ အလုပ်လုပ်မှု၊ ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ခြင်းရှိမှုသည် အကျင့်စရိုက်ကောင်းများ ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် လိုအပ်သော အခြေအနေ များ ဖြစ်နိုင်ရာပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သုတေသီများသည် တစ်ဆက်တည်း မှာပင် လုံလောက်သော အစာအာဟာရကို ရမှု၊ မရမှု၊ ရာသီဥတု ကောင်း၌ကျရောက်မှု၊ မကျရောက်မှု စသည်တို့ကိုလည်း အကောင်း

၁။ pituitary glands.

လူနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ထိန်းမတ်ပေးနိုင်သော မဏ္ဍိုင်

အဆိုးအမျိုးမျိုးသော အကျင့်စရိုက်တို့ ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် ဖန်တီး သော အခြေအနေများ၊ အကြောင်းတရားများ အဖြစ် ထည့်သွင်း စဉ်းစား ကြ၏။ ထို့ပြင် လူမှု ဓလေ့ထုံးစံများ၊ အမိအဖနှင့် ဆရာသမားများ၊ မိတ်ဆွေများ စသည့် လူမှု ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း အကျင့်စရိုက်တို့ ဖြစ်ပေါ် ဖန်တီးသော အခြေအနေများအနက် အရေးကြီးသော အခြေအနေ ၊ လိုအပ်သော အကြောင်းတရား အဖြစ် ထည့်သွင်း စဉ်းစားကြ၏။

အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးသော အကျင့်စရိုက်တို့ ဖြစ်ပေါ်အောင် ဖန်တီးသော အခြေအနေ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် အများအပြားရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များအလိုအရ “အကျင့်စရိုက်တို့ ဖြစ်ပေါ်အောင် ဖန်တီးသော အကြောင်းတရား အများအပြားရှိကြသည့် အနက် ယေဘုယျအကျဆုံးသော၊ ပဓာန အကျဆုံးသော အကြောင်းတရား တစ်ခုရှိသည်။ ယင်းမှာ အပြုအမူ တစ်ခုသည် သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့၌ အကြိမ်အရေအတွက် များစွာ ဖြစ်ခွင့်ရခြင်းဟူသော အကြောင်း တရား (၁) အပြုအမူ တစ်ခုကို အဖန်တလဲလဲ အကြိမ် အရေအတွက် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပြုခွင့်ရခြင်းဟူသော အကြောင်းတရားပင် ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ အလိုအရ -

“သက်ဆိုင်ရာအပြုအမူတစ်ခုကို အဖန်တလဲလဲ အကြိမ်အရေအတွက် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပြုခွင့်ရခြင်းကြောင့် ထိုအပြုအမူသည် နောင်တွင် ဖျောက်မရသော ၊ စွဲမြဲသွားသော ၊ ဖြစ်လေ့ရှိသွားသော အကျင့် စရိုက် အဖြစ်သို့ ဖွဲ့စည်း ဖြစ်ပေါ်သွားနိုင်သည်” ဟု ယူဆကြ၏။

အချို့က အထက်ပါ အဆိုကို ပေါ်လွင်အောင် “အကျင့်သည် ကျင့်သောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ၏” ဟု ဖော်ပြတတ်ကြ၏။

အချို့က အကျင့်စရိုက် ဖြစ်ပေါ်လာမှုကို အရေအတွက် မှ အရည် အချင်းသို့ ပြောင်းလဲသော ဥပဒေသ *ဖြင့် ဖြေရှင်းတတ်၏။ အပြုအမူ

* The Law of The Transition from Quantitative of Qualitative Change.

၁၀ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

တစ်ခုသည် အခါများစွာ ၊ အကြိမ်အရေအတွက်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် (၁) အပြုအမူတစ်ခုကို အခါများစွာ၊ အကြိမ်အရေအတွက်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် တစ်ချိန်ချိန်တွင် ထိုအပြုအမူသည် 'အကျင့်စရိုက်' အဖြစ် သို့ပြောင်းလဲ ရောက်ရှိသွား၏။ ထိုသို့ ရောက်ရှိဖြစ်ပေါ်သွားခြင်းသည် အရေအတွက်မှ အရည်အချင်းသို့ ပြောင်းလဲသည့် ဥပဒေသကြောင့်ပင် ဖြစ်သည် ဟု ဆိုကြ၏။

မည်သို့ပင် ဆိုကြစေ၊ လက်တွေ့ဘဝ၌ အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်သော၊ အဖန်တလဲလဲ အကြိမ် အရေအတွက်များစွာ ပြုလုပ်သော အပြုအမူ တစ်ခုသည် စွဲမြဲသော၊ ဖျောက်ဖျက်မရသော အကျင့်စရိုက်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းဖြစ်ပေါ်သွားတတ်သည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မငြင်းနိုင်ချေ။

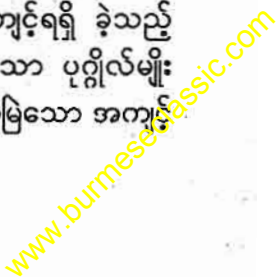
မူးယစ်စေတတ်သော အရက်၊ ဆေးလိပ်၊ မူးယစ်ဆေးဝါး အစရှိသည်တို့ တစ်စ တစ်စ သောက်ရှူအသုံးပြုရာမှ အကြိမ်အရေအတွက် များလာသော အခါ နောင်တွင် မသောက်မရှူရပါက မနေနိုင်တော့သော အကျင့်ရရှိနေကြသူများကိုလည်းကောင်း၊ လောင်းကစားခြင်းကို တစ်စတစ်စ ပြုမိရာမှ အကြိမ်အရေအတွက်များ၍ စွဲလာသောအခါ အရှုံးအနိုင်ကို အပထား၍ ထိုသို့ လောင်းကစားရခြင်းကိုပင် အရသာပေါ်ကာ လောင်းကစားခြင်း မပြုရပါက မနေနိုင်သော အကျင့်ရရှိနေသူများကိုလည်းကောင်း၊ စကားပြောသည့် အခါ မဲ့ကာ ရွဲ့ကာနှင့် တစ်စတစ်စ ပြောမိရာမှ ထိုသို့ ပြောတတ်သည့် အကြိမ်အရေအတွက်များလာသောအခါ နောင်တွင် (စကားကောင်းကို ပြောသည်ဖြစ်စေ၊ စကားဆိုးကို ပြောသည်ဖြစ်စေ) အမဲ့အရွဲ့ကလေးမှ မပါလျှင် မပြောတတ်သည့် အကျင့်ပါနေသူများကိုလည်းကောင်း၊ မောက်မောက်မာမာ နှင့် စကားပြောတတ်ရာမှ (ထိုသို့ ပြောသည့် အကြိမ်အရေအတွက်များလာသည့်အခါ) နောင်တွင် မောက်မောက်မာမာ လေ့လုံးကလေး ခပ်ထွားထွားနှင့် မပြောရ မနေနိုင်သော အကျင့်ရရှိနေသူများကို လည်းကောင်း တွေ့ဖူးကြုံဖူးကြမည် ဖြစ်၏။

ဒူးနှန့်သောအပြုအမူကို တစ်စတစ်စပြုလုပ်မိရာမှ အကြိမ်အရေအတွက်များလာသောအခါ လူရှေ့မရှောင်၊ သူရှေ့မရှောင် နေရာတကာတွင်

ဒူးတနှုတ်နှုတ်နှင့် လုပ်နေတတ်သည့် အကျင့်ရရှိနေသူမျိုးကို လည်းကောင်း၊ တစ်ဦးဦးကို စကားပြောတော့မည်ပြုလျှင် ဦးခေါင်းကုတ်ခြင်း၊ နှာခေါင်းပွတ်ခြင်းကို တစ်စတစ်စ ပြုမိရာမှ နောင်တွင် စကားပြောဖို့ကြုံတိုင်း ဦးခေါင်းမကုတ်ရ မနေနိုင်၊ နှာခေါင်းမပွတ်ရမနေနိုင်သော အကျင့်ပါနေသူမျိုးကို လည်းကောင်း၊ အခက်အခဲကလေးနှင့် ကြုံတွေ့သည့်အခါ စိတ်ညစ်စကား၊ စိတ်ပျက်စကား ပြောလေ့ရှိရာမှ နောင်တွင် မည်သည့် အခြေအနေမျိုးနှင့် ကြုံကြုံ 'စိတ်ညစ်ပါတယ်၊ စိတ်ပျက်ပါတယ်' ဟု မပြောရမနေနိုင်သော အကျင့်ရရှိနေသူမျိုးကိုလည်းကောင်း တွေ့ဖူးကြမည်ဖြစ်၏။ ဤသို့မလိုလားအပ်သော အကျင့်များ စွဲမြဲစွာ ရရှိဖြစ်ပေါ်နေခြင်းသည် အပြုအမူ တစ်ခုခုကို ကြာရှည် အဖန်တလဲလဲ အကြိမ် အရေအတွက်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း (၀၁) ဖြစ်စေခဲ့ခြင်း ကြောင့်ပင်တည်း။

ညတိုင်း မိမိစိတ်ကို ကြည်လင်စေသော အပြုအမူတစ်ရပ်ကို တစ်စတစ်စ ပြုမှု အားထုတ်ရာမှ နောင်တွင် ညစဉ်ညတိုင်း ထိုအားထုတ်မှုကို မပြုရမနေနိုင် စွဲမြဲသော အကျင့်စရိုက် ရရှိသွားသူမျိုးကို လည်းကောင်း၊ ညစဉ် ဘုရားဝတ်ပြုခြင်းကို တစ်စတစ်စ ပြုလုပ်ရာမှ အကြိမ် အရေအတွက်များလာသောအခါ နောင်တွင် ဘုရားဝတ်မပြုဘဲ မအိပ်တတ်သော စွဲမြဲသည့် အကျင့်စရိုက် ရရှိနေသူမျိုးကို လည်းကောင်း၊ စာပေလေ့လာ ဖတ်ရှုဖန်များလာသောအခါ နောင်တွင် တစ်နေ့ စာတစ်ကြောင်းမျှ မဖတ်ရလျှင် မနေနိုင်သော အကျင့် ရရှိသူမျိုးကိုလည်းကောင်း၊ စာပေရေးသား ပြုစုခြင်းကို ပြုလုပ်ဖန်များလာသော အခါ နောင်တွင် စာမရေးရလျှင် မနေနိုင်သော အကျင့်ရရှိခဲ့၍ သေခါနီး အချိန်တိုင်ပင် ရေးသားပြုစုခဲ့သည့် ဒတ်စ်ဂုပတ^၁ ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို လည်းကောင်း၊ ကျန်းမာရေးအတွက် နံနက်တိုင်း လမ်း လျှောက်သည့် အပြုအမူကို ပြုလုပ်ဖန်များသော အခါ နောင်တွင် မိုးရွာရွာ နှင်းကျကျ လမ်းလျှောက်မပျက်သော အကျင့် ရနေသူမျိုးကို လည်းကောင်း၊ သူ့ကိုမြင်လျှင် နာရီချိန်ကိုက်နိုင်လောက် အောင် အချိန်တိကျစွာ အိပ်ရာမှ ထခြင်း၊ လမ်းလျှောက်ခြင်း အကျင့်ရရှိ ခဲ့သည့် ဂျာမန် ဒဿနပညာရှင် အင်မယ်နျူရယ်ကန်^၂ ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုလည်းကောင်း ကြားဖူး၊ ကြုံဖူးကြမည် ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ စွဲမြဲသော အကျင့်

၁။ Das Gupta ၂။ Immanuel Kant

၁၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

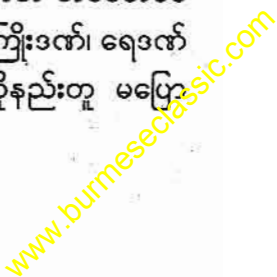
စရိုက်များ ရရှိဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်လည်း အပြုအမူတစ်ခုကို ထပ်တလဲလဲ အကြိမ်အရေအတွက် များစွာ ဖြစ်စေခြင်း၊ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်ပင်တည်း။

အဖန်တလဲလဲ အကြိမ်အရေအတွက် များစွာပြုမူသော အပြုအမူ တစ်ရပ်ရပ်သည် စွဲမြဲသော အကျင့်စရိုက်အဖြစ် ရောက်ရှိဖြစ်ပေါ် သွားတတ် သောကြောင့် အထူးသဖြင့် မကောင်းသော အပြုအမူကို 'ဤမျှ ပြုရုံနှင့် တော့ မဖြစ်လောက်ပါဘူး' ဟု အထင်မသေးသင့်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆို သော် မကောင်းသောအပြုအမူတို့ကို တစ်စတစ်စ အနည်းငယ် အနည်းငယ် ပြုလုပ်မိရာမှ အကြိမ်အရေအတွက်များလာသောအခါ နောင်တွင် စွဲမြဲသော အကျင့်စရိုက်ဆိုးများ အဖြစ် ရောက်ရှိသွားကာ ဘဝတစ်ခုလုံးကို ချေဖျက် ပစ်လိုက်နိုင်သောကြောင့် ပင်တည်း။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကိုလိုရာဒိုနယ် လောင်း-တောင်တန်း^၁ ခြေရင်း၌ အလွန်ကြီးမားသော သစ်ပင်ကြီး တစ်ပင်ရှိခဲ့ဖူး၏။ ထို သစ်ပင်ကြီး သည် အမေရိကန်ပြည်သို့ ကိုလံဘတ်စ်^၂ စ၍တွေ့သည့်အချိန်က အစေ့ကျ၍ ပေါက်သည်ဟု ဆို၏။ သို့ဖြစ်၍ ထိုသစ်ပင်ကြီးသည် အနှစ်လေးရာကျော်မျှ သက်တမ်းရင့်ခဲ့သော အထင်ကရ သစ်ပင်ကြီး ဖြစ်လေသည်။ ထိုအနှစ် လေးရာကျော် ကာလအတွင်း ထိုသစ်ပင်ကြီးသည် လေဒဏ် မုန်တိုင်းဒဏ် တို့ကို ကြုံကြုံခံခဲ့ရ၏။ ထိုသစ်ပင်ကြီးသည် မိုးကြိုး ဆယ့်လေးကြိမ် အပစ်ခံ ခဲ့ရ၏။ သို့သော်လည်း သစ်ပင်ကြီးသည် မဖြူခဲ့။ ရေကြီး၍ ရေအလျင် ကြီးများသည် ထိုသစ်ပင်ကြီးကို အကြိမ်မရေမတွက်နိုင်အောင် တိုက်ခိုက် သွားကြသည်။ ဤသည်ကိုလည်း သစ်ပင်ကြီးသည် အရေးမထားခဲ့။ ထိုမျှ ကြုံကြုံခိုင်ခဲ့သော်လည်း တစ်နေ့သောအခါ ထိုသစ်ပင်ကြီးခြေရင်းသို့ သစ်ပိုး တစ်အုပ်ဝင်ကာ တစ်စ တစ်စ တဖြည်းဖြည်း တစ်တိတိနှင့် ကိုက်ဖျက် လေရာ နောက်ဆုံး သစ်ပင်ကြီးသည် ဗုန်းဗုန်းလဲ ပြိုသွားရရှာလေသည်။ ဘာမျှ မပြောပလောက်သည့် လက်ညှိုးနှင့် လက်မကြားတို့တွင် ညှပ်သတ် ပစ်နိုင်သော ပိုးကောင်ကလေးများ တဖြည်းဖြည်း တစ်တိတိ တစ်စတစ်စ ကိုက်ဖျက်ရာမှ အနှစ်လေးရာကျော်မျှ မုန်တိုင်းဒဏ်၊ မိုးကြိုးဒဏ်၊ ရေဒဏ် တို့ကို ကြုံကြုံခံခဲ့သော သစ်ပင်ကြီးသည် ပြိုလဲရ၏။ ထိုနည်းတူ မပြော

၁။ Long's Peak

၂။ Columbus

လူနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ထိန်းမတ်ပေးနိုင်သော မဏ္ဍိုင် ၁၃

ပလောက် မဖြစ်လောက်ဟု ထင်ရသော မကောင်းသော အပြုအမူကို တစ်စတစ်စနှင့် ပြုမိပါက အကြိမ်အရေအတွက် များလာသည့်အခါတွင် မကောင်းသော အကျင့်စရိုက်ဆိုးအဖြစ် ရောက်ရှိသွားကာ ကျွန်ုပ်တို့ ဘဝတစ်ခုလုံးကို ပြိုကျ ပျက်စီးသွားနိုင်လေသည်။

မကောင်းမှု၊ မကောင်းသော အပြုအမူကို မဖြစ်လောက်ဟု အထင်မသေးသင့်ကြောင်း ဖော်ပြသည့် ဗုဒ္ဓ၏ အောက်ပါ စကားကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုသင့်၏။

“အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုသည် (ငါ့အား) အကျိုးရောက်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု မကောင်းမှုကိုမထိမ့်မြင် မအောက်မေ့ရာ၊ မိုးရေပေါက်သည်ကဲ့သို့ များလတ်သော် ရေအိုးသည် ပြည့်ဘိသကဲ့သို့ လူမိုက်သည် အနည်းငယ် အနည်းငယ်မျှသော မကောင်းမှုကို ပြုလုပ် ဆည်းကပ်ဖန် များလတ်သော် မကောင်းမှု ဖြင့် ပြည့်၏။” *

ဗုဒ္ဓဝါဒီ သုံးတေသီတို့ အလိုအရ အပြုအမူတစ်ခုသည် အဖန်တလဲလဲ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျင့်စရိုက်သည် နောင်ဘဝဘဝတို့သို့ ‘အထုံဝါသနာ’ အဖြစ် အကြောင်းပြုကာ လိုက်ပါသွားတတ်၏။

အကျင့်စရိုက်နှင့် ဝါသနာ - သို့မဟုတ် အထုံတို့၏ ခြားနားချက်မှာ အကျင့်စရိုက်သည် ယခုမျက်မှောက်၌ များစွာဖြစ်လေ့ရှိနေသော သဘောဖြစ်၍ ဝါသနာဟူသည်မှာ ရှေးရှေးဘဝက အထုံစွဲ၍ (ဝါ) အကြောင်းဆက်မှု ပါလာသော သဘောကို ဆိုလိုပေသည်။ **

အကျင့်စရိုက်သည် နောင်ဘဝ ဘဝတို့သို့ ‘အထုံဝါသနာ’ အဖြစ် အကြောင်းပြုကာ လိုက်ပါသွားတတ်ပုံကို ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့က ဗုဒ္ဓ ဒေသနာများမှ သာဓကတို့ကို အောက်ပါကဲ့သို့ ထုတ်၍ပြတတ်ကြ၏။

* ။ ဓမ္မပဒ - ၁၂၀

* * ။ လယ်တီ ပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး - ယမိုက်အဖြေကျမ်း စာ- ၁၃။

၁၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“သတ္တဝါတို့၏ အထုံ၌လာသည့်အားလျော်စွာ ဝါသနာပေါင်းများစွာရှိ၏။ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ရှေးအခါက မျောက်ဖြစ်ခဲ့သော ဘဝများခဲ့သဖြင့် အထုံဝသီ လိုက်ပါလာသောကြောင့် ကိုယ်လက် မငြိမ်မသက်ဘဲ လှုပ်လှုပ် ရှားရှား ဖြစ်တော်မူ၏။ ခုန်ချင် လွှားချင်သော ဝါသနာ ရှိ၏။ ချောင်းငယ် မြောင်းငယ်ကိုတွေ့လျှင် လွှားခနဲ ခုန်တော်မူလေ့ရှိ၏။ ရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆမထေရ်သည် ရှေးအခါက မင်းဧကရာဇ်ဖြစ်ခဲ့သော ဘဝနှင့် နီးသဖြင့် မင်းဝသီလိုက်ပါလာသောကြောင့် အပြောအဆို အနေအထိုင်များသည် မင်းပုံမင်းဟန်နှင့် မင်းဆန်၍ နေ၏။ အခေါ် အပြော ရင့်သီး၏။ အင်္ဂုလိမာလ မထေရ်သည် ရှေးအခါ ဘီလူးဖြစ်ဖူးသော ဘဝနှင့် နီးသဖြင့် စိတ်ကြမ်း ကိုယ်ကြမ်းနှင့် အပြုအမူကြမ်းတမ်း၏။ ဝသီ ဝါသနာ ဆိုသည်မှာ လွန်စွာ စွန့်နိုင်ခဲ့၏။ ရဟန္တာဖြစ်သည့်တိုင် အောင် စွဲငြိကာ လိုက်ပါတတ်လေသည်။ သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီး တစ်ပါးသာလျှင် ကိလေသာကို ပယ်သတ် တော်မူရာ၌ အထုံဝါသနာနှင့် တကွ အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်တော်မူနိုင်သည်။ ရဟန္တာတို့မှာကား ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်သည် ဆိုသော်လည်း ဝါသနာနှင့် တကွ ပယ်သတ်တော်မူနိုင်ချေ။” * * *

ပါလာသော အထုံ ဝါသနာတို့ကို ပယ်သတ်ဖျောက်ဖျက်ရန် ခဲယဉ်းလှ၍ “ဤသို့သော အမှုကို မပြုပါနှင့်” ဟု မည်သို့ပင် ဟန့်တားစေ ပြုမိအောင် ပြုတတ်ကြခြင်းများ ရှိလေသည်။ ဤအချက်ကို မုံရွေးဆရာတော်ကြီးက

“မိမိ ဝါသနာအရင်းပါက ဗြဟ္မာ၊ သိကြား၊ နတ်ကို ထားဘိ၊ ဘုရားကိုယ်တိုင်၊ မတားနိုင်၍၊ ဆိုင်ပြိုင်စိစိ၊ ဝိပါက်ထိ၏။”

ဟု စပ်ဆို ဖော်ပြထားလေသည်။

* ။ လယ်တီ ပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး - ယမိုက်အဖြေကျမ်း စာ- ၁၃။

လူနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ထိန်းမတ်ပေးနိုင်သော မဏ္ဍိုင် ၁၅

ကျွန်ုပ်တို့ လက်ရှိ ဘဝ၌ မည်သည်တို့ကား အတိတ်ဘဝက ပါလာသော အထုံဝါသနာများဖြစ်သည်။ မည်သည်တို့ကား ယခုပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌ ပြုလုပ်ဖန်များသောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျင့်စရိုက်စွဲများ ဖြစ်သည်ကို အတိအကျ ခွဲခြားသိနိုင်ရန် ခဲယဉ်း၏။

အတိတ် အနာဂတ်ဘဝတို့ ရှိခြင်းကို လက်မခံနိုင်သူများ အတွက်မူ အထက်ပါ အထုံဝါသနာတို့ လိုက်ပါဖြစ်ပေါ်တတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အယုံအကြည်ရှိနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် လက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အကျင့်စရိုက်ကောင်းများကို ပျိုးထောင်ရယူထားမှုကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ လူမှုကိစ္စများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် ပတ်သက်သော အလုပ်များ၊ စည်းကမ်းလိုက်နာမှုများ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် ချောချောမွေ့မွေ့ သက်သက် သာသာဖြင့် ပြုမူဆောင်ရွက်နိုင်သော အကျိုးဆက်များ ရရှိခြင်းကိုမူ မငြင်းနိုင်ချေ။ စောင့်ထိန်းမှု အကျင့် သီလ အတွင်း၌ အကျိုးဝင်ကြသည့် အကျင့်စရိုက် (ဝါ) အကျင့်စာရိတ္တများကို ပျိုးထောင်ရယူခဲ့ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အပြုအမူကောင်းတို့ကို ပြုမူနိုင်သည့် အကျိုး ဆက်များ ရရှိနိုင်ခြင်းကိုလည်း မငြင်းနိုင်ချေ။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ပြည်သူပြည်သားတို့ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားမှု ကြောင့် တိုင်း နိုင်ငံတို့ လျော့ကျ ပျက်သုဉ်းရပုံကို အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြဖူး၏။

“တိုင်း နိုင်ငံများသည် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လာကြ ပြီးနောက် ထိုအဆင့်မှနေ၍ တန်ခိုးအာဏာ ဂုဏ်သိက္ခာတို့ လျော့ကျပျက်စီးသွားခြင်း သည် ထိုတိုင်း နိုင်ငံတို့ရှိ ပြည်သူ ပြည်သားတို့၏ အကျင့် စာရိတ္တ ဆုတ်ယုတ် ကျဆင်း သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ရောမ အင်ပါယာကြီး ကျ ဆင်း ပျက်သုဉ်း သွားခြင်းသည် စီးပွားရေး ချို့တဲ့သွားမှု ကြောင့်လည်းမဟုတ်၊ ပြင်ပ ရန်သူတို့၏တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ခံရမှုတို့ကြောင့်လည်းမဟုတ်၊ စင်စစ် ပြည်သူ ပြည်သား တို့၏ အကျင့် စာရိတ္တ ဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြားသွားမှု ကြောင့် ပင်ဖြစ်သည်။ ” * ဟု ဖော်ပြထား၏။

www.burmeseclassic.com

၁၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

အထက်ပါ ဖော်ပြချက်ကို ခြွင်းချက်မရှိ လက်ခံနိုင်ကောင်းမှ လက်ခံနိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း အကျင့်ကောင်း စာရိတ္တကောင်း မရှိသော လူတစ်ဦးသည် အောင်မြင်ခြင်းထက် ကျန်း ပျက်စီးခြင်းဆီသို့ ဦးတည် သွားရန် အခွင့်အလမ်းများသကဲ့သို့ အကျင့်ကောင်း စာရိတ္တကောင်းတို့ ချို့တဲ့သော လူများစု စုဝေးရာ လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်သည်လည်း အောင်မြင် စိုးတက်ခြင်းထက် ကျန်းပျက်စီးခြင်းဆီသို့ ဦးတည်သွားရန် အခွင့်အလမ်း များနိုင်ခြင်းကိုမူ ကျွန်ုပ်တို့ ငြင်းနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

အခန်း (၂)

ပြောင့်မတ်စွာ ပြုမူ လှုပ်ရှားနိုင်ခြင်း နှင့်
အပန်တလဲလဲ ဖြစ်ပေါ်မှု သဘာဝ

“အကျင့်စရိုက်တို့ ဖြစ်ပေါ်အောင် ဖန်တီးပေးသည့် အခြေအနေ အကြောင်းတရားများအနက် ‘လူမှုပတ်ဝန်းကျင်’ သည် အရေးကြီးသော အခြေအနေ၊ အရေးကြီးသော အကြောင်းတရားဖြစ်သည်” ဟူသော အဆိုကို သုတေသီတို့ အများအားဖြင့် သဘောတူလက်ခံကြသည်။ များစွာ ဆက်ဆံရသည့် လူမှု ပတ်ဝန်းကျင်မှ အကျင့်စရိုက်များကို မိမိ ကိုယ်တိုင်က နှစ်သက်သည့် စိတ်ဇောတို့ အဖန်ဖန်ဖြစ်ကာ အကြိမ်ကြိမ် လက်ခံမိခြင်း များလည်း ရှိတတ်၍ များစွာဆက်ဆံရသည့် လူမှု ပတ်ဝန်းကျင်မှ အကျင့် စရိုက်များသည် လူပုဂ္ဂိုလ်၌ ထိတွေ့မှု အကြိမ်အရေအတွက်များလာသည့် အခါ မသိမသာ လက်ခံမိတတ်ခြင်းမျိုးလည်း ရှိ၏။ မကြိုက်မနှစ်သက်သော အကျင့်စရိုက်များ ဖြစ်သော်လည်း မိမိအား ထိတွေ့မှု အကြိမ် အရေအတွက် များမှုကြောင့် ကြိုက်နှစ်သက်သလိုလို ဖြစ်ဖန်များလျက် လက်ခံသွားတတ် ခြင်းမျိုးလည်း ရှိ၏။ ဤသို့ဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှ အကျင့်စရိုက်များသည် လူပုဂ္ဂိုလ်အား ကူးစက် ဖြစ်ပေါ် ဖွဲ့စည်းသွားနိုင်လေသည်။

ဗုဒ္ဓသည် ဇာတက တစ်နေရာ၌ တိရစ္ဆာန်သော်မှ မကောင်းသည့် ပတ်ဝန်းကျင်၏ ထိတွေ့ခံစားရမှု များကြောင့် အကျင့်စရိုက်ဆိုး ကူးစက် ခံရပုံ၊ မကောင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကောင်းသော ပတ်ဝန်းကျင် အဖြစ် ဖန်တီးပေးပါက ကောင်းသော အကျင့်စရိုက်များ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံကို ဖော်ပြထား၏။ ထို ဇာတက၌ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ မြင်းကို မြင်းထိန်းသည် နေ့စဉ် မြင်းဖောင်းမှ ဆွဲထုတ်ကာ ထိန်းကျောင်းရ၏။ မြင်းထိန်းမှာ ခြေခွင်သူ

၁၈ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ဖြစ်လေသည်။ ခြေခွင်သော မြင်းထိန်းက နေ့စဉ် ထိန်းကျောင်းဖန်များသော အခါ မြင်းသည်လည်း မြင်းထိန်းကဲ့သို့ ခြေခွင်လျက် လျှောက်၏။ ထိုသို့ ခြေခွင်လျက် လျှောက်ဖန်များရာမှ အကျင့်ပါသွားကာ 'ခြေခွင်သော မြင်း' အဖြစ်သို့ ရောက်သွားလေသည်။ ထိုသို့ မြင်း ခြေခွင်၍ လျှောက်ခြင်းသည် ရောဂါတစ်ခုခုကြောင့် ဟု ထင်မှတ်ကာ ဘုရင် မင်းမြတ်က သမားတော်တို့ ကိုခေါ်၍ ကုသခိုင်း၏။ သို့ရာတွင် မြင်း၏ ခြေခွင်ခြင်းကား မပျောက်နိုင် ချေ။ ဤတွင် ပညာရှိတစ်ဦးက အခြေအနေ တို့ကို လေ့လာ သုံးသပ် ပြီးနောက် ခြေခွင်သော မြင်းထိန်းနေရာ၌ အသွား အလာ ဖြောင့်မတ် တောင့်တင်းသော မြင်းထိန်းသစ်ကို ခန့်၍ ပတ်ဝန်းကျင် ကောင်းကို ဖန်တီးပေးလိုက်၏။ ထိုအခါမှ မြင်း၏ ခြေခွင်၍ လျှောက်သော အကျင့် ပျောက်ကင်းသွားလေ၏။ *

မကောင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်၊ မကောင်းသော အပေါင်းအသင်း၊ မကောင်းသော မိတ်ဆွေ တို့ကို ပေါင်းသင်းသည့်အခါ မကောင်းသော သဘောတို့သာ ကူးယှက်ဖြစ်နိုင်ပုံကို ဗုဒ္ဓသည် မိမိ၏ အတွေ့အကြုံကိုမှီ၍ အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်း မည်သည် ယုတ်မာ၏။ အကျိုးမဲ့ကို ပြုတတ်၏။ ရှေးအခါက အသက် ဝိညာဉ် မရှိသော ၊ အရသာခါးသက်သော တမာပင်၊ ခွေးတောက်ပင်တို့နှင့် ပေါင်းရောမိသောအခါ ချိုမြိန်သော သရက်ပင် ဖြစ်ပါလျက် အရသာ ခါးသော သရက်သီးကိုသီး လာသော သရက်ပင် ဖြစ်ခဲ့ဖူးပြီ။ အသက် ဝိညာဉ် ရှိသော လူယုတ်မာတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ရာ၌ ယုတ်မာခြင်း၊ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ခြင်းကား အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာ ရှိတော့မည်နည်း။” **

လူမှုပတ်ဝန်းကျင်မှ မကောင်းသော အမှု၊ မကောင်းသော အကျင့် စရိုက်များနှင့် ကြာရှည် အဖန်တလဲလဲ ထိတွေ့မှု များလာသောအခါ မိမိသို့လည်း မကောင်းသော အမှု၊ မကောင်းသော အကျင့်စရိုက်တို့ ကူးစက်

* ။ ဂိရိဝတ္ထဇာတ် - အသဒိသဝဂ် - ဒုကနိပါတ် - ငါးရာငါးဆယ်ဇာတက။
* * ။ ဒဓိဝါဟနဇာတ် - အသဒိသဝဂ် - ဒုကနိပါတ် - ငါးရာငါးဆယ်ဇာတက။

လာတတ်၍ ဘဝ၌ ဆိုးဝါးသော အကျိုးမဲ့များ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓ ဒေသနာများ၌ မိတ်ဆွေကောင်းနှင့်ပေါင်းဖော်ရန် လိုအပ်ကြောင်း (၅၂၈) ကြိမ်မျှ သတိပေး တိုက်တွန်းထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့ဘဝ၌ မိတ်ဆွေကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်မိသူတို့ထက် မိတ်ဆွေဆိုး တို့နှင့် ပေါင်းမိသူတို့က များပြားနေသည်ကို လည်းကောင်း၊ ကောင်းသော မိတ်ဆွေ၊ ကောင်းသောအကျင့်စရိုက်ရှိသူ၊ ကောင်းမြတ်မှန်ကန်သည့် ဉာဏ် ပညာရှိသူတို့ထံ ချဉ်းကပ်မိကြသူတို့ထက် မကောင်းသော မိတ်ဆွေ၊ မကောင်းသော အကျင့်စရိုက်ရှိသူ၊ မှားယွင်းသော အတွေးအမြင်ရှိသူတို့ထံ ချဉ်းကပ် မိကြသူတို့က များပြားလျက်ရှိသည်ကို လည်းကောင်း တွေ့ရမည် ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းသည် အကြိုက်ချင်း၊ စရိုက်ချင်း၊ သဘော ထားချင်းတူရာ ပေါင်းရောသွားမိခြင်းပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အသွင်တူချင်း ပေါင်းရောမိကြပုံကို ရဟန်းတို့အား ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“ရဟန်းတို့... သတ္တဝါတို့သည် ဓာတ်အားဖြင့်သာ လျင် တစ်ပေါင်းတည်း၊ တစ်သားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။ မှားယွင်း သော အယူရှိသော သူတို့သည် မှားယွင်းသော အယူရှိသော သူတို့နှင့် တစ်ပေါင်းတည်း တစ်သားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။ မှားယွင်းသော အကြံရှိသောသူတို့သည် မှားယွင်းသော အကြံရှိသောသူတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ မှားယွင်းသော စကား ရှိသော သူတို့သည် မှားယွင်းသော စကားရှိသောသူတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှု ရှိသော သူတို့သည် မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှု ရှိသော သူတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ မှားယွင်းသော အားထုတ်မှု ရှိသော သူတို့သည် မှားယွင်းသော အားထုတ်မှု ရှိသောသူတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ မှားယွင်းသော အောက်မေ့မှု ရှိသော သူတို့သည် မှားယွင်းသော အောက်မေ့မှုရှိသောသူတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှုရှိသော သူတို့သည် မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ရှိသောသူတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ မှားယွင်းသော ဉာဏ် ရှိသော သူတို့သည်

နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ် မှားယွင်းသော ဉာဏ်ရှိသောသူတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ တစ်ပေါင်းတည်း တစ်သားတည်း ဖြစ်ကုန်၏။” *

“ရဟန်းတို့ သတ္တဝါတို့သည် အဇ္ဈာသယ ဓာတ် အားဖြင့် အချင်းချင်း နှီးနှောကြ၊ ညီညွတ်ကြကုန်၏။ ယုတ်သော နှလုံးသွင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ယုတ်သော နှလုံးသွင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့် အတူတကွ နှီးနှော ညီညွတ်ကြကုန်၏။ ကောင်းသော နှလုံးသွင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ကောင်းသော နှလုံးသွင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့် အတူတကွ နှီးနှောကြ၊ ညီညွတ်ကြ ကုန်၏။” **

ဗုဒ္ဓရှိစဉ် အခါက အောက်ဖော်ပြပါ အဖြစ်အပျက် တစ်ခုသည် ဖြစ်ပျက်ခဲ့ဖူး၏။

ထိုအခါက ရာဇဂြိုဟ်မြို့တွင် တပည့်များစွာနှင့် နေထိုင်လျက်ရှိသော ဆရာကြီးတစ်ဦး ရှိလေသည်။ သူ့ကို သဗ္ဗယ (ဝါ) သိဗ္ဗည်း ဆရာကြီးဟု ခေါ်ကြသည်။ သူ၏ တပည့်များအနက် ဥပတိဿနှင့် ကောလိတတို့သည် အထင်ရှားဆုံး တပည့်ကြီးနှစ်ဦး ဖြစ်၏။ ဥပတိဿသည် ရှင်အဿဇိဟု ခေါ်သော ဗုဒ္ဓ၏ တပည့် ရဟန်းထံမှ တရားကို ကြားနာရ၍ အမြင်မှန်ကို ရသွားခဲ့၏။ မိမိ ဆည်းကပ်ခဲ့သည့် သိဗ္ဗည်း ဆရာကြီးသည် လွဲမှားသည့် အယူဝါဒ တို့ကို စွဲယူနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်ကြောင်း သိမြင်လာသည်။ ထိုအခါ ဆရာကြီးထံသို့ သွား၍ မိမိနှင့် ကောလိတ တို့သည် အမှန်တရား ကို ညွှန်ပြနိုင်သည့် ဗုဒ္ဓထံသို့ သွားကြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့နှင့် အတူ ဆရာ ကြီးလည်း လိုက်ပါစေလိုကြောင်း ပန်ကြားလေသည်။ ဤတွင် ဆရာကြီးက အတန်တန် ငြင်းဆန်ပြီးနောက် ဥပတိဿအား

“ ဥပတိဿ ဟောသည်လောကမှာ ပညာမဲ့သူက များသလား၊ ပညာရှိသူကများသလား”

“ပညာမဲ့တဲ့သူတွေက များပါတယ်၊ ပညာရှိသူက နည်းပါတယ်” ဤတွင် သိဗ္ဗည်းဆရာကြီးက

* ။ ဒသင်္ဂီသုတ်၊ ကမ္မပထဝဂ် - ဓာတု သံယုတ်။
* * ။ ဓာတုသော သံသန္ဓနသုတ် - တိက နိပါတ် - ဣတိဝုတ်။

“ဒီလိုဆို... ပညာရှိတဲ့သူတွေ ရဟန်းဂေါတမ ဆီသွား ကြလိမ့်မယ်၊ ပညာမဲ့သူတွေက ငါ့ဆီလာပါလိမ့်မယ်၊ (ငါ့မှာ တပည့်တပန်းတွေ ရှိမှာ မဟုတ်တော့ဘူးထင်ပြီး ဝမ်းနည်းမနေကြပါနဲ့) သင်တို့ သွားမှာသာ သွားကြပါ”
ဟု ပြန်ပြောလေသည်။

သိဉ္ဇည်း ဆရာကြီး၏ စကားသည်လည်း မှန်လေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မကောင်းသော မိတ်ဆွေ၊ မကောင်းရာ၌ စံပြုလောက်သူ မဟုတ်သော ၊ မမှန်သော အယူဝါဒ အတွေးအမြင်ကို စွဲယူနေသူတို့ ထံသို့ သွားရက် ချဉ်းကပ်မိကြ၍ အပေါင်းအဖော်ပြုနေကြသူတို့များပြားခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်တွေ့ဘဝ၌ တွေ့မြင်နေရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

မကောင်းသောသူ၊ မကောင်းသော ဆရာသမားတို့နှင့် ပေါင်းရောမိပါက မကောင်းမှုတို့က မိမိတို့ထံသို့ပါ ကူးစက်သွားတတ်၍ ဆရာသမားကောင်း၊ အကျင့်ကောင်းရှိသူ၊ လိမ္မာရေးခြားရှိသူတို့နှင့် ပေါင်းဖော်သော အခါတွင်မူ မိမိသည်လည်း လိမ္မာ ကောင်းမွန်သူ၊ အကျင့်သီလ ကောင်းရှိသူ ဖြစ်လာတတ်ပုံကို ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ပြန်၍ ပြောခဲ့၏။

“သူတော်ကောင်း၊ သူယုတ်မာ၊ သီလရှိသူ၊ သီလမရှိသူတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်သူသည် မှီဝဲဆည်းကပ်ခံရသူတို့ အလိုသို့ လိုက်တတ်၏။ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့သောသူ၊ မှီဝဲဆည်းကပ်သောသူ၊ အတူတကွ ပေါင်းသင်းသောသူတို့သည် အဆွေခင်ပွန်း အဖွဲ့ခံရသူ၊ မှီဝဲဆည်းကပ်ခံရသူ၊ အပေါင်းအသင်းခံရသူတို့နှင့်သာ တူကုန်သည်။ ...

“ငါးပုပ်ကို သမန်းမြက်နှင့်ထုပ်သောအခါ သမန်းမြက်သည်လည်း အပုပ်နံ့နံ့သကဲ့သို့ ထို့အတူ လူမိုက်နှင့်ပေါင်း ဖော်သော အခါ ပေါင်းဖော်သူလည်း သူမိုက် ဖြစ်လာရ၏။ ...

“မွှေးသော တောင်လေပန်းကို ပေါက်ဖက်ဖြင့် ထုပ်သော အခါ ပေါက်ဖက်သည်လည်း အမွှေးနံ့ သင်းပျံ့

၂၂ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

သကဲ့သို့ ထို့အတူ လူလိမ္မာနှင့် ပေါင်းဖော်သောအခါ၌ ပေါင်းဖော်သူသည်လည်း လူလိမ္မာ ဖြစ်လာရ၏။ *

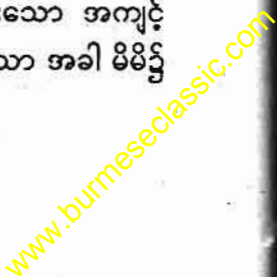
“မကောင်းမှုကို မိမိမပြုသော်လည်း မကောင်းမှုပြုသူ ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ပါက မိမိကိုလည်း မကောင်းမှု ပြုသောသူ ဖြစ်လေသလောဟု အများ၏အထင်မှားခြင်းကိုခံရ၏။ ယုံမှား ခံရ၏။ မကောင်းသတင်း ကျော်စောခြင်းသည်လည်း မိမိ အပေါ်ရောက်လာ၏။ ...

“အကြင်သူသည် မကောင်းသော သဘောရှိသောသူ ကို အဆွေခင်ပွန်းပြု၍ မှီဝဲဆည်းကပ်၏။ ထိုသူသည်လည်း မကောင်းသောသဘောရှိသူအဖြစ် ရောက်သွား၏။ မှန်၏။ အတူတကွ ပေါင်းဖော်နေထိုင်သူသည် ထို အတူတူ နေထိုင် သူနှင့် တူသော သဘောရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ ...

“အဆိပ်လူးသောမြားသည် အဆိပ်မလိမ်းကျံသေး သော မြားစည်းကို မိမိ၏ အဆိပ်ဖြင့် လိမ်းကျံ ကူးစက် သကဲ့သို့ မှီဝဲဆည်းကပ်ခံရသူ - သူယုတ်မာသည် မိမိတို့ မှီဝဲ ဆည်းကပ်လာသူ သူတော်ကောင်း ကို မိမိ၏ ယုတ်မာမှုဖြင့် လိမ်းကျံကူးစက်၏။ အတူတကွ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ လက်ခံရ သူ သူယုတ်မာသည် မိမိတို့ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံလာသူ သူတော်ကောင်းကို မိမိယုတ်မာမှုဖြင့် လိမ်းကျံ ကူးစက်၏။ ပညာရှိသူသည် ဤသို့ ယုတ်မာမှုဖြင့် လိမ်းကျံ ကူးစက်ခြင်းမှ ကြောက်သောကြောင့် ယုတ်မာသော အဆွေ ခင်ပွန်းရှိသူ မဖြစ်ရာ။” **

မကောင်းသော သဘော၊ မကောင်းသော အကျင့်စရိုက်ရှိသူ တို့နှင့် အဖန်တလဲလဲ အကြိမ် အရေအတွက် များစွာ တွေ့ဆုံ ပေါင်းဖော်မိ ခြင်း၊ ထိုသူများ၏ မကောင်းသော သဘော၊ မကောင်းသော အကျင့် စရိုက်တို့နှင့် အဖန်တလဲလဲ ထိတွေ့ရခြင်းတို့ များလာသော အခါ မိမိ၌

* ။ သတ္တိဝုပ္ပဇာတ် - ဝိသတိနိပါတ် - ငါးရာငါးဆယ် ဇာတက။
* * ။ သုခပတ္တနာသုတ် - တိကနိပါတ် - ဣတိဝုတ်။

ထိုမကောင်းသော သဘော၊ မကောင်းသော အကျင့်စရိုက်တို့ကို မသိမသာ ခံယူမိရန် အခွင့်အလမ်း များလာနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ထိုနည်းတူ ကောင်းသော သဘော၊ ကောင်းသောအကျင့် ရှိသူတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်းဖြင့်လည်း (အသိ စိတ်ဖြင့် သိသိသာသာခံယူကျင့်သုံးခြင်း မပြုတတ်စေနှင့်ဦးတော့) ထိုပေါင်းဖော်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကောင်းသော သဘော၊ ကောင်းသော အကျင့်စရိုက် တို့ကို မသိမသာ ခံယူမိရန် အခွင့်အလမ်း များလာနိုင်ပေရာသည်။

ပြောင်မြောက်သော အနုပညာလက်ရာတို့ကို တီထွင်နိုင်မှု စွမ်းရည် ရှိပါပေသည်ဟု ပြောရသော အနုပညာရှင်သည် ယခင်က မိမိထက် တီထွင်မှု စွမ်းရည်ရှိသော အနုပညာရှင်ကို ချဉ်းကပ် ပေါင်းဖော်ခြင်း ၊ အနည်းဆုံးအားဖြင့် ထိုပညာရှင်၏ လက်ရာတို့ကို စိတ်အားဖြင့် ပေါင်းဖော်မိခြင်း၊ အတုယူမိခြင်း ပြုခဲ့သည်ကို တွေ့ရတတ်၏။ စကား အပြော အဟော ကောင်းပါပေသည် ဆိုသော သူသည် ယခင်က ၎င်းထက် စကား အပြောအဟောကောင်းသူကို အနည်းဆုံး စိတ်အားဖြင့် ပေါင်းဖော် ချဉ်းကပ် ခဲ့သည်ကို တွေ့ရတတ်သည်။ အသင်အပြ ကောင်းပါပေသည်ဆိုသော ဆရာသည် အစပထမက မိမိထက် အသင်အပြ ကောင်းသော ဆရာ ကို တွေ့ကြုံပေါင်းဖော်ခြင်း ရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ရတတ်၏။ အကျင့်စရိုက် ကောင်း၊ အကျင့်သီလကောင်းရှိပါပေသည်ဟု ဆိုရသော သူသည်လည်း အစပထမက မိမိထက် အကျင့်စရိုက်၊ အကျင့်သီလအရာ၌ သာလွန်သူကို တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်း ထိတွေ့ပေါင်းဖော်ခဲ့ရသည်ကို တွေ့ရတတ်၏။

မိမိထက် သတ္တိနည်းသူ၊ နိမ့်ကျသူကို ပေါင်းဖော်ပါက မိမိ၌ သတ္တိ တိုးလာရန် ခဲယဉ်း၍ သတ္တိနည်းသွားရန်သာ အခွင့်အလမ်း များလျက် ရှိ ၏။ မိမိထက် ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ ငွေကြေးချို့တဲ့၍ အားမနာပါးမနာ ရလျှင် ယူတတ် သည့်သူကို ပေါင်းဖော်မိပါက မိမိ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာတိုးတက်မလာဘဲ (ထို ချို့တဲ့၍ အားမနာတမ်း တောင်းတတ် ယူတတ်သည့် သူကို ပေးကမ်း ထောက်ပံ့ ကူညီခြင်းဖြင့်) မိမိ၌သာ ပစ္စည်းဥစ္စာ လျော့နည်းဖို့ သေချာသလောက် ရှိ၏။ ထိုနည်းတူ မိမိအောက် အကျင့်သီလ အကျင့်စရိုက် နိမ့်ကျသူကို ပေါင်းဖော်မိပါက မိမိ၌ အကျင့်သီလ၊ အကျင့်စရိုက် တိုးတက် မြင့်မား ကောင်းမွန်လာရန် အခွင့်အလမ်း နည်းနိုင်မည် ဖြစ်လေသည်။ ဗုဒ္ဓသည်

၂၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

မိမိကြုံတွေ့ခဲ့ဖူးသော အတွေ့အကြုံ အပေါ် အမှီပြု၍ အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြသတိပေးတတ်သည်ကို တွေ့ရ၏။

“မိမိအောက် သီလ စသည် နိမ့်ကျသူကို ပေါင်းဖော် မှီဝဲလေ့ရှိသူသည် ဆုတ်ယုတ်ရ၏။ မိမိနှင့် သီလစသည်ဖြင့် တူသူကို ပေါင်းဖော်မှီဝဲလေ့ရှိသူသည် တစ်ခါတစ်ရံမျှ မဆုတ်ယုတ်ရာ၊ မိမိထက် သီလစသည် မြင့်မြတ်သူကို ဆည်းကပ်သူသည် လျင်စွာတိုးတက်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ ထက် သီလ စသည် မြင့်မြတ်သူကို ဆည်းကပ်ရ၏။” *

မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းသည် ကောင်းမှုကို တိုးတက်စေ၍ မကောင်းမှုတို့ ဆုတ်ယုတ်စေနိုင်ပုံကိုလည်း အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“ရဟန်းတို့ .. အဆွေခင်ပွန်းကောင်းရှိခြင်း ‘ကလျာဏ မိတ္တတာ’ တရားသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော ကုသိုလ်တရား တို့ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အကုသိုလ်တရား တို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ မဖြစ်ပေါ် သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်ပေါ် ပြီးသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ဖြစ် သော အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်၊ ရဟန်း တို့.... အဆွေခင်ပွန်းကောင်း ရှိသောသူအား မဖြစ်ပေါ်သေး သော ကုသိုလ်တရားတို့ သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ် ပြီး အကုသိုလ်တရား တို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။” **

ကိုယ်ကျင့်သီလ အရာ၌ ဖြစ်စေ၊ အကျင့်စရိုက်အရာ၌ ဖြစ်စေ စံနမူနာ အတုယူဖွယ် အဖြစ် တင်ထားထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ လူ့အဖွဲ့ အစည်း အဖွဲ့တွင်း၌ ရှိခြင်းသည် အခြားသူတို့ အကျင့်စရိုက်ကောင်းများ ရရှိရန် အတွက် အရေးကြီးသော အထောက်အကူများ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အထူးသဖြင့် အသိဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ နုနယ် ငယ်ရွယ်သူများအတွက် ကိုယ် ကျင့် သီလအရာ၊ အကျင့်စရိုက်အရာ၌ စံပြုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ လူ့ အဖွဲ့အစည်း၌ ရှိဖို့ များစွာလိုအပ်မည် ဖြစ်လေသည်။

* ။ ဇီဝုစ္ဆိတဗ္ဗသုတ် - ပုဂ္ဂလဝဂ် - တိကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။
* * ။ ကလျာဏမိတ္တ - မိတ္တာဒိဝဂ် - ပထမသုတ် - ဧကကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။

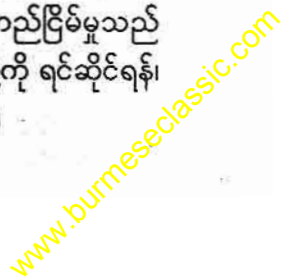

“များသောအားဖြင့် လူတို့သည် နားဖြင့် သင်ယူခြင်းထက် မျက်စိဖြင့် သင်ယူတတ်ကြ၏။ ဖတ်ရ-ကြားရခြင်းတို့ထက် ကိုယ်တိုင်ဒိဋ္ဌ မြင်တွေ့ရခြင်းတို့အပေါ် ပို၍ ထိခိုက်စွဲလမ်းတတ်ကြ၏။ အထူးသဖြင့် ဤအချက်သည် ငယ်ရွယ်သူများ၌ ပို၍ထင်ရှား၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့အရွယ်၌ မျက်စိသည် အသိဉာဏ် စတင်ဖြစ်ပေါ် ဝင်ရောက်ရာ တံခါးဝသဖွယ် ဖြစ်နေသောကြောင့်ပင်တည်း။ ကလေးငယ်များသည် သူတို့ မြင်တွေ့သမျှအပေါ် မသိမသာ အတုယူတတ်ကြသည်။ အင်းဆက် ပိုးကောင်ငယ်တို့၏ အရောင်သည် ၎င်းတို့ စားသုံး သော သစ်ရွက်များ၏ အရောင်အတိုင်း လိုက်ပါ ပြောင်းလဲ သွားတတ်ကြသကဲ့သို့ ကလေးငယ်များသည်လည်း ၎င်းတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူများကဲ့သို့ ဖြစ်သွားတတ်ကြ၏။” *

စင်စစ် လူသည် လူကောင်းသူကောင်း ဖြစ်ရေး သဘောတရားများကို ကြားရခြင်းထက် လူကောင်းသူကောင်းများအား ကိုယ်တိုင်မြင်တွေ့ရခြင်းအပေါ် ပိုမို စိတ်ဝင်စားမှု ထိထိခိုက်ခိုက် နှစ်သက် အားကျမှု ဖြစ်တတ်၍ လူကောင်း သူကောင်းဖြစ်ရန် ကြိုးစားလိုစိတ်လည်း ရှိလာတတ်၏။ သဘောတရားထက် လက်တွေ့ပြယုဂ်ကို လူသည် ပို၍ ခံစားမှု ဖြစ်တတ်သည်မှာ သဘာဝပင် ဖြစ်လေသည်။

ဒုက္ခ အန္တရာယ်များ နီးကပ်လာသောအခါ ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားကြသည်။ ဘာလုပ်ရ၊ ဘာကိုင်ရမှန်း မသိအောင် ထိတ်ထိတ်ပျာပျာ ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုအခိုက် ယင်းသို့သော အန္တရာယ်တို့ကို လွန်မြောက်အောင် ဦးခေါင်းအေးအေးဖြင့် တည်ငြိမ်ခိုင်ခံ့စွာ ဖြေရှင်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို မြင်ရပါက ကျွန်ုပ်တို့၏ စိတ်သည် အတန်ငယ် သက်သာရာရလာတတ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အေးဆေး တည်ငြိမ်မှုသည် ကျွန်ုပ်တို့ ထံ လွှမ်းမိုးကူးစက်လာသောကြောင့် အန္တရာယ်တို့ကို ရင်ဆိုင်ရန်၊ ဖြေရှင်းရန် အားမာန်သတ္တိကို ကျွန်ုပ်တို့ ရလာတတ်ကြ၏။

* ။ Smiles, S., " Self Help" P - 29 .

၂၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

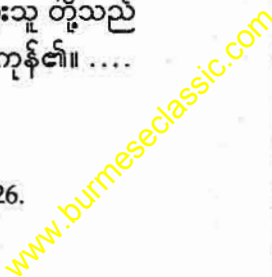
မျက်မှောက် မျက်ကွယ်နှစ်မျိုးလုံး၌ ဖြောင့်မတ် မှန်ကန်စွာ ပြုမူလေ့ ရှိသူနှင့် အတူ တွေ့ကြုံဆက်ဆံလာယူသည့်အခါ၌လည်း မိမိသို့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး အမူအကျင့်များသည် ကူးစက်လွှမ်းမိုး လာတန်ရာပေ သည်။ သတ္တိအရာ၌ ဖြစ်စေ၊ အကျင့်သီလ အကျင့်စရိုက်အရာ၌ ဖြစ်စေ၊ ခေါင်း ဆောင်မှု အရာ၌ ဖြစ်စေ၊ 'စံ' နမူနာအဖြစ် တင်လောက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး များသည် စိတ်စွမ်းအင် ကြီးမားကြံ့ခိုင်သော ၊ ကိုယ်စိတ် အရည်အသွေး မြင့်မားသောသူများ ဖြစ်ကြရကား တစ်ဖက်သူတို့အပေါ် လွှမ်းမိုး စိုးမိုး နိုင်မည် ဖြစ်လေသည်။ ဗြိတိသျှစစ်ဗိုလ်ချုပ် ဝယ်လင်တန်* က "ပြင်သစ် စစ်တပ်၌ နပိုလီယံ ရှိနေသည်ကို မြင်နေရခြင်းသည် စစ်ကူလေးသောင်း အားနှင့် ညီပါပေသည်" * ဟု မှတ်ချက်ချခဲ့ဖူး၏။

သတ္တိအရာ၌ ဖြစ်စေ၊ ပညာအရာ၌ ဖြစ်စေ၊ အကျင့်စရိုက်အရာ၌ ဖြစ်စေ 'စံ' အဖြစ် တင်ထားထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို မြင်တွေ့ရသည့်အခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ ဖြစ်လိုမှု၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကို အတုယူလိုမှု စသည့် စိတ်ဇော တို့ အကြိမ်အရေအတွက်များစွာ ဖြစ်လေ့ရှိ၏။ ထိုသို့ အကြိမ် အရေ အတွက် များစွာ ဖြစ်ပေါ်သောစိတ်ဇောတို့ မိမိ၌ ဖြစ်ပေါ်မှုကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ အတုလိုက်ကာ ပြုကျင့်ခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်တန်ရာ ပေသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ 'စံ' နမူနာယူဖွယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီ၍ အကျင့်စရိုက် ကောင်း၊ အကျင့်သီလကောင်းတို့ အတုလိုက်ကာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံကို ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“တောအုပ်ကြီး၌ ရှိသည့် ကျောက်တောင်ကိုမှီ၍ တောစိုးသစ်ပင်ကြီးတို့သည် ကြီးမားစည်ပင် ကြကုန် သကဲ့သို့ ထို့အတူ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၍ သဒ္ဓါတရားရှိသော ဤအမျိုး ကောင်းသားကို မှီ၍ သားမယားတို့သည် လည်းကောင်း၊ အဆွေအမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်းတို့ သည် လည်းကောင်း၊ ဆွေမျိုး အပေါင်းတို့သည် လည်း ကောင်း၊ ထိုအမျိုးသားကို အမှီပြု၍ အသက်မွေးသူ တို့သည် လည်းကောင်း၊ သီလစသည်တို့ဖြင့် ကြီးပွားကြကုန်၏။

၁။ Wellington

* O. S. Mardin , " Pushing to the Front" . P - 126.

“ ထိုသီလရှိသူ၏ သီလကို လည်းကောင်း၊ ရက်ရော စွန့်ကြဲခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းသော အကျင့်စရိုက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာ သိမြင်ကြရကုန်သည် ဖြစ်၍ အတုလိုက်ကာ ပြုလုပ်ကုန်ကြ၏။ ” *

စင်စစ် ‘စံ’ နမူနာ ပြုလုပ်သည် (၎င်းကိုယ်တိုင်က နှုတ်အားဖြင့် သင်ကြားညွှန်ပြ အဆုံးအမ သြဝါဒပေးနေခြင်း မရှိသော်လည်း) အထိရောက်ဆုံးသော သင်ကြားညွှန်ပြနိုင်သူဖြစ်၏။ ... စံနမူနာသည် သြဝါဒစကားထက် ပိုမို ထိရောက်မြဲ ဖြစ်လေသည်။ ” **

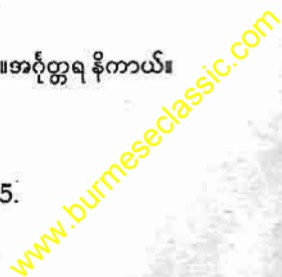
သြဝါဒစကား၊ အကြံဉာဏ်ပေး စကားတို့သည် တစ်ဖက်သော သူအပေါ်၌ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိတန်သလောက် ရှိသည်မှာ မှန်ပါသည်။ သို့ရာတွင် သြဝါဒပေးသူကိုယ်တိုင်က ‘စံ’ အဖြစ် မိမိပေးသော သြဝါဒအတိုင်း တကယ် လိုက်နာ ပြုကျင့်သူ မဟုတ်ပါက ထိုသြဝါဒစကားသည် များစွာ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

ရှေး .. ဂရိခေတ် ဆိုဖီ ဆရာကြီး^၁ တစ်ဦးအား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက “လောကတွင် အလွယ်ဆုံး ပညာသည် အဘယ်ပါနည်း” ဟု လာ၍ မေး၏။ ထိုအခါ ဆိုဖီဆရာကြီးက

“လောကတွင် အလွယ်ဆုံးပညာသည် သြဝါဒပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်” ဟု ဖြေဖူးလေသည်။ ***

သြဝါဒပေးဖို့ရန် လွယ်ကူသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် သူတစ်ပါးတို့အား တစ်ထွေးတစ်ပွေ့ သြဝါဒများ ပေးလျက်ရှိကြ၏။ သို့ရာတွင် အများအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ပေးသော သြဝါဒအတိုင်း မပြုကျင့်မလိုက်နာတတ်သူများ ဖြစ်နေတတ်ကြသည်။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်တို့ ပေးသော သြဝါဒများသည် “ ငါပြောသလိုလုပ်၊ ငါလုပ်သလို မလုပ်နဲ့ ” ဟူသော စကားမျိုး အဖြစ်သို့သာ ရောက်သွားလေတော့သည်။

* မဟာသာလ ပုတ္တသုတ်-ပုဏ္ဏရာဇဝင်-ပဉ္စကနိပါတ်-ပဌမပဏ္ဏာသက။ အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်။
** Smiles, op, cit, P - 298
၁။ Sophist.
*** Paul, Brunton, " The Secret Path " p - 25.

၂၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်က အညစ်အကြေးတို့ ပေကျံနေသူ ဖြစ်ပါလျက် အခြားသူများအား “ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေသောနည်း” ကို ပေး၍ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်မှုနှင့် ပတ်သက်သော သြဝါဒကထာတို့ကို ဖွင့်ပြ ညွှန်ကြားနေခြင်း သည် လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်က မကောင်းကျင့်၊ မကောင်းစရိုက် များကို မပယ်စွန့်နိုင်ပါလျက် တစ်ဖက် သူများအား “အကျင့်စရိုက်ကောင်း ရှိကြပါ” ဟု ဆုံးမ သြဝါဒ ပေးနေခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ တစ်ဖက်သား တို့ အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု စွမ်းအင်များစွာရှိနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ ဤနေရာ၌ အောက်ပါ ဗုဒ္ဓ၏စကားတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုရာ၏။

“သူတစ်ပါးကို ဆုံးမသော နည်းအတိုင်း မိမိကိုယ်တိုင် လိုက်နာပြုကျင့်ရာ၏။ မိမိကိုယ်တိုင် ယဉ်ကျေးပြီးသော် မှသာ (သူတစ်ပါးကို) ဆုံးမရာ၏။ မိမိကိုယ်ကို ယဉ်ကျေး အောင် ဆုံးမရခြင်းသည် ခဲယဉ်းလှစွတကား။” *

“စုန္ဒ... မိမိသည် (ကာမဂုဏ် ငါးပါးတည်းဟူသော) ညွှန်ပျောင်း၌ နစ်မြုပ်နေသူ ဖြစ်လျက် (ကာမဂုဏ်ငါးပါး တည်းဟူသော) ညွှန်ပျောင်း၌ နစ်မြုပ်နေသော အခြား သူကို ထုတ်ဆောင်နိုင်လိမ့်မည် ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိ။ စုန္ဒ... မိမိသည် (ကာမဂုဏ် ငါးပါးတည်းဟူသော) ညွှန်ပျောင်း၌ နစ်မြုပ်နေသူ မဟုတ်လျှင်ကား (ကာမဂုဏ် ငါးပါးတည်း ဟူသော) ညွှန်ပျောင်း၌ နစ်မြုပ်နေသော အခြား သူကို ထုတ်ဆောင်နိုင်လိမ့်မည် ဟူသော အကြောင်းသည် ရှိပေ၏။

“စုန္ဒ မိမိသည် မယဉ်ကျေးသေးသူ မဆုံးမအပ် သေးသူ၊ ကိလေသာ မငြိမ်းအေးသေးသူဖြစ်လျက် အခြားသူ ကို ယဉ်ကျေးစေနိုင် ဆုံးမနိုင်၊ ကိလေသာ ငြိမ်းအေးစေနိုင် လိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိ၊ စုန္ဒ မိမိသည် ယဉ်ကျေးပြီးသူ ဆုံးမအပ်ပြီးသူ၊ ကိလေသာငြိမ်းအေးပြီးသူ ဖြစ်ခဲ့လျှင်ကား အခြားသူကို ယဉ်ကျေးစေနိုင်၊ ဆုံးမနိုင်။

ကိလေသာကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်လိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်း
သည် ရှိပေ၏။*

မှန်ပါသည်။ “လိုက်နာကျင့်ဆောင်ရန် စည်းကမ်း ဥပဒေကောင်း
များ ချမှတ်ခြင်းသည် များစွာကောင်းပါ၏။ ထို့ထက် (စည်းကမ်း ဥပဒေများ
ကို ရှေ့မှနေ၍ ရှေ့ဆောင်အဖြစ် တကယ်တမ်း လိုက်နာပြုကြသည့်)
စံနမူနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိခြင်းက ပို၍ထိရောက်မည် ဖြစ်လေသည်။” **

ထို့နည်းတူ “အကျင့်စရိုက်ကောင်းများ ရှိကြပါ” ၊ “လိမ္မာကြပါ”
ဟု သြဝါဒ ပေးနေခြင်းထက် ရှေ့မှ တကယ် အကျင့်စရိုက်ကောင်း ရှိပြခြင်း၊
လိမ္မာပြခြင်းက ပို၍ ထိရောက်ပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် တောတွင်း၌ သစ်ပင်တို့ပေါများသော်လည်း စန္ဒကူး
ကဲ့သို့သော သစ်ပင်ကောင်း ရှားသကဲ့သို့ လူမှု ပတ်ဝန်းကျင်၌ လူတွေပေါ
သော်လည်း အကျင့်စရိုက်အရာ၌ စံပြုလောက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရှေ့မှ တကယ်
ကျင့်ဆောင်ပြနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ရှားပါးခြင်းကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပေလိမ့်
မည်။ တစ်ဖန် စံပြုပုဂ္ဂိုလ်တို့ရှိ၍ ထိုစံပြုပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် အနီးကပ် တွေ့ကြုံ
ဆုံဆည်းနေရသည်ပင်ဆိုစေ အသက်အရွယ် နုနယ်မှုကြောင့် လည်းကောင်း၊
အသိဆင်ခြင်ဉာဏ်နုနယ်၍ မသိမိုက်မဲမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ စံပြုပုဂ္ဂိုလ်ကို
စံပြုပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် မသိမြင်နိုင်ဘဲ အတုယူရကောင်းမှန်း မသိခြင်းများ လည်း
ရှိနိုင်ပေသေးသည်။ ထိုအခါ “ယောက်မသည် (ဟင်းအိုးတွင်းသို့ ဆင်း၍
ဟင်းတို့နှင့် ခဏခဏ တွေ့ကြုံရသော်လည်း) ဟင်း၏အရသာကို မသိသကဲ့သို့
သူမိုက်သည် အသက်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး ပညာရှိကို ဆည်းကပ် စေကာ
မူ (သူတော်ကောင်း) တရားကို မသိနိုင်” *** ဟူသော စကားနည်းတူ
အကျင့်စရိုက်အရာ၌ စံအဖြစ်ခံယူထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်နေစိတ်ထား၊
အယူအဆ၊ အမူအကျင့်တို့ကို အတုယူဖွယ်အနေ၊ မြတ်နိုးဖွယ်အနေသဘော
ပေါက်ကောင်းမှ ပေါက်ပေလိမ့်မည်။ စံပြု နမူနာယူလောက်ဖွယ် ပုဂ္ဂိုလ်၏
အဆိုအမိန့်၊ အဆုံးအမ သြဝါဒတို့ကိုလည်း ကောင်းမှန်း၊ မှန်မြတ်မှန်း၊
လိုက်နာဖွယ်မှန်း သိချင်မှလည်း သိပေလိမ့်မည်။ တွေ့ကြုံဆုံဆည်းနေရ

* သလ္လေခသုတ်၊ မူလပရိယဝဂ် - မူလပဏ္ဏာသ။အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်။
** Smiles, op, cit, P - 298 *** မဗုဒ္ဓ - ၆၄။

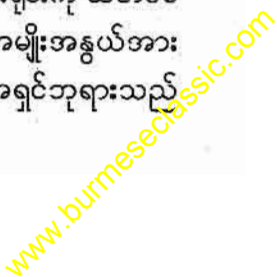
၃၀ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

သည့် ကိုယ်ကျင့်သီလအရာ၊ ပညာအရာ၊ အကျင့်စရိုက်အရာ၌ စံပြုလောက် သူ၏ ဩဝါဒအဆုံးအမကို မှ သဘောမပေါက်သည့်သူအဖို့ မျှော်လင့်စရာ တစ်ခုသာ ရှိပေလိမ့်မည်။ ယင်းမှာ မိမိဘဝ အတွေ့အကြုံ၏ သွန်သင်ညွှန်ပြ မှုကြောင့် မိမိကိုယ်မိမိ ပြုပြင်လိုစိတ်ဖြစ်လာ၍ မိမိကိုယ်မိမိ ပြုပြင်လာတန် ရာသည်ဟူသော မျှော်လင့်ချက်ပင် ဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ၊ က 'မြင်းကို ရေအနီးသို့ ဆွဲခေါ်သွားနိုင်ကောင်း၏။ သို့ရာတွင် ရေသောက်ချင်သော ဆန္ဒမရှိပါက ထိုမြင်းကို ရေသောက်အောင် လုပ်၍ကား မရနိုင်" ဟု ဆိုဖူး၏။ ထိုစကားနည်းတူ အကျင့်စရိုက်ကောင်း စေလို၍ အတင်းအကြပ် မည်မျှပင် ဆုံးမသွန်သင်သည်ဖြစ်စေ၊ သီလအရာ၊ အကျင့်စရိုက်အရာ၊ ပညာအရာ၌ 'စံ' ပြုလောက်သူ အနီးသို့ရောက်အောင် မည်သို့ပင် ပို့ဆောင်သည်ဖြစ်စေ မိမိကိုယ်တိုင်က ပြုပြင်ချင်၊ အတုယူ ချင်စိတ်မရှိပါက အချည်းနှီး ဖြစ်နိုင်ခြင်းများလည်း ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ အကျင့် စရိုက်ကောင်းတို့ ရှိသူဖြစ်ချင်စိတ်၊ မိမိကိုယ်ကို ပြုပြင်လိုစိတ်ရှိဖို့ လိုခြင်းသည် လည်း အရေးကြီးသော အချက်အနေဖြင့် ထည့်သွင်း စဉ်းစား ရမည် ဖြစ်လေသည်။

တစ်ခါတွင် ဗုဒ္ဓသည် မြင်းဆရာတစ်ဦးအား မြင်းရိုင်းကို အဘယ်သို့ ဆုံးမသနည်း ဟုမေးတော်မူရာ မြင်းဆရာက “ ကျွန်ုပ်သည် အနု အားဖြင့် လည်း ဆုံးမပါ၏။ အကြမ်းအားဖြင့်လည်း ဆုံးမပါ၏။ အနု အကြမ်း အားဖြင့်လည်း ဆုံးမပါ၏” ဟု လျှောက်ထား၏။ ဤတွင် ဗုဒ္ဓက “ အကယ် ၍ သင်၏ မြင်းသည် အနုနည်းအားဖြင့်လည်း အဆုံးအမ မခံ၊ အကြမ်း အားဖြင့်လည်း အဆုံးအမ မခံ၊ အနုအကြမ်းအားဖြင့်လည်း အဆုံး အမ မခံလျှင် ထိုမြင်းရိုင်းကို အဘယ်သို့ ပြုသနည်း” ဟုမေး၏။

ထိုအခါ မြင်းဆရာက “ကျွန်ုပ်၏ မြင်းရိုင်းသည် အကယ်၍ အနု နည်း အားဖြင့်လည်း အဆုံးအမ မခံ၊ အကြမ်း အားဖြင့်လည်း အဆုံးအမ မခံ၊ အနုအကြမ်းအားဖြင့်လည်း အဆုံးအမ မခံလျှင် ထိုမြင်းရိုင်းကို သတ်ပစ် ပါသည်။ ထိုသို့ သတ်ပစ်ခြင်းသည် ကျွန်ုပ်၏ ဆရာ အမျိုးအနွယ်အား ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့ မဖြစ်စေလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အရှင်ဘုရားသည်

လည်း ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ “အရှင်ဘုရားသည် အဘယ်သို့ ဆုံးမတော်မူပါသနည်း” ဟု မေးရာ ဗုဒ္ဓက မိမိသည်လည်း ဆုံးမထိုက်သောသူကို အနုအားဖြင့်လည်း ဆုံးမကြောင်း၊ အကြမ်းအားဖြင့်လည်း ဆုံးမကြောင်း၊ အနုအကြမ်းအားဖြင့်လည်း ဆုံးမကြောင်း၊ ထိုနည်းတို့နှင့်မှ ဆုံးမ၍ မရသော သူကိုမူ လျစ်လျူရှု လိုက်ရကြောင်း၊ ထိုသို့ လျစ်လျူရှုလိုက်ခြင်းသည် (မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ဆုံးမ ၍ မရသော မြင်းရိုင်းကို သတ်ပစ်လိုက်ခြင်းနှင့် သဘောတူ ကြောင်း) * ပြန်ပြောလေသည်။

အထက်ပါ ဗုဒ္ဓ၏ စကားအတိုင်း ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်ကျင့်သီလ အရာ၊ ပညာအရာ၊ အကျင့်စရိုက်အရာတို့၌ စံပြုလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သြဝါဒ အဆုံးအမတို့ကို မည်မျှပင်ရစေ၊ မိမိကိုယ်တိုင်က ပြုပြင်လိုစိတ် အနည်းအကျဉ်းမျှ မရှိသောသူများဖြစ်နေပါက လျစ်လျူရှုခံရသူများ အဖြစ် သို့ ရောက်ဖို့သာ ရှိမည် ဖြစ်လေသည်။

* ကေသီသုတ်၊ ကေသီဝဂ် - စတုတ္ထ နိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်။

အခန်း(၃)

အကျင့်စရိုက်ကောင်းများကို ပျိုးထောင်ခြင်း

အပြုအမူတစ်ခုသည် အဖန်တလဲလဲ အကြိမ်အရေအတွက် များစွာ ဖြစ်ခြင်း (၀၁) အပြုအမူ တစ်ခုကို အဖန်တလဲလဲ အကြိမ်အရေအတွက် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် (ထို အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်သော ၊ ပြုလုပ်သော အပြုအမူသည်) လူ၌ စွဲမြဲသွားသော အကျင့်စရိုက်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းဖြစ်ပေါ် သွားကြောင်း ရှေ့တွင် ဆိုခဲ့၏။ မဖြစ်သေးသော အကျင့်စရိုက်ကောင်းကို ဖြစ်ပေါ်လာအောင်၊ ဖြစ်နေသော မကောင်းသော အကျင့်စရိုက်နေရာ၌ ကောင်းသော အကျင့်စရိုက် ဖြစ်ပေါ်လာအောင်လည်း အပြုအမူကောင်းကို အဖန်တလဲလဲ အကြိမ်အရေအတွက် များစွာ ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတို့အလိုအရ အကျင့်စရိုက်ကောင်း ဖြစ်ပေါ်ရန် ပျိုးထောင်လေ့ကျင့်ရာ၌ ပြင်းထန်သော ဆန္ဒ သည် လည်းကောင်း၊ ခိုင်ခံ့ သော စိတ်သည် လည်းကောင်း၊ မလျော့သော လုံ့လ ဝီရိယသည်လည်း ကောင်း၊ အမှားနှင့် အမှန် အကောင်းနှင့် အဆိုးကို ခွဲခြားသိမြင်တတ်သော ပညာသည်လည်းကောင်း လိုအပ်လေသည်။

“အကျင့်စရိုက်ဆိုးတို့နှင့် အကျင့်စရိုက်ကောင်းတို့အနက်တွင် သင်သည် မည်သည်တို့ကို အလိုရှိပါသနည်း” ဟုမေးလာပါက အမေးခံရ သူ အားလုံးလိုလိုပင် “ အကျင့်စရိုက်ကောင်းတို့ကို အလိုရှိပါသည်” ဟု ဖြေကြ ပေလိမ့်မည်။ ထို့အတူ “လူဆိုးနှင့် လူတော်လူကောင်းဟူ၍ ရှိရာတွင် မည်ကဲ့သို့သော လူမျိုးဖြစ်လိုပါသနည်း” ဟုမေးလာလျှင်လည်း အမေးခံ ရသူ အားလုံးလိုလိုက “လူတော်လူကောင်း ဖြစ်လိုပါသည်” ဟု ဖြေကြ ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် လိုချင်ကာ မတ္တ ၊ ဖြစ်လိုကာမတ္တဖြင့် အကျင့်စရိုက် ကောင်းကို လည်းကောင်း၊ လူတော်လူကောင်း အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ ရနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ အမှန်တကယ် လိုချင်၊ ဖြစ်ချင်သော ပြင်းထန်သည့် ဆန္ဒရှိပါမှ မရမနေ၊ မဖြစ်လျှင်မနေ၊ ကြိုးစားယူခြင်းဖြင့်

(လိုချင်ရာဖြစ်ချင်ရာကို) ရနိုင်ဖြစ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ... ဗုဒ္ဓ ဒေသနာများ၌ ဆန္ဒကို “အလိုရှိရာကို ပြီးစီး အောင်မြင် ရရှိနိုင်ခြင်း၏ အခြေခံ” အကြောင်းတရား အနေဖြင့် ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။ ပြင်းထန်သော ဆန္ဒက ဦးဆောင်နိုင်သည့်အခါ စိတ်ဓာတ်က ခိုင်ခံ့လာသည်။ ပညာက လည်း ကောင်းသော အပြုအမူကို မကောင်းသော အပြုအမူမှ ခွဲခြားသိမြင်ခြင်း အလုပ်ဖြင့် လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

ပြင်းထန်သော ဆန္ဒ မရှိပါက အကျင့်စရိုက်ကောင်းကို ပျိုးထောင်လေ့ကျင့်ယူရန် လူတော်လူကောင်း ဖြစ်ဖို့ရန် ခဲယဉ်းသကဲ့သို့ ခိုင်ခံ့သော စိတ်ဓာတ်မရှိပါကလည်း အကျင့်စရိုက်ကောင်းကို ပျိုးထောင် ရယူရန် ၊ လူတော်လူကောင်း ဖြစ်ဖို့ရန် ခဲယဉ်းမည် ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓဒေသနာများ၌ ခိုင်ခံ့သော စိတ်ကိုလည်း “အလိုရှိရာ ပြီးစီးအောင်မြင် ရရှိစေနိုင်ခြင်း၏ အခြေခံ” အကြောင်းတရားအဖြစ် ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။ အကယ်၍ ခိုင်ခံ့သော စိတ်ဓာတ်က ဦးဆောင်သည့်အခါ ဖြစ်လို ရလိုသော ဆန္ဒကလည်း ပြင်းထန်သော အဟုန်ဖြင့် လိုက်ပါလာသည်။ ဝီရိယကလည်း မနားမနေ လိုက်ပါ ကြိုးပမ်း လုပ်ဆောင်လာသည်။ ပညာကလည်း အကောင်းနှင့် အဆိုး၊ အမှားနှင့်အမှန်ကို ခွဲခြားခြင်း အလုပ်ဖြင့် လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

တစ်ဖန် အကျင့်စရိုက်ကောင်းကိုလည်းကောင်း၊ လူတော်လူကောင်း အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုင်နေကာမတ္တဖြင့် ရနိုင်သည် မဟုတ်ဘဲ မလျှော့သော လုံ့လဝီရိယဖြင့် အပတ်တကုတ် ကြိုးစားယူကြရ၏။ မကောင်းသော အကျင့်စရိုက်ကို ပယ်ဖျောက်ရာ၌ ပို၍ပင် ကျွန်ုပ်တို့၌ လုံ့လ ဝီရိယ စိုက်ကာ ကြိုးပမ်းကြရ၏။ စင်စစ် ဝီရိယ မပါဘဲနှင့် လိုချင် ဖြစ်ချင် ရာကို ရနိုင်ဖြစ်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓဒေသနာ များ၌ လုံ့လ ဝီရိယကိုလည်း “အလိုရှိရာ ပြီးစီးအောင်မြင်ရရှိစေနိုင်ခြင်း၏ အခြေခံ” အကြောင်းတရားအနေဖြင့် ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။ အကယ်၍ မလျှော့သော လုံ့လ ဝီရိယက ဦးဆောင် နိုင်ခြင်း ရှိပါက ဖြစ်လိုရလိုသော ဆန္ဒကလည်း ပြင်းထန်စွာနှင့် လိုက်ပါလာသည်။ စိတ်ဓာတ်ကလည်း ပို၍ ပို၍ ခိုင်ခံ့မှုဖြင့် ထောက်ကူ လိုက်ပါလာသည်။ ပညာကလည်း အမှားနှင့်အမှန်

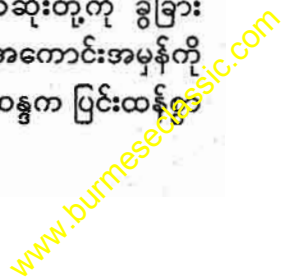
၃၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

အကောင်းနှင့် အဆိုးတို့ကို ခွဲခြားသိမြင်မှု အလုပ်တို့ဖြင့် လိုက်ပါ ထောက်ကူ လာလေသည်။

ထို့ပြင် အကျင့်စရိုက်ကောင်းကို အကျင့်စရိုက်ဆိုးတို့မှ ခွဲခြား သိမြင်တတ်သော ပညာမရှိပါကလည်း အကျင့်စရိုက်ကောင်းကို ပျိုးထောင် ရယူရန် လွယ်ကူလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ ထို့အတူ လူတော်လူကောင်းအဖြစ်ကို အသေအချာမသိဘဲနှင့် လူတော်လူကောင်း ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့မှာ လွယ်ကူ သော အလုပ်မဟုတ်ချေ။ အသောကမင်း၏ ကျောက်စာတစ်ခု၌ “လူတိုင်း သည် ကိုယ့်ဟာကိုယ်တော့ ကောင်းတယ်ထင်ပြီး ပြုမူလုပ်ကိုင်နေခြင်း ဖြစ်သည်”* ဟုဖော်ပြထား၏။ မှန်ပါသည်။ လူတိုင်းလူတိုင်း မိမိ ပြုမူမှုတို့ကို ကောင်းသည်၊ မှန်သည် ထင်ကာ ပြုလုပ်နေခြင်းသာဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အပြုအမူ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်တို့ကို မှားပါသည်ဟု နည်းနည်းမျှ အပြောမခံနိုင်ကြချေ။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့ဘဝ၌ ကောင်းသောသူတို့ထက် မကောင်းသော သူတို့က များနေခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လူသမာတို့ထက် လူမသမာတို့က များနေခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ကောင်းသော အကျင့် စရိုက်ရှိသူတို့ထက် မကောင်းသော အကျင့်စရိုက်ရှိသူတို့က များနေခြင်း သည် လည်းကောင်း၊ အောင်မြင်ခြင်းကိုရနေသူတို့ထက် မှားယွင်း လွဲချော်မှု တို့ဖြင့် ကျွန်းတိမ်းပါးနေသူတို့က များနေခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ကိုယ့်ဟာ ကိုယ်ကောင်းသည်ထင်ပြီး လုပ်နေကြသော အပြုအမူတို့သည် လုံးဝမမှန် သေးကြောင်း သက်သေထူ ပြနေသောအချက်များ ဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓ ဒေသနာများ၌ အမှားနှင့် အမှန်၊ အကောင်းနှင့် အဆိုးကို ခွဲခြားသိမြင်တတ်သော၊ ကောင်းသော အပြု အမူ နှင့် မကောင်းသော အပြုအမူတို့ကို ပိုင်းခြားတတ်သော အသိ ပညာ ကိုလည်း “အလိုရှိရာ ပြီးစီးအောင်မြင် ရရှိနိုင်ခြင်း၏ အခြေခံ” အကြောင်း တရားအဖြစ် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်၏။ အကယ်၍ အကောင်းနှင့် အဆိုး၊ အမှား နှင့် အမှန်၊ အကျင့်စရိုက်ကောင်းနှင့် အကျင့်စရိုက်ဆိုးတို့ကို ခွဲခြား သိမြင်တတ်သော ပညာက ဦးဆောင်မှု ပြုသည့်အခါ အကောင်းအမှန်ကို ရလိုသော၊ မှန်သော အပြုအမူကို ပြုလုပ်လိုသော ဆန္ဒက ပြင်းထန်စွာ

* ကာယာနံမေဝ ဒေဝတီ။

အကျင့်စရိုက်ကောင်းများကို ပျိုးထောင်ခြင်း

လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ စိတ်ဓာတ်ကလည်း ခိုင်မာခြင်းဖြင့် ထောက်ကူ လိုက်ပါလာသည်။ ဝီရိယကလည်း မနားမနေ မလျော့တမ်း ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် လိုက်ပါဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

ဗုဒ္ဓဝါဒီ သုတေသီတို့ အလိုအရ ထိုပြီးစီးအောင်မြင်နိုင်ခြင်း၏ အခြေခံကို မိမိ၌ ဖြစ်ပေါ်ရရှိအောင်လည်း ထပ်တလဲလဲ အဖန်တလဲလဲ ကြိုးပမ်းခြင်း ပြုရမည် ဖြစ်လေသည်။ ပြင်းထန်သော ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်အောင် ဆန္ဒကို ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်စေခြင်း (ဝါ) ထပ်တလဲလဲ ပြုခြင်းဖြင့် ပျိုးထောင် ယူရမည် ဖြစ်၏။ ခိုင်ခံ့သောစိတ်ဓာတ်ရရှိအောင်လည်း ထပ်တလဲလဲ စူးစိုက် ခြင်းဖြင့် ပျိုးထောင်ယူရမည် ဖြစ်၏။ မလျော့သော ဝီရိယ ရရှိအောင်လည်း မလျော့သော အားမာန်ကို ထပ်တလဲလဲ မာန်တင်း ကြိုးပမ်းခြင်းဖြင့် ပျိုးထောင် ယူရမည်ဖြစ်၏။ အမှားအမှန် ခွဲခြားနိုင်သော ပညာရရှိအောင် လည်း အမှားအမှန်ကို ထပ်တလဲလဲ ဝေဖန်ပိုင်းခြားခြင်းဖြင့် ပျိုးထောင်ယူ ရမည် ဖြစ်လေသည်။ ဗုဒ္ဓဝါဒီ သုတေသီ တို့အလိုအရ ပြီးစီး အောင်မြင်ခြင်း ၏ အခြေခံ အကြောင်းတရားများဖြစ်သော ပြင်းထန်သည့် ဆန္ဒ၊ မလျော့ သော ဝီရိယ၊ ခိုင်ခံ့သော စိတ်ဓာတ်၊ အမှားအမှန်ကို ခွဲခြားသိမြင် တတ်သော ပညာတို့ အနက် တစ်ခုခု၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ကြိုးပမ်းသောအမှုသည် အောင် မြင်ပြီးစီးမှု ရနိုင်ရကား အကျင့်စရိုက်ကောင်းများ ပျိုးထောင်ရေး၌လည်း ထိုပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်း၏ အခြေခံ အကြောင်းတရားများ အနက် တစ်ခုခုဖြင့် ထပ်တလဲလဲ အကြိမ်အရေအတွက်များစွာ ကြိုးပမ်းရမည် ဖြစ်လေသည်။

ဗုဒ္ဓ ဒေသနာအရ အပြုအမူတစ်ခုကို အဖန်တလဲလဲ အကြိမ် အရေ အတွက် များစွာ ပြုလုပ်ကြိုးပမ်းဖန်များသော အခါ (ထိုအပြုအမူကိုပြုဖန် များလာသည့်) သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ် (ဝါ) ရုပ်နှင့်စိတ်တို့သည် ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ဖြစ် သင့်လျှင် ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ဖြစ်လာသည်။ ကျန်းကျန်းခံ့ခံ့ ဖြစ်သင့်လျှင် ကျန်းကျန်း ခံ့ခံ့ဖြစ်လာသည်။ ထထကြွကြွ ဖြစ်သင့်လျှင် ထထကြွကြွ ဖြစ်လာ သည်။ လျင်လျင်မြန်မြန် ဖြစ်သင့်လျှင် လျင်လျင်မြန်မြန်ဖြစ်လာသည်။ ဤသို့ ဖြစ်လာခြင်းကို “ကာယလဟုတာ၊ စိတ္တလဟုတာ” ဖြစ်လာသည်ဟု ခေါ်လေ သည်။

ပုံစံအားဖြင့်... လေးပစ်အတတ်ကို လှေကျင့်သူတစ်ဦးသည် လေးပစ် စ၌ လေးကိုကိုင်ယူရာ၌ သေသေသပ်သပ်မရှိ၊ လေးကြိုးကိုဆွဲရာ၊ ငင်ရာ၌

၃၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

မနိုင်မနင်း ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ မရှိ၊ မြားတစ်စင်းပြီး တစ်စင်း ပစ်လွှတ်ရာ၌လည်း လျင်မြန်သွက်လက်မှု မရှိ။ လိုရာကို ထိမှန်အောင် တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် 'ချိန်' နိုင်စွမ်းလည်း မရှိသောကြောင့် လိုရာကို မထိမှန်ဘဲ ဖြစ်လျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် လေးပစ်ခြင်းကို အထပ်ထပ် အဖန်ဖန်လေ့ကျင့်ဖန်များလာသော အခါ လေးကို ကိုင်ရာ၌ သေသပ်လာသည်။ လေးကြိုးကို ဆွဲရာ ငင်ရာ၌ နိုင်နိုင်နင်းနင်း ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင်ဖြစ်လာသည်။ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး နှင့် လျင်မြန်လာ သည်။ တည်ငြိမ်ဖြောင့်မတ်စွာ 'ချိန်' နိုင်ခြင်းလည်း ရှိလာ၍ လိုရာကိုလည်း ထိမှန်အောင် ပစ်နိုင်သော လေးပစ်ကောင်းသူ ဖြစ်လာလေသည်။ ကိုယ်စိတ်တို့၏ အခြေအနေက (ဆိုခဲ့သော ကာယလဟုတာ၊ စိတ္တလဟုတာ အဖြစ်သို့) လိုက်ပါ ပြောင်းလဲလာသောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ဤနည်းတူ ကျွန်တော်ကောင်း၊ ဟန်ပန်မှုရာကောင်းဖြင့် နေတတ်၊ ထိုင် တတ်၊ သွားတတ်၊ ရပ်တတ်၊ ပြောဆိုတတ်သော အကျင့်ရှိသူ ဖြစ်အောင် သတိပြုလေ့ကျင့်သူသည် အစပထမ၌ အချိုးကျကျ မဖြစ်၊ ပေါ့ပါးစွာ ပြုရ မည့်နေရာ၌ လေးကန်ခြင်း ဖြစ်နေ၏။ တည်ငြိမ်စွာ ပြုသင့်သည့်နေရာ၌ မငြိမ်မသက် ဖြစ်နေ၏။ ခပ်မြန်မြန် ပြောရမည့်နေရာ၌ လေးတွဲ ရှည်လျား စွာ ပြောမိ၏။ လေးလေးပင်ပင် ပြောရမည့်နေရာ၌ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ပြောမိ ၏။ သို့ရာတွင် သတိထား၍ အထပ်ထပ် ပြုဖန် ပြောဖန် များလာသော အခါ တည်ငြိမ်သင့်သော နေရာ၌ တည်ငြိမ်ခြင်း၊ သွက်လက်သင့်သော နေရာ၌ သွက်လက်ခြင်း၊ မြန်သင့်သော နေရာ၌ မြန်လာခြင်း၊ လေးလေး ပင်ပင် ပြောရမည့်နေရာ၌ လေးလေးပင်ပင် ပြောနိုင်ခြင်း တို့ဖြင့် အချိုးတကျ ပြုမှု ပြောဆိုတတ်သော အလေ့အကျင့် ရလာနိုင်လေသည်။

အပြုအမူ တစ်ခုကို ထပ်တလဲလဲ ပြုလုပ်မှုကြောင့်ပင် သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်စိတ်တို့သည် ညက်ညောသင့်လျှင် ညက်ညောသော အဖြစ်၊ နူးညံ့သင့် လျှင် နူးညံ့သောအဖြစ်၊ လိုက်လျောစွာ ဖြစ်သင့်လျှင် လိုက်လျောစွာ ဖြစ်ပေါ် ပေးသောအဖြစ်သို့ ရောက်လာ၏။ ဤသည်ကို 'ကာယမုဒုတာ၊ စိတ္တမုဒုတာ' ဖြစ်လာသည်ဟု ခေါ်လေသည်။

လေးသမားသည် အထပ်ထပ် လေ့ကျင့်ခဲ့မှုကြောင့် ရေး အကိုင်အတွယ်၊ မြား အယူအတပ် အပစ်အလွှတ်တို့သည် ပို၍ ညက်ညောမှု

ဖြစ်လာသည်။ ပစ်ချင်သလို ပစ်လာနိုင်အောင် ကိုယ်စိတ်တို့က လိုက်လျော လျက်ရှိသော အခြေအနေသို့ ရောက်လာသည်။ ထို့နည်းတူ ကုန္ဒကောင်း၊ ဟန်ပန်အမှုအရာကောင်းဖြင့် နေတတ်၊ ထိုင်တတ်၊ သွားတတ်၊ ရပ်တတ်၊ ပြောဆိုတတ်သော အကျင့်ရှိသူဖြစ်အောင် အထပ်ထပ် သတိပြုလာသူသည် (ထို အထပ်ထပ် လေ့ကျင့်မှုတို့ကြောင့်) တမင်တကာ အားယူဟန်လုပ်မနေ ရတော့ဘဲ အလိုက်သင့်ပြုမှုလာနိုင်သည်။ သက်သက်သာသာ နူးနူးညံ့ညံ့ နှင့်ပင် ပြုမှု လှုပ်ရှားလာနိုင်သည်။ ဤသို့ဖြစ်လာခြင်းမှာ အဖန်ဖန်လေ့ကျင့် ပြုမှုသော သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်စိတ်တို့၏ အခြေအနေက (ဆိုခဲ့သည့် ကာယ မုဒုတာ၊ စိတ္တမုဒုတာ အဖြစ်သို့) လိုက်ပါပြောင်းလဲလာသော ကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

အပြုအမူ တစ်ခုကို ထပ်တလဲလဲ ပြုဖန်များလာမှုကြောင့်ပင် သက် ဆိုင်ရာ ကိုယ်၊ စိတ်တို့သည် ပို၍ အချိုးကျကျ ပြေပြေပြစ်ပြစ် ရှိလာသော အဖြစ်သို့ ရောက်လာ၏။ အပြုအမူအတွက် ဟန့်တား ကန့်သတ်မှုများ မရှိသည့် ချောမွေ့သော အဖြစ်သို့ရောက်လာ၏။ ဤသည်ကို “ကာယ ကမ္မညတာ၊ စိတ္တကမ္မညတာ” ဖြစ်လာသည်ဟု ခေါ်လေသည်။

အထက်ပါ လေးသမားသည် လေးပစ်ခြင်း ကို အထပ်ထပ် အဖန်တလဲလဲ လေ့ကျင့်မှုကြောင့် လေးအကိုင်အယူ၊ အချိန်အဆ၊ မြား အပစ်အလွတ်တို့၌ အဟန့်အတားမရှိ ဖြစ်လာ၏။ ကိုယ်အား၊ စိတ်အားကို လည်း များစွာ မယူရတော့ဘဲ အတိမ်းအစောင်း၊ အလွဲအချော်မရှိ လိုရာကို ထိအောင် ကောင်းစွာ ပစ်နိုင်လာသည်။ ထို့နည်းတူ ကုန္ဒကောင်း၊ ဟန်ပန် အမှုအရာကောင်းနှင့် နေတတ်၊ ထိုင်တတ်၊ ပြောဆိုတတ်သော အကျင့် အမှုအရာ လှုပ်ရှားပုံ ပြောဆိုပုံတို့က ပို၍ ပို၍ အထာကျကာ ချောချော မောမော ဖြစ်လာလေသည်။ ဤသို့ ဖြစ်လာခြင်းမှာ အဖန်ဖန် သတိထား၍ ပြုမှုသော သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်-စိတ်တို့၏ အခြေအနေက (ဆိုခဲ့သည့် ကာယ ကမ္မညတာ၊ စိတ္တကမ္မညတာ အဖြစ်သို့) လိုက်ပါပြောင်းလဲလာသော ကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

အပြုအမူတစ်ခုကို ထပ်တလဲလဲ အကြိမ်အခါများစွာ ပြုလုပ်မှု ကြောင့်ပင် သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်-စိတ်တို့သည် ကျင့်သားရပြီးသားအခြေအနေ

၃၈ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“အဆင်သင့် ဖြစ်နေသည့် အနေအထား” သို့ ရောက်လာ၏။ ဤသည်ကို “ကာယ ပါဂုဉတော၊ စိတ္တပါဂုဉတော” ဖြစ်လာသည်ဟု ခေါ်လေသည်။

လေးသမားသည် လေးပစ်ခြင်းကို အထပ်ထပ် လေ့ကျင့်ခဲ့မှုကြောင့် မည်သည့် အခြေအနေမဆို လိုရာကို ကောင်းစွာ ပစ်နိုင်ရန် အဆင်သင့် အနေအထားရှိသူ ဖြစ်လာ၏။ ဣန္ဒြေကောင်း၊ ဟန်ပန် မူရာကောင်းဖြင့် နေတတ်၊ ထိုင်တတ်၊ ပြောဆိုတတ်သော အကျင့် ရှိအောင် အထပ်ထပ်လေ့ ကျင့်လာသူသည် “ဤသို့ပြုမည်၊ ဤသို့ လှုပ်ရှားမည်။ ဤသို့ပြောမည်” ဟု ဇောစိုက်ရန်ပင် မလိုတော့ဘဲ ကြုံသမျှ အခြေအနေတို့၌ အဆင်သင့် အလွယ်တကူပင် ပြုမူလှုပ်ရှားလာနိုင်သည်။ သိုင်းသမားတစ်ဦးသည် အထပ် ထပ်လေ့ကျင့်ပြီးသား၊ ကျွမ်းကျင်အောင် ပြုထားပြီးသား ဖြစ်နေသောကြောင့် တစ်ဖက်မှ ယှဉ်ပြိုင်ရန် လာသူကို မကြောက်မရွံ့ မတွေမဝေ “အဆင်သင့်” အနေအထားဖြင့် ရင်ဆိုင်နိုင်သကဲ့သို့ပင်။ ဤသို့ဖြစ်လာခြင်းမှာ အထပ်ထပ် လေ့ကျင့်ပြုမူသော သက်ဆိုင်ရာကိုယ်-စိတ်တို့၏ အခြေအနေက (ဆိုခဲ့သည့် ကာယပါဂုဉတော၊ စိတ္တပါဂုဉတော အဖြစ်သို့) လိုက်ပါပြောင်းလဲလာသော ကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

အပြုအမူတစ်ခုကို အဖန်တလဲလဲ ထပ်တလဲလဲ ပြုလုပ်မှုကြောင့် ပင် သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်-စိတ်တို့သည် တစ်ဖြောင့်တည်း တစ်သားတည်း ဖြစ်လာသော အခြေသို့ ရောက်လာသည်။ ဤသည်ကို “ကာယုဇကတာ၊ စိတ္တုဇကတာ” ဖြစ်လာသည်ဟု ခေါ်လေသည်။

လေးသမားသည် အထပ်ထပ်လေ့ကျင့်ခဲ့မှုကြောင့် တစ်စုံတစ်ရာကို ထိမှန်အောင် ပစ်လိုသည့်အခါ ပစ်လိုသော ‘စိတ်’ နှင့် ထိမှန်အောင် ချိန်ဆ သော ‘လက်’ တို့ တစ်သားတည်း၊ တစ်ဖြောင့်တည်း ထားနိုင်သူ ဖြစ်လာ သည်။ ထိုအခါ ထိလိုမှန်လိုရာကို ထိမှန်ခြင်းသည်လည်း တစ်ပေါင်းတည်း တစ်ပါတည်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပစ်လိုသော ‘စိတ်’ ၊ ထိမှန်အောင် ချိန်ဆသော ‘လက်’၊ အချိန်အဆခံ လေးနှင့်မြား၊ ထိလိုရာကို တည့်မတ်စွာ ‘ထိမှန်မှု’ တို့က တစ်ညီတည်း၊ တစ်သားတည်း၊ တစ်ဖြောင့် တည်း ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ပန်းချီပညာရှင်တစ်ဦးသည် ပန်းချီ အတတ် ကို အထပ်ထပ် လေ့ကျင့်ခဲ့မှုကြောင့် တစ်စုံတစ်ရာကို ရေးဆွဲလို သောအခါ ‘ဤသို့ရေးဆွဲရမည်’ ဟူသော ‘စိတ်’ နှင့် ရေးဆွဲရန် စုတ်တံကို ကိုင်သော ‘လက်’ တို့ တစ်သားတည်း၊ တစ်ဖြောင့်တည်း ထားနိုင်သူ ဖြစ်လာသည်။

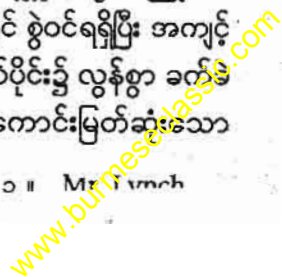
ထိုအခါ ရေးဆွဲလိုရာကို မတိမ်းမစောင်း၊ မမှားမယွင်း ရေးဆွဲနိုင်ခြင်းကိစ္စသည်လည်း တစ်ပါတည်း၊ တစ်ပေါင်းတည်း၊ တစ်ချိန်တည်း လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့ပင်။ ထို့အတူ ဣန္ဒြေကောင်း ဟန်ပန်မူရာကောင်းဖြင့် နေထိုင် ပြုမူပြောဆိုတတ်အောင် အထပ်ထပ် သတိထား ပြုမူခဲ့သူသည်လည်း ပြုမူစေလိုသောစိတ်နှင့် ပြုလာသော ကိုယ်အမူအရာတို့ကို တစ်ဖြောင့်တည်း၊တစ်သားတည်းထားနိုင်လာသည်။ ထိုအခါ ပြုမူလိုသောစိတ်အတိုင်း အမူအရာ အပြောအဆိုတို့က မမှားမယွင်း မတိမ်းမချော်ဘဲ တစ်သားတည်း၊တစ်ဖြောင့်တည်း ဖြစ်လာလေသည်။ ဤသို့ ဖြစ်လာခြင်းမှာ အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်ခဲ့ပြီးသော သက်ဆိုင်ရာကို ကိုယ်စိတ်တို့၏ အခြေအနေက (ဆိုခဲ့သည့် ကာယုဇုကတာ၊ စိတ္တုဇုကတာ အဖြစ်သို့) လိုက်ပါပြောင်းလဲလာသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ထိုနည်းတူ အခြားအခြားသော အကျင့်စရိုက်ကောင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်လာအောင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ အပြုအမူ တစ်စုံတစ်ရာကို ထပ်တလဲလဲ အကြိမ် အရေအတွက် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း(ဝါ) ဖြစ်စေခြင်းဖြင့် သက်ဆိုင်ရာကိုယ်စိတ် အခြေအနေတို့ လိုက်ပါပြောင်းလဲကာ သက်ဆိုင်ရာ အကျင့်စရိုက်တို့ ဖွဲ့စည်း ဖြစ်ပေါ်သွားမည် ဖြစ်လေသည်။ စည်းကမ်းရှိရှိ နေထိုင် လုပ်ကိုင် တတ်အောင် အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့် နောင်တွင် မည်သည့် နေရာ၌မဆို စည်းကမ်းတကျ နေထိုင်လုပ်ကိုင်တတ်သော အကျင့်ရလာသူများကို လည်းကောင်း၊ သေးငယ်သော အလုပ်တစ်ခုကိုပင်ဖြစ်စေ ဆုံးခန်းတိုင်သည် အထိ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ပြုလုပ်တတ်အောင် သတိထား လေ့ကျင့်မှုကြောင့် နောင်တွင် နေရာများစွာ၊ အလုပ်များစွာ၌ သပ်သပ်ရပ်ရပ်နှင့် ဆုံးခန်းတိုင် လုပ်တတ်သော အကျင့်ရလာသူများကို လည်းကောင်း၊ အချိန်မှန်မှန်စာပေဖတ်ရှုလေ့လာခြင်းကို တစ်စတစ်စဖြင့် အကြိမ်အရေအတွက်များစွာလေ့လာဖန်များသောအခါ နောင်တွင် အချိန်မှန်မှန် စာပေလေ့လာနိုင်သော အကျင့်ရလာခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ထမင်းစားတိုင်း အလွန် ဝလင်သွားအောင် အနည်းငယ်လျှော့စားခြင်းကို ပြုဖန်များလာသောအခါ နောင်တွင်.... ထမင်းစား တိုင်း အနည်းငယ် လျှော့စားတတ်သည့် အကျင့်ပါသွားကာ ကျန်းမာကြသူများကို လည်းကောင်း၊ နံနက်စောစောထရန် နေ့စဉ် လေ့ကျင့်ဖန်များသောအခါ နောင်တွင် မိမိကန့်သတ်ထားသောအချိန်တွင် အလိုလိုပင် နိုးလာ၍ နံနက်စောစောထသည့် အကျင့် ရရှိသွားသူများကို လည်းကောင်း၊

၄၀ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

စကားပြောရာ၌ ကလေးကလား စကားမျိုးတို့ မပါစေဘဲ လေးလေးနက်နက် တို့ကို ပြောလေ့ရှိအောင် လေ့ကျင့်ဖန်များသောအခါ နောင်တွင် ကလေးကလား စကားမျိုးတို့ကို မပြောမိဘဲ အလေးအနက်စကားမျိုးသာ ပြောတတ်သော အကျင့်ရှိလာသူများကို လည်းကောင်း၊ စကားပြောရာ၌ ကြမ်းတမ်းရုန်ရင်းသော စကားအသုံးအနှုန်းတို့ကို မသုံးမိအောင် သတိပြုပြောဖန်များသောအခါ နောင်တွင် တည်ငြိမ်သိမ်မွေ့သော စကား အသုံးအနှုန်းတို့ဖြင့် ဣန္ဒြေရရ ပြောတတ်သော အကျင့်ရှိလာသူမျိုးကို လည်းကောင်း၊ ရှေ့တွင်ရော နောက်ကွယ်ပါ မဟုတ်မမှန်တာကို မပြုကျင့်မိအောင် သတိထားလေ့ကျင့်မှုကြောင့် နောင်တွင် မဟုတ်မမှန်တာကို ရှေ့တွင်ရော၊ နောက်ကွယ် ၌ပါ မလုပ်တတ်သော အကျင့်ရနေသူမျိုးကို လည်းကောင်း၊ “ငါ၏ စိတ်ဓာတ်တို့ ကြံ့ခိုင်ရမည်။ မြဲမြံရမည်” ဟူသော အဖန်တလဲလဲပွား များမှု^၁ ပြုလာသောအခါ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်ခြင်း တဖြည်းဖြည်းရလာလျက် နောင်တွင် အခက်အခဲနှင့် ဒုက္ခတို့ကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်သော အကျင့်ရလာခြင်းမျိုး ကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ခါရ ဓမ္မ ဖြစ်သမျှတို့ကို အကောင်းဘက်မှ ကြည့်တတ်ခြင်း၊ ဖြေဆည်တတ်သည့်ဘက်မှ ကြည့်ခြင်းကို တစ်စတစ်စပြုရာမှ နောင်တွင်ဖြစ်သမျှတို့ကို အကောင်းဘက်၊ ဖြေဆည်သည့်ဘက်မှ ကြည့်တတ်သော အလေ့အကျင့် ရလာတတ်ခြင်းမျိုးကိုလည်းကောင်း တွေ့ဖူးကြုံဖူးမည် ဖြစ်၏။

ဒဿနပညာရှင်ကြီး ဘာထရန်ရပ်ဆဲ-က “လူတစ်ဦးသည် အသက် ၂၅-နှစ်မတိုင်မီဘဝ၌ အကျင့် ကောင်းတစ်ခု ရထားဖို့ လိုကြောင်း” ဖော်ပြဖူး၏။ အခြားပုဂ္ဂိုလ် အတတ်များများသည်လည်း အကျင့်ကောင်း တစ်ခုခုကို အသက် ၂၅-နှစ် မကျော်မီ လူတစ်ဦး၌ ရှိဖို့လိုကြောင်း သတိပေးဖော်ပြသည်ကိုတွေ့ရ၏။ ထိုသို့ဖော်ပြသတိပေးခြင်းမှာ အခြားအစွဲအကျင့်များ မရှိသေးသော ငယ်ရွယ်ချိန်ဘဝ၌ အကျင့်စရိုက်ကောင်းများ ဖွဲ့စည်း ဖြစ်ပေါ်ရန် လွယ်ကူ၍ အခြားအခြားသော အစွဲအကျင့် စွဲဝင်ပြီးသော အသက် အရွယ်ကြီးရင့်သည့် အပိုင်း၌ အကျင့်စရိုက်ကောင်းကို ရရှိဖို့အတွက် ကြိုးစားရန် မလွယ်ကူတော့သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ပြင် စွဲဝင်ရရှိပြီး အကျင့်စရိုက်ဆိုးကို ပယ်ဖျက်ရန်ကိုလည်း ထိုအသက် အရွယ်ပိုင်း၌ လွန်စွာ ခက်ခဲခြင်းရှိနေတတ်၏။ သို့ဖြစ်၍ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး က? “အကောင်းမြတ်ဆုံးသော

စရိုက်မှာ မိမိအကျင့်စရိုက်ကောင်းများ ဖွဲ့စည်း ရရှိရန် သတိပြုတတ်သော အကျင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်” ဟု ဆိုလေသည်။ အကျင့်စရိုက်ကောင်းတို့ကို မရခဲ့ဘဲ အသက်အရွယ်ကြီးလာ၍ အခြားသော အကျင့်စရိုက်ကောင်းတို့ကို မရခဲ့ဘဲ အသက်အရွယ်ကြီးလာ၍ အခြားသော အကျင့်စရိုက်ဆိုးတို့ အခိုင်အမာ စွဲဝင် ခုခံနေသည့်အခါ အကျင့်စရိုက်သစ်ကို ဖွဲ့စည်း ရရှိအောင် ကြိုးပမ်းရန် မလွယ်ကူတော့ချေ။

ဤနေရာတွင် စောင်းဆရာကြီးနှင့် စောင်းအတတ်ကို သင်လိုသော လူရွယ်နှစ်ဦးအကြောင်း ပုံပြင်ကို သုတေသီတို့ ဖော်ပြတတ်ကြ၏။ ထိုပုံပြင်၌ စောင်းဆရာကြီးသည် မိမိထံ စောင်းအတတ်သင်ရန် လာသူ လူရွယ်နှစ်ဦး အနက် စောင်းတီးအတတ်ကို အတော်အတန် တတ်မြောက်ခဲ့ပါသည် ဟု ဆိုသော သူငယ်ကို စောင်းအတတ် လုံးဝမတတ်ခဲ့ဟု ဆိုသော ကျန်လူငယ် ထက် အခကြေးငွေ နှစ်ဆပို၍ ပေးရန် တောင်းဆို၏။ ဤပုံပြင်၏ ဆိုလိုချက် မှာ လွဲမှားသည့် အတတ်၊ လွဲမှားသည့် အလေ့အကျင့်တို့ စွဲဝင် နေသူထက် ထိုလွဲမှားသည့် အလေ့အကျင့်တို့ စွဲဝင် ခုခံနေမှု မရှိဘဲ စိတ်၌ ရှင်းလင်းနေ သူက ပို၍ အတတ်မှန်၊ အကျင့်မှန်၊ အကျင့်ကောင်းကို ရလွယ်နိုင်သည် ဟူ၍ပင် ဖြစ်လေသည်။

အထက်ပါ သာဓကကိုထောက်၍ တစ်စုံတစ်ဦးသောသူသည် အကျင့်စရိုက်ဆိုးများ စွဲဝင် ရရှိသူ မဖြစ်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်ဟု ယူဆ ရမလို ရှိ၏။ သို့ရာတွင် အကျင့်စရိုက်ဆိုးတို့ မစွဲဝင် မရရှိအောင် ဖန်တီးပေး မည့် လူမှု ပတ်ဝန်းကျင်၌ လူတစ်ဦးသည် အစဉ်ကျရောက်ဖို့ရန်မှာ လွယ်ကူ လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

ကောင်းသော လူမှုပတ်ဝန်းကျင်၌ ကျရောက်မှု၊ ထိုလူမှုပတ်ဝန်း ကျင်မှ အမိအဖကောင်း၊ ဆရာသမားကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်းတို့နှင့် ကြုံ ရမှု၊ ကိုယ်ကျင့်သီလအရာ၊ အကျင့်စရိုက်အရာ၌ စံပြုလောက်သူကိုနှင့် ဆုံတွေ့ရမှု၊ ခန္ဓာကိုယ်တည်ဆောက်မှု၌ ချွတ်ယွင်းချက်ကင်းမှု၊ ကျန်းမာမှု၊ ဘဝရပ်တည် အသက်ရှင်ရေးအတွက် စားဝတ်နေရေးပြည့်စုံမှု အစရှိသည့် အခြေအနေကောင်းအမျိုးမျိုးတို့၏ အထောက်အကူရခြင်းကြောင့် လူတစ်ဦး သည် အကျင့်စရိုက်ဆိုးတို့ မစွဲဝင်ဘဲ အကျင့်စရိုက်ကောင်းများကိုသာ ရရှိခဲ့သူ ဖြစ်လျှင်ကား ထိုသူသည် လူ့ဘဝ၌ ကံအကောင်းဆုံးသော

၄၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

သူဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် လေအားဖြင့် မျိုးပြန်ရသော သစ်ပင်
 ငယ်သည် လွင့်ချင်ရာလွင့်၍ ကျချင်ရာ၌ ကျကာ ပေါက်ပွားတတ်သကဲ့သို့
 ထိုနည်းတူ လူ့အဖြစ်သည်လည်း ပတ်ဝန်းကျင် အမျိုးမျိုး၊ အခြေအနေ အမျိုး
 မျိုးတွင် ကျရောက် ကြီးပြင်းကြရသောကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း၊ အခြေ
 အနေကောင်းတို့၌ အစဉ်ကျရောက်ဖို့ရန် မသေချာလှချေ။ သို့ဖြစ်သော
 ကြောင့် ကျရာနေရာမှ အကျင့်သီလကောင်း၊ အကျင့်စရိုက်ကောင်း ရှိဖို့ရန်
 မိမိ၏ ဆန္ဒ၊ မိမိ၏ စိတ်ဓာတ်၊ မိမိ၏ ဝီရိယ၊ မိမိ၏ အမှားအမှန် ခွဲခြားတတ်
 ခြင်း ပညာဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ အားကိုးပြီး ကြီးပမ်းခြင်းသည်သာ အသေချာဆုံး
 ဖြစ်နိုင်ရာသည်။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ကို မိမိက စ၍ ဖြစ်စေ၊ မိမိကဲ့သို့သော
 လူများ ပေါင်း၍ ဖြစ်စေ မကောင်းလျှင် ကောင်းအောင် ကြီးပမ်းခြင်းသည်
 သာ ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း၊ အခြေအနေကောင်း ရရှိရေးအတွက် အသေချာ
 ဆုံးသော ကြီးပမ်းချက် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အပိုင်း (၂)

အခြေအနေမှန်တို့ကို မှန်ကန်စွာ ရှုမြင်သည့်
ယထာဘူတ ဝါဒ

..... အဖြစ်မရှိသော စကားပင်
ဖြစ်သော်လည်း ကြာရှည် လေးမြင့်
မပြောဆိုရာ

စတုတ္ထနိပါတ် - ဇာတက။

အခန်း (၄)

အနောက်တိုင်း ကိုယ်ကျင့်တရား ဆိုင်ရာ
ပညတ်များမှ လွန်သော အမြင်

ကိုယ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နှုတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ စိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်တို့သည် နေ့စဉ်ဘဝ၌ အပြုအမူ* များစွာကို ပြုမူလျက်ရှိ၏။ ထိုအပြုအမူများအနက် အချို့သော အပြုအမူများကို ကောင်းသော (ဝါ) မှန်သော အပြုအမူများ ဟု သတ်မှတ်ကြ၍၊ အချို့သော အပြုအမူများကို မကောင်းသော (ဝါ) မှားသော အပြုအမူများဟု သတ်မှတ်ကြ၏။ သို့ရာတွင်

“အဘယ်ကြောင့် အချို့သော အပြုအမူများကို ကောင်း သော အပြုအမူများဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်၍ အချို့သော အပြုအမူတို့ကိုကား မကောင်းသော၊ မှားသော အပြုအမူများဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ပါသနည်း....

“ဤအပြုအမူမျိုးကား ကောင်းသော၊ မှန်သော အပြု အမူဖြစ်၍ ထိုအပြုအမူမျိုးကား မကောင်းသော၊ မှားသော အပြုအမူ ဖြစ်သည်ဟု မည်သည့် နှုန်းစံပေတံမျိုးကို အသုံး ပြု၍ တိုင်းတာ ဆုံးဖြတ် သတ်မှတ်နေခြင်း ဖြစ်သနည်း

“အပြုအမူတို့၏ အကောင်းအဆိုး၊ အမှားအမှန်တို့ကို တိုင်းတာ ဆုံးဖြတ်ရန် နှုန်းစံ ပေတံမျိုးကော အကယ် ရှိနိုင်သလော။ ရှိသည်ဆိုလျှင်လည်း ထိုနှုန်းစံ ဖေတံသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော အရာနည်း၊ ထိုနှုန်းစံ ပေတံသည် အမှား

* ဤနေရာ၌ သုံးနှုန်းသော “အပြုအမူ” ဟူသည်မှာ “ဓေ့ဆော်မှု” သီသီ သာသာဖြစ်စေ၊ မသိမသာဖြစ်စေ၊ တစ်နည်းနည်း ပါဝင်မှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ် လာသော အပြုအမူ ကို ပဓာနအားဖြင့် ဆိုလိုပါသည်။

၄၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

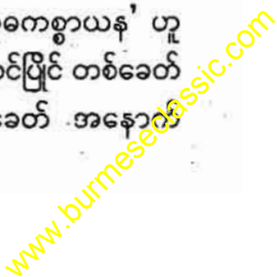
အမှန်၊ အကောင်းအဆိုးတို့ကို အစဉ်အမြဲ ခိုင်လုံတိကျစွာ တိုင်းတာနိုင်သော၊ နေရာမရွေး ကာလမရွေး အသုံးပြုနိုင်သော နှုန်းစံပေတံမျိုး ဖြစ်လေသလော။”

ဤမေးခွန်းများနှင့် ကြုံလာသည့်အခါ ရုတ်တရက် အဖြေပေးရန် ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။

အရာဝတ္ထုတို့၏ အလေးအပေါ့တို့ကို ချိန်တွယ်စရာ ကိရိယာ တန်ဆာပလာများဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ အတော်အတန် တိကျစွာ ချိန်တွယ်နိုင်ကြသည်။ အဘယ်မျှလေး၍ အဘယ်မျှ ပေါ့သည်ကို ပြောနိုင်ကြသည်။ အရာဝတ္ထု တစ်ခုနှင့် တစ်ခုတို့၏ အကွာအဝေးကို အတော်ပင် တိတိကျကျ တိုင်းတာစရာ နှုန်းစံ ပေတံ တို့ရှိကြသည်။ သိပ္ပံပညာရှင်တို့သည် နေနှင့် ကမ္ဘာ၏ အကွာအဝေးကိုပင် တွက်ချက်ပြနိုင်ကြသည်။ အဏုမြူ၏ အလေးချိန်ကို တွက်ချက် ချိန်ဆကြည့်နိုင်ကြသည်။ သို့ရာတွင် လူ့အပြုအမူတို့ကိုမူ ကောင်းသည်၊ ဆိုးသည်၊ မှန်သည်၊ မှားသည်ဟု တိတိကျကျ တိုင်းတာစရာ နှုန်းစံ ပေတံဟူ၍ ညွှန်ပြစရာ အခိုင်အမာလည်းမရှိ၊ တိတိကျကျ တွက်ချက်စရာ သင်္ချာလည်း မရှိသောကြောင့် ကောင်းသည်၊ ဆိုးသည်၊ မှန်သည်၊ မှားသည်ကို တိတိကျကျ ကျွန်ုပ်တို့ ပြောရန် ခဲယဉ်းလေသည်။

မိမိအစာအာဟာရ အလို့ငှာ သက်ရှိသတ္တဝါတစ်ကောင်၏ လည်ကို လူတစ်ဦးက ဓားဖြင့် ပိုင်းသတ်ဖြတ်သည်ကို ကြည့်ပါက ရုပ်သဘော ဖြစ်သော လက်က ရုပ်သဘောဖြစ်သော ဓားကိုကိုင်၍ ရုပ်သဘောဖြစ်သော သတ္တဝါကောင်၏ လည်ပင်းကို ခုတ်ပိုင်းလိုက်သည်ကို မြင်ရ၏။ ထိုသို့ ခုတ်ပိုင်းလိုက်သောကြောင့် ရုပ်သဘောဖြစ်သော သတ္တဝါကောင်၏ လည်ပင်းမှ အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး တို့ပြတ်၍ ရုပ်သဘောဖြစ်သော သွေးတို့ စီးသွန်ကျလာကာ ရုပ်သဘောဖြစ်သော သတ္တဝါကောင်၏ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် ဦးခေါင်းသည် တခြားစီ ဖြစ်သွားသည်ကို မြင်ရသည်။ ထိုသို့ ဓားဖြင့် ခုတ်ပိုင်း သတ်ဖြတ်သော အပြုအမူ၌ ကောင်းခြင်း ဆိုးခြင်း၊ ကုသိုလ် - အကုသိုလ်သည် မရှိဟု အိန္ဒိယမှ ‘ပကုဓကစွာယန’ ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ယူဆခဲ့ဖူး၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ ဗုဒ္ဓနှင့် စင်ပြိုင် တစ်ခေတ်တည်း ရှိခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်သည်။ မျက်မှောက် ခေတ် အနှောင့်

(သတ္တမ အကြိမ်)

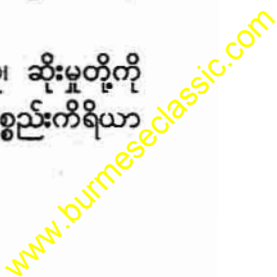

တိုင်း ဒဿနလောကမှ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ဒဿနဂိုဏ်းသား ။ အချို့သည်လည်း ‘ပကုဓကစွာယန’ နှင့် ခပ်ဆင်ဆင် အယူအဆရှိသူများ ဖြစ်လေသည်။

ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ဒဿနဂိုဏ်းသားများသည် အယူအဆသဘော တရားတို့ကို လက်တွေ့စစ်ဆေးနိုင်သော ဝါကျများဖွဲ့၍ ထိုဝါကျတို့၏ အမှားအမှန်ကို အတွေ့အကြုံအာရုံ၌ စစ်ဆေးကြသူများ ဖြစ်သည်။ အတွေ့အကြုံ၌ အကယ်၍ ကိုက်ညီမှုမရှိလျှင် ထိုဝါကျတို့သည် မှန်၍ မကိုက်ညီလျှင် မှားသည်ဟု ယူဆကြသည်။ မိမိ အစာအာဟာရ အလို့ငှာ ဓားဖြင့် သတ္တဝါကောင်အား ခုတ်ပိုင်း သတ်ဖြတ်သည့် အထက်ပါ အပြုအမူကို အချို့က “ထိုသို့ သတ်ဖြတ်ခြင်းသည် မကောင်း” ဟု မိမိခံယူချက်နှင့်မိမိတို့ ဆိုချင်ဆိုကြမည်။ အချို့က “ထိုသို့ အစာအလို့ငှာ သတ်ဖြတ်ခြင်းသည် ကောင်းသည်” ဟု မိမိတို့ ခံယူချက်နှင့်မိမိ တို့ ဆိုချင်ဆိုကြမည်။ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ဒဿနဂိုဏ်းသား အချို့တို့ အလိုအရ ထိုအဆို ဝါကျများသည် အတွေ့အကြုံ၌ စစ်ဆေး၍ မရနိုင်သော အဓိပ္ပာယ် မရှိသော အဆိုများ၊ ဝါကျများသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အတွေ့အကြုံ၌ လက်၏ လှုပ်ရှားခြင်း၊ လည်ပင်းကို ဓားသွားထိခြင်း၊ ဦးခေါင်းပြတ်နေခြင်း၊ သွေးများ စီးကျနေခြင်းများကိုသာ တွေ့ရ၍ ကောင်းသည်-ဆိုးသည်၊ မှားသည် - မှန်သည်တို့ကိုမူ ကျွန်ုပ်တို့ မည်သို့မျှ မြင်တွေ့ခြင်းငှာ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အတွေ့အကြုံအာရုံ၌ ကောင်းခြင်း-ဆိုးခြင်းသည် မရှိသော အရာများဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် “ဓားဖြင့် လည်ပင်းပြတ်အောင် ခုတ်ပိုင်းလိုက်လျှင် သတ္တဝါကောင်သည် အသက် မရှူတော့” ဟူသော အဆိုဝါကျမျိုးမှာမူ အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။ အတွေ့အကြုံ၌ စစ်ဆေး၍ ရသည်။ အတွေ့အကြုံ၌ လည်ပင်းပြတ်နေသော သတ္တဝါကောင်၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို စစ်ဆေးကြည့်သည့်အခါ အသက်မရှူတော့ခြင်းကို တွေ့ရလျှင် အထက်ပါဝါကျ၊ အထက်ပါ အဆိုသည် မှန်သည်၊ အသက်ရှူနေသေးသည်ကို တွေ့ရပါက မှားသည်ဟု ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာ ဒဿနဂိုဏ်းသားတို့က ယူဆမည် ဖြစ်သည်။

စင်စစ် လူ့အပြုအမူတို့၏ မှန်မှု၊ မှားမှု၊ ကောင်းမှု၊ ဆိုးမှုတို့ကို အတွေ့အကြုံ အာရုံတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စမ်းသပ်စရာ ရုပ်ပစ္စည်းကိရိယာ

၁ ။ Analytical Philosophers.

၄၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

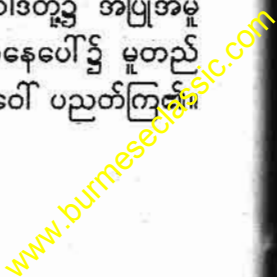
တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စမ်းသပ်စစ်ဆေး တိုင်းတာ၍ ပြနိုင်ကောင်းသော အရာများမဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့်ပင် ကောင်းခြင်း၊ ဆိုးခြင်း၊ မှန်ခြင်း၊ မှားခြင်း၊ ကုသိုလ်- အကုသိုလ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပြဿနာရပ်များ အကြီးအကျယ်လုပ်ကာ ဖြေရှင်းနေကြခြင်း ဖြစ်၏။ “ထိုသို့ပြုခြင်းကား မှားသည်၊ ဤသို့ပြုပါမှ မှန်သည်”၊ “ထိုသို့ ပြောခြင်းကား မှားသည်၊ ဤသို့ ပြောပါမှ မှန်သည်” စသည်ဖြင့် အငြင်းပွားနေကြခြင်း ဖြစ်၏။

နှလုံးရောဂါဖြင့် အသည်းအသန် မမာမကျန်း ဖြစ်လျက်ရှိသော မိခင်သည် ဝေးလံသော အရပ်၌ ရောက်နေသော မိမိချစ်မြတ်နိုးသည့် သားဖြစ်သူအား တွေ့လိုမြင်လိုသောကြောင့် သံကြိုးရိုက်၍ မှာကြားပေး ပါရန် အိမ်သားများကို တဖွဖွ ပြောလျက်ရှိ၏။ အိမ်သားများသည် လွန်ခဲ့ သောရက်ကပင် သားဖြစ်သူသည် တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရင်း ဝေးလံသော အရပ်တစ်ခု၌ ကွယ်လွန်သွားကြောင်း သတင်းရခဲ့ပြီး ဖြစ်၏။ ဤတွင် အဖြစ်မှန်အတိုင်း အိမ်သားများက မပြောဘဲ သားထံ သံကြိုးရိုက်လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ မကြာခင် သားဖြစ်သူ ပြန်ရောက်လာလိမ့် မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆို၍ မိခင် ရောဂါသက်သာအောင် နှစ်သိမ့်ကြ၏။

အထက်ပါဖြစ်ရပ်၌ အိမ်သားများက မိခင်အား အဖြစ်မှန် အတိုင်း မပြောဘဲ တစ်မျိုး တစ်မည် လှီးလွဲ၍ ပြောဆို နှစ်သိမ့်သော အပြုအမူသည် ကောင်းသော မှန်သော အပြုအမူ ဖြစ်သလော။ သို့တည်းမဟုတ် မကောင်းသော မှားသော အပြုအမူပင် ဖြစ်သလော။ ဤသို့ မေးသော အခါ အချို့က “ထိုသို့ ပြောဆိုနှစ်သိမ့်ခြင်းသည် ကောင်းသော မှန်သော အပြုအမူဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အခြေအနေတို့က ဤသို့ ပြောမှ ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုကြသည်။ သူတို့ အလိုအရ အပြုအမူ အပြောအဆိုတို့၏ ကောင်းမှု၊ ဆိုးမှု၊ မှန်မှု၊ မှားမှုသည် အခြေ အနေပေါ်တွင် မူတည်သည်။ အခြေအနေအရ ပြောဆိုပြုမူပါမှ အပြုအမူ တစ်ခုသည် မှန်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

အနောက်တိုင်း ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အယူဝါဒတို့၌ “အပြုအမူ တို့၏ ကောင်းမှု၊ ဆိုးမှု၊ မှန်မှု၊ မှားမှုသည် အခြေအနေပေါ်၌ မူတည် သည်” ဟူသော အယူဝါဒကို သမုတိဝါဒ ဟု ခေါ်ဝေါ် ပညတ်ကြ၏။

၀။ Relativism

ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ပညတ်များမှ လွန်သောအခြေ

ထို သမုတိဝါဒ အလိုအရ ကာလဒေသ အစရှိသည့် အခြေအနေတို့သည် အစဉ်ပင် ပြောင်းလဲနေသော သဘောကို ဆောင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အပြုအမူတို့၏ ကောင်းမှု၊ ဆိုးမှု၊ မှန်မှု၊ မှားမှု တည်းဟူသော 'တန်ဖိုး' တို့သည်လည်း အခြေအနေ ပြောင်းလဲလျှင် ပြောင်းလဲသလို လိုက်ပါ ပြောင်းလဲကြသည်။ အပြောအဆို၊ အပြုအမူတို့၏ မှန်မှု၊ မှားမှု သည် ထိုပြောင်းလဲနေသော အခြေအနေဖြစ်စဉ်၌ "မူသေမှန်လျက် ရပ်တည်နေခြင်းသဘော" မရှိ၊ ပြောင်းလဲနေသော ကာလဒေသ အစရှိသည့် အခြေအနေတို့အရ (ရောမမြို့သို့ရောက်လျှင် ရောမသားကဲ့သို့ ပြုမူရမည် ဟူသော စကားအတိုင်း) လိုက်ပါပြုမူ ပြောဆိုသော အပြုအမူ အပြောအဆိုတို့ ဖြစ်မှသာ မှန်နိုင်သည်ဟု ယူဆ၏။ သို့ဆိုပါက သမုတိ ဝါဒီများအတွက် အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်၌ မိခင်ဖြစ်သူ၏ ရောဂါသက်သာအောင် ပြောဆိုနှစ်သိမ့်သည့် အပြုအမူသည် မှန်သော အပြုအမူဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် အချို့က အထက်ပါကဲ့သို့ နှစ်သိမ့် ပြောဆိုခြင်းကို ကောင်းသော မှန်သော အပြုအမူဖြစ်သည်ဟု လက်မခံကြချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အထက်ပါ နှစ်သိမ့် ပြောဆိုမှုသည် အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း၊ အဖြစ်မှန်ကို အဖြစ်မှန်အတိုင်း ပြောခြင်းမဟုတ်ဘဲ လိမ်လည်၍ ပြောဆိုသော စကားဖြစ်သောကြောင့်ပင်တည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့က ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ တန်ဖိုးများ ဖြစ်သည့် ကောင်းခြင်း၊ ဆိုးခြင်း၊ မှန်ခြင်း၊ မှားခြင်းသည် အခြေအနေအရ (ဝါ) အခြေအနေကိုလိုက်၍ ကောင်းခြင်း၊ ဆိုးခြင်း၊ မှန်ခြင်း၊ မှားခြင်းမဖြစ်နိုင်။ မကောင်းသော မှားသော သဘောသည် ... အစဉ်အမြဲ မကောင်းသော မှားသောသဘောကို ဆောင်၍၊ ကောင်းသော မှန်သော သဘောသည်လည်း အစဉ်ထာဝရပင် ကောင်းသော မှန်သော သဘောကို ဆောင်သည်။ အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း၊ အဖြစ်မှန်ကို အဖြစ်မှန်အတိုင်း မပြောဘဲ လိမ်လည် ပြောဆိုခြင်းသည်လည်း အစဉ်ပင် လိမ်လည်သော မကောင်းသော မှားသော အပြုအမူသာ ဖြစ်သည်။ မကောင်းသော မှားသော စကားသည် မကောင်းသော မှားသော စကားသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြ၏။

အပြုအမူ တစ်ခု၏ ကောင်းခြင်း၊ ဆိုးခြင်း၊ မှန်ခြင်း၊ မှားခြင်းသည် အခြေအနေ ပြောင်းလဲသော်လည်း လိုက်ပါ ပြောင်းလဲခြင်း မရှိ၊ ကောင်း

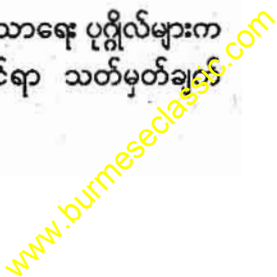
၅၀ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

သော မှန်သော အပြုအမူသည် အစဉ်ပင် ကောင်းသော မှန်သော သဘောကို ဆောင်၍၊ မကောင်းသော မှားသော အပြုအမူသည်လည်း အစဉ်ပင် မကောင်းသော မှားသော သဘောကို ဆောင်ရမည်။ ကာလ ဒေသ ပြောင်းလဲမှုကြောင့် အပြုအမူတို့၏ အမှားအမှန် အကောင်းအဆိုး တန်ဖိုးများသည် (တစ်နေရာတွင် ကောင်းသော အပြုအမူသည် အခြားတစ်နေရာ၌ မကောင်းသော သဘောအဖြစ်သို့ လည်းကောင်း၊ တစ်နေရာတွင် မှားသော အပြုအမူသည် အခြားတစ်နေရာတွင် မှန်သော သဘောအဖြစ်သို့ လည်းကောင်း) ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ” ဟု ယူဆသော အယူဝါဒကို အနောက်တိုင်း ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အယူဝါဒတို့၌ ပရမတ္ထဝါဒ^၁ ဟုခေါ်ဝေါ်ပညတ်ကြ၏။ ထို ပရမတ္ထဝါဒ အရ အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်၌ မိခင်ဖြစ်သူ ရောဂါသက်သာအောင် အဖြစ်မှန်အတိုင်း မပြောဘဲ အခြေအနေကို ထောက်၍ တစ်မျိုးတစ်မည် ပြောဆိုနှစ်သိမ့်သော အပြုအမူသည် မှားသော မကောင်းသော အပြုအမူ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဖြစ်မှန်ကို အဖြစ်မှန်အတိုင်း မပြောခြင်းသည် ထိုဝါဒအရ လိမ်လည်သော “မုသားစကား” ဖြစ်နေသောကြောင့်ပင်တည်း။

ပရမတ္ထဝါဒီတို့ အလိုအရ မှားသောစကား “မုသာဝါဒ” ပြောခြင်းသည် ‘မကောင်း’ ဟုဆိုလျှင် ဘယ်နေရာ၊ ဘယ်ကာလ၊ ဘယ်အခြေအနေ၌ ‘မုသား’ ဆိုဆို ထိုသို့ ဆိုသော အပြုအမူသည် ထာဝစဉ် မကောင်းသော မှားသော အပြုအမူသာ ဖြစ်သည်။ သို့ဆိုပါက ပရမတ္ထဝါဒီတို့အဖို့ “ဤသို့ ပြောခြင်းသည် ကောင်း၏။ မှန်၏။ ထိုသို့ပြုမူခြင်းကား ဆိုး၏။ မှား၏။” ဟု သတ်မှတ်ထားသောမူ (ဝါ) ပညတ်ချက်များသည်ပင် အပြုအမူတစ်ခု၏ အကောင်းအဆိုး၊ အမှားအမှန် တန်ဖိုးကို ဆုံးဖြတ်တိုင်းတာရန် နှုန်းစံ-ပုံစံများ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထိုမူများ၊ ပညတ်ချက်များသည် ထာဝရ မဖောက်မပြန် မှန်သော၊ ကောင်းသော၊ နှုန်းစံ-ပုံစံများဖြစ်၍ ထိုနှုန်းစံ-ပုံစံများနှင့် ကိုက်ညီစွာ တစ်သဝေမတိမ်း ပြုမူသော အပြုအမူသည် ထာဝရမှန်ကန်သည်။ ကောင်းမြတ်သည်ဟု ဆိုပေလိမ့်မည်။

ပရမတ္ထဝါဒကို လက်ခံသော အချို့သော ဘာသာရေး ပုဂ္ဂိုလ်များက မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော ကိုယ်ကျင့်တရား ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်

၁။ Absolutism

ပညတ်ထားချက်များ(ဝါ) နှုန်းစံ - ပုံစံများသည် ရှိ၏။ ယင်းတို့အား လောကကို ဖန်ဆင်းတော်မူသော ထာဝရဘုရားသခင်က ချမှတ်ပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ရှေးခေတ် ဟီဘရူး ၊ တို့ အလိုအရ ပညတ်တော်ဆယ်ပါး ၊ သည် ထာဝရမှန်သော ပရမတ္ထ နှုန်းစံ-ပုံစံများဖြစ်၍ ယင်းတို့နှင့် ကိုက်ညီသော အပြုအမူသည် မှန်သည်၊ မကိုက်ညီသော အပြုအမူသည် မှားသည်ဟု ယူဆကြသည်။

ဂရိဒဿနပညာရှင်ကြီး ပလေတို ၊ က ပရမတ္ထသဘောဆောင်သော ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ နှုန်းစံ-ပုံစံများသည် ကျွန်ုပ်တို့ ထိတွေ့ဆက်ဆံနေရသော ဤအတွေ့အကြုံလောက၌ မရှိဟု ဆိုသည်။ သူ့အလိုအရ ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပျက်နေသော ဤ အတွေ့အကြုံ လောကကြီးသည် အသွင် သဏ္ဍာန် လောကကြီးသာဖြစ်သည်။ ဤ အသွင်သဏ္ဍာန်လောက၌ မဖောက်မပြန် မှန်သော သဘောများသည် မရှိ။ သို့ရာတွင် ဤ အသွင်သဏ္ဍာန် လောကကြီးနှင့်မတူသော အစစ်အမှန်လောကသည် ရှိသေးသည်။ ထိုအစစ်အမှန်လောကသည် မပြောင်းလဲ မဖောက်ပြန်သော လောကကြီး ဖြစ်သည်။ ထို မပြောင်းလဲ မဖောက်ပြန်သော အစစ်အမှန်လောက၌ မပြောင်းလဲ မဖောက်ပြန်သော ပရမတ္ထ သဘောများ၊ မပြောင်းလဲ မဖောက်ပြန်သော ထာဝရမှန်နေသော ပရမတ္ထသဘောဆောင်သော ကိုယ်ကျင့်တရား နှုန်းစံတန်ဖိုးများ (ဝါ) ပုံစံများ ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့ဆိုပါက အစစ်အမှန်လောကရှိ ပရမတ္ထသဘောဆောင် ကိုယ်ကျင့်တရား နှုန်းစံ တန်ဖိုးတို့သည် လူတို့နှင့် ကင်းကွာလျက် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် မှန်နေသော နှုန်းစံတန်ဖိုးများ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ဖွယ် ရှိလေသည်။

၁။ Hebrew

၂။ ပညတ်တော်ဆယ်ပါး ဟူသည်မှာ (၁) ငါမှတစ်ပါး အခြားဘုရားကို မကိုးကွယ်ရ။ (၂) ရုပ်တု ဆင်းတု မကိုးကွယ်ရ။ (၃) ဘုရား၏ နာမတော်ကိုမုသားနှင့်မမြွက်ဆိုရ။ (၄) ဥပုသ်နေ့၌ အလုပ်မလုပ်ရ။ (၅) မိဘကို ချီးမွမ်းရမည်။ (၆) လူ၏ အသက်ကို မသတ်ရ။ (၇) သူ့သားမယား မပြစ်မှားရ။ (၈) သူ့ဥစ္စာကို မခိုးရ။ (၉) မုသားသတ်သေ မခံရ။ (၁၀) ကိုယ်နှင့် မဆိုင်သောသူ၏ သက်ရှိသက်မဲ့ ပစ္စည်းကို မတပ်မက်ရ နှင့် ယဇ်ပူဇော်မှုဆိုင်ရာ အခမ်းအနားများ ဖြစ်လေသည်။

၃။ Plato.

၅၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ နှုန်းစံတန်ဖိုးများသည် ဤလောက လူသားနှင့် သီးခြားကင်းလွတ်စွာ အစစ်အမှန်လောက၌ လူတို့ အလိုလို မှန်လျက်ရှိသည်” ဟူသော အထက်ပါ ပရမတ္ထဝါဒမျိုးကို မြန်မာပြည် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဒဿနက အကြွင်းမဲ့ လက်မခံချေ။

ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ဒဿန အလိုအရ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ နှုန်းစံ တန်ဖိုးများသည် ဤမျက်မှောက်လောကရှိ လူသားတို့နှင့် ဆက်စပ်နေသော သဘောများသာ ဖြစ်သည်။ ဤလူမှုဘဝ လူလောက၌ ရှိနေသော တန်ဖိုး များသာ ဖြစ်သည်။ အပြုအမူတို့၏ ကောင်းခြင်း၊ ဆိုးခြင်း၊ မှန်ခြင်း၊ မှားခြင်းသည် ကာလဒေသ အစရှိသည့် အခြေအနေတို့ကို ယထာဘူတ ကျကျ ခွဲခြား သိမြင်နိုင်သည့် လူ့အသိဉာဏ်ပေါ်၌ မူတည်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အထက်ပါဖြစ်ရပ်၌ မိခင်ဖြစ်သူအား သားဖြစ်သူ သေဆုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက် ၍ဖြစ်ရပ်မှန်အတိုင်း မပြောခြင်းသည် မှားသော အပြုအမူဖြစ်သည် ဟုဆိုသော ပရမတ္ထဝါဒီတို့၏ အယူအဆကို ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့က အကြွင်းမဲ့ လက်ခံလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပြောဆို သူ၏ စေတနာနှင့် အခြေအနေ များကိုလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားစရာ ရှိသေးသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ ဒဿန အလိုအရ အခြေအနေ အခြင်း အရာတို့ကို ယထာဘူတ ကျကျ သုံးသပ်လျက် ခွဲခြား ရှုမြင်ကာ ပြုသင့်မှ ပြု ပြောသင့်မှပြော၍ မပြုသင့်က မပြုဘဲ မပြောသင့်ပါကလည်း မပြောဘဲ နေရမည် ဖြစ်လေသည်။ အခြေအနေတို့ကို သုံးသပ်ပြောဆိုရုံကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“..... (ထို့ကြောင့်) ပညာရှိသည် အခါကာလ ဟုတ် သည်၌ လည်းကောင်း၊ မဟုတ်သည်၌ လည်းကောင်း စကားကို စောင့်ရှောက်ရာ၏။” *

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ ပြောသင့်သော စကားဖြစ်သော်လည်း မည်သည့် အတိုင်းအတာလောက်သာ ပြောသင့်သည်ကိုလည်း ချင့်ချိန်ရမည် ဖြစ်လေ သည်။ ဤသည်ကို ရည်ရွယ်၍ ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

* ကစ္ဆပဇာတ် - ဝိရကတ္ထမှတ် - ဒုကနိပါတ် - ငါးရာငါးဆယ် ဇာတက။

ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ပညတ်များမှ လွန်သောအမြင် ၅၃

“..... ပညာရှိသောသူသည် အပြစ်မရှိသော စကားကို ပြောဆိုရာ၏။ အပြစ်မရှိသော စကားပင် ဖြစ်သော်လည်း တာရှည်လေးမြင့် မပြောဆိုရာ” *

“..... စင်စစ်သဖြင့် မိမိနှင့် သဘောတူသူထံ၌လည်း အပိုင်းအခြားကို လွန်၍ မပြောဆိုရာ ” **

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ တစ်ဖက်လူအား တစ်စုံတစ်ရာသော စကားကို ပြောဆိုရာ၌ တစ်ဖက်လူ နားဝင်ခံယူနိုင်မှု အခြေအနေ ရှိမရှိကိုလည်း ထည့်သွင်း ရှုမြင်တတ်ရမည် ဖြစ်၏။ သို့မဟုတ်ပါက မည်မျှ ကောင်းသော စကားဖြစ်စေ အချည်းနီး ဖြစ်သွားနိုင်လေသည်။

ဇာတက တစ်နေရာ၌ အောက်ပါ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ဖော်ပြထား၏။

လူအားလုံးတို့အား တစ်ပြေးညီ အကျင့်သီလ ကောင်းသူတွေချည်းဖြစ်စေလိုသော ဆရာကြီးတစ်ဦးသည် မိမိထံ ရောက်လာသမျှ လူတို့ကို ဆီး၍ သီလချည်းစောင့်ခိုင်းနေ၏။ တွေ့သမျှလူတို့ကို သီလချည်း ပေးလျက် ရှိ၏။ မိမိထံ လာသူများ၊ မိမိတွေ့သူများထဲတွင် အသက်မွေးမှု အမျိုးမျိုး၊ ကြိုက်နှစ်သက်မှု အမျိုးမျိုး၊ ပါရမီ စရိုက်စသည် အမျိုးမျိုး ရှိကြသော လူတန်းစား ပေါင်းစုံ ပါဝင်လျက်ရှိနေသည် ဟူသော အချက်ကို ဆရာကြီးသည် မစဉ်းစားမိဘဲ ရှိနေလေသည်။ ဤတွင် အချို့သော သူများအတွက် ကောင်းလှပါသည်။ အကျိုးရှိလှပါသည်ဆိုသော သီလသည် အချို့သော သူများအတွက် (အဖိုးများစွာ ထိုက်သော ပစ္စည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း မလိုချင်သောသူ ၊ မကြိုက်နှစ်သက်သောသူအား ပေးပါက ပစ္စည်းတန်ဖိုးကျသကဲ့သို့) အကျိုးမရှိ တန်ဖိုးမရှိ ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ ဤ အခြေအနေ၊ ဤအချင်းအရာကို ဆရာကြီး၏ တပည့်တစ်ဦးသည် သိမြင်နေသောကြောင့် မိမိဆရာကြီး အား သတိပေးရန် အခြေအနေတစ်ခုကို စောင့်ဆိုင်းနေလေသည်။ တစ်နေ့သ၌ ထိုတပည့်သည် တောင်ထိပ်မှနေ၍ တောင်အောက် ချောက်ထဲသို့ ကျောက်တုံးကြီးများကို တပင်တပန်း လှိုမ့်ချလျက်ရှိ၏။ ဤသို့ အဘယ်ကြောင့် ပြုလုပ်နေပါသနည်းဟု အများက မေးသောအခါ “မညီညာသော

* ကောကာလိကဇာတ် - ကောကာလိကဝဂ် - စတုတ္ထနိပါတ်၊ ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်။
** ကောကာလိကဇာတ် - ကောကာလိကဝဂ် - စတုတ္ထနိပါတ်၊ ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်။

၅၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ကမ္ဘာမြေပြင်ကြီးကို ညီညာပြန့်ပြူးအောင် ညှိနေပါသည်”ဟု သူက ဖြေလေသည်။ ဤအကြောင်းကို ကြားသိရသော ဆရာကြီးသည် တပည့်ထံ လာ၍ “သင်သည် စိတ်မနှံ့ဖြစ်နေသလော၊ ဤကမ္ဘာမြေပြင်ကို ညီညွတ်အောင် ပြုပြင်ခြင်းမှာ မဖြစ်နိုင်” စသည်ဖြင့် ပြောဆို ဆုံးမ၏။ ထိုအခါ တပည့်က “အသက်မရှိ၊ စိတ်မရှိသော ဤကမ္ဘာမြေပြင်ကိုပင် ညီညွတ်အောင်ပြုခြင်းငှာ မဖြစ်နိုင်ပါက စိတ်ဆန္ဒအမျိုးမျိုး၊ အကြိုက်စရိုက်အမျိုးမျိုး ရှိကြသော လူတွေကို (အားလုံးအတူ အကျင့်သီလကောင်းသူတွေချည်းဖြစ်အောင်) ညှိဖို့ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း” ပြန်၍ ပြော၏။ ဤတွင်မှ “သီလစောင့်ကြ” ဟု အစဉ်အမြဲ လူတွေတိုင်း မပြောသင့်ကြောင်း၊ အခြေအနေကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ပြီးမှ ပြောဆိုဆုံးမသင့်ကြောင်း ဆရာကြီးသည် သတိပြုမိသွားလေသည်။ *

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ မည်မျှ ကောင်းသော၊ မှန်သောစကားပင် ဖြစ်စေ (အခြေအနေကို သုံးသပ်ရှုမြင်လိုက်သောအခါ) အကယ်၍ တစ်ဖက်သားအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သော အခြေအနေမရှိပါက မပြောဘဲ နေသင့်က နေရမည် ဖြစ်လေသည်။ ဗုဒ္ဓ အလိုအရ... အကျိုးရှိ၊ မရှိအခါ ကာလ ဟုတ်၊ မဟုတ်ကို ယထာဘူတ ကျကျခွဲခြားသိမြင်မှု ဆင်ခြင်မှုလည်း မရှိ၊ ထိုသို့ ယထာဘူတကျကျ ခွဲခြားမှုမရှိသောကြောင့် မှန်သောစကားကို ဆိုနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသူ ဖြစ်ပါက မည်မျှ အသက်ကြီးစေ “လူကြီး” အဖြစ်၊ ပညာအမြော်အမြင်ရှိသူ အဖြစ် မသတ်မှတ်နိုင်ချေ။

“ရဟန်းတို့ ... မွေးသည်မှ အသက် ရှစ်ဆယ်၊ ကိုးဆယ်၊ တစ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ ကြီးသူဖြစ်သော်လည်း မသင့်သော ကာလ၌ ဆိုတတ်သူ၊ မမှန်သောစကားကို ဆိုတတ်သူ၊ အကျိုးနှင့် မစပ်သည်ကို ဆိုတတ်သူ၊ အဆုံးအမနှင့် မစပ်သော၊ စီးပွားနှင့် မစပ်သော ၊ မမှတ်သားလောက်သော စကားကို ဆိုတတ်သူ ဖြစ်ခဲ့မှု ထိုသူသည် “လူကြီး လူမိုက်” ဟူသော ရေတွက်ခြင်း သို့ ရောက်၏။... အကြင်သူသည် ယုံလွင့်သော စိတ်ဖြင့် အကျိုး မရှိ ပြန်ဖျင်းသော စကားကိုလည်း များစွာ ပြောဆို၏။ မတည် ကြည်သော အကြံအစည်လည်း ရှိ၏။ မသူတော် တရား၌မွေ့ လျော်တတ်၏။ တောသမင်နှင့်တူ၏။ ယုတ်ညံ့သော အယူရှိသော(ပုဂ္ဂလဓမ္မ၌) ရိုသေခြင်း၊ မရှိသော

* ကောရုက္ခိယဇာတ် - မဏိကုဏ္ဍလကဝင် - ပဉ္စကနိပါတ်၊ ငါးရာ့ငါးဆယ်ဇာတ်က။

ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ပညတ်များမှ လွန်သောအမြင်

ထိုသူတို့သည် ကြီးသူ အဖြစ်မှ ဝေး၏။” *

“ချောင်းငယ် မြစ်ငယ်တို့သည် အသံတအောအော မြည်လျက် စီးဆင်းကြကုန်၏။ မြစ်ကြီးတို့သည်ကား အသံ မမြည်ဘဲ တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် စီးဆင်းကြကုန်၏။ ထို့အတူ လူမိုက်တို့သည် ချောင်းငယ် မြောင်းငယ်တို့နှင့် တူကုန်၏။ လူလိမ္မာတို့သည်ကား မြစ်ကြီးနှင့် တူကြကုန်၏။” **

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ စကားပြောဆိုမှုသည် သာမန်ပြောဆိုခြင်းထက် ပိုသော ‘စကားဆွေးနွေးမှု’ မျိုးနှင့် ကြုံလာသည့်အခါ၌လည်း မိမိဆွေးနွေး ပြောဆိုရမည့်သူသည် ဆွေးနွေးသင့်သူဟုတ်၊မဟုတ်ကို ကြည့်ရ၏။ ဆွေးနွေး သင့်သူ မဟုတ်သော အခြေအနေရှိပါက မဆွေးနွေး မပြောဆိုဘဲ နေတတ် ရပေလိမ့်မည်။ ဤအချက်ကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“ရဟန်းတို့...စကားနှိုးနှောမိခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆွေး နွေးသင့်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မဆွေးနွေးသင့်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သိအပ်၏။ ရဟန်းတို့...ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြဿနာကို တိုက်ရိုက်အားဖြင့် အကယ်၍ မဖြေဆိုငြားအံ့၊ တစ်ဖန် ဝေဖန်၍ ပြောဆိုရမည်ဖြစ်သော ပြဿနာကို ဝေဖန်၍ မဖြေဆိုငြားအံ့၊ (မဖြေဆိုဘဲ) ထားရမည်ဖြစ်သော ပြဿနာကို (မဖြေဆိုဘဲ) မထားငြားအံ့။

“ရဟန်းတို့...ဤသို့ဖြစ်လတ်သော် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် မဆွေးနွေးသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ရဟန်းတို့...ဤပုဂ္ဂိုလ် သည် ပြဿနာကို မေးအပ်သော် တိုက်ရိုက် ဖြေဆိုရမည် ဖြစ်သော ပြဿနာကို တိုက်ရိုက်အားဖြင့် အကယ်၍ ဖြေဆို အံ့၊ ဝေဖန်၍ ဖြေဆိုရမည်ဖြစ်သော ပြဿနာကို ဝေဖန်၍ ဖြေဆိုအံ့၊ တစ်ဖန် ပြန်မေး၍ ဖြေဆိုရမည်ဖြစ်သော ပြဿနာ ကို တစ်ဖန် ပြန်မေး၍ ဖြေဆိုအံ့၊ (မဖြေဆိုဘဲ) ထားရမည်ဖြစ် သော ပြဿနာကိုလည်း (မဖြေဆိုဘဲ) ထားအံ့၊ ရဟန်း

* ဥရုဝေလသုတ် - ဥရုဝေလဝဂ် - စတုတ္ထနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။
** နိလကသုတ် - သုတ္တနိပါတ် - မဟာဝဂ်။

၅၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

တို့ ဤသို့ဖြစ်လတ်သော် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆွေးနွေးသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏.....

“ရဟန်းတို့.... စကားနိုးနှောမိခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ‘ဆွေးနွေးသင့်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မဆွေးနွေးသင့်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း’ သိအပ်၏။ ရဟန်းတို့.... ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြဿနာကို မေးအပ်သော် အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ အကယ်၍ မတည်အံ့၊ ကြံဆအပ်သောအရာ၌ အကယ်၍ မတည်အံ့၊ သိရမည့်ဝါဒ၌ အကယ်၍ မတည်အံ့ (ဖြေဆိုရမည့်) ကျင့်ဝတ်၌ အကယ်၍ မတည်အံ့၊ ရဟန်းတို့.... ဤသို့ဖြစ်လတ်သော် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် မဆွေးနွေးသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ရဟန်းတို့.... ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြဿနာကိုမေးအပ်သော် အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ အကယ်၍ တည်အံ့၊ ကြံဆအပ်သောအရာ၌ အကယ်၍ တည်အံ့၊ သိရမည့်ဝါဒ၌ အကယ်၍ တည်အံ့၊ ဖြေဆိုရမည့် ကျင့်ဝတ်၌ အကယ်၍ တည်အံ့၊ ရဟန်းတို့.... ဤသို့ဖြစ်လတ်သော် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆွေးနွေးသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့.... စကားနိုးနှောမိခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ‘ဆွေးနွေးသင့်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မဆွေးနွေးသင့်သူ ဟူ၍လည်းကောင်း’ သိအပ်၏။ ရဟန်းတို့.... ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြဿနာကို မေးအပ်သော် စကားတစ်ခုဖြင့် စကားတစ်ခုကို အကယ်၍ ဖုံးကွယ်အံ့၊ အပြင်စကားကို ဆောင်၍ ပယ်အံ့၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ မနှစ်သက်ခြင်းကိုလည်း ထင်စွာပြုအံ့၊ ရဟန်းတို့.... ဤသို့ဖြစ်လတ်သော် ဤပုဂ္ဂိုလ် သည် မဆွေးနွေးသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့.... စကားနိုးနှောမိခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ‘ဆွေးနွေးသင့်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မဆွေးနွေးသင့်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း’ သိအပ်၏။ ရဟန်းတို့.... ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြဿနာကို မေးအပ်သော် စကားတစ်ခုဖြင့် စကားတစ်ခုကို အကယ်၍ မဖုံးကွယ်အံ့၊ အပြင်စကားကို ဆောင်၍ မပယ်အံ့၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ မနှစ်သက်ခြင်းကိုလည်း ထင်စွာမပြုအံ့၊ ရဟန်းတို့.... ဤသို့ဖြစ်လတ်သော် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆွေးနွေးသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့... စကားနီးနှောမိခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆွေးနွေးသင့်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မဆွေးနွေးသင့်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သိအပ်၏။ ရဟန်းတို့... ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြဿနာကို အကယ်၍ (ပါဠိပါဠိသား ရွတ်ဖတ်၍) လွမ်းမိုးအံ့၊ (အကြောင်းပြ၍) ဖိနှိပ်အံ့၊ (မေးသူ စိတ်၌ သံသယရှိလာအောင်) ပြင်းစွာ ရယ်အံ့၊ အနည်းငယ် ချွတ်ယွင်းသည်ကို အမှားဖမ်းအံ့၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ဖြစ်လတ်သော် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် မဆွေးနွေးသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ရဟန်းတို့... စကားနီးနှောမိခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆွေးနွေးသင့်သူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မဆွေးနွေးသင့်သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သိအပ်၏။ ရဟန်းတို့... ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြဿနာကို အကယ်၍ (ပါဠိပါဠိသား ရွတ်ဖတ်၍) မလွမ်းမိုးအံ့၊ (အကြောင်းပြ၍) မဖိနှိပ်အံ့၊ (မေးသူ စိတ်၌ သံသယရှိလာအောင်) ပြင်းစွာမရယ်အံ့၊ အနည်းငယ် ချွတ်ယွင်းသည်ကို အမှားမဖမ်းအံ့၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ဖြစ်လတ်သော် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆွေးနွေးသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။” *

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ စကားပြောဆိုရာ၌ လေသံဟန်ပန်တို့ကိုလည်း သတိထားရမည် ဖြစ်လေသည်။ စကားကို မြန်သင့်က မြန်ရခြင်းရှိသော် လည်း နှေးသင့်က နှေး၍၊ လေးလေးပင်ပင် ပြောသင့်သည့်နေရာ၌ လေးလေး ပင်ပင် ပြောတတ်ဖို့လိုခြင်းကိုလည်း သိထားရမည်ဖြစ်၏။ မိမိ စကားသံကို ပြတ်ပြတ်သားသား တစ်ဖက်သား နားမလည်ပါက မိမိစကားသည် ထိရောက်မှုရှိလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ ဤအချက်ကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“... ဖြည်းဖြည်းသာသာ ပြောဆိုရာ၏။ လျင်လျင်မြန်မြန် မပြောဆိုရာ၊ ရဟန်းတို့ လျင်လျင်မြန်မြန် ပြောဆိုသူ၏ ကိုယ်သည် လည်း ပင်ပန်း၏။ စိတ်သည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အသံသည်လည်း ပျက်စီး၏။ လည်ချောင်းသည်လည်း နာ၏။ မသန့်မရှင်း မပြတ် မသားလည်း ဖြစ်၏။ လျင်လျင်မြန်မြန်ပြောဆိုသူ၏ စကားသည် မသိလွယ်။ ရဟန်းတို့..... ဖြည်းဖြည်း သာသာ ပြောဆိုသူ၏

* ကထာဝတ္ထုသုတ် - မဟာဝဂ် - တိကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။

၅၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ကိုယ်သည်လည်း မပင်ပန်း၊ စိတ်သည်လည်း မဆင်းရဲ၊ အသံသည်လည်း မပျက်စီး၊ လည်ချောင်းသည်လည်းမနာ၊ သန့်ရှင်းပြတ်သားသည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြည်းဖြည်းသာသာ ပြောဆို သူ၏ စကားသည် သိလွယ်၏။” *

စကားပြောဆိုသည့်အခါ မည်မျှ ကောင်းသော စကားပင် ဖြစ်စေ ထိုစကားကို ပြောဆိုဖော်ထုတ်သည့် လေသံက မောက်မောက်မာမာနှင့် အချိုးမကျ ဖြစ်နေပါက “အပြောမတတ်တော့ ဆဲသလို” ဟူသော စကားအတိုင်း အကျိုးသက်ရောက်မှု များစွာ ရှိလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ အဆင်အခြင်ဖြင့် နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာ ပြောဆိုရသော အခြေအနေများသည်လည်း ရှိ၏။ ဤနေရာ၌ အောက်ပါစကားကို ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုသင့်လေသည်။

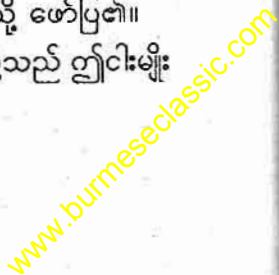
“ (အရောင်အဆင်း ရှိသော်လည်း အသံ မသာယာသော တစ်တီတူးငှက်ကို လူတို့ မနှစ်လို မုန်းတီးကြ၏။) သို့ရာတွင် မည်းနက်၍ အဆင်းမလှ၊ မဲ့မည်း စွဲနေသော ဥဩငှက်ကို သိမ်မွေ့နူးညံ့သောအသံကြောင့် လူများစွာတို့ ချစ်ခင် နှစ်သက်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် သိမ်မွေ့ နူးညံ့စွာ ပညာဖြင့် မပျံ့မလွင့် ဆိုလေ့ရှိသော သူ၏ စကားသည် အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ အကျိုးအကြောင်းကို ဖော်ပြနိုင်၏။ ထိုသို့ဆိုသောစကားသည် ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်၏။” **

ထို့ပြင် စကားပြောရာ၌ ပြောသင့် ပြောထိုက်သည့် အခြေအနေ ထက်လွန်ကာ စကားပိုတွေ ပြောပါက “စကားများ အမှားပါ” ဟူသော အဆိုအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ စကားများထဲ၌ မကောင်းသော စကားများ ပါလာတတ်၏။

လိုသည်ထက် ပို၍ စကားပြောလာသည့်အခါ အချည်းနှီးအကျိုးမဲ့ စကားတို့ပါဝင်လာတတ်ပုံကို ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“ရဟန်းတို့... စကားများသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ အပြစ်တို့သည် ဤငါးမျိုးတည်း။ အဘယ်ငါးမျိုး တို့နည်းဟူမူ

* ၃၃၀ - အာရဏပိဘင်္ဂသုတ်၊ ဝိဘင်္ဂဝဂ် - ဥပရိက္ခာသ။

- (၁) မဟုတ်မမှန်သည်ကို ပြောမိတတ်၏။
- (၂) ကုန်းစကားကို ပြောမိတတ်၏။
- (၃) ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောမိတတ်၏။
- (၄) ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောမိတတ်၏။
- (၅) မကောင်းသော လားရာသို့ ရောက်တတ်၏။” *

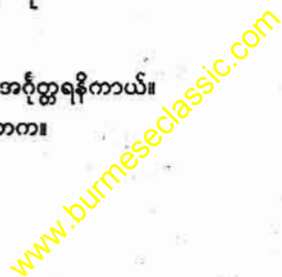
စကားတစ်ခုသည် မှန်ပင်မှန်သော်ငြားလည်း တစ်ဖက်သူ အတွက် နားမချမ်းသာသော စကားမျိုးဖြစ်နေပါက ထိုစကားပြောဆိုမှုသည် အချည်း နှီး ဖြစ်သွားတတ်၏။ မခံယူနိုင်မှုကြောင့် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်သွားရုံသာ ရှိ၏။ ထိုအခြေအနေမျိုး ရှိနေပါက ဗုဒ္ဓဒဿန အလိုအရ မပြောဘဲ နေသင့်က နေမည် ဖြစ်လေသည်။

“ပညာရှိတို့မည်သည် ဟုတ်မှန်သော စကားပင် ဖြစ် သော်လည်း နား၌ မချမ်းသာသည် ဖြစ်ပါမူ မပြောဆိုကြ ကုန်၏။” **

အထက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြထားသောကြောင့် “ကောင်းသော မှန်သော စကားဖြစ်သော်လည်း တစ်ဖက်သား နားမချမ်းသာပါက ဘယ်တော့မှ မပြောဆိုရ၊ ထိုသို့ပြောပါက ထိုပြောဆိုသော အပြုအမူသည် မှားသည်”ဟု တစ်ထစ်ချ တရားသေ ဆိုလိုခြင်းကား မဟုတ်ချေ။ တစ်ဖက်သား နား မချမ်းသာသော်လည်း ထိုစကားသည် အကယ်၍.... ထိုသူအတွက် အကျိုး ရှိသော စကားလည်း ဖြစ်နေသည်။ ပြောပါမှ ဖြစ်တော့မည့် အခြေနေက လည်း ရှိနေသည် ဆိုပါက ဗုဒ္ဓသည် ချင့်ချိန်၍ ပြောဆို တတ်ကြောင်း တွေ့ရ၏။ ဤ အချက်သည် အောက်ပါစကားဖြင့် ထင်ရှား၏။

“ ဟုတ်မှန်၏။ အကျိုးစီးပွားနှင့်လည်း စပ်၏။ သို့သော် သူတစ်ပါးတို့ကား မနှစ်သက်၊ မနှစ်ခြိုက်၊ ထိုစကား မျိုး၌ ငါသည် အခါအားလျော်စွာ ပြောဆို၏။” *

* ဝဟုဘာဏိယသုတ် - အက္ခရာသကဝင် - မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသ - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။
 ** ရာမဇာတ် - ဝုဟုကဝင် - ဒုတနိပါတ် - ငါးရာငါးဆယ် ဇာတက။
 *** အဘယရာဇကုမာရသုတ် - ဝယပတိဝင် - မူလပဏ္ဍာသ

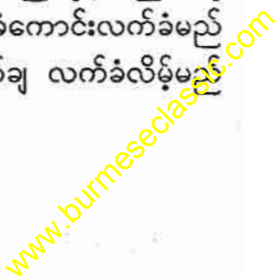

၆၀ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ဗုဒ္ဓသည် အခြေအနေတို့ကို သုံးသပ်ခွဲခြား ရှုမြင်၍ ပြောဆို တတ်ခြင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓဒဿနသည် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ 'သမုတိဝါဒ' ကို လက်ခံသည်ဟု ယူဆဖွယ် ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် 'လက်ရှိဖြစ်ဆဲ - ကြုံဆဲ ကာလဒေသ အခြေအနေကိုလိုက်၍ ပြုမူ ပြောဆိုခြင်းသည် အစဉ် အမြဲ မှန်သော အပြုအမူ၊ အပြောအဆို ဖြစ်ရမည်' ဟူသော 'အခြေအနေကို သာ အခြေပြု သမုတိဝါဒ' မျိုးကိုမူ အစဉ်လက်ခံသည် မဟုတ်ချေ။

အချို့သော 'အခြေအနေကိုသာ အခြေပြု သမုတိဝါဒီ' တို့က ... "ကာလဒေသ အစရှိသည့် အခြေအနေတို့သည် အစဉ်ပြောင်းလဲနေသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ပြောင်းလဲနေသော ကာလဒေသ အခြေအနေတို့အရ ပြုမူပြောဆို ရမည်။ ပြောင်းလဲနေသော ကာလဒေသ အစရှိသည့် အခြေအနေတို့သည် ပြုမူ ပြောဆိုမှု တို့၏ အမှား အမှန်ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သော နှုန်းစံများ ဖြစ်သည်" ဟု ယူဆတတ်ကြ၏။

ဗုဒ္ဓ ဒဿနသည် အထက်ပါ အယူအဆမျိုးကို အလုံးစုံ လက်ခံ သည် မဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓဒဿနက "ပြောင်းလဲနေသော ကာလဒေသ အစရှိ သည့် အခြေအနေတို့ကို ခွဲခြားရှုမြင်၍ ပြုမူရမည်" ဟုဆိုခြင်းသည် ကာလ ဒေသ အခြေအနေပြောင်းသည်နှင့်အမျှ အစဉ်ပင် ကာလဒေသအလိုက် ပြုမူရမည်၊ ပြောဆိုရမည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အခြေအနေအရ မီးစင်ကြည့် က ရခြင်းမျိုးကဲ့သို့ လိမ်သင့်ကလိမ် ၊ ညာသင့်က ညာဝါးရမည်ဟူသော သဘောမျိုး ကို လည်းကောင်း တစ်ထစ်ချ ဆိုလိုသည် မဟုတ်ချေ။ အခြေအနေ တို့ကို ယထာဘူတကျကျ ဘက်စုံမှ သုံးသပ်ရှုမြင်၍ ပြုသင့်က ပြု၊ ပြောသင့်မှ ပြော ရခြင်းကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် အခြေအနေ ကိုသာ အခြေပြု သမုတိဝါဒီများကဲ့သို့ အပြုအမူတစ်ခု၏ မှန်မှု၊ မှားမှု၊ ကောင်းမှု၊ ဆိုးမှု သည် ပြောင်းလဲသော ကာလဒေသ အစရှိသည့် အခြေ အနေတို့ ၏ အဆုံးဖြတ်ခံ၊ အပြဋ္ဌာန်းခံ ဖြစ်ရမည် ဟူ၍ လည်းကောင်း ဗုဒ္ဓ ဒဿနက မယူဆချေ။ "အများက မိုးခါးရေ သောက်သောကြောင့် မိမိလည်း အခြေအနေအရ မိုးခါးရေ သောက်ခြင်းသည် မှန်သည်" ဟု အခြေအနေကိုသာ အခြေပြု သမုတိဝါဒက လက်ခံကောင်းလက်ခံမည် ဖြစ်သော်လည်း ဗုဒ္ဓဝါဒကမူ မှန်သည် ဟု တစ်ထစ်ချ လက်ခံလိမ့်မည်။

မဟုတ်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် 'အခြေအနေအရ မှန်ခြင်းတို့ထက် လွန်သော မှန်ခြင်း' မျိုး ရှိနိုင်သေးသည်ဟု ဗုဒ္ဓ ဒဿနက ခွဲခြား ရှုမြင်သော ကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

မြန်မာ ဗုဒ္ဓဝါဒီ သုတေသီတို့ အလိုအရ "ဗုဒ္ဓသည် အခြေအနေကို ယထာဘူတကျကျ ခွဲခြားရှုမြင်မှုအပေါ် မူတည်၍ ကာလဒေသအလျောက် ကောင်းခြင်း၊ မှန်ခြင်းတို့ကို သူ့အခြေအနေနှင့် သူ၊ သူ့နေရာနှင့်သူ ကောင်းသည်၊ မှန်သည်ဟုခံယူသော သမုတိဝါဒ ရှိသူလည်း ဖြစ်သည်။ အခြေအနေတို့ကို ယထာဘူတကျကျ ခွဲခြားရှုမြင်မှုကြောင့် ကာလဒေသ အရ ကောင်းသည် မှန်သည် သမုတိသဘောတို့ထက် လွန်သော အဆင့်ဆင့် မြင့်တက်သွားသော ပရမတ္ထသဘောများ ရှိသေးသည်ဟု ခံယူသော ပရမတ္ထ ဝါဒရှိသူလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထိုသမုတိဝါဒ၊ ပရမတ္ထဝါဒတို့ကို ဆက်စပ်ရှုမြင်တတ်သော ဝါဒရှိသူလည်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏ အယူဝါဒကို မှန်ကန်စွာရှုမြင်သော 'ယထာဘူတဝါဒ' ဟု တစ်နည်းအားဖြင့် ခေါ်နိုင်သည်" ဟု ဖော်ပြတတ်ကြ၏။

ဗုဒ္ဓသည် တရားသေ ဝါဒမျိုးကို လက်မခံဘဲ အခြေအနေ အခြင်းအရာတို့ကို ဘက်စုံမှ ယထာဘူတ ကျကျ ခွဲခြားရှုမြင်၍ ပြောဆိုတတ်ပုံကို ရှေ့ အခန်း၌ လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်လေသည်။

အခန်း (၅)

အစွန်းတရားတို့ကို ရှောင်ခြင်း

မွန်းလွဲ အချိန်လောက်တွင် အဘယရာဇကုမာရ မင်းသားသည် ဂိုဏ်းဆရာကြီး မဟာဝီရထံ ရောက်လာလေသည်။

“သင် မင်းသား ရောက်လာတာ အတော်ပဲ၊ ကောင်းသော လာခြင်း ပါပဲ၊ သင် မင်းသားအတွက် ကျော်စောသတင်း ရစေဖို့ ကျွန်ုပ်မှာ အကြံ တစ်ခု ရထားတယ်”

မဟာဝီရက အဘယရာဇကုမာရ မင်းသားအား ကြိုဆိုရင်း ပြော လိုက်၏။

“ဘယ်လို အကြံများ ရထားလို့လဲ မဟာဝီရ သိပါရစေ”

“ရဟန်း ဂေါတမဟာ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတယ်။ ပညာကြီးတယ် ဆိုတဲ့ သတင်းတွေနဲ့ အင်မတန် ကျော်စောထင်ရှားနေတယ် မဟုတ်လား”

“ဒါမှန်ပါတယ် မဟာဝီရ”

“ဒီလောက်နာမည်ကြီးတဲ့ ကျော်စောထင်ရှားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တစ်ဦးဟာ သင် မင်းသား မေးတဲ့ မေးခွန်းလောက်ကိုမှ မဖြေနိုင်ဘူးဆိုရင် လူတွေက ဘာပြောကြမလဲ၊ ‘ရဟန်း ဂေါတမသည် အဘယမင်းသား မေးတာကို မဖြေနိုင်ဘူး၊ ဉာဏ်နည်းတယ်၊ အဘယမင်းသားက ဉာဏ်ကြီး ပေတယ်’ လို့ ပြောကြမှာပဲ၊ ဒီအခါ သင် မင်းသားအတွက် ကျော်စော သတင်း ရလာမယ် မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ပြီပဲ ထားပါတော့ မဟာဝီရ၊ ဒါပေမယ့် ရဟန်း ဂေါတမ မဖြေနိုင်လောက်အောင် ဘယ်လိုခက်ခဲတဲ့ စကားမျိုးကို ပြောဖို့ သင့်မှာ အကြံရထားလို့လဲ သိပါရစေ”

“ရဟန်း ဂေါတမဆီရောက်တော့ သင်က မေးရမယ်။ ဘယ်လိုမေးရမလဲ ဆိုတော့ ‘အရှင်ဂေါတမ... အရှင်ဂေါတမသည် သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်ဖွယ် စကားမျိုး၊ သူတစ်ပါး မနှစ်သက်တဲ့ စကားမျိုးကို ပြောပါ သလား’ လို့ မေးရမယ်။ သင်က ဒီလိုမေးရင် ရဟန်း ဂေါတမက ‘မင်းသား ငါသည် သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် စကားမျိုးကို မပြောဘူး’ လို့ ပြန်ပြောချင်ပြောမယ်။ သည်လို သူက ပြန်ပြောရင်”

“သူက ဒီလိုပြန်ပြောရင် ကျွန်ုပ်က ဘယ်လို လုပ်ရမှာလဲ မဟာဝီရ”

“ဒီလို သူကပြောရင် သင်မင်းသားက “ အရှင်ဂေါတမ အရှင်ဂေါတမက သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်၊ မနှစ်သက်ဖွယ် စကားမျိုးကို မပြောဘူးသာဆိုတယ် ဒေဝဒတ်ကိုတော့ အပါယ်လားမယ့်သူ၊ ကုစားမရတော့တဲ့သူလို့ ဘာကြောင့် မနှစ်သက်ဖွယ်စကား၊ တစ်ဖက်သားကို ထိခိုက်နှစ်နာစေတဲ့ စကားမျိုးကို ပြောရပါသလဲ” လို့ မေးလိုက်ရမယ်”

‘ဟုတ်ပါရဲ့ မဟာဝီရ၊ သင်ပြောသလို သူ့ကို မေးရမှာပဲ”

“တကယ်လို့ ရဟန်း ဂေါတမက ‘မင်းသား ငါသည် သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်စကား၊ သူတစ်ပါး မနှစ်သက်တဲ့ စကားမျိုးကို ပြောတယ်’ လို့ဆိုပြန်ရန်လဲ သင် မင်းသားက ဒီလို ပြန်မေးရမယ်”

“ဘယ်လိုပါလဲ မဟာဝီရ”

“သင် မင်းသားက ဒီလိုမေးရမယ် ‘အရှင်ဂေါတမ အရှင်ဂေါတမက သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်၊ သူတစ်ပါး မနှစ်သက်ဖွယ် စကားမျိုးကို ပြောတယ် ဆိုရင် အခြား ပုထုဇဉ် လူအများနဲ့ အရှင် ဂေါတမ ဘာများ ခြားနားတော့မှာလဲ၊ လူအများလဲ သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်တဲ့၊ မနှစ်သက်တဲ့ စကားမျိုးတွေ ပြောနေကြတာပဲ မဟုတ်လား’ လို့ မေးရမယ်။ ဒီလို သင်က မေးရင် ဘယ်နှယ်ဖြစ်မလဲ၊ သင့် ရဟန်း ဂေါတမ ချော ဘေးကျပ် နံကျပ်ကြုံပြီး ဘာမှ ဖြေနိုင်လိမ့်မယ် မဟုတ်တော့ဘူး။”

“သင်ပြောသလို ဖြစ်နိုင်ပါတယ် မဟာဝီရ”

“ဖြစ်ရမှာပါ။ မနှစ်သက်ဖွယ် စကားမျိုးကို မပြောပါဘူး ဆိုရင်လဲ.... ‘အရှင် ဂေါတမဟာ ဒေဝဒတ်ကိုတော့ ဘာကြောင့် အပါယ်လားမည့် သူ၊ ကုစားလို့ မရတော့တဲ့သူလို့ မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်၊ ထိခိုက်ဖွယ် စကားကို

၆၄ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ပြောပါသလဲ' လို့ အပြစ်တင်နိုင်တယ်။ တစ်ခါ သူတစ်ပါး မနှစ်သက်ဖွယ် စကားမျိုးကို ပြောတယ်ဆိုရင်လဲ 'အရှင် ဂေါတမဟာ သာမန်လူတွေနဲ့ ဘာခြားသလဲ' လို့ အပြစ်တင်နိုင်တယ်။ နှစ်ဖက်စွန်းရှိတဲ့ သင် မင်းသား မေးတဲ့ ပြဿနာကို ရဟန်းဂေါတမဟာ အစွန်းလွတ်အောင် ရှောင်ပြီး ဖြေနိုင် မှာမဟုတ်ဘူး။ ကံ သင် သွားချေပါ။ ရဟန်း ဂေါတမကို ငါပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း မလှုပ်နိုင်အောင် သင် မင်းသား ပြဿနာ တင်ပြချေပါ။ သင် ဒီလို ပြဿနာတင်နိုင်တယ်ဆိုရင် လူအများက သင့်ကို ဝိုင်းပြီး ရဟန်း ဂေါတမထက် ပညာဉာဏ်ကြီးပါပေတယ် လို့ ချီးမွမ်းကြမှာပဲ။ ဒီတစ်ခါ သင့် မှာ ကျော်စောသတင်း ဖြစ်မှာပဲ“

“ကောင်းပြီ မဟာဝီရ၊ ကျွန်ုပ် ခုပဲ ရဟန်း ဂေါတမထံ သွားပါမယ်”

အဘယရာဇကုမာရ မင်းသားသည် ချက်ချင်းပင် ဂေါတမဗုဒ္ဓရှိရာ ဝေဠုဝန်ကျောင်းသို့ ထွက်ခွာခဲ့လေသည်။

ဝေဠုဝန် ကျောင်းအနီးသို့ ရောက်သော အခါ အဘယရာဇကုမာရ မင်းသားသည် ယာဉ်ရထားပေါ်မှ ဆင်းသက်ကာ ကျောင်းဝင်းအတွင်းသို့ လျှောက်လာခဲ့၏။

ဝေဠုဝန်ကျောင်းတစ်ခုလုံး ငြိမ်သက်လျက်ရှိလေသည်။

အဘယရာဇကုမာရ မင်းသားသည် ဗုဒ္ဓရှိရာသို့ ရိုသေစွာ ချဉ်းကပ် ၍ နှုတ်ဆက်ရှိခိုးပြီးနောက် သင့်တင့်သောနေရာ၌ ထိုင်လေသည်။ ထို့ နောက် မဟာဝီရ သင်ပေးလိုက်သည့် ပြဿနာကို တင်ပြရန် ပြင်ဆင်လိုက် ၏။ သို့ရာတွင် နေသည် အတန်ငယ်စောင်းနေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် အဘယရာဇကုမာရ စိတ်၌ အကြံတစ်ခုရလာ၏။

ရလာသော အကြံမှာ 'ရဟန်း ဂေါတမကို ပြဿနာတင်ဖို့ အချိန် မရှိတော့ဘူး။ မနက်ဖြန်မှ ငါ့အိမ်ကို ပင့်ဖိတ် ဆွမ်းကျွေးပြီး ပြဿနာကို တင်တော့မယ်' ဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။ သို့နှင့် အဘယရာဇကုမာရ မင်းသား သည် ဂေါတမ ဗုဒ္ဓ အား

“အရှင်ဘုရား အရှင်ဘုရားသည် မနက်ဖြန် နံနက် ကျွန်ုပ်၏ အိမ်၌ ဆွမ်းအလို့ငှာ ကြွတော်မူပါ” ဟူ၍ လျှောက်၏။

ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓက မိမိ ဖိတ်ကြားချက်ကို လက်ခံကြောင်း ကိုသိလျှင် အဘယရာဇကုမာရ မင်းသားသည် ရိုသေစွာ ရှိခိုးနှုတ်ဆက်၍ ပြန်သွားလေသည်။

နောက်တစ်နေ့၌ မိမိ အိမ်၌ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓ ဆွမ်းစားပြီးသော အခါ အဘယရာဇကုမာရ မင်းသားသည် သင့်တင့်သော နေရာ၌ ထိုင်၍ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓအား ယခင်နေ့က ပြဿနာကို မေးလျှောက်လေသည်။

“အရှင်ဘုရား အရှင်ဘုရားသည် သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်တဲ့ စကားမျိုး၊ သူတစ်ပါး မနှစ်သက်တဲ့ စကားမျိုးကို ပြောပါသလား”

ဂေါတမဗုဒ္ဓ ဘေးကျပ်နံကျပ် ဖြစ်ရတော့မည့် အဖြေမျိုး ထွက်ပေါ်လာတော့မည်ဟု အဘယရာဇကုမာရက မျှော်လင့်လျက်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် သူ မျှော်လင့်သလို ဖြစ်မလာချေ။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓက

“မင်းသား.... သည်စကားမျိုးမှာ တစ်ထစ်ချအားဖြင့် ငါမဖြေကြားနိုင်ဘူး” ဟုဆိုလိုက်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

“မဟာဝီရ အကြံကြီးတော့ ပျက်သွားပြီ”

အဘယမင်းသားသည် ဤစကားကို နှုတ်မှ လွတ်ခနဲ ပြောလိုက်မိ၏။ ဤတွင် ဗုဒ္ဓက

“မင်းသား ဘာကို ရည်ရွယ်ပြီး မဟာဝီရ အကြံပျက်သွားပြီလို့ သင်ဆိုတာလဲ”

“မနေ့က မဟာဝီရထံ ကျွန်ုပ်ရောက်သွားပါတယ်။ ရောက်တော့ သူက ကျွန်ုပ်ကို “မင်းသား သင် မင်းသား အတွက် ကျော်စောသတင်း ဖြစ်စေဖို့ ငါ့မှာ အကြံတစ်ခုရထားတယ်” လို့ ဆီးပြောတယ်။ ဘယ်လိုအကြံ များပါလဲလို့ ကျွန်ုပ်က မေးတော့ သူက “မင်းသား ရဟန်း ဂေါတမဆီ သင်သွားပြီး အရှင်ဂေါတမသည် သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်၊ မနှစ်သက်ဖွယ် စကားမျိုးကို ပြောပါသလား” လို့ မေးဖို့ အကြံပေးပါတယ်။ ဒီလိုမေးရင် အရှင် ဂေါတမက.... ‘ငါဟာဖြင့် သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်၊ မနှစ်သက်ဖွယ်

၆၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

စကားမျိုးကို မပြောပါဘူး' လို့ ပြောချင်ပြောမယ်၊ ဒီလို ပြောရင် ကျွန်ုပ်က အရှင်ဘုရားကို 'အရှင်ဘုရား - အရှင်ဘုရားက သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်၊ မနှစ်သက်ဖွယ် စကားမျိုးကို မပြောဘူးသာဆိုတယ်။ ဒေဝဒတ်ကိုတော့ အပါယ်လားမယ့်သူ၊ ကုစားလို့ မရတော့တဲ့သူလို့ မနှစ်သက်ဖွယ်၊ ထိခိုက်ဖွယ် စကားမျိုး ဆိုရပါလဲ' လို့ မေးရမယ်တဲ့ ဘုရား၊ တကယ်လို့ အရှင်ဘုရားက 'ငါဟာဖြင့် သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်၊ မနှစ်သက်ဖွယ် စကားမျိုး ပြောတယ် ဆိုပြန်ရင်လဲ ကျွန်ုပ်က အရှင်ဘုရားကို 'အရှင်ဘုရား အရှင်ဘုရားက သူတစ်ပါး မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်၊ မနှစ်သက်ဖွယ် စကားမျိုးကို ပြောတယ် ဆိုရင် အခြားသော သာမန်လူတွေ၊ ပုထုဇဉ်တွေနဲ့ ဘာများ ခြားတော့မှာလဲ' လို့ မေးရမယ်တဲ့ဘုရား၊ ဒီလိုမေးရင် အရှင်ဘုရားမှာ ဘေးကျပ်နံကျပ်ဖြစ်ပြီး ပြန်မဖြေနိုင် ဖြစ်နေမယ်၊ အစွန်း နှစ်ဖက်ရှိတဲ့ ကျွန်ုပ်တင်တဲ့ အမေး ပြဿနာကို အစွန်းလွတ်အောင် ရှောင်ပြီး အရှင်ဘုရားက ဖြေနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ မဟာဝီရ ဆိုပါတယ်။ အရှင်ဘုရားက မဖြေနိုင်ရင် 'ရဟန်းဂေါတမကို ကျွန်ုပ်က မလှုပ်နိုင်အောင် ပြဿနာတင်နိုင်တယ်၊ ပညာရှိတယ် လို့ အများက ပြောကြမယ်၊ ဒီအခါ ကျွန်ုပ်မှာ ကျော်စောမှု ဖြစ်မယ်' လို့ မဟာဝီရ ထင်ထားခဲ့ပါတယ်။ အခုတော့.... အရှင်ဘုရားကို ဘေးကျပ်နံကျပ်ဖြစ်အောင် ပြဿနာတင်ရုံ ရှိသေး၊ အရှင်ဘုရားက 'ဒီလို စကားမျိုး ငါတစ်ထစ်ချ မဖြေနိုင်ဘူး' လို့ ဆိုပြီး အစွန်းနှစ်ပါးလုံးက လွတ်အောင် ရှောင်ထွက်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်ုပ်က 'မဟာဝီရ ရဲ့ အကြံကြီးတော့ ပျက်သွားပြီ' လို့ ဆိုတာပါ ဘုရား။"

ထိုအခိုက် အဘယမင်းသား၏ သားငယ်သည် အဘယမင်းသား၏ ပေါင်ပေါ်၌ ထိုင်လျက်ရှိ၏။ ထိုကလေးငယ်ကို ဗုဒ္ဓက ညွှန်ပြ၍

“မင်းသား... ငါတစ်ခုမေးမယ်။ သင်မင်းသားက သတိပေါ့လျော့လို့ ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကလေးထိန်းက သတိပေါ့လျော့လို့ပဲဖြစ်ဖြစ် အမှတ်တမဲ့ ဖြစ်ခိုက်မှာ သစ်သားစတစ်ခုခု၊ ဒါမှမဟုတ် ချွန်ထက်တဲ့ အရာတစ်ခုခုကို သင့်သားငယ်က ကောက်ယူပြီး မျှီချမိတယ် ဆိုပါတော့၊ ဒါကို သင်သိရင် သင်ဘယ်လိုလုပ်မလဲ”

“သားငယ်ရဲ့ ပါးစပ်အတွင်းက အရာကို ထုတ်ယူရမှာပဲ ဘုရား”

“တကယ်လို့ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ ထုတ်ယူလို့ မရရင်ကော”

“ဦးခေါင်းကို ပိုက်ပြီး လက်နဲ့ ထိုးနှိုက် ယူသင့်ကလဲ ယူရမှာပဲ ဘုရား”

“ဒီလို ထိုးနှိုက်ယူလို့ ကလေးမှာ နာကျင်မှု၊ သွေးထွက်မှု ဖြစ်ရင် ကော”

“နာကျင်မှု၊ သွေးထွက်မှု ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပေမယ့် ရနိုင်တဲ့ နည်းနဲ့တော့ ထုတ်ယူရမှာပါပဲ”

“ဘာကြောင့် ဒီလို လုပ်ရတာလဲ”

“ကလေးငယ်ကို သနားတဲ့ အတွက်၊ အန္တရာယ်မှ ကင်းစေလိုတဲ့ အတွက် ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား”

“မင်းသား ငါလဲ ဒီနည်းအတူပဲ၊ တချို့စကားမျိုးဟာ ပြောလိုက်ရင် ဟုတ်မှန်မှုလည်းရှိတယ်၊ ဒါ့အပြင် ပြောလို့ရနိုင်တဲ့ အခြေအနေ၊ ပြောသင့်တဲ့ အခြေအနေ၊ ပြောလိုက်ရင် တစ်ဖက်သားမှာ အကျိုးရှိနိုင်တဲ့ အခြေအနေ ရှိရင်တော့ ဒီစကားမျိုးကို တစ်ဖက်သား ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည် ဖြစ်စေ အခါအားလျော်စွာ ငါပြောတတ်ပါတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲလို့ မေးရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါသနားကြင်နာတဲ့ အတွက် ဖြစ်ပါတယ် မင်းသား၊ စကားပြောတဲ့အခါ

၁။ မဟုတ်မမှန်ဘူး၊ အကျိုးစီးပွားနဲ့လဲ စပ်ယှဉ်မှုမရှိဘူး၊ သူတစ်ပါး နှစ်သက်မှု၊ နှစ်ခြိုက်မှုလည်း မရှိဘူး ဆိုတဲ့ စကားမျိုးကို ငါမပြောဘူး။

၂။ ဟုတ်မှန်မှုတော့ရှိတယ်၊ ဒါပေမယ့် အကျိုးစီးပွားနဲ့တော့ မစပ်ယှဉ်ဘူး၊ သူတစ်ပါး နှစ်သက်မှု၊ နှစ်ခြိုက်မှုတော့ မရှိဘူး ဆိုတဲ့ စကားမျိုးကိုလဲ ငါမပြောဘူး။

၃။ မဟုတ်မမှန်ဘူး၊ အကျိုးစီးပွားနဲ့လဲ မစပ်ယှဉ်ဘူး၊ ဒါပေမယ့် သူတစ်ပါး နှစ်သက်မှု၊ နှစ်ခြိုက်မှုတော့ရှိတယ် ဆိုတဲ့စကားမျိုး ကိုလဲ ငါမပြောဘူး။

၆၈ နန္ဒာသိန်းဝဲ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

- ၄။ ဟုတ်မှန်မှုတော့ ရှိတယ်။ သူတစ်ပါးနှစ်သက်မှု၊ နှစ်ခြိုက်မှုလဲ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အကျိုးစီးပွားနဲ့ စပ်ယှဉ်မှုတော့ မရှိဘူးဆိုတဲ့ စကားမျိုး ကိုလဲ ငါမပြောဘူး။
- ၅။ ဟုတ်မှန်မှု ရှိတယ်။ အကျိုးစီးပွားနဲ့လဲ စပ်ယှဉ်တယ်။ ဒါပေမယ့် သူတစ်ပါး နှစ်သက်မှု၊ နှစ်ခြိုက်မှုတော့ မရှိဘူးဆိုတဲ့ စကားမျိုး ကို အခြေအနေအရ အခါအားလျော်စွာ ငါပြောတယ်။
- ၆။ ဟုတ်မှန်မှု ရှိတယ်။ အကျိုးစီးပွားနဲ့လဲ စပ်ယှဉ်တယ်။ သူတစ်ပါး နှစ်သက်မှု၊ နှစ်ခြိုက်မှုလဲ ရှိတယ်ဆိုတဲ့ စကားမျိုးကို အခြေ အနေကြည့်ပြီး အခါအားလျော်စွာ ငါပြောတယ် ရာဇကုမာရ။

ဗုဒ္ဓ၏စကားကို အဘယမင်းသားသည် ကျေနပ် နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓအား အောက်ပါကဲ့သို့ မေးလျှောက်၏။

“အရှင်ဘုရား ပညာရှိကြတဲ့ မင်းတွေ၊ ပုဏ္ဏားတွေ၊ သူကြွယ်တွေ ဟာ ပြဿနာကိုယ်စီ ကြိုတင်စဉ်းစားပြီး အရှင်ဘုရားကို မေးကြပါတယ်။ ပြဿနာတွေ တင်ပြကြပါတယ်။ ဒီလိုမေးလာတဲ့အခါ၊ တင်လာတဲ့အခါ အရှင်ဘုရားက ချက်ချင်းပဲ မဆိုင်းမတွ ဖြေနိုင်ပါတယ်။ ဒီလို ဖြေနိုင်တာ ဟာဖြင့် ... ‘သူတို့ ဒီလိုမေးလာရင် ငါက ဒီလိုဖြေလိုက်မယ်’ ဆိုပြီး ကြိုတင် စီစဉ်ကြံဆထားတာများ အရှင်ဘုရားမှာ ရှိပါသလား။”

“သင့်ကို ငါ တစ်ခု မေးမယ်၊ ရထားမှာပါဝင်တဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ ကို အသင်မင်းသား ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် သိရဲ့လား။”

“ သိပါတယ် အရှင်ဘုရား၊ ရထားမှာပါဝင်တဲ့ အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်း တွေကို ကျွန်ုပ် ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် သိပါတယ်။”

“ကောင်းပြီ၊ လူတွေက သင့်ဆီရောက်လာပြီး ရထားရဲ့ အစိတ် အပိုင်းတွေကို မေးတယ် ဆိုပါတော့ သင့်စိတ်ထဲမှာ ‘သူတို့ ဒီလိုမေးလာရင် ငါ ဒီလို ဖြေလိုက်မယ်လို့ ကြိုတင် စဉ်းစားထားရသလား၊ ဒါမှ မဟုတ် ချက်ချင်းပဲ မေးတာကို သင့်ဖြေနိုင်သလား။”

“မေးတာကို ချက်ချင်းပဲ ဖြေနိုင်ပါတယ်။”
“ဘာကြောင့် သင် ဒီလို ဖြေနိုင်တယ်လို့ ထင်သလဲ။”

အစွန်းတရားတို့ကို ရှောင်ခြင်း

“ရထားရဲ့ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကုန် အစင် သိပြီး ကျွမ်းကျင်ပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဖြေနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

“ငါလဲ ဒီနည်းအတူပဲ၊ ပညာရှိတဲ့ မင်းတွေ၊ ပုဏ္ဏားတွေ၊ သူကြွယ် တွေ... ပြဿနာကိုယ်စီ ကြိုတင်စီစဉ်ပြီး ပြဿနာတွေမေးဖို့ ငါ့ထံ ရောက် လာကြတယ်။ ငါ့ကို အမျိုးမျိုး မေးကြ မြန်းကြတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ မေးတာတွေကို ချက်ချင်းပဲ ငါ အဖြေပေးနိုင်ပါတယ်။ စိတ်ထဲမှာ ကြိုတင် စီစဉ်မထားရပါဘူး။ ဘာကြောင့်ဆို လောကရဲ့ သဘာဝတ္ထ၊ ဓမ္မဓာတ် တွေ ကို ငါသိထားပြီး ဖြစ်လို့ပဲ ရာဇကုမာရ”

အဘယရာဇကုမာရမင်းသားသည် ဝမ်းမြောက်သော၊ နှစ်ခြိုက် သော အမူအရာနှင့် ဗုဒ္ဓအား လက်အုပ်ချီကာ ဗုဒ္ဓနှင့်တကွ ဗုဒ္ဓ၏တရား တော်၊ သံဃာတော်တို့အား အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာ အဖြစ် မှတ်ပါရန် လျှောက်ထားလေသည်။

ဗုဒ္ဓသည် အဘယရာဇကုမာရ မင်းသားအား သင့်လျော်သော တရားဓမ္မကို ဟောပြောပြီးနောက် ကျောင်းတော်သို့ ပြန်ကြွသွား လေသည်။*

* မူလပဏ္ဏာသ - ဂဟပတိဝဂ် - မှ အဘယရာဇကုမာရ သုတ်ကို အဖတ်ရလွယ်အောင် နှင့် ဆိုလိုရင်းသဘောကို သိလွယ်အောင် အနည်းငယ် ပြုပြင်ရေးသားပါသည်။

အပိုင်း (၃)

**အတွေးအမြင် ကြည်လင်ခြင်းနှင့်
ပြောဆိုမတ်စွာ ပြုမူနိုင်ခြင်း**

လက်တစ်ဖက်ကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့်
ဆေးကြောရာသကဲ့သို့၊ ခြေတစ်ဖက်
ကို ခြေတစ်ဖက်ဖြင့် ဆေးကြောရာ
သကဲ့သို့ ထို့အတူ သီလကို ပညာဖြင့်
ဆေးကြောရ၏။ ပညာကို သီလဖြင့်
ဆေးကြောရ၏.

သောဏဒဏ္ဍသုတ်- ဒီဃနိကာယ်

အပိုင်း (၆)

ခွန်တွဲ၍ သွားရသော အရည်အချင်း နှစ်ခု

အပြုအမူတစ်ခုကို ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် အခြေအနေ အခြင်းအရာတို့ကို ယထာဘူတကျကျ ခွဲခြား ရှုမြင်နိုင်မှုသည် များစွာ လိုအပ်ကြောင်း အထက်တွင် ဆိုခဲ့၏။ အခြေအနေ အခြင်းအရာ တို့ကို ယထာဘူတကျကျ ခွဲခြားရှုမြင် ဆင်ခြင်နိုင်စွမ်းမရှိပါက ကောင်းမွန် မှန်ကန်သော နှုတ်နှင့်ဆိုင်ရာ အပြုအမူကို မပြုနိုင်သကဲ့သို့ ကောင်းမွန် မှန်ကန်သော ကိုယ်နှင့်ဆိုင်ရာ အပြုအမူတို့သည်လည်း ပြုမူ လုပ်ဆောင် နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓ အလိုအရ

“ခံတွင်းသို့ (မဆင်မခြင် မချင့်ချိန်ဘဲ အလောတကြီး) သွင်းအပ်သော ပူသော အစာ အာဟာရသည် ခံတွင်းကို ပူလောင် စေသကဲ့သို့ ထိုအတူ ပညာဉာဏ်ဖြင့် မစုံစမ်း မဆင်ခြင်ဘဲပြုအပ်သောအမှု ကိစ္စသည်လည်း ပြုလုပ်သူ အမှုကိစ္စရှင်ကို ပူလောင်စေ၏။” *
သို့ဖြစ်၍ “ အရာဌာန အချိန်ကာလကို စဉ်းစားနိုင် ချိန်ကာ အားထုတ်ပြုလုပ်ရာ၏။” * *

အခြေအနေ အခြင်းအရာတို့ကို ခွဲခြားရှုမြင် ဆင်ခြင် စုံစမ်းနိုင်မှု လျော့နည်းသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့သည် မပြုသင့်သည်ကို ပြုမိခြင်းများ ပြုသင့်သည်ကို မပြုမိခြင်းများ ဖြစ်ကြရ၏။ ပြုသင့်သော အချိန်ကျရောက်

* သိင်္ဂီလဇာတ် - ဒဌဝဂ် - ဒုကနိပါတ်၊ ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတက။
* * ဝေဗ္ဗဇာတ် - အတ္ထကာမဝဂ် - ဧကနိပါတ် - ငါ့ရာ့ငါးဆယ် ဇာတက။

၇၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

နေပါလျက် မပြုမိ - မပြုသင့်သော အချိန်၌ ပြုမိမှုတို့ကြောင့် နောင်တ တစ်ဖန်ဖြစ်ရခြင်း၊ 'စေတနာ ဝေဒနာ ဖြစ်ရခြင်း' တို့ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ ကြုံကြရ၏။ မိမိ ဘဝ အတွေ့အကြုံကို မှီ၍ ကာလဒေသ အစရှိသည့် အခြေအနေ အခြင်းအရာတို့ကို ခွဲခြားရှုမြင် ဆင်ခြင်လျက် ပြုမူသင့်ကြောင်း ဗုဒ္ဓသည် မကြာခဏ သတိပေး ခဲ့သည်ကို တွေ့ရ၏။

“ရှေးဦးစွာ ပြုလုပ်ရမည့် အမှုကို ရှေးဦးစွာပင် ပြုလုပ်ရမည်။” *

“ဖြည်းညင်းစွာ ပြုလုပ်ရမည့်အခါ၌ လျင်မြန်စွာပြုသူ၊ လျင်မြန်စွာ ပြုလုပ်ရမည့် အခါ၌ ဖြည့်ညင်းစွာ ပြုသူတို့ကား သစ်ရွက်ခြောက်ကို နင်း၍ ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ မိမိအကျိုးစီးပွား ကို ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။ ဖြည်းညင်းစွာ ပြုရမည့် အခါ၌ ဖြည်းညင်းစွာ ပြုသူ၊ လျင်မြန်စွာ ပြုရမည့် အခါ၌ လျင်မြန်စွာ ပြုသူတို့ကား လဆန်းသည်မှစ၍ လသည် တဖြည်းဖြည်း ပြည့် ဖြိုးလာသကဲ့သို့ အကျိုးစီးပွားသည် ပြည့်ဖြိုးလာ၏။” **

ဗုဒ္ဓအလိုအရ အခြေအနေတို့ကို စူးစမ်းဆင်ခြင် ခွဲခြားရှုမြင်နိုင် လျှင် ရှုမြင်နိုင်သလောက် အပြုအမူတစ်ရပ်သည် အမှား ကင်းလာမည် ဖြစ်၏။ အကောင်းအမှန်ဘက်သို့ ဦးတည်နိုင်မည်ဖြစ်၏။ စိတ်၌ ဆန္ဒစောမှု အစွဲ ဥပါဒန်၊ တစ်မျိုးမျိုး ကပ်ငြိမှုတို့ ရှိနေပါက အခြေအနေ အခြင်းအရာ တို့ကို ကြည်ကြည်လင်လင် ယထာဘူတကျကျ မမြင်နိုင်တော့သောကြောင့် အပြုအမူတို့သည်လည်း မှားယွင်း ချွတ်ချော်သွားတတ်မြဲ ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂလ ဓိဋ္ဌာန်သဘောသို့ ရောက်သွားတတ်မြဲ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဆန္ဒစွဲ ဥပါဒန် အညစ်အကြေးတို့ကို ဖယ်ရှားနိုင်သမျှ ဖယ်၍ အခြေအနေ အခြင်းအရာ တို့ကို အစွမ်းကုန် ခွဲခြားရှုမြင်ဖို့ လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြသည့် စကားများ ကို ဇာတကများ၌ အများအပြားတွေ့ရ၏။

“မင်းမည်သည်ကား - မိမိ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းကို သိ၍ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးနှင့် အပြစ်ကို ဆင်ခြင်နိုင်သော

* ဝရုဏဇာတ် - ဝရုဏဝဂ် - ဧကကနိပါတ်၊ ငါးရာဇာဓိယ ဇာတက။
** ရာဇကုဗ္ဗဇာတ် - စူလကုဏ္ဍလဝဂ် - စတုတ္ထနိပါတ် - ငါးရာဇာဓိယ ဇာတက။

အခါ ဤသည်ကား အကျိုးဖြစ်သည်။ ဤသည်ကား အပြစ်
ဖြစ် သည်ဟု ကိုယ်တိုင် ဆင်ခြင်ပြီး နောက်မှ သူတစ်ပါးအား
အပြစ်နှင့် လျော်စွာ ဒဏ်ကိုပေးရာ၏။” *

“မင်းမည်သည်ကား စုံစမ်း ဆင်ခြင်၍ အပြစ်ဒဏ်ကို
ပေးရာ၏။ အဆောတလျင် ပြုသော အမှုသည် နောင်တ
တစ်ဖန် ပူပန်ရာ၏။ အကျိုးစီးပွားရှိသော၊ ကောင်းစွာ
ဆောက်တည်ခြင်း ရှိသော သူတို့အား နောင်တ တစ်ဖန် ပူပန်
ခြင်း မရှိကုန်

“....လောက၌ နောင်တ တစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း မရှိ
သော အမှု၊ ခွဲခြား ဝေဖန်၍ ပြုသော အမှုတို့သည် ပညာရှိတို့
ချီးမွမ်း အပ်ကုန်သော အမှုတို့တည်း။ ကောင်းကျိုး
ချမ်းသာလည်း ရှိကုန်၏။” **

ဗုဒ္ဓ ဒဿန အလိုအရ အပြုအမူ တို့ကို ကောင်းမွန် မှန်ကန်ရာ
ဘက်သို့ ထိန်းချုပ်စေစား လမ်းညွှန်ပေးနိုင်သော စွမ်းအင်တို့အနက် အခြေ
အနေ အခြင်းအရာတို့ကို ယထာဘူတကျကျ ခွဲခြားသိမြင်သော ဆင်ခြင်
ဉာဏ် စွမ်းအင်သည် အရေးအကြီးဆုံးသော စွမ်းအင် တစ်ခုဖြစ်၏။ ဤ
အချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍

ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါ အတွေ့အကြုံတစ်ခုကို ပြန်၍ ပြောပြခဲ့၏။

ရွာတစ်ရွာသို့ ရောက်ခိုက် ထိုရွာမှ လက်သမားကြီး တစ်ဦး ဦးခေါင်း
ကွဲ၍ သေဆုံးသော အဖြစ်နှင့် ကြုံရ၏။ သေဆုံးသော လက်သမားကြီး
သည် မသေဆုံးမီ အချိန်ပိုင်းက လက်သမား အလုပ်ကို လုပ်နေခိုက်
မိမိ၏ နဖူးတွင် မှက်တစ်ကောင် လာ၍ ကိုက်လေသည်။ မှက်ကိုမောင်းရန်
လက်မအားသည်နှင့် အနားရှိသားဖြစ်သူအား မိမိနဖူးမှ မှက်ကို မောင်းနှင်
ပေးရန် ပြော၏။ ထိုအခါ သားဖြစ်သူသည် (မိမိ ဖခင်ကို ကိုက်ရကောင်း
လား ဆိုကာ) လက်မှ ပုဆိန်ဖြင့် ဖခင် နဖူး၌ ကိုက်နေသော မှက်ကို ထုရိုက်
လိုက်၏။ မမြော်မြင် မဆင်ခြင်ဘဲ ပြုလုပ်လိုက်သော ဤအပြုအမူကြောင့်
ဖခင် လက်သမားကြီးမှာ အထက်ပါကဲ့သို့ ဦးခေါင်းကွဲ၍ နေရာတွင်ပင်

* သုမင်္ဂလဇာတ်- အဋ္ဌကနိပါတ်၊ ငါးရာငါးဆယ် ဇာတက။
** သောမနဿဇာတ် - ဝိသင်္ဃနိပါတ် - ငါးရာငါးဆယ် ဇာတက။

၇၆ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ပွဲချင်းပီး သေဆုံးသွားခဲ့ရခြင်း ဖြစ်၏။ ဤအဖြစ်ကို ကြည့်ရင် အသိ ဆင်ခြင် ဉာဏ် အမြော်အမြင် နည်းပါးမှု၏ အပြစ်ကို ရွာသားတို့အား မိမိ ပြောခဲ့ဖူး သည်ကို အောက်ပါ ကဲ့သို့ တစ်ဖန်ပြန်၍ ဖော်ပြ၏။

“အမောင်တို့... ပညာရှိသူမှာ ရန်သူပင် ဖြစ်သော် လည်း မြတ်လှသေး၏။ မင်းဒဏ်ကို ကြောက်သဖြင့် လူကို သတ်လိမ့်မည် မဟုတ်။ မိုက်သူအား အဆွေခင်ပွန်း ဖြစ်သော် လည်း မမြတ်လှပါ။ မကောင်းလှပါ။ လက်သမားငယ်သည် မှတ်ကို သတ်မည်ဟု အဘဦးခေါင်းကို ပုဆိန်ဖြင့် ခွဲခဲ့ပြီ မဟုတ်လော။” *

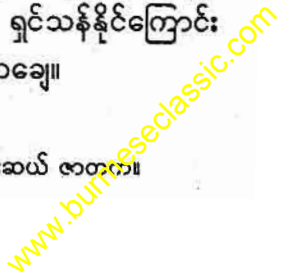
အခြေအနေတို့ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်၍ သင့်မသင့်၊ ရာမရာကို ခွဲခြား သိမြင်မှု မရှိဘဲ ပြုမူသော အလုပ်တစ်ခု၊ အပြုအမူတစ်ခုသည် အကျိုးမဲ့ ကိုသာ ဆောင်တတ်ကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါ အဖြစ် အပျက်တစ်ခုကိုလည်း ဖော်ပြဖူး၏။

ဥယျာဉ်မျိုးတစ်ဦးသည် နက္ခတ်ပွဲသဘင်သို့ သွားလိုသောကြောင့် မိမိ မရှိခိုက် သစ်ပင်ပန်းပင်တို့ကို ရေလောင်းပေးပါရန် မျောက်တို့အနက် မှ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည့် မျောက်ကို မှာကြားခဲ့သော ဟူ၏။ ဥယျာဉ်မျိုး ထွက်သွားသောအခါ အကြီးအမှူး မျောက်သည် ၎င်း၏ လက်အောက် ငယ်သား မျောက်တို့အား စုဝေးစေ၍

“သစ်ပင် ပန်းပင်တို့ကို ပထမဆုံးနှုတ်ကြည့်ရမည်။ ထိုသို့ နှုတ်ကြည့် သော အခါ အမြစ်တိုသော အပင်ဖြစ်ပါက ရေနည်းနည်းလောင်း၍ အမြစ် ရှည်သော အပင်ဖြစ်ပါက ရေများများလောင်းရမည်” ဟု ညွှန်ကြား လိုက်၏။

အချို့သော အမြစ်တိုသည့် အပင်များသည် ရေများများ လောင်းဖို့ လိုကြောင်း၊ ထိုသို့ ရေများများလောင်းပေးပါမှ ရှင်သန်နိုင်ကြောင်း ကို လည်းကောင်း၊ အချို့သော အမြစ်ရှည်သော အပင်များသည် ရေများများ လောင်းရန် မလိုကြောင်း၊ ရေများများ မရသော်လည်း ရှင်သန်နိုင်ကြောင်း ကို လည်းကောင်း အကြီးအမှူး မျောက်သည် မသိရှာချေ။

* မကသဇာတ် - ဧကကနိပါတ် - အတ္ထကာမဝဂ် - ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်က။

ဒွန်တွဲ၍ သွားရသော အရည်အချင်း နှစ်ခု

မျောက်တို့သည်လည်း ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ဥယျာဉ်ရှိ သစ်ပင် ပန်းပင် တို့ကို နှုတ်၍ အမြစ်ရှည်မရှည်ကို စစ်ဆေး ကြည့်ကြသည်။ အမြစ် တိုသည်ကို တွေ့ရပါက ရေနည်းနည်းသာလောင်းကြသည်။ အမြစ် ရှည် သည်ကို တွေ့ပါက ရေများများလောင်းကြသည်။ ထိုနည်းဖြင့် ဥယျာဉ်ကြီး တစ်ခုလုံး ရစရာမရှိအောင် ပျက်စီးသွားတော့သည်။

မျောက်တို့၏ ပြုမူ လုပ်ဆောင်မှုများကြောင့် ရစရာမရှိအောင် ပျက်စီးနေသော ဥယျာဉ်ကြီးကို သာကေပြု၍ အသိဆင်ခြင်ဉာဏ် ကင်းမဲ့ မှု၏ အပြစ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ မိမိတပည့်တို့အားပြောပြခဲ့ဖူးသည့် ဗုဒ္ဓက တစ်ဖန် အောက်ပါကဲ့သို့ ပြောပြ၏

“အမောင်တို့... ဥယျာဉ်တော်ဝယ် မျောက်တို့ ရေလောင်းကြသည်ကို ကြည့်ကြကုန်လော့။ အကျိုးရှိသည် မရှိသည်၌ မလိမ္မာသော သူမိုက်သည် အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်း အောင် ဆောင်ရွက်သော်လည်း အကျိုးစီးပွား မဖြစ်ထွန်းနိုင်၊ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီး ခြင်းသာ ဖြစ်ရမည်။” *

စင်စစ် အခြေအနေ အခြင်း အရာတို့ကို မြော်ခေါ် ရှုမြင်၍ ပြုသင့် သည်၊ မပြုသင့်သည်ကို ခွဲခြား မသိမြင်သော အခါ၌ သက်ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်မှု၊ လုပ်ကိုင်မှု တစ်ရပ်သည် ထမြောက်အောင်မြင်ရန် ခဲယဉ်းမည် ဖြစ်လေသည်။

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ “ပညာရှိတို့သည် အကျိုးရှိမရှိကို ခွဲခြား ရှုမြင်ခြင်း ဟူသော အားရှိကုန်၏။ အကြားအမြင်များသူတို့သည် ဆင်ခြင်ခြင်းဟူသော အားရှိကုန်၏” ** “ကြေးမုံမှန်သည် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဤ အတူ ဆင်ခြင်၍ ကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်၏။ ဆင်ခြင်၍ နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုအပ်၏။ ဆင်ခြင်၍ စိတ်ဖြင့် ကြံစည်အပ်၏။” *** ထိုသို့ ခွဲခြားရှုမြင်နိုင်မှု၊ ဆင်ခြင် နိုင်မှု တို့ ရှိလာသည့်အခါ အပြုအမူတစ်ခုကို ပြုမူလုပ်ဆောင် ရာ၌ အစ၏ ကောင်းခြင်းတည်းဟူသော ‘စေတနာ၏ ဖြောင့်မှန်ကောင်းမွန်မှု၊ အလယ်

* အာရာမဒူသကဇာတ် - အတ္ထကာမဝင် - ဧကကနိပါတ် - ငါးရာဇာဓိယလတက။
* * ပထစပလသုတ် - အဋ္ဌက နိပါတ် - ၁၊ ပဏ္ဍာသက - အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်။
* * * အမ္ပလရာဟုလော ဝါဒသုတ် - ၂၊ သိက္ခာဝင် - မဇ္ဈိမနိကာယ်။

၇၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

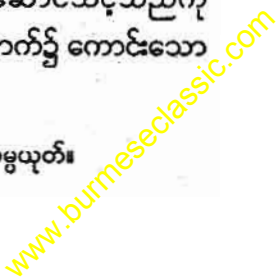
၏ ကောင်းခြင်းတည်းဟူသော ' အပြုအမူကို ပြုပုံပြုနည်း ' မှန်ကန်ကောင်းမွန်မှု ။ အဆုံး၏ ကောင်းခြင်းဟူသော ထိုအပြုအမူမှ 'သက်ရောက်လာသည့်အကျိုးတရား' မှန်ကန်ကောင်းမွန်မှုတို့ကို ရလာနိုင်မည် ဖြစ်လေသည်။

အချို့သော ကိုယ်ကျင့်တရား ပညာရှင်များသည် ပြုလုပ်သူ၏ စေတနာပေါ်တွင်သာ ကောင်းမှု၊ ဆိုးမှု၊ မှန်မှု၊ မှားမှုများသည် ပြုလုပ်သူ၏ စေတနာပေါ်တွင်သာ မူတည်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဂျာမန် ဒဿနပညာရှင်ကြီး အယ်မယ်ရှူရယ် ကန့်သည် "စေတနာသာ ပဓာန" ဟူသော အယူအဆမျိုးကို လက်ခံသူဟု မှန်းဆရသည်။ သူ့ အလိုအရ ကောင်းသော စေတနာဖြင့် ပြုလုပ်သော အပြုအမူတိုင်းသည် မှန်သည်၊ မှန်ရမည်။ သက်ရောက်လာမည့် အကျိုးတရားကို ကြည့်ရန်မလို၊ စင်စစ် အကျိုးတရားကို လူက ပြုလုပ်သည်မဟုတ်၊ အပြုအမူတစ်ခုကို ပြုလုပ်ပြီးမှ အလိုအလျောက် ပေါ်ထွက်လာခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ လူနှင့် အသက်ဆိုင်ဆုံးမှာ အပြုအမူပြုလုပ်သည့် အချိန်အခါသာ ဖြစ်၍ ယင်းအပြုအမူ ပြုလုပ်ချိန်၌ စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်း ရှိရန် အရေးကြီးသည်။ စိတ်စေတနာကောင်းနှင့် ပြုလုပ်ပါလျက် မကောင်းသော အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော် ပြုလုပ်သူ၌ တာဝန်မရှိ၊ ပြုလုပ်သူနှင့် မည်သို့မျှ မသက်ဆိုင် ဤသို့ ကန့် က ယူဆသည်။ ဤအချက်ကို ဗုဒ္ဓဒဿနက အလုံးစုံ လက်မခံချေ။

ဗုဒ္ဓ ဒဿန အလိုအရ စေတနာ၌ အသိ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'ပညာ'၏ ယှဉ်တွဲမှု * အစဉ်ပင် ပါရမည်ဖြစ်၏။ အသိအမြင် ဉာဏ် (ဝါ) ပညာယှဉ်တွဲမှု မရှိသော စေတနာဖြင့် ပြုမူသော အပြုအမူသည် ကောင်းသော မှန်သော အပြုအမူဖြစ်သည်ဟု ဗုဒ္ဓ ဒဿနက မယူဆချေ။

ထို့ပြင် စိတ်စေတနာကောင်းနှင့် ပြုလုပ်ပါလျက် မကောင်းသော အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော် ပြုလုပ်သူ၌ တာဝန် မရှိ၊ ပြုလုပ်သူနှင့် မသက်ဆိုင်ဟုလည်း ဗုဒ္ဓ ဒဿနက လက်မခံချေ။ ဗုဒ္ဓ ဒဿနအလိုအရ ထို စေတနာကို ဖော်ဆောင်ရာ၌ မည်သို့မည်ပုံ ဖော်ဆောင်သင့်သည်ကို လည်းကောင်း၊ ထိုစေတနာဖြင့် ပြုမူသော အပြုအမူ၏ နောက်၌ ကောင်းသော

၁။ means ။ end. * ဉာဏသမ္ပယုတ်။

မှန်သော အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိ၊ မရှိကိုလည်းကောင်း၊ ဉာဏ်ပညာဖြင့် မြော်ခေါ် ရှုမြင်ရမည် ဖြစ်သည်။ စေတနာ၊ ဝေဒနာဆိုသော စကားသည် စင်စစ် စေတနာမှန်ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို စူးစမ်းမှု မရှိခြင်းနှင့် စေတနာကို ဖော်ဆောင်သည့် အပြုအမူမှ သက်ရောက်လာမည့် အကျိုး တရားကို ကောင်းသည်၊ မကောင်းသည်၊ မှန်သည်၊ မမှန်သည် ခွဲခြားရှုမြင် မှု၊ မြော်မြင်မှု မရှိသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ “ငရဲသို့ သွားသောလမ်းသည် စေတနာကောင်းများဖြင့် ဖောက်လုပ်ထားသည်” * ဟူသော ဝိလျံဂျိမ်း^၁ ၏ စကားကဲ့သို့ စေတနာကောင်းနှင့် လုပ်သော်လည်း လုပ်ပုံလုပ်နည်း မဟုတ်ပါက အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ခြင်းတို့ဆီသို့သာ ရောက်နိုင်သည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုရပေလိမ့်မည်။

အနောက်တိုင်းမှ အချို့သော ကိုယ်ကျင့်တရား ပညာရှင်များသည် ‘စေတနာ’ ကိုသာ ပဓာနပြု၍ ‘အကျိုးသက်ရောက်လာမှု’ ကို အလေးမထား ကြသကဲ့သို့ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုသာ ကြည့်တတ်၍ စေတနာကို လုံးဝပစ်ပယ်တတ်ကြ၏။ သူတို့ အလိုအရ အပြု အမူ၏ မှန်မှု၊ မှားမှု၊ ကောင်းမှု၊ ဆိုးမှုတို့ကို အကျိုးသက်ရောက်လာမှုနှင့် တိုင်းတာရမည်။ စေတနာကောင်းနှင့် ပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ စေတနာဆိုးနှင့် ပြုလုပ်သည် ဖြစ်စေ အရေးမကြီး။ သက်ရောက်လာသော အကျိုးတရား ကသာ အရေးကြီးသည်။ အပြုအမူတစ်ခုကို ပြုလုပ်သည့်အခါ အကယ်၍ ကောင်းသော အကျိုးတရား ပေါ်ထွက်လာသည်ဆိုသော် ထိုအပြုအမူသည် မှန်သည်၊ မကောင်းသော အကျိုးတရား ပေါ်ထွက်လာခဲ့သော် ထိုအပြုအမူ သည် မှားသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဤ အယူအဆမျိုးကို အနောက်တိုင်း ကိုယ်ကျင့်တရား ပညာ၌ “အကျိုးသက်ရောက်မှု ပဓာနဝါဒ”^၂ ဟုခေါ်သည်။ ဤဝါဒကိုလည်း ဗုဒ္ဓ ဒဿနသည် အကြွင်းမဲ့ လက်မခံချေ။

ဗုဒ္ဓ ဒဿနအလိုအရ အပြုအမူတစ်ခုကို ပြုလုပ်ရာ၌ ကောင်းသော မှန်သော အကျိုးသက်ရောက်မှု ရရှိမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအပြုအမူကို ပြုရာ၌ စေတနာကောင်း၊ စေတနာမှန် ရှိဖို့လည်း လိုအပ်လေသည်။ ဗုဒ္ဓ ဒဿန အလို အရ မမှန်သော နည်းလမ်း၊ မမှန်သော စေတနာဖြင့် ပြုလုပ်သော အပြုအမူ

* "The road to hell is paved with good intentions."

၁။ William James.

၂။ Teleology

တစ်ရပ်သည် ကောင်းသော၊ မှန်သော အပြုအမူ ဖြစ်လာနိုင်သည်ဟု ယူဆမည်မဟုတ်ချေ။ အပြုအမူတစ်ခုကို ပြုရာ၌ မှန်သော၊ ကောင်းသော အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိနိုင်၊ မရှိနိုင်၊ စေတနာကောင်း ပါ၊ မပါ၊ ပြုမှုနည်းလမ်းမှန်၊ မမှန် စသည့် အခြေအနေ အခြင်းအရာတို့ကို မြော်ခေါ်ဆင်ခြင်၊ ပညာဖြင့် ခွဲခြားရှုမြင်ရမည် ဖြစ်လေသည်။ အပြုအမူတို့ကို ပြုမှုရာ၌ မှားသော အတွေးအမြင်က ရှေ့ဆောင်မှုပြုလျှင် မှားသော အပြုအမူများ ဖြစ်နိုင်၍ မှန်သော အတွေးအမြင်က ရှေ့ဆောင်လျှင် မှန်သော အပြုအမူများ ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“ရဟန်းတို့... မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ သည် အကုသိုလ်တရားတို့ဖြစ်ရန် ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်၏။ မကောင်းတာကို ပြုမှုရန် မရှက်မှု ‘အဟိရိက’၊ မကောင်းတာ ကို ပြုလုပ်ရန် မလန့်မှု ‘အနောတ္တပ္ပ’ သည် နောက်လိုက်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာမဲ့သူအား မှားသော အမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အမြင်ရှိသူအား မှားသော အကြံ ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အကြံရှိသူ အား မှားသော စကား ‘မိစ္ဆာဝါစာ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသောစကားရှိသူအား မှားသောအလုပ် ‘မိစ္ဆာကမ္မန္တ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အလုပ်ရှိသူအား မှားသော အသက်မွေးမှု ‘မိစ္ဆာဇီဝ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အသက်မွေးမှု ရှိသောသူအား မှားသော အားထုတ်မှု ‘မိစ္ဆာဝါယမ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အားထုတ်မှု ရှိသူအား မှားသော အောက်မေ့မှု ‘မိစ္ဆာသတိ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အောက်မေ့မှု ရှိသူအား မှားသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ဖြစ်နိုင်၏။

“ရဟန်းတို့ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ကုသိုလ်တရားတို့၏ ရှေ့သွား ခေါင်းဆောင်ဖြစ်၏။ မကောင်းတာကို ပြုလုပ်ရန် ရှက်မှု၊ မကောင်းတာကို ပြုလုပ်ရန် ကြောက်လန့်မှု တို့သည် နောက်လိုက်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ နှင့် ပြည့်စုံသော ပညာရှိတို့အား မှန်သော အမြင်၊ မှန်သောအကြံ၊ မှန်သော စကား၊ မှန်သော အလုပ်၊

မှန်သော အသက်မွေးမှု၊ မှန်သော အားထုတ်မှု၊ မှန်သော သတိရှိမှု၊ မှန်သော တည်ကြည်မှု တို့ ဖြစ်နိုင်၏။” *

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ မကောင်းမှုပြုခြင်းကို ရှက်ခြင်းနှင့် မကောင်းမှုကို ပြုရန် ထိတ်လန့်ခြင်း တရားနှစ်ခုသည် လောက လူ့အဖွဲ့အစည်း တိုးတက် တည်တံ့ရေးအတွက် ထိန်းမတ်ပေးသော တရားများ ဖြစ်လေသည်။ ထိုတရားနှစ်မျိုးသာ မရှိပါက လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ လူ့စည်းကမ်းများကို ဖောက်ဖျက်ခဲ့ခြင်း၊ မကောင်းတာ မမှန်တာကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းတို့ဖြင့် လူမှု အနိဋ္ဌာရုံ အများအပြားသည် ဖြစ်ပေါ်လာမြဲ ဖြစ်၏။ ထို တရားနှစ်ပါး မရှိပါက ကာမဂုဏ်ဆိုင်ရာ ဖောက်ပြန်မှုများသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ကြ၏။ ဤ အချက်ကို ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“ရဟန်းတို့ ဖြူစင်သော ဤတရားနှစ်မျိုးတို့သည် လောကကို စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ အဘယ်နှစ်မျိုးတို့နည်း ဟူမူ မကောင်းမှုကို ရှက်ခြင်း။ ‘ဟီရိ’ နှင့် မကောင်းမှုမှ ထိတ်လန့်ခြင်း ‘ဩတ္တပ္ပ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဖြူစင်သော ဤတရားနှစ်မျိုးတို့သည် လောကကို မစောင့်ရှောက်ကုန် ငြားအံ့ (ယင်းသို့ မစောင့်ရှောက်သော်) ဤလောက၌ အမိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘မိကြီး၊ မိထွေး’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘ဦးရီး၏မယား’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘ဆရာ၏ မယား’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရိုသေ လေးစားအပ်သူ၏ မယား ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မထင်ရှား မသိသာကုန်ရာ။ (ယင်းသို့ မထင်ရှားမသိ သာကုန်သော်) လောကသည် ဆိတ်များ၊ သိုးများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကြက်၊ ဝက်တို့ ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အိမ်ခွေး၊ တောခွေးတို့ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ရောယှက်ခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။” ***

အသိဉာဏ် (ပညာ) မရှိသည့်အခါ အမှားမှား အယွင်းယွင်း စိတ်တို့ဖြင့် မှားယွင်းသော ကိုယ်မှု၊ မှားယွင်းသော နှုတ်မှုတို့ကို ပြုမူရန် အခွင့်အလမ်းသည် လူ၌ များပေလိမ့်မည်။ မှားယွင်းသော ချွတ်ချော်ပျက်စီး

* အဝိဇ္ဇာသုတ် - အဝိဇ္ဇာဝဂ် - ဓမ္မသံယုတ်၊
** ၉ စရိယသုတ် - ကမ္မတရဏဝဂ် - ဒုကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။

၈၂ . နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

သော စိတ်ရှိနေပါက ကိုယ် - နှုတ် - စိတ် အမှုတို့သည်လည်း မှားယွင်း ပျက်စီး နိုင်၍ ဘဝဇာတ်သိမ်း မကောင်းနိုင်ပုံကိုလည်း ဗုဒ္ဓက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး အား အောက်ပါ ဥပမာကို ဆောင်၍ ဖော်ပြ၏။

“ စိတ်ပျက်စီးလျှင် ကာယကံလည်း ပျက်စီး၏။
ဝစီကံလည်း ပျက်စီး၏။ မနောက်သည်လည်း ပျက်စီး၏။
ကာယကံ - ဝစီကံ - မနောက် ပျက်စီးသူအား ကောင်းသော
သေခြင်း မဖြစ်နိုင်။ ကောင်းသော ကွယ်လွန်ခြင်း မဖြစ်နိုင်။
.... အထွတ်တပ်သော အိမ်ကို ကောင်းစွာ မိုး မထားလျှင်
အထွတ်သည်လည်း ပျက်စီး၏။ အခြင်သည်လည်း ပျက်စီး
၏။ နံရံသည်လည်း ပျက်စီး၏။ဤအတူပင် စိတ်
ပျက်စီးလျှင် ကာယကံသည်လည်း ပျက်စီး၏။ ဝစီကံသည်
လည်း ပျက်စီး၏။ မနောက်သည်လည်း ပျက်စီး၏။ ကာယကံ
- ဝစီကံ - မနောက် ပျက်စီးသောသူအား ကောင်းသောသေ
ခြင်း မဖြစ်နိုင်၊ ကောင်းသော ကွယ်လွန်ခြင်း မဖြစ်နိုင်။” *

အသိဉာဏ် ချွတ်ယွင်း၍ စိတ်၏ ပျက်စီးခြင်း ရှိနေသည့် မကောင်း
သည်ကို ‘မပြုမိအောင် စောင့်ထိန်းသော သီလ’ ရှိဖို့ရန် အခွင့်အလမ်းနည်း
လာမည်ဖြစ်သည်။ ‘ကောင်းရာကို ပြုမူသည့် သီလ’ ရှိဖို့ရန်လည်း အခွင့်
အလမ်း နည်းလာမည်သာ ဖြစ်သည်။ သီလ မရှိသည့်အခါ ဘဝ၌ ဆုံးရှုံး
ချက်များ ရှိနိုင်ပုံကို ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“ရဟန်းတို့.... ဤလောက၌ သီလ မရှိသော၊ သီလ
ပျက်စီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် များစွာသော
စည်းစိမ်တို့၏ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤသည်ကား သီလ
မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလပျက်စီးခြင်း၌ ပထမ အပြစ် တည်း။

“ရဟန်းတို့.... နောက်တစ်မျိုးကား သီလ မရှိသော
သီလ ပျက်စီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မကောင်းသော ကျော်စော

* ဗျာပနုသုတ် - သဗ္ဗေဝဂ် - တိကနိပါတ် -၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။

သံသည် ပျံ့နှံ့ထွက်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလပျက်စီးခြင်း၌ ဒုတိယအပြစ်တည်း။...

“ရဟန်းတို့ သီလ မရှိသော၊ သီလ ပျက်စီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မင်းပရိသတ်သို့ ဖြစ်စေ၊ ပုဏ္ဏား ပရိသတ်သို့ ဖြစ်စေ မည်သည့်ပရိသတ်သို့ မဆို ချဉ်းကပ်ခဲ့သော် ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့ မျက်နှာ ညှိုးငယ်လျက် ချဉ်းကပ်ရ၏။

“ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား သီလ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလပျက်စီးခြင်း၌ တတိယ အပြစ်တည်း။...

“ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား သီလ မရှိသော သီလ ပျက်စီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တွေ့တွေ့ ဝေဝေ သေရ၏။

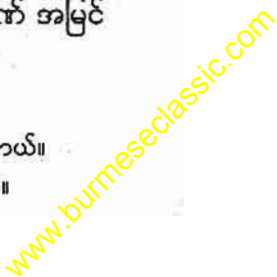
“ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား သီလ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလပျက်စီးခြင်း၌ စတုတ္ထ အပြစ်တည်း။...

“ရဟန်းတို့ နောက်တစ်မျိုးကား သီလ မရှိသော သီလ ပျက်စီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မကောင်းသော လားရာ၊ ပျက်စီးရာသို့ ကျရောက်ရ၏။ “ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား သီလ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလပျက်စီးခြင်း၌ ပဉ္စမ အပြစ်တည်း။” *

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ အသိဉာဏ်သည် အကျင့်သီလကောင်းဖြစ်ရေး အတွက် လိုအပ်သော ထောက်ကူချက် ဖြစ်သကဲ့သို့ အကျင့်သီလကောင်းသည်လည်း အသိဉာဏ်ပညာ ဖြစ်ပေါ်ရန်အတွက် လိုအပ်သော အထောက်အကူ ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ အလိုအရ

“ သီလ ပျက်စီးသော ‘ဒုဿီလ’ ပုဂ္ဂိုလ်အား ကောင်းသော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာ သမာဓိ’ သည် ပျက်စီးရာသော အကြောင်းရှိ၏။ သမ္မာ သမာဓိ မရှိလျှင် - သမ္မာ သမာဓိ ပျက်စီးသူအား ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်သော ဉာဏ် အမြင် ပျက်စီးရာသော အကြောင်းရှိ၏။” * *

* သီလသုတ် - အက္ခောသကဝင် - မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသ - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။
* * သီလသုတ် - အာယာတဝင် - စတုတ္ထနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။

၈၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ဗုဒ္ဓ ဒဿန အလိုအရ အဆုံးစွန် ကောင်းမြတ်သော အကျင့်သီလကို အရဟတ္တမဂ်ဖိုနှင့်တကွ ကံ-ကံ၏ အကျိုး စသည့် လောကသဘာဝတ္ထ တို့ကို သိမြင်သော ဉာဏ်ပညာသို့ ရောက်ပါမှ ရရှိနိုင်၏။ သို့ရာတွင် ထိုအသိ ပညာမျိုးသို့ မရောက်မီ.ကာလ(လောကီ) ၌လည်း အသိပညာနှင့် အကျင့် သီလသည် တစ်ခုကို တစ်ခု အပြန်အလှန် အကျိုးပြုရမည် ဖြစ်လေသည်။

“လက်တစ်ဖက်ကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ဆေးကြောရာ သကဲ့သို့၊ ခြေတစ်ဖက်ကို ခြေတစ်ဖက်ဖြင့် ဆေးကြောရာ သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ သီလ ကို ပညာဖြင့် ဆေးကြောရာ၏။ ပညာ ကို သီလဖြင့် ဆေးကြောရာ၏။ သီလရှိသူ၌ ပညာရှိ၏။ ပညာရှိသူ၌လည်း သီလရှိ၏။” *

အထက်ပါ ဗုဒ္ဓ၏ စကားအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ဆိုင်ရာ အပြုအမူ - အကျင့်သီလတို့ကို ပညာအဆင်အခြင် အသိအမြင် ဖြင့် ပြုမူ စောင့်ထိန်းပါမှ (ဝါ) ပညာဖြင့် ဆေးကြောပါမှ မှန်သော၊ ကောင်း သော၊ ဖြူစင်သော အပြုအမူ ကိုယ်ကျင့်သီလတို့ ဖြစ်နိုင်ရာသည်။ အပြန် အလှန် အားဖြင့် တကယ်တမ်း လိုက်နာ ပြုမူ စောင့်ထိန်းသည့် အပြုအမူ အကျင့်သီလကလည်း တစ်ဖန်ပြန်၍ ပြုသင့် မပြုသင့် ခွဲခြား ဝေဖန်ပေးခဲ့ သော ပညာကို မှန်၊ မမှန် စစ်ဆေးပေးမည် ဖြစ်လေသည်။ ဗုဒ္ဓ အလိုအရ သဘောတရားမပါသော လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုသည်လည်းကောင်း၊ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု မပါသော သဘောတရားသည်လည်းကောင်း အချည်းနှီး ဖြစ်သကဲ့သို့ သီလ မပါသော ပညာ၊ ပညာမပါသော သီလသည် လည်း အချည်းနှီးပင် ဖြစ်လေသည်။

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ ပရမတ္ထ သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်းသိမြင်သော ‘ပညာ’ သည် အကျင့်သီလနှင့် ကင်း၍ သိမြင်နိုင်မှု မရှိချေ။ ပရမတ္ထ သစ္စာတို့ကို သိမြင်သော ပညာရရှိရန် ကြိုးစားဆဲ သမုတိလောကီဘဝ၌လည်း သီလနှင့် ပညာသည် ဒွန်တွဲ၍ သွားရသော တရားများ ဖြစ်၏။ ဤအချက်နှင့် ပတ် သက်၍ ရှေ့တွင် ဖော်ပြမည့် ဗုဒ္ဓ နှင့် သောဏဒဏ္ဍတို့၏ ဆွေးနွေးခန်း’ ၌ လေ့လာ ကြည့်နိုင်ပါသည်။

* သောဏဒဏ္ဍသုတ် - ဒိဃနိကာယ်။

အခန်း (၇)

လူ၌ ရှိသင့်ရှိထိုက်သော ဂုဏ်ရည်

သစ်လွင် သန်ပြန်သော အဝတ်များကို ဝတ်ဆင်ထားကြသော စမ္မာ မြို့သားတို့သည် မြို့နှင့် မနီးမဝေးရှိ ဂဂ္ဂရာ ရေကန်ဆီသို့ အစုလိုက် အအုပ်လိုက် သွားလျက်ရှိကြ၏။

စမ္မာမြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍသည် နေ့လည်ချိန် လျောင်းစက်နားနေရာဖြစ်သော ပြသားထက်မှ ထိုမြို့သားတို့ အစုလိုက် သွားနေကြသည်ကို လှမ်းမြင်နေရလေသည်။ သူတို့ အဝတ်အဆင်များသည် သစ်လွင် သန်ပြန်သကဲ့သို့ သူတို့ မျက်နှာများကလည်း ကြည်လင် ချမ်းမြေ့ခြင်း အသွင်ကို ဆောင်လျက်ရှိကြသည်။

ဂဂ္ဂရာရေကန်အနီး၌ ကြည့်စရာ ပွဲလမ်းသဘင် တစ်စုံတစ်ရာ မရှိချေ။ သို့ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ထိုရေကန်သို့ လူတို့ သွားနေကြခြင်း ဖြစ်သည်ကို မြို့စားကြီး မတွေးတတ်အောင် ဖြစ်နေသည်။ သို့နှင့် အနီးရှိ အမတ်ကို မေးမြန်းစုံစမ်းရ၏။

“မြို့ထဲက လူတွေ ဂဂ္ဂရာရေကန်ဆီ ဘာကိစ္စ သွားနေကြတာလဲ လူစုလူဝေးကလဲ များပါတီသနဲ့”

“ရဟန်း ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် သွားကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ် အရှင်” အမတ်က ဆက်၍

“ဂေါတမ ဗုဒ္ဓသည် နောက်ပါ ရဟန်းများစွာနှင့် အင်တိုင်းအတွင်း ခရီးလှည့်လည်ရာမှ စမ္မာမြို့ကို ရောက်လာကြောင်း ယခုအခါ ဂဂ္ဂရာ ရေကန် အနီး၌ သီတင်းသုံးလျက်ရှိပါကြောင်း၊ ရဟန်း ဂေါတမသည် အရှင်

၈၆ နန္ဒာသိန်း& ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

အစရှိသော ဂုဏ်များနှင့် ကျော်ကြားထင်ရှားသူဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မြို့သားများ အဖူးအမြော်သွားကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းပြ၏။

“ဒီလိုဆို မြို့သားတွေနောက်လိုက်ပြီး ‘အချင်းတို့ ခဏဆိုင်းပါဦး’ သောဏဒဏ္ဍမြို့စားကြီးလဲ ရဟန်း ဂေါတမကို အဖူးအမြော်လိုက်ပါ လိမ့်မယ်’လို့ ပြောချေပါ”

“ကောင်းပါပြီ အရှင်”

မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ၏ စကားကိုယူကာ အမတ်သည် လျင်မြန်စွာပင် ထွက်ခွာ သွားလေသည်။

ထိုအမတ် ထွက်သွား၍ များမကြာမီပင် ငါးရာမျှလောက်သော ဗြာဟ္မဏပုဏ္ဏားတို့သည် မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍထံသို့ ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြင့် ရောက်လာကြ၏။ သူတို့သည် စမ္မာမြို့သားများ မဟုတ်ကြချေ။ အခြားတိုင်းများမှ ကိစ္စတစ်ခုဖြင့် ရောက်လာကြပြီး စမ္မာမြို့၌ ခေတ္တတည်းခို နေကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့သည် မြို့စားကြီး လွတ်လိုက်သော အမတ်မှ တစ်ဆင့် “မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍသည် ဂေါတမ ဗုဒ္ဓအား အဖူးအမြော် သွားလိမ့်မည်” ဟူသော သတင်းစကားကို ကြားလာခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍအား ဂေါတမ ဗုဒ္ဓထံ အဖူးအမြော် မသွားဖို့ အတွက် တားမြစ်ရန် လာခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။

ပုဏ္ဏားတို့က မြို့စားကြီးကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း မေးကြ၏။

“ရဟန်း ဂေါတမထံ အရှင် သောဏဒဏ္ဍ အဖူးအမြော် သွားမယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား”

“မှန်ပါတယ်၊ ဂေါတမထံသို့ အဖူးအမြော်သွားဖို့ ငါကြံနေပါတယ်”

မြို့စားကြီးက မကွယ်မထောက်ပင် ဖြေလေသည်။

“မြို့စားကြီး ရဟန်း ဂေါတမလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးထံ ဖူးမြော်ဖို့ သင်လို ပုဂ္ဂိုလ်က သွားသင့်တယ်လို့ ကျွန်ုပ်တို့ မထင်မြင်မိပါ။ သင်လို မြို့စားကြီး တစ်ဦးက ရဟန်း ဂေါတမလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးထံ သွားပြီး ဖူးမြော်ရတယ်ဆိုရင် သင့်ရဲ့ ကျော်စောသတင်း ဆုတ်ယုတ်သွားပါလိမ့်မယ်။ ရဟန်း ဂေါတမရဲ့ ကျော်စောသတင်းက တိုးသွားပါလိမ့်မယ်”

ပုဏ္ဏားတစ်ဦးက “မြို့စားကြီး သင့် မျိုးရိုးကို ပြန်ကြည့်ပါ။ အမိအဖ နှစ်ဖက်လုံး ဆွေခုနစ်ဆက် မျိုးခုနစ်ဆက် တိုင်တိုင် မျိုးရိုးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကဲ့ရဲ့ ပြစ်တင်ခြင်း ခံရခြင်း မရှိတဲ့ မျိုးရိုးကနေပြီး သင်မြို့စားကြီး ဆင်းသက်လာသူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် သန့်စင်တဲ့ သင်လို မြို့စားကြီးက ရဟန်း ဂေါတမလို ပုဂ္ဂိုလ်ထံ အဖူးအမြော်သွားမယ် ဆိုတာ မလျော်တဲ့ အလုပ်မျိုး မြို့စားကြီး”

အခြား ပုဏ္ဏားတစ်ဦးက ဆက်၍

“မြို့စားကြီး သင်သည် ပစ္စည်းဥစ္စာ အားဖြင့်လည်း ချမ်းသာ ကြွယ်ဝသူ ဖြစ်ပါတယ်။ ပစ္စည်း ဥစ္စာသာ ကြွယ်ဝသူ မကသေးပါ။ ပညာ အားဖြင့်လည်း ကြွယ်ဝသူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဝေဒကျမ်းတွေကို သင် ကျွမ်းကျွမ်း ကျင်ကျင် တတ်မြောက်တယ်။ အဘိဓာတ် (နိယဏ္ဍကျမ်း)၊ အလင်္ကာ ကျမ်း၊ သဒ္ဒါကျမ်း၊ ဣတိဟာသကျမ်းတွေနှင့်တကွ ဗေဒင်သုံးပုံမှာ တစ်ဖက်ကမ်း ခတ် တတ်မြောက်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ ပဒကျမ်း၊ ဗျာကရုဏ်းကျမ်း၊ လောကာယတ ကျမ်း၊ မဟာပုရိသ လက္ခဏ ကျမ်း တွေကိုလည်း တစ်ဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်တဲ့ သင်လို ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ရဟန်း ဂေါတမလို ပုဂ္ဂိုလ်ထံ အဖူး အမြော်သွားရမယ် ဆိုတာ အဓိပ္ပာယ် မရှိတဲ့ အလုပ်ပါ။ မသွားသင့်တဲ့ အလုပ်ပါ မြို့စားကြီး”

အခြား ပုဏ္ဏားတစ်ယောက် က ဆက်၍ ဆိုပြန်သည်။

“မြို့စားကြီး အဆင်းသဏ္ဍာန်အားဖြင့် ကြည့်ရင်လဲ သင်မြို့စားကြီးက လှပတင့်တယ်သူ၊ ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်သောသူ ဖြစ်ပါတယ်။ အကျင့်သီလအားဖြင့်လဲ ကောင်းမွန်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ ကောင်းသော စကား၊ အပြစ်ကင်းသော စကား၊ အဓိပ္ပာယ်ရှိသော စကားကို ပြောတတ်သူလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ရပ်ဝေးရပ်နီးမှ လာကြတဲ့ တပည့်လုလင်တွေကို ဆရာတစ်ဆူအဖြစ်နဲ့ ဝေဒကျမ်းတွေ ပို့ချပေးနေတဲ့ သင်လို ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမျိုးက ရဟန်း ဂေါတမလို ပုဂ္ဂိုလ်ထံ အဖူးအမြော်သွားမယ်ဆိုတာ မလျော်တဲ့ အလုပ်ပါ မြို့စားကြီး ”

အခြား ပုဏ္ဏား တစ်ဦးကလည်း ဆိုပြန်လေသည်။

“မြို့စားကြီး အသက်အရွယ် အားဖြင့် သင်မြို့စားကြီးက ရဟန်းဂေါတမထက် ကြီးရင့်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးမိ နောက်မိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မဂတောင်းရှင် ဝိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကပင် သင်မြို့စားကြီးကို အရိုအသေ ပြုရပါတယ်။ နာမည်ကြီးလှတဲ့ ပေါက္ခရာသာတီ ပုဏ္ဏားကြီးလဲ သင်မြို့စားကြီးကို အရိုအသေ ပြုရပါတယ်။ သင်မြို့စားကြီးရဲ့ အကျင့်သီလ၊ သိက္ခာ၊ သမာဓိဂုဏ်ကြောင့် ဆန်ရေစပါး ပေါများ ကြွယ်ဝတဲ့ ဟောသည် စမ္မာမြို့ကို ဝိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက ဆုလာဘ်အဖြစ် သင့်ကို အပိုင်စားပေးထားတယ် မဟုတ်လား၊ စဉ်းစားကြည့်ပါ မြို့စားကြီး၊ သင်လို စမ္မာမြို့စားကြီး တစ်ဦးက ရဟန်း ဂေါတမလို ပုဂ္ဂိုလ်ထံ အဖူးအမြော် သွားသင့်၊ မသွားသင့်ကို စဉ်းစားကြည့်စေလိုပါတယ်။ အမှန်စင်စစ် ရဟန်း ဂေါတမကသာ သင်မြို့စားကြီးထံ အဖူးမြော် လာသင့်ပါတယ် မြို့စားကြီး”

ရဟန်း ဂေါတမထံ အဖူးမြော် မသွားရန် အကြောင်းအမျိုးမျိုး ပြ၍ တားမြစ်နေကြသော ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားမှာ အတောမသတ် ဖြစ်နေလေသည်။ ထိုအခါ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍသည် ပုဏ္ဏားတို့သို့ လှမ်း၍

“အချင်းတို့.... နေကြပါဦး၊ ငါ့စကားကိုလည်း နားထောင်ကြပါဦး။ ရဟန်း ဂေါတမသည်လည်း မျိုးရိုးဇာတိအားဖြင့် မြင့်မြတ်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ အမိဘက်၊ အဖဘက် ဆွေစဉ်ခနစ်ဆက်တိုင်တိုင် သန့်စင် အပြစ်ကင်းတဲ့ မျိုးရိုးကနေ ဖွားမြင်ခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ မြေပေါ် မြေအောက် ထားအပ်တဲ့ ပစ္စည်း ဥစ္စာ များစွာ ရှိခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ ရုပ်ရေ ရူပကာအားဖြင့် ရှုချင်ဖွယ်၊ လှပ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသူ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့ပါလျက် ဆွေတော် မျိုးတော် အပေါင်းနဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ပယ်စွန့်ပြီး ပထမအရွယ် ငယ်စဉ် မှာပဲ ရဟန်းပြုခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ အချင်းတို့ ရဟန်း ဂေါတမ သည်လဲ များစွာသော သူတို့ရဲ့ ဆရာတစ်ဆူဖြစ်ပါတယ်။ အသိပညာ၊ အကျင့် စရဏတို့နဲ့ ပြည့်စုံသူလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကံကို ယုံတဲ့ဝါဒရှိသူလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမျှ မကသေးပါ။ ရဟန်း ဂေါတမသည် သုံးဆယ့် နှစ်ပါးသော ယောက်ျား မြတ်တို့ လက္ခဏာနဲ့လဲ ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပါတယ်။ အရဟံစတဲ့ ဂုဏ်တို့နဲ့ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းရှိသူလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပရိသတ် လေးပါးရဲ့ အကြည်ညို အပူဇော်ကို ခံရသူဖြစ်ပါတယ်။ အချင်းတို့ ရဟန်း ဂေါတမသည်

ဗိမ္ဗိသာရမင်း၊ ပသေနဒီ ကောသလမင်း၊ ပေါက္ခရာသာ တိ ပုဏ္ဏားကြီးတို့ ကိုယ်တိုင် အသက်ပေးပြီး ကြည်ညို မြတ်နိုးခြင်း ခံရသူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးထံကို ငါက အဖူးမြော်သွားမယ် ဆိုတာ အကျိုးယုတ်စေနိုင်တဲ့ အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး”

မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍက ဆက်လက်၍....

“အချင်းတို့.... လောက လူမှုရေးအရလဲ သင်တို့ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ သမဏ ဗြာဟ္မဏ အချို့ဟာ ငါတို့မြို့ကို ရောက်လာကြရင် သူတို့သည် ငါတို့ရဲ့ ဧည့်သည်၊ ငါတို့က အိမ်ရှင် မဟုတ်ပါလား။ ဧည့်သည်ကို အိမ်ရှင်က ဧည့်ဝတ်အရ အလေးအမြတ် ပြုသင့်ပါတယ်။ အခုလဲ ရဟန်း ဂေါတမသည် ငါတို့ရဲ့ ဧည့်သည်တော် ဖြစ်နေပါတယ်။ ငါတို့ရဲ့ ဧည့်သည်တော်ကို ဧည့် ဝတ် အရ ငါတို့က အလေးအမြတ် ပြုရပါမယ်။ ငါတို့က သွားရောက် ဖူးမြော် သင့်ပါတယ်။ တကယ်စင်စစ် ရဟန်း ဂေါတမမှာ ငါပြောပြပြီး ခဲ့တဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေထက် ပိုတဲ့ အခြား ဂုဏ်တွေလဲ ရှိပါသေးတယ်”

မြို့စားကြီး၏ စကားအဆုံးတွင် ပုဏ္ဏားတို့က

“မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ သင်ပြောတဲ့အတိုင်းသာဆို ရဟန်း ဂေါတမကို ဟောဒီ အရပ်ကနေ ယူဇနာ တစ်ရာဝေးတဲ့ အရပ် မှာ ရှိနေသည်ပင်ထား၊ ရိက္ခာထုပ်ယူပြီး အဖူးမြော် သွားထိုက်နေပါပြီ။ မြို့စားကြီးနဲ့ အတူ ရဟန်း ဂေါတမထံ ကျွန်ုပ်တို့လည်း သွားကြပါမယ်” ဟု ဆိုကြလေသည်။

မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍသည် ပုဏ္ဏားတို့နှင့်အတူ ဂေါတမဗုဒ္ဓ ရှိရာ ဂဂ္ဂရာရေကန်ဆီသို့ ထွက်ခွာ လာခဲ့၏။

ဂဂ္ဂရေကန်အနီးသို့ ရောက်လာသောအခါ အတွေးတစ်ခုသည် မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ ဦးနှောက်အတွင်းသို့ ရုတ်ခြည်း ဝင်ရောက်လာ သည်။

၉၀ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ဝင်လာသော အတွေးမှာ ဤသို့ ဖြစ်လေသည်။ “ရဟန်း ဂေါတမ နဲ့ တွေ့ကြလို့ ငါက ရဟန်း ဂေါတမကို ပြဿနာ တစ်ခု မေးတယ်ဆိုပါတော့၊ ဒီအခါ ရဟန်း ဂေါတမက ငါ့ကို ‘မြို့စားကြီး ထိုပြဿနာကို ဤသို့ မမေးထိုက်၊ ဤသို့သာ မေးထိုက်တယ်’ လို့ ဆိုခဲ့ရင် ပရိသတ်တွေက ငါ့ကို ပညာမရှိဘူး၊ ပြဿနာကိုတောင် မမေးတတ်ဘူးလို့ ဝိုင်းပြီး ရှုတ်ချကြလိမ့် မယ်” ဟူသော အတွေးဖြစ်သည်။

မြို့စားကြီးသည် နောက်အတွေးတစ်ခုကို ဆက်၍ တွေးမိပြန်သည်။ “တကယ်လို့ ငါ့ကို ရဟန်းဂေါတမက ပြဿနာမေးတယ် ဆိုပါတော့၊ သူမေးတာကို ငါဖြေပုံမဟုတ်ရင် ရဟန်း ဂေါတမက ငါ့ကို ‘မြို့စားကြီး.... ဤ ပြဿနာကို ထိုသို့ မဖြေထိုက်၊ ဤသို့သာ ဖြေထိုက်တယ်’ လို့ ပြောမှာပဲ၊ ဒီအခါလဲ ပရိတ်သတ်က ငါ့ကို ပြဿနာ မဖြေတတ်ဘူး၊ ပညာမရှိဘူး ဆိုပြီး ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချမှာပဲ၊ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချရင် ငါ့ ကျော်စောသတင်း ဆုတ်ယုတ်ဦးမှာပဲ”

ဤအတွေးများဝင်လာသောအခါ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ၏ ရင်သည် ပူလောင်လာ၏။ သို့နှင့် ဗုဒ္ဓအား မတွေ့တော့ဘဲ မိမိရောက်နေသော နေရာမှ လှည့်ပြန်သွားရန်ပင် ကြံလိုက်မိ၏။ သို့ရာတွင် နောက်ထပ်အတွေး က သူ့ကို ဟန့်တားထားလိုက်လေသည်။

“ရဟန်း ဂေါတမကို မတွေ့ မဆုံ မဖူးမမြော်ဘဲ ငါလှည့်ပြန်သွားရင် လဲ ပရိသတ်က ‘မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ ကြောက်တယ်၊ ရဟန်း ဂေါတမ ကို မတွေ့ဆုံရဲဘူး၊ ရင်မဆိုင်ရဲဘူး၊ ပညာလဲ မရှိဘူး၊ သတ္တိလဲမရှိဘူး’ လို့ ပြောကြပြီး ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချဦးမှာပဲ၊ ကဲ့ရဲ့ရင် ငါ့ရဲ့ ကျော်စောမှု ဂုဏ်သတင်း ဆုတ်ယုတ်မယ်၊ ငါရထားတဲ့ မြို့စားရာထူးက တကယ်တော့ ငါ့ရဲ့ ကျော်စော မှု ဂုဏ်အပေါ်မှာ မှီပြီး ရခဲ့တာပဲ၊ ငါ့ ကျော်စောမှု ဆုတ်ယုတ်ရင် ငါ့စည်းစိမ် လည်း ဆုတ်ယုတ်မှာပဲ”

ဤ အတွေးများနှင့်အတူ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍသည် ထူပူလျက် ရှိ၏။ အဆုံး၌ ဂေါတမဗုဒ္ဓကို သတ္တိရှိရှိ ရင်ဆိုင်လိုက်ခြင်းသည်သာ အကောင်း ဆုံးနည်းဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် ဆက်လက် လျှောက်လာခဲ့၏။

ဂေါတမဗုဒ္ဓသည် ရဟန်း ပရိသတ်၊ လူပရိသတ်တို့ ရှေ့၌ အေးချမ်း တည်ငြိမ်စွာ ထိုင်လျက် ရှိ၏။ မြို့စားကြီးသည် ဂေါတမဗုဒ္ဓ ရှေ့မှောက်

အရောက် လျှောက်လာပြီးနောက် ဂေါတမဗုဒ္ဓအား ဝမ်းပန်းတသာ နှုတ်ဆက်လေသည်။ နှုတ်ဆက်ပြီးနောက် ဂေါတမဗုဒ္ဓ နှင့် မနီးမဝေး သင့် တင့်သော နေရာကိုယူ၍ ထိုင်နေလိုက်၏။ စမ္မာမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသား တို့သည်လည်း ဂေါတမဗုဒ္ဓကို ရှိခိုး၍ သင့်တင့်သော နေရာ၌ ထိုင်ကြ၏။ အချို့က ဂေါတမဗုဒ္ဓနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ကြသည်။ အချို့ကလည်း မိမိတို့၏ အမည် နာမ၊ မိမိတို့၏ အမျိုးအနွယ်ကို ပြောပြကာ နှုတ်ဆက်ကြပြီး သင့်တင့်သော နေရာ အသီးသီး၌ ထိုင်ကြသည်။

မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍကား စောစောက အတွေးများနှင့် အတူ ထိုင်ရင်း သောက ရောက်လျက်ရှိ၏။

နှုတ်ဆက်စကားများ ပြောပြီးဆုံး၍ ပရိသတ်တို့ ဆိတ်ငြိမ်သွား သောအခါ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍသည် ပို၍ ဂနာမငြိမ် ဖြစ်လာလေ သည်။

“တကယ်လို့များ ရဟန်း ဂေါတမက ငါတတ်ကျွမ်းတဲ့ ဝေဒကျမ်း ဆိုင်ရာ ပြဿနာမျိုးကို မေးရင် ကောင်းမှာပဲ၊ ဒီဘက်မှာ ငါကျွမ်းကျင်လေ တော့ ကောင်းကောင်းဖြေဆိုနိုင်မှာပဲ၊ ကောင်းကောင်းဖြေနိုင်ရင် ရဟန်း ဂေါတမလည်း ကျေနပ်၊ ပရိသတ်ကလဲ ငါ့ကို အထင်ကြီးမှာပဲ”

ဤဆန္ဒများက မြို့စားကြီး ရင်၌ ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်လျက်ရှိသည်။ ဂေါတမဗုဒ္ဓကသည် မြို့စားကြီး၏ သောကနှင့် ဆန္ဒကို သိနေလေ သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဂေါတမဗုဒ္ဓသည် မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍဆီသို့ လှမ်း၍....

“မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ ဘယ်လို ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို မှ သူမြတ် 'ဗြာဟ္မဏ' ရယ်လို့ ခေါ်သလဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဟာ ဘယ်လို ဂုဏ် အင်္ဂါနဲ့ ပြည့်စုံမှ 'ငါဟာဖြင့် ဗြာဟ္မဏ အစစ်ဖြစ်တယ်' လို့ အမှန် ဝန်ခံရာ ရောက်သလဲ”

ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ အမေးကို ကြားရသောအခါ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ ၏စိတ်သည် ကြည်လင် အေးချမ်းသွား၏။ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓမေးသော ပြဿနာ ကို သူတို့ယ်တိုင် ကျကျနန အဖြေပေးနိုင်သော ပြဿနာ ဖြစ်နေသော

၉၂ နန္ဒာသိန်းစံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ကြောင့်ပင်တည်း။ သို့ဖြစ်၍ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍသည် ယုံကြည်မှု အပြည့်ဖြင့် ကိုယ်ကိုမတ်၍ ပရိသတ်ကို အတန်ငယ် စောင်းငဲ့ ကြည့်လိုက် ပြီးနောက်.....

“အရှင် ဂေါတမ.... ငါးပါးသော ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို သူတော် သူမြတ် ‘ဗြာဟ္မဏ’ ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် ပညတ်ပါတယ်။ ထိုဂုဏ်အင်္ဂါ ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါမှ ‘ငါသည် ဗြာဟ္မဏ အစစ်ဖြစ်တယ်’ လို့ အမှန် ဝန်ခံရာရောက်ပါတယ်”

မြို့စားကြီး သင်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါ ငါးပါးနဲ့ ပြည့်စုံခြင်း ဆိုတာက ဘယ်လို ဂုဏ်အင်္ဂါ ငါးပါးနဲ့ ပြည့်စုံခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုတာလဲ”

“အရှင် ဂေါတမ ဗြာဟ္မဏမည်သည် ပထမဂုဏ်အင်္ဂါအားဖြင့် အဓိဘက်၊ အဖဘက် နှစ်မျိုးစလုံး မျိုးရိုး သန့်စင်သူ ဖြစ်ရပါမယ်။ ဒုတိယ ဂုဏ် အင်္ဂါအားဖြင့် အဘိဓာန် (နိယဏ္ဍ) ကျမ်း၊ အလင်္ကာ(ကေဋ္ဌဘ) ကျမ်း၊ သဒ္ဒါ (အက္ခရာပူဇော်) ကျမ်း၊ ဣတိဟာသ ကျမ်းနှင့်တကွ၊ ဗေဒင်သုံးပုံ၊ ပဒကျမ်း၊ ဗျာကရုဏ်းကျမ်း၊ လောကာယတကျမ်း၊ မဟာ ပုရိသ လက္ခဏာ ကျမ်း အစရှိတဲ့ ဝေဒကျမ်းတို့ကို တတ်မြောက်ရပါမယ်။ တတိယ ဂုဏ်အင်္ဂါ အားဖြင့် အဆင်းလှပသူ ဖြစ်ရပါမယ်။ စတုတ္ထ ဂုဏ်အင်္ဂါအားဖြင့် အကျင့် သီလ မြသူ ဖြစ်ရပါမယ်။ ပဉ္စမ ဂုဏ်အင်္ဂါအားဖြင့် အသိဉာဏ် ‘ပညာ’ ရှိရပါမယ်။ အရှင် ဂေါတမ ဤငါးပါးသော ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နဲ့ ပြည့်စုံခြင်း ကို ဆိုလိုပါတယ်”

“မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ တကယ်လို့ဆိုခဲ့တဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါငါးပါး အနက်က ပထမ ဂုဏ်အင်္ဂါ မပါဘဲ ကျန်တဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါ လေးပါးနဲ့သာ ပြည့်စုံ တယ်ဆိုပါစို့၊ သို့ဖြစ်လျှင်ကော ဗြာမဏလို့ ခေါ်နိုင်ပါသလား”

“အရှင် ဂေါတမ ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ မျိုးရိုးသန့်စင်ခြင်း ဆိုတဲ့ ပထမ ဂုဏ်အင်္ဂါ မပါသော်လည်း ကျန်တဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါလေးပါးနဲ့ ပြည့်စုံသူဖြစ် လျှင် ထိုသူကို ‘ဗြာမဏ’ လို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်”

“မြို့စားကြီး တကယ်လို့ ဒုတိယ ဂုဏ်အင်္ဂါမပါလျှင်ကော ဗြာမဏ လို့ ဆိုနိုင်ပါသေးသလား”

“အရှင် ဂေါတမ ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ ဒုတိယ ဂုဏ်အင်္ဂါ မပါသော်လည်း

ကျန်တဲ့ တတိယ၊ စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမဂုဏ်အင်္ဂါတို့ ရှိနေသေးလျှင် 'ဗြာမဏ' လို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်”

“မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍာ တကယ်လို့ကျန်တဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါသုံးပါး အနက်က တတိယ ဂုဏ်အင်္ဂါ မပါဘဲ ကျန်တဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါ စတုတ္ထနဲ့ ပဉ္စမ ဂုဏ်အင်္ဂါ နှစ်ပါးသာပါတယ်ဆိုရင်ကော ဗြာမဏလို့ ခေါ်နိုင်ပါ့မလား”

“အရှင် ဂေါတမ.... ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ တတိယ ဂုဏ်အင်္ဂါ မပါသော်လည်း စတုတ္ထနှင့် ပဉ္စမ ဂုဏ်အင်္ဂါများဖြစ်တဲ့ အကျင့်သီလ မြခြင်း နှင့် ပညာရှိခြင်းပါလျှင် 'ဗြာဟ္မဏ' လို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်”

ထိုသို့ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍာက ဖြေလိုက်သောအခါ အနီးရှိ ပုဏ္ဏားတို့ ရုတ်ရုတ်သဲသဲ ဖြစ်သွားကြသည်။ အချို့က မြို့စားကြီး၏ စကား ကို လှမ်း၍ ကန့်ကွက်ကြသည်။

“မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍာ ဤသို့ သင်မဆိုပါလင့်၊ သင်သည် မျိုးရိုးကိုလည်း ပစ်ပယ်ခဲ့ပါတယ်၊ အဆင်းကိုလဲ ပစ်ပယ်ခဲ့ပါတယ်၊ ဝေဒကျမ်း များကိုလဲ ပစ်ပယ် ခဲ့ပါတယ်၊ အသင် မြို့စားကြီးသည် ရဟန်း ဂေါတမရဲ့ နောက်လိုက် ဖြစ်သွားပြီ”

ဤတွင် ဗုဒ္ဓက ကြားဝင်၍

“ပုဏ္ဏားတို့.... မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍာကို သင်တို့ အပြစ်မတင် ကြပါနဲ့၊ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍာ မတတ်ကျွမ်းသည်ကို သင်တို့ တတ်ကျွမ်း တယ် ထင်ရင် သင်တို့ ငါနှင့် စကားဆိုကြပါ။ ဒီလို မဟုတ်ဘဲ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍာကိုသာ တတ်ကျွမ်းတယ် ထင်လျှင် မြို့စားကြီးသာ ငါနှင့် စကားဆက်ပြီး ဆိုပါစေ ”

ထိုအခါ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍာသည် ဂေါတမအား လှမ်း၍

“အရှင် ဂေါတမ နေတော်မူပါ ဗြာမဏတို့ကို ကျွန်ုပ်ပင်လျှင် အကြောင်းယုတ္တိနှင့်တကွ ပြောဆိုပါမယ်”

မြို့စားကြီးသည် ဂေါတမအား တောင်းပန်ပြီးနောက် ဗြာမဏ တို့ဘက်သို့လှည့်၍

“အချင်း ဗြာမဏတို့ ငါ့ကို ဤသို့ မစွပ်စွဲကြပါနှင့်၊ ငါပြောခဲ့ သမျှသည် သင်တို့ စွပ်စွဲသကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ၊ သင်တို့သည် ငါ၏ တူဖြစ်သူ အင်္ဂက လုလင်ကို ကြည့်ကြပါ ”

၉၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍသည် ငြာမဏတို့အား ပရိသတ်၏ ရှေ့
ခပ်ကျကျတွင် ထိုင်နေသော မိမိ၏တူ အင်္ဂက လုလင်ကို ညွှန်ပြလိုက်၏။
ထို့နောက်

“ငြာမဏတို့ ငါ၏တူ အင်္ဂက လုလင်ကို သင်တို့ သိမြင်ကြသည်
မဟုတ်လော”

“အရှင် မြင်ပါတယ်”

“ငြာမဏတို့ သင်တို့ မြင်တဲ့အတိုင်းပဲ အင်္ဂက လုလင်ဟာ
အဆင်းလှသူ ဖြစ်ပါတယ်။ ငါရဲ့တူ အင်္ဂက အကြောင်းကို ငါကောင်းကောင်း
သိပါတယ်။ သူဟာ အဆင်းလှရုံတင် မဟုတ်ဘူး။ မျိုးရိုးသန့်စင်သူလည်း
ဖြစ်တယ်။ ဝေဒကျမ်းတွေကိုလဲ ကောင်းကောင်းတတ်ကျွမ်းတယ်။ ဒါပေမယ့်
အင်္ဂက အနေနဲ့ တကယ်လို့များ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်မယ်၊ သူတစ်ပါး
မပေးတာကိုလဲ ခိုးယူမယ်၊ သူတစ်ပါး သားမယားကိုလဲ မတော်မတရား
ပစ်မှားမယ်၊ မမှန်တဲ့ စကားကိုလည်း ပြောမယ်၊ အရက်သေစာကိုလဲ
သောက်စားမယ်ဆိုရင် ဘယ့်နှယ်ဖြစ်မလဲ သင်တို့ စဉ်းစားကြည့်ပါ။
အကျင့်သီလ မကောင်းရင် သူ့ရဲ့ အဆင်းလှခြင်း၊ မျိုးရိုးသန့်စင်ခြင်း၊ ဝေဒ
ကျမ်းတို့ ကို တတ်ကျွမ်းခြင်းဆိုတာတွေဟာ အချည်းနှီးပဲ မဟုတ်လား”

ငြာမဏတို့ ငြိမ်နေကြသည်။ သူတို့ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍအား
တုံ့ပြန်ရန် စကားမရှိ ဖြစ်နေကြသည်။ ထိုအခါ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍက
ဆက်၍

“အချင်းတို့ စင်စစ်အားဖြင့် ကောင်းမြတ်တဲ့ သီလရှိခြင်း၊
ထက်မြက်တဲ့ ဉာဏ်ပညာရှိခြင်းဆိုတဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါ နှစ်ပါးသည်သာ လူမှာ
အရေးကြီးဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဂုဏ်အင်္ဂါ နှစ်ပါးသည်သာ လူမှာ အရေးကြီး
ဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ ဂုဏ်အင်္ဂါ နှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံသူကို ငြာမဏလို့ ခေါ်ဝေါ်နိုင်
ကြောင်း ငါဆိုခဲ့ ခြင်းသည် မှန်သော စကားကို ဆိုခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်”

မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ၏ စကားကို ပြန်လှန်ချေပမည့်သူ
တစ်ယောက်မှ မရှိဘဲ တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်လျက်ပင် ရှိ၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက
မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍအား ဆက်လက်၍ ပြဿနာကို မေးလေသည်။

“မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ အထက်က ဂုဏ်အင်္ဂါနှစ်ပါးအနက်
ပဉ္စမဂုဏ်အင်္ဂါဖြစ်တဲ့ ‘ပညာရှိခြင်းဂုဏ်’ တစ်ခုတည်းနဲ့သာ ပြည့်စုံပြီး စတုတ္ထ

အင်္ဂါ ဖြစ်တဲ့ 'အကျင့်သီလ ပြည်စုံခြင်းဂုဏ်' မပါလျှင်ကော ငြာမဏလို့ ခေါ်နိုင်ပါသေးလား”

“အရှင် ဂေါတမ မခေါ်နိုင်ပါ။ မခေါ်တော့ပါ။ ပညာကို သီလဖြင့် ဆေးကြောရပါတယ်။ သီလကို ပညာဖြင့် ဆေးကြောရပါတယ်။ သီလရှိသူ မှာသာ ပညာရှိပါတယ်။ ပညာရှိသူမှာသာ သီလရှိပါတယ်။ သီလနှင့် ပညာ ကို လောကမှာ အမြတ်ဆုံးဟူ၍ ဆိုသင့်ပါတယ်။ အရှင် ဂေါတမ ဥပမာအားဖြင့်

“လက်တစ်ဖက်ကို အခြားလက်တစ်ဖက်ဖြင့် ဆေးကြောရ သကဲ့သို့၊ ခြေတစ်ဖက်ဖြင့် အခြားခြေတစ်ဖက်ကို ဆေးကြောရသကဲ့သို့.... ထို့အတူပဲ ပညာကို သီလဖြင့် ဆေးကြောရပါတယ်။ သီလကိုလဲ ပညာဖြင့် ဆေးကြော ရပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍ.... သင့်စကား မှန်ပါတယ်။ လက်တစ် ဖက်ဖြင့် လက်တစ်ဖက်ကို ဆေးကြောရသလို၊ ခြေတစ်ဖက်ဖြင့် ခြေတစ်ဖက် ကို ဆေးကြောရသလို ပညာကို သီလဖြင့် ဆေးကြောရပါတယ်။ သီလကိုလဲ ပညာဖြင့် ဆေးကြောရတယ်။ အမြော်အမြင် အဆင်အခြင်နဲ့ ထိုးထွင်း သိမြင်တဲ့ ပညာရှိမှ အကျင့်သီလမှန်လဲ ရှိနိုင်တယ်။ အကျင့်သီလကောင်း၊ အကျင့်သီလမှန် ရှိမှလဲ အသိပညာ ရှိသူ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အကျင့်သီလနဲ့ ပညာကို လောကမှာ အမြတ်ဆုံးလို့ ဆိုသင့်ပါတယ်။ မြို့စားကြီး.... ဆက်ပြီး ဆိုပါဦး၊ သင်ဆိုလိုတဲ့ အကျင့်သီလဆိုတာ ဘယ်လို အကျင့်သီလမျိုးလဲ၊ သင်ဆိုလိုတဲ့ ပညာဆိုတာကကော ဘယ်လို ပညာမျိုးလဲ”

“အရှင်ဂေါတမ.... အကျင့်သီလ၊ အသိပညာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ် ဆိုခဲ့သမျှလောက်သာ သိပါတယ်၊ အရှင်ဂေါတမကပင် အကျင့်သီလနဲ့ ပညာတို့ရဲ့ လေးနက်ကျယ်ပြန့်တဲ့ သဘောကို ရှင်းလင်းပြတော်မူပါ”

ဗုဒ္ဓသည် အကျင့်သီလနှင့် ပတ်သက်၍ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလမှစ၍ ရဟန်းတို့ ကျင့်ဆောင်ရသည့် အကျင့်သိက္ခာတို့ကိုပါ အကျယ်တဝင့် ဟောပြော၏။

ပညာနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဈာန်များမှ ဝိပဿနာသို့ ကူးကာ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရသည့် 'ပညာ' အထိ အကျယ်တဝင့် ဟောပြော လေသည်။ (ဗုဒ္ဓ၏ အကျင့်သီလ အယူအဆ၊ ပညာအယူအဆတို့ကို

၉၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

အကျယ်သိလိုပါက ဒီဃနိကာယ် သာမညဖလသုတ် - ဗြဟ္မဇာလသုတ် စသည်တို့၌ ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်ပါသည်။)

မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍသည် ဗုဒ္ဓ၏ သီလဆိုင်ရာအမြင်၊ ပညာဆိုင်ရာအမြင်တို့ကို နှစ်သက် သဘောကျသည်ဖြစ်၍

“အရှင် ဂေါတမ အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစပြီး အရှင် ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာအဖြစ် မှတ်တော်မူပါ။ ထို့ပြင် အရှင် ဂေါတမသည် ရဟန်းသံဃာများနှင့်အတူ နက်ဖြန်အဖို့ ကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ” ဟုလျှောက်လေသည်။

ဗုဒ္ဓသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူလိုက်၏။

ဗုဒ္ဓ၏ လက်ခံခြင်းကို သိသည်ဖြစ်၍ မြို့စားကြီး သောဏဒဏ္ဍသည် ဗုဒ္ဓအား အရိုအသေပြုကာ နောက်ပါပုဂ္ဂိုလ် အခြွေအရံများနှင့်တကွ ထွက်ခွာသွားလေသည်။ *

* ဒီဃနိကာယ် - သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂမှ သောဏဒဏ္ဍသုတ်ကို အဖတ်ရလွယ်အောင်နှင့် ဆိုလိုရင်း သဘောကိုသိလွယ်အောင် အနည်းငယ် ပြုပြင်ရေးသားပါသည်။

အပိုင်း (၄)

ပြုမူလှုပ်ရှား ကြိုးပမ်းမှုများနှင့်
တန်ပြန် သက်ရောက်မှု သဘာဝ

မကောင်းမှုပြုသူ၏ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်
မည်သည် လောက၌မရှိ။ မှန်သည်လည်း
ဖြစ်စေ၊ မှားသည်လည်း ဖြစ်စေ၊ အကြင်
အမှုကို သင်ပြု၏။ ထို သင်ပြုသော အမှု
ကို သင်ကိုယ်တိုင်ကမူ သိ၏။

အဓိပတေယျသုတ်၊ အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်။

အခန်း (၈)

အတွင်းသန္တာန်ကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်း

ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် တို့အားဖြင့် အားထုတ်မှု ပြုခြင်းကို မြန်မာပြည် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ဒဿန၌ “သင်္ခါရ” ဟူသော စကားဖြင့် သုံးနှုန်း၍ ကိုယ်ဖြင့် ပြုမှုကို “ကာယသင်္ခါရ”၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုမှုကို “ဝစီသင်္ခါရ”၊ စိတ်ဖြင့် ပြုမှုကို “စိတ္တသင်္ခါရ” ဟု ဖော်ပြလေ့ရှိ၏။ တစ်ဖန် သင်္ခါရဟူသော စကားကိုပင် ‘ကံ’ သို့မဟုတ် ‘ကမ္မ’ ဟု သုံးနှုန်းခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ ကိုယ်ဖြင့် ပြုမှုကို ‘ကာယကံ’၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုမှုကို ‘ဝစီကံ’၊ စိတ်ဖြင့် ပြုမှုကို ‘မနောကံ’ ဟု ဖော်ပြလေ့လည်း ရှိ၏။

ဗုဒ္ဓ ဒေသနာ အလိုအရ သင်္ခါရသည် စေတသိက်(၅၂)မျိုးအနက်မှ စေတနာမူ ‘စေတနာ စေတသိက်’ ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ ထိုစေတနာ စေတသိက် သိသိသာသာဖြစ်ခြင်းကိုပင် ‘ကံ’ ဟု ခေါ်နိုင်လေသည်။ ဤ အချက်သည် အောက်ပါ ဗုဒ္ဓစကားဖြင့် ထင်ရှား၏။

“ရဟန်းတို့ စေတနာ စီရင်တတ်သော စေတနာ စေတသိက်ကို ‘ကံ’ဟူ၍ ငါဟောတော်မူ၏။ စေတနာ စီရင်၍ ကိုယ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့် လည်းကောင်း အမှု အမျိုးမျိုးကို ပြု၏။”*

ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ်နှင့်ဆိုင်ရာ အပြုအမူ (ဝါ) ကာယ သင်္ခါရ၊ နှုတ်နှင့် ဆိုင်ရာ အပြုအမူ (ဝါ) ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ်နှင့်ဆိုင်ရာ

၁၀၀ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

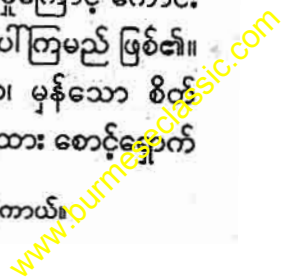
အပြုအမူ [မနောကံ (ဝါ) စိတ္တသင်္ခါရ] တို့ကို သိသိသာသာ ပြုမူခြင်းသည် စေတနာ စေတသိက်၏ လှုံ့ဆော်မှု - စေတဆော်မှုကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ဆိုင်ရာ အပြုအမူတို့ ဖြစ်ရခြင်းသည် စိတ်(စေတနာ)က လှုံ့ဆော်ရှေ့ဆောင်မှုကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ လှုံ့ဆော်ရှေ့ဆောင်သောစိတ်(စေတနာ) သည် အကယ်၍ မကောင်းသော၊ မမှန်သော စိတ်ဖြစ်ပါက အခြားသော မကောင်းသော၊ မမှန်သောစိတ် စေတသိက် တရားတို့က တွဲဖက်လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်ကြမည် ဖြစ်သည်။ ကောင်းသော၊ မှန်သောစိတ် ဖြစ်ပါက အခြားသော ကောင်းသော၊ မှန်သော စိတ်စေတသိက် တို့က လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်ကြမည် ဖြစ်သည်။ ဤ အချက်ကို ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“ရဟန်းတို့ အကုသိုလ်ကို မှီ၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသိုလ် အသင်းဝင် ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ် ဟူသမျှ အားလုံးတို့ သည် စိတ်လျှင် ရှေ့သွား ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့တွင် စိတ်သည် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်၏။ အကုသိုလ် တရားတို့သည် အတူ ဇာကွ လိုက်၍သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။” *

“ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကုသိုလ်အသင်းဝင် ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်ဟူသမျှ အားလုံးတို့ သည် စိတ်လျှင် ရှေ့သွား ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့တွင် စိတ်သည် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်၏။ ကုသိုလ် တရားတို့သည် အတူ တကွ လိုက်၍သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။” *

မကောင်းသော၊ မမှန်သော စိတ်၏ ရှေ့ဆောင်မှု ပြုခြင်းကြောင့် မကောင်းသော၊ မမှန်သော အပြုအမူများသည်လည်း လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်ကြမည် ဖြစ်၍ ကောင်းသော၊ မှန်သော စိတ် (စေတဆော်မှုကြောင့် ကောင်းသော၊ မှန်သော အပြုအမူတို့သည်လည်း လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်ကြမည် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ရှေ့ဆောင်မှုပြုသော စိတ်ကို ကောင်းသော၊ မှန်သော စိတ်စေတသိက် တို့ ပေါင်းယှဉ်နိုင်စေရန်အတွက် အထူးသတိထား စောင့်ရှောက်

* အဋ္ဌမသုတ် - အစ္ဆရာသယံတဝဂ် - ဧကကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။

ရမည် ဖြစ်လေသည်။ ရှေ့ဆောင်မှ ပြုသော စိတ်ကို မစောင့်ရှောက်ပါက မကောင်းသော အပြုအမူ (ကံ) များ ဖြစ်နိုင်ပုံ၊ စောင့်ရှောက်ပါက ကောင်းသော အပြုအမူ (ကံ) တို့ ဖြစ်နိုင်ပုံကို ဗုဒ္ဓ ဒေသနာ၌ အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“.... စိတ်ကို မစောင့်ရှောက်လျှင် ကာယကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မမည်၊ ဝစီကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မမည်၊ မနောကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မမည်၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံကို မစောင့်ရှောက်သူ၏ ကာယကံသည် လည်း(ကိလေသာဖြင့်) စိုစွတ်၏။ ဝစီကံ သည်လည်း (ကိလေသာဖြင့်) စိုစွတ်၏။ မနောကံသည်လည်း (ကိလေသာဖြင့်) စိုစွတ်၏။ (ကိလေသာဖြင့်) စိုစွတ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံရှိသူ၏ ကာယကံ သည်လည်း ဆွေးမြည့်၏။ ဝစီကံသည်လည်း ဆွေးမြည့်၏။ မနောကံသည်လည်း ဆွေးမြည့်၏။ ဆွေးမြည့်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ရှိသူအား ကောင်းသော သေခြင်း မဖြစ်နိုင်၊ ကောင်းသော ကွယ်လွန်ခြင်း မဖြစ်နိုင်

“ အထွတ်တပ်သော အိမ်ကို ကောင်းစွာ မိုးမထားလျှင် အထွတ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မမည်။ အခြင်တို့ကို လည်း စောင့်ရှောက်သည် မမည်။ နံရံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မမည်။ အထွတ်သည်လည်း (မိုးရေဖြင့်) စိုစွတ်၏။ အခြင်တို့သည်လည်း (မိုးရေဖြင့်) စိုစွတ်၏။ နံရံသည်လည်း (မိုးရေဖြင့်) စိုစွတ်၏။ (ထိုသို့ စိုစွတ်မှုကြောင့်) အထွတ်သည်လည်း ဆွေးမြည့်၏။ အခြင်တို့သည်လည်း ဆွေးမြည့်ကုန်၏။ နံရံသည်လည်း ဆွေးမြည့်၏

“ဤအတူပင်လျှင် စိတ်ကို မစောင့်ရှောက်လျှင် ကာယကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မမည်၊ ဝစီကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မမည်၊ မနောကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မမည်၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံကို မစောင့်ရှောက်

သူ၏ ကာယကံသည်လည်း(ကိလေသာဖြင့်) စိုစွတ်၏။ ဝစီကံသည်လည်း (ကိလေသာဖြင့်) စိုစွတ်၏။မနောကံသည်လည်း (ကိလေသာဖြင့်) စိုစွတ်၏။ (ကိလေသာဖြင့်) စိုစွတ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံရှိသူ၏ ကာယကံ သည်လည်း ဆွေးမြည့်၏။ ဝစီကံသည်လည်း ဆွေးမြည့်၏။ မနောကံသည်လည်း ဆွေးမြည့်၏။ ဆွေးမြည့်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ရှိသူအား ကောင်းသော သေခြင်း မဖြစ်နိုင်၊ ကောင်းသော ကွယ်လွန်ခြင်း မဖြစ်နိုင်

“.... စိတ်ကို စောင့်ရှောက်လျှင် ကာယကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မည်၏။ ဝစီကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မည်၏။ မနောကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မည်၏။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံကို စောင့်ရှောက်သူ၏ ကာယကံသည် လည်း(ကိလေသာဖြင့်) မစိုစွတ်၊ ဝစီကံ သည်လည်း (ကိလေသာဖြင့်) မစိုစွတ်၊ မနောကံသည်လည်း (ကိလေသာဖြင့်) မစိုစွတ်၊ (ကိလေသာဖြင့်) မစိုစွတ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံရှိသူ၏ ကာယကံ သည်လည်း မဆွေးမြည့်၊ ဝစီကံသည်လည်း မဆွေးမြည့်၊ မနောကံသည် လည်း မဆွေးမြည့်၊ မဆွေးမြည့်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ရှိသူအား ကောင်းသော သေခြင်းဖြစ်နိုင်၏။ ကောင်းသော ကွယ်လွန်ခြင်း ဖြစ်နိုင်၏

“.... အထွတ်တပ်သော အိမ်ကို ကောင်းစွာ မိုးထားလျှင် အထွတ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မည်၏။ အခြင်တို့ကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မည်၏။ နံရံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မည်၏။ အထွတ်သည်လည်း (မိုးရေဖြင့်) မစိုစွတ်၊ အခြင်တို့သည်လည်း (မိုးရေဖြင့်) မစိုစွတ်၊ နံရံသည်လည်း (မိုးရေဖြင့်)မစိုစွတ်၊ (ထိုသို့ မစိုစွတ်မှုကြောင့်) အထွတ်သည်လည်း မဆွေးမြည့်၊ အခြင်တို့သည်လည်း မဆွေးမြည့်ကုန်၊ နံရံသည်လည်း မဆွေးမြည့်

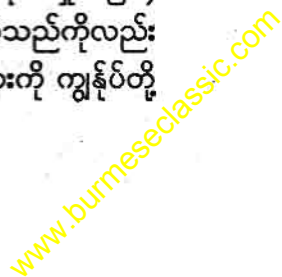
“ဤအတူသာလျှင် စိတ်ကို စောင့်ရှောက်လျှင် ကာယကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မည်၏။ ဝစီကံ ကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မည်၏။ မနောကံကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည် မည်၏။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံကို စောင့်ရှောက်သူ၏ ကာယကံ သည်လည်း (ကိလေသာဖြင့်) မစိုစွတ်၊ ဝစီကံသည်လည်း (ကိလေသာဖြင့်) မစိုစွတ်၊ မနောကံ သည်လည်း (ကိလေသာ ဖြင့်) မစိုစွတ်၊ (ကိလေသာဖြင့်) မစိုစွတ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံရှိသူ၏ ကာယကံ သည်လည်း မဆွေးမြည့်၊ ဝစီကံသည်လည်း မဆွေးမြည့်၊ မနောကံသည်လည်း မဆွေးမြည့်၊ မဆွေးမြည့်(မပျက်စီးသော)၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ရှိသူအား ကောင်းသော သေခြင်း ဖြစ်နိုင်၏။ ကောင်းသော ကွယ်လွန်ခြင်း ဖြစ်နိုင်၏။” *

ဗုဒ္ဓ ဒဿနအလိုအရ ရှေ့ဆောင်တတ်သော စိတ်ကို အသိဉာဏ် ‘ပညာ’ ဖြင့် ကောင်းရာ၊ မှန်ရာဘက်သို့ ရောက်အောင် ထိန်းသိမ်းလမ်းညွှန်နိုင်ခြင်းမရှိပါက မကောင်းသော၊ မမှန်သော ပြုမူအားထုတ်မှု (ကံ) တို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာ တန်မြန် အကျိုးပေးသက်ရောက်မှုများကိုလည်း ရလာမည်သာ ဖြစ်၏။

အမျက်ဒေါသ မာန်မာနဖြင့် မိမိက တစ်ပါးသူအား ရိုက်နှက်ညှဉ်းဆဲသည့်အခါ ထိုအပြုအမူ၏ တန်ပြန် အကျိုးသက်ရောက်မှုအဖြစ် တစ်ပါးသူကလည်း မိမိအား အမျက်ဒေါသ မာန်မာနဖြင့် ချက်ချင်း တုံ့ပြန်မည်မှာ သေချာ သလောက်ဖြစ်၏။ မိမိက မေတ္တာအကြင်နာဖြင့် ရိုင်းပင်းကူညီသည့်အခါ ထိုအပြုအမူအတွက် တစ်ဖက်သူထံမှ ကောင်းသော ကျေးဇူးတုံ့ပြန်မှုကို ရဖို့ အခွင့်အလမ်း ရှိမည် ဖြစ်၏။

တစ်ဖက်သူအား ရိုင်းရိုင်းယုယု ပြောဆိုဆက်ဆံတတ်သော အပြုအမူကို ပြုသည့်အခါ (ထိုအပြုအမူ၏ တန်ပြန် သက်ရောက်မှုအဖြစ်) တစ်ဖက်သူ ကလည်း မိမိအား ရိုင်းယုစွာ တုံ့ပြန်ပြောဆိုတတ်သည်ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ ကြုံကြရမည် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ အောက်ပါ စကားကို ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုသင့်၏။

* အရက္ခိတသုတ် - သမ္မောဓဝင် - တိကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။

၁၀၄ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

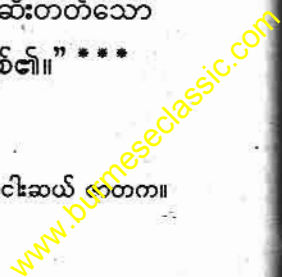
“တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ ကြမ်းကြုတ်သော စကားကို မဆိုလင့်၊ အဆိုခံရသူသည် သင့်ကို ပြန်လှန်၍ ဆိုကုန်ရာ၏။ ချုပ်ချယ်သော စကားသည် ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းတည်း။ သူတစ်ပါးကို ဒဏ်ပြုပါက အတုံ့အလှည့် ဒဏ်တို့ သည် သင့်ထံရောက်ကုန်ရာ၏။” *

ထို့အတူ မိမိ က တစ်ပါးသူကို လုယက်ဖျက်ဆီးသော အပြုအမူကို ပြုလုပ်မှုကြောင့် တစ်ပါးသူကလည်း မိမိအား တုံ့ ပြန်လုယက် ဖျက်ဆီးဖို့ အခွင့်အလမ်းများ၍ မိမိအား ကောင်းသော တုံ့ပြန် ကျေးဇူးပြုမှုကား ရှိနိုင် လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ ဤနေရာ၌ အောက်ပါ စကားတို့ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုရာ၏။

“သူတစ်ပါးကို သတ်ဖြတ် ညှဉ်းဆဲတတ်သောသူ သည် မိမိအား သူတစ်ပါး သတ်ဖြတ် ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ခံရ၏။ သူတစ်ပါးကို အောင်နိုင်သောသူသည် မိမိအား သူတစ်ပါး အနိုင်ခံရ၏။ သူတစ်ပါးကို ဆဲရေးတတ်သောသူသည်လည်း မိမိအား သူတစ်ပါး ဆဲရေးခြင်းကို ခံရ၏။ သူတစ်ပါးအား ချုပ်ချယ်တတ်သော သူသည် မိမိအား သူတစ်ပါး ချုပ်ချယ် ခြင်း ခံရတတ်၏။ စင်စစ် အကျိုးပေးလည် သဖြင့် လုယက် ဖျက်ဆီးတတ်သော ထိုယောက်ျားသည် တစ်ဖန် လုယက်ခြင်း ခံရ၏။” ***

“...လောက၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် မိမိ အစိုးရသော အခါ အစိုးရနေသမျှ ကာလပတ်လုံး သူတစ်ပါး တို့ကို လုယက် ဖျက်ဆီးတတ်၏။ တစ်ဖန် သူတစ်ပါးတို့ အစိုးရ ပြန်သော အခါ၌လည်း အစိုးရနေသမျှကာလပတ်လုံး ထိုသူ ကို လုယက်ဖျက်ဆီးမြဲဖြစ်၏။ သို့အတွက် ဖျက်ဆီးတတ်သော သူမှာ တစ်ဖန် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရမြဲ ဖြစ်၏။” ***

* ဓမ္မပဒ ၁၃၃
* * ဒုတိယ သင်္ဂါမသုတ် - ကောသလသံယုတ်။
* * * ဟရိတဗျူဟာတ် - ဥပါတသုနဝင် - ဒုကနိပါတ် - ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်က။

မကောင်းသော၊ မမှန်သော စိတ်ဖြင့် ပြုမူသော အပြုအမူအတွက် မကောင်းသော တန်ပြန်အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုသာ ကျွန်ုပ်တို့ ရဖို့ အခွင့်အလမ်းများမည် ဖြစ်၏။ “မျိုးစေ့အားလျော်စွာ အသီးဖြစ်သကဲ့သို့ (ကျွန်ုပ်တို့ ပြုမူလုပ်ဆောင်မှု) ကံနှင့် လျော်ညီသော အကျိုးကို ခံစားရဖို့ ရှိမည် ဖြစ်လေသည်။” * ကောက်ကျစ်သော စိတ်ဖြင့် ပြုမူသော အပြုအမူ အတွက် ကောက်ကျစ်သော အကျိုးကို ရဖို့ အခွင့်အလမ်း များ၏။ ဤသို့ ဖြစ် တတ်ခြင်းကို ကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့ရသော ကြောင့် ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါ ကဲ့သို့ မှတ်ချက်ပေးခဲ့ဖူး၏။

“ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသော သူကား ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲပြုသဖြင့် ရအပ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ၌ တာရှည် မတည်နိုင်လေ။ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသူမှာ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသူ လက်၌ပင် ပျက်စီးရမြဲ ဖြစ်၏။” **

တစ်ဦးသော သူသည် အခြားသော သူတစ်ဦးအား ရန်စပါက ထိုသို့ ရန်စသော အပြုအမူနှင့် ထိုက်တန်သော တုံ့ပြန်မှုကို ရလိမ့်မည်သာဖြစ်၏။ ရန်စခြင်းကို လက်တုံ့ပြန်သည့်အခါ၌လည်း ထိုလက်တုံ့ပြန်မှုနှင့် ထိုက်တန် သော တန်ပြန်သက်ရောက်မှုကို ရရှိလာလိမ့်မည် ဖြစ်ရာ၊ အတုံ့အလှည့် ဖြစ်စဉ်သည် ဆုံးနိုင်တော့မည် မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် အောက်ပါ စကားကို ကျွန်ုပ်တို့ သတိမူသင့်လေသည်။

“ငါ့ကိုဆဲရေးပြီ၊ ငါ့ကို ညှဉ်းဆဲပြီ၊ ငါ့ကို အောင်နိုင်ပြီ၊ ငါ့ဥစ္စာကို ယူပြီဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့သော သူတို့အား ရန်သည် မငြိမ်းလေ။

“ငါ့ကိုဆဲရေးပြီ၊ ငါ့ကို ညှဉ်းဆဲပြီ၊ ငါ့ကို အောင်နိုင်ပြီ၊ ငါ့ဥစ္စာကို ယူပြီဟု ရန်ငြိုးမဖွဲ့သော သူတို့အား ရန်သည် ငြိမ်းလေ၏။

* ဝေနသာဇောတ် - မင်္ဂလာက္ခယလင်္ကာ - ပဉ္စကနိပါတ် - ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတက။
* * ဗကဇာတ် - ဧကကနိပါတ် - ကုလာဝကဝဂ် - ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတက။

၁၀၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“လောက၌ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ ရန်တုံ့ပြန်မှုဖြင့် ရန်တို့သည် မငြိမ်အေးကုန်၊ ရန်တုံ့မပြန်မှုဖြင့်သာ ရန်တို့သည် ငြိမ်းအေးကုန်၏။ ဤသို့ ရန်တုံ့ မမူသဖြင့် ရန်ငြိမ်းအေးခြင်းကား အစဉ်အလာ ဓမ္မတာ သဘောပင်တည်း။” *

ဗုဒ္ဓ ဒေသနာ အလိုအရ အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးသော စိတ် (စေတသိက်) တို့ဖြင့် ပြုမူသော အပြုအမူတို့သည် ပြုမူသည့် အချိန်မှစ၍ ပြုသူ၏ ရုပ်နာမ် အစဉ်၌ သက်ဆိုင်ရာ တန်ပြန် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်စေရန် အရှိန်အဝါ စွမ်းအင်သည် လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏။ ဤအချက်ကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါကဲ့သို့ သိလွယ်သော ဥပမာကို ဆောင်၍ ဖော်ပြ၏။

“နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင် စိတ်သည် ရှေ့ဆောင် ရှေ့သွားရှိ၏။ စိတ်လျှင် အကြီးအမှူးရှိ၏။ စိတ်ဖြင့် ပြီး၏။ စိတ်ဖြင့် ပြစ်မှားလိုသော စိတ်ဖြင့် အကယ်၍ ပြောဆိုသော် လည်းကောင်း၊ ပြုလုပ်သော် လည်းကောင်း၊ ကြံစည်သော် လည်းကောင်း၊ (ထိုပြောဆို ပြုလုပ် ကြံစည်မှု) ကြောင့် လှည်းဘီးသည် ဝန်ဆောင်နွား၏ ခြေရာသို့ အစဉ်လိုက်ဘိ သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဆင်းရဲသည် အစဉ်လိုက်လေ၏။” **

“သန့်ရှင်းကြည်လင်သောစိတ်ဖြင့် အကယ်၍ ပြုလုပ်သော်လည်းကောင်း၊ ပြောဆိုသော်လည်းကောင်း၊ ကြံစည်သော်လည်းကောင်း၊ (ထိုပြုလုပ် ပြောဆို ကြံစည်မှု) ကြောင့် အရိပ်သည် လူကို မစွန့်မူ၍ အစဉ်လိုက်ဘိသကဲ့သို့ ထိုသူသို့ ချမ်းသာသည် အစဉ်လိုက်လေ၏။” ***

“သက်ရောက်မှုတိုင်း၌ ၎င်းနှင့် ညီမျှသော တန်ပြန်သက်ရောက်မှု တစ်ခုစီရှိသည် ဟူသော နယူတန်၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရွေ့လျားမှု နိယာမကို အများအားဖြင့် လက်ခံတတ်ကြသော်လည်း အပြုအမူတို့၌ (ပြုမူ အားထုတ်

* ဒီယီဘိကောသလဇာတ် - အမုဝဂ် - ပဉ္စကနိပါတ် - ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတက။
** ဓမ္မပဒ - ၁။
*** ဓမ္မပဒ - ၂။

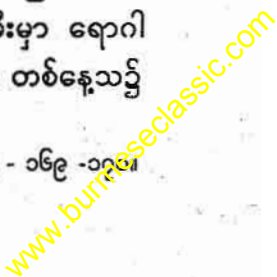

မှု ကံတို့၌) တန်ပြန် အကျိုးပေး သက်ရောက်မှုများ ရှိသည် ဟူသော အယူအဆကိုမူ လက်ခံရန် တွေဝေလျက်ရှိကြ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ပြုမူသော အပြုအမူ (ကံ) တို့၏ တန်ပြန်သက်ရောက်မှုများသည် ရုပ်ပိုင်းဖြစ်စဉ်၌ ကဲ့သို့ အစဉ်သဖြင့် တူညီသောတန်ပြန်သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်မလာတတ်သောကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ ထိုကံတို့၏ တန်ပြန်သက်ရောက်မှုများသည် ကာလအားဖြင့် အနှေးအမြန် အကွာအဝေးများစွာ ရှုပ်ထွေးခြင်းတို့ကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ တန်ပြန်သက်ရောက်လာမှုများမှာလည်း အသွင်သဏ္ဍာန်အားဖြင့် များစွာ ကွဲပြားရှုပ်ထွေးလျက် မူလ သက်ရောက်မှုနှင့် တူညီသော တန်ပြန်သက်ရောက်မှုမျိုးသည် (ရုပ်ပိုင်း ဖြစ်စဉ်မှာကဲ့သို့) အစဉ်အမြဲ မဖြစ်တတ် သောကြောင့် တစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်၏။ ” *

မိမိက ရိုက်နှက်ခြင်းကြောင့် တစ်ဖက်သူကလည်း မိမိအား အလားတူ ပြန်၍ ရိုက်နှက်သောအဖြစ်အပျက်ကို ကြည့်ပါက ‘မိမိက ရိုက်နှက်ခြင်း’ ဟူသော အပြုအမူအတွက် ထိုရိုက်နှက်ခြင်းနှင့် အတော်အတန် အသွင်တူ အလားတူသော ‘တစ်ဖက်လူက ပြန်၍ ရိုက်နှက်ခြင်း’ ဟူသော တန်ပြန်သက်ရောက်မှုရှိနိုင်တတ်သော်လည်း အခြားအခြားသော အပြုအမူတို့၌ ထိုအပြုအမူတို့နှင့် အလားတူ အသွင်တူ တန်ပြန်သက်ရောက်မှုများ ရှိလိမ့်မည် ဟူ၍ ကား တထစ်ချ မမှတ်ယူနိုင်ချေ။ ထိုအပြုအမူတို့ အတွက် တန်ပြန် သက်ရောက်လာမှုများသည် အခြားသော အသွင်သဏ္ဍာန်များ အနေနှင့် လာခြင်းမျိုးလည်း ရှိပေလိမ့်မည်။

ဆရာဝန်တစ်ဦးက အောက်ပါအဖြစ်အပျက်ကို ‘ယုံချင်ယုံ - မယုံချင်နေ’ ဟူသော သဘောမျိုးဖြင့် ပြောဖူး၏။ ထိုဆရာဝန်က မိမိ၌ အစာအိမ်ရောဂါ ဖြစ်နေသည့် လူကဲ့သို့ အမျိုးသမီးရောဂါသည်တစ်ဦး ရှိခဲ့ဖူး ကြောင်း မိမိသည် ထိုရောဂါသည် အမျိုးသမီးအား အစားအသောက် အနေအထိုင်တို့ကို မိမိညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း လိုက်နာစေ၍ ဆေးဝါးကုသပေးခဲ့ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ရောဂါသည် အမျိုးသမီးမှာ ရောဂါမပျောက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်လျက်ရှိကြောင်း၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျက်ရှိရာမှ တစ်နေ့သ၌

* နန္ဒာသိန်း၏ ၁။ ဘဝအဓိပ္ပာယ်နှင့် ဘဝသစ္စာ၊ ဒသမ အကြိမ်၊ စာ - ၁၆၉ - ၁၇၀။

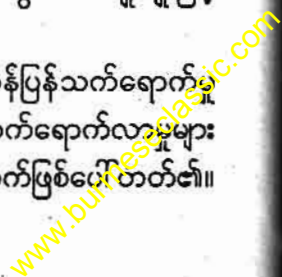
၁၀၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ထိုရောဂါသည်၏ အိမ်နီးချင်း မိန်းမ တစ်ဦး ရုတ်တရက် ကားတိုက် နေဆုံး သွားသည့် အဖြစ်အပျက် တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုနေ့မှ စ၍ ရောဂါသည် မိန်းမ၏ အစာအိမ်ရောဂါမှာ သိသိသာသာ သက်သာလာကာ မကြာခင်ပင် ပျောက်ကင်းသွားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ နောက်မှသိလာရသည်မှာ အစာအိမ် ရောဂါသည်မိန်းမသည် သေဆုံးသွားသူ အိမ်နီးချင်း မိန်းမအပေါ် အမြဲပင် မနာလို ဝန်တိုခဲ့ကြောင်း၊ မနာလိုဝန်တိုလောက်သော ကိစ္စများ လည်း ရှိခဲ့ကြောင်း၊ သို့နှင့် ထိုမိန်းမကို မနာလိုဝန်တို ဖြစ်လွန်း ရာမှ မစားနိုင်၊ မသောက်နိုင်ဖြစ်ကာ အစာအိမ်ရောဂါ ရလာခြင်း ဖြစ် ကြောင်း၊ အထက်ပါကဲ့သို့ အိမ်နီးချင်း မိန်းမ သေဆုံးသွားသောအခါ၌ မနာလိုဝန်တို စရာမရှိတော့သောကြောင့် အစာအိမ်ရောဂါမှာ ဆေးကုစရာ မလိုတော့ဘဲ ပျောက်သွားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောပြဖူး၏။

ဤ အဖြစ်အပျက်ကို မနာလိုဝန်တိုသော စိတ်၏ မကောင်းသော အပြုအမူကြောင့် တစ်ဖက်မှလည်း ထို‘မနာလိုဝန်တိုမှု’ နှင့် အလားတူသော ‘မနာလိုဝန်တိုမှု’ သည် တုံ့ပြန်သက်ရောက်လာလိမ့်မည်ဟုကား တထစ်ချ မမှတ်ယူသင့်ချေ။ မနာလိုဝန်တိုမှုအတွက် သက်ရောက်လာမှုတို့မှာ အစာ အိမ်ရောဂါ ဖြစ်ရခြင်းနှင့် စိတ်ဒုက္ခရောက်ရခြင်း အဖြစ် အသွင်ပြောင်း၍ တန်ပြန်သက်ရောက်လာခြင်းများလည်း ရှိသည်ကို သတိပြုရပေလိမ့်မည်။

အကျင့်သီလ အမှန်တကယ်ပြည့်ဝ၍ သည်းခံတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးအား မိမိက ဇော်ကားမော်ကားပြုသည့်အခါ တစ်ဖက်သော ပုဂ္ဂိုလ် က မိမိအား ပြန်၍ အလားတူ အသွင်တူ ဇော်ကားမော်ကား ပြုလုပ်လိမ့် မည် ဟုလည်း တထစ်ချ မမှတ်ယူသင့်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တစ် ဖက် ပုဂ္ဂိုလ်က သည်းခံနိုင်သူဖြစ်၍ သည်းခံနေမည် ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် တစ်ဖက်မှ ပြန်၍ ဇော်ကားခြင်းတည်းဟူသော တန်ပြန် သက်ရောက်မှု မလာသော်လည်း မိမိအပြုအမူအတွက် သက်ရောက်သင့်၊ သက်ရောက်ထိုက်သော တန်ပြန်မှု တစ်မျိုးမျိုးကား အသွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် လာလိမ့်မည်သာ ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဿန အလိုအရ အပြုအမူ(ကံ) တို့၏ တန်ပြန်သက်ရောက်မှု များသည် အသွင်သဏ္ဍာန် ခြားနားတတ် သကဲ့သို့ ထိုသက်ရောက်လာမှုများ သည် ကာလဒေသအားဖြင့်လည်း ခြားနား၍ သက်ရောက်ဖြစ်ပေါ်တတ်၏။

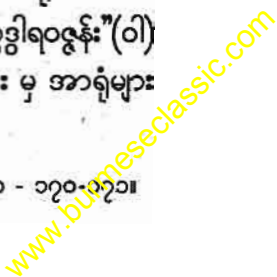

အချို့သော အပြုအမူများ၌ ဤအချိန် ဤနေရာတွင်ပင် အကျိုးပေး သက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်သော်လည်း အချို့သော အပြုအမူများ၌ ကာလ ဒေသအားဖြင့် များစွာ ကွာခြားပြီးမှ အကျိုးပေး သက်ရောက်တတ်မှုများ ရှိကြလေသည်။

“ သက်ရောက်မှုတိုင်း၌ ၎င်းနှင့် ညီမျှသော တန်ပြန်သက် ရောက်မှု ရှိသည်ဟူသော ရုပ်ပိုင်းဖြစ်စဉ်ကဲ့သို့ ပြုမူမှုတိုင်း၌ ၎င်းနှင့် အလားတူ အကျိုးပေး သက်ရောက်မှုသည် ဤအချိန် ဤနေရာ ၊ အတွင်း ၌ပင် ထာဝစဉ် ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု လှေ့နံ့စားထစ် မှတ်ယူရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ လူတစ်ဦး၏ ပြုမူမှု ကံတို့သည် အမျိုးမျိုးရှိ၍ ထိုကံတို့ကို ပြုမူအားထုတ် ရာ၌ အားထုတ်မှု ‘အရှိန်’ စွမ်းအင် အနည်းအများ၊ အတင်းအလျော့ တို့သည်လည်းမတူသည့်အလျောက်၊ ထိုကံတို့၏ အကျိုးပေးသက်ရောက်မှု များသည်လည်း အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်ပေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်ပင် အကျိုး ပေးရာ၌ ဆုံ၍ အကျိုးပေးခြင်း၊ ခြား၍ အကျိုးပေးခြင်း၊ ရောပြွမ်း၍ အကျိုး ပေးခြင်း၊ တစ်ခုအကျိုးကို တစ်ခုကဖျက်၍ အကျိုးပေးခြင်း စသည့် အကျိုး ပေးပုံ တို့သည်လည်း ခြားနားကြပေလိမ့်မည်။ ဤသည်မှာ စေတနာ-ကံ - သင်္ခါရ တို့၏ နိယာမ (ဝါ) ဖြစ်စဉ်သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နိယာမ၊ ရုပ် ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်တို့နှင့် မတူသော အချက်ပင် ဖြစ်၏။” *

ဗုဒ္ဓ ဒေသနာ အရ စိတ်သည် မည်သည့် အာရုံကိုမျှ မစူးစိုက် ဘဲ ရှိနေပါက ၎င်း၏ မူရင်းအာရုံဖြစ်သော ‘ဘဝင်’ ၏ အာရုံကိုမှီ၍ ဘဝင် စိတ် အဖြစ်ဖြင့်သာ နေလေသည်။ သို့ရာတွင် ‘ဓမ္မာရုံ’ ဟုခေါ်သော စိတ်ကူး အာရုံများ ဖြစ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိ စသော ပြင်ပအာရုံများ ဖြစ်လျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ထို အဆက် မပြတ်ဖြစ်နေသော ဘဝင်စိတ်သည် ခေတ္တရပ်သွားပြီး မိမိ လိုက်နေ ကျ အာရုံအစား အာရုံအသစ်ဘက်သို့ လှည့်လိုက်၏။ ထိုသို့ အာရုံသစ်ဘက် လှည့်ရာ၌ စိတ်နှစ်မျိုးရှိ၏။ အပြင်အာရုံများအတွက်ကိုမူ “ပဉ္စဒါရဝဇ္ဇန်း”(ဝါ) “ပဉ္စဒါရအာဝဇ္ဇန်း” ခေါ် စိတ်က လှည့်ပေး၍ စိတ်အတွင်း မှ အာရုံများ

၁။ now & here
* နန္ဒာသိန်းဇံ ၊ ဘဝအဓိပ္ပာယ်နှင့် ဘဝသစ္စာ ဒေသမ အကြိမ်၊ စာ - ၁၇၀-၁၇၁။

(ဓမ္မာရုံများ) ဖြစ်ပါမူ “မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း”(ဝါ) “မနောဒွါရအာဝဇ္ဇန” စိတ်က လှည့်ပေးလိုက်၏။ ထိုသို့ လှည့်ပေးပြီးသောအခါ အပြင်ဘက်က အာရုံဖြစ်ပါ က စိတ်ကို သက်ဆိုင်ရာ မျက်စိနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ နားနှင့်သော်လည်း ကောင်း ဆိုင်ပေးလိုက်၏။ ဆိုင်ပေးပြီးသောအခါ အာရုံကို လက်ခံသည် (သမ္ပဋိစိုင်း)၊ လက်ခံပြီးသော အာရုံကို စုံစမ်းသည် (သန္တိရဏ)၊ အာရုံကို စုံစမ်းပြီးသောအခါ ထိုအာရုံသည် မည်သို့သော အာရုံဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ် သည် (ဝုဋ္ဌော)၊ သို့ဖြစ်၍ ပထမတွင် ဘဝင်စိတ်၊ ဒုတိယတွင် လှည့်ပေးသော စိတ်၊ တတိယတွင် မျက်စိအစရှိသည်တို့နှင့် ဆိုင်ပေးသောစိတ်၊ စတုတ္ထတွင် လက်ခံသောစိတ်၊ ပဉ္စမတွင် စုံစမ်းသောစိတ်နှင့် လွန်စွာ အရေးကြီးသော ဆဋ္ဌမမြောက် ဆုံးဖြတ်သောစိတ် တို့သည် အစဉ်လိုက် ဖြစ်ပေါ်ကြသည်။

အာရုံများသည် စိတ်အတွင်းမှ လာပါက “မနောဒွါရအာဝဇ္ဇနစိတ်” သည် ဆုံးဖြတ်သောစိတ် (ဝုဋ္ဌော) အဆင့်မှ ခံယူလိုက်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မနောဒွါရ အာဝဇ္ဇနစိတ်နှင့် ဆုံးဖြတ်သော (ဝုဋ္ဌော) အဆင့်မှ ခံယူလိုက်လေ သည်။ သို့ဖြစ်၍ မနောဒွါရအာဝဇ္ဇနစိတ်နှင့် ဆုံးဖြတ်သော ဝုဋ္ဌောစိတ်သည် သဘောချင်း တူသည်ဟု မှတ်ယူနိုင်ပေသည်။

ထိုဝုဋ္ဌော (မနောဒွါရအာဝဇ္ဇနစိတ်) ပြီးသော အခါ ‘ဇောစိတ်’ များ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အားထုတ်ပြုမှု ဟူသမျှသည် ထိုအာရုံများ၊ ထိုစိတ်များဖြင့် အစပြုကြသည်ချည်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ကိုယ်ဖြင့် ပြုမှု အားထုတ်မှု ‘ကာယကံ’ကို ပြုတိုင်းပြုတိုင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုမှုအားထုတ်မှု ‘ဝစီကံ’ ကို ပြုတိုင်း-ပြုတိုင်း၊ စိတ်ဖြင့်အားထုတ်မှု ‘မနောကံ’ ကို ပြုတိုင်း-ပြုတိုင်း ဇော ၇-ကြိမ်၊ ၇ ကြိမ် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ အထပ်ထပ် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဇော ၇-ကြိမ် ဖြစ်ရာ၌ တစ်ချိန်နှင့်တစ်ချိန် မတူဘဲ လှုပ်ရှားသော လှိုင်းလုံး ကဲ့သို့ အတက်အကျ အနိမ့်အမြင့် ရှိလေသည်။

“လှိုင်းလုံး၏ အမြင့်သည် အလယ်ဗဟို၌ ဖြစ်သကဲ့သို့ စတုတ္ထ ဇောသည် အားအကောင်းဆုံး၊ အပြင်းထန်ဆုံး၊ ဖြစ် သည်ဟု မှတ်ယူနိုင်၏။ ပထမဇောမှာမူ အားအပျော့ဆုံး ဖြစ် ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အစပျိုးရသော အခြေအနေ တွင် ရှိသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ရှေ့တွင် ချုပ်ငြိမ်းသွား သောစိတ်

၏ အရှိန်ပေးမှုကိုလည်း အနည်းငယ်မျှသာ ခံယူရရှိသော ကြောင့်ဖြစ်၏။ ရှေးက ချုပ်ငြိမ်းလေပြီးသော စိတ်နှင့် သဘော ချင်း ကွဲလွဲမှု ရှိသောကြောင့်ဖြစ်၏။

ထိုပထမ စေတနာဇောတွင် အားကောင်းသော လုံ့လ စိုက်ထုတ်မှု ယှဉ်ခဲ့ပါမူကား ထိုစေတနာ ကံသည် ဒိဋ္ဌ ဓမ္မဝေနိယကံ အနေဖြင့် ပစ္စက္ခ ယခုဘဝ၌ပင် အကျိုး ပေးနိုင် စွမ်းလေသည်။ ထိုသို့ အားမကောင်းပါက “ဇနက သတ္တိ” မရှိသောကြောင့် အချည်းနှီး (အဟောသိကံ) ဖြစ်သွား၏။

နောက်ဆုံး သတ္တမဇောသည် ပထမဇောထက် အတော် အတန် အားကောင်း၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရှေ့တွင် ဖြစ်ခဲ့သော အလားတူ ဇောတို့၏ ထပ်တလဲလဲ အကြောင်းပြုမှု (အာသေဝနပစ္စယသတ္တိ) ကြောင့် အရှိန် ပိုမို၍ ရရှိလာခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အလယ်ဇော ငါးချက်ထက် အားအရှိန် မပိုချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နောက်ဆုံး ကုန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းရမည့် အခြေကို ရောက်ရှိနေ သောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ အားအရှိန် ကောင်းခဲ့ ပါမူ ဒုတိယ ဘဝတွင် (ဇနက ကိစ္စ စွမ်းရည်ဖြင့်) အကျိုးပေး နိုင်၏။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ အားအရှိန် လျော့ပါက နောက် ဘဝ တစ်ခုကို ရရှိရန် မစွမ်းဆောင် နိုင်တော့ဘဲ အချည်းနှီး (အဟောသိကံ) ဖြစ်သွားလေသည်။

အလယ်ဇောငါးချက်ကိုမူ “အပရာရိယ ဝေဒနိယကံ” ဟုခေါ်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အကြောင်းသင့်၍ အခွင့် သာပါက ဒုတိယဘဝနောက်ပိုင်း(တတိယ) ဘဝမှ အစပြု ၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်သည့်တိုင်အောင် အကျိုးပေးနိုင် သော သတ္တိရှိသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုဇော တို့သည် ဘဝတစ်ဖန် ပြန်လည်ရရှိစေနိုင်ရုံမျှ မက ထိုရရှိသော ဘဝတို့ တွင်လည်း အကြောင်းညီညွတ်ပါက အကျိုးပေးနိုင် စွမ်းရှိ၏။ သို့ရာတွင် စေတနာ - ကံ တစ်ခုလျှင် ဘဝတစ်ခု

သာ ပေးနိုင်စွမ်းရကား၊ ထိုသို့ရရှိသော ဘဝတစ်လျှောက်၌ အကြောင်းသင့်တိုင်းအကျိုးပေးတတ်သည်မှာ ကန့်သတ်ချက် မရှိချေ။ အခွင့်သာတိုင်း ရုတ်တရက် ဝင်ရောက်၍ အကြိမ် ကြိမ် အကျိုးပေးတတ်၏။

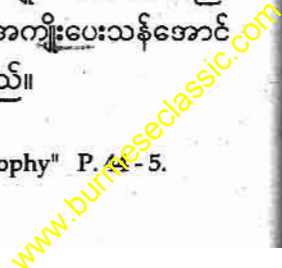
မိမိတို့ မူလ သဘာဝအလျောက် အားနည်းခဲ့ကြ သော စေတနာ - ကံ တို့သည် လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ထက် သာလွန်အားကောင်းသော စေတနာ - ကံတို့ကြောင့် အကျိုး ပေးခွင့် မရရှိကြသော စေတနာ - ကံ တို့သည်လည်းကောင်း အချည်းနှီး အဟောသိကံ သဘောသို့ ရောက်သွားကြလေ သည်။ ယုံလွင့်သော ဥဒ္ဒစ္စ သဘောရှိသော ကံတို့မှာ မူကား ဖရိုဖရဲ လျော့ရဲမှုကြောင့် ဘဝတစ်ခု ရရှိအောင် မစွမ်းဆောင် နိုင်ကြချေ။ သို့ရာတွင် နောင် ကြုံကြိုက်သော ဘဝတို့တွင် နောက်ဆက်တွဲ သဘောဖြင့် ပါဝင် ဖြည့်စွက်လျက် အကျိုး ပေးခွင့်ကိုကား ရရှိပေသေး၏။” *

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတို့၌ ကံတို့တွင် စွမ်းအင် လေးမျိုးရှိကြောင်း ဖော်ပြ၏။ ယင်းတို့မှာ (၁) ဇနကကံ၊ (၂) ဥပတ္တန္တကကံ၊ (၃) ဥပပိဋ္ဌကကံ၊ (၄) ဥပယာတကကံ တို့ဖြစ် ကြ၏။

(၁) ဇနကကံ ဟူသည်မှာ ပြုခဲ့သော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု စေတနာ အလုပ်ကံတို့သည် ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်စေ၊ မျက်မှောက် ကာလ (ပဝတ္တိအခါ) တို့၌ ဖြစ်စေ၊ အကျိုးဝိပါက်ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက် နှင့် ကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်၊ ကံအရင်းခံရှိသော ဥတုကြောင့် ဖြစ် သော ရုပ်တို့ကို ထိုက်သင့်သလို ဖြစ်စေနိုင်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်စေ နိုင် သော ကံတို့ကို ဇနကကံဟု ခေါ်၏။

(၂) ဥပတ္တန္တက ကံ ဟူသည်မှာ ကိုယ်တိုင်က အကျိုးမပေးသော်လည်း တစ်ပါးသောကံကို အကျိုးပေးခွင့်ရအောင်၊ အကျိုးပေးသန်အောင် ထောက်ပံ့ကူညီတတ်သော ကံကို ဆိုလိုသည်။

* Shwe Zan Aung, "Compendium of Philosophy" P. 4-5.

(၃) ဥပပိဋက ကံဟူသည်မှာ တစ်ပါးသော ကံကို ဖြစ်ခွင့် မရအောင် အခွင့် ရပါကလည်း အကျိုးပေးမသန်အောင် တားဆီးနှိပ်စက်တတ်သောကံ ကိုဆိုလိုသည်။

(၄) ဥပယာတက ကံ ဟူသည်မှာ တစ်ပါးသောကံကို ဖြစ်ခွင့် အကျိုးပေးခွင့်မရအောင် တားဆီးနှိပ်စက်ရုံမျှမက ထိုကံ၏ အကျိုးဆက် ပြတ်သွားအောင် ဖြတ်တောက်ပစ်သော ကံကို ဆိုလိုသည်။

ထိုကံတို့၏ စွမ်းအင်ကိုလိုက်၍ ကံတို့၏ အကျိုးပေးသက်ရောက်မှုတို့သည်လည်း ကာလအားဖြင့် လေးမျိုးရှိကြောင်း ဖော်ပြ၏။
ယင်းတို့မှာ

(၁) ယခု မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် အကျိုးပေးသော ကံ(ဒိဋ္ဌဓမ္မ - ဝေဒနိယကံ)။

(၂) ဒုတိယဘဝ၌ အကျိုးပေးသော ကံ (ဥပဇ္ဇ ဝေဒနိယ ကံ)။

(၃) တတိယဘဝမှ နိဗ္ဗာန်ရသည့်တိုင်အောင် အခွင့်ရရာ ဘဝ တို့၌ အကျိုးပေးသောကံ (အပရာ ပရိယ ဝေဒနိယကံ)။

(၄) အဆက်ပါ ကံသုံးမျိုးတို့သည် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ကာလတို့တွင် အကျိုးပေးခွင့်မရလျှင် ကံဖြစ်ရုံမျှ ဖြစ်ပြီး အကျိုးမပေးဘဲ အချည်းနီး ဖြစ်သွားသောကံ (အဟောသိကံ) တို့ ဖြစ်ကြ၏။

အထက်ပါ ကံတို့၏ အကျိုးပေးမှု သဘာဝကို ထောက်၍ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်များသည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်များထက် သိမ်မွေ့ လျှို့ဝှက်၍ အသိခက်သည်မှာ ထင်ရှား၏။

ဗုဒ္ဓ ဒေသနာအရ လူတစ်ဦးသည် ထိုင်နေစဉ်တွင်ပင် ရှေးရှေး ဘဝများက လည်းကောင်း၊ ယခု အချိန်မတိုင်မီ လွန်ခဲ့သော ကာလက လည်းကောင်း၊ ပြုခဲ့ပြီးသော ကံအမျိုးမျိုးတို့၏ စွမ်းအင်များသည် တုံ့ပြန် အကျိုးပေးရန် ထိုသူ့ထံ လာလျက်ရှိ၏။ ဤအချက်ကို တစ်ဖက်တည်းသာ ကြည့်မည်ဆိုပါက ဗုဒ္ဓ ဒေသနာရှိ ကံအယူအဆသည် “လူတစ်ဦး၏ အကောင်းအဆိုး ဖြစ်ပေါ်မှု ဟူသမျှကို အတိတ်ကံကသာ ပြဋ္ဌာန်းသည်” ဟူသော ‘ကြမ္မာဝါဒ’^၁ ယောင်ယောင် ထင်မှတ်ဖွယ်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓ ဝါဒသည်

* Fatalism

၁၁၄ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ပစ္စုပ္ပန် လက်ရှိဘဝ၌ ပြုမူအားထုတ်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမှုကံတို့၏ စွမ်းအင်ကိုလည်း လက်ခံရကား ကြမ္မာဝါဒမဟုတ်သည်မှာ ထင်ရှား၏။...

“ စိတ်ပိုင်း ဖြစ်စဉ်အရ “ပဉ္စဒွါရအာဝဇ္ဇန” နှင့် “မနောဒွါရအာဝဇ္ဇန” တို့သည် အာရုံကို ဇောဆီသို့ အစဉ်လမ်းဖွင့်ပေးလျက်ရှိရာ အကုသိုလ် အသင်းဝင်ဖြစ်သော လောဘဇောတို့မှာ မရှိခြင်း၊ တောင့်တရခြင်း၊ ဓွဲခြင်း စသည့် အကျိုးများကို ပေးတတ်၍ ဒေါသဇောတို့သည် စိတ်ပူပန်ရခြင်း၊ တုန်လှုပ်ခြင်း၊ ခက်ထန်ခြင်း၊ အရုပ်ဆိုးခြင်း၊ အသက်တိုခြင်း၊ ရောဂါများခြင်း စသည့် အကျိုးများပေးတတ်၏။ မောဟဇောတို့မှာ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ သို့လော သို့လောဖြစ်ခြင်း၊ ဉာဏ်လေးခြင်း၊ ဉာဏ်ထိုင်းခြင်း စသည့် အကျိုးများကိုပေးတတ်၏။ ကုသိုလ်ဇောတို့တွင် ဉာဏ်နှင့်မယှဉ်သော ကုသိုလ် ဇောတို့မှာ မေတ္တာထားမှု ခံရခြင်း၊ လူချစ်လူခင်ပေါခြင်း၊ ရွှင်မြူးခြင်း၊ လှပခြင်း၊ ကြွယ်ဝခြင်း၊ အသက်ရှည်ခြင်း စသည့် အကျိုးများကို ပေးတတ်၍ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်ဇောများမှာ သတိရှိခြင်း၊ ပညာကြီးခြင်း၊ ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်ခြင်း စသည့်အကျိုးများကို ပေးတတ်လေသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းသည် သူ့သဘောနိယာမအတိုင်း ဖြစ်ခြင်းဖြစ်၍ မည်သည့် တန်ခိုး ရှင်၊ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကမှ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ဖန်တီးခြင်း မဟုတ်ချေ။” * *

ဗုဒ္ဓ ဒဿနအလိုအရ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့ကို ပြုလုပ်သူ သည် ပဓာနအားဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ကောင်းသော ပြုမူ အားထုတ်မှုကံကြောင့် ကောင်းကျိုးကို မိမိပင် ခံစားရ၍ မကောင်းသော ပြုမူ အားထုတ်မှုကံကြောင့် မကောင်းကျိုးကိုလည်း မိမိပင် ခံစားရ၏။ ဤအချက်ကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြ၏။

“ မကောင်းမှုကို မိမိပြုခဲ့လျှင် မိမိသည်ပင် ညစ်နွမ်းရ၏။ မကောင်းမှုကို မိမိ မပြုခဲ့လျှင် မိမိသည်ပင် စင်ကြယ်၏။ စင်ကြယ်သော ကုသိုလ်နှင့် မစင်ကြယ်သော အကုသိုလ်သည် တခြားစီသာ ဖြစ်၏။ လူတစ်ယောက်သည် အခြားသူတစ်ယောက်ကို (ကိလေသာ အညစ်အကြေး မှ စင်ကြယ်အောင်) မသုတ်သင်နိုင်။” * *

* နန္ဒာသိန်းဇံ ၊ ဘဝအဓိပ္ပာယ်နှင့် ဘဝသစ္စာ၊ ဒဿမ အကြိမ်၊ စာ - ၁၃၅။
* * ဓမ္မပဒ - ၁၆၅။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက “မကောင်းမှုတို့ကို ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်နှင့် လူတွေ မသိအောင် ကျွန်ုပ်တို့ လုပ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့လုပ်ပြီးသည့် အခါ ငါတို့လုပ်တာ ဘယ်သမ္မ မသိဟု ကျေနပ်စိတ်တို့ပင် ရှိနေတတ်၏။ သို့ရာ တွင် ကျွန်ုပ်တို့ အဖို့ ရှက်ဖွယ် အကောင်းဆုံးမှာ ဘယ်သူမှ မသိဟု ထင်နေ သော ကျွန်ုပ်တို့လုပ်ခဲ့သည့် ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်အလုပ်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်က အသေအချာ သိမြင်ခဲ့သော ‘ကိုယ်တိုင် သက်သေများ’ ဖြစ်နေ သော အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်” ဟု ဆိုဖူး၏။ မကောင်းမှုကို ပြုသူ၏ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်သည် လောက၌ မရှိကြောင်းကို ဗုဒ္ဓက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး အား အောက်ပါကဲ့သို့ ပြောဖူး၏။

“အချင်းယောက်ျား မကောင်းမှုကို ပြုသူ၏ ဆိတ် ကွယ်ရာ အရပ် မည်သည် လောက၌ မရှိ၊ မှန်သည်လည်း ဖြစ်စေ၊ မှားသည်လည်း ဖြစ်စေ အကြင်အမှုကို သင်ပြု၏။ ထိုသင်ပြုသော အမှုကို သင်ကိုယ်တိုင်သိ၏။” *

တစ်ခါတွင် ကမ္ဘာကျော် ပန်းပုပညာရှင်ကြီး မိုက်ကယ်အိန်ဂျလို^၁ သည် မိမိထုလုပ်သော ပန်းပုရုပ်၏ နောက်ကျောမှ ကြယ်သီးကို အသေအချာ အနုစိတ်ထွင်းထုလျက်ရှိ၏။ ဤတွင် လူတစ်ဦးက ဆရာကြီးအား “ရုပ်တု၏ နောက်ကျောတွင်ရှိသော ကြယ်သီးကို လူတွေကမြင်မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ ဤမျှ အနုစိတ် ထွင်းထုထားသော်လည်း လူအများကား ထိုကြယ်သီးကို ကောင်းသည် ဆိုးသည်သိမည်မဟုတ်ကြောင်း...” ဤသို့ သဘောရသော စကားကို ဆရာကြီး မိုက်ကယ်အိန်ဂျလိုအား ပြောရာ ဆရာကြီးက “ထိုကြယ်သီးနှင့် ပတ်သက်၍ ကောင်းမကောင်း လူတွေက သိချင်မှ သိမည် ဖြစ်သော်လည်း ထိုကြယ်သီးကို ထွင်းထုသည့် မိမိကိုယ်တိုင်ကမူ မကောင်း မမွန် လုပ်မိခဲ့လျှင် မကောင်းမမွန် မိမိလုပ်ခဲ့သည်ဟု တစ်သက်လုံး သိနေ မည်ဖြစ်ကြောင်း” ပြန်၍ ပြောဖူးသော ဟူ၏။

* အစိပတေယျသုတ် - ဒေဝဒူတဝဂ် - တိကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။
၁။ Michael Engelo

၁၁၆ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

မိမိပြုသည့်အမှုအတွက် မိမိကိုယ်တိုင်က အသေအချာ သိသည့် အသိသက်သေ ဖြစ်ပါလျက် ထိုအဖြစ်ကို မထိမဲ့မြင်ပြုကာ မကောင်းမှုကို ပြုလိုက လူသည် ပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအပြုအမူအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်သက်ရောက်မှု သဘောကား ရှိမည်သာ ဖြစ်၏။ စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းဖြင့် ပြုခြင်း မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကောင်း စေတနာ ကောင်းဖြင့် ပြုမူလေယောင် ဟန်ဆောင်ကောင်းသောကြောင့် တစ်ဖက်လူ က မျက်စိမှားကာ ခွင့်လွှတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် လိုက်လျောခြင်း ပြုမည်ဖြစ် သော်လည်း ထိုအပြုအမူ၏ တန်ပြန်သက်ရောက်မှု နိယာမကမူ မျက်စိမှား ခြင်း မရှိဘဲ မကောင်းလျှင် မကောင်းသလို တုံ့ပြန် သက်ရောက်မှုကို ပေး မည်သာဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် “အခုပင် မကောင်းတာလုပ်၊ အခုပင် မကောင်းတာ ခံရ” ခြင်းမျိုးကို ဒိဋ္ဌ မကြုံတွေ့ရသည့်အခါ အပြုအမူတို့၌ တန်ပြန် သက်ရောက်မှုများရှိခြင်းကို မယုံကြည်နိုင်ဖြစ်ကြ၏။ အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း အပြုအမူ (ကံ) တို့၌ ပြုမူမှု အရှိန်စွမ်းအင် အတင်းအလျော့ ခြား နားမှုနှင့် အခြားအခြားသော အကြောင်းများရှိသေးသောကြောင့် တန်ပြန် သက်ရောက်မှုများသည်လည်း အသွင်အမျိုးမျိုး၊ အချိန်ကာလ အမျိုးမျိုး ခြားနားကွာဟမှုများ ရှိနိုင်လေသည်။ သို့ရာတွင် ဤ အချိန် ဤနေရာ၌ မိမိအား မည်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုမျှ မဖြစ်သော်လည်း တစ်စုံတစ်ရာ သော ကာလ၊ တစ်စုံတစ်ရာသော အချိန်တွင်မူ ထိုကံတန်သော တန်ပြန် သက်ရောက်မှုသည် ဖြစ်လာမည်သာ ဖြစ်၏။ ဤသည်ကို ရည်ရွယ်၍ ဗုဒ္ဓ သည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“ညွှစ်ပြီးစ နို့ရည်သည် ပြုကတော့သဘောမှ ရုတ်တရက် မပြောင်း လဲသကဲ့သို့ ပြုသစ်စဖြစ်သော မကောင်းမှုသည် (ရုတ်တရက်) အကျိုး မပေးသေး၊ (အကျိုးမပေးသေးသော အခါ) ပြာဖူးသော မီးခဲကဲ့သို့ လူမိုက်ကို လောင်ကျွမ်းစေလျက် အစဉ်လိုက်၏။” *

* ဓမ္မပဒ - ၇၀။

www.burmeseclassic.com

“မကောင်းမှုပြုသောသူပင် ဖြစ်သော်လည်း မကောင်းမှု အကျိုး မပေးသ၍ ကလပတ်လုံး ကောင်းမြတ်သော အာရုံကို တွေ့မြင်နိုင်သေး၏။ မကောင်းမှု အကျိုးပေးသော အခါ၌မူကား မကောင်းမှု ပြုသူသည် မကောင်း ကျိုးတို့ကိုသာ မြင်ရတော့၏။” *

အပြုအမူတို့ကို အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုး ပြုမိအောင် ပဓာနအားဖြင့် ရှေ့ဆောင် ဖန်တီးသော အရာမှာ စိတ် ‘မနော’ ဖြစ်ကြောင်း ရှေ့တွင် ဆိုခဲ့၏။ ထိုစိတ်၌ အကောင်း၊ အဆိုး၊ အမှား၊ အမှန်တို့ကို ခွဲခြားရှုမြင်တတ်သော အသိဉာဏ် ဆင်ခြင်ဉာဏ်တို့ ယှဉ်တွဲမှု မရှိပါက မကောင်းသော မှားသော ဆိုးရွားသော အပြုအမူများကို ပြုမိမှားနိုင်သောကြောင့် ထိုရှေ့ဆောင်သော စိတ်ကို မှန်သော အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်တို့ ယှဉ်တွဲမိစေရန် အထူးသတိပြုဖို့လိုမည်ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ ကိုယ် - နှုတ် - စိတ် ဆိုင်ရာ အပြုအမူ (ကံ) သုံးမျိုးအနက် ရှေ့ဆောင်မှုပြုသော စိတ်နှင့် ဆိုင်ရာ အပြုအမူ (မနောကံ) သည် အရေးကြီးသော အပြုအမူဖြစ်၏။ ဤအချက်ကို ရှေ့တွင် ဖော်ပြမည့် အခန်း(၉) တွင် လေ့လာကြည့်ရင်း ကျွန်ုပ်တို့အတွက် စိတ်မနော၏ အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍနှင့်ပတ်သက်၍ တွေးခေါ်စရာများ ရလာနိုင်ရာ ပေသည်။

* ဓမ္မပဒ - ၁၁၉။

အခန်း (၉)

မြင့်မြတ်ရာသို့ တာဝကို ရှေ့ဆောင်
ခေါ်ယူသွားနိုင်သည့် ခွမ်းအင်

ဒီဃတပဿီသည် နတ်ကွန်းငယ်တစ်ခုအတွင်း၌ ဆွမ်းစားပြီး၍
နားနေရာမှ အပြင်သို့ လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်၏။

နေမုန်းတည့်ရန် အချိန် အတန်လိုသေးသော်လည်း နာဠန္ဒမြို့ပေါ်
သို့ နေရောင်သည် ကျကျတောက် ကျရောက်လျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဈေး
ဆီသို့သွားသော လမ်းမကြီးပေါ်တွင် လူသွားလူလာ စည်ကားဆဲပင် ရှိသည်။

ဒီဃတပဿီသည် ခပ်လှမ်းလှမ်းရှိ ပါဝါရိယ သူဌေး၏ သရက်
ဥယျာဉ်ဆီသို့ လှမ်းမျှော်ကြည့်မိပြန်သည်။ စိမ်းလန်းသော သရက်ပင်တို့၏
အရိပ် အာဝါသတို့ကြောင့် ဥယျာဉ်ခြံမြေကြီးက ချမ်းမြေ့ဖွယ် ကောင်းနေ
လေသည်။

ဒီဃတပဿီသည် ဥယျာဉ်ဆီသို့ မျှော်ကြည့်နေရင်းက ထို သရက်
ဥယျာဉ်၌ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓ သီတင်းသုံးလျက်ရှိသည်ကို အမှတ်ရလာသည်။

ဒီဃတပဿီသည် ထိုင်ရာမှ ထ၍ မိမိ သပိတ် ကိုယ်ရုံတို့ကို သိမ်း
ဆည်းသည်။ ထိုနောက် နတ်ကွန်းမှ ဂေါတမဗုဒ္ဓ ရှိရာ သရက်ဥယျာဉ်ဆီသို့
ထွက်လာခဲ့၏။ သူ၏ အကြံမှာ လမ်းကြိုခိုက် ဂေါတမဗုဒ္ဓထံ ဝင်ရောက်
တွေ့ဆုံသွားရန်ပင် ဖြစ်လေသည်။

* * *

(သတ္တမအကြိမ်)

မြင့်မြတ်ရာသို့ ဘဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွားနိုင်သည့် စွမ်းအင် ၁၁၉

အရိပ်အာဝါသ အေးမြသော ဥယျာဉ်အတွင်းသို့ ဝင်မိလျှင်ပင် ဒီဃတပဿီ၏ စိတ်သည် ကြည်လင်သွားသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကြွေကျလာသော သစ်ရွက်ဟောင်းတို့ အသံမှ အပ ဥယျာဉ်တစ်ခုလုံး တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်လျက်ရှိ၏။

“ရဟန်း ဂေါတမနဲ့တွေ့လို့ စကားပြောဆို ဆွေးနွေးရရင် သူ့ အယူ အဆတွေကို သိရမှာပဲ”

ဒီဃတပဿီသည် စိတ်ထဲက တွေးလာသည်။

မကြာမီ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓ သီတင်းသုံး နေရာနှင့် မလှမ်းမကမ်းသို့ ဒီဃတပဿီ ရောက်လာခဲ့၏။

သစ်ရိပ်တစ်ခု၌ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓသည် အေးဆေး ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်လျက်ရှိလေသည်။

ဒီဃတပဿီသည် ဣန္ဒြေရစွာဖြင့် ဂေါတမဗုဒ္ဓထံ လျှောက်သွားပြီးနောက် မနီးမဝေး၌ရပ်ကာ မိမိ၏ အမည်နာမကို ပြော၍ ဝမ်းပန်းတသာ နှုတ်ဆက်၏။

“ထိုင်ပါ ဒီဃတပဿီ ထိုင်ပါ။ နေရာတွေ အများကြီး ရှိပါတယ်”

ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ စကားသံ၌ အသံဩဇာနှင့် ပြည့်စုံနေသည်ကို ဒီဃတပဿီ သတိထားလိုက်မိ၏။

ဒီဃတပဿီသည် သင့်တင့်သော နေရာတစ်ခု၌ သက်သာစွာ ထိုင်လိုက်လေသည်။ ဗုဒ္ဓနှင့် ဒီဃတပဿီတို့သည် လောကဝတ် စကားများ ပြောကြသည်။ ထိုစကားများ ပြီးဆုံးသောအခါ ဗုဒ္ဓက

“ဒီဃတပဿီ မကောင်းမှု ပြုတဲ့နေရာမှာ သင်တို့ဆရာ မဟာဝီရက ပြုမှုမူ ‘ကံ’ ဘယ်နှစ်မျိုး သတ်မှတ်ထားသလဲ”

“မဟာဝီရက ပြုမှုမူ ‘ကံ’ လို့ မသတ်မှတ်ပါ။ ‘ဒဏ်’ လို့ သတ်မှတ်ပါတယ် ငါ့ရှင် ဂေါတမ”

“ဒါဖြင့် ‘ဒဏ်’ ဘယ်နှစ်မျိုးသတ်မှတ်ထားသတဲ့လဲ ဒီဃတပဿီ”

“ကာယဒဏ်၊ ဝစီဒဏ်၊ မနောဒဏ် ရယ်လို့ သုံးမျိုး သတ်မှတ်ထားပါတယ်”

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၂၀ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“မကောင်းမှု ပြုတဲ့နေရာမှာ အဲဒီ ဒဏ်သုံးမျိုးအနက်ဘယ်ဒဏ်မျိုးနဲ့ ပြုမှုရင် အပြစ်အကြီးလေးဆုံးလို့ ဆိုသလဲ ဒီဃတပဿီ”

“ကိုယ်ကာယနဲ့ ပြုမှု ကျူးလွန်တဲ့ ‘ကာယဒဏ်’ က အပြစ်အကြီးလေးဆုံးဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်”

“ကိုယ်ကာယနဲ့ ပြုမှု ကျူးလွန်တဲ့ ကာယဒဏ်က အပြစ်အကြီးလေးဆုံးဖြစ်တယ်လို့ သင်တို့ဆရာက ဆိုတာ သေချာရဲ့လား ဒီဃတပဿီ”

“သေချာပါတယ် အရှင် ဂေါတမ ကာယဒဏ်ကသာ အပြစ်အကြီးလေးဆုံးလို့ မဟာဝီရက ဆိုပါတယ်”

ဗုဒ္ဓက သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်မေး၏။ ဒီဃတပဿီကလည်း သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်ပင် ကာယဒဏ်က အပြစ်အကြီးလေးဆုံးဟု မဟာဝီရက ပြောခြင်းသည် အမှန်ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံလေသည်။

ထို့နောက် ဒီဃတပဿီက ဗုဒ္ဓအား

“မကောင်းမှု ပြုတဲ့အခါနေရာမှာ ငါ့ရှင် ဂေါတမကကော ဘယ်ဒဏ်ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိတယ်လို့ သတ်မှတ်ပါသလဲ” ဟုမေးလေသည်။

“ငါကတော့ သင်တို့ဆရာလို ‘ဒဏ်’ လို့ မသတ်မှတ်ဘူး၊ ‘ကံ’ လို့ သတ်မှတ်တယ်”

“ဒါဖြင့် ငါ့ရှင် ဂေါတမက ‘ကံ’ ဘယ်နှစ်မျိုး သတ်မှတ်ပါသလဲ”

“ကိုယ်နဲ့ပြုတဲ့ ကာယကံ၊ နှုတ်နဲ့ပြောဆိုပြုမှုတဲ့ ဝစီကံ၊ စိတ်နဲ့ တွေးကြံ ပြုမှုတဲ့ မနောကံ ရယ်လို့ ကံသုံးမျိုး သတ်မှတ်တယ်”

“ဆိုခဲ့တဲ့ အဲဒီကံ သုံးမျိုးအနက် မကောင်းမှုပြုတဲ့ နေရာမှာဘယ်ကံက အပြစ်အကြီးလေးဆုံးလို့ ငါ့ရှင် ဂေါတမကကော ယူဆပါသလဲ”

“ငါကတော့ စိတ်(မနော) နဲ့ ပြုမှုတဲ့ အမှု မနောကံက အပြစ်အကြီးလေးဆုံးပဲလို့ သတ်မှတ်တယ် ဒီဃတပဿီ”

ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ အယူအဆနှင့် မိမိ ခံယူထားသော အယူအဆတို့ ဆန့်ကျင် ခြားနားနေသောကြောင့် ဒီဃတပဿီသည် ခေတ္တမျှ တွေ့လေသွား၏။ ထို့နောက် သေချာရအောင် ဂေါတမဗုဒ္ဓအား မေးလိုက်၏။

မြင့်မြတ်ရာသို့ ဘဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွားနိုင်သည့် စွမ်းအင် ၁၂၁

“ဒီအတိုင်းပဲ ငါ့ရှင် ဂေါတမ သတ်မှတ်ပါသလား”

“ဒီအတိုင်းပဲ ငါသတ်မှတ်တယ် ဒီဃတပဿီ၊ မနောက် အပြစ် အကြီးလေးဆုံးပဲလို့ ငါဆိုပါတယ်”

“ငါ့ရှင် ဂေါတမ ငါ့ရှင် ဂေါတမရဲ့ အယူအဆကို သိရပါပြီ ကျွန်ုပ်ကို သွားခွင့်ပြုပါ”

“ကောင်းပါပြီ ဒီဃတပဿီ၊ သင့်အလိုအတိုင်းပါပဲ”

ဒီဃတပဿီသည် ဗုဒ္ဓထံမှ ခပ်သုတ်သုတ်ထွက်လာခဲ့၏။

နာဠန္ဒ မြို့တွင်းလမ်းမများပေါ်တွင် တံလျှပ်များ တစ်ရပ်ရပ် ပြေးနေကြသည်။ အပူရှိန်ကြောင့် ဒီဃတပဿီ၏ကိုယ်၌ ချွေးများ ပြန်နေလေသည်။

ဒီဃတပဿီသည် လမ်းချိုးတစ်ခုကို ဝင်ပြီးနောက် အဆောက်အအုံ တစ်ခုအတွင်းသို့ ခြေလှမ်းကျကြီးများဖြင့် ဝင်သွား၏။ အဆောက်အအုံခန်းမ အလယ်၌ သူ၏ ဆရာ မဟာဝီရသည် ပရိသတ် အတော်များများ ရှေ့တွင် ထိုင်၍ စကားပြောလျက်ရှိ၏။ မဟာဝီရ ရှေ့၌ ကပ်၍ နာဠန္ဒ မြို့တွင် ထင်ရှားကျော်စောသည့် ဥပါလိ သူကြွယ်သည် ထိုင်နေလေသည်။

“နေ့ခင်းကြောင်တောင်ကြီး ဘယ်ကနေလာခဲ့တာတုန်း ဒီဃတပဿီ”

ပရိသတ်အနီးသို့ ရောက်လောသော ဒီဃတပဿီကို မဟာဝီရက လှမ်း၍ မေးလိုက်၏။

“ရဟန်း ဂေါတမဆီက လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ် အရှင်”

“ရဟန်း ဂေါတမနဲ့ စကားပြောခဲ့၊ ဆွေးနွေးခဲ့ရသေးလား”

“စကားပြောခဲ့၊ ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ် အရှင်၊ သူ့ အယူအဆကိုလဲ သိခွင့်ရခဲ့ပါတယ်”

“မပင်ပန်းဘူးဆိုရင် ရဟန်းဂေါတမနဲ့ သင်ဆွေးနွေးခဲ့တာကို ပြန်ပြောပြစမ်းပါလား”

ဒီဃတပဿီသည် ရဟန်း ဂေါတမနဲ့ တွေ့ခဲ့ပုံ၊ ရဟန်းဂေါတမက မနောက်ကို မကောင်းမှုပြုရာ၌ အပြစ်ကြီးလေးဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပုံ၊

၁၂၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

မိမိကမူ ဆရာ မဟာဝီရ၏ တပည့်ပီပီ ဒဏ်သုံးမျိုးအနက် ကာယဒဏ်သည် သာ မကောင်းမှုပြုရာ၌ အပြစ်အကြီးလေးဆုံးဖြစ်သည်ဟု ပြန်ပြောခဲ့ပုံတို့ကို အစမှ အဆုံးတိုင် ပြန်ပြောလေသည်။

“ကာယဒဏ်ကသာ မကောင်းမှုပြုတဲ့နေရာမှာ အပြစ်အကြီးလေးဆုံးလို့ သင်ပြောခဲ့တာ မှန်တယ်၊ ဒီလို ပြောခဲ့တာ သိပ်ကောင်းတယ် ဒီယတပသီ၊ ငါ့ရဲ့ အဆုံးအမအတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း သင်ပြောခဲ့တာပဲ၊ ငါ့တပည့် ပီသပါပေတယ်”

မဟာဝီရက ဒီယတပသီကို ဝမ်းပန်းတသာ ချီးမွမ်းလိုက်၏။ ဤတွင် ဥပါလိသူကြွယ်သည် ဒီယတပသီထံလှည့်၍ အသံကို အနည်းငယ် မြှင့်လျက် -

“ဟုတ်တယ် ဒီယတပသီ၊ သင်ပြောခဲ့တာ သိပ်ကောင်းတယ်၊ စိတ်မနောနဲ့ ပြုမှုကျူးလွန်တယ်ဆိုတာ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဖြစ်တာမှမဟုတ်ဘဲ အပြစ်မကြီးလေးနိုင်ပါဘူး၊ ကိုယ်ကာယနဲ့ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ရိုက်နှက်သတ်ဖြတ်ပြီး ကျူးလွန်တာကမှ အပြစ်ကြီးလေးတယ်ဆိုတာ အထင်အရှား ဖြစ်ပါလျက် ရဟန်း ဂေါတမက တယ်ပြီး အသိအလိမ္မာ စဉ်းစားဉာဏ် ခေါင်းပါးလိုက်လေတယ်”

ဤသို့ ပြောရင်း မဟာဝီရဘက်လှည့်လိုက်ပြီးနောက်

“အရှင် ကျွန်ုပ် ခုပဲ ရဟန်း ဂေါတမဆီ သွားမယ်၊ သွားပြီး ကာယဒဏ်သာ မကောင်းမှု ပြုတဲ့နေရာမှာ အပြစ်အကြီးလေးဆုံးဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ချေပပါ့မယ်၊ အမွေးရှည်တဲ့ သိုးကို အမွေးကိုင်ပြီး ဝှေ့ယမ်းပစ်သလို အသိအလိမ္မာ ဗဟုသုတ နည်းပါးတဲ့ ရဟန်းဂေါတမကို ကျွန်ုပ် ဝှေ့ယမ်းပစ်ချေပါ့မယ် ”

အနီးမှ ပရိသတ်များသည် ဥပါလိ သူကြွယ်ကို အားကိုးခြင်း၊ ယုံကြည်ခြင်းတို့နှင့် အတူ လှမ်းကြည့်နေကြလေသည်။

ထိုအခါ ဒီယတပသီသည် ကြားဝင်၍ မဟာဝီရကို သတိပေးလိုက်၏။

“ရဟန်း ဂေါတမကို ချေပဖို့ ဥပါလိ သူကြွယ်ကို ကျွန်ုပ်မသွားစေချင်ပါ အရှင်၊ သူတစ်ပါးရဲ့ စိတ်ကို ရဟန်းဂေါတမက အင်မတန် ညှို့တတ်၊

မြင့်မြတ်ရာသို့ တဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွားနိုင်သည့် စွမ်းအင် ၁၂၃

ဆွဲဆောင်တတ်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ တခြား ဂိုဏ်းဆရာကြီးတွေရဲ့ တပည့်တွေ ရဟန်းဂေါတမနဲ့ တွေ့လိုက်ရင် တစ်ခါတည်း ရဟန်းဂေါတမရဲ့ တပည့်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ ဥပါလီသူကြွယ်လဲ ရဟန်းဂေါတမနဲ့ တွေ့ရင် သူတပည့် ဖြစ်သွားမှာ စိုးရိမ်ပါတယ်”

“မစိုးရိမ်စမ်းပါနဲ့ ဒီဃတပဿီ၊ ဥပါလီသူကြွယ်အတွက် မစိုးရိမ် ပါနဲ့၊ ငါ့အယူအဆ သဘောတရားတွေကို မြဲမြံခိုင်ခိုင် နားလည် လက်ခံ ထားတဲ့ ပညာရှိကြီးပါ။ ဖြစ်ခြင်းဖြစ်ရင် ရဟန်းဂေါတမကသာ ဥပါလီ သူကြွယ်ရဲ့ တပည့်ဖြစ်သွားဖို့ ရှိပါတယ်။ ကဲ ကဲ သူကြွယ် သွားပါ။ ရဟန်းဂေါတမ သင်ခန်းစာရသွားအောင် သင်သွားပြီး ချေပလိုက်စမ်းပါ”

ဥပါလီသူကြွယ်သည် ယာဉ်ရထားကို ချက်ချင်း ပြင်ဆင်စေပြီး နောက် ဂေါတမဗုဒ္ဓ ရှိရာ သရက်ဥယျာဉ်သို့ ထွက်ခွာသွားလေသည်။

သရက်ဥယျာဉ်သို့ ရောက်သောအခါ ဥပါလီသူကြွယ် သည် ရထား ထက်မှ ဆင်း၍ ဗုဒ္ဓရှိရာနေရာသို့ ခြေကျင် ဆင်းလျှောက်လာခဲ့၏။

ဂေါတမဗုဒ္ဓသည် ဒီဃတပဿီနှင့် ဆွေးနွေးပြောဆိုခဲ့သော နေရာ ၌ပင် အေးဆေးစွာ ထိုင်လျက် ရှိလေသည်။ ဗုဒ္ဓ၏ ပူပင်ကြောင့်ကြမဲ့သော တည်ငြိမ်ခိုင်ခံ့သော ကမ္ဘာလောကကြီး တစ်ခုလုံးကို ကြောက်ရွံ့သည့်ဟန် လည်း နည်းနည်းမျှ မရှိသော သွင်ပြင်လက္ခဏာကို မြင်လိုက်ရသောအခါ မိမိကိုယ်သည် ကျုံ့သွားသကဲ့သို့ ဥပါလီသူကြွယ်ခံစားလိုက်ရ၏။ သို့ရာတွင် ဥပါလီသူကြွယ်သည် အားတင်း၍ ဗုဒ္ဓအပါးသို့ တိုးကပ်သွားကာ ဝမ်းပန်း တသာ နှုတ်ဆက်လေသည်။ သင့်တင့်သော နေရာ၌ ထိုင်၍ လောကဝတ် စကားများကို ပြောဆိုပြီးနောက် ဗုဒ္ဓအား

“အရှင်ဘုရားထံ ဒီဃတပဿီရောက်လာတယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား” ဟုမေးလေသည်။

“မှန်ပါတယ် သူကြွယ် ခုနကပဲ ဒီဃတပဿီ ငါ့ဆီက ပြန်သွား ပါတယ်”

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၂၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ဗုဒ္ဓက မိမိနှင့် ဒီဃတပဿီ ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အကြောင်းကိုလည်း အစမှအဆုံးတိုင် ပြန်ပြော၏။

ဒီဃတပဿီက ကာယဒဏ်ကသာ အပြစ်ကြီးလေးဆုံးဖြစ်တယ် လို့ ပြောခဲ့တယ် မဟုတ်လား အရှင်ဘုရား”

“ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒီအတိုင်းပဲ ပြောသွားပါတယ် သူ့ကြွယ်”

“ဒီလိုဆို ဒီဃတပဿီ ပြောတာမှန်တယ်လို့ ဆိုရပါမယ်၊ မကောင်းမှု ပြုရာမှာ ကာယဒဏ်ကသာ အထင်ရှားဆုံး အသိသာဆုံးမို့ အပြစ်အကြီး လေး ဆုံးဖြစ်တယ်ဆိုတာ မငြင်းနိုင်ပါဘူး၊ စိတ်မနောနဲ့ ပြုမှုကတော့ ဘာမျှ မပြောပလောက်ပါဘူး၊ ထင်လည်း မထင်ရှားပါဘူး”

“သူ့ကြွယ် - တကယ်လို့ စကားကို ကပ်ဖဲ့လုပ်တာမျိုး မဟုတ်ဘဲ မှန်တဲ့ သစ္စာမှာတည်ပြီးဖြောင့်ဖြောင့်မှန်မှန် စကားပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီပြဿနာကို သင်နဲ့ငါ ဆွေးနွေးလို့ ဖြစ်မှာပဲ”

ဥပါလီသူ့ကြွယ် စိတ်ထဲတွင် ခပ်အောင့်အောင့်ဖြစ်သွား၏။

“စိတ်ချပါ အရှင်ဘုရား၊ သစ္စာမှာတည်ပြီး ကျွန်ုပ်ပြောဆိုပါမယ်”

“ကောင်းပြီ သူ့ကြွယ်၊ ဒီလိုဆို သင့်ကို ငါတစ်ခုမေးမယ်၊ သင့်ဆရာ မဟာဝီရရဲ့ အယူဝါဒကိုလက်ခံတဲ့ နိဂဏ္ဌတစ်ဦးဟာ အနာရောဂါ နှိပ်စက် လို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ အခြား အကြောင်းတစ်ခုကြောင့်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် သေလွန်သွားရင် ဘာဖြစ်တယ်လို့ သတ်မှတ်သလဲ”

“နတ်တစ်မျိုးဖြစ်တယ် လို့ သတ်မှတ်ပါတယ်”

“ဘာကြောင့်တဲ့လဲ သူ့ကြွယ်”

“ဘာကြောင့်ဆို သေတဲ့အခါ စိတ်စွဲလမ်းပြီး သေတဲ့အတွက် ဖြစ်ပါ တယ်”

“သူ့ကြွယ် ဒီလိုဆို စောစောက သင်ပြောတဲ့ စကားဟာ ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်မနေပေဘူးလား၊ သင်စဉ်းစားကြည့်ပါ”

ဥပါလီသူ့ကြွယ် ခပ်တွေ့တွေ့ ဖြစ်သွားသည်။

ဥပါလီ စိတ်ထဲ၌ ‘နိဂဏ္ဌ တစ်ဦးသေလို့ နတ်ဖြစ်တာဟာ စိတ်ချရဲ့’

(သတ္တမအကြိမ်)

မြင့်မြတ်ရာသို့ ဘဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွားနိုင်သည့် စွမ်းအင် ၁၂၅

စွဲလမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ရတယ်လို့ မဟာဝီရက ဆိုတယ်။ ဒါဖြင့် ကိုယ်အပြုအမူ၊ နှုတ်အပြုအမူတို့ထက် စိတ်ရဲ့ အပြုအမူလို့ခေါ်နိုင်တဲ့ အစွဲဥပါဒါန်တွေက ပိုပြီးလေးနက်သိမ်မွေ့တဲ့၊ ပိုပြီး အရေးကြီးတဲ့ သဘော ဆောင်မနေဘူးလား၊ ဤသို့တွေးရင်း မိမိစိတ် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောင်းလဲသွားသည်ကို ဥပါလိ သူကြွယ်သည် သတိထားမိလိုက်၏။ သို့ရာတွင် အကြံတစ်ခု ရလာသော ကြောင့်

“အရှင်ဘုရား ကာယဒဏ်ကသာ အပြစ်အကြီးလေးဆုံးလို့ ကျွန်ုပ်ယူဆလျက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်” ဟုပြောလိုက်လေသည်။

“ဒါဖြင့် ငါထပ်မေးမယ် သူကြွယ်၊ လူတစ်ဦး လမ်းလျှောက်သွားတဲ့ အခါမှာ ပိုး၊ ပုရွက်အစရှိတဲ့ သတ္တဝါငယ်ကလေးတွေကို နင်းမိမှာပဲ၊ အဲဒီ သတ္တဝါငယ်ကလေးတွေကို နင်းမိတဲ့လူမှာ အပြစ်ရှိတယ်လို့ သင်တို့ ဆရာ မဟာဝီရက သတ်မှတ်သလား။”

“သတ္တဝါကောင်ငယ်ကလေးတွေကို နင်းမိတဲ့လူမှာ အပြစ်ကြီးစွာ ရှိတယ်လို့ မသတ်မှတ်ပါ အရှင်ဘုရား။”

“ဘာကြောင့်တဲ့လဲ”

“သတ္တဝါကောင်ငယ်ကလေးတွေကို ‘သေစေတော့’ဆိုတဲ့ စေ့ဆော် မှု ‘စေတနာ’ ဆိုခဲ့တဲ့ လူမှာ မရှိတဲ့အတွက် ဖြစ်ပါတယ်”

“တကယ်လို့ ‘သေစေတော့’ဆိုတဲ့ စေတနာပါခဲ့ရင်ကော”

“ဒီလို စေတနာပါခဲ့ရင်တော့ ကြီးလေးတဲ့ အပြစ်ရှိပါတယ်”

“သင်တို့ဆရာ မဟာဝီရက စေ့ဆော်မှု စေတနာ ကို ဘယ်လိုဒဏ် မျိုးလို့ သတ်မှတ်သလဲ”

“မနောဒဏ်လို့ သတ်မှတ်ပါတယ်”

“ဒီလိုဆို သင့်ရှေ့စကားနဲ့ နောက်စကားက ဆန့်ကျင်နေပြန်ပြီ၊ သင်စဉ်းစားပါ။ အသေအချာ စဉ်းစားပြီးမှ ပြောပါ”

ရုပ်ကိုယ်ကာယကကို စိတ်က စေစား ကြိုးကိုင် ထိန်းကျောင်း နေသည် ကို ဥပါလိသူကြွယ် တွေးမိနေသည်။ ကာယဒဏ်ဟူသမျှ(ဝါ) ကိုယ် အပြုအမူ ဟူသမျှတို့သည် စိတ်စေစားမှုကြောင့် ဖြစ်ကြရသည်တို့လည်း

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၂၆ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

စဉ်းစားမိလိုက်၏။ စိတ်ကို ချုပ်ထိန်းနိုင်ခြင်း၊ စိတ်၌ လိမ္မာယဉ်ကျေးခြင်း ရှိလျှင် ကိုယ်ကာယအားဖြင့် မကောင်းမှုတို့ကို မပြု၊ မကျူးလွန်နိုင်ခြင်း၊ နှုတ်အားဖြင့် မဟုတ်မတရား မပြောဆိုတော့ခြင်းတို့ကိုလည်း ဆင်ခြင်မိပြန်သည်။

သို့ရာတွင် ဥပါလိသုက္ကယ်သည် ဂေါတမဗုဒ္ဓကို ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောမြဲအတိုင်းပင် ပြောလိုက်၏။

“အရှင်ဘုရား.... မကောင်းမှု ပြုတဲ့နေရာမှာ ကာယဒဏ်ကသာ အပြစ်အကြီးလေးဆုံးဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်ုပ်ယူဆဆဲဖြစ်ပါတယ်”

ဂေါတမဗုဒ္ဓသည် ဥပါလိသုက္ကယ်၏ အကြံကို သိနေလေသည်။

“သုက္ကယ် စောစောက မှန်တဲ့ သစ္စာမှာတည်ပြီး ပြောဆိုပါမယ်လို့ သင်ဝန်ခံခဲ့တယ်၊ အခု ငါမေးတာကို စကားကပ်ဖဲ့လုပ်မနေဘဲ မှန်မှန်ဖြေပါ”

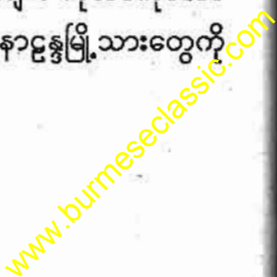
“ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား၊ မှန်တဲ့ သစ္စာမှာ တည်ပြီး ကျွန်ုပ် မှန်မှန် ပြောဆိုပါမယ်”

“သုက္ကယ် ဟောဒီ နာဠန္ဒ မြို့ကြီးဟာ အင်မတန် စည်ပင် ဝပြောတဲ့ လူနေထူထပ်တဲ့ မြို့ကြီး မဟုတ်လား”

“မှန်ပါတယ် စည်ပင် ဝပြောတဲ့ လူနေထူထပ်တဲ့ မြို့ကြီးဖြစ်ပါတယ်”

“သုက္ကယ် ဟောသည် နာဠန္ဒမြို့ကြီးမှာရှိတဲ့ လူတွေကို တစ်ခဏ ချင်း၊ တစ်မဟုတ်ချင်း အသားစု အသားပုံကြီး ဖြစ်သွားအောင် ခုတ်ပိုင်း သတ်ဖြတ်မယ်ဆိုပြီး လူတစ်ဦးက သန်လျက်ကိုင်ပြီး ရောက်လာတယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီလူဟာ ဒီလောက်များတဲ့ နာဠန္ဒမြို့က လူတွေကို တစ်ခဏ အတွင်းမှာ အကုန် ခုတ်ပိုင်း သတ်ဖြတ်နိုင်ပါ့မလား၊ ဘယ့်နှယ့်လဲ ငါမေးတာကို ဖြေပါ”

“လူတစ်ယောက် မဆိုထားနဲ့ လူတစ်ရာ သန်လျက် ကိုယ်စီကိုင်လာပြီး ခုတ်ပိုင်း သတ်ဖြတ်ပေမယ့် တစ်ခဏချင်းနဲ့တော့ နာဠန္ဒမြို့သားတွေကို အကုန်ခုတ်ပိုင်း သတ်ဖြတ်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါ”

မြင့်မြတ်ရာသို့ ဘဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွားနိုင်သည့် စွမ်းအင် ၁၂၇

“သူကြွယ် စိတ်ရဲ့စွမ်းအင် တန်ခိုးအင်မတန်ကြီးတဲ့ သာမဏ ဗြာဟ္မဏ တစ်ဦးဟာ တစ်ကြိမ် စိတ်ဆိုးကာမျှနဲ့ ဟောဒီ နာဠန္ဒမြို့ကြီး တစ်ခု လုံးကို တစ်ခဏချင်းမှာ ပြာဖြစ်သွားအောင် ပြုစွမ်းနိုင်ရဲ့လား။”

“ပြုစွမ်းနိုင်ပါတယ်.... အရှင်ဘုရား၊ စိတ်ရဲ့စွမ်းအင် တန်ခိုး ရှိသူ သာမဏဗြာဟ္မဏ တစ်ဦးဟာ တစ်ကြိမ် စိတ်ဆိုးကာမျှနဲ့ ဒီလို နာဠန္ဒ တစ်မြို့ သာမက မြို့ပေါင်းများစွာကိုလဲ တစ်ခဏအတွင်းမှာ ပြာဖြစ်သွားအောင် ပြုနိုင်စွမ်းပါတယ်”

နောင်တစ်ချိန် လူသားတို့၏ အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်စွမ်းအင်ဖြင့် ကြံဆတီထွင်လာမည့် လက်နက်များ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ထိုလက်နက်များသည် မြို့ပေါင်းများစွာကို တစ်ခဏအတွင်း ပြာအတိဖြစ် သွားနိုင်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အသက်ပေါင်းများစွာကို တစ်ခဏအတွင်း ၌ သေကြေပျက်ပြုန်းသွားစေနိုင်သည်ကိုလည်းကောင်း ဗုဒ္ဓသည် မြင်လျက် ရှိ၏။

သို့ရာတွင် ဥပါလိသူကြွယ်အား စိတ်စွမ်းအင် တန်ခိုး၏ ထင်ရှားပုံ ကို မဝေးသော ကာလက ဖြစ်ခဲ့သော အထောက်အထားကိုသာ ပြရန် ရည်ရွယ်လျက်

“သူကြွယ် ဒဏ္ဍကီတိုင်း၊ ကာလိင်္ဂတိုင်း၊ မဇ္ဈိမတိုင်း၊ မတင်္ဂတိုင်း စတဲ့ တိုင်းကြီးတွေ တောကြီးမျက်မည်း ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ သင်ကြား ဖူးရဲ့လား”

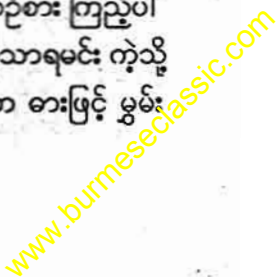
“ကျွန်ုပ်ကြားဖူးပါတယ်”

“ဘာကြောင့် ဒီတိုင်းကြီးတွေ တောအတိဖြစ်နေရတာတဲ့လဲ”

“ရသေ့တွေ စိတ်ဆိုးတဲ့အတွက် သူတို့စိတ်တန်ခိုးနဲ့ ဖျက်ဆီးပစ် လိုက်လို့ ဒီတိုင်းကြီးတွေ တောအတိဖြစ်နေရတယ်လို့ ကြားရဖူးပါတယ်”

“ဒါဖြင့် ကာယဒဏ်ကသာလျှင် အပြစ်အကြီးလေးဆုံးလို့ သင်ပြော ခဲ့တဲ့စကားဟာ ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်မနေပေဘူးလား၊ သင်စဉ်းစား ကြည့်ပါ”

“စိတ်ပိုင်းရှိ မတော်လောဘ-မောဟ တို့ကြောင့် ဗိမ္ဗိသာရမင်း ကဲ့သို့ သော ဖခင်၏ ခြေဖဝါးကိုပင် သားဖြစ်သူ အဇာတသတ်က ဓားဖြင့် မွှမ်း

၁၂၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

သည်အထိ ဖြစ်ရသည်ကို လည်းကောင်း၊ စိတ်ဓာတ်တို့ ပျက်ပြားမှု ကြောင့် လိစ္ဆာဝိမင်းသားတို့ အချင်းချင်း သွေးကွဲကာ တိုင်းတစ်ပါး၏ လက်အောက် ကျရောက်ရသည့်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဋ္ဌဋ္ဌာတ မင်းသား၏ အာယာတ စိတ်ထားတို့ကြောင့် သာကီဝင် အမျိုးအနွယ်တို့ အသတ်ဖြတ်ခံရ၍ သွေး ချောင်းစီးရသည့် အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ဥပါလိသုက္ကယ်သည် တွေးနေမိ၏။

“ဘယ်နှယ်တုံး သူကြွယ်၊ ငါမေးတာကို သင်ဖြေပါ”

ဥပါလိသုက္ကယ်သည် ဂေါတမဗုဒ္ဓအား ရိုသေစွာ လက်အုပ်ချီ၍ ရှိခိုးလိုက်၏။ ထို့နောက် ကြည်လင်သော မျက်နှာဖြင့်

“အရှင်ဘုရား ပထမဆုံး ဥပမာဖြင့်ပင်လျှင် စိတ်မနောက ရုပ် ကိုယ်ကာယနဲ့ နှုတ်တို့ထက် အရေးကြီးကြောင်းကို ကျွန်ုပ်သဘောပေါက် သိမြင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်မနောဟာ မကောင်းတဲ့ ကိုယ်ကာယဆိုင်ရာ အပြုအမူတွေ၊ မကောင်းတဲ့ ပြောဆိုမှုတွေဖြစ်အောင် စေ့ဆော်ပေးတဲ့ အရာ ဖြစ်တယ်။ စေစားပေးတဲ့ အရာဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်ုပ်မြင်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မကောင်းမှုပြုရာမှာ မနောကံက အပြစ်အကြီးလေးဆုံးဖြစ်နိုင်တယ် လို့ ကျွန်ုပ် သဘောကျ သိမြင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အရှင်ဘုရားရဲ့ ဆန်းကြယ်တဲ့၊ လေးနက်သိမ်မွေ့တဲ့စကားတို့ကို ဆက်လက်ကြားနာလိုတဲ့ အကြံနဲ့ အခုလို စကားကပ်ဖဲ့ လုပ်ခဲ့မိပါတယ်။ ကျွန်ုပ်ကို ခွင့်လွှတ်ပါ”

“ငါ့မှာခွင့်မလွှတ်နိုင်တာ၊ ခွင့်မလွှတ်တာဆိုတာ မရှိပါဘူး သူကြွယ်”

“အရှင်ဘုရားရဲ့ တရားတော်ဟာ အလွန် နှစ်သက် အံ့ဩဖွယ် ကောင်းပါတယ်။ မှောက်ထားတဲ့ အရာကို လှန်လိုက်သလို၊ မျက်စိလည် နေသူကို လမ်းမှန်ပြလိုက်သလိုလဲ ရှိပါတယ်။ အမိုက်မှောင်ထဲမှာ ဆီမီး တန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြလိုက်သလိုလဲ ရှိပါပေတယ်။ အရှင်ဘုရား ဒီနေ့ က စပြီး ကျွန်ုပ်သည် အရှင်ဘုရားကို ကိုးကွယ် ယုံကြည်သူ၊ အရှင်ဘုရားရဲ့ သံဃာတော်တို့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ အဖြစ် မှတ်ယူတော်မူပါ။ အရှင် ဘုရားကို ကျွန်ုပ် အသက်ထက်ဆုံး ယုံကြည်စွာကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တဲ့ ဥပါသကာအဖြစ် ဒီနေ့ကစပြီး မှတ်ယူတော်မူပါ”

မြင့်မြတ်ရာသို့ ဘဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်လှူသွားနိုင်သည့် စွမ်းအင် ၁၂၉

‘နေပါဦး သူကြွယ် နေပါဦး၊ ငါ့ကို ယုံကြည်ထိုက်သူ၊ ကိုးကွယ် ထိုက်သူ၊ တကယ်ပဲ ဟုတ် - မဟုတ်သို့တာကို အလေးအနက် စဉ်းစား စေချင်တယ်၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို အလေးအနက် စဉ်းစားပြီးမှ ယုံကြည်တာ၊ ကိုးကွယ်တာ ကောင်းပါတယ်။ ဒီနည်းတူပဲ သူကြွယ် ငါ့ရဲ့ အယူအဆ သဘောတရားအပေါ်မှာ ရော၊ ငါ့သံဃာတော်တွေ အပေါ်မှာပါ တကယ်ပဲ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ထိုက် မထိုက် အသေအချာ ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစားချင့်ချိန်ပြီးမှ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ပါ။ သင့်လို သတင်းမွှေးတဲ့ ထင်ရှားကျော်စောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအဖို့ အလေးအနက် စဉ်းစား ဆင်ခြင်ပြီးမှ လက်ခံယုံကြည်တာကောင်းပါတယ်”

ဤစကားကို ကြားရသောအခါ ဥပါလိသူကြွယ်သည် ဗုဒ္ဓအား ပို၍ ကြည်ညိုလာကာ

“အလေးအနက် စဉ်းစားပြီးမှ ယုံကြည်ပါလို့ ကျွန်ုပ်ကို အရှင်ဘုရား ပြောတဲ့အတွက် အရှင်ဘုရားကို ပိုပြီး ကြည်ညိုသွားပါတယ်။ ပိုပြီး နှစ်သက် မြတ်နိုး ကိုးကွယ်ခြင်းလဲ ဖြစ်ရပြန်ပါတယ်။ အခြား ဂိုဏ်းဂဏတွေက ဂိုဏ်း ဆရာတွေနဲ့ ကျွန်ုပ်တွေ့ခဲ့ဖူးတဲ့ အကြိမ်ပေါင်းများပါပြီ။ သူတို့နဲ့တွေ့လို့ သူတို့ရဲ့ အယူအဆတွေကို ဟောပြောတဲ့အခါ အရှင်ဘုရားလို အသေအချာ စဉ်းစား ချင့်ချိန်ပြီးမှ ယုံဖို့ပြောတာ တစ်ခါမှ မကြားရဖူးပါဘူး။ သူတို့ ပြောတာတွေ ဟာ အမှန်တွေချည်းဖြစ်လို့ အလုံးစုံကို ယုံကြည်ရမည်လို့ ချည်း ပြောတော့ တာပဲ။ သူတို့အဖို့ကလဲ ကျွန်ုပ်လို နာမည်တစ်လုံးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို သူတို့ရဲ့ တပည့်အဖြစ် ရသွားပြီဆိုရင် ဂုဏ်ယူကြ၊ ကြွားမော်ကြတာပါပဲ။ အရှင်ဘုရား ကတော့ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်က ယုံကြည် ကိုးကွယ်ပါတယ်လို့ ပြောနေသော်လည်း အလေးအနက် စဉ်းစားချင့်ချိန်ပြီးမှ ယုံလို့ ပြောနေပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်ဘုရားနဲ့ တကွ အရှင်ဘုရားရဲ့ အယူအဆ သဘောတရား၊ အရှင် ဘုရား ရဲ့ သံဃာတော်တွေကို နှစ်ကြိမ်မြောက် ကျွန်ုပ် ယုံကြည် ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ပါတယ်”

“သူကြွယ် သင့်ကို ငါမှာစရာ ရှိပါသေးတယ်၊ သင်ဟာ နေ့ရော ညပါ မဟာဝီရရဲ့ ဇာပည့်တပန်း နိဂဏ္ဌတွေ အလိုရှိတာကို ပေးကမ်း လှူဒါန်း

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၃၀ နန္ဒာသိန်း၏ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ခဲ့တယ်၊ ရောက်လာသမျှ နိဂဏ္ဌတွေကို အမြဲ ဆွမ်းလှူခဲ့တယ်၊ တကယ်တော့ သင့်အိမ်ဟာ နိဂဏ္ဌတွေအတွက် ရေတွင်းသဖွယ်ပဲ မဟုတ်လား”

“မှန်ပါတယ် - အရှင်ဘုရား”

“နောင်မှာလဲ သင့်အိမ်ဟာ နိဂဏ္ဌတွေအတွက် ရေတွင်းသဖွယ် ဆက်ပြီး ဖြစ်ပါစေ၊ ရောက်လာသမျှ နိဂဏ္ဌတွေကို ဆွမ်းလှူတာကိုလဲ အမြဲ ဖြစ်ပါစေ”

“အရှင်ဘုရား ဟိုအရင်တုန်းကတော့ ရဟန်းဂေါတမက 'ငါ့ကို သာပေးလှူရမယ်၊ သူတစ်ပါးတွေကို မပေးလှူထိုက်ဘူး၊ သူတစ်ပါးတွေကို ပေးလှူခြင်းသည် အချည်းနီးပဲ။ ငါ့ကို ပေးလှူတဲ့ အလှူကသာ အကျိုးကြီး တယ်' ဒီလို ပြောသတဲ့လို့ တစ်ဆင့်စကား ကျွန်ုပ်ကြားခဲ့ရဖူးပါတယ်။ အခုတော့ ဒီစကားတွေဟာ အရှင်ဘုရားကို မဟုတ်မတရား စွပ်စွဲပြောဆို တာပဲလို့ သိလာရပါတယ်။ အရှင်ဘုရားက အခြား တစ်ပါးသူတွေကို ပေးလှူ တာကို ဝန်တို မစ္ဆရိယ မဖြစ်တဲ့အပြင် ကျွန်ုပ်ကို အရင်လိုပဲ လှူပါ ပေးကမ်း ပါလို့ ပြောနေပြန်ပါသေးတယ်၊ ဒါကြောင့်လဲ တတိယအကြိမ်မြောက် အရှင် ဘုရားနဲ့တကွ အရှင်ဘုရားရဲ့ အယူအဆ သဘောတရား၊ အရှင်ဘုရား ရဲ့ သံဃာတော်တို့ကို ကျွန်ုပ် ယုံကြည် ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ပါတယ်”

ဥပါလိသုက္ကယ်သည် ဆက်၍ ဂေါတမဗုဒ္ဓအား

“အရှင်ဘုရားအတွက် ဝန်မလေးဘူးဆိုရင် အရှင်ဘုရားဆီက အယူအဆ သဘောတရားတွေကို ကြားနာလိုပါသေးတယ်....” ဟုဆိုပြန် လေသည်။

ဗုဒ္ဓသည် ဒါနနှင့်ပတ်သက်သော အယူအဆ၊ သီလနှင့်ပတ်သက် သော အယူအဆ အစရှိသည့် အစဉ်အတိုင်းသော ဒဿန အယူအဆတို့ ကို ဥပါလိသုက္ကယ်အား ပြောပြလေသည်။

ဥပါလိသုက္ကယ်သည် ဗုဒ္ဓ၏ ဒဿန အယူအဆတို့ကို စူးစိုက်၍ နားထောင်ရင်းမှ စိတ်၏ စူးစိုက်မှု စွမ်းအင် သမာဓိသည် ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ ဤသည်ကို သိမြင်နေသော ဗုဒ္ဓသည် ဥပါလိသုက္ကယ်အား အရိယသစ္စာတို့ ကို ဆက်၍ ပြောပြပြန်သည်။ ဗုဒ္ဓ၏ စကားဆုံးလျှင်ပင် ဥပါလိသုက္ကယ်သည်

(သတ္တမအကြိမ်)

မြင့်မြတ်ရာသို့ ဘဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွားနိုင်သည် စွမ်းအင် ၁၃၁

“ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော တရား အလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်း သဘောရှိ၏”
ဟု သိမြင်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်သွားလေသည်။ ဤသို့
သိမြင်လာသော ဥပါလိသုက္ကယ်၏ စိတ်သည် ခိုင်ခံ့ခြင်း၊ တည်ငြိမ်ခြင်း၊
ရဲရင့်ခြင်း ဖြစ်လာသည်။ ဗုဒ္ဓ၏ ဒဿန အယူအဆတို့၌လည်း သံသယ
ဟူသမျှ ပြယ်လွင့်သွားလေသည်။

ထို့နောက် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းတို့နှင့်အတူ နေရာမှထကာ....

“အရှင်ဘုရား ကျွန်ုပ်မှာ ပြုဖွယ်ကိစ္စ တို့ ရှိပါသေးတယ်၊
ပြန်ခွင့်ပြုပါ အရှင်ဘုရား”

“ကောင်းပါပြီ သူကြွယ်၊ သင့်အလိုအတိုင်းပါပဲ”

ဥပါလိသုက္ကယ်သည် ဂေါတမဗုဒ္ဓထံမှ ခွဲခွာခဲ့၍ အသင့်စောင့်လျက်
ရှိသော ရထားပေါ်သို့တက်ပြီးနောက် မိမိအိမ်ရှိရာသို့ ထွက်ခွာလာခဲ့၏။
မိမိနှင့် ဂေါတမဗုဒ္ဓတို့ ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုများကို တစ်လမ်းလုံး မြင်ယောင်
ကြားယောင်လာရာမှ အတွေးတို့ကလည်း ဥပါလိသုက္ကယ်စိတ်ထဲတွင် စုံနေ
ပြန်သည်။

“တကယ်တော့ လောဘစိတ်၊ ဒေါသစိတ်၊ မောဟစိတ်တွေ
ကြောင့် ကိုယ်ကာယနဲ့ ပြုမူကျူးလွန်မှုတွေ၊ နှုတ်နဲ့ မတော်မတရား ပြောဆို
ပြစ်မှားမှုတွေ ဖြစ်ရတာ၊ တကယ်လို့သာ စိတ်မနောမှာ အသိမှန်၊ အမြင်မှန်
ရှိရင် လောဘ၊ ဒေါသစိတ်တွေ မဖြစ်အောင် စောင့်ထိန်းနိုင်ရန် မကောင်း
တဲ့ ကိုယ်မှုနှုတ်မှုတွေ ဖြစ်လာနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ အမှန်မသိတဲ့ အသိအလိမ္မာ
အမြော်အမြင်နည်းတဲ့ စိတ်ကြောင့် မကောင်းမှုတွေ ဖြစ်ရတာပဲ။ စင်စစ်
မကောင်းစိတ်ရဲ့ လှုံ့ဆော်မှု စေတနာ ပြင်းထန်လာလို့ ရုပ်ကိုယ်ကာယနဲ့
နှုတ်ကလိုက်ပြီး လှုပ်ရှားမှု ပြုရတယ်၊ မှန်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဂေါတမဗုဒ္ဓက
'မနောက'က ပိုပြီး အပြစ်ကြီးတယ်လို့ ပြောတာပဲ”

ဥပါလိသုက္ကယ်သည် တွေးရင်းမှ ဂေါတမဗုဒ္ဓကို ကြည်ညိုစိတ်
ပေါ်လာပြန်သည်။

“လူကောင်းဖြစ်အောင် လုပ်တာလဲ စိတ်မနောပဲ၊ လူဆိုးဖြစ်အောင်
လုပ်တာလဲ စိတ်မနောပဲ၊ စိတ်မနောမှာ ဒဿန အယူအဆ သဘောထား
တွေ ကွဲလွဲကြလို့ ငါတိုင်းနဲ့ တစ်တိုင်း၊ တစ်ပြည်နဲ့ တစ်ပြည်၊ လူမျိုး တစ်မျိုး
နဲ့ တစ်မျိုး၊ လူတစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး၊ တိုက်ကြ ခိုက်ကြ၊ သတ်ဖြတ်ကြတာတွေ

၁၃၂ နန္ဒာသိန်း၏ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

လုပ်နေတာပဲ၊ စိတ်မနောမှာ အသိမှန်၊ အမြင်မှန်ရှိဖို့ဟာ သိပ်အရေးကြီး တယ်။ အသိမှန် အမြင်မှန်မရှိတဲ့ မဟာဝီရ တစ်ယောက် သူ့ကိုယ်သူတော့ ဟုတ်လှပြီလို့ ထင်နေတယ်။ စိတ်ပိုင်းမှာ အသိအမြင်မှန် မရှိရင် ထင်ရာတွေ စွဲယူပြီး ထင်ရာတွေ လုပ်မှာပဲ” ဥပါလီသူကြွယ်ကတွေးရင်း သူ့ဆရာဟောင်း မဟာဝီရကို မြင်ယောင်နေမိပြန်သည်။

“ငါကတော့ ဂေါတမဗုဒ္ဓနဲ့ တွေ့လို့ အမြင်မှန်ရခဲ့ပြီ”

ဥပါလီသူကြွယ်သည် ဝမ်းသာလွန်းစွာဖြင့် ဂေါတမဗုဒ္ဓကို ထပ်၍ ကျေးဇူးတင်လိုက်ပြန်လေသည်။

မကြာမီ ဥပါလီသူကြွယ် စီးနင်းလာသော ယာဉ်ရထားသည် နေအိမ်ဝင်း တံခါးဝ သို့ ရောက်လာ၏။

တံခါးစောင့်သည် အသင့်ဆီးကြိုကာ ဝင်းတံခါးကို ဖွင့်ပေးလေ သည်။

ရထားထက်မှ ထူးထူးခြားခြား ကြွရေရနှင့် ဆင်းလာသော ဥပါလီသူကြွယ်ကို တံခါးစောင့်သည် အထူးအဆန်းသဖွယ် ငေးရပ်ကြည့် နေသည်။

“ဒီကို ခဏလာစမ်းပါဦး”

ဥပါလီသူကြွယ်သည် ငေးရပ်ကြည့်နေသော တံခါးစောင့်ကို လှမ်း၍ ခေါ်လိုက်၏။ တံခါးစောင့်သည် ဥပါလီသူကြွယ်အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လာပြီး နောက် အရိုအသေပြုကာ ရပ်နေလေသည်။

“တကယ်လို့ နိဂဏ္ဌတစ်ဦးဦးရောက်လာရင် ‘အရှင် - ရပ်ပါ။ မဝင် ပါနဲ့၊ ဒီကနေ့ကစပြီး ဥပါလီသူကြွယ်သည် ရဟန်း ဂေါတမရဲ့ တပည့်ဖြစ်သွား ပြီ၊ ဒါကြောင့် နိဂဏ္ဌတွေအတွက် တံခါးပိတ်ထားပါတယ်။ ရဟန်း ဂေါတမ ရဲ့ ရဟန်း ယောက်ျား၊ ရဟန်းမိန်းမ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ အတွက်တော့ အစဉ်ပဲ တံခါးဖွင့်ထားခိုင်းပါတယ်။ တကယ်လို့ ဆွမ်းအလိုရှိရင် ဒီမှာပဲ ရပ်နေ ပါ။ အရှင်အတွက် ဆွမ်းကို အတွင်းကဆောင်ယူလာပါလိမ့်မယ်’ လို့ပြော၊ ငါမှာတာကို မှတ်မိရဲ့လား”

“မှတ်မိပါတယ် အရှင်”

ဥပါလီသူကြွယ်သည် အိမ်အတွင်းသို့ ဝင်သွားလေသည်။

(သတ္တမအကြိမ်)

မြင့်မြတ်ရာသို့ ဘဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွားနိုင်သည့် စွမ်းအင် ၁၃၃

လူ့သတင်း လူ့ချင်းဆောင်ဟူသော စကားအတိုင်း ဥပါလိသူကြွယ်သည် ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ တပည့်ဖြစ်သွားပြီ ဟူသော သတင်းသည် မြို့တွင်းသို့ ပျံ့နှံ့သွားလေသည်။

ဒီဃတပဿီသည် ထိုသတင်းကို ကြားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သူ့ဆရာ မဟာဝီရထံ ရောက်လာခဲ့၏။

“အရှင် ကြားပြီးပလား၊ ဥပါလိသူကြွယ် ရဟန်းဂေါတမရဲ့ တပည့်ဖြစ်သွားပြီတဲ့ အရှင်၊ အရှင်မှာ အင်မတန် ထင်ရှားဂုဏ်ယူရတဲ့ တပည့် တစ်ယောက်တော့ လျော့သွားပြီ”

“မဖြစ်နိုင်ပါဘူး ဒီဃတပဿီ၊ ဥပါလိသူကြွယ်ဟာ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ တပည့်ဖြစ်သွားပြီဆိုတာ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး”

ဥပါလိသူကြွယ်ကို မိမိ အယူအဆ သဘောတရားတို့ကို ကောင်းစွာ သွန်သင် လေ့ကျင့်ပေးထားသောကြောင့် ရဟန်း ဂေါတမ၏ တပည့် အဖြစ် သို့ ဘယ်နည်းနဲ့မျှ မရောက်နိုင်ဟု မဟာဝီရက ယုံကြည်စိတ်ချထား၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ထပ်၍....

“မဖြစ်နိုင်ပါဘူး ဒီဃတပဿီ၊ ဖြစ်စားရှိရင် ရဟန်းဂေါတမကသာ ဥပါလိသူကြွယ်ရဲ့ တပည့်ဖြစ်ဖို့ရှိတယ်”

“ဒါဖြင့် ဟုတ်၊ မဟုတ် သေချာသိရအောင် ဥပါလိသူကြွယ်ဆီ ကျွန်ုပ်သွားကြည့်မယ်”

“ကောင်းတယ် ဒီဃတပဿီ၊ အခုပဲ သင်သွားချေ”

ဒီဃတပဿီသည် ချက်ချင်းပင် ဥပါလိသူကြွယ်အိမ်ဆီသို့ ထွက်လာခဲ့၏။

တံခါးစောင့်သည် ဒီဃတပဿီလာနေသည်ကို အဝေးမှပင် လှမ်း၍ မြင်နေလေသည်။

ဝင်းတံခါးဆီသို့ တည့်တည့်မတ်မတ်လျှောက်လာနေသော ဒီဃတပဿီကို တံခါးစောင့်သည် လှမ်း၍ တားလိုက်၏။

“အရှင် ရပ်ပါ မဝင်ပါနဲ့၊ ဒီကနေ့ကစပြီး ဥပါလိသူကြွယ်ဟာ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ တပည့်ဖြစ်သွားပါပြီ၊ ဒါကြောင့် နိဂဏ္ဌတွေအတွက်

၁၃၄ နန္ဒာသိန်းဝံ တိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

တံခါးပိတ်ထားပါတယ်။ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ ရဟန်းယောက်ျား၊ ရဟန်းမိန်းမ၊ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ တွေအတွက်တော့ အစဉ်ပဲ တံခါးဖွင့်ထားပါတယ်...။ တကယ်လို့ အရှင်က ဆွမ်းအလိုရှိတယ်ဆိုရင် ဒီကပဲ စောင့်ပါ။ လာပို့ပါလိမ့် မယ်”

ဒီဃတပဿီရင်ထဲ ဒေါသဖြင့် နင့်ခနဲ ဖြစ်သွား၏။

“ငါ ဆွမ်း မလိုပါဘူး” ဟု ပြတ်ပြတ်တောက်တောက်ပြောကာ ဒီဃ တပဿီသည် မဟာဝီရထံ ချက်ချင်းပြန်လာခဲ့၏။

အဆောက်အအုံအတွင်းသို့ ဒီဃတပဿီဝင်လာသောအခါ မိမိ အနီး သို့ရောက်အောင် မစောင့်တော့ဘဲ မဟာဝီရက လှမ်း၍ မေးလိုက်၏။

“ဘယ်လိုတဲ့တုံး ဒီဃတပဿီ”

ဒီဃတပဿီသည် ပရိသတ်တို့ဝိုင်းနေသော မဟာဝီရထံသို့ ကပ် သွားပြီးမှ အသံကို အနည်းငယ်နှိမ့်၍ ပြောလိုက်လေသည်။

“ဥပါလိသုက္ကယ်ဟာ တကယ်ပဲ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ တပည့် ဖြစ်သွား ပြီ အရှင်၊ အစက ကျွန်ုပ်မပြောဘူးလား၊ ရဟန်း ဂေါတမဟာ စိတ်ညှို့ တတ်ပါတယ်လို့၊ ဥပါလိသုက္ကယ်ကို မသွားပါစေနဲ့လို့ အတန်တန်ပြော ခဲ့သားပဲ၊ အခုတော့ ဥပါလိသုက္ကယ် ရဟန်းဂေါတမရဲ့ စိတ်ညှို့မိသွားပြီ”

“မဟုတ်တာတွေ ပြောနေပြန်ပြီ ဒီဃတပဿီ၊ ဥပါလိသုက္ကယ်ဟာ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ တပည့် ဖြစ်ကို ဖြစ်မသွားနိုင်ဘူး၊ ဖြစ်စားရှိရင် ရဟန်း ဂေါတမကသာ ဥပါလိသုက္ကယ်ရဲ့ တပည့် ဖြစ်မှာပါ”

“မယုံရင် အရှင်ကိုယ်တိုင်ပဲ သွားကြည့်ပါ”

“ကောင်းပြီ အခုပဲ ငါသွားမယ်၊ လာ သင်လဲ လိုက်ခဲ့”

မဟာဝီရသည် နောက်ပါ ပရိသတ်တို့နှင့်အတူ ဥပါလိသုက္ကယ်၏ နေအိမ်သို့ ထွက်ခွာလာခဲ့၏။

ဝင်းတံခါးသို့ မဟာဝီရနှင့် ပရိသတ်တို့ ရောက်သောအခါ တံခါး စောင့် သည် ဒီဃတပဿီ လာတုန်းကကဲ့သို့ပင် ပြောဆို၍ အတွင်းသို့ မဝင်ပါရန် ဟန့်တားလိုက်၏။

(သတ္တမအကြိမ်)

မြင့်မြတ်ရာသို့ ဘဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွားနိုင်သည့် စွမ်းအင် ၁၃၅

မဟာဝီရသည် ပရိသတ်အများတို့ပါလာသောကြောင့် ရှက်ခြင်း၊ ဒေါသဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့် မျက်နှာနီသွားလေသည်။

“အချင်း တံခါးစောင့် ဒီလိုဆို သင့် သခင် ဥပါလိသူကြွယ်ဆီ သွားပြီးတော့ မဟာဝီရနဲ့ ပရိသတ်တွေဟာ တံခါးမုခ်အပြင်မှာ ရပ်နေကြတယ်။ အရှင်နဲ့တွေ့ဖို့ မဟာဝီရက စောင့်နေတယ်လို့ တစ်ဆိတ်ဖြောချေစမ်းပါ”

တံခါးစောင့်သည် မဟာဝီရ၏ စကားကိုယူကာ ဥပါလိသူကြွယ်ထံ သွား၍ ရောက်သောအခါ အရိုအသေပြုပြီးနောက်

“အရှင် မဟာဝီရသည် ပရိသတ်များစွာနဲ့အတူ တံခါးမုခ်အပြင်မှာ ရပ်နေပါတယ်။ သူက အရှင်နဲ့ တွေ့လိုတယ်လို့ ပြောပါတယ် အရှင်”

“ဒါဖြင့်ရင် အလယ်တံခါးမုခ်မှာ နေရာသွားပြီး ခင်းချေ၊ ပြီးရင် ငါ့ကို လာပြောလှည့်”

တံခါးစောင့်သည် ပြန်ထွက်သွားပြီးနောက် မကြာမီ ဥပါလိသူကြွယ်ထံ တစ်ဖန်လာ၍ နေရာခင်းပြီးကြောင်း ပြောကြားလေသည်။

ဥပါလိသူကြွယ်သည် အလယ်တံခါးမုခ်ဆီသို့လျှောက်လာခဲ့၍ ရှေ့အကျဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးနေရာ၌ ထိုင်လိုက်ပြီးနောက် တံခါးစောင့်အား လှမ်း၍ ပြောလိုက်၏။

“မဟာဝီရနဲ့ ပရိသတ်တွေကို ဝင်လာခဲ့တော့လို့ ပြောလိုက်”

တံခါးစောင့်ထွက်သွား၍ မကြာမီ မဟာဝီရသည် ပရိသတ်များနှင့်အတူ ဥပါလိသူကြွယ် ရှိရာသို့ ဝင်လာ၏။

ယခင် အခါများက ဥပါလိသူကြွယ်သည် မဟာဝီရ ကြွလာပါက မြင်ရာအရပ်မှ ခရီးဦးကြိုပြုမြဲဖြစ်၏။ မဟာဝီရ ထိုင်ရာတွင် မဟာဝီရ၏ လက်မောင်းကို ယုယစွာ ဖေးမကိုင်တွယ် ပေးတတ်မြဲ ဖြစ်၏။ ယခုမူ ခရီးဦးကြို မပြုရုံမက မိမိထိုင်ရမည့် အမြင့်မြတ်ဆုံး၊ ရှေ့အကျဆုံးနေရာ၌ ဥပါလိသူကြွယ်က အခန့်သား ထိုင်နေသည်ကို မြင်လိုက်ရသောအခါ မဟာဝီရ

၁၃၆ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

သည် မခံချိုမခံသာ ဖြစ်သွားကာ မတ်တတ်စုံရပ်နေလိုက်၏။ ထိုအခါ ဥပါလီသူကြွယ်သည် မဟာဝီရသီသို့ လှမ်း၍ တည်ငြိမ်စွာနှင့် ပြောလိုက်၏။

“အရှင် နေရာတွေ အများကြီးရှိနေတာပဲ။ ထိုင်ချင်ရင် ထိုင်ပါ ပရိသတ်တွေလဲ ထိုင်ကြပါ”

မဟာဝီရသည် ဒေါသထောင်းခနဲ ထွက်သွားပြန်သည်။

“သူကြွယ် သင်ရူးနေသလား၊ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ၊ အစကတော့ ရဟန်းဂေါတမဆီသွားပြီး ဝှေ့ရမ်းပစ်လိုက်မယ်၊ ချေပလိုက်မယ်နဲ့ ကြိမ်းဝါး ပြီး သွားတယ်။ အခုပြန်လာတော့ ရဟန်းဂေါတမ တပည့်အဖြစ် နဲ့ ပြန်လာ တယ်။ သင်က ဘာနဲ့တူသလဲဆိုတော့ သူတစ်ပါး ဝှေ့စေ့ကို သင်းပစ်လိုက် မယ်၊ ကွပ်ပစ်လိုက်မယ်လို့ ကြိမ်းဝါးသွားတဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက်ဟာ ပြန်လာတော့ သူကိုယ်တိုင်က ဝှေ့စေ့ အထုတ်ခံလာရတာလို့ပဲ။ သင်ဟာလဲ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ စိတ်ညှို့မိပြီး လှည့်စားလွှတ်လိုက်ခြင်း ခံရတာ ဖြစ်မှာပဲ”

“အရှင် ကျွန်ုပ်ကို ရဟန်းဂေါတမ စိတ်ညှို့လွှတ်လိုက်တာ ကောင်းပါတယ်၊ မှန်ပါတယ်၊ အကျိုးရှိပါတယ်၊ ကျွန်ုပ်ရဲ့တစ်ဆွေတစ်မျိုး လုံးကိုလဲ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ စိတ်အညှို့ခံရစေချင်တယ်။ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ စိတ်ညှို့တာခံရရင် ကျွန်ုပ် ဆွေတွေမျိုးတွေအားလုံး အသိအလိမ္မာရှိသူတွေ ဖြစ်ကုန်ကြမှာပဲ။ ဘုရင်မင်းမြတ်တွေအားလုံးကိုလဲ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ စိတ်ညှို့ တာ ခံရစေချင်တယ်၊ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ စိတ်ညှို့တာခံရရင် ဘုရင်မင်းမြတ် တွေအားလုံး အသိမှန်၊ အမြင်မှန်တွေ မြင့်မြတ် ခိုင်ကျည်တဲ့ စိတ်နှလုံး ကောင်းတွေ ရပြီး သူတို့အုပ်ချုပ်တဲ့ တိုင်းပြည်နိုင်ငံတွေ တိုးတက် မှာပဲ။ အေးချမ်းမှာပဲ၊ အို တစ်လောကလုံးက သတ္တဝါတွေ အားလုံး ရဟန်း ဂေါတမရဲ့ စိတ်အညှို့ခံရရင် အကျိုးရှိမှာပါပဲ”

မဟာဝီရသည် ဒေါသဖြစ်လွန်း၍ တဆတ်ဆတ်တုန်ကာ ဥပါလီ သူကြွယ်အား ပြန်လှန်ပြောရန် စကားရှာမရဖြစ်နေသည်။

ဥပါလီသူကြွယ် စကားဆက်ပြန်သည်။

(သတ္တမအကြိမ်)

မြင့်မြတ်ရာသို့ တဝကို ရှေ့ဆောင်ခေါ်ယူသွားနိုင်သည့် စွမ်းအင် ၁၃၇

“အရှင် အသိနည်းတဲ့ လူတစ်ဦးဟာ ကလေးကစားစရာ မျောက်ရုပ်တစ်ရုပ်ကို ခဝါသည်ဆီယူသွားပြီး ‘ဟောဒီ မျောက်ရုပ်ကို ရိုက် နှက်လျှော်ဖွပ်ပြီး ဆေးဝါသုတ်ပေးပါ’ လို့ ခိုင်းတယ်။ ဒီတော့ ခဝါသည်က ‘မျောက်ရုပ်ဆိုတာ အရိုက်အနှက် အလျှော်အဖွပ် မခံနိုင်ဘူး’ လို့ ပြန်ပြော လိုက်တယ်။ တစ်ခါ အဝတ်ပုဆိုးကို ယူသွားပြီး ခဝါသည်ကို ‘ဒီအဝတ် ပုဆိုးကို ရိုက်နှက်လျှော်ဖွပ်ပြီး အရောင်ဆိုးပေးပါ’ လို့ ခိုင်းပြန်တယ်။ ဒီအခါ... ခဝါသည်က ‘အဝတ်ပုဆိုးကတော့ အလျှော်အဖွပ် အရိုက်အနှက်ခံတယ်။ ဆေးဆိုးလို့လည်းရတယ်’ လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ဒီလိုပဲ အရှင်..... မျောက်ရုပ် ဟာ အရိုက်အနှက် အလျှော်အဖွပ် မခံတာလိုဘဲ သင့်အယူအဆ သဘော တရားတွေဟာ အစစ်အဆေး အဝေဖန်မခံနိုင်တဲ့ တရားတွေလိုပဲလို့ ပြောရ မှာပဲ၊ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ အယူအဆ သဘောတရားတွေကတော့ အရိုက် အနှက် အလျှော်အဖွပ် ခံနိုင်တဲ့ အဝတ်ပုဆိုးလိုပဲ အစမ်းသပ်ခံနိုင် တယ်။ အစစ်အဆေး အဝေဖန်ခံနိုင်တယ်။ သက်သေအပြခံနိုင်တယ်”

မဟာဝီရသည် ဥပါလိသုကြွယ်၏ စကားကို ဆတ်ဆတ်ခါနာလျက် ရှိ၏။

“ဒီမှာ သူကြွယ် ဘုရင်မင်းမြတ်နဲ့ တကွ ဟောဒီ နာဠန္ဒ တစ်မြို့ လုံးက သင့်ကို ငါ မဟာဝီရရဲ့ တပည့်လို့ သိခဲ့တယ်။ အခု သင့်ကို ဘယ်သူ တပည့် ဖြစ်တယ်လို့ ငါမှတ်ယူရမလဲ”

ဥပါလိသုကြွယ်သည် နေရာမှ ထလိုက်၍ ပခုံးတစ်ဖက်၌ ကိုယ်ဝတ် ကို စံပယ်တင်လျက် ဂေါတမဗုဒ္ဓရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီပြီးနောက် “အရှင် မဟာဝီရ ကျွန်ုပ်ဘယ်သူတပည့်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိချင်ရင် နားထောင် ပါ” ဟုပြောကာ အောက်ပါအတိုင်း ရွတ်ဆိုလေတော့သည်။

“ကျွန်ုပ်သည် မြဲမြံသော၊ ပညာရှိသော မောဟကင်းဝေးသော၊ တွေးတော ယုံမှားခြင်း ကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ် ပေ၏။ ကျွန်ုပ်သည် လောကသားတို့ တပ်မက်စရာတို့ကို ပျို့အန်တော်မူပြီး သော၊ နက်နဲသော ဂုဏ်ရှိတော်မူသော၊ မာန်တံခွန်ကို အပြီးတိုင် ချထား တော် မူပြီးသော၊ စောင့်စည်းထားသော ကိုယ်စိတ် ရှိတော်မူသော၊ ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေရှိတော်မူသော၊ တည်ငြိမ်ရဲရင့်ခြင်း ရှိတော်မူသော၊

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၃၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ယဉ်ကျေးခြင်း ရှိတော်မူသော၊ ကောင်းသောစကားကို သာဆိုတော်မူတတ်
သော၊ ရသင့် ရအပ် - ရောက်သင့် - ရောက်အပ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို
ရတော် ရောက်တော်မူပြီးသော၊ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော
ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ တပည့် ဖြစ်ပေ၏။

ဤသို့ မဆုံးနိုင်သော ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ ဂုဏ်တို့ကို ရွတ်ဆိုနေသော
ဥပါလိသူကြွယ်ကို မဟာဝီရက

“သူကြွယ် ဘယ်တုန်းကများ ရဟန်းဂေါတမရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူး
တွေကို သိကုံးထားတာလဲ” ဟု မေးရင်း ခန့်လိုက်၏။

“ဒီလိုပါ အရှင် ပန်းမျိုးစုံတဲ့ ပန်းပုံကြီး ရှိနေရင် ကြိုက်ရာရွေး
ပြီး သိကုံးနိုင်တာလိုပါပဲ၊ ဂေါတမဗုဒ္ဓရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေက သိပ်များနေတော့
မပင်မပန်း ကြိုက်တဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို အလွယ်တကူ ယူပြီး သိကုံးရွတ်
ဆို နိုင်တာပါပဲ”

ဂေါတမဗုဒ္ဓအား ဥပါလိသူကြွယ် ဤသို့ ချီးမွမ်းပူဇော်ခြင်းကို
မဟာဝီရကြားသောအခါ သည်းမခံနိုင်လွန်းသောစိတ်ကြောင့် မဟာဝီရ၏
ခံတွင်းမှ လောလောပူသော သွေးတို့သည် အန်ထွက်လာကြ၏။

ဥပါလိသူကြွယ်သည် မဟာဝီရနှင့် ပရိသတ်ကို နှုတ်ပင်မဆက်တော့
ဘဲ မိမိအိမ်ဆီသို့ လျှောက်သွားလေတော့သည်။ *

* မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဂဟပတိဝဂ်မှ - ဥပါလိသူတ်ကို စိတ်စေတနာ၏ အရေးကြီးမှု၊ စိတ်စွမ်းအင်၏
အရေးကြီးမှုကို ပေါ်လွင်စေလို၍ အတန်ငယ် ပြုပြင်ပြီး ရေးသားပါသည်။

(သတ္တမအကြိမ်)

အပိုင်း (၅)

ဆင်ခြင်ဉာဏ် အသိဉာဏ်တို့၏
အခန်းကဏ္ဍနှင့် ယင်းတို့၏ အကန့်အသတ်

အခွံလျှင် အနှစ်ရှိသော (ဝါးပင်
ကျွပ်စသော) အပင်ကို မိမိ၏အသီး
သည် ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ မိမိကိုယ်တွင်း၌
ဖြစ်ကုန်သော လောဘ၊ ဒေါသ၊
မောဟတရား တို့သည် မကောင်း
သော စိတ် ရှိကုန်သော သတ္တဝါကို
ညှဉ်းဆဲ ဖျက်ဆီးကုန်၏။

တောလသုတ်၊ တောသလ သံယုတ်။

အခန်း (၁၀)

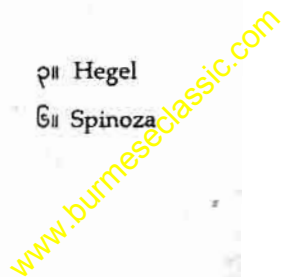
ဆင်ခြင်ခြင်းတရားဖြင့် မထိန်းချုပ်နိုင်သော
အရာများကို ထိန်းချုပ်နိုင်သော ကျင့်စဉ်

အနောက်တိုင်း ဒဿနပညာရှင် အများစုသည် ဆင်ခြင်ခြင်း တရား^၁ (ဝါ) အသိဉာဏ်^၂ ၏အရေးပါမှုကို ထိပ်တန်းတင်၍ ဖော်ပြတတ် ကြ၏။ ဆယ်ကိုးရာစဉ် ဂျာမန် ဒဿနပညာရှင်ကြီး ဟေဂယ်^၃ က ဆင်ခြင် ခြင်းတရားကို အဆင့်အမြင့်ဆုံး အထိ မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့သောကြောင့် ဆယ်ကိုး ရာစုကို ဆင်ခြင်ခြင်းတရား ကြီးစိုးသောခေတ်^၄ ဟုပင် ခေါ်ကြသည်။ ဟေဂယ်က “ဆင်ခြင်နည်းကျခြင်းသည် အမှန်တရားဖြစ်၍ အမှန်တရား သည် ဆင်ခြင်နည်းကျခြင်းဖြစ်သည်” ဟုပင် ဆိုသည်။

ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်ကို ရှေ့တန်းတင်ကြသော အနောက် တိုင်း တွေးခေါ်ရှင်တို့ အလိုအရ “အမှန်တရားကို သိမြင်နိုင်ရန် ဆင်ခြင်ခြင်း တရားကို အသုံးပြုရမည်။ ဆင်ခြင်နည်းကျလျှင် အမှန်တရားကိုသိမြင် နိုင်သည်။ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်တရားသို့ ရောက်နိုင်သည်” ဟု ယူဆကြ သည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌လည်း ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိမှ (ဝါ) အသိဉာဏ် ရှိမှ မှန်ကန်သော အပြုအမူတို့ကို ပြုမူနိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

ဆင်ခြင်ခြင်း အဓိက ဝါဒီများဖြစ်ကြသည့် ဒေကား^၅၊ စပင်နိုဇာ^၆ စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များက အပြုအမူတို့၏ မှန်မှု၊ မှားမှု၊ ကောင်းမှု၊ ဆိုးမှုတို့သည် အသိဉာဏ်၏ ဆုံးဖြတ်မှုအပေါ်၌ ပဓာနအားဖြင့် မူတည်ကြောင်း၊ အသိ ဉာဏ် ဆင်ခြင်ဉာဏ် မှန်ကန်ပါမှ အပြုအမူတို့ကို ကောင်းမွန်စွာ၊ မှန်ကန်စွာ ပြုမူနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း အလေးပေး ဖော်ပြကြ၏။

၁။ reason
၂။ intellect
၃။ The Age of Reason
၄။ Hegel
၅။ Descartes
၆။ Spinoza
F 15 လှိုင်းသစ်စာပေ (သတ္တမအကြိမ်)

သို့ရာတွင် မျက်မှောက်ခေတ် အနောက်တိုင်း ဒဿနပညာရှင်များသည် ဆင်ခြင်ခြင်း တရားအပေါ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်အပေါ် အယုံအကြည်မဲ့လာခဲ့ကြသည်။ ဆင်ခြင်ခြင်းတရားသည် အမှန်တရားကို ထာဝစဉ် မပေးနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြကာ ဆင်ခြင်ခြင်းတရားကို ဆန့်ကျင် ပစ်ပယ်လာကြသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရား အရာ၌လည်း ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်သလောက် အရေးမပါကြောင်း သိမြင်လာကြသည်။ စင်စစ် လက်တွေ့ဘဝ၌ လူတွင် ဆင်ခြင်တရားထက် အစွဲဥပါဒါန်များ၊ ပုဂ္ဂလဆန္ဒစွဲများ၊ ခံစားချက်များက ပို၍ စိုးမိုးနေသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်၏။ ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် အတ္တဟိတ လွန်ကဲသော အပြုအမူသည် မကောင်းမှန်း သိတတ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် အစွဲအမျိုးမျိုးနှင့် တဏှာလောဘ၏ တိုက်တွန်း လွှမ်းမိုးမှုကြောင့် အတဟိတလွန်ကဲသော အပြုအမူကို ပြုမူတတ်ခြင်းတို့က အကြိမ်များလျက်ရှိ၏။ တစ်ပါးသူတို့ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ မကောင်းမှုကို ပြုခြင်းသည် မကောင်းဟု ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်က သိတတ်ကြ၏။ သို့ပါလျက် တစ်ပါးသူတို့ ဆိတ်ကွယ်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် မကောင်းသော အပြုအမူကို ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်နှင့် အခါများစွာ ပြုမိတတ်ကြ၏။ ကာမရာဂတို့နှင့် ပတ်သက်သော မလျော်သည့် အတွေးအကြံများသည် မကောင်းသော သဘောများဖြစ်သည်ဟု အတော်အတန် သိမြင်ကြသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ကာမရာဂနှင့် ပတ်သက်၍ မလျော်သည့် အတွေးအကြံများဖြင့် လွန်ကျူးဖောက်ပြန်မိတတ်ကြ၏။

မာန ထောင်လွှားခြင်းသည် မကောင်းမှန်း ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် အတော်အတန်သိတတ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် မျိုးရိုးဇာတိနှင့် ပတ်သက်၍ ဇာတိမာန်တက်နေတတ်ကြ၏။ ဘာမျှ မပြောပလောက်သည့် ပစ္စည်း ဥစ္စာအပေါ်၌ပင် ပညာမာန်တက်ကာ ငါသိတယ်၊ ငါတတ်တယ်၊ ငါ့လောက် သူတို့ မသိကြဟု ထင်လျက် မာန်တက်နေတတ်ကြ၏။

ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် တစ်ပါးသူအပေါ် မလိုတမာ နှင့် မနာလိုခြင်း တို့သည် မကောင်းသော အပြုအမူများဖြစ်

(သတ္တမအကြိမ်)

မထိန်းချုပ်နိုင်သော အရာများကို ထိန်းချုပ်နိုင်သော ကျင့်စဉ် ၁၄၃

ကြောင်း သိတတ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ကိုယ့်ထက် သူတစ်ပါးက ပညာအရာ၊ ဥစ္စာအရာ၊ အဆင်းအရာ၊ ရာထူးအရာ၊ ကျော်ကြားမှု အရာ၌ သာလွန် သွားပါက ကျွန်ုပ်တို့သည် မနာလို ဖြစ်ကြ၏။ အခံခက်နေတတ်ကြ၏။ တစ်ဖက်သူတို့အပေါ် ငြူစူစောင်းမြောင်းခြင်းကိုလည်း ပြုတတ်ကြ၏။ မနာလို ဝန်တိုမှုတို့ဖြင့် လူသည် သူတစ်ပါး အပြစ်ကို အမြင်တတ်ဆုံး သတ္တဝါ ဖြစ်သည် ဟူသော အဆိုကို လက်တွေ့ဘဝ၌ ကျွန်ုပ်တို့ ငြင်းနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် သူတစ်ပါး အပြစ်ကို မပြောသင့်ကြောင်း ဆင်ခြင် ဉာဏ်အားဖြင့် သိတတ်သော်လည်း အချိန်များစွာ၊ နေရာများစွာ၌ သူတစ်ပါး အပြစ်ကိုချည်း ပြောနေတတ်ကြ၏။ ကိုယ့်အပြစ်၊ ကိုယ့်ချွတ်ယွင်းချက်ကိုမူ အတတ်နိုင်ဆုံး ကျွန်ုပ်တို့ ဖုံးကွယ်နေတတ်ကြ၏။ အောက်ပါ ဗုဒ္ဓစကားသည် ကျွန်ုပ်တို့ တစ်ဦးချင်းအတွက် ရည်ညွှန်းသော စကား ဖြစ်နိုင်ရာပေသည်။

“သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကို မြင်လွယ်၏။ မိမိ အပြစ်ကို ကား မြင်နိုင်ခဲ၏။ ထိုသူတို့သည် ဖွဲ့ကို လွင့်သကဲ့သို့ သူတစ်ပါး ၏ အပြစ်ကို လွင့်၏။ စဉ်းလဲသော ငှက်မုဆိုးသည် ကိုယ်ကို (သစ်ရွက် စသည်ဖြင့်) ဖုံးလွှမ်း သကဲ့သို့ မိမိအပြစ်ကိုကား ဖုံးလွှမ်း၏။” *

ဝန်တို မစ္ဆရိယဖြစ်ခြင်းသည် မကောင်းဟု ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိ ဉာဏ်ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ သိတတ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုမြတ်နိုး ချစ်ခင်သည့် သူကို တစ်ပါးသူက ချစ်ခင်သွားမည်ကိုပင် ဝန်တို မိတတ်ကြ၏။ သူတစ်ပါး ဂုဏ်တက်မည်ကို တွေး၍ ဝန်တိုမိတတ်ကြ၏။ အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်က ကိုယ်တတ်သည့် ပညာကို တစ်ဖက်သူအား ပေးခြင်း၊ ပညာဖြန့်ဖြူးခြင်းသည် ကောင်း၏ဟု သိ၏။ သို့ရာတွင် တကယ် လက်တွေ့၌ ကိုယ်တတ်သည့် ပညာလေးကိုပင် တစ်ဖက်သူအား မပေးရက်၊ ပညာမဖြန့်ဖြူးရက်ဖြင့် ဝန်တိုမိတတ်ကြ၏။ တစ်ပါးသူက မိမိထက် တော်သွားမည်၊ ပို၍ တတ်သွားမည်၊ ပို၍ သိသွားမည်ကိုလည်း စိုးရိမ် ကြောင့်ကြ ဖြစ်တတ်ကြ၏။ ပညာဖြန့်ဖြူးရသည့် အခါ၌လည်း နှုတ်မှ စေတနာ မေတ္တာထား၍ ဖြန့်ဖြူးပါသည်ဟု စေတနာ မေတ္တာစကားတို့ကို

* ဓမ္မပဒ

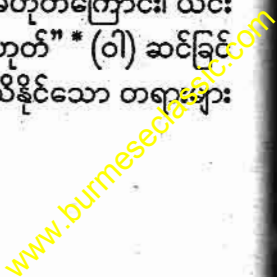
၁၄၄ နန္ဒာသိန်းလံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

လှိုင်လှိုင်ကြီး ပြောကြသော်လည်း တကယ်က ကိုယ်တတ်ကြောင်း၊ တော်ကြောင်း ပြလိုခြင်း၊ အထင်ကြီးခံလိုခြင်းတို့က များလျက် ရှိနေတတ်ကြ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းများသည် အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကို အစွဲ ဥပါဒါန်များ၊ ခံစားမှုများက အနိုင်ယူ စိုးပိုင်လျက် ရှိသည်ဟူသော အချက်ကို အထင်အရှား ဖော်ပြနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် မျက်မှောက်ခေတ် ဒဿနပညာရှင် အများအပြားသည် ဆင်ခြင်ခြင်းတရားကို ဆန့်ကျင်ပစ်ပယ်လာခဲ့သည်။ ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်သည် အစွဲ ဥပါဒါန်နှင့် ခံစားမှု၏ စိုးမိုးမှုကို ခံနေရသောကြောင့် လူမှုပြဿနာများကို ခိုင်လုံစွာ မဖြေရှင်းနိုင်ကြောင်း သက်သေပြလာကြသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရား အရာ၌လည်း အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်သည် ထင်သလောက် အသုံးမဝင်ကြောင်း ဖော်ပြလာကြသည်။ လူ၏ ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်ကို ပုဂ္ဂလ ဆန္ဒစွဲများ၊ ခံစားမှုများက အနိုင်ယူပြဋ္ဌာန်းနိုင်ကြောင်း တင်ပြလာကြသည်။

ဗုဒ္ဓဒဿနသည် ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်သည် များစွာ အရေးပါသည်ဟု ခံယူသောဝါဒဖြစ်သည်။ အပြုအမူတို့ကို ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ ပြုမူနိုင်ရန်အတွက် အခြေအနေ အခြင်းအရာတို့ကို ယထာဘူတကျကျ ခွဲခြားသိမြင်မှု၊ ဆင်ခြင်နိုင်မှုသည် အထူး လိုအပ်သည်ဟု ခံယူသောဝါဒ ဖြစ်သည်ကို အထက်နေရာများစွာတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓ ဒဿနသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်ကို တစ်စုံတစ်ရာသော အတိုင်းအတာအထိမျှသာ အရေးပါသည်ဟု ခံယူသော ဝါဒ ဖြစ်လေသည်။ ဗုဒ္ဓဒဿန အလိုအရ ပရမတ္ထ သဘာဝတို့ကို သိမြင်ရေး၌ ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ကျင့် သီလဆိုင်ရာ နှုန်းစံတန်ဖိုးတို့ကို ပိုမိုမှန်ကန်စွာ သိမြင်ရေး၌ ဖြစ်စေ၊ အပြုအမူ တို့၌ ရှိသော တန်ပြန်သက်ရောက်မှု နိယာမ တို့ကို တိတိပပ သိမြင်ရေး၌ ဖြစ်စေ ဆင်ခြင်ဉာဏ်သည် များစွာထိရောက်ခြင်း မရှိလှချေ။ ဗုဒ္ဓသည် မိမိ တွေ့ခဲ့သော ပရမတ္ထသဘာဝများ၊ အပြုအမူ ကံသင်္ခါရတို့၏ တန်ပြန် အကျိုး သက်ရောက်မှု သဘာဝများ(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘာဝများ) အစရှိသည်တို့သည် ဆင်ခြင်ကြံဆရုံမျှဖြင့် သိနိုင်သော သဘာဝတ္ထများ မဟုတ်ကြောင်း၊ ယင်း သဘာဝတို့သည် “တက္ကိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျက်စားရာ မဟုတ်” * (ဝါ) ဆင်ခြင် စဉ်းစားခြင်းအားဖြင့် ယုတ္တိဗေဒ၊ တက္ကဗေဒအားဖြင့် သိနိုင်သော တရားများ မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့၏။

* 'ပါသရာသံသုတ် - ဩပမ္မဝဂ် - မူလပဏ္ဏာသ။

မထိန်းချုပ်နိုင်သော အရာများကို ထိန်းချုပ်နိုင်သော ကျင့်စဉ် ၁၄၅

ဗုဒ္ဓ ဒဿန အလိုအရ မမှန်သော၊ မကောင်းသော အပြုအမူတို့ကို မပြုမူ၊ မပြောဆို၊ မကြံစိမိအောင်မှာ ဆင်ခြင်ဉာဏ်မျှဖြင့် ရနိုင်သည် မဟုတ်ချေ။ ဣန္ဒြိယ သံဝရ ကဲ့သို့သော သီလဖြင့် စောင့်ထိန်းခြင်းများလည်းရှိ၏။ ဣန္ဒြိယ သံဝရ သီလဖြစ်ဖို့ရန်မှာလည်း ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ် ပါဝင်ပါမှ အပြည့်အစုံ ဖြစ်နိုင်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် စိတ်တိုခြင်း၊ ဒေါသဖြစ်ခြင်းတို့သည် မကောင်းမှန်း၊ အများအားဖြင့် သိကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့အပြုအမူများအနက် ဒေါသသည် အသိသာဆုံးနှင့် အရုပ်ဆိုး အကျည်းတန်ဆုံးသော သဘော၊ အကျည်းတန်သော သဘောဖြစ်သည်ဟု သိပါလျက်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အကြိုက်နှင့် မကိုက်ညီသည့်အခါ ဖြစ်လိုဆန္ဒနှင့် ဖြစ်လာမှုတို့ လွဲချော်သွားသည့်အခါ ဒေါသထောင်းခနဲ ဖြစ်ကြ၏။ ကိုယ်လက်တို့ လှုပ်ရှားကာ ဓားဆွဲ၊ တုတ်ဆွဲအထိ ဖြစ်တတ်ကြ၏။ နှုတ်မှလည်း လွန်စွာ အကျည်းတန်သော၊ ယုတ်မာသော၊ သာယာသံ နည်းနည်းမျှ မပါသော ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းမှုများသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းများသည် အသိဉာဏ်ကို ခံစားမှုများ၊ ဆန္ဒစွဲများ စသည့် မောဟတရားများက လွှမ်းမိုးသွားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကို တွေဝေယောင်မှားမှု မောဟကလွမ်းမိုးဖိစီးခြင်းကြောင့် မတော်ဒေါသတို့ ဖြစ်ရသကဲ့သို့ မတော်လောဘ၏ တိုက်တွန်းမှုတို့လည်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်လျက် မိမိဘဝ မြင့်မားတိုးတက်ရေးအတွက် တစ်ပါးသူကို သိသိသာသာဖြစ်စေ၊ မသိမသာ နောက်ကွယ်မှ ဖြစ်စေ ပျက်စီးသွားအောင် ဖျက်ဆီးခြင်း၊ တစ်ပါးသူ အပေါ် မတရားအမြတ်ထုတ်ခြင်း၊ တစ်ပါးသူအား သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲ၍ လုယက် ဖျက်ဆီးခြင်း၊ မတရား စီးပွားရှာခြင်းတို့ကိုလည်း ပြုမိတတ်ကြ၏။ မဟုတ်ကို အဟုတ်ထင်၊ ဟုတ်သည်ကိုတော့ မဟုတ်ထင်ကာ ယုတ်မာသော ကာမဂုဏ်လွန်ကျူးမှုများ၊ ဖောက်ပြန်မှုများကိုလည်း ပြုတတ်ကြ၏။

ဗုဒ္ဓဝါဒီများသည် အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်က မောဟကို လွှမ်းမိုးဖိစီးနိုင်ပုံကို လည်းကောင်း၊ ထိုမောဟကြောင့်ပင် အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကို ဒေါသတရား၊ လောဘတရားတို့က လွှမ်းမိုးနိုင်ပုံကိုလည်းကောင်း အောက်ပါ သာဓကဖြင့် ဖော်ပြတတ်ကြ၏။

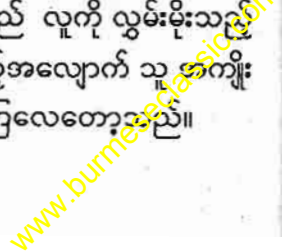
(သတ္တမအကြိမ်)

၁၄၆ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

တွေဝေခြင်း-မောဟတည်းဟူသော ထိုင်းမှိုင်းခြင်း၊ အဆီယစ်ခြင်းကြောင့် အခြေအနေကို မစူးစမ်း မဆင်ခြင်နိုင်ဘဲ ဆင်တစ်ကောင်သည် တစ်ခုသော မြေပြင်၌ လှဲအိပ်လိုက်၏။ ထိုဆင်သည် မြွေတွင်းကို ပိတ်၍ လှဲအိပ်မိလျက်သား ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ ဤတွင် တွင်းထဲ၌ ရှိသော မြွေသည် မိမိတွင်းကို ထွက်ပေါက်မရှိအောင် ပိတ်ထားရကောင်းလား ဟူသော ဒေါသဖြင့် ဆင်အား ကိုက်ပေါက်လိုက်၏။ ထိုသို့ ဒေါသဖြင့် မြွေ၏ ကိုက်ပေါက်ခံရမှုကြောင့် ဆင်သည် အဆိပ်တက်ကာ မြွေတွင်းကို ပိတ်မိလျက်သား သေဆုံးသွားလေသည်။ ဆင်သည် တွင်းကို ပိတ်မိလျက်သား သေဆုံးနေသောကြောင့် မြွေသည်လည်း တွင်းမှ မထွက်နိုင်ဘဲ အစာငတ် ရေငတ်ဖြစ်ကာ သေဆုံးသွားလေသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်တို့ ဖြစ်ပျက်ရာ နေရာသို့ မြေခွေးတစ်ကောင် ရောက်လာ၍ သေဆုံးနေသော ဆင်ကို မြင်တွေ့ရလေသည်။ ထိုအခါ မိမိစားမကုန်တော့သော အသားစု၊ အသားပုံကြီး အဖြစ် ဆင်သေပေါ် လောဘတက်လျက် ဆင်၏ ဝစ္စပေါက်မှဝင်ကာ ဆင်သားကို လောဘတကြီးဖြင့် စားနေလေသည်။ သို့ရာတွင် ရက်အတန်ငယ်ကြာသောအခါ ဆင်ရေသည်နေပူရှိန်ကြောင့် တဖြည်းဖြည်း မာကျောကာ ကျုံ့၍ လာသောကြောင့် ဆင်ကိုယ်တွင်းမှ မြေခွေးအတွက် ထွက်ပေါက် မရှိဖြစ်လာ၏။ ဤတွင်မှ သေဘေးကို ကြောက်သော မြေခွေးသည် ဆင်ကိုယ်အတွင်းမှ အတင်း ရုန်းကန်ထွက်လေရာ ၎င်းကိုယ်မှ အရေအသားများ စုတ်ပြတ်ကုန်လျက် မကြာမီပင် သွေးသံရဲရဲဖြင့် သေဆုံးသွားလေသည်။

အထက်ပါ သာဓက ပုံပြင်ကို ဖော်ပြ၍ ဗုဒ္ဓဝါဒီများသည် လောဘမှု၊ ဒေါသမှု၊ မာနမှုများသည် အခြေအနေ အခြင်းအရာတို့ကို အမှား အမှန်၊ အကောင်း အဆိုး ခွဲခြား၍ မသုံးသပ်နိုင်တော့အောင် ဆင်ခြင်ဉာဏ် အပေါ် လွှမ်းမိုး ဖုံးပိတ် ကာဆီးသွားနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြတတ်ကြ၏။ ထိုလောဘအစရှိသော လူ၏ အစွဲ ဥပါဒါန်များ ခံစားမှုများသည် လူကို လွှမ်းမိုးသည့်အခါ လူ့ အပြုအမူများသည် မှားယွင်းကုန်ကြသည့်အလျောက် သူ့ အကျိုးမရှိ၊ ကိုယ်လည်း အကျိုးမရှိ များလည်း ဖြစ်ကုန်ကြလေတော့သည်။

(သတ္တမအကြိမ်)

မထိန်းချုပ်နိုင်သော အရာများကို ထိန်းချုပ်နိုင်သော ကျင့်စဉ် ၁၄၇

ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ မနှစ်သက်သော မြင်လိုဆန္ဒနှင့် မကိုက်ညီသော အမြင်ကို မြင်ရသည့်အခါ မကျေနပ်မှု ဒေါသတို့သည် ဖြစ်လာကြ၏။ ထိုဒေါသမှုတို့ ဆက်၍ ဆက်၍ ဖြစ်ခွင့်ရပါက ဒေါသ အထုအထည်တို့ ကြီးလာကာ လွဲမှားသော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှုတို့သည်လည်း လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။ နှစ်သက်သော တက်မက်ဖွယ်သော အမြင်ကို မြင်ရသည့်အခါ လောဘ တဏှာတို့ သည် ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။ ထိုလောဘ တဏှာတို့ ဆက်၍ ဆက်၍ ဖြစ်ခွင့်ရပါက လောဘတဏှာ အထုအထည် ကြီးလာကာ လွဲမှားသော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှုတို့သည်လည်း လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။ ထိုနည်းတူ... ကျွန်ုပ်တို့ မနှစ်သက်သော ကြားလိုသည့် ဆန္ဒနှင့် မကိုက်ညီသော (မိမိအား ဖော်ကား ပြစ်တင်သည့် ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်းသည့်) အသံကို ကြားရသည့်အခါ မကျေနပ်မှု ဒေါသတို့သည် ဖြစ်လာ၏။ ထိုဒေါသမှုတို့ ဆက်၍ ဆက်၍ ဖြစ်ခွင့်ရပါက ဒေါသ အထုအထည် ကြီးလာကာ လွဲမှားသော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှုတို့သည်လည်း လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။ နှစ်သက်သော၊ တက်မက်ဖွယ်သော အသံကို ကြားရသည့်အခါ လောဘတဏှာသည် ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။ ထိုလောဘ တဏှာတို့ ဆက်၍ ဆက်၍ ဖြစ်ခွင့်ရပါက လောဘတဏှာ အထုအထည် ကြီးလာကာ လွဲမှားသော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု တို့သည်လည်း လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။ ထိုနည်းတူ... အခြားအခြား သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့ အထိ စသည်တို့ အပေါ်၌လည်း ဒေါသမှု၊ တဏှာ လောဘ မှုတို့ဖြင့် အစွဲဥပါဒါန် အမျိုးမျိုး တို့ ထုထည်ကြီးမားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်၍ လွဲမှားသော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှုတို့သည် လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်ကြမည် ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓ ဒဿနအလိုအရ မတော်လောဘ၊ မတော် ဒေါသ စသည်တို့ မဖြစ်ပေါ်အောင် ထိုလောဘ၊ ဒေါသ စသည်တို့ကြောင့် မှားယွင်းသော အပြုအမူတို့ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်သော စိတ်အချရဆုံး ကျင့်စဉ် တစ်ခုရှိ၏။ ယင်းမှာ သတိပဋ္ဌာန် ကျင့်စဉ် (ဝါ) ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်ပင် ဖြစ်လေသည်။

အခန်း(၈) တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မြင်သည့်စိတ်၊ ကြားသည့် စိတ် စသည့် စိတ်များ ရှိသည့်အခိုက်တွင် သတ္တဝါ၌ ဘဝင်စိတ်ချည်း မပြတ် ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် မြင်စရာပေါ်လာသည့်အခါ၌ ထိုဘဝင်စိတ်သည် ရပ်တန့် သွား၍ မျက်စိ၌ ကျရောက် ထင်ပေါ်လာသော အဆင့်တို့

(သတ္တမအကြိမ်)

နုလုံးသွင်း ဆင်ခြင်သော စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုစိတ် ချုပ်သွားသော အခါ မြင်သည့်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုစိတ်ပြီးသောအခါ မြင်ရသည့် အာရုံကို လက်ခံ နုလုံးသွင်းသည့်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုစိတ်ပြီးသောအခါ မြင်ရသည့် အဆင်းကို စုံစမ်းသော စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုစိတ်ပြီးသောအခါ မြင်သော အဆင်းအာရုံကို “ကောင်းသည်၊ ဆိုးသည်” စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည့် စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုဆုံးဖြတ်သည့် စိတ် ပြီးသောအခါ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အားလျော်စွာကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောများသည် ပြင်းထန်သော အဟုန်ဖြင့် ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ထပ်ခါထပ်ခါ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုဇော ခုနစ်ကြိမ်ဆုံးသွားသောအခါ ၎င်းတို့၏ အာရုံကိုပင် နောက်ယောင်ခံ၍ အာရုံပြုသော စိတ် နှစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုစိတ် နှစ်ကြိမ် (တဒါရုံနှစ်ကြိမ်) ပြီးသွားသောအခါ စောစောက ဘဝင်စိတ်မျိုး ပြန်လည် ဖြစ်ပေါ် ပြန်၏။ ထိုစိတ်အစဉ်၌ ဆင်ခြင်သည့် စိတ်မှစ၍ နောက်ဆုံး ဘဝင်စိတ် အထိ စိတ် ၁၄-ကြိမ်မျှပါ၏။ ထိုစိတ် - ၁၄ ကြိမ် စုစုပေါင်းသည် မြင်ဝီထိ တစ်ခုဖြစ်၏။

ဝိပဿနာ အားထုတ်သူသည် မြင်ဝီထိဖြစ်၍ ဘဝင်စိတ် ပြန်ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် “မြင်သည်” ဟုသိအောင် ရှုမှတ်မှု ဝိပဿနာစိတ် ဖြစ်ရမည်ဖြစ်၏။ ဆိုလိုသည်မှာ မြင်စိတ် ဖြစ်ပြီးလျှင် ဖြစ်ပြီးချင်း (ဝါ) ချက်ချင်းပင် “မြင်သည်” ဟုသိအောင် သတိက ရှုမှတ်ရမည် ဖြစ်၏။ ထို့အတူ ကြားခြင်း၊ နံခြင်း၊ လျက်ခြင်း၊ ထိတွေ့ခြင်း တို့၌လည်း ဖော်ပြခဲ့သော စိတ် ၁၄-ကြိမ်တို့ ပါဝင်လျက် သက်ဆိုင်ရာ ကြားမှု၊ နံမှု၊ ဝီထိများ ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။ ထိုအခါတွင်လည်း ကြားစိတ်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း ‘ကြားသည်’ ဟု သိအောင် ရှုမှတ်ရ၏။ လျက်ပြီးလျှင် (ရသာစိတ် ဖြစ်ပြီးလျှင်)လျက်ပြီးချင်း ‘လျက်သည်’ ဟု သိအောင် ရှုမှတ်ရ၏။ ထိတွေ့ပြီးလျှင် ထိတွေ့ပြီးချင်း ‘ထိတွေ့သည်’ ဟု သိအောင် ရှုမှတ်ရ၏။ ထို့အတူ မနောဒွါရဖြင့် စိတ်ကူးကြံစည်မှု ဖြစ်လျှင်လည်း ဖြစ်ပေါ်ပြီးလျှင် ဖြစ်ပေါ်ပြီးချင်း ‘စိတ်ကူးကြံစည်သည်’ ဟု သိအောင် ရှုမှတ်ရ၏။ (ဝါ) ဝိပဿနာစိတ် ဖြစ်ရမည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဝိပဿနာစိတ် မဖြစ်ပါက အခြားအခြားသော ဗြုပ်ဝီထိ၊ အမည်ဝီထိ တို့ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ် သွားနိုင်လေသည်။ ထိုအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော

(သတ္တမအကြိမ်)

ခြပ်၊ အမည်စသည်တို့ကို စွဲလမ်းမှု၊ တပ်မက်မှု၊ မကျေနပ်မှု၊ မနာလိုမှု၊ ဝန်တိုမှု၊ မာနထောင်မှု၊ အပြစ်မြင်မှု၊ ဒေါသဖြစ်မှု စသည့် ကိလေသာတို့ ဝင်လာမည် ဖြစ်၏။

ဥဒါဟရုဏ်အားဖြင့် ... လူတစ်ဦးကို မြင်လိုက်သည် ဆိုအံ့၊ ထို့နောက် “ဤလူကား ဦးဘပင်တည်း၊ သူသည် ငါ့အား လှုပ်အလယ်၌ အရှက်ရအောင် နှစ်ကြိမ်မျှ စော်ကားခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဤလူမျိုး လောကတွင် ရှိနေခြင်းသည် မြေလေးရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤမျှ မကောင်းပါလျက် ဤလူကား ပျက်စီး နိုင်ခဲ့လှသည်၊ ဒုက္ခနှင့် တွေ့ခဲ့လှသည်၊ ယခုတစ်ခါ အခွင့် ကြုံလျှင် ဤလူကို ပြန်၍ လက်စားချေလိုက်မည်” စသည်ဖြင့် တွေးတောမိ၏။ တွေးမိသော အစဉ်တလျှောက်၌ ဒေါသ၊ မောဟ စသည့် ကိလေသာတရားတို့သည် လိုက်ပါ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏။ ထိုဒေါသ မောဟတို့ကြောင့် ကိုယ်အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နှုတ် အားဖြင့် ဖြစ်စေ ကြမ်းကြုတ်သော အပြုအမူများကိုလည်း ပြုမူနိုင်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းသည် ‘မြင်ခြင်း’ မြင်ခိုက် မြင်ဝီထိ ဆုံးလျှင် ဆုံးချင်း ဝိပဿနာ မရှုနိုင်မှု (ဝါ) ဝိပဿနာဖြင့် မြင်ခိုက်၌ ရပ်၍ ရှေ့ဆက်မသွားအောင် မဖြတ်တောက် လိုက်နိုင်မှုကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ မဖြတ်တောက်လိုက်နိုင် မှုကြောင့်ပင် ‘မုန်းစရာလူ’ တည်းဟူသော သံဏ္ဍာန်ခြပ်ဝီထိ၊ မုန်းစရာ ‘ဦးဘ’ ဟူသော အမည်ဝီထိတို့ အထပ်ထပ် ဖြစ်ပေါ်ကာ ဒေါသ၊ မောဟ တို့ ဖြစ် ကြရ ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုဒေါသတို့ ပြင်းထန်လာပါက ကိုယ်၊ နှုတ်ဆိုင်ရာ ကြမ်း တမ်းသော အပြုအမူများ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်လေသည်။ ထိုနည်းတူ အခြားသော ကြားမှု၊ နုံမှု၊ လျက်မှု၊ ထိတွေ့မှု၊ ကြံတွေးမှု ဝီထိတို့မှလည်း (အကယ်၍ ဖြစ်လျှင်ဖြစ်ချင်း ဝိပဿနာစိတ် မဖြစ်ပါက) သက်ဆိုင်ရာ ဒေါသ၊ မောဟများ ဖြစ်လာကြပေလိမ့်မည်။

ဒေါသကို ဖြစ်လျှင် ဖြစ်ချင်း မဖြတ်တောက်မှု၊ သည်းမခံမှုကြောင့် မလိုလားအပ်သော အရာများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်တတ်ပုံကို ဗုဒ္ဓက အောက် ပါကဲ့သို့ မိမိ အတွေ့အကြုံကို ပြန်၍ ပြောခဲ့၏။

“... သည်းခံမှုကြောင့် ဖြစ်သော ထိုအမျက်ထွက် ခြင်း သည် ကား ရှေးဦးစွာ အနည်းငယ်သာဖြစ်၍ နောက်၌ များစွာ ဖြစ်တတ်၏။ အဆင့်ဆင့် များတတ်၍ ကပ်ငြိခြင်း

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၅၀ နန္ဒာသိန်း၏ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

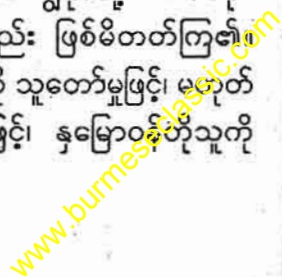
ကိုပြုတတ်၏။ များစွာသော ကိုယ်၏ ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။

“... အကြင်ဒေါသသည် ကောဓကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ပြစ်မှားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဒေါသဖြင့် အမျက်ထွက် ပြီး၍ နောက်အဖို့၌ ပြစ်မှားသောသူအား ကြမ်းကြုတ် ရုန်းရင်းသော စကားကိုဆိုတတ်၏။ ကြမ်းကြုတ်သော စကားကို ဆိုပြီးသည် ၏ အခြားမဲ့၌ ဆွဲငင်ခြင်း စသည်ဖြင့် ထိပါးတတ်၏။ ထိပါးသည်၏ အခြားမဲ့၌ လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်တတ်၏။ ထိုသို့ လက် ရောက်ပြီးသည်၏ နောက်၌ တုတ်လှံတံ ဖြင့်ပုတ်ခတ်တတ်၏။ ထို တုတ်လှံတံဖြင့် ပုတ်ခတ်ပြီးသည် နောက်၌ ဓားလက်နက် ကို သုံးသပ် ကိုင်စွဲတတ်၏။...”

ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် ဒေါသကို မကောင်းသော သဘော အဖြစ် မြင်တတ်ကြသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်ုပ်တို့၏ ခံစားမှုများ၊ အစွဲ ဥပါဒါန်များ၏ ဆွဲဆောင် လှည့်စားမှုများကြောင့် ဒေါသကိုပင် ကောင်းသော သဘောအဖြစ် ထင်မှတ်တတ်ခြင်းလည်း ဖြစ်တတ်ကြ၏။ ကိုယ့်ကို မလိုတမာ ပြောသည့်သူအား လူပုံအလယ်၌ အရှက်ခွဲလိုက်ရခြင်း၊ ကိုယ့်ကို စော်ကား သည့်သူအား ပြန်၍ လက်စားချေလိုက်ရခြင်း၊ ကိုယ့်ကို မုန်းတီးခဲ့သည့် သူအား ကိုယ့်လက်အောက် ကိုယ်နိုင်ရသည့် အလှည့်သို့ ရောက်လာသည့် အခါ ဖိနှိပ် လိုက်ရခြင်း၊ ချီးနှိမ်လိုက်ရခြင်းတို့ကို နှစ်သက်သဘောကျကာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပီတိဖြစ်ခြင်းများလည်း ရှိ၏။

“ကြမ်းကြုတ်သူကို ကြမ်းကြုတ်မှုဖြင့်၊ မာနရှိသူကို မာနဖြင့်၊ ဒေါသဖြစ်သူကို ပြန်၍ ဒေါသဖြစ်မှုဖြင့်၊ မကောင်းသောသူကို မကောင်း သော အမှုဖြင့် ဖက်ပြိုင်ရင်ဆိုင်ရဲခြင်း သတ္တိရှိသည်” ဟူ၍လည်း ကျွန်ုပ်တို့ ထင်မိ ခံစားမိတတ်ကြ၏။ ထိုသို့ ဖက်ပြိုင်ရင်ဆိုင်၍ တစ်ပါးသူ နစ်နာ ပျက်စီးသွား သည့်အခါ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ် ကျွန်ုပ်တို့ “အောင်နိုင် သူများ ” သဖွယ် ထင်မှတ်ကျေနပ်ခြင်းများလည်း ဖြစ်မိတတ်ကြ၏။ “ကြမ်းကြုတ်သူကို မကြမ်းကြုတ်မှုဖြင့်၊ မသူတော်ကို သူတော်မှုဖြင့်၊ မတုတ် မမှန် ပြောဆိုသူ ကို အတုတ်အမှန် ပြောဆိုမှုဖြင့်၊ နှမြောဝန်တို့သူကို

* ကဏ္ဍဇာတ် - ဒသကနိပါတ် - ငါးရာဇာဓိယ ဇာတက။

မထိန်းချုပ်နိုင်သော အရာများကို ထိန်းချုပ်နိုင်သော ကျင့်စဉ် ၁၅၀

ပေးကမ်းရက်ရောခြင်းဖြင့်၊ ဒေါသကို မေတ္တာဖြင့် အောင်နိုင်ရာ၏” * ဟူသော စကားကို မှန်သော၊ ကောင်းသော ၊ ကားအဖြစ် မထင်နိုင်ခြင်း များ ဖြစ်ရ၏။ “အကြင်သူသည် ခွန်အားကြီးသူ ဖြစ်လျက် ခွန်အားနည်းသူအား သည်းခံ၏။ ထိုသို့ သည်းခံခြင်းသည်သာ မြတ်၏” ** ဟု သဘော မထားနိုင်၊ မခံယူနိုင် ခြင်းများလည်း ဖြစ်ရ၏။

ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်ကို ဒေါသလွမ်းမိုးသွားသည့်အခါ ကျွန်ုပ် တို့၌ အယူအဆများမှု၊ အစွန်းရောက်မှု၊ စိတ်ကူးလွဲမှားမှုများ ဖြစ်လာ၏။ လွဲမှားသော အယူအဆချင်း၊ အတွေးအမြင် စိတ်ကူးချင်းတို့ ဆန့်ကျင်တိုက် ခိုက်ရင်းမှ ကိုယ်နှုတ်တို့ကလည်း လိုက်ပါကာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရန်ငြိုး ကိုယ်စီဖြင့် တိုက်ခိုက်ဖက်ပြိုင်ခြင်းတို့ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ ပြုလုပ်တတ်ကြ၏။ စင်စစ် ဒေါသလွမ်းခြုံပေးထားသော လူ့ရုပ်ပုံလွှာများသည် အရုပ်ဆိုးဆုံး သော၊ အကျည်းအတန်ဆုံးသော ရုပ်ပုံလွှာများ ဖြစ်သည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မငြင်းနိုင်ချေ။ ဒေါသကဲ့သို့ အဆင်အခြင်ကင်းမဲ့စွာ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြုမှုအောင် သွေးထိုးလှုံ့ဆော်ပေးသော လှုံ့ဆော်မှုမျိုးသည်လည်း လောက ၌ ရှိနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓ စာပေများ၌ ဒေါသ၏ အကျိုး သက် ရောက်မှု များကို အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြလေ့ရှိ၏။

“အမျက်ထွက်လေ့ရှိသူသည် အဆင်းမလှ၊ ထိုသူသည် ဆင်းရဲစွာလည်း အိပ်ရနေရ၏။ ထိုမှတစ်ပါး အကျိုးစီးပွား ရှိ၏ ဟု လွဲမှားစွာ မှတ်ယူ၍ အကျိုးစီးပွားမဲ့သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

“အမျက်ထွက်တတ်သော အမျက်ဒေါသ နှိပ်စက်အပ် သော ယောက်ျားသည် ထိုအမျက်ထွက်မှုကြောင့် ကိုယ် နှုတ် ဖြင့် သတ်ပုတ် ညှဉ်းဆဲမှုကို ပြု၍ ဥစ္စာ၏ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်၏။....

* မေပဒ - ၂၂၃၊ ရာဇဝါဒဇာတ် - ဒိဋ္ဌဝင် - ဒုကနိပါတ် - ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတ်။
** သုဘာသိတာဓေသုတ် - ပဌမဝင် - သက္ကသံယုတ်။

၁၅၂ နန္ဒာသိန်းဇံ တိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“အမျက်ဒေါသတည်းဟူသော ယစ်ခြင်းဖြင့် ယစ်သော ယောက်ျားသည် အခြံအရံ အကျော်အစော မရှိသည့် အဖြစ်သို့ရောက်၏။ ဆွေမျိုး မိတ်သဟ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ချစ်ကျွမ်းဝင်ကုန်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း အမျက်ထွက်သူကို ရှောင်ကြဉ် ကုန်၏။

“အမျက် ဒေါသသည် အကျိုးစီးပွားမဲ့ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ အမျက် ဒေါသသည် စိတ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်၏။ စိတ်၏ အတွင်း၌ ဘေးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ထိုသို့သော အကြောင်းကို ပညာနဲ့သူ အပေါင်းသည် မသိချေ။

“အမျက်ထွက်သူသည် အကျိုးစီးပွားကို မသိနိုင်။ အမျက်ထွက်သူသည် အကြောင်းတရားကို မမြင်နိုင်။ အမျက်ဒေါသသည် သတ္တဝါကို နှိပ်စက်သောအခါ အလွန်မိုက်မဲမှုသည်ဖြစ်၏။....

“အမျက်ထွက်သောသူသည် ပြုနိုင်ခဲ့သော အမှုကို ပြုလွယ်သော အမှုကဲ့သို့ ထင်မှတ်ကာ ပြုမိ၏။ ထိုသူသည် နောင်သောအခါ၌ အမျက် ဒေါသ ပြေပျောက်သည်ရှိသော် (မိမိ ပြုမှားမိခဲ့သည်တို့ကို တွေ့ကြုံခံစားလာရကား) မီးလောင်သကဲ့သို့ နောင်တ တစ်ဖန်ဖြင့် ပူပန်ရ၏။

“အကြင် အမျက် ဒေါသကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် အမျက်ထွက်ကုန်၏။ ထိုအမျက်ဒေါသသည် အကြင်အခါ၌ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မီးသည် တထောင်းထောင်း ထ၊သော အခိုးကို ပြသကဲ့သို့ အရှိန်အစော်ကင်းမဲ့သောမျက်နှာ ရှိသည့် အဖြစ်ကို ပြ၏။ ထိုအမျက်ထွက်သူအား ရှက်မှု၊ ထိတ်လန့်မှု မရှိ၊ ထိုအမျက်ထွက်သူသည် (ဆုံးမအပ်သော) စကားကို ရိုသေမှု မရှိ၊ အမျက်ဒေါသ နှိပ်စက်သောသူအား မှီခိုရာ တစ်စုံတစ်ရာမျှ မဖြစ်နိုင်ချေ။ ပူပန်သောက ရောက်စေတတ်ကုန်သော အကြင် (အဖကိုသတ်ခြင်း စသော) ကံတို့သည် သမထ ဝိပဿနာတရားတို့ မှ ဝေးကွာကုန်၏။....

(သတ္တမအကြိမ်)

မထိန်းချုပ်နိုင်သော အရာများကို ထိန်းချုပ်နိုင်သော ကျင့်စဉ် ၁၅၃

“အမျက်ထွက်သူသည် အဖကိုသတ်တတ်၏။ အမိကို သတ်တတ်၏။ အမျက်ထွက်သူသည် ရဟန္တာကို သတ်တတ်၏။ အမျက်ထွက်သူသည် ပုထုဇဉ်ကို သတ်တတ်၏။...

“အမိမွေးမြူသော သားသည် ဤလောကကို တွေ့မြင်ရ၏။ အသက်ကို ပေးတတ်သည့် ငြိမ်းအေးသော ထိုအမိကို သော်လည်း အမျက်ထွက်သော ပုထုဇဉ်သည် သတ်တတ်၏။...

“သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ချင်းစာတရား ရှိကုန်၏။ မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင် လွန်စွာ ချစ်မြတ်နိုးတတ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် အမျက်ထွက်သူသည် အမျိုးမျိုးသော အာရုံတို့၌ တွေဝေသည် ဖြစ်၍ အကြောင်းအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် လွန်စွာ ချစ်မြတ်နိုး၌ တွယ်တာအပ်သော မိမိကိုယ်ကိုပင် ပြန်၍ သတ်တတ်၏။ မိမိကိုယ်ကို သန်လျက်ဖြင့် သတ်ကုန်၏။ တွေဝေကုန်သည်ဖြစ်၍ အဆိပ်ကို စားကုန်၏။ ကြိုးဖြင့် နှောင်ဖွဲ့၍ (လည်ပင်းကြိုးကွင်းတပ်၍) သေကုန်၏။ တောင်ပေါ်မှ သော်လည်းကောင်း၊ ချောက်ထဲသို့လည်းကောင်း၊ (ခုန်ချ၍) သေကုန်၏။ စီးပွားချမ်းသာကို ဖျက်ဆီးတတ်၊ မိမိကိုယ်ကို သေစေတတ်သည့် အပြုအမူကို ပြုကုန်သော်လည်း (မိမိအမူကို မကောင်းမှန်း) မသိရှိကြကုန်။ အမျက်ထွက်ခြင်းသဘောသည် ပျက်စီးကြောင်း ဖြစ်၏။ ဤဒေါသသည် ကောဓ အသွင်ဖြစ်၏။ စိတ်၌ ကိန်း၏။ သေမင်း၏ ကျော့ကွင်းသဖွယ် ဖြစ်၏။ ထိုဒေါသကို ပညာ ဝီရိယ သမာဒိဋ္ဌိ (ပညာ) ဟူသော အဆုံးအမဖြင့် ပယ်ဖြတ်ရာ၏။...

“ပညာရှိသည် ထိုအကုသိုလ်ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်သကဲ့သို့ ထိုအတူသာလျှင် ငါတို့အား နှလုံးမသာမယာ မျက်နှာမရွှင်သော အဖြစ်သည် မဖြစ်စေလင့်ဟု နှလုံးပြုပြီးလျှင် ကုသိုလ် တရားတို့ကို ကျင့်ကုန်ရာ၏။ ” *

* ကောဓသုတ် - အဗျာကတဝဂ် - သတ္တကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။

၁၅၄ * နန္ဒာသိန်းလဲ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ ထိတွေ့ခြင်း အစရှိသည်တို့ အပေါ်၌ မကျေမနပ်နှင့် ဒေါသစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အခါ (ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဖြစ်ပေါ်လာချင်း သတိက မဖြတ်တောက်နိုင်ပါက) ထိုဒေါသ ဖြစ်ခြင်းအတွက် ထိုက်တန်သော အကျိုးကို ကျွန်ုပ်တို့ ခံစားရမြဲသာ ဖြစ်၏။ အသိသာဆုံး အကျိုးမှ ဒေါသဖြစ်လျှင် ဖြစ်ချင်း ထိုဒေါသဖြစ်သူ၏ စိတ်၌ အခံရခက်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ အောက်ပါစကားကို ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုရာ၏။

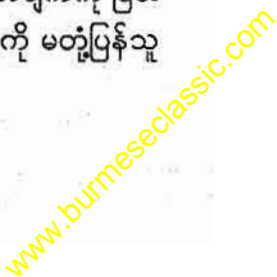
“မီးပွတ်ခုံကို မီးပွတ်သည်ရှိသော် မီးသည် ဖြစ်လာ၏။ ထိုမီးသည် ဖြစ်လာရာပွတ်ခုံကိုပင် လောင်ကျွမ်း၏။ ထို့အတူ ပညာမရှိ မိုက်မဲလျက် အကျိုးစီးပွားကို မသိသော သူ့အား နင်လား၊ ငါလား၊ ချုပ်ချယ်သော အမျက် ဒေါသသည် ထွက်လာခဲ့၏။ ထိုအမျက်ဒေါသသည် အမျက်ဒေါသထွက်လာ သူကိုပင် ဦးစွာ လောင်ကျွမ်း၏။” *

ဒေါသကြောင့် ကိုယ့်ဒေါသနှင့်ကိုယ် လောင်ကျွမ်းခဲ့သကဲ့သို့ ထိုဒေါသကို မဖြတ်တောက် မချုပ်တည်းနိုင်ပါက ဒေါသတို့ အဆင်ဆင့် ပွားများလာကာ တစ်ပါးသူတို့ကိုပါ ကူးစက်လောင်ကျွမ်းမှု၊ ထိခိုက် ပျက်စီးမှုတို့ ဖြစ်ပေါ်မည် ဖြစ်၏။ မိမိအပေါ် တစ်ပါးသူက အမျက်ထွက်သောကြောင့် မိမိက ပြန်၍ အမျက်ထွက်သည့်အခါ၌လည်း (အမျက်ဒေါသကို အမျက်ဒေါသဖြင့် မည်သည့်အခါမျှ အောင်မြင်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း မရှိရကား) ပဋိပက္ခမှုတို့သာ ပို၍ ပို၍ များလာကာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးမဲ့တို့ ပို၍ပို၍ ဖြစ်ဖို့ရန် အခွင့်အလမ်းများပေါ်ပေါက်မည်။ သို့ဖြစ်၍ အောက်ပါ ဗုဒ္ဓစကားကို ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုရာ၏။

“အကြင်သူသည် အမျက်ထွက်သော သူတစ်ပါးကို သိသည်ရှိသော် သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အမျက်ကို ငြိမ်းစေ၏။ ထိုသို့ အမျက်ကို ငြိမ်း စေ၍ အမျက်ကို မတုံ့ပြန်သူ

* စူဠစောဓိဇာတ် - ဒသကနိပါတ် - ငါးရာဇာဓိယာဇာတ်ကား

(သတ္တမအကြိမ်)

မထိန်းချုပ်နိုင်သော အရာများကို ထိန်းချုပ်နိုင်သော ကျင့်စဉ် ၁၅၅

သည် မိမိ သူတစ်ပါးကို နှစ်ဦးသားတို့၏ အကျိုး စီးပွားကို ကျင့်သည် မည်၏။ ” *

သို့ရာတွင် တစ်ခါတစ်ရံ၌ အမျက်ထွက်လာသူအား မိမိက အမျက် ပြန်မထွက်ဘဲ သည်းခံနေသည့်အခါ၊ သည်းခံနေခြင်းဖြင့် ရှောင်တိမ်းနေ သည့် အခါ ထိုသည်းခံနေသူ၊ ရှောင်တိမ်းနေသူကို “ကြောက်သောကြောင့် သည်းခံနေသည်” ဟုပင် တစ်ဖက် ဒေါသရှင်က ထင်မှတ်တတ်၏။ “ပြေး သောနွားကို နွားအပေါင်းသည် နောက်မှဖိ၍ လိုက်တတ်ခြင်း” ** ကဲ့သို့ သည်းခံသူ တိမ်းရှောင်သူကိုပင် ကြောက်သည်ထင်ကာ ပို၍ ဖိနှိပ်ခြယ်လှယ် တတ်ခြင်းများလည်း ရှိ၏။

စင်စစ် အမျက် ဒေါသကို အမျက်ဒေါသဖြင့် တုံ့ပြန်ဖို့ရန်မှာ လွယ်ကူ သော အလုပ်ဖြစ်၍ အမျက်ဒေါသကို အမျက်ဒေါသဖြင့် မတုံ့ပြန်ဘဲ နေနိုင် ခြင်းမှာ လွန်စွာ ခက်ခဲသော အလုပ်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ မတုံ့ပြန်ဘဲ နေနိုင်ခြင်း သည် ဗုဒ္ဓ အလိုအရ အောင်နိုင်ခဲ့သည်ကို အောင်နိုင်သူ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

“အကြင်သူသည် အမျက်ထွက်သူကို ပြန်၍ အမျက် ထွက်၏။ ထိုသူသည်သာ ထိုအမျက်ထွက်သူကို ပြန်၍ အမျက် ထွက်ခြင်းကြောင့် ယုတ်မာ ၏။ အမျက်ထွက်သူကို ပြန်၍ အမျက်မထွက်သူသည် အောင်နိုင်ခဲ့သော ရန်စစ်သည် ကို အောင်နိုင်သည် မည်၏။” ***

အရုပ်ဆိုး အကျည်းတန်ဆုံးသော ဒေါသနှင့် ၎င်း၏ အပေါင်းအပါ များဖြစ်ကြသော မာနတရားများ၊ တစ်ပါးသူကို ပျက်စီးစေလိုမှုများ၊ ရုန်ရင်း ကြမ်းတမ်းသော ကာမရာဂ စိတ်များ၊ မနာလို ဝန်တိုမှုများ၊ စိတ် လေလွင့်မှု များ၊ တွေဝေယုံမှားမှုများကို လူသားတို့၏ စိတ်၌ လက်ခံထားမှုများ လေလေ လူမှု ပဋိပက္ခတို့ များလေလေ ငြိမ်းအေး ပြေလွင်မှုနှင့်

* အက္ခေသသုတ် - အရဟန္တဝဂ် - ဗြာမဏသံယုတ်။
** ဝေပစိတ္တသုတ် - ပဌမဝဂ် - သက္ကသံယုတ်။
*** မနဇ္ဇာနီသုတ် - အရဟန္တဝဂ် - ဗြာမဏသံယုတ်။

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၅၆ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

လူသားတို့ ကင်းကွာလေလေ ဖြစ်နိုင်သည်မှာ မငြင်းနိုင်သော အချက် ဖြစ်၏။
ဗုဒ္ဓ ဒဿနအလိုအရ လူ့ဘောင်လောက လူသားတို့အတွက် ငြိမ်းအေးခြင်း၊
ပြေလွင်ခြင်းကို လူသတ္တဝါတို့ စိတ်သန္တာန်ရှိ ခေါ်သော ယင်း၏ အပေါင်းအပါ
များ နေရာ၌ မေတ္တာကို အစားထိုးခြင်းဖြင့်လည်း ရယူနိုင် လေသည်။

ရှေ့အခန်းတွင် မေတ္တာဟူသည်မှာ မည်သို့ဖြစ်သည်၊ မေတ္တာသည်
မည်သို့သော ဘဝအဖြစ်မျိုးကိုပင် ရစေရောက်စေနိုင်သည်။ “စစ်မှန်သော
မေတ္တာကို မည်သို့ လက်တွေ့ အားထုတ်ပါမှ ရနိုင်သည်” ကို လေ့လာကြည့်
နိုင်ပါသည်။

အခန်း (၁၁)

ပြေလွင်သော သဘောထားနှင့်
ငြိမ်းအေးသော နေခြင်း

အခါတစ်ပါး၌ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓ သည် ငါးရာခန့်ရှိသော ရဟန်းသံဃာ တို့နှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ခရီးလှည့်လည်ရာမှ မနသာကဋ အမည်ရှိ သေ ပုဏ္ဏားရွာ တစ်ရွာ အနီးသို့ ရောက်၍ ထိုရွာ၏ မြောက်ဘက် အစိရဝတီ မြစ်ကမ်းအနီး သရက်တော၌ သီတင်းသုံးနေလေသည်။

ထိုသို့ ဗုဒ္ဓ ရောက်ရှိ သီတင်းသုံးနေစဉ် ထိုမနသာကဋရွာ၌ ပုဏ္ဏား သူဌေး တို့သည်လည်း ရောက်ရှိတည်းခိုနေကြ၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့တွင် စင်္ကြံ ပုဏ္ဏား ၊ တာရုက္ခ ပုဏ္ဏား၊ ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏား၊ တောဒေယျ ပုဏ္ဏား အစရှိသည့် နာမည်သတင်းကြီးလှသော ပုဏ္ဏားတို့လည်း ပါဝင်ကြလေသည်။ ထို ပုဏ္ဏားတို့သည် ရွာသို့ရောက်ခိုက် မိမိတို့၏ ဗြာဟ္မဏဝါဒဆိုင်ရာ အယူ အဆရေးရာများကို ရွာသူရွာသားများအား ဟောပြသွန်သင်ကြ၏။

တစ်ညနေ၌ ထို မနသာကဋ ရွာသားလူရွယ် နှစ်ယောက်သည် ရွာအပြင်၌ အညောင်းပြေ လမ်းလျှောက်ထွက်လာကြရင်း မိမိတို့ ကြားနာ ခဲ့ရသော ပုဏ္ဏားတို့၏ ဗြာဟ္မဏဝါဒနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စကားစပ်မိကြ၏။

လူရွယ်နှစ်ဦးအနက် ဝါသေဌ အမည်ရှိသော လူရွယ်က မိမိ မိတ်ဆွေ ဘာရဒ္ဒါဇ အမည်ရှိသော လူရွယ်အား

ဒါကတော့ ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏားကြီး ပြောတာ မှန်တယ် ထင်တယ်။ သူပြောတဲ့ လမ်းစဉ်ကမှ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို တကယ်ရောက်ရှိနိုင်တဲ့ (မဟာ ဗြဟ္မာကြီးနဲ့ ပြန်လည် ပူးပေါင်းနိုင်တဲ့) လမ်းစဉ်ဖြစ်တယ်လို့ ငါထင်တယ်။

၁၅၈ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“ငါတော့ ဒီလိုမထင်ဘူး ဝါသေဌ၊ တာရုက္ခပုဏ္ဏားကြီးပြောတဲ့ လမ်းစဉ်ကမှ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို တကယ်ရောက်ရှိနိုင်တဲ့ (မဟာ ဗြဟ္မာကြီးနဲ့ ပြန်လည် ပူးပေါင်းနိုင်တဲ့) လမ်းစဉ်ဖြစ်တယ်လို့ ငါထင်မိတယ်”

လူရွယ်နှစ်ဦးသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ရောက်နိုင်သော လမ်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ အချေအတင် ဆွေးနွေးကြသည်။ ထို့နောက် ငြင်းခုံနေကြ ပြန်လေသည်။

“ဘာရဒ္ဒါဇ ...” သင်ပြောတာကို ငါလက်မခံနိုင်ဘူး ဖြစ်နေတယ်”

“ငါလည်း သင့်လိုပဲ၊ သင်ပြောတာကို ငါ့မှာ ဘဝင်မကျနိုင် ဖြစ်နေ တယ်”

“ဒါဖြင့်ရင် ရဟန်းဂေါတမဆီ သွားပြီး ငါတို့ငြင်းခုံနေတဲ့ ပြဿနာ ကို မေးကြည့်ကြပါစို့ရဲ့လား၊ ဟောဟို ဖြစ်ကမ်းနားက သရက်တောမှာ ရဟန်းဂေါတမ သီတင်းသုံးနေတယ်၊ ရဟန်းဂေါတမဟာ အလုံးစုံကို သိတော် မူတယ်၊ အသိဉာဏ်၊ အကျင့်သိက္ခာတွေနဲ့ ပြည့်စုံတယ် ဆိုတဲ့ ဂုဏ်သတင်း တွေနဲ့ အင်မတန် နာမည်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တစ်ဦးပဲ၊ သူ့ဆီသွားစို့လား”

ဘာရဒ္ဒါဇက သဘောတူလိုက်လေသည်။

သို့နှင့် ဝါသေဌနှင့် ဘာရဒ္ဒါဇတို့သည် ဂေါတမဗုဒ္ဓရှိရာ သရက်တော ဆီရှိရာသို့ လာခဲ့ကြသည်။

ဂေါတမဗုဒ္ဓထံသို့ ရောက်ရှိ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုခြင်းတို့ ပြီးဆုံးသောအခါ ဝါသေဌက မိမိနှင့် ဘာရဒ္ဒါဇတို့ ဆွေးနွေး ငြင်းခုံခဲ့သည့် ပြဿနာကို ဗုဒ္ဓအား ပြန်၍ ပြောပြ၏။ ထိုသို့ ပြောပြရင်းမှ အတွေးတစ်ခုရလာဟန်တူသော ဝါသေဌက ဗုဒ္ဓအား ...

“အရှင် ဂေါတမ ... ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်နိုင်တဲ့ (မဟာဗြဟ္မာကြီး နှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းနိုင်တဲ့) လမ်းစဉ် အမျိုးမျိုးကို ပုဏ္ဏားတွေ ညွှန်ပြ ဟော ကြားကြပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ဘယ်လမ်းကိုပဲလိုက်လိုက်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ရောက် မည့်လမ်းချည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ် အရှင်ဂေါတမ၊ ရွာရဲ့ဝန်းကျင်မှာ ရွာဆီ သွားတဲ့လမ်းတွေ အမျိုးမျိုး ရှိပေမယ့် ဘယ်လမ်းကိုပဲလိုက်လိုက် နောက်ဆုံး တော့ ရွာနိဂုံးကိုပဲ ရောက်မှာလိုပဲ၊ ဘယ်ပုဏ္ဏားပြောတဲ့ လမ်းစဉ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊

ပြေလွင်သော သဘောထားနှင့် ငြိမ်းအေးသောနေခြင်း ၁၅၉

ဗြဟ္မာပြည်ရောက်နိုင်တဲ့လမ်း၊ မဟာဗြဟ္မာဆီ ပို့ဆောင်နိုင်တဲ့ လမ်းချဉ်း ဖြစ်ပါတယ်”

“ဝါသေဋ္ဌ ပုဏ္ဏားတွေ ညွှန်ပြနေတဲ့ လမ်းစဉ်တွေဟာ ဗြဟ္မာဆီကို တကယ်ပဲ ပို့ဆောင်နိုင်တယ်လို့ သင်ဆိုသလား။”

“တကယ်ပဲ ပို့ဆောင်နိုင်တယ်လို့ ကျွန်ုပ်ဆိုပါတယ် အရှင် ဂေါတမ”

“နေပါဦး ဝါသေဋ္ဌ၊ ဝေဒကျမ်းတွေကို လက်ခံ ယုံကြည်ကြတဲ့ (ဗေဒင်သုံးပုံ ဆောင်ကြတဲ့) ပုဏ္ဏားတွေထဲကကော ဗြဟ္မာကို ကိုယ်တိုင် မြင်ဖူးသူ ရှိသတဲ့လား။”

“ကိုယ်တိုင် မြင်ဖူးတဲ့သူ ရှိတယ်လို့တော့ မသိရပါ အရှင်ဂေါတမ”

“ဒါဖြင့် အဲဒီ ဝေဒကျမ်းတွေကို လက်ခံတဲ့ ပုဏ္ဏားတွေရဲ့ ဆရာတွေ ဖြစ်ကြတဲ့ ပုဏ္ဏားတွေထဲကကော ဗြဟ္မာကို ကိုယ်တိုင် မြင်ဖူးသူ ရှိသတဲ့လား။”

“ရှိတယ်လို့ မသိရပါ အရှင် ဂေါတမ”

“ဒါဖြင့် ဝေဒကျမ်းတွေကို အစဦးပြုစုစီစဉ်ခဲ့ကြတဲ့ အဋ္ဌကရသေ့၊ ဝါမကရသေ့၊ ဝါမဒေဝရသေ့၊ ဝေဿမိတ္တရသေ့၊ ယမဒဂ္ဂိရသေ့၊ အဂ္ဂီရသ ရသေ့ စတဲ့ ရသေ့ကြီးတွေဟာ ငါတို့ဟာ ဗြဟ္မာနေတဲ့ နေရာ ဗြဟ္မာလာတဲ့ လမ်း၊ ဗြဟ္မာသွားတဲ့ အရပ်တွေကို သိတယ်၊ မြင်တယ်လို့ ပြောခဲ့ကြရဲ့လား။”

“ဒီလို ပြောတာ မရှိပါ အရှင်ဂေါတမ”

“ဒါဖြင့် ဝေဒကျမ်းတွေကို လက်ခံတဲ့ ပုဏ္ဏားတွေကလဲ ဗြဟ္မာကို ကိုယ်တိုင် မြင်ဖူးသူ မရှိဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ဝေဒကျမ်းဆောင်တဲ့ ဆရာ ဆရာ ပုဏ္ဏားတွေထဲမှာလဲ ဗြဟ္မာကို ကိုယ်တိုင် မြင်ဖူးသူ တစ်ယောက်မှ မရှိဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ဝေဒကျမ်းကို ကိုယ်တိုင် စပြီးပြုစုစီစဉ်ခဲ့ကြတဲ့ ရသေ့တွေထဲ ကလဲ ဗြဟ္မာကို ကိုယ်တိုင် မြင်ဖူးသူ တစ်ယောက်မှ မရှိဘူး ဖြစ်နေတယ် ဝါသေဋ္ဌ၊ ဗြဟ္မာကို မမြင်ဖူးပါလျက်နဲ့ ဤလမ်းဟာဖြင့် ဗြဟ္မာပြည်ရောက်ရန် ဖြောင့်တန်းတဲ့ လမ်း၊ ဤ လမ်းဟာဖြင့် ဗြဟ္မာဖြစ်ရန် ဖြောင့်စင်းတဲ့ လမ်း။”

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၆၀ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ဤလမ်းသည် ဗြဟ္မာနှင့်အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန်၊ ဗြဟ္မာကြီးနဲ့ ပြန်လည် ပူးပေါင်းရန် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်တဲ့လမ်းဖြစ်တယ်လို့ ပြောနေကြတဲ့ ပုဏ္ဏားတွေ စကားဟာ အခြေအမြစ်ရှိတဲ့ စကား ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား”

“အခြေအမြစ်မရှိတဲ့ စကား ဖြစ်နေပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဟုတ်တယ် ဝါသေဌ၊ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်ဆွဲပြီးသွားလာ နေကြတဲ့ မျက်စိအကန်း လူ့အစဉ်တန်းကြီးမှာ ရှေ့ဆုံးက လူကလဲ မမြင်၊ အလယ်လူကလဲ မမြင်၊ နောက်ဆုံးလူကလဲ မမြင် ဖြစ်နေကြတာလို ပုဏ္ဏား တွေဟာလဲ အကန်းအစဉ်တန်းကြီးနဲ့တူနေတယ်၊ ရှေ့လူကလည်း ဗြဟ္မာကို မမြင်ဖူး၊ အလယ်လူကလဲ ဗြဟ္မာကို မမြင်ဖူး၊ နောက်ဆုံးလူကလဲ ဗြဟ္မာကို မမြင်ဖူး၊ မမြင်ဖူးပါလျက်နဲ့ ဗြဟ္မာပြည်သွားရာလမ်းကို ပြောဆိုညွှန်ပြနေတဲ့ ဝေဒကျမ်းဆောင် ပုဏ္ဏားတွေရဲ့စကားဟာ ရယ်ဖွယ်သာ ဖြစ်မနေဘူးလား ဝါသေဌ၊ အပြောမျှ အချည်းနှီး ဖြစ်မနေဘူးလား”

“မှန်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဝေဒကျမ်းတွေကို ဆောင်တဲ့ ပုဏ္ဏားတွေရော၊ တခြားလူတွေရော၊ လန့်နေကို မြင်ကြမှာပဲ မဟုတ်လား၊ မြင်လို့လဲ လန့်နေ ထွက်လာရ၊ ဝင်သွား ရာ အရပ်ကို သူတို့ မျက်နှာမူပြီး ရှိခိုး ဆုတောင်းကြတယ် မဟုတ်လား”

“မှန်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဒါပေမယ့် ဝေဒကျမ်းဆောင် ပုဏ္ဏားတွေဟာ လူတွေကို ‘ဤလမ်း ဟာဖြင့် ဖြောင့်တန်းတဲ့ ဖြောင့်စင်းတဲ့လမ်း ဖြစ်တယ်။ ဤလမ်းအတိုင်း သွားလျှင်ဖြင့် လ-နေတို့ထံ အမှန်ပဲ ရောက်မယ်၊ ဤလမ်းဟာဖြင့် လ-နေ တို့နဲ့ ပေါင်းစည်းနိုင်တဲ့လမ်းဖြစ်တယ်’ လို့ ညွှန်ပြနိုင်ရဲ့လား”

“မညွှန်ပြနိုင်ပါ အရှင်ဂေါတမ”

“မျက်စိနဲ့ မြင်နေရတဲ့ လ-နေ တို့ဆီ ရောက်နိုင်တဲ့ လမ်းမျိုးကို မညွှန်ပြနိုင်ရင် မမြင်လဲ မမြင်ရတဲ့၊ မသိလဲ မသိတဲ့ ဗြဟ္မာထံရောက်နိုင်တဲ့ လမ်းကိုညွှန်ပြနေတယ်ဆိုတာ ဘယ်လို ဖြစ်မလဲ ဝါသေဌ၊ အခြေအမြစ်ရှိတဲ့ ညွှန်ပြမှု ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား”

“မဖြစ်နိုင်ပါ အရှင် ဂေါတမ”

ပြေလွင်သော သဘောထားနှင့် ငြိမ်းအေးသောနေခြင်း ၁၆၁

“ဝါသေဋ္ဌ သင့်ကို ငါဥပမာတစ်ခုပြောမယ်၊ ဟောဒီနိုင်ငံမှာ အလှဆုံး ဘွဲ့ရတဲ့ မိန်းမတစ်ဦးရှိတယ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒီမိန်းမအလှကို ယောက်ျား တစ်ဦးက ‘ကျွန်တော် အင်မတန် ချစ်ကြိုက်နေမိပါတယ်’ လို့ ပြောနေတယ် ဆိုပါတော့။ ဒီလို ပြောနေတဲ့ ယောက်ျားထံကို သွားပြီး ‘သင် ချစ်ကြိုက်နေတဲ့ မိန်းမကို သင်မြင်ကော မြင်ဖူးပြီလား၊ သူ့ပုံပန်း သဏ္ဍာန်၊ သူ့ဇာတိ၊ သူ့အမျိုး အနွယ်ကိုကော် သိပြီးပြီလား’ လို့ မေးတဲ့အခါ အဲဒီလူက ‘ဒီမိန်းမလှကို ငါ မမြင်ဖူးပါဘူး၊ သူ့ပုံပန်းသဏ္ဍာန် အမျိုးအနွယ်ကိုလဲ မသိပါဘူး’ လို့ ပြန်ပြော တယ်ဆိုပါတော့၊ ဒီအခါ မေးတဲ့သူက အဲဒီယောက်ျားကို ‘ဒါဖြင့် မိန်းမလှကို သင်က မမြင်ဖူးဘဲနဲ့ ချစ်ကြိုက်နေတာလား’ လို့ မေးကြည့်မယ်၊ အဲဒီ အခါ ‘ဟုတ်ပါတယ်’လို့ အဲဒီယောက်ျားက ဆိုရင်... ဘယ်နှယ်လဲ ဝါသေဋ္ဌ ဒီယောက်ျား ရဲ့ စကားဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ အခြေအမြစ်မရှိတဲ့စကား ဖြစ်မနေဘူးလား”

“မှန်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ပုဏ္ဏားတွေဟာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ ဝါသေဋ္ဌ၊ ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် ကိုယ်တိုင် မမြင်ဖူးပါလျက်နဲ့ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ရောက်နိုင်တဲ့ မဟာဗြဟ္မာကြီးနဲ့ ပြန်လည်းပေါင်းစည်းနိုင်တဲ့ လမ်းစဉ်ဟာဖြင့် ‘ဤလမ်းစဉ်ဖြစ်တယ်၊ ထိုလမ်းစဉ်ဖြစ်တယ်နဲ့’ ပြောနေကြတာဟာ အခြေအမြစ်မရှိတဲ့ စကား မဟုတ်လား ဝါသေဋ္ဌ”

“အခြေအမြစ်မရှိတဲ့ စကားပါ အရှင်ဂေါတမ”

“ဆိုပါစို့ရဲ့၊ လူတစ်ယောက်ဟာ ပြာသာဒ်ထက်ကို တက်မယ်ဆိုပြီး လှေကားထောင်နေတယ်၊ အဲဒီလူကို ‘သင်ပြာသာဒ်ထက်ကို တက်ဖို့ လှေကားထောင်နေတာတော့ဟုတ်ပါပြီ၊ ဒါပေမယ့် သင်တက်မဲ့ ပြာသာဒ် က နိမ့်သလား၊ မြင့်သလား၊ အလတ်စားလား၊ တောင်ဘက်မှာ ရှိသလား၊ မြောက်ဘက်မှာ ရှိတာလား’ လို့ သွားမေးမယ်ဆိုပါတော့၊ ဒီအခါ လှေကား ထောင်နေတဲ့လူက ‘ပြာသာဒ်က နိမ့်သလား၊ မြင့်သလား မသိပါဘူး၊ တောင်ဘက်မှာရှိသလား၊ မြောက်ဘက်မှာ ရှိသလားဆိုတာလဲ မသိပါဘူး’ လို့ ပြန်ပြောရင် သူ့စကားဟာ အဓိပ္ပာယ်ရှိရဲ့လား... မသိပါဘဲနဲ့ ရမ်းပြီး လှေကားထောင်နေတာဟာ အဓိပ္ပာယ် ရှိပါ့မလား ဝါသေဋ္ဌ”

“အဓိပ္ပာယ် မရှိပါ အရှင်ဂေါတမ”

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၆၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“ပုဏ္ဏားတွေလဲ ဒီအတိုင်းပဲ၊ ဗြဟ္မာကိုလဲ မမြင် မသိ၊ ဗြဟ္မာနေရာ ကိုလဲ မမြင် မသိပါလျက်နဲ့ သည်လမ်းစဉ်ကတော့ ဗြဟ္မာပြည်ကို အမှန် ပို့ ဆောင် နိုင်တဲ့လမ်းစဉ်၊ အမှန်ရောက်နိုင်တဲ့ လမ်းစဉ်ဖြစ်တယ်လို့ ပြောနေ ခြင်းဟာ အဓိပ္ပာယ် မရှိပါဘူး ဝါသေဋ္ဌ”

“မှန်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

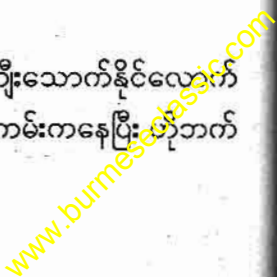
“ဝါသေဋ္ဌ ဟောဒီ အစိရဝတီမြစ်ဟာ ကမ်းနဲ့အညီ ရေပြည့် နေတဲ့ အချိန်မှာ လူတစ်ယောက်ရောက်လာတယ်၊ ဒီလူက ဒီဘက် ကမ်းက နေပြီး ဟိုဘက်ကမ်းကို သွားလိုတဲ့လူဖြစ်တယ်၊ ဒီလူက.... ဒီဘက်ကမ်းကရပ် ရင်းသူရောက်လိုတဲ့ တစ်ဖက်ကမ်းဆီလှမ်းပြီး ‘ဟေ.... ဟိုဘက်ကမ်း၊ ဒီဘက် ကမ်းကို လာခဲ့လော့’ လို့ ခေါ်တယ်ဆိုပါတော့ ၊ ဘယ်နှဲ့လဲ ဝါသေဋ္ဌ၊ သူခေါ် တာနဲ့ ဟိုဘက်ကမ်းကြီးက သူရပ်နေတဲ့ ဒီဘက်ကမ်းကို လာရောတဲ့လား”

“မဖြစ်နိုင်ပါ အရှင်ဂေါတမ”

“ပုဏ္ဏားတွေလဲ ဒီအတိုင်းပဲ၊ ဗြဟ္မာဖြစ်စေနိုင်တဲ့ (ဗြဟ္မာပြည် ရောက်စေနိုင်တဲ့) တရားတွေကို ဖယ်ရှားပြီး ဗြဟ္မာမဖြစ်နိုင်တဲ့ တရားတွေ ကို ကျင့်နေကြတယ်၊ လက်ခံနေကြတယ်၊ သူတို့ ဘယ်လို ပြောနေ ဆိုနေကြ သလဲ ဆို.....ငါတို့သည် ဣန္ဒ (နတ်) ကိုခေါ်တယ်၊ သောမနတ်ကိုခေါ်တယ်၊ ဝရုဏ နတ်ကို ခေါ်တယ်၊ ဤသာနနတ်ကိုခေါ်တယ်၊ ပဇာပတိနတ် ကိုခေါ် တယ်၊ ဗြဟ္မာကို ခေါ်တယ်၊ မဟိန္ဒနတ်ကို ခေါ်တယ်၊ ယမနတ်ကို ခေါ်တယ် လို့ ဆိုကြတယ် ဝါသေဋ္ဌ၊ ဒီလို နတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာတွေကိုတောင်းပန် ပင့်ခေါ် ပူဇော်နေရုံနဲ့ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေက လာရောတဲ့လား၊ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေနဲ့ ပေါင်းစည်းမိရောတဲ့လား၊ ဒီလိုလုပ်ကာမျှနဲ့ သေတဲ့အခါ ဗြဟ္မာအဖြစ်၊ ဗြဟ္မာ နဲ့ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းနိုင်တဲ့ အဖြစ်ကို မရနိုင်ဘူး၊ ရနိုင်တဲ့ အကျင့်မဟုတ်ဘူး ဝါသေဋ္ဌ”

ဗုဒ္ဓက ဆက်လက်၍

“ဝါသေဋ္ဌ ဟောဒီ အစိရဝတီမြစ်ဟာ ကျီးသောက်နိုင်လောက် သည်အထိ ကမ်းနဲ့ အညီ ရေပြည့်နေချိန်မှာ ဒီဘက်ကမ်းကနေပြီး ဟိုဘက်

ကမ်းကို ကူးသွားလိုတဲ့ လူတစ်ယောက် ရောက်လာတယ် ဆိုပါစို့၊ ဒီလူကို ဒီမှာဘက်ကမ်းမှာပဲ ခိုင်ခံ့တဲ့ နှောင်ကြီးတွေနဲ့ လက်ပြန်ကြီး တုပ်နှောင်ထား တယ်ဆိုပါတော့၊ ကြီးတွေ အထပ်ထပ် အတုပ်အနှောင်ခံနေရတဲ့ ဒီလူဟာ ဟိုမှာဘက်ကမ်းကို ကူးမြောက်သွားနိုင်ပါမတဲ့လား”

“မဖြစ်နိုင်ပါ အရှင်ဂေါတမ”

“ဘာကြောင့်လဲ ဝါသေဋ္ဌ”

“နှောင်ကြီးတွေ ခိုင်ခိုင်တုပ်နှောင်ခံနေရလို့ ဖြစ်ပါတယ် အရှင် ဂေါတမ”

“ဝါသေဋ္ဌ ငါ့ရဲ့ အဆုံးအမ သာသနာမှာ ကာမဂုဏ် ငါးပါးကို နှောင်ကြီးတွေလို့ ဆိုတယ်၊ အနှောင်အဖွဲ့တွေလို့ ဆိုတယ် ဝါသေဋ္ဌ.... ပုဏ္ဏားတွေဟာ ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို မင်္ဂမင်္ဂ မောမော ခံစားနေကြတယ်၊ ကာမဂုဏ်တို့ရဲ့ အပြစ်ကိုလဲ မမြင်နိုင်ကြဘူး။ ကာမဂုဏ်တွေကနေ ထွက် မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလဲ ဆင်ခြင်စဉ်းစားမှု မရှိပါဘူး၊ သူတို့ မှာ ကာမဂုဏ် အနှောင် အဖွဲ့၊ ကာမဂုဏ် နှောင်ကြီးတွေနဲ့ ဖွဲ့နှောင် ခံနေရတယ်၊ ကာမဂုဏ် အနှောင်အဖွဲ့တွေကိုမှ မဖြတ်တောက်နိုင်ဘဲနဲ့ ဗြဟ္မာပြည်ကို ရောက်ဖို့ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား”

“ဖြစ်နိုင်စရာ မရှိပါ အရှင်ဂေါတမ”

“အစိရဝတီမြစ် ဒီဘက်ကမ်းကနေ ဟိုဘက်ကမ်း ရောက်ချင်တဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက်ဟာ ဟိုဘက်ကမ်းရောက်ရာရောက်ကြောင်းကိုတော့ အားမထုတ်ဘဲနဲ့ ခေါင်းမြီးခြုံအိပ်နေတယ် ဆိုရင်ကော၊ အိပ်နေတဲ့ ယောက်ျားဟာ ဟိုဘက်ကမ်း ရောက်ပါ့မလား ဝါသေဋ္ဌ”

“မရောက်နိုင်ပါ အရှင်ဂေါတမ”

“ငါ့ရဲ့ အဆုံးအမ သာသနာမှာ နီဝရဏ တရား ငါးပါးကို အဖုံး အလွှမ်းတွေလို့ ဆိုတယ်၊ အပိတ်အပင်၊ အမြှေးအယှက်တွေလို့ ဆိုတယ်၊ နီဝရဏ တရားငါးပါးဆိုတာ ကာမဂုဏ်မှာ လိုချင်တပ်မက်မှု ကာမတ္တန္တ နီဝ ရဏ၊ သူတစ်ပါးကို ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒနီဝရဏ'၊ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု

၁၆၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

‘ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏ’ ယုံလွင့်မှုနောင်တ တစ်ဖန်ပူပင်မှု’ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ နိဝရဏ’ တွေဝေယံမှားမှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ နိဝရဏ’တွေကို ဆိုလိုပါတယ် ဝါသေဌ၊ ပုဏ္ဏားတွေကို ဒီနိဝရဏတရားတွေက လွှမ်းခြုံထားတယ်၊ ပိတ်ဆို့ထားတယ်၊ နှောင်ဖွဲ့ထားတယ်၊ နိဝရဏ အလွမ်းအခြုံ၊ အပိတ်အနှောင်အဖွဲ့တွေက လွတ်နိုင်တဲ့ တရားတွေကို ပုဏ္ဏားတွေ အားမထုတ်ဘူး၊ အားမထုတ်လို့ နိဝရဏ အနှောင်အဖွဲ့တွေက မလွတ်ရင် သေတဲ့အခါ ဗြဟ္မာပြည်ရောက်ဖို့၊ ဗြဟ္မာနဲ့ ပြန်လည် ပေါင်းစည်းဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး ဝါသေဌ”

ဗုဒ္ဓကဆက်၍....

“ဝါသေဌ အသက်ကြီးတဲ့ အရွယ်ရင့်တဲ့ ဆရာဆရာတွေ ဖြစ်တဲ့ ပုဏ္ဏားတွေ ပြောတာ သင်ဘယ်လိုကြားဖူးသလဲ၊ ဗြဟ္မာတွေဟာ သားမယား ယူတယ်လို့ ပြောတာ ကြားဖူးရဲ့လား”

“ကာမဗ္ဘန္တ မရှိတဲ့အတွက် ဗြဟ္မာဟာ သားမယားယူခြင်း မရှိဘူးလို့ ဆိုပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဗြဟ္မာမှာ ရန်လိုတဲ့စိတ်၊ ရန်နဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ်ကော ရှိသတဲ့လား”

“အရှင်ဂေါတမ ဗြဟ္မာမှာ ဗျာပါဒ မရှိတဲ့အတွက် ရန်လိုတဲ့စိတ်၊ ရန်နဲ့ယှဉ်သောစိတ် မရှိဘူးလို့ ဆိုပါတယ်”

“ပျော့ညံ့တဲ့စိတ်ကော ရှိသတဲ့လား”

“ဗြဟ္မာမှာ ထိနမိဒ္ဓ မရှိတဲ့အတွက် ပျော့ညံ့တဲ့စိတ် မရှိဘူးလို့ ဆိုပါတယ်”

“ညစ်ညမ်းတဲ့၊ ယုတ်ညံ့တဲ့စိတ်ကော ရှိသတဲ့လား”

“ဗြဟ္မာမှာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ မရှိတဲ့အတွက် ညစ်ညမ်းတဲ့စိတ် မရှိဘူးလို့ ဆိုပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဗြဟ္မာဟာ စိတ်ကို အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သလား၊ ဒါမှမဟုတ် စိတ်ကို အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်ဘူးတဲ့လား”

(သတ္တမအကြိမ်)

ပြေလွင်သော သဘောထားနှင့် ငြိမ်းအေးသောနေခြင်း ၁၆၅

“ဝိစိကိစ္ဆာမရှိတဲ့အတွက် ဗြဟ္မာဟာ စိတ်ကို အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ နိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်”

“ကောင်းပြီ ဝါသေဌ၊ ဗြဟ္မာဆိုတာဟာ ကာမရာဂစိတ် မရှိတဲ့ အတွက် သားမယားမယူဘူးလို့ ဆိုခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဝေဒကျမ်းတွေကို ဆောင်တဲ့ ယခုခေတ် ပုဏ္ဏားတွေကတော့ ဘယ်နှယ်လဲ၊ သားမယားကို မသိမ်းဆည်းဘဲ နေသလား၊ ဒါမှ မဟုတ် သားမယားကို သိမ်းဆည်းမှု၊ ပေါင်းဖော်မှု ရှိနေသလား”

“အရှင်ဂေါတမ၊ အခုပုဏ္ဏားတွေဟာ သားမယားကို သိမ်းဆည်း ပေါင်းဖော်နေကြပါတယ်”

“ဘာကြောင့်လဲ”

“သူတို့မှာ ကာမစ္ဆန္ဒ ရှိနေတဲ့အတွက် ဖြစ်ပါတယ်”

“ရန်လိုတဲ့စိတ်၊ ရန်နဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ်ကော”

“ရန်လိုတဲ့စိတ်၊ ရန်နှင့်ယှဉ်တဲ့စိတ်တွေလဲ သူတို့မှာ ရှိနေပါတယ်”

“ဘာကြောင့်ရှိနေတာလဲ”

“သူတို့မှာ ဗျာပါဒ မကင်းကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်”

“ခိုင်ခံ့တဲ့စိတ်ကော”

“ခိုင်ခံ့တဲ့စိတ်လဲ မရှိကြပါ၊ သူတို့မှာ ထိနမိဒ္ဓ တွေ ရှိနေကြပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“သန့်စင်တဲ့ မညစ်နွမ်းတဲ့စိတ်ကော သူတို့မှာရှိရဲ့လား”

“မရှိကြပါ အရှင်ဂေါတမ၊ သူတို့မှာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စတွေ ရှိနေပါတယ်”

“စိတ်ကို အလိုအတိုင်းကော ဖြစ်စေနိုင်ကြသတဲ့လား”

“စိတ်ကိုလည်း အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်ပါ အရှင်ဂေါတမ၊ သူတို့ မှာ တွေဝေယောင်ဝါးတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာတွေ ရှိနေကြပါတယ်”

(သတ္တမအကြိမ်)

“ဒါဖြင့် ဆိုခဲ့တဲ့ ဗြဟ္မာရဲ့ အလေ့အကျင့်၊ ဗြဟ္မာရဲ့ သဘာဝ နဲ့ အခု ဗြဟ္မာဏပုဏ္ဏားတွေရဲ့ အလေ့အကျင့်၊ အခုပုဏ္ဏားတွေရဲ့ သဘာဝ ဟာ တူရဲ့လား ဝါသေဌ၊ ညီညွတ်ရဲ့လား”

“မညီမညွတ်ဖြစ်နေပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဗြဟ္မာသဘာဝနဲ့ မညီညွတ်ရင်၊ ဗြဟ္မာသဘာဝနဲ့ မတူရင် အခု ပုဏ္ဏားတွေသေတဲ့အခါ ဗြဟ္မာပြည်ကို ရောက်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ ဗြဟ္မာ သဘာဝနဲ့ တစ်ပေါင်းတည်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး ဝါသေဌ၊ ပုဏ္ဏားတွေဟာ သူတို့ ရဲ့ ဝေဒတွေကို ကိုးစားရာအဖြစ်၊ ဆောက်တည်ရာအဖြစ် တွယ်ဖက် နေရင်းက နစ်မြုပ်နေကြတယ် သူတို့ ယူဆ ကျင့်သုံးနေတာတွေက တံလျှပ် ရေထင်ပြီး ကူးခတ်နေတာနဲ့ တူနေတယ်၊ ဒါကြောင့် သူတို့ ဆောင်ယူထား တဲ့ ဝေဒတွေကို ရွာမနီးတဲ့တောကြီးလို့လဲ ဆိုအပ်တယ်၊ သူတို့ ဝေဒ(ဗေဒင် သုံးပုံ) ကို အစာရေစာမရှိတဲ့ တောကြီးလို့လဲ ဆိုအပ်တယ်”

ဤတွင် ဝါသေဌက ဗုဒ္ဓအား

“အရှင်ဂေါတမဟာ ဗြဟ္မာနဲ့ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်နိုင်တဲ့ ဗြဟ္မာပြည် ကိုရောက်နိုင်တဲ့လမ်းကို သိတယ်လို့ ကျွန်ုပ်တို့ ကြားဖူးပါတယ်”

“ဝါသေဌ သင့်ကို ငါတစ်ခုမေးမယ်၊ ယောက်ျားတစ်ယောက် ဟာ ဟောဒီ မနုဿကဋ္ဌရွာမှာပဲ မွေးဖွားတယ်၊ ဒီရွာမှာပဲ ကြီးပြင်းလာခဲ့တယ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒီ ယောက်ျားကို တစ်စုံတစ်ဦးသော သူက ‘မနုဿကဋ္ဌရွာ ကို ဘယ်လမ်းက သွားရပါသလဲ’ လို့မေးရင် ဒီယောက်ျားဟာ ရွာကို ရောက် နိုင်တဲ့လမ်းကို ပြဖို့ နှောင့်နှေးဆိုင်းတွ နေပါ့မလား”

“နှောင့်နှေး ဆိုင်းတွခြင်း မရှိနိုင်ပါ အရှင်ဂေါတမ”

“ဘာကြောင့်လဲ ဝါသေဌ”

“ဒီရွာမှာပဲမွေး၊ ဒီရွာမှာပဲကြီးပြင်းလာတဲ့ ယောက်ျားအဖို့ ရွာကို ရောက်နိုင်တဲ့လမ်းတွေကို သိပြီး ကျွမ်းကျင်ပြီး ဖြစ်နေသောကြောင့်ပါ အရှင် ဂေါတမ”

“ဘယ်လမ်းကနေသွားရင် ရွာကို ရောက်နိုင်ပါသလဲလို့ မေး ခံရတဲ့ ယောက်ျားအဖို့ လမ်းကို ပြဖို့ နှောင့်နှေးချင် နှောင့်နှေးနေမယ်၊

(သတ္တမအကြိမ်)

မြေလွင်သော သဘောထားနှင့် ငြိမ်းအေးသောနေခြင်း ၁၆၇

ငါ့အဖို့ တော့ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကိုပဲ ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းစဉ် ကိုပဲ ဖြစ်စေ မေးလာရင် နှောင့်နှေး ဆိုင်းတွခြင်း မရှိပါဘူး”

ဝါသေဋ္ဌသည် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓအားယုံကြည်ခြင်းနှင့်အတူ အောက်ပါစကားကို ဆိုလေသည်။

“အရှင်ဂေါတမ... ကျွန်ုပ်တောင်းပန်ပါတယ်၊ ဗြဟ္မာနဲ့ အပေါင်း အဖော်ဖြစ်ရာလမ်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ရောက်ရာလမ်းစဉ်ကို ဖော်ပြတော်မူပါ အရှင်ဂေါတမ... ပုဏ္ဏား အမျိုးသားတို့ကို အရှင်ဘုရားလမ်းညွှန်ပေးပါ”

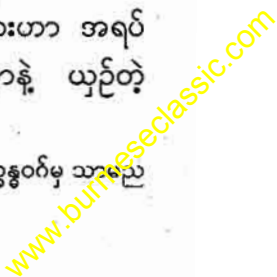
ဗုဒ္ဓသည် သီလ အလုံးစုံကို ဝါသေဋ္ဌအား အကျယ်တဝင့် ဟောပြောပြီးနောက် နီဝရဏတို့ကို ပယ်ပုံကိုလည်း ဖော်ပြ၏။ *

ထို့နောက် ဆက်လက်၍

“ဝါသေဋ္ဌ... အနှောင်အဖွဲ့တွေလို့ ခေါ်အပ်တဲ့ ကာမဂုဏ် အာရုံ ငါးပါးနဲ့ အဖုံးအလွှမ်း အပိတ်အပင်တွေလို့ ခေါ်အပ်တဲ့ နီဝရဏ တရား ငါးပါးကို ပယ်ပြီးတဲ့သူမှာ ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်တယ်၊ ဝမ်းမြောက်သူမှာ နှစ်သိမ့် ပီတိဖြစ်တယ်၊ နှစ်သိမ့်တဲ့စိတ် ရှိသူရဲ့ ကိုယ်ဟာ ငြိမ်းအေးကြည်လင်တယ်၊ ငြိမ်းအေးကြည်လင်တဲ့ ကိုယ်ရှိသူမှာ ကြည်လင်သန့်ရှင်းတဲ့ ငြိမ်းချမ်းမှု ရှိတယ်၊ ငြိမ်းချမ်းမှု ရှိသူမှာ တည်ကြည်တဲ့စိတ်ရှိတယ်၊ တည်ကြည်ငြိမ်သက်တဲ့ စိတ်ရှိတဲ့အခါ တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာက လူသတ္တဝါတို့ အပေါ် ချမ်းသာစေလိုတဲ့ မေတ္တာနဲ့ ယှဉ်တဲ့စိတ် ကို ပျံ့နှံ့စေပြီး နေတယ်။ ထို့အတူပဲ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာက သတ္တဝါတို့ အပေါ်၊ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာက သတ္တဝါတို့အပေါ်၊ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာက သတ္တဝါတို့ အပေါ်၊ အထက်၊ အောက်၊ ဖီလာ၊ အရပ်မျက်နှာက သတ္တဝါတို့ အပေါ် အလုံးစုံ အရပ်မျက်နှာတို့ရှိ သတ္တဝါတို့ အပေါ် မြင့်မြတ်တဲ့၊ အတိုင်းအရှည် မရှိတဲ့၊ ရန်မရှိတဲ့၊ ငြိုငြင်ခြင်းမရှိတဲ့ မေတ္တာနဲ့ ယှဉ်တဲ့ စိတ်ကို ပျံ့နှံ့စေပြီး နေတယ်။

“ဝါသေဋ္ဌ အားကောင်းတဲ့ ခရုသင်းမှုတ်သမားဟာ အရပ်လေးမျက်နှာ ကို မပင်မပန်း ကြားသိစေ သလိုပဲ၊ မေတ္တာနဲ့ ယှဉ်တဲ့

* သီလနဲ့ နီဝရဏ ပယ်ပုံတို့ကို အကျယ်သိလိုပါက ဒီဃနိကာယ် - သီလက္ခန္ဓဝဂ်မှ သာဓညဖလသုတ်ကို လေ့လာနိုင်ပါသည်။

၁၆၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

လွတ်မြောက်တဲ့စိတ် (မေတ္တာစေတော ဝိမုတ္တိ)ကို အရပ်အားလုံးမှာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ အပေါ် ပွားများနိုင်ရင် အတိုင်းအရှည်နဲ့ ပြုခဲ့တဲ့ (ကာမာဝစရ) ကံဟာ မကြွင်းကျန်တော့ပါဘူး * အတိုင်းအရှည်နဲ့ ပြုခဲ့တဲ့ အဲဒီ ကာမာဝစရ ကံဟာ မေတ္တာစေတော ဝိမုတ္တိ တည်ရာမှာ မတည်နိုင်တော့ဘူး၊ ဒါဟာလဲ ဗြဟ္မာနဲ့ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန်လမ်း ဖြစ်တယ်

“ဝါသေဋ္ဌ ဒါပြင် (၁) သနားခြင်း ကရုဏာနဲ့ ယှဉ်တဲ့စိတ်၊ (၂) ဝမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာနဲ့ ယှဉ်တဲ့စိတ်၊ (၃) လျစ်လျူရှုခြင်း ဥပေက္ခာ နဲ့ ယှဉ်တဲ့စိတ် တို့ကို ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း သတ္တဝါတို့ အပေါ် ပျံ့နှံ့စေပြီး နေခဲ့ရင် ကာမာဝစရကံတို့ဟာ မေတ္တာစေတော ဝိမုတ္တိ တည်ရာမှာ မတည်နိုင် တော့ဘူး၊ ဒီလိုပွားများ ပျံ့နှံ့စေပြီး နေခြင်းတွေဟာလဲ ဗြဟ္မာနဲ့ အပေါင်း အဖော် ဖြစ်ရန် (ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်ရန်)နည်းလမ်းတွေပဲ ဝါသေဋ္ဌ”

ဗုဒ္ဓက ဆက်၍

“ဝါသေဋ္ဌ ကာမဂုဏ် ငါးပါးနဲ့ နီဝရဏတွေကို ပယ်ပြီး ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာနဲ့ နေ - နေတဲ့ သူဟာ သားမယားယူခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိပါ့မလား”

“ကာမစ္ဆန္ဒ မရှိတဲ့အတွက် သိမ်းဆည်းခြင်း မရှိပါ အရှင်ဂေါတမ”

“ရန်နဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ်ကော ရှိရဲ့လား”

“ဗျာပါဒကို ပယ်ထားပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ရန်နဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ် မရှိတော့ ပါ”

“ဒါဖြင့် မခိုင်ခံ့တဲ့စိတ်ကော”

“ထိနမိဒ္ဓကို ပယ်ထားပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် မခိုင်ခံ့တဲ့စိတ် မရှိပါ၊ ခိုင်ခံ့တဲ့စိတ်သာ ရှိနေပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ညစ်နွမ်း ယုတ်ညံ့တဲ့စိတ်ကော”

* လူ့ပြည် နတ်ပြည်တို့ကိုရောက်စေနိုင်သော ကံထက် ကျော်လွန်သည့် ကံ(ဝါ) ဗြဟ္မာ့ပြည် ဌိ ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု ကံတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းဟု ဆိုလိုသည်။

ပြေလွင်သော သဘောထားနှင့် ငြိမ်းနှောသောနေခြင်း၊

“ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ အစရှိတဲ့ ကိလေသာတွေကို ပယ်ထားပြီးဖြစ်တဲ့ အတွက် ညစ်နွမ်းယုတ်ညံ့တဲ့စိတ် မရှိပါ အရှင်ဂေါတမ”

“စိတ်ကို အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သလား၊ ဒါမှမဟုတ် မဖြစ်စေနိုင်ဘူးလား”

“ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ထားပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် စိတ်ကိုအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဝါသေဋ္ဌ ဗြဟ္မာဆိုတာ သားမယားယူခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်း မရှိဘူးလို့ဆိုတယ်၊ အခု နီဝရဏ အစရှိတဲ့ ကိလေသာတွေကို ပယ်ပြီး မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပက္ခော တို့နဲ့ ယှဉ်တဲ့စိတ်နဲ့ နေသူဟာလဲ သားမယားကို သိမ်းဆည်းခြင်းမရှိဘူးဆိုတာတွေ့ရတယ်။ ဒီလိုဆို ဗြဟ္မာနဲ့ အခုဆိုခဲ့တဲ့သူနဲ့ သဘာဝချင်း ဘဝချင်း ညီညွတ်မနေပေဘူးလား”

“ညီညွတ်နေပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“သားမယားယူခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်းမရှိတဲ့ ဆိုခဲ့တဲ့သူဟာ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးလို့ သေလွန်တဲ့အခါ ဗြဟ္မာရဲ့ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ဖို့ (ဗြဟ္မာပြည် ရောက်ဖို့) အကြောင်းရှိပါတယ်”

“ဖြစ်ဖို့ အကြောင်းရှိနိုင်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဝါသေဋ္ဌ ဗြဟ္မာဟာ ရန်နဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ်၊ တစ်ပါးသူကို ပျက်စီးစေ လိုစိတ် မရှိဘူးလို့ဆိုတယ်၊ အခုဆိုခဲ့တဲ့သူဟာလဲ ရန်နဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ်၊ တစ်ပါးသူ ကိုပျက်စီးစေ လိုစိတ် မရှိဘူး။ ဒီလိုဆို ဗြဟ္မာနဲ့ အခုဆိုခဲ့တဲ့သူနဲ့ သဘာဝချင်း ဘဝချင်း မညီညွတ်ပေဘူးလား”

“ညီညွတ်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဟုတ်ပါတယ်.... ဝါသေဋ္ဌ ဆိုခဲ့တဲ့ ရန်နဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ်၊ တစ်ပါးသူ ပျက်စီးစေ လိုစိတ် မရှိသူဟာ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးလို့ သေလွန်တဲ့အခါ ဗြဟ္မာရဲ့ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ဖို့ (ဗြဟ္မာဖြစ်ဖို့) အကြောင်းရှိပါတယ်”

“ဖြစ်ဖို့ အကြောင်းရှိပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဗြဟ္မာဟာ ခိုင်ခံ့တည်ကြည်တဲ့စိတ် ရှိတယ်လို့ဆိုတယ်၊ အခု ဆိုခဲ့တဲ့ သူဟာလည်း ခိုင်ခံ့တည်ကြည်တဲ့စိတ်ရှိတယ်လို့ဆိုတယ် ဒီလိုဆို ဗြဟ္မာနဲ့ အခုဆိုခဲ့တဲ့သူနဲ့ သဘာဝချင်း ဘဝချင်း မညီညွတ်ပေဘူးလား”

“ညီညွတ်နေပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

(သဏမအင်္ဂါမ်)

၁၇၀ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“ဟုတ်ပါတယ်... ဝါသေဌ၊ ဆိုခဲ့တဲ့ ခိုင်ခံ့တည်ကြည်တဲ့ စိတ်ရှိသူဟာ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးလို့ သေလွန်တဲ့အခါ ဗြဟ္မာရဲ့ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ဖို့ (ဗြဟ္မာဖြစ်ဖို့) အကြောင်းရှိပါတယ်”

“မှန်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဗြဟ္မာဟာ ညစ်နွမ်း ယုတ်ညံ့တဲ့စိတ်မရှိဘူးလို့ဆိုတယ်၊ အခုဆိုခဲ့တဲ့ သူ ဟာလဲ ညစ်နွမ်းတဲ့ ယုတ်ညံ့တဲ့ စိတ် မရှိဘူး။ ဒီလိုဆို ဗြဟ္မာနဲ့ ဒီသူနဲ့ သဘာဝချင်း ဘဝချင်း မညီညွတ်ပေဘူးလား”

“ညီညွတ်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဟုတ်တယ် ...ဝါသေဌ၊ ညစ်နွမ်းယုတ်ညံ့တဲ့ စိတ်မရှိသူဟာ အခုပုဂ္ဂိုလ် သေလွန်တဲ့အခါ ဗြဟ္မာရဲ့ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ဖို့ (ဗြဟ္မာဖြစ်ဖို့ရန်) အကြောင်းရှိပါတယ်”

“မှန်ပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

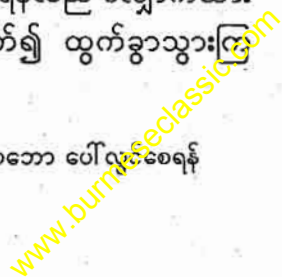
“ဗြဟ္မာဟာ စိတ်ကို အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်တယ်လို့ ဆိုတယ်၊ နီဝရဏအစရှိတဲ့ ကိလေသာတွေကို ပယ်ပြီးတည်ကြည်ခိုင်ခံ့တဲ့ သမာဓိစွမ်း အင်ရှိတဲ့ အခုဆိုခဲ့တဲ့သူဟာလည်း စိတ်ကို အလိုအတိုင်းဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ ဒါဖြင့် ဗြဟ္မာနဲ့အခုဆိုခဲ့တဲ့သူဟာ သဘာဝချင်းဘဝချင်း မညီညွတ်ပေဘူး လား”

“ညီညွတ်နေပါတယ် အရှင်ဂေါတမ”

“ဟုတ်တယ် ဝါသေဌ၊ စိတ်ကို အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ဆိုခဲ့တဲ့သူဟာ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီးလို့ သေလွန်တဲ့အခါ ဗြဟ္မာရဲ့ အပေါင်း အဖော် ဖြစ်ဖို့ (ဗြဟ္မာဖြစ်ဖို့) အကြောင်းရှိပါတယ် ဝါသေဌ”

ဗုဒ္ဓရဲ့စကားကို ဝါသေဌနှင့် ဘာရဒ္ဒါဇတို့သည် အလွန် နှစ်သက်ဝမ်း မြောက်စွာဖြင့် လက်ခံပါကြောင်း ပြောကြား၏။ ဗုဒ္ဓနှင့်တကွ ဗုဒ္ဓ၏ တရားတော်၊ ဗုဒ္ဓ၏ သံဃာတော်တို့ကို အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ် သော ဥပါသကားများအဖြစ် မိမိတို့အား မှတ်ယူပါရန်လည် လျှောက်ထား ကြ၏။ ထို့နောက် ဗုဒ္ဓအား ရှိသေစွာ နှုတ်ဆက်၍ ထွက်ခွာသွားကြ လေသည်။ *

* ဒီဃနိကာယ် - သီလက္ခန္ဓဝဂ်မှ တေဝိဇ္ဇသုတ်ကို မေတ္တာ၏သဘော ပေါ်လွင်စေရန် အတန်ငယ် ပြုပြင် ရေးသားပါသည်။

အပိုင်း (၆)

ခိုင်နဲ့ တည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ဘဝအောင်နိုင်ရေး

မကောင်းမှု ဌ် စိတ်သည် မွေ့လျော်
တတ်၍ ကောင်းမှု ပြုသည့် အခါ
နဲ့ နှေးတတ် ရကား၊ မကောင်းမှု မှ
စိတ်ကို တားမြစ်၍ ကုသိုလ် ကောင်းမှု
တို့ကို လျင်မြန် ဆော့စွာ ပြုရာ၏

ဓမ္မပဒ - ၁၁၆

အခန်း (၁၂)

ထမြောက် အောင်မြင်မှု၏ သော့ချက်

ဘဝ၌ ထမြောက်အောင်မြင်လိုသော လူငယ်တစ်ဦးက ဗုဒ္ဓအား...
“အကျိုးစီးပွားရရေး၊ အောင်မြင်တိုးတက်ရေး အလုံးစုံအတွက် ပဓာန အကျ
ဆုံးသော အကြောင်းတရားတစ်ခုကို ပုဒ် တစ်ခုတည်းဖြင့် အတိုဆုံးပြော
ပါ ရန်” ပန်ကြားဖူး၏။ ဤတွင် ဗုဒ္ဓက

“အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်၍ အကျိုးစီးပွား
အလုံးစုံကိုသိမ်းကျုံး မိသော ပုဒ်တစ်ခု (စကားတစ်လုံး) ကား
‘ဝီရိယ’ ပင်ဖြစ်၏....” * ဟုဖြေဖူးလေသည်။

စင်စစ် ဝီရိယံ စေတသိက် မပါပါက ကျွန်ုပ်တို့ စွမ်းဆောင်မှုဆိုင်ရာ
အပြုအမူများသည် ခွန်နှင့်အားနှင့် သက်ဝင်လှုပ်ရှားမည် မဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓ
ဒဿန အလိုအရ ဝီရိယ၌ သတိ စေတသိက်သည် အမြဲပါရမည်။ ယှဉ်ရမည်
ဖြစ်၏။ တစ်ဖန် ဝီရိယနှင့် သတိစေတသိက်တို့သည် မှန်စွာ မြင်မှု (သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိ) ၌လည်းကောင်း၊ မှန်စွာ တွေးခေါ်မှု (သမ္မာ သင်္ကပ္ပ) ၌လည်းကောင်း၊
မှန်စွာ ပြောဆိုမှု (သမ္မာဝါစာ) ၌လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ဖြင့် မှန်စွာ ပြုမှု
လုပ်ဆောင်မှု (သမ္မာကမ္မန္တ) ၌လည်းကောင်း အမြဲယှဉ်တွဲရမည် ဖြစ်လေ
သည်။ **

မှန်စွာ မြင်မှု(သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်နိုင်ရေးအတွက် ကျွန်ုပ်တို့သည် လုံ့လ
ဝီရိယဖြင့် စူးစမ်းရမည် ဖြစ်၏။ အားထုတ်ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်၏။ ဝီရိယစိုက်၍

* ဧကပဒဇာတ် - ဥပါဟနဝဂ် - ဒုကနိပါတ် - ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတ်က။
** မဟာစတ္တာရိသကသုတ် - အနုပဒဝဂ် - ဥပရိပဏ္ဏာသ။

(သတ္တမအကြိမ်)

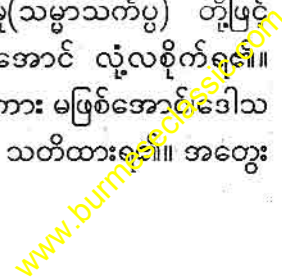
၁၇၄ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

လက်တွေ့စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်၏။ သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့ကို ယှဉ်၍ အမှန်သို့ရောက်အောင် လုံ့လစိုက်ကာ အားထုတ်ရမည်ဖြစ်၏။ လောကုတ္တရာဆိုင်ရာ သဘာဝတ္တတို့ကို မှန်စွာ သိမြင်လိုပါက သမထ - ဝိပဿနာတို့ကို ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ ဝီရိယစိုက်ထုတ်ကျင့်ကြံရမည် ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ အမြင်မှန်ရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်း "လုံ့လစိုက်ထုတ်မှု အစဉ်" ၌ ဆိုခဲ့သည့် မှန်စွာ သတိထားမှု (သမ္မာသမာဓိ) သည် အမြဲပါဝင်ရမည်ဖြစ်၏။ အစွန်းရောက်သော လုံ့လဝီရိယ မဖြစ်အောင်၊ မှားယွင်းသော လုံ့လဝီရိယ မဖြစ်အောင် အစဉ်အမြဲ သတိထားရမည်ဖြစ်၏။ စိတ်စော၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမိရာမှ ရရှိလာသော အမြင်မျိုး မဖြစ်အောင်၊ ပုဂ္ဂလ ဆန္ဒစွဲတို့ ပါသော ဆင်ခြင်မှုမျိုး မဖြစ်အောင် သတိထားရမည်ဖြစ်၏။

ထိုနည်းတူ မှန်စွာ တွေးခေါ်မှု(သမ္မာသင်္ကပ္ပ) ဖြစ်အောင်လည်း လုံ့လဝီရိယစိုက်ထုတ် ရမည်ဖြစ်၏ သတိကလည်း အစွန်းရောက် တွေးခေါ် မှုမျိုး မဖြစ်အောင်၊ တစ်ဖက်စောင်းနင်း တွေးခေါ်မှုမျိုး မဖြစ်အောင်၊ တစ်ဖက်သားအား ထိခိုက်နစ်နာမှုမျိုး မဖြစ်အောင်၊ ယုတ်ညံ့သော၊ ကာမ ရာဂနှင့်ဆိုင်သော အတွေးအခေါ်မျိုး မဖြစ်အောင် စောင့်ရှောက်ရမည် ဖြစ်၏။ မှန်သော တွေးခေါ်မှုဖြစ်အောင် ဝီရိယက တွေးခေါ်စဉ်းစားမှု စည်းမျဉ်းများ၊ (ယုတ္တိဗေဒ သဘောတရားများ) ကို သိနားလည်အောင် လုံ့လစိုက်ထုတ် လေ့လာမှု၊ လက်တွေ့ဘဝမှ တရားကိုယ်ထုတ်ယူနိုင်အောင် ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် လက်တွေ့ကို ဆက်စပ်နိုင်အောင် လုံ့လစိုက်ထုတ်မှု ပြုရမည် ဖြစ်၏။ သတိတရားကလည်း မှန်သော တွေးမြင်မှု (သမ္မာသင်္ကပ္ပ) ရရှိရေးအတွက် စိုက်ထုတ်သော လုံ့လကို မှန်စွာ စိုက်ထုတ်သော လုံ့လဖြစ် အောင် စောင့်ရှောက်ရမည် ဖြစ်၏။

ထိုနည်းတူ မှန်သော စကားပြောဆိုမှု (သမ္မာဝါစာ) ဖြစ်အောင် လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် လုံ့လ ဝီရိယ စိုက်ထုတ်ကြရ၏။ မှန်သော ကောင်း သော စကားဟူသည်မှာ အဘယ်သို့ ဖြစ်သည်ကို စူးစမ်းရ၏။ မှန်သော အမြင် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)၊ မှန်သော တွေးခေါ်ဆင်ခြင်မှု(သမ္မာသင်္ကပ္ပ) တို့ဖြင့် မှန်သော ကောင်းသောစကားမျိုးကို ပြောနိုင်အောင် လုံ့လစိုက်ရ၏။ သတိတရားကလည်း စိတ်စော၍ မပြောသော စကား မဖြစ်အောင်၊ ဒေါသ မာနတို့ဖြင့် ယှဉ်၍ပြောသော စကား မဖြစ်အောင် သတိထားရ၏။ အတွေး

(သတ္တမအကြိမ်)

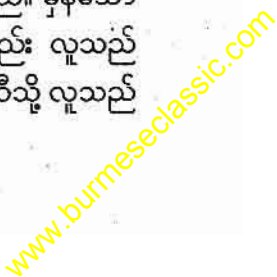
အမြင် မကြည်မလင်နှင့် တရားသေ တစ်ဖက်စွန်းရောက် စကားမျိုးကို မပြောမိအောင်လည်း စောင့်ရှောက် ရမည် ဖြစ်၏။

မှန်စွာ ပြုမူမှု (သမကမ္မန္တ) ဖြစ်အောင်လည်း လုံ့လ ဝီရိယ စိုက်ထုတ် ရ၏။ မမှန်တာ မပြုမိအောင်၊ မတရားသည်ကို မပြုမိအောင်၊ ဆိတ်ကွယ် ရာ၌ မကောင်းမှုကို မကျူးလွန်မိအောင် လုံ့လစိုက်၍ ကြိုးပမ်း စောင့်စည်း ရ၏။ သတိတရားကလည်း မှန်စွာ ပြုမူမှု (သမ္မာ ကမ္မန္တ) ဖြစ်ရေးအတွက် စောင့်ရှောက်ရ၏။ စိုက်ထုတ်ရသော လုံ့လ ဝီရိယကို မှန်သော လုံ့လဝီရိယ ဖြစ်အောင်လည်း စောင့်ရှောက်ရမည်ဖြစ်၏။ မမှန်သည်ကို မပြုမိစေရန် အမြဲပင် အသိယှဉ်မိအောင် သတိက စောင့်ရှောက်ရမည်ဖြစ်၏။

ထိုနည်းတူ မှန်စွာ အသက်မွေးမှု (သမ္မာအာဇီဝ) ဖြစ်အောင်လည်း အသက်မွေးမှုမျိုး၊ မတရားသော အသက်မွေးမှုမျိုး၊ မကောင်းကျိုးများ ပေါ်ထွက်စေသော အသက်မွေးမှုမျိုး မဖြစ်အောင် ကြိုးစားလုံ့လပြု၍ ရှောင် ကြဉ်ရ၏။ “မှန်သော အသက်မွေးမှုကား ဤသို့ဖြစ်သည်” ဟု ခွဲခြား သိမြင်သော (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ရှိအောင် မြင့်မြတ်စွာ အသက်မွေးတတ်သော အသိ ပညာတို့ ရရှိအောင်လည်း ကြိုးပမ်းလုံ့လ ပြုရာ၏။ မှန်စွာ အသက်မွေးနိုင် သော အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်း ရှိအောင်လည်း လုံ့လ စိုက်ထုတ်ရှာမှီး ရ၏။ မှန်စွာ အသက်မွေးမှုအတွက် လိုအပ်သော မြော်ခေါ် ဆင်ခြင်တွေး ခေါ်နိုင်မှုတို့ ရှိအောင်လည်း ကြိုးပမ်း လုံ့လ ပြုရာ၏။ သတိတရား ကလည်း မှန်သော ကောင်းသော အသက်မွေးမှု ရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်း လုံ့လ စိုက်နေသည့် ‘လုံ့လစဉ်’ တစ်လျှောက်၌ မှားယွင်းမှု၊ ချွတ်ချော် တိမ်းပါးမှု၊ ပေါ့လျော့ မှုတို့ မဖြစ်အောင် အစဉ်ပင် သတိထားစောင့်ရှောက် ရမည် ဖြစ်လေသည်။

သတိ အစောင့်အထိန်းဖြင့် ဝီရိယက တွန်းဆောင် လှုပ်ရှားပေးလိုက် သောကြောင့် မှန်သော အမြင်ရှိအောင် လူသည် ကြိုးပမ်း လာသည်။ မှန် သော အတွေးအခေါ် ရှိအောင်လည်း ကြိုးပမ်း လှုပ်ရှားလာသည်။ မှန်သော စကား၊ မှန်သော ကိုယ်မှု၊ မှန်သော အသက်မွေးမှုတို့ရှိအောင်လည်း လူသည် ကြိုးပမ်း လာသည်။ ကြိုးပမ်းမှု ပိုများလေလေ အောင်မြင်ခြင်းဆီသို့ လူသည် နီးကပ် ရောက်ရှိ သွားလေ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၇၆ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

လုံ့လ ဝီရိယ၏ တွန်းဆောင် လှုပ်ရှား ကြိုးပမ်းပေးမှု မရှိပါက မိမိ ဖြစ်လို ရလိုရာကို ဖြစ်နိုင် ရနိုင်ဖို့ရန် ခဲယဉ်းသည်မှာ မငြင်းနိုင်သော အချက် ပင်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဝီရိယ ပေါ့လျော့၍ မိမိကိုယ် မိမိ ယုံကြည်မှု နည်းသည့်အခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ အပ၌ အားကိုးရာကို ရှာမိတတ် ကြသည်။ မိမိအား ကူညီနိုင်လိမ့်မည်ဟု ထင်သော ပုဂ္ဂိုလ်-မိတ်ဆွေ တို့ကို ရှာမိတတ်ကြသည်။ ထိုအခါ၌ မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း အဆက် အသွယ် ကောင်းရှိခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အောင်မြင်ထမြောက်ရေး အတွက် များစွာ ခရီးရောက်သော အထောက်အပံ့ဖြစ်သည်ကို မငြင်းနိုင်ချေ။ မိမိ မစွမ်း ဆောင်နိုင်သော ကိစ္စကို မိမိထက် အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ... စသည်တို့ ဘက်၌ စွမ်းဆောင်နိုင်သော မိတ်ဆွေကောင်းရှိပါက၊ ထိုသူထံ ချဉ်းကပ်ခြင်း ဖြင့် အလွယ်တကူ ကိစ္စပြီးမြောက်နိုင်သည်ကို တွေ့ဖူး ကြုံဖူးကြမည်ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ ဒေသနာများ၌ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိဖို့ရန်၊ မိတ်ဆွေ ကောင်းနှင့် ပေါင်းဖော်ရန် (၅၂၈) ကြိမ်မျှ သတိပေးထားကြောင်း အထက် တစ်နေရာ တွင် ဖော်ပြခဲ့၏။ ဗုဒ္ဓ အလိုအရ မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းသည် လောကီ ထမြောက်အောင်မြင်ရေးအတွက်သာမက လောကုတ္တရာ ဆိုင်ရာ မြတ် သော အကျင့်ကိစ္စကိုပင် ပြီးစီးအောင်မြင် နိုင်စွမ်းလေသည်။

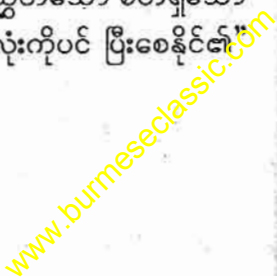
သက္ကတိုင်း သာကီဝင်တို့၏ နဂရမည်သော နိဂုံးတစ်ခု၌ ဗုဒ္ဓ သီတင်း သုံးလျက်ရှိစဉ် အာနန္ဒာသည် ဗုဒ္ဓအား

“အရှင်ဘုရား ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်း ရှိသောသူ၏ အဖြစ်၊ ကောင်းသော အပေါင်းအဖော် ရှိသောသူ၏ အပြစ်၊ သူတော်ကောင်း တို့၌ ညွတ်သောစိတ် ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည် မြတ်သော (မဂ်အကျင့်၏) ထက်ဝက်ကို ပြီးစေနိုင်ပါ၏” ဟုလျှောက်၏။ ဤတွင် ဗုဒ္ဓက

“အာနန္ဒာ... ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်း ရှိသောသူ၏ အဖြစ်၊ ကောင်းသော အပေါင်း အဖော်ရှိသောသူ၏ အဖြစ်၊ သူတော်ကောင်းတို့၌ ညွတ်သော စိတ်ရှိသော သူ၏ အဖြစ်သည် မြတ်သော (မဂ်အကျင့်) အားလုံးကိုပင် ပြီးစေနိုင်၏” ဟု ပြန်၍ပြောဖူးလေသည်။ *

* ဥပမုသုတ် - အဝိဇ္ဇာဝဂ် - မဂ္ဂသံယုတ်။

(သတ္တမအကြိမ်)

မိတ်ဆွေကောင်းရှိဖို့ အရေးကြီးသည်ဟု ပြောရန် လွယ်ကူသော်လည်း လက်တွေ့ဘဝ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် မိတ်ဆွေကောင်းရဖို့၊ မိတ်ဆွေကောင်းနှင့် တွေ့ဖို့ရန်မှာ လွယ်ကူလှသည် မဟုတ်ချေ။

အများအားဖြင့် အောက်ပါ မိတ်ဆွေမျိုးတို့ကိုသာ လောက၌ တွေ့ရတတ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ ပညာရှင်တို့သည် ဗုဒ္ဓ ဒေသနာမှ 'သင်္ဂါလသုတ်'ကို မှီ၍ ဖော်ပြတတ်ကြ၏။

၁။ မိမိက ကူညီပေးကမ်း ထောက်ပံ့မည့်သူ မဟုတ်ဘဲ ရလျှင် ယူမည်ဟူသောစိတ်ရှိသည့် မိတ်ဆွေ (အညဒတ္တဟရမိတ်)။ ထိုမိတ်ဆွေ အမျိုးအစား၌ အောက်ပါ သဘောလက္ခဏာ လေးမျိုးရှိတတ်၏။

(က) ငွေကြေး အကူအညီ၊ ပညာအကူအညီ စသည်တို့ကို ပေးမည်ဟူ၍ မကြံ၊ ရတိုင်းသာ တစ်ဖက်လူဆီမှ ယူတတ်ခြင်း။

(ခ) အနည်းငယ်သာ ပေး၍ သူ့အလှည့်ရောက်သောအခါ များများယူတတ်ခြင်း။

(ဂ) မလွဲသာပါမှ တစ်ဖက်လူ၏ ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်တတ်ခြင်း။

(ဃ) မိမိ ကိုယ်ကျိုး အတ္တကျိုးသာ ကြည့်၍ တစ်ဖက်လူကို ပေါင်းဖော်တတ်ခြင်း၊.... ဤသဘော လက္ခဏာတို့ ရှိတတ်၏။

၂။ ပေးကမ်း ကူညီမှု၌ လက်မပါ၊ ပါးစပ်သာ ပါသော (ဝါ) စကားသာပါသော မိတ်ဆွေ (ဝစီပရမမိတ်)။ ထိုမိတ်ဆွေ အမျိုးအစား၌ အောက်ပါ သဘော လက္ခဏာ လေးမျိုး ရှိနေတတ်၏။

(က) အတိတ်နှင့် လောကွတ်ပြုတတ်ခြင်း။ ဆိုလိုသည်မှာ.... မိမိက ဒုက္ခကြုံ - အခက်ကြုံရ၍ အကူအညီပေးပါ၊ ခေတ္တမျှ ပေးပါ၊ ချေးငှားပါဟု ဆိုသည့်

အခါ ရှိနေတုန်းတော့ သင်ကမလာ၊ (ကူညီနိုင်ချိန်တုန်းကတော့ သင်ကမလာ) ခုမှ သင်က လာသည်။ အခု သင်လာတော့ ငါ့မှာ (မကူညီနိုင် ဖြစ်နေသည်) မရှိ ဖြစ်နေသည်” ဟု အတိတ်နှင့် လောကွတ်ပြုတတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

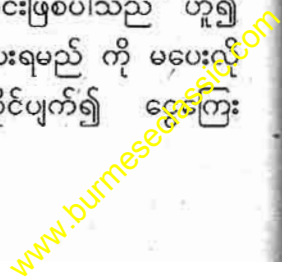
(ခ) အနာဂတ်နှင့် လောကွတ်ပြုတတ်ခြင်း။

ဆိုလိုသည်မှာ - ရိုပါလျက်နှင့် ဒုက္ခတွေ့သူကို မပေးလို။ မကူညီလိုသောကြောင့် “ယခု မရှိခိုက်၊ မကူညီနိုင် ခိုက်နှင့် ကြုံရလေသည်။ မကူညီရ၊ မပေးရ၍ စိတ်မကောင်းရလေခြင်း၊ နောင် ရှိသောအခါ လာခဲ့ပါ ကူညီနိုင်ပါလိမ့်မည်။

(ဂ) အကျိုးမရှိ နိရတ္တက ဖြစ်သော အခွင့်နှင့် သင်္ဂြိုဟ်တတ်ခြင်း။ ဆိုလိုသည်မှာ ကိုယ်၌ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှိနေ၍ အကူအညီ မလိုသည့် အခြေအနေ ရှိနေသောအခါ အကူအညီ မတောင်းမှန်း သိသောကြောင့် “ငါ့မှာ ငွေရှိပါသည် ကူညီနိုင်ပါသည်။ လိုလျှင်ယူ၍ သုံးနှင့်ပါ။ အကူအညီယူလှည့်ပါ” ဟု ဆီးကြို လောကွတ်ဆိုတတ်ခြင်း မျိုးပင် ဖြစ်၏။

(ဃ) ပျက်စီးမှုကို ပြ၍ ကူညီရန် ရှောင်တတ်ခြင်း။

ဆိုလိုသည်မှာ... မိတ်ဆွေဖြစ်သည့် ကူညီရန် အခွင့်ရှိလာလျှင် “နေမကောင်းဖြစ်နေပါသောကြောင့် လာရောက် မကူညီနိုင် ဖြစ်ရပါသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “ကူညီလိုပါသော်လည်း ရပ်ဝေးရောက်နေသောကြောင့် မကူညီနိုင်ဖြစ်ရသည်ကို စိတ်မကောင်းဖြစ်ပါသည်” ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ငွေကြေးပေးရမည် ကို မပေးလိုသောအခါ “ ငါ့မှာ အလုပ်အကိုင်ပျက်၍ ငွေကြေး

မည်မျှ ဆုံးရှုံးခဲ့သောကြောင့် အကူအညီ မပေးနိုင် ဖြစ်ရပါသည်။ စိတ်မကောင်းပါ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ ပျက်စီးမှု၊ မိမိ၏ မအားလပ်မှု၊ မိမိ၏ ဒုက္ခရောက်မှုတို့ကို အကြောင်းပြ၍ ကူညီခြင်းမှ ရှောင်တတ်ခြင်းမျိုး ပင်ဖြစ်၏။

၃။ ရှေ့တွင်သာ ချစ်ခင်ယောင်ပြု၍ အလိုက်သင့် ပေါင်းတတ်သော မိတ်ဆွေ (အနုပီယတာဏီ မိတ်)

ထိုမိတ်ဆွေ အမျိုးအစား၌ အောက်ပါ သဘောလက္ခဏာလေးမျိုး ရှိနေတတ်၏။

(က) မကောင်းမှု၌လည်း “မိမိက ဤအမှုကို ပြုလိုသည်” ဟု ဆိုလျှင် “ပြုသာပြု”၊ “လုပ်သာလုပ်” စသည်ဖြင့် လိုက်လျောတတ်၏။

(ခ) ကောင်းမှု ပြုသည့်အခါ၌လည်း “ပြုသာပြု” ဟု အကြိုက်လိုက်၍ ပြောတတ်၏။

(ဂ) မိမိရှေ့တွင်မူ မိမိကောင်းကြောင်း၊ တော်ကြောင်း၊ အကြိုက်လိုက်၍ မြှောက်ပင့် ပြောဆိုတတ်၏။

(ဃ) မိမိမျက်ကွယ်၌မူ မိမိမကောင်းကြောင်းကို ပြောတတ်၏။

၄။ ယုတ်မာမှုတို့၌ အဖော်သဟဲရသောမိတ်ဆွေ (အပါယသဟာယ မိတ်)။

ထိုမိတ်ဆွေ အမျိုးအစား၌ အောက်ပါ သဘောလက္ခဏာ လေးမျိုး ရှိနေတတ်၏။

(က) မူးယစ်စေတတ်သော အရာတို့ကို သုံးစွဲသောက်စားခြင်း၌ သဘောတူ၊ လိုက်လျော ပေါင်းဖော်တတ်၏။

(ခ) ညအချိန် လေလွင့်လမ်းလျှောက်မှု၊ လမ်းသလားမှု တို့၌ ပေါင်းဖော်တတ်၏။

(ဂ) သဘင်ပွဲလမ်း၊ အပျော်အပါး လိုက်စားမှုတို့၌ သဘောတူလိုက်ပါ ပေါင်းဖော်တတ်၏။

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၈၀ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

(ဃ) လောင်းကစားမှု၌ စိတ်တူကိုယ်တူ လိုက်ပါ ပေါင်းဖော် တတ်၏။ မကောင်းရာကို လုပ်ဖော် လုပ်ဖက်၊ ခိုးဖော် ခိုးဖက် အဖြစ် သဘောတူ ပေါင်းဖက်တတ်၏။ *

ကျွန်ုပ်တို့သည် အများအားဖြင့် အထက်ပါ မိတ်တူ၊ ဆွေတူမျိုးတို့ ကိုသာ တွေ့ရဆုံရတတ်၍ မိတ်စစ်ဆွေစစ်၊ မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း တို့ ကို တွေ့ဆုံရမှုကား အလွန်နည်းပါးလှ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ သက်တမ်း တစ်လျှောက် ၌ မိတ်ဆွေကောင်းဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ရေတွက်နိုင် လောက်အောင်ပင် ရဖို့ ခဲယဉ်းမည် ဖြစ်လေသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ၌ တစ်ဖက်မှလာသော မိတ်ဆွေသည် လွန်စွာ ရိုးအ ၍ မည်သည့်နေရာဘက်တွင်မှ အကျိုးမပြုနိုင်သောသူ ဖြစ်တတ်သကဲ့သို့ တစ်ခါ တစ်ရံတွင်မူ တစ်ဖက်မှ လာသော မိတ်ဆွေသည် လည်လည် ဝယ်ဝယ် ရည်ရည်မွန်မွန်နှင့် ရုပ်ရေရူပကာ သန့်ပြန့်သူ ဟန်ဆောင်ကောင်း သူ ဖြစ်နေတတ်၏။ ထိုသို့ လည်လည်ဝယ်ဝယ်နှင့် ရုပ်ရည်သားနား၍ ဟန် ဆောင်ကောင်းသောကြောင့်ပင် ထိုသူအား တကယ့်လူတော် လူတတ်၊ စိတ် ထားလည်း မြတ်သော အားကိုးရာ မိတ်ဆွေကောင်းကြီး အဖြစ် ကျွန်ုပ်တို့ ထင်မှတ်မှားမိတတ်ကြ၏။ ထိုသို့ ထင်မှတ်မှား၍ ပေါင်းမိရာမှ တစ်ချိန်ချိန် တွင် ကိုယ့်ဘက်က ခံလိုက်ရသော အခါမှ လူကောက်ကျစ်ဖြစ်မှန်း သိရခြင်း မျိုး ကိုလည်း ကြုံရတတ်၏။ ဤနေရာ၌ အောက်ပါ ဗုဒ္ဓစကားကို ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုသင့်လေသည်။

“အဆင်းသဏ္ဍန်ဖြင့် လူကို သိလွယ်သည်မဟုတ်။ အခိုက်အတန့် မြင်ကာမျှဖြင့် အကျွမ်းမဝင်ရာ။ မှန်၏။ (ကိုယ် နှုတ် နှလုံး) ပစ္စောင့်စည်း သော သူတို့သည် ကောင်းစွာ (ကိုယ် နှုတ် နှလုံး)ကို စောင့်စည်းသူတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြင့် ဤလောကကို လှည့်လည်ကုန်၏။”

* ပညာသာမိ၊ အရှင်၊ သီဂီလောဝါဒသုတ္တသင်္ဂဟ သင်္ခေပဝဏ္ဏာ ကျမ်း၊ စာ - ၁၃ - ၁၆။

“အတွင်း၌ မစင်ကြယ်ကုန်သော သူတို့သည် အတု ဖြစ်သော မြေ နားတောင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကြေး ပဲဝက် မျှထိုက်သော ရွှေရည်ပွတ် (ရွှေရည်စိမ်) နားတောင်း ကဲ့ သို့ လည်းကောင်း ဖြစ်၍ လောက၌ လှည့်လည် ကုန်၏။” *

တစ်ခါ တစ်ရံ တစ်ဖက်မှ လာသောသူကို လူကောင်း သူကောင်း ထင်ကာ မိမိကိုယ်တိုင်ကပင် စတင် ကျေးဇူးပြု ကူညီစောင့်မခြင်းဖြင့် ပေါင်းဖော်လိုက်မိ၏။ သို့ရာတွင် မကောင်းသော သဘောထားရှိသူသည် (သူ၏ မကောင်းသော သဘာဝအတိုင်း) ကျေးဇူးပြုသူ၊ ကူညီစောင့်ရှောက် သူကိုပင် ပြန်၍ အကျိုးမဲ့ပြုသွားခြင်း ကိုလည်း ကြံဖူးကြမည် ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓသည် မိမိဘဝ အတွေ့အကြုံကို မှီ၍ မကောင်းသောစိတ်ထား၊ ယုတ်မာ သော သဘောထား ရှိသူကို ကူညီစောင့်မခြင်း၊ အကျိုးပြုခြင်းသည် အချည်း နီး ဖြစ်တတ်ကြောင်း အောက်ပါကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖော်ပြခဲ့သည်။

“...ထင်းတုံးကို ဆယ်တင်ခြင်းကား မြတ်သေး၏။ အဆွေခင်ပွန်း ကို ပြစ်မှားသော သူယုတ်ကို ကယ်တင်ခြင်း ကား မမြတ်သာတည်း။” **

“မီး၌ ထည့်အပ်သော မျိုးစေ့သည် အပင်မပေါက်၊ ပြာဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သူယုတ်မာ၌ ပြုအပ်သော ကျေးဇူး သည် အကျိုးမရှိ၊ ပျောက်ပျက် တတ်၏။” ***

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ မိတ်ဆွေကောင်း အဖြစ် ချဉ်းကပ် ပေါင်းဖော်ထိုက် သူမှာ အောက်ပါ သဘောလက္ခဏာတို့ ရှိသူ ဖြစ်လေသည်။

“အဆွေခင်ပွန်းသည် ပေးနိုင်ခဲ့သော အရာကို ပေး၏။ ပြုနိုင်ခဲ့သော အမှုကိုလည်း ပြု၏။ ထိုမှ တစ်ပါးလည်း ထိုသူ၏ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သည်းခံနိုင်ခဲ့သောအရာကို လည်းကောင်း သည်းခံ၏။

* ပထမ မိတ္တသုတ် - ဒေဝတာ ဝဂ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။
** ဝုရုမိဂဇာတ် - တေရသကနိပါတ် - ငါးရာဠင်းဆယ် ဇာတက။
*** နိဂြောဓဇာတ် - ဒသကနိပါတ် - ငါးရာဠင်းဆယ် ဇာတက။

၁၈၂ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“ထိုသူအား မိမိ လျှို့ဝှက်အပ်သောအရာကိုလည်း ပြောကြား၏။ ထိုသူ၏ လျှို့ဝှက်အပ်သောအရာကိုလည်း လျှို့ဝှက်၏။ ဘေးရန်ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါတို့၌လည်း မစွန့်ပစ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာ ကုန်ခြင်းကြောင့်လည်း မထိမဲ့မြင် မပြု။... အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ထိုအကြောင်းတို့သည် (ထိုသဘောထားတို့သည်) ရှိကုန်၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော အဆွေ ခင်ပွန်းကို (အဆွေခင်ပွန်းကောင်း အလိုရှိသောသူသည်) ဆည်းကပ်အပ်၏။” *

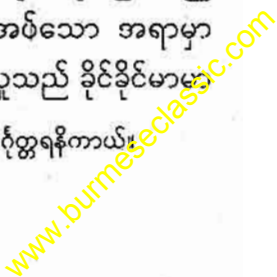
သို့ရာတွင် “ရာကုဋေတွင်၊ ရှာဖွေပနှောက်၊ တစ်ယောက်ရက်ရက်၊ ရနိုင်ခက်” ဟူသော စကားအတိုင်း လက်တွေ့ဘဝ၌ အထက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ကျွန်ုပ်တို့ ရဖို့ခဲယဉ်းမည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်တို့ စိတ်ချလက်ချ အားကိုးနိုင်သောသူမှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်သာလျှင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဤအချက်ကို ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“.... မိမိကိုယ်တိုင် စောကြော စစ်ဆေးလော့။ မိမိကိုယ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ဆင်ခြင်လော့။ မိမိကိုယ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် စောင့်ရှောက်သည်ဖြစ်၍ သတိရှိသော သင်သည် ချမ်းသာစွာ နေရလတ္တံ့။....

“မိမိသာလျှင် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ တစ်ပါးသော သူသည် အဘယ်မှာ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ မိမိသည် သာလျှင် မိမိ၏ ကိုးကွယ်လဲလျောင်းရာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြင်းကုန်သည်သည် အမျိုးကောင်းမြင်းကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်လော့။” **

စိတ်ချလက်ချ အားကိုးနိုင်သော အရာမှာ မိမိကိုယ်တိုင် ဖြစ်သည် ဟူသော အချက်ကိုလည်းကောင်း၊ တကယ်အားကိုးအပ်သော အရာမှာ မိမိ ဉာဏ်စွမ်း၊ ဝီရိယစွမ်းဖြစ်သည်ကို လည်းကောင်း၊ လူသည် ခိုင်ခိုင်မာမာ

* ပထမ သုမိတ္တသုတ် - ဒေဝတာဝဂ် - သတ္တကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊
* * ဓမ္မပဒ - ၃၇၉၊ ၃၈၀။ (သတ္တမအကြိမ်)

မခံယူနိုင်သည့်အခါ မိမိအောင်မြင်ရေး အတွက် အကူအညီ ပေးနိုင်စွမ်းသည်ထင်သော တန်ခိုးရှင် - သိဒ္ဓိရှင် ဆိုသူများထံ ချဉ်းကပ်ကာ အောင်မြင်ရေးဖြတ်လမ်းကို ရှာဖွေခြင်း ပြုတတ်၏။

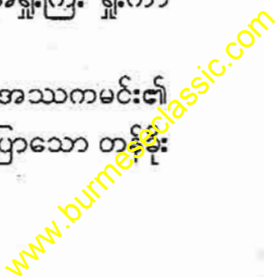
အောင်မြင်ရေးအတွက် တန်ခိုးရှင်ကို အားကိုးခြင်းထက် မိမိ၏ ဝီရိယစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းတို့ကို အားကိုးခြင်းက ပို၍ ခရီးရောက်ကြောင်း တန်ခိုးရှင်က ဤသို့ ‘မဖြစ်နိုင်’ ဟု ပြောသော စကားကိုပင် ‘ဖြစ်အောင်’ မလျှော့သော လုံ့လ၊ ခိုင်ခံ့သော လူ့စိတ်ဓာတ်က ပြောင်းလဲနိုင်ကြောင်း ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ဖူးသည်ကို ဇာတက တစ်နေရာ၌ ဗုဒ္ဓက အောက်ပါကဲ့သို့ ပြန်၍ ပြောပြ၏။

ကာလိင်္ဂမည်ရှိသော မင်းသည် မိမိ အလိုရှိနေသော ‘အဿက’ အမည်ရှိသော မင်း၏ တိုင်းပြည်ကို အောင်မြင်စွာ တိုက်ခိုက်သိမ်းယူနိုင်မည်... မသိမ်းယူနိုင်မည်ကို သိလိုသောကြောင့် သီလ သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံသော ရသေ့တစ်ပါးထံ သွားရောက်မေးမြန်း၏။ ထိုအခါ ရသေ့က “မိမိ ကိုယ်တိုင်ကမူ အသေအချာ မပြောနိုင်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် မိမိထံ လာသော တန်ခိုးရှင်တစ်ဦးရှိကြောင်း၊ ထိုတန်ခိုးရှင်အား မေးမြန်းပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း” ဝန်ခံလိုက်၏။ သို့နှင့် တန်ခိုးရှင်လာသောအခါ၌ ရသေ့က မေးမြန်း၏။ တန်ခိုးရှင်က “ကာလိင်္ဂမင်းသည် အဿကမင်း၏ တိုင်းပြည်ကို အောင်မြင်စွာ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်မည်” ဟုဖြေလေသည်။ ထိုစကားကို ရသေ့က ကာလိင်္ဂမင်းအား တစ်ဆင့်ပြောပြ၏။ ကာလိင်္ဂမင်းသည် မိမိ အလိုရှိနေသော အဿကမင်း၏ တိုင်းပြည်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းယူရန် စစ်ဆင်လေတော့သည်။

သို့ရာတွင် စစ်ပွဲ၌ တစ်ဖက်တိုင်းပြည်မှ အဿကမင်းနှင့်တကွ စစ်သူကြီး၊ စစ်သည်တော်များ၏ အကြံဉာဏ်ကောင်းခြင်း၊ လုံ့လဝီရိယရှိခြင်း၊ ရဲရင့်ခြင်း၊ ပြည်သူပြည်သားတို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ခုခံတိုက်ခိုက်လိုက်သောကြောင့် (တန်ခိုးရှင် ပြောသကဲ့သို့ အဿကမင်း၏ တိုင်းပြည်ကို အောင်မြင်စွာ သိမ်းယူနိုင်ဖို့ ဝေးစွ) ကာလိင်္ဂမင်းသည် အရှုံးကြီး ရှုံးကာ အသက်လူ ပြန်ပြေးခဲ့ရ၏။

ထိုအခါ ကာလိင်္ဂမင်းသည် ရသေ့ထံသို့ သွား၍ “အဿကမင်း၏ တိုင်းပြည်ကို အောင်မြင်စွာ သိမ်းပိုက်နိုင်မည်ဟု မိမိအား ပြောသော တန်ခိုး

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၈၄ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

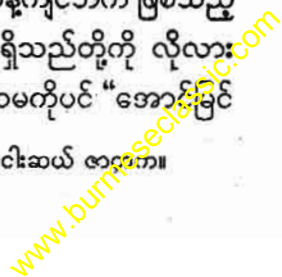
ရှင်၏ စကားသည် ယခုမှားယွင်းနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ တန်ခိုးရှင်၏ မှားယွင်းသော စကားကြောင့် မိမိမှာ အရှုံးကြီးရှုံးခဲ့ရကြောင်း” ပြစ်တင်စကား ပြောလေသည်။ ထိုအပြစ်တင်စကားကို ရသေ့က တန်ခိုးရှင်အား ပြန်၍ ပြောပြ၏။ ထိုအခါ တန်ခိုးရှင်က ရသေ့အား အောက်ပါကဲ့သို့ ပြန်၍ ပြောသွားလေသည်။

“.... နတ်တို့ကား ပြောရုံသာပြောဆိုနိုင်ကြကုန်၏။ လုံ့လကို မပြုနိုင်ကုန်....။ ဤစကားကို ကြားဖူးသည် မဟုတ်ပါလော၊ အဿက တိုင်းသားတို့မှာ ကိုယ်ကို ဆုံးမခြင်း၊ စိတ်၏ မပြိုကွဲသော သမာဓိရှိခြင်း၊ လုံ့လပြုရာ၌ အညီအညွတ် ထွက်ခြင်း၊ မြဲမြံသော လုံ့လရှိခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စစ်နိုင်ကြကုန်၏။” *

အောင်မြင် တိုးတက်လိုသောကြောင့် “ အတိတ် အနာဂတ်ကို သိမြင်နိုင်သည်” ဆိုသော ပညာရှင်များ၏ လမ်းညွှန်မှုကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် လိုက်နာမိတတ်ကြ၏။ ထိုပညာရှင်တို့ ညွှန်ကြားသည့် ယတြာ တို့ကို ချေကြ၏။ ထိုပညာရှင်များကပေးသော “အဆောင်” တို့ကိုလည်း ဆောင်မိတတ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့၌ ကိုယ်မျှော်လင့်ထားသလို မဖြစ်လာသည့်အခါ မိမိကို လမ်းညွှန်သော ပညာရှင်သည် စစ်မှန်သော ပညာရှင်မဟုတ်ဟု ယူဆကာ အခြားအခြားသော စစ်မှန်သည့် ပညာရှင်ကို ရှာဖွေရခြင်းဖြင့် အလုပ်ပို ကြရပြန်၏။ တွေ့ပြန်သည့် ပညာရှင်တို့ ညွှန်ကြားသည့် အတိုင်း လိုက်နာရပြန်သည်။ ထိုပညာရှင်တို့ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း နေ့သင့်နာမ်သင့်သော အလုပ်ကို ရွေးကြရ၏။ နေ့နံသင့်သော အပေါင်း အဖော်ကို ပေါင်းဖော်ရန် ရွေးကြရ၏။ နေ့နံသင့်သော နေရာ၌ နေထိုင်ရန် ရွေးကြရ၏။ မရွေးနိုင်သည့်အခါ လောလောဆယ်ပင် စိတ်ဒုက္ခရောက်သည့် အကျိုးကို ခံစားရတတ်ကြ၏။

ကျန်း ပျက်စီးမှု၊ အကျိုးဆုတ်ယုတ်မှုတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည့် အောင်မြင်မှု၊ တိုးတက်မှု၊ ကျောစောက်ထွီရှိမှု အစရှိသည်တို့ကို လိုလားမွတ်သိပ်သော ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အမည်နာမကိုပင် “အောင်မြင်

* စူဠကလိင်္ဂဇာတ် - ကာလိင်္ဂဝဂ် - စတုတ္ထနိပါတ် - ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်က။
(သတ္တမအကြိမ်)

ထမြောက်အောင်မြင်မှု၏

ကျော်စောခြင်း” သဘောဆောင်သည့် အမည်နာမတို့ဖြင့် မှည့်ခေါ်ကြ၏။ နာမည်က မကောင်းသော အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်နေလျှင် ကောင်းသော အဓိပ္ပာယ်ရှိသော နာမည်သို့ ပြောင်းကြ၏။ နာမည်က ဆုတ်ယုတ်သည့် အဓိပ္ပာယ်မျိုး၊ နိမ့်ကျသည့် အဓိပ္ပာယ်မျိုး ဆောင်နေပါက တိုးတက်သော မြင့်မြတ်သော အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် အမည်နာမမျိုးသို့ ငွေကုန်ကြေးကျခံ၍ ပင် ပြောင်းလဲကြ၏။ သို့ရာတွင် အမည်နာမက မည်မျှ အောင်မြင်သော၊ မြင့်မြတ်သော အဓိပ္ပာယ်ရှိစေ အောင်မြင်ရာနည်းကို သုံး၍ တကယ်တမ်း မကြိုးပမ်းပါက မအောင်မြင်နိုင်၊ မမြင့်မြတ်နိုင်သည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တွေ့ ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

မမြင့်မြတ်သော၊ မကောင်းသော အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်နေသည့် နာမည်ရှိနေသောကြောင့် အမည်ပြောင်းလိုသော လူရွယ်တစ်ဦးအကြောင်း ကို ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ပြန်၍ ပြောပြခဲ့၏။

ဆရာကြီးတစ်ဦး၌ “မောင်ယုတ်မာ” ဟု အမည်ရှိသော တပည့် တစ်ဦး ရှိ၏။ ထိုတပည့်သည် ယုတ်မာခြင်း သဘောကို ဆောင်နေသည့် မိမိ အမည်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကောင်းသော အမည်တစ်ခုကို ရှာ၍ ပြောင်းရန် ‘အမည်ရှာခရီး’ ထွက်သွား၏။ သို့ရာတွင် ရက်များ မကြာမီ စိတ်ပျက်စွာနှင့် ပြန်လာလေသည်။ သူ၏ ခရီးစဉ်၌ “မောင်သက်ရှည်” ဟု အမည်ရှိသော လူငယ်တစ်ဦးသည် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် သေဆုံးသွား သော အဖြစ်ကို ကြုံရ၏။ နာမည်က “မယ်ဌေး” ဖြစ်ပါလျက် ဆင်းရဲလှသည့် မိန်းမတစ်ဦးကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရသည်။ နာမည်က “မောင်လမ်းမှန်” ဖြစ်ပါလျက် မျက်စိလည် လမ်းမှားနေသည့် လူတစ်ဦးကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရသည်။ သို့နှင့် “အမည်” နှင့် တကယ့်ဘဝဖြစ်ရပ်တို့ မည်သို့မျှ မသက်ဆိုင်ကြောင်းကို လည်း ကောင်း၊ အမည်နာမထက် ကိုယ်တွေ့လုပ်ရပ်တို့က ပို၍ အရေးကြီးကြောင်း ကို လည်းကောင်း သိမြင် သဘောပေါက်ကာ အမည်မရှာတော့ဘဲ ပြန်လာ ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဤ အဖြစ်အပျက်တို့ကို သိရသော ဆရာကြီးသည် ထိုတပည့် လူငယ်ကို ရည်ညွှန်း၍ တပည့်တို့အား ပြောခဲ့သည့် စကားကို ဗုဒ္ဓက အောက်ပါကဲ့သို့ ပြန်၍ ဖော်ပြ၏။

“ငသက်ရှည် သေရသည်ကို လည်းကောင်း၊ မယ်သူဌေး ဆင်းရဲရသည်ကို လည်းကောင်း၊ မောင်လမ်းမှန် လမ်းမှားရ

(သတ္တမအကြိမ်)

၁၈၆ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်
သည်ကိုလည်းကောင်း မျက်မြင် ဒိဋ္ဌ ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် ငယုတ်မာ
သည် ပြန်လာခဲ့ချေပြီ။” *

အမည်ပြောင်းခြင်း၊ အဆောင်အယောင် ယတြာများကို အားကိုး
ပြုပြင်ခြင်းသည် အချို့သော သူများအတွက် စိတ်၏ ဖြေရာပြေရာ တစ်မျိုး
မျိုး ရကောင်းရနိုင်မည် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ အမည်ပြောင်းကာမျှ၊
ယတြာ အဆောင်ယောင်တို့ကို အားကိုးရုံမျှဖြင့် အောင်မြင်မှုကို ရလိမ့်မည်
ဟု ဗုဒ္ဓ ဒေသနာများ၌ ဖော်ပြသည်ကို မတွေ့ရသကဲ့သို့ နှုတ်ဖြင့် ‘အောင်မြင်
ချင်ပါသည်’ ဟုပြောကာမျှ၊ စိတ်ဖြင့် ‘အောင်မြင်ချင်ပါသည်’ ဟု တောင့်တ
ကာမျှဖြင့် အောင်မြင်မှုကို ရလိမ့်မည်ဟုလည်း ဖော်ပြသည်ကို တွေ့ရလိမ့်
မည် မဟုတ်ချေ။

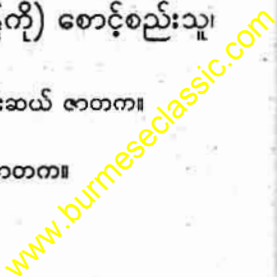
“ငါ၏ ကိုယ်၌ အရေသည် လည်းကောင်း၊ အကြော
သည် လည်းကောင်း၊ အရိုးသည်လည်းကောင်း၊ ကြွင်းကျန်စေ၊
အသားအသွေး ဟူသမျှသည် စင်စစ် ခန်းခြောက်၍ ကုန်
ပလေစေ ဝိရိယကို ငါမလျှော့။” **

အထက်ပါကဲ့သို့ အားမာန်တင်းကာ မလျှော့သော လုံ့လဖြင့် မိမိ
ကိုယ် မိမိ အားကိုး၍ မိမိဖြစ်လို ရလို အောင်မြင်လိုရာကို ဖြစ်နိုင် ရနိုင်
အောင်မြင်နိုင်ရန် အတွက် မလျှော့တမ်း ကြိုးပမ်းရမည်ဟု ပြောခြင်းများ
ရှိသည်ကို သာ ဗုဒ္ဓ ဒေသနာများ၌ တွေ့ရ၏။

“လောက၌ ပညာရှိ ယောက်ျားကောင်းမှန်လျှင်
လုံ့လ ဝိရိယကို မလျှော့ရာ၊ မပျင်းရိရာ၊ လုံ့လဝိရိယ ရှိသူသည်
လိုရာ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရမြဲဖြစ်၏။” ***

“ထကြွ လုံ့လရှိသူ၊ သတိရှိသူ၊ စင်ကြယ်သော
ကံသုံးပါးရှိသူ၊ စူးစမ်း၍ ပြုလေ့ရှိသူ (ဣန္ဒြေကို) စောင့်စည်းသူ၊

* နာမသိဒ္ဓိဇာတ် - လိတ္တဝဂ် - ဧကကနိပါတ် - ငါးရာငါးဆယ် ဇာတက။
** စတုတ္ထနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။
*** မဟာသီလဝဇာတ် - အာသီသဝဂ် - ငါးရာငါးဆယ် ဇာတက။

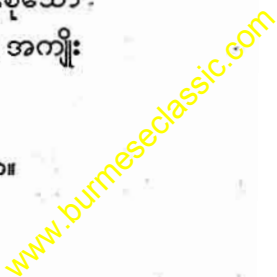
တရားသဖြင့် အသက်မွေးသူ၊ မမေ့လျော့သူအား အခြေ အရံ အကျော်အစောသည် တိုးပွား၏။” *

အထက်ပါကဲ့သို့ ဝီရိယနှင့် ထိုဝီရိယ၏ တွဲဖက်တရားတို့၏ ထောက် ကူမှုကြောင့် ထမြောက်အောင်မြင်မှု ရနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြခြင်းများကိုသာ တွေ့ရ၏။

သို့ရာတွင် လုံ့လအား၊ ဉာဏ်အားတို့ စိုက်ထုတ် ကြီးပမ်းသော်လည်း လောက၏ ထုံးစံအတိုင်း ကျရှုံး ပျက်စီးခြင်းများကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ ကြုံရ မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခါ၌ “ပညာရှိသောသူသည် ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက် နေသော်လည်း ချမ်းသာခြင်း၊ အောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်ရန် တောင့်တခြင်း အာသာကို မဖြတ်ရာ” ** ဟူသော စကားအတိုင်း မလျော့သော လုံ့လ ဝီရိယဖြင့် မိမိဖြစ်လို ရလို အောင်မြင်လိုသော အရာအတွက် ‘ဆန္ဒ’ကို မပျက် ယွင်း ရအောင် မာန်တင်းထားဖို့ လိုမည် ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ အလိုအရ မလျော့သော လုံ့လ ဝီရိယဖြင့် စိတ်ဓာတ်ကိုလည်း ခိုင်ခံ့အောင်၊ မပျက်ပြားအောင် ထိန်း မတ် ထားရမည်ဖြစ်၏။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ကြီးစားတိုင်း မဖြစ် သည်များ လည်း ရှိနိုင်ပေရာ၊ ထိုအခါမျိုး၌ စိတ်ဓာတ် ကျဆင်း ပျက်ပြား မသွားအောင် ထိန်းချုပ် မာန်တင်းထားရမည် ဖြစ်၏။ မလျော့သော လုံ့လဝီရိယဖြင့် မိမိ ဖြစ်လို ရလိုသော အရာအတွက် ဖြစ်နိုင် ရနိုင်သော နည်းလမ်းတို့ကို သိမြင်အောင် ‘အသိပညာ’ ကို အပတ်တကုတ် ရှာရမည် ဖြစ်၏။ မိမိဖြစ်လို ရလို အောင်မြင်လိုသော အရာအတွက် လမ်းညွှန်ပေး နိုင်သော၊ အောင်မြင်တိုးတက်ရေးအတွက် လျှို့ဝှက်ချက်ကို ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်သော လုံ့လထုတ်၍ ရှာဖွေရမည် ဖြစ်၏။ ရသမျှ အကြားအမြင် ဗဟုသုတတို့ကိုလည်း ဆည်းပူး စူးစမ်း ထားရမည် ဖြစ်၏။

“... အယုတ် အလတ် အမြတ် မရွေး အလုံးစုံသော အကြားအမြင်ကို သင်ကြားရာ၏။ အကြားအမြင်၏ အကျိုး

* ဓမ္မပဒ - ၂၄
** သိကာဇာတ် - အဖုဝင် - ပဉ္စကနိပါတ် - ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတက။

၁၈၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ကိုလည်း သိရာ၏။ အယုတ် အလတ် ဖြစ်သော အလုံးစုံ
သော အကြားအမြင်၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်သော
ကာလသည် ရောက်လာမည် ဖြစ်၏။” *

သို့ရာတွင် အကြားအမြင်တို့ရှိအောင် လေ့လာဆည်းပူး
စုဆောင်းတတ်ခြင်း မရှိသူသည်

“အကြားအမြင်နည်းသော ယောက်ျားသည် နွားလား
ကဲ့သို့ အချည်းနှီး ကြီးထွားလာ၏။ ထိုယောက်ျားအား အသား
တို့သာ တိုးပွားကုန်၏။ ပညာကား မတိုးပွား” ** ဟူသော....

အထက်ပါ ဗုဒ္ဓ၏ စကားအတိုင်း သိသင့် သိထိုက်ရာတို့ကို သိမြင်
နိုင်သော၊ တတ်သင့် တတ်ထိုက်ရာတို့ကို တတ်သိသော၊ အောင်မြင်မှုအတွက်
ထိုးထွင်း သိမြင်သင့် သိမြင်ထိုက်သော ‘ပညာ’ ကို လုံ့လဖြင့် အပတ်တကုတ်
မရှာဖွေမှုဘဲ ပျင်းပျင်းရိရိဖြင့် အချိန်ဖြုန်းနေပါက လူတစ်ဦးသည်
ခန္ဓာကိုယ်၌ အသားစိုင့်တို့သာ ဆူဖြိုး တိုးပွား၍ အသိဉာဏ်ကား တိုးပွား
နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

အသိဉာဏ်နည်းသည့်အခါ ဆန္ဒအားတို့ လျော့သွားပြန်သည်။ စိတ်
အားတို့ကလည်း လျော့သွားပြန်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ယခုရောက်ရှိနေချိန်မှ
အတိတ်သို့ ပြန်ကြည့်ပါက ခိုင်မာသော ရည်မှန်းချက်၊ ခိုင်မာသော ဆန္ဒဖြင့်
အပတ်တကုတ် လုံ့လထုတ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ဖြစ်ချင် လိုချင်ရာကို ဖြစ်နိုင် ရနိုင်
သော ကြိုးစားမှုတို့ ပြုခဲ့သည်ထက် သက်သာ လျော့ပတ်စွာ နေခဲ့သည် တို့
က များလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရမည် ဖြစ်၏။ အမေရိကန် ဟာသဝိဇ္ဇာကြီး
စတီဖင်လီကော့ * က “ကျွန်ုပ်တို့ ဘဝခရီးမှာ ထူးဆန်းလှချေသည်။ ကလေး
ဘဝ၌ ‘ကျွန်တော် အစ်ကိုလောက်ကြီးရင် ဘာလုပ်မည်’ ဟု ဆိုကြ
သည်။ ကလေးကြီး အရွယ်ရောက်သော အခါတွင် ‘ကျွန်တော် အရွယ်

* မုသိကာဇာတ် - အမှတ် - ပဉ္စကနိပါတ် - ငါးရာငါးဆယ် ဇာတက။
** ဓမ္မပဒ - ၁၅၂။
၁။ Stephen Leacock

ရောက်တော့ ဘာလုပ်မည်' ဟု ဆိုကြပြန်သည်။ အရွယ်ရောက်တော့လည်း အိမ်ထောင်ကျမှ အိမ်ထောင်ကျပြန်သည့် အခါ၌မူ အငြိမ်းစားယူသည့် အခါဟု အချိန်ထပ်ရွှေ့ပြန်သည်။ နောက်ဆုံး မိမိ ဘဝကို ပြန်ကြည့်လိုက်သောအခါ မည်သည့် အရာကိုမျှ မည်မည်ရရ မလုပ်လိုက်ရဘဲ အချိန်ကုန် အချည်းနီးဖြစ်ခဲ့ရကြောင်း တွေ့ကြရလေသည်” ဟု ဆိုလေသည်။ များသောအားဖြင့် အထက်ပါ စကားအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့ အချိန်တွေကုန်ခဲ့ကြရသည်ကို တွေ့ရမည် ဖြစ်၏။

“.... အရွယ်ရှိခိုက် မြတ်သော အကျင့်ကို မကျင့်လိုက်မိ၊ ဥစ္စာကိုလည်း မရလိုက်မိသောကြောင့် ငါးကုန်ခန်းသော ညွန် အိုင်၌ အတောင်ကျွတ်သော ကြိုးကြာအိုတို့ကဲ့သို့ (အရွယ် လွန်သောအခါ) ကြံ့မိုင်၍သာ နေကြရကုန်၏။ ” *

အထက်ပါ ဗုဒ္ဓ စကားအတိုင်း ကြံ့မိုင် တွေဝေကာ ဆောက်တည်ရာမှဲ့ဘဝ မဖြစ်စေရန် အချိန်ရှိခိုက် အရွယ်ရှိခိုက်၌ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်ရာတို့ကို အချိန်မရွှေ့ဘဲ လုံ့လထုတ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ဖို့ လိုမည် ဖြစ်လေသည်။

“ ဤဆယ်ပါးသော အကြောင်းအရာ၊ လုပ်ငန်းကိစ္စတို့ကို ရှေးအခါက မပြုလုပ်မိခဲ့သော သူသည် နောင်အခါ၌ စိုးရိမ် ပူပန်ရတတ်၏။

(၁) ရသင့် ရထိုက်သော ဥစ္စာ ပစ္စည်းကို မရသည်ရှိသော် စိုးရိမ် ပူပန်ရ၏။ ငါသည် ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက ပစ္စည်းဥစ္စာကို မဆည်းပူး မစုဆောင်းမိဟု အိုမင်းသော အခါ၌ စိုးရိမ် ပူပန်ရ၏။

(၂) အတတ်ပညာ မရှိသူအား အသက်မွေးမှု ပြုခြင်းသည် ဆင်းရဲ ငြိုငြင်လှ၏။ ငါသည် ငယ်ရွယ်စဉ် အခါ၌ အတတ် ပညာကို မသင်ကြားမိဟု အိုမင်းသော အခါ စိုးရိမ်ပူပန်ရ၏။

* ဓမ္မပဒ - ၁၅၅။

၁၉၀ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

- (၃) ငါသည် ငယ်ရွယ်စဉ် အခါ၌ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသော အမှုကို ပြုခဲ့မိ၏။ သူတစ်ပါး ကျောကုန်းသားကို စားသကဲ့သို့ ချောပစ် ကုန်းတိုက်သော စကားကို ဆိုခဲ့မိ၏။ ကြမ်းကြုတ်သော စကားကို ဆိုခဲ့မိ၏ ဟု အိုမင်းသော အခါ စိုးရိမ်ပူပန်ရ၏။
- (၄) ငါသည် ငယ်ရွယ်စဉ် အခါ သူ့အသက်ကို သတ်မိ၏။ ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်ခဲ့၏။ ယုတ်မာခဲ့၏။ သတ္တဝါတို့၌ သနားခြင်းကို မပြုမိခဲ့ဟု အိုမင်းသောအခါ စိုးရိမ် ပူပန် ရ၏။
- (၅) ငါသည် ငယ်ရွယ်စဉ် အခါ သူတစ်ပါးတို့ မသိမ်းဆည်း အပ်သော မိန်းမ အများအပြားရှိပါလျက် သူတစ်ပါး မယားကို မှီဝဲ ကျူးလွန်မိ၏ဟု အိုမင်းသောအခါ စိုးရိမ် ပူပန်ရ၏။
- (၆) ငါသည် ငယ်ရွယ်စဉ် အခါ ထမင်း အဖျော် ဥစ္စာ စီးပွား ရှိပါလျက် အလှူဒါနကို မလှူဒါန်းမိခဲ့ဟု အိုမင်းသောအခါ စိုးရိမ် ပူပန်ရ၏။
- (၇) ငါသည် ငယ်ရွယ်စဉ် အခါ၌ ဥစ္စာအား၊ ကိုယ်အားဖြင့် စွမ်းနိုင်ပါလျက် အိုမင်းသော အမိအဖတို့ကို မကျွေးမွေး မိခဲ့ဟု အိုမင်းသောအခါ စိုးရိမ် ပူပန်ရ၏။
- (၈) လက်ဦးဆရာ ဖြစ်၍ ဆုံးမ ပဲ့ပြင်လျက် အလုံးစုံသော အရာတို့ကို ငါ့အားပေး၍ ကျွေးမွေး ပြုစုသော အဖကို ငါသည် မထိမဲ့မြင် ပြုခဲ့မိ၏ ဟု နောင်အခါ စိုးရိမ် ပူပန် ရ၏။
- (၉) သီလရှိ၍ ဗဟုသုတ များသော ရဟန်း၊ သူတော် သူမြတ် တို့ကို ငါသည် ရှေးအခါက မဆည်းကပ်မိခဲ့ဟု နောင် အခါ စိုးရိမ်ပူပန်ရ၏။

(သတ္တမအကြိမ်)

ထမြောက်အောင်မြင်မှု၏ နေရာချက်

(၁၀) ငါသည် ရှေးအခါ ငြိမ်သက်သော၊ ဆည်းကပ်အပ်သော၊
ခြိုးခြံသော အကျင့်မျိုးကို မကျင့်မိခဲ့ဟု နောင်အခါ စိုးရိမ်
ပူပန် ရ၏။

.... ဤဆယ်ပါးသော အကြောင်းအရာ လုပ်ငန်းကိစ္စ တို့ကို
ပြုလုပ်မိခဲ့သော သူသည် နောင်အခါ စိုးရိမ် ပူပန်ခြင်း
မရှိနိုင်။” *

နောင်တ တရားများ၊ ပူပင်သောက ရောက်ခြင်းများသည် ကျွန်ုပ်
တို့ ဘဝကို ပြင်းထန်စွာ ဖိစီးနှိပ်စက်တတ်ရကား ကျွန်ုပ်တို့သည် အကယ်၍
ထိုနောင်တ သောကတို့မှ ကင်းလွတ်လိုသူများ ဖြစ်လိုသည် ဆိုအံ့။ အထက်
ပါ ပူပန်ရတတ်ခြင်းတရား ဆယ်ပါးကို မပြတ် သတိရလျက် လုပ်သင့် လုပ်
ထိုက်ရာတို့ကို အချိန်မဆိုင်းဘဲ လုပ်ကိုင် စွမ်းဆောင်ဖို့ လိုမည် ဖြစ်လေသည်။

* ဇနသန္ဒဇာတ် - ဒွါဒသကနိပါတ်၊ ငါးရာငါးဆယ် ဇာတက။

အခန်း (၁၃)

အဆင့်မြင့် ခရီးစဉ်

လူ၏ အစွဲအလမ်းများ၊ ခံစားမှုများသည် လူ၏ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ် (Reason & Intellect) ကို လွှမ်းမိုးနိုင်ကြောင်း အထက် တစ်နေရာတွင် ဖော်ပြခဲ့၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အောင်မြင်ခြင်း၊ ကျော်စောခြင်းကို လိုချင်တတ်ကြ၍ အောင်မြင် ကျော်စောနိုင်သော နည်းလမ်းတို့ကိုလည်း အတော်အတန် သိတတ်ကြ၏။ ကျန်းမာရေးကို မြတ်နိုးရကောင်းမှန်း သိကြ၍ ကျန်းမာစေနိုင်သော နည်းလမ်းတို့ကိုလည်း အထိုက်အလျောက် သိမြင်တတ်ကြ၏။ အကျင့်စရိုက်ကောင်း၊ အကျင့်သီလကောင်းရှိခြင်းသည် ဘဝ၌ အရေးကြီးကြောင်း သိမြင်ကြ၍ အကျင့်စရိုက်ကောင်း၊ အကျင့်သီလကောင်းတို့ ရရှိနိုင်သည့် နည်းလမ်းတို့ကိုလည်း အတော်အတန် သိတတ်ကြ၏။ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ချစ်ချစ်ခင်ခင် ကြင်ကြင်နာနာနှင့် မေတ္တာထား၍ ရိုင်းပင်းကူညီခြင်းသည် ကောင်းမြတ်သော အပြုအမူဖြစ်ကြောင်း သိတတ်ကြ၍ မေတ္တာ အကြင်နာတရားတို့ မည်သို့ထားရှိရမည်ဟူသော နည်းလမ်းတို့ကိုလည်း အတော်အတန် သိတတ်ကြ၏။

သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် သိလျှင် သိသည့်အလျောက် လက်တွေ့မလိုက်နာ မပြုကျင့် မစွမ်းဆောင်နိုင် ဖြစ်နေတတ်ကြသည်။ ကောင်းရာမွန်ရာ၊ မြင့်မြတ်ရာ၊ တိုးတက် အောင်မြင်ရာတို့ဘက်သို့ သွားရကောင်းမှန်း အသိဉာဏ် ဆင်ခြင်ဉာဏ်က သိမြင်သော်လည်း တကယ်လက်တွေ့၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ အစွဲအလမ်းများ၊ ခံစားမှုများ၊ သက်သာလျော့ပတ်စွာ နေလိုမှုများ၊

(သတ္တမအကြိမ်)

လေလွင့်မှုများ၊ ပျင်းရိခြင်းများ၏ လွှမ်းမိုးခံရမှု၊ ဆွဲဆောင်ခံရမှုတို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ စိတ်သည် မကောင်းရာ၊ ဆုတ်ယုတ်ရာဘက်တို့သို့သာ လိုက်ပါ သွားတတ်ကြခြင်းက များလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ မွန်မြတ်ရာ အဆင့်မြင့် ခရီး ကို လျှောက်မိသည်ထက် နိမ့်လျှောရာ အကျိုးမဲ့ ခရီးတို့သို့ ကျွန်ုပ်တို့ မှားယွင်း လျှောက်မိသည်က များလျက်ရှိ၏။

“မကောင်းမှု၌ စိတ်သည် မွေ့လျော်တတ်၍ ကောင်းမှု ပြုသည့်အခါ နှံ့နှေးတတ်ရကား၊ မကောင်းမှုမှ စိတ်ကို တားမြစ်၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို လျင်မြန် ဆော့စွာ ပြုလုပ်ရာ၏။” *

အထက်ပါ ဗုဒ္ဓ၏ စကားအတိုင်း မကောင်းမှုတို့၌ မွေ့လျော်တတ် သော စိတ်ကို စောစွာကပင် ကောင်းရာ မွန်မြတ်ရာဘက်၌ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ထားဖို့ ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုရပေလိမ့်မည်။

ဗုဒ္ဓ ဒေသနာ အလိုအရ ခိုင်ခံ့တည်ငြိမ်သော စိတ်ရှိပါမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘဝကို ကောင်းရာဘက်သို့ နိုင်နင်းစွာ ပို့ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်၏။ ထိုခိုင်ခံ့ တည်ငြိမ်သော စိတ်ဓာတ်ကို သမထ ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်တို့ဖြင့် တည်ဆောက် ယူနိုင်လေသည်။ ဤနေရာ၌ အထက်ပါ ကျင့်စဉ်တို့၌ တစ်ခု အပါအဝင် ဖြစ်သည့် “ထွက်လေ-ဝင်လေ” အပေါ် စိတ်စူးစိုက်၍ စိတ်ဓာတ်ခိုင်ခံ့ တည် ငြိမ်စေမှု ကျင့်စဉ် (အာနာပါနကျင့်စဉ်) ကို ဖော်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထွက်လေ-ဝင်လေကို စူးစိုက် အားထုတ်ရန် အတွက် ထိုင်ပုံထိုင် နည်း ကို ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“တင်ပျဉ်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို လေဝင်မှု-ထွက်မှုသို့ (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု ဖြစ်စေ လျက် ထိုင်၏။...” **

အထက်ပါကဲ့သို့သော ထိုင်ပုံထိုင်နည်းကို ဗုဒ္ဓ ညွှန်ပြခြင်းသည် ကြာ ရှည်စွာ ထိုင်နိုင်ရန်နှင့် မြင့်မားသော စိတ်၏ စွမ်းအင် သတ္တိများ ရနိုင်ရန်

* မေပဒ - ၁၆၆။

** မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် - ၃၇၄ - မဟာဝဂ်၊ ဒီဃနိကာယ်။

၁၉၄ နန္ဒာသိန်းဝဲ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ရည်ရွယ်ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အချို့သော သုတေသီများက ယူဆကြ၏။ ထိုင်၍ ထွက်လေ-ဝင်လေအပေါ် စူးစိုက် အားထုတ်ရန် ညွှန်ပြခြင်းကြောင့် အခြားသော အနေအထားများဖြင့် လုံးဝ အားမထုတ်ရ ဟူ၍ကား ဆိုလိုသည် မဟုတ်ချေ။ စကြိုသွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း အစရှိသည့် အမူအရာများဖြင့်လည်း အားထုတ်နိုင်လေသည်။

အိန္ဒိယရှိ ယောဂ^၁ ကျင့်စဉ်များ၌ စိတ် စူးစိုက် အားထုတ်ရန် ထိုင်ပုံ ထိုင်နည်း အမျိုးမျိုးကို ဖော်ပြထား၏။ ထိုင်ပုံ ထိုင်နည်းတိုင်း၌လည်း သက်ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယောဂကျင့်စဉ်များတွင် ဟတ္ထ ယောဂ^၂သည် အခြား အခြားသော အဆင့်မြင့်သည့် ယောဂကျင့်စဉ်များကို တက်လှမ်း အားမထုတ်မီ အခြေခံ အဖြစ် အားထုတ်ရသော ယောဂ ဖြစ်၏။ သုတေသီတို့ အလိုအရ ဟတ္ထ ယောဂ ကျင့်စဉ်၌ ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာ ကြံ့ခိုင်ရေးအတွက် များစွာ အထောက်အကူ ပြုနိုင်သော ကျင့်စဉ်များ ပါရှိ၍ ထိုကျင့်စဉ်များကို လေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် ကြံ့ခိုင် ကျန်းမာမှု ရှိကာ အဆင့်မြင့်သော စိတ်ဓာတ် ခိုင်ခံ့မှုကို ရနိုင်လေသည်။ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာ ကြံ့ခိုင်ပါမှ စိတ်ဓာတ်သည် လည်း ကြံ့ခိုင်နိုင်၍ မြင့်မားသော စိတ်ဓာတ် ခိုင်ခံ့မှု (သမာဓိ) အဆင့်တို့သို့ ရောက်နိုင်သည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့အတွက် မငြင်းနိုင်သော အချက် ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓ ဒေသနာများ၌ ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာ ကြံ့ခိုင်စေသော ကျင့်စဉ်များ၊ စိတ် စူးစိုက်ရာ၌ မည်သို့ မည်ပုံ ထိုင်ရမည်ဟူသော 'ထိုင်နည်းများ' ကို အသေးစိတ် မဖော်ပြခြင်းသည် ထိုခေတ် ထိုအခါက လူများသည် ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာ ကြံ့ခိုင်စေသော ကျင့်စဉ်များ၊ စိတ်စူးစိုက်ရန် ထိုင်နည်းများကို သိနားလည်ပြီးသည့် အနေနှင့် ဗုဒ္ဓသည် ခြွင်းချန် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည် ဟု အချို့သော သုတေသီတို့က ယူဆကြ၏။ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓသည် 'ထိုင်နည်း' နှင့် ပတ်သက်၍ အမြွက်မျှသာ ဖော်ပြလျက် စိတ် စူးစိုက်ပုံ၊ ရှုမှတ် ပွားများပုံ၊ ဉာဏ်အဆင့်ဆင့်တို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံတို့ကိုသာ အလေးပေးဖော်ပြ၏။

၁။ Yoga ၂။ Hatha Yoga
(သတ္တမအကြိမ်)

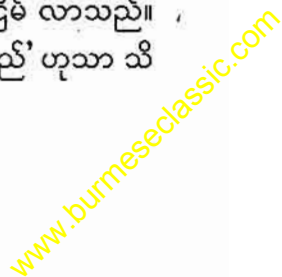
ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ် စူးစိုက် ရှုမှတ် အားထုတ်သူသည် ဖော်ပြ ခဲ့သော ထိုင်နည်းဖြင့် ထိုင်၍ (ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ်) စူးစိုက် ရှုမှတ် ပုံကို ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်လေကို ထုတ်၏။ သတိ ရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှု၏။ (သတိက စိတ်ကို တခြား တစ်ပါးသို့ မသွားစေဘဲ ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ်၌ သာ ရှိနေရန် အားထုတ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။) ထွက်သက်ကို ရှည်ရှည်ထုတ်လျှင်လည်း ‘ရှည်ရှည်ထုတ်သည်’ ဟု သိရမည် ဖြစ်၏။ ဝင်လေကို ရှည်ရှည်ရှုလျှင်လည်း ‘ရှည်ရှည်ရှုသည်’ ဟု သိရမည်ဖြစ်၏။ ထွက်သက်လေကို တိုတိုထုတ်လျှင်လည်း ‘တိုတိုထုတ်သည်’ ဟု သိရမည် ဖြစ်၏။ ဝင်သက်လေကို တိုတို ရှုလျှင်လည်း ‘တိုတိုရှုသည်’ ဟု သိရမည် ဖြစ်၏။ (ထွက်လေ၏) ‘အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး အလုံးစုံသော ရုပ်အပေါင်းကို ထင်ရှား သိလျက် ထုတ်လွှတ်မည်’ ဟု ကျင့်၏။ (ဝင်လေ၏) ‘အစ- အလယ်-အဆုံး အလုံးစုံသော ရုပ်အပေါင်းကို ထင်ရှားသိ လျက် ရှုမည်’ ဟု ကျင့်၏။

“ရုန့်ရင်းသော ထွက်လေကို ငြိမ်းစေလျက် (သိမ်မွေ့ စေလျက်) ထုတ်လွှတ်မည်’ ဟု ကျင့်၏။ ရုန့်ရင်းသော ဝင်လေ ကို ငြိမ်းစေလျက် (သိမ်မွေ့စေလျက်) ရှုမည်’ ဟု ကျင့်၏။” *

မလျှော့သော လုံ့လ၊ မမေ့ မလွတ်သော သတိဖြင့် ထွက်လေ- ဝင်လေ အပေါ်၌ စိတ်ကို ထားရန် ကြိုးပမ်းလာသောအခါ (လုံ့လနှင့် သတိ တို့ အားကောင်းလျှင် အားကောင်းသလို) စိတ်သည် တခြား တစ်ပါးတို့သို့ မပျံ့လွင့်တော့ဘဲ ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ်၌သာ တည်ငြိမ် လာသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ထွက်လေ-ဝင်လေကို ‘ထွက်သည်-ဝင်သည်’ ဟုသာ သိ သိနေသော အလုပ်ဖြင့် စိတ်သည် တည်ငြိမ်လာသည်။

၁။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် - မဟာဝဂ် - ဒီဃနိကာယ်။

၁၉၆ နန္ဒာသိန်း၏ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

စင်စစ် အာရုံ အမျိုးမျိုးအတွင်း၌ ပြန့်ကျဲ လွင့်ပါးနေသော စိတ်ကို ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ်၌သာ တည်ငြိမ်နေအောင် လေ့ကျင့် အားထုတ် ရသော အလုပ်မှာ အပြောလွယ်သော်လည်း လက်တွေ့၌ လွယ်ကူလှသော အလုပ် မဟုတ်ချေ။

“ရေ တည်းဟူသော မှီရာ တည်ရာမှ ထုတ်ဆောင်၍ ကုန်း၌ ပစ် ချထားအပ်သော ငါးသည် တဖျပ်ဖျပ် တုန်လှုပ်သကဲ့သို့ ကိလေသာ မာရ် ကိုယ်တွင်းရန်ကို ပယ်ရန်၊ ကာမနယ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ထားအပ်သော စိတ် သည် တဖျပ်ဖျပ် တုန်လှုပ်၏။” *

အထက်ပါ စကားအတိုင်း အာရုံ အမျိုးမျိုး၌ ပြန့်ကျဲ လွင့်ပါး နေသော စိတ်ကို ဆွဲထုတ်၍ ဝင်လေ-ထွက်လေအပေါ် တည်ငြိမ်စွာ တင် ထားရခြင်းမှာ လွန်စွာ ပင်ပန်းရ၏။ သို့ရာတွင်

“ဤစိတ်သည် ရှေးအခါက လိုရာ အာရုံကို လိုက်စား လျက် အလိုရှိတိုင်း ကောင်းနိုးရာရာ လှည့်လည် ကျက်စား ခဲ့လေပြီ။ ချွန်းကိုင် သော ဆင်ထိန်းသည် အမုန်ယစ်သော ဆင်ကို နှိပ်ဘိသကဲ့သို့ ငါသည် ယခု ထိုစိတ်ကို အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့် နှိပ်ပေအံ့။” **

အထက်ပါ စကားအတိုင်း လေလွင့်သော စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင် သတိဝီရိယဖြင့် အစွမ်းကုန် ကြိုးပမ်း စောင့်ထိန်းရမည် ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတို့ အလိုအရ ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ်၌သာ စိတ် တည်ငြိမ်နေအောင် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ရူပ ပဉ္စမဈာန်အထိ ရောက်နိုင်သော စိတ်၏ ခိုင်ခံ့မှု သမာဓိကို ရရှိနိုင်လေသည်။ ထွက်လေ-ဝင်လေ (အာနာပါန) ကို စူးစိုက် ရှုမှတ် ဖန်များသောအခါ စိတ်သည် တခြား တစ်ပါးသို့ ယှလွင့် မသွားတော့ဘဲ ထို ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ်၌ ‘ထွက်သည် ဝင်သည်’ ဟု သိနေခြင်း၌သာ တည်လျက်ရှိသည်။

* ဓမ္မပဒ - ၁၆၆။
** ဓမ္မပဒ - ၃၂၆။

“တံခါးစောင့်သည် မြို့၏ အတွင်း၌ လည်းကောင်း၊ အပြင်၌ လည်းကောင်း တွေ့သော သူစိမ်းကို ‘သင်သည် အဘယ်သူနည်း၊ အဘယ်အရပ်မှ လာသနည်း၊ အဘယ်အရပ် သို့သွားလတ္တံ့နည်း၊ သင်၏ လက်၌ အဘယ်ဝတ္ထုနည်း’ ဟု မစုံစမ်း၊ ထိုစကားမှန်၏။ ထိုမြို့တွင်း မြို့ပြင်၌ လှည့်လည် သောသူနှင့် ၎င်းတို့လက်၌ ပါလာသော လက်နက် ဘဏ္ဍာ တို့သည် တံခါးစောင့်၏ တာဝန်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား တံခါးသို့ ရောက်လာသော သူကိုသာလျှင် စုံစမ်းရသကဲ့သို့ ဤအတူ (အားထုတ်သူ၏) အတွင်းသို့ ဝင်လာသော လေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အပသို့ထွက်သော လေတို့ကို လည်းကောင်း၊ သိဖို့တာဝန် မဟုတ်၊ နှာခေါင်းဝသို့ ရောက်လာ - ရောက်လာသော ဝင်သက် ထွက်သက် လေတို့ကိုသာ လျှင် သိဖို့ တာဝန်ဖြစ်၏။” *

အထက်ပါ ဥပမာအတိုင်း ဝင်လေ-ထွက်လေကို သိနေခြင်းမျှ အလုပ်ဖြင့် အားထုတ် ကြိုးပမ်းဖန် များသည့်အခါ စိတ်သည် အခြား တစ်ပါး သို့ ပျံ့လွင့် သွေဖည်မသွားတော့ဘဲ ထို ဝင်လေ-ထွက်လေအပေါ်၌သာ တည်ငြိမ် ခိုင်ခံ့လာသည်။ စိတ် ခိုင်ခံ့တည်ငြိမ်လာသောအခါ ဝင်လေ-ထွက် လေ(အာနာပါန) ၌ နိမိတ် ထင်ပုံ၊ နိမိတ်ယူပုံကို သေကျတောင် ဆရာတော် က အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“... လွ တိုက်ဖြတ်သော ယောက်ျားသည် လွသွားကို လိုက်၍ မရှုဘဲလျက် လွသွား ထိရှုရာ၌သာ စိတ်ကိုထား၍ ကြည့်၍ လွသွားကို အကုန်ထင်ရှား မြင်ရလေဘိသကဲ့သို့ ထို့အတူ နှာခေါင်းပေါက်ဝ၌သာ စိတ်ကို ထား၍၊ သတိ သညာဖြင့် သိ၍ မှတ်မိ၍ သာလျှင် ထွက်စေ၍၊ ဝင်စေ၍၊ ထွက်ဝင်-ထွက်ဝင်-ထွက်ဝင်ဟု သိမှတ်လျက် ထိုထွက်ဝင်၍

* အရှင်နန္ဒမာလာ၊ (ကျိက်ထို ဘုရားသုံးဆူတောင်) ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ။ မြန်မာပြန်၊ ပ တွဲ - စာ ၅၅၉။

၁၉၈ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

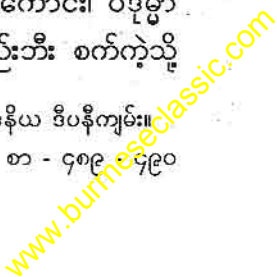
နေသော လေကို ဝါယောကသိုဏ်းယူဘိ သကဲ့သို့ စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲ၌ ထင်မြင်၍ လာအောင် ကြည့်ရှုအပ်၏။ ကြည့်ရှု ရာ၏။ ကြည့်ရှု၍ နိမိတ်ယူရာ၏။” *

ဝင်လေ ထွက်လေအပေါ်၌ နိမိတ်ထင်ပုံကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အောက်ပါ ကဲ့သို့ ဖော်ပြထား၏။

“ဤသို့ အားထုတ်သော ရဟန်းအား မကြာမြင့်မီ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်၏။ ထိုနိမိတ်သည် ခပ်သိမ်း ကုန်သော သူတို့အား တစ်ချက်တည်းတူသည် မဖြစ်၊ စင်စစ် သော်ကား အချို့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ချမ်းသာသော အတွေ့ကို ဖြစ်စေအပ်သည် ရှိသော်လည်း မှီကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဝိုင်း ဝါဂွမ်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ လေ အလျင် ကဲ့သို့ လည်းကောင်းဟု ထင်၏။ အချို့သော ဆရာတို့သည် ဆိုကြကုန်၏

ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသော အဆုံးအဖြတ် ပေတည်း။ ဤနိမိတ်သည် အချို့သော သူအား သောက်ရှူးကြယ် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပတ္တမြားလုံး ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပုလဲလုံး ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထင်၏။ အချို့ သော သူအား ကြမ်းတမ်းသော အတွေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ ဝါးရိုး ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သစ်သားနှင့် တံကျင် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထင်၏။ အချို့သောသူအား ရှည်သော ဆောက်လုံး ကြိုးမျှင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပန်းဆိုင် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အခိုးညွန့်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထင်၏။ အချို့သောသူအား ကျယ်ပြန့်သော ပင့်ကူ ချည်မျှင် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တိမ်တိုက်လွှာကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပဒုမ္မာ ကြာပွင့် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ရထား လှည်းဘီး စက်ကဲ့သို့

* ဦးတိလောက၊ (သေကျတောင် ဆရာတော်) ပဏ္ဍိတ ဝေဒနိယ ဒီပနိကျမ်း။ စာ - ၄၈၉-၄၉၀

လည်းကောင်း၊ လဝန်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နေဝန်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထင်၏။” *

ဝင်လေ-ထွက်လေ အပေါ် စူးစိုက် အားထုတ် ဖန်များသောအခါ မည်ကဲ့သို့ နိမိတ်မြင်ပုံ၊ ထိုနိမိတ်ကို ဆက်လက် စူးစိုက် အားထုတ်ခြင်း ဖြင့် မည်ကဲ့သို့ ဈာန်အဆင့်ဆင့် တို့ ရနိုင်ပုံကို သေကျွတောင် ဆရာတော် က အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

“....ဤကဲ့သို့ ကြည့်ရှုဖန် များသောအခါ နှာခေါင်း ပေါက်ထဲ၌ သွယ်တန်း၍ နေသော ကြိုးတန်းကလေးကဲ့သို့ သော်လည်းကောင်း၊ တုတ်တံကလေးကဲ့သို့ သော်လည်းကောင်း၊ ကြယ်ရောင်ကဲ့သို့သော် လည်းကောင်း၊ ဆေးတံ ပေါက်၌ ထွက်ဝင်နေသော မီးခိုးကဲ့သို့ သော်လည်းကောင်း၊ ပြွန်တံပေါက်၌ ထွက်-ဝင်၍ နေသော ရေစိုင်လုံး ကဲ့သို့ သော်လည်းကောင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် မိမိတို့ သညာ အားလျော်စွာ လှုပ်ရှားလျက် အာနာပါန ဥဂ္ဂဟ နိမိတ်ထင်၍ လာ၏။ ဤ ထွက်သက် - ဝင်သက်ဆိုသည်မှာ စိတ္တလေဓာတ်တည်း။

ဤကဲ့သို့ လေဓာတ်၏ သဘောကို သိသော သူအား ဤ အာနာပါန နိမိတ်သည် အခိုးကဲ့သို့ သော်လည်းကောင်း၊ ရေကဲ့သို့ သော်လည်းကောင်းထင်၏။ လျင်စွာလည်း ထင်လွယ် ရလွယ်၏။.... ဤသို့ ဥဂ္ဂဟ နိမိတ် ရပြီးသောအခါ ထွက်သက်-ဝင်သက်တို့ကို ကြောင့်ကြမစိုက်မူ၍၊ စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲ၌ ထင်မြင်၍ ရရှိ၍ နေသော ဥဂ္ဂဟ နိမိတ်ကိုသာ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှု၍ နေရာ၏။ ဤသို့ ကြည့်ရှုဖန်များသော အခါ အလွန်ချောမွေ့ နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်လျက် ငြိမ်သက်စွာ ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်၍ ထင်၏။ ထို အာနာပါန ပဋိဘာဂ နိမိတ် ကို အဖန်ဖန် အားထုတ် ကြည့်သော အခါ ဈာန်

* အရှင်နန္ဒမာလာ၊ (ကျိက်ထို ဘုရားသုံးဆူတောင်) ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ။ မြန်မာပြန်၊ ပ တွဲ - စာ ၅၆၇-၈။

၂၀၀ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပထမဈာန် အပွန်နာဇော ဝိထိ ကျလာ၏။ ပထမဈာန်ကို ရ၏။ ဤပဋိဘာဂ နိမိတ်ကိုပင် ကြည့်ရှု၍ ကသိုဏ်း၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်း အထက် ဈာန်တို့ကိုလည်း တက်အပ်၏။ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဤ အာနာ ပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ပဉ္စမဈာန်ကျအောင် ဈာန်ငါးပါးလုံး ကိုပင် ဖြစ်စေနိုင်၏။” *

ဗုဒ္ဓလက်ထက်က ရဟန်းတော် အမြောက်အမြားသည် ရူပဈာန်၊ အရူပဈာန် အလုံးစုံတို့ကို ရသည်။ ရောက်သည်အထိ စိတ်ကို ခိုင်ခံ့အောင်၊ စိတ်ကို နိုင်နင်းအောင် လေ့ကျင့်ကြ၏။ ကြိုက်ရာ ဈာန်ကို တက်ချင်သလို တက်နိုင်အောင် လေ့ကျင့်ကြ၏။ ဝင်စားချင်သော ဈာန်ကို ချက်ချင်းဝင်စား နိုင်အောင်၊ ဈာန်မှ ချက်ချင်းထနိုင်အောင်၊ ဈာန်တို့ကို ခုန်ကျော်၍ ဝင်စား နိုင်အောင် လေ့ကျင့်ကြသည်။ ထိုသို့ လေ့ကျင့်မှုရပြီးသား စိတ်သည် ကာမ ဂုဏ် အာရုံတို့ လိုချင်တပ်မက်မှု (ကာမစ္ဆန္ဒ) တို့ဖြင့် ယုံလွင့် ညစ်ပေ နေသော စိတ် မဟုတ်ချေ။ တစ်ပါးသူအား ပျက်စီးစေလိုမှု၊ ဒေါသဖြစ်မှု (ဗျာပါဒ) တို့ဖြင့် လေ့လွင့်ပျက်စီးနေသော စိတ်လည်း မဟုတ်ချေ။ လေးလံထိုင်းမှိုင်း ခြင်း (ထိနမိဒ္ဓ)တို့ဖြင့် အားခွန် လျော့နေသော စိတ်လည်း မဟုတ်ချေ။ နောင်တရမှု၊ သောကပေမှု၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု (ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ) တို့ဖြင့် အားငယ် ညှိုးနွမ်း နေသောစိတ်လည်း မဟုတ်ချေ။ တွေဝေယုံမှားခြင်း (ဝိစိကိစ္ဆာ) တို့ဖြင့် သို့လော သို့လော ယောင်ဝါးနေသော စိတ်လည်း မဟုတ် ချေ။ လွန်စွာမှ ခိုင်ခံ့တည်ကြည်နေသော စိတ်သာ ဖြစ်၏။ ဖြစ်လိုရာကို ဖြစ်စေနိုင်၊ ပြုလိုရာကို ပြုစေနိုင်သော စိတ်သာလျှင် ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ ကာမဂုဏ်တို့၌ တပ်မက်မှု(ကာမစ္ဆန္ဒ)၊ သူတစ်ပါးအား ပျက်စီးစေလိုမှု၊ ဒေါသဖြစ်မှု (ဗျာပါဒ) အစရှိသည်တို့သည် စိတ်၏ စင် ကြယ်တည်ကြည်မှု ကို ဖျက်ဆီးသော အညစ်အကြေးတို့ ဖြစ်၏။ ထို အညစ် အကြေးတို့မှ စင်ကြယ်အောင် (အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း) စူးစိတ် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ခိုင်ခံ့တည်ကြည်လာသော စိတ်သည် ရောက်လို့သမျှ

* ဦးတိလောက၊ (သေက္ခတောင် ဆရာတော်) ပဏ္ဍိတ ဝေဒနိယ ဒီပနိတိ။
စာ - ၄၈၉ - ၄၉၀

ဈာန်တို့ကို လည်းကောင်း၊ တန်ခိုး အဘိညာဉ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ အဆုံးစွန် အားဖြင့် ဘဝသံသရာကို အဆုံးသတ် ပြုနိုင်သည့် ဉာဏ် (အာသဝက္ခယ ဉာဏ်)နှင့်အတူ (အရဟတ္တဖလသမာပတ်) ကိုပါ ရနိုင်ကြောင်းကို လည်းကောင်း ဗုဒ္ဓသည် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြ၏။

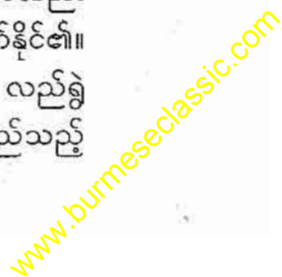
“ရဟန်းတို့... ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါး မျိုးတို့တည်း။ ယင်း အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းသော ရွှေသည် နူးလည် မနူးညံ့၊ (လက်ကောက်၊ နားတောင်း စသည်) ပြုလုပ်၍လည်း မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ အလုပ်ခွင်သို့လည်း ကောင်းစွာ မရောက်နိုင်။

ရွှေ၏ အညစ်အကြေး ငါးမျိုးတို့သည် အဘယ်တို့ နည်း ဟူမူ

သံ၊ ကြေး၊ သလွဲစင် (ခဲမဖြူ)၊ သလွဲမည်း(ခဲပုပ်) ငွေ တို့တည်း။....

“ရဟန်းတို့... ဤကား ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတို့ တည်း။ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းသော ရွှေသည် နူးညံ့လည်း မနူးညံ့(လက်ကောက် နားတောင်းစသည်)ပြုလုပ်၍လည်း မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ အလုပ်ခွင်သို့လည်း ကောင်းစွာ မရောက်နိုင်။

“ရဟန်းတို့... ဤ အညစ်အကြေး ငါးမျိုးတို့မှ ကင်းလွတ်သောအခါ၌ မူကား ထိုရွှေသည် နူးလည်း နူးညံ့၏။ (လက်ကောက် နားတောင်းစသည်) ပြုလုပ်၍လည်း ဖြစ်၏။ အရောင်လည်း ထွက်၏။ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း မရှိတော့ချေ။ အလုပ်ခွင်သို့လည်း ကောင်းစွာ ရောက်နိုင်၏။ လက်စွပ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နားတောင်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ လည်ရွဲ တန်ဆာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ရွှေပန်းခိုင်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်

နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

တန်ဆာ အထူးဖြင့် မဆို၊ အကယ်၍ အလိုရှိခဲ့မူ ထိုရွှေ၏ အလိုရှိရာ အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် စိတ်၏ အညစ် အကြေးတို့သည် ဤငါးမျိုးတို့တည်း။

ယင်း အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းသော စိတ် သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်၍လည်း မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ အာသဝေါ တရားတို့ ကုန်ခမ်းရန်လည်း ကောင်းစွာ မတည်ကြည်။

အဘယ်ငါးမျိုးတို့နည်း ဟူမူ

ကာမဂုဏ်လိုလားမှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'၊ ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'၊ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'၊ ပျံ့လွင့်မှုနောင်တ ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ'၊ မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' တို့တည်း။

“ရဟန်းတို့...ဤသည်တို့ကား စိတ်၏ အညစ် အကြေး ငါးမျိုးတို့တည်း။

ယင်း အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းသော စိတ်သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်၍လည်း မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏။ အာသဝေါ တရားတို့ ကုန်ခမ်းရန်လည်း ကောင်းစွာ မတည်ကြည်။

“ရဟန်းတို့ ဤအညစ်အကြေးငါးမျိုးတို့မှ ကင်းလွတ်သောအခါ၌မူကား ထိုစိတ်သည် နူးလည်း နူးညံ့၏။ ပြုလုပ်၍လည်း ဖြစ်၏။ အရောင်လည်းထွက်၏။ ကြွပ်ဆတ် သော သဘောလည်း မရှိ၊ အာသဝေါတရားတို့ ကုန်ခမ်းရန် လည်း ကောင်းစွာတည်ကြည်၏။ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည့် တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကို ထူး သော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုရန် စိတ်ကို ညွှတ်စေ၏။ (ရှေးဘဝ အကြောင်းနှင့် ယခုဘဝ အဘိညာဉ်၏ အခြေခံ ဈာန်စသော) အကြောင်းရှိလတ်သော် ထိုသို့ အရာ၌ပင် သက်သေထိုက်သော အဖြစ် (ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ် စသည်) သို့လည်း ရောက်၏။

(သတ္တမအကြိမ်)

အဆင့်မြင့် ခရီးစဉ်

“ငါသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ခံစားလို၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်လို၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လို၏။ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်လို၏။ ကိုယ်ပျောက်စေလို၏။ နံရံတစ်ဖက်၊ တံတိုင်းတစ်ဖက်၊ တောင်တစ်ဖက်သို့ မထိမငြိဘဲ ကောင်းကင်၌ ကဲ့သို့ သွားလို၏။ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို ရေကဲ့သို့ ပြုလို၏။ ရေ၌လည်း မကွဲစေဘဲ မြေကဲ့သို့ သွားလို၏။ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွားလို၏။ ဤသို့ တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးကုန်သော ဤ လ-နေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်လို၏။ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်လည်း မိမိကိုယ်ကို (စိတ်) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေလို၏။” ဟု ထိုသူသည် အကယ်၍ အလိုရှိခဲ့မူ (အခြေခံ) အကြောင်း ရှိလတ်သော် ထိုထို အလိုရှိရာ၌ပင် သက်သေထိုက်သည့် အဖြစ် (ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်) သို့ ရောက်၏။

“ငါသည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ အကြား ကို လွန်သော နတ်နားနှင့် တူသောနား၊ ဒိဗ္ဗသောတ’ဖြင့် နတ်၌လည်းဖြစ်ကုန်၊ လူ၌လည်းဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော နီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားလို၏” ဟု ထိုသူသည် အကယ်၍ အလိုရှိခဲ့မူ (အခြေခံ) အကြောင်း ရှိလတ်သော် ထိုထို အလိုရှိရာ၌ပင် သက်သေထိုက်သည့် အဖြစ် (ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်) သို့ ရောက်၏။

“ငါသည် တစ်ပါးသော သတ္တဝါ၊ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိလို၏။ စွဲမက်ခြင်း ‘ရာဂ’ နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း ‘စွဲမက်ခြင်း’ ‘ရာဂ’နှင့် တကွသော စိတ်ဟု သိလို၏။ စွဲမက်ခြင်း ရာဂကင်းသော စိတ်ကိုလည်း စွဲမက်ခြင်း ရာဂကင်းသော စိတ်ဟု သိလို၏။ အမျက်ထွက်ခြင်း ‘ဒေါသ’ နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း

(သတ္တမအကြိမ်)

အမျက်ထွက်ခြင်း ဒေါသ နှင့် တကွသော စိတ်ဟု သိလို၏။
 အမျက်ထွက်ခြင်း ဒေါသ နှင့် ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း
 အမျက်ထွက်ခြင်း ဒေါသကင်းသော စိတ်ဟု သိလို၏။ တွေဝေ
 ခြင်း ‘မောဟ’ နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း တွေဝေခြင်း
 မောဟ နှင့်တကွသော စိတ်ဟု သိလို၏။ တွေဝေခြင်း မောဟ
 နှင့် ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း တွေဝေခြင်း မောဟနှင့် ကင်းသော
 စိတ်ဟု သိလို၏။ ကျုံ့သောစိတ်ကိုလည်း ‘ကျုံ့သောစိတ်’
 ဟု သိလို၏။ ပျံ့လွင့် သောစိတ်ကိုလည်း ‘ပျံ့လွင့်သောစိတ်’ဟု
 သိလို၏။ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော ‘မဟဂ္ဂုတ်စိတ်’
 ကိုလည်း မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော ‘မဟဂ္ဂုတ်စိတ်’
 ဟု သိလို ၏။ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သောစိတ်ကို
 လည်း မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော စိတ်ဟု
 သိလို၏။ သာလွန်သောတရားရှိသော စိတ်ကိုလည်း ‘သာလွန်
 သော တရားရှိသောစိတ်’ ဟု သိလို၏။ သာလွန် သော တရား
 မရှိ သော စိတ်ကိုလည်း ‘သာလွန်သောတရား မရှိသော စိတ်’
 ဟု သိလို၏။ တည်ကြည်သောစိတ်ကိုလည်း ‘တည်ကြည်
 သောစိတ်’ ဟု သိလို၏။ မတည်ကြည်သောစိတ် ကိုလည်း
 ‘မတည်ကြည်သောစိတ်’ ဟု သိလို၏။ လွတ်မြောက် သော
 စိတ်ကိုလည်း ‘လွတ်မြောက်သော စိတ်’ ဟု သိလို၏။ မလွတ်
 မြောက်သော စိတ်ကိုလည်း ‘မလွတ်မြောက်သောစိတ်’ ဟု သိ
 လို၏။ ထိုသူသည် အကယ်၍ အလိုရှိခဲ့မူ (အခြေခံ) အကြောင်း
 ရှိလတ်သော် ထိုထို အလို ရှိရာ၌ပင် သက်သေ ထိုက် သည့်
 အဖြစ် (ပရစိတ္တဝိဇာနန အဘိညာဉ်) သို့ ရောက်၏။

“ငါသည် များပြားသော ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကို
 အောက်မေ့လို၏။ ”

ဤသည်ကား အဘယ်နည်း :

တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊
 သုံးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊

(သတ္တမအကြိမ်)

ငါးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝ သုံးဆယ် တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝ လေးဆယ် တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝ ငါးဆယ် တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ရာ တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝ တစ်ထောင် တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝ တစ်သိန်း တို့ကို လည်းကောင်း များပြားသော ပျက်ကပ် တို့ကို လည်းကောင်း၊ များပြားသော ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ များပြားသော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ဘဝ၌ (ငါသည်) ဤသို့သော အမည်၊ ဤသို့သော အနွယ်၊ ဤသို့သော အဆင်း၊ ဤသို့သော အစာ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ခံစားခြင်း၊ ဤသို့သော အသက် အပိုင်း ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍၊ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏ ဟု ဤ အခြင်းအရာနှင့်တကွ အဖြစ်သနစ်နှင့်တကွ များပြားသော ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကို အောက်မေ့လို၏” ဟု ထိုသူသည် အကယ်၍ အလိုရှိခဲ့မှု (အခြေခံ) အကြောင်း ရှိလတ်သော် ထိုထို အလိုရှိရာ၌ပင် သက်သေထိုက်သည့် အဖြစ် (ပုဗ္ဗေနိဝါ သာ နုဿတိ အဘိညာဉ်) သို့ ရောက်၏။

(ငါသည်) “အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ ‘ဒိဗ္ဗစက္ခု’ ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ၊ ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါ၊ ယုတ်သော သတ္တဝါ၊ မြတ်သော သတ္တဝါ၊ အဆင်းလှသော သတ္တဝါ၊ အဆင်း မလှသော သတ္တဝါ၊ ကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါ၊ မကောင်းသော လားရာ ရှိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင် လို၏။ ကံအလျောက်ဖြစ်သော သတ္တဝါ တို့ကို သိလို၏။ အချင်းတို့.... ဤသတ္တဝါတို့သည် ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီ ဒုစရိုက်၊ မနော ဒုစရိုက်တို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲ ကုန်၏။ မှားသော အယူရှိကုန်၏။ မှားသော အယူဖြင့် ပြု သောကံ ရှိကုန်၏။ ထို(သတ္တဝါ)တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာခြင်း ကင်းသော လားရာ၊

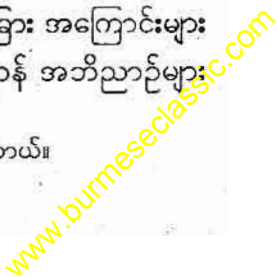
၂၀၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော ငရဲသို့ ရောက်ကုန်၏။ အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည်ကား ကာယသုစရိုက်၊ ဝစီ သုစရိုက်၊ မနော သုစရိုက်တို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အရိယာ တို့ကို မစွပ်စွဲကုန်.... မှန်သော အယူရှိကုန်၏။ မှန်သော အယူ ဖြင့် ပြုသော ကံရှိ ကုန်၏။ ထို (သတ္တဝါ) တို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီး သည့်နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ နတ် ပြည်သို့ ရောက်၏။ ဤသို့လျှင် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ၊ ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါ၊ ယုတ် သော သတ္တဝါ၊ မြတ်သော သတ္တဝါ၊ အဆင်းလှသော သတ္တဝါ၊ အဆင်းမလှသော သတ္တဝါ၊ ကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါ၊ မကောင်းသော လားရာ ရှိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်လို ၏။ ကံအလျောက် ဖြစ်သော သတ္တဝါ တို့ကို သိလို၏” ဟု ထိုသူသည် အကယ်၍ အလိုရှိခဲ့မှု (အခြေခံ) အကြောင်း ရှိ လတ်သော် ထိုထို အလိုရှိ ရာ၌ပင် သက်သေထိုက်သည့် အဖြစ် (ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်) သို့ ရောက်၏။

“အာသဝေါတရားတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါ တရား တို့ မရှိသောစိတ်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက် ခြင်း ‘စေတောဝိမုတ္တိ’ နှင့် ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ် မြောက်ခြင်း ‘ပညာဝိမုတ္တိ’ ကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူး သော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေလို၏” ဟု ထိုသူသည် အကယ်၍ အလိုရှိခဲ့မှု (အခြေခံ) အကြောင်း ရှိလတ်သော် ထိုထို အလိုရှိ ရာ၌ပင် သက်သေထိုက်သည့် အဖြစ် (အရဟတ္တဖလသမာပတ်) သို့ ရောက်၏။” *

စိတ်ခွန်အား၊ ရုပ်ခွန်အား နည်းလာခြင်းနှင့် အခြား အကြောင်းများ ကြောင့် ဤခေတ် လူများအဖို့ အထက်ပါ ကဲ့သို့ စွာန် အဘိညာဉ်များ

* ဥပက္ကိလေသသုတ် - ပဋ္ဌဂီတဝဂ် - ပဋ္ဌကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။
(သတ္တမအကြိမ်)

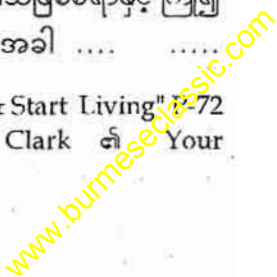
၂၀၈ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

အိမ်ရှင်မများ၊ လက်လုပ်လက်စားများသည်လည်း ထိုအတိုင်းပင် ဖြစ်တတ်ကြောင်း ဖော်ပြဖူး၏။ သောကကြောင့် အစာမကြေရောဂါ၊ အစာအိမ်ရောဂါ၊ အာရုံကြောဆိုင်ရာ ရောဂါ၊ ခါးနာသော ရောဂါ၊ ညမအိပ်နိုင် ရောဂါ၊ ခေါင်းကိုက်ရောဂါ၊ သွက်ချာပါဒရောဂါ၊ စိတ်ဖောက်ပြန် ရှူးသွပ်သော ရောဂါ၊ နှလုံးရောဂါ များကို ဖြစ်စေနိုင်လေသည်။ အမေရိကန် သွားဘက်ဆိုင်ရာ အစည်းအရုံးတွင် ဆရာဝန်ကြီးတစ်ဦးက “သောကရောက်မှု၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု အစရှိသည့် မလိုလားအပ်သော စိတ်လှုပ်ရှားမှုတို့ကြောင့် ကယ်လီဖိုးနီးယား (ထုံးဓာတ်) များ ယိုယွင်း၍ သွားများ ဆွေးမြည့် ကျိုးပဲ့သွားစေနိုင်သည်။” * ဟု ဖော်ပြဖူး၏။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကလည်း “သောကကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ ဆံပင်များ အဆုပ်လိုက် ကျွတ်ကျခြင်း၊ ခေါင်းကွဲလှမတတ် ခေါင်းကိုက်ခဲခြင်း၊ နှာခေါင်းပိတ်ခြင်း၊ ပန်းနာရင်ကျပ်ဖြစ်ခြင်း၊ ယားနာများ... အူ၊ အစာအိမ်တို့၌ အနာပေါက်ခြင်း၊ မိန်းမများ၌ သားပျက်ကျခြင်းများ ဖြစ်နိုင်သည်” ** ဟု ဆိုလေသည်။

ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ်၌ စူးစိုက်နိုင်စွမ်းရှိအောင် လေ့ကျင့်ထားသူသည် (စူးစိုက် စွမ်းအား ကောင်းလျှင် ကောင်းသလောက်) ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ် စိတ်ကို ထားနိုင်ခြင်းဖြင့် သောကတို့ကို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်မည် ဖြစ်လေသည်။

၂။ ထွက်လေ-ဝင်လေအပေါ် စူးစိုက် အားထုတ်၍ စိတ်ခိုင်မာတည်ကြည်သူသည် စိတ်တိုမှု၊ ဒေါသထွက်မှုတို့ကိုလည်း ရုတ်တရက်ပင် ငြိမ်းစေနိုင်စွမ်း ရှိကြောင်း သုတေသီတို့က ဖော်ပြကြ၏။ ဒေါသဖြစ်သည့် အခါ လူ၏ သွေးခုန်နှုန်းသည် တစ်မိနစ်လျှင် အကြိမ် ၁၈၀ မှ ၂၂၀ ခန့်မျှ ထိ တိုး၍ ခုန်ကာ အသက်ရှူလည်း ကြမ်းတမ်းလျက်ရှိသည်။ ကြမ်းတမ်းသော ထွက်လေ-ဝင်လေကို သိမ်မွေ့သော ထွက်လေ-ဝင်လေ အဖြစ် ရှူထုတ်နိုင်၊ ရှူသွင်းနိုင်အောင် လေ့ကျင့်ထားသူသည် ဒေါသဖြစ်စရာနှင့် ကြုံ၍ ကြမ်းတမ်းသော ထွက်လေ-ဝင်လေတို့ ဖြစ်လာသောအခါ

* Dr., Carnegie, "How To Stop Worrying & Start Living" 4-72
* * Reader's Digest, 1972. မဂ္ဂဇင်းမှ Blake Clark ၏ "Your Emotions Can Make You ill" ဆောင်းပါး။

ချက်ချင်းပင် သိမ်မွေ့သော ထွက်လေ-ဝင်လေ ဖြစ်အောင် ရှူ ထုတ်နိုင်၊ ရှူသွင်းနိုင်ခြင်းဖြင့် ဒေါသတရားတို့ကို ပြေငြိမ်းသွားစေနိုင်လေသည်။ ဒေါသကြောင့် မြင့်မားလာသည့် သွေးခုန်နှုန်း တို့ကိုလည်း မူလ အခြေသို့ ပြန်ရောက်စေနိုင်လေသည်။ ဒေါသကို ပြေငြိမ်းစေလိုက်ခြင်းဖြင့် ဒေါသကြောင့်ပေါ်ထွက်လာမည့် ဆိုးကျိုးများကို ကျွန်ုပ်တို့ ရှောင်ပြီးဖြစ်သည်မှာ မငြင်းနိုင်ချေ။ ဒေါသသည် တစ်ပါးသူကို သတ်နိုင်သကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကိုလည်း ပြန်၍ သတ်တတ်သော အရာဖြစ်၏။ ဒေါသကြောင့် ပြုမိမှား၊ ပြောမိမှား တို့ဖြစ်ရ၍ ထိုသို့ ပြုမိမှား၊ ပြောမိမှားခြင်းတို့သည် နောင် ဒေါသပြေသည့် အခါ နောင်တ တရားများ၊ ပူပင်သောကများ၊ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရမှုများအဖြစ် ကျွန်ုပ်တို့အား နှိပ်စက်နိုင်သော အရာများ ဖြစ်လေသည်။ ဒေါသသည် ကျွန်ုပ်တို့ ခန္ဓာကိုယ်ကို အစာအိမ်ရောဂါ၊ နှလုံးရောဂါ ကဲ့သို့သော ရောဂါ အန္တရာယ်များကို ပေးနိုင်သော အရာလည်း ဖြစ်သောကြောင့် အစဉ် သတိထား၍ ပြေငြိမ်းအောင် ကြိုးပမ်းရန် ကျွန်ုပ်တို့ အထူးသတိပြုရပေလိမ့်မည်။

၃။ ရုပ်ရည် လှပခြင်းကို လူတို့နှစ်သက် မြတ်နိုးကြ၏။ သို့ရာတွင် ရုပ်ရည်လှပခြင်းထက် ပို၍ မြတ်နိုးဖွယ် ကောင်းသော လှပခြင်းများ ရှိသေးသည်။ ယင်းတို့မှာ ဣန္ဒြေတည်ကြည်ခြင်း၊ ရိုးသားစင်ကြယ်ခြင်း၊ ဖြောင့်မန်ခြင်းကို ဖော်ပြနေသည့် ရုပ်လက္ခဏာရှိခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ် စူးစိုက်သည့် စိတ်စွမ်းအားအပေါ် မှီ၍ ရရှိလာနိုင်သည်ဟု သုတေသီတို့ ဖော်ပြကြ၏။

၄။ သုတေသီတို့ အလိုအရ ထွက်လေ-ဝင်လေကို ထိန်းသိမ်းနေသူ (၀ါ) ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ် စိတ်တည်ငြိမ်နေရန် စူးစိုက်အားထုတ်လေ့ကျင့်နေသူတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ရှိ အာရုံကြောများသည် (သောကဗျာပါဒ အစရှိသည့် စိတ်အညစ်အကြေး အနှောင့်အယှက်တို့ ကင်းဝေးမှုကြောင့်) ကောင်းစွာ အနားရကြသည်။ အာရုံကြောဆိုင်ရာ ရောဂါများ၊ စိတ်ဖောက်ပြန်သော ရောဂါများမှ ကင်းဝေးနိုင်သည်။ သွေးသား သန့်စင်ကြည်လင်ခြင်း၊ အစာကြေညက်လွယ်ခြင်း တို့ဖြင့် ကျန်းမာ အသက်ရှည်သူ၊ ကောင်းစွာ အိပ်ပျော်နိုင်သူများ ဖြစ်လာနိုင်လေသည်။

(သတ္တမအကြိမ်)

၂၁၀ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

၅။ စိတ်၏ တည်ငြိမ်မှုကြောင့် မှတ်ဉာဏ်တို့ ကောင်းမွန်လာသည်။ စင်စစ် ကြည်လင်သောစိတ်၊ တည်ကြည်သောစိတ်ဖြင့် ပညာရပ် တစ်ခုခု အပေါ် စူးစိုက်လေ့လာနိုင်ခြင်းသည် မကြည်မလင် မတည်မကြည်သော စိတ်ဖြင့် လေ့လာခြင်းထက် ပိုမို ထက်မြက်စွာ အသိဉာဏ်ရနိုင်သည်ကို ငြင်းနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ စိတ်တည်ငြိမ်အောင် ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ် စူးစိုက် လေ့ကျင့်ထားသူသည် မိမိလေ့လာမှု၊ စူးစမ်းမှု အပေါ် ကြာရှည် စိတ် စူးစိုက်နိုင်မှုကြောင့် အတွေးအမြင်သစ်များကို ရလာနိုင်သည်။ တီထွင် မှုများအတွက် စိတ်ကူးသစ်များကိုလည်း ရလာနိုင်လေသည်။

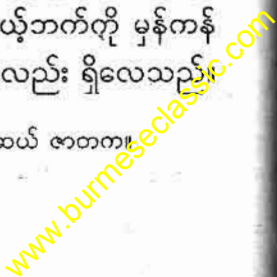
၆။ စိတ်၏ ခိုင်ခံ့ တည်ငြိမ် ကြည်လင်မှုကြောင့်ပင် အတွေးအမြင် တို့လည်း ကြည်လင်လာနိုင်သည်။ လောကအမြင်တို့သည်လည်း ကြည်လင် လာနိုင်သည်။ စိတ်လှုပ်ရှားမှုများ၊ ခံစားမှုများ၊ ပုဂ္ဂလ ဆန္ဒစွဲများမှ ကင်းလွတ် စွာ အဖြစ်အပျက် အခြေအနေတို့ကိုလည်း ရှုမြင်လာနိုင်သည်။

“ ရေနောက်ကျသည်ရှိသော် ရေအတွင်း၌ ရှိသော ကျောက်စရစ်-ခဲ-သဲ-ယောက်သွား-ခရု-ငါး အပေါင်း တို့ကို မမြင်နိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ စိတ်နောက်ကျသည် ရှိသော် အတတ်ပညာ မိမိ အကျိုးစီးပွား - သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွား ကို မမြင်နိုင်။

“ ရေကြည်လင်သည်ရှိသော် ရေအတွင်း၌ ရှိသော ကျောက်စရစ်-ခဲ-သဲ-ယောက်သွား-ခရု-ငါး အပေါင်း တို့ကို မြင်နိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ စိတ်ကြည်လင်သည် ရှိသော် အတတ်ပညာ မိမိ အကျိုးစီးပွား - သူတစ်ပါး အကျိုးစီးပွား ကို မြင်နိုင်၏။ ” *

အထက်ပါစကားအတိုင်း စိတ်၏ တည်ကြည်မှု၊ ကြည်လင်မှု ရှိသည့် အခါ အသိပညာတို့လည်း ကြည်လင်၍ သူ့ဘက် ကိုယ့်ဘက်ကို မှန်ကန် စွာ မြင်နိုင်ခြင်း၊ အမှားအမှန်ကို ခွဲခြား ဝေဖန်နိုင်ခြင်းလည်း ရှိလေသည်။

* အနာဘရတိဇာတ် - အသဒိသဝဂ် - ဒုတနိပါတ် - ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတက။
(သတ္တမအကြိမ်)

၇။ သုတေသီတို့ အလိုအရ ထွက်လေ-ဝင်လေ အပေါ်စူးစိုက် အားထုတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးသည် တစ်ည့်တည်းမှာပင် ၎င်း၏ လုံ့လ ဝီရိယနှင့် အမှတ်သတိကို ခိုင်ခံ့မြင့်မားအောင် လေ့ကျင့်ရာရောက်လျက်ရှိသည်။ လုံ့လနှင့် သတိ၏ ခိုင်ခံ့လာမှုကြောင့် ကျရှုံးမှု၊ မအောင်မြင်မှုတို့နှင့် ကြုံရသော်လည်း မိမိ မျှော်လင့်ချက်ကို မပျက်စေဘဲ ဆက်လက် ကြိုးစားလာ နိုင်သည်။ မျှော်လင့်ချက် မဆုံးဘဲ နေနိုင်လာသည်။ မျှော်လင့်ချက် မရှိသော ဘဝ၊ မျှော်လင့်ချက် ကုန်သော နေခြင်းသည် အဓိပ္ပာယ်အကင်းမဲ့ဆုံးသော ဘဝ၊ အဓိပ္ပာယ်အကင်းမဲ့ဆုံးသော နေခြင်းပင်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ခိုင်ခံ့သော ဝီရိယ၊ စွဲမြဲသော သတိ ရှိသူ၌ မျှော်လင့်ချက် ကင်းသွားသော ဘဝ၊ မျှော်လင့်ချက်ကင်းနေသော နေခြင်း ဟူ၍ မရှိနိုင်ချေ။

၈။ ထွက်လေ-ဝင်လေကို စူးစိုက်ခြင်းဖြင့် ခိုင်ခံ့သောစိတ်၊ မြဲမြံသော လုံ့လဝီရိယနှင့် မလွတ်သော သတိတို့ ရှိလာသည့်အခါ အကျင့် စရိုက်ဆိုးတို့ကို ဖယ်ရှားလာနိုင်သည်။ အကျင့်စရိုက်ကောင်းတို့ကို မရမနေ ပျိုးထောင် ယူလာနိုင်သည်။ အကျင့်သီလကောင်း တို့ကိုလည်း ခိုင်ခံ့စွာ စောင့်ထိန်းလာနိုင်လေသည်။

၉။ ထွက်လေ-ဝင်လေအပေါ် စူးစိုက် အားထုတ်ခြင်းဖြင့်ပင် ရရှိလာသော ခိုင်ခံ့သည့်စိတ်ဓာတ်၊ စွဲမြဲသည့် ဝီရိယ၊ မလွတ်သောသတိတို့ကို မိမိဘဝ အောင်မြင်ထမြောက်ရေး၌ အသုံးချ၍ ‘အောင်နိုင်သူ၊ အောင်မြင်သူ’ အဖြစ် ဘဝခရီးကို လှမ်းလျှောက်သွားလိုကလည်း သွားနိုင်လေသည်။

၁၀။ သုတေသီတို့ အလိုအရ ထွက်လေ-ဝင်လေအပေါ် စူးစိုက် အားထုတ်သူသည် (ဈာန် အဘိညာဉ်တို့ကို ရနိုင်လောက်သော စိတ်၏ ခိုင်ခံ့ တည်ကြည်မှုကို မရစေနှင့်ဦးတော့) ဥပစာရ သမာဓိ အဆင့်မျှလောက် အထိ စိတ်၏ ခိုင်ခံ့တည်ကြည်မှုကို ရပါက မိမိဘဝ ခန္ဓာ ငါးပါးကို ဝိပဿနာ ရှုခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာ ဉာဏ်တို့ကို ရလာနိုင်လေသည်။ ဤသည်ကို ရည်ရွယ်၍ ဗုဒ္ဓသည် စိတ်၏ ခိုင်ခံ့တည်ကြည်မှု ရရန် အောက်ပါကဲ့သို့ အခါများစွာ စိုက်တွန်းသည်ကို တွေ့ရ၏။

၂၁၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“ရဟန်းတို့ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွားကုန်လော့၊
ရဟန်းတို့ တည်ကြည်သော ရဟန်းသည် ဟုတ်မှန်သည့်
အတိုင်း သိ၏။ အဘယ်ကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိသနည်း၊
ရုပ်၏ဖြစ်ပုံ ချုပ်ပုံကို လည်းကောင်း၊ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ ၏
ဖြစ်ပုံ ချုပ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’၏ ဖြစ်ပုံ
ချုပ်ပုံကို လည်းကောင်း၊ ပြုပြင်မှု ‘သင်္ခါရ’ ၏ ဖြစ်ပုံ ချုပ်ပုံကို
လည်းကောင်း၊ သိမှု ‘ဝိညာဏ်’ ၏ ဖြစ်ပုံ ချုပ်ပုံကို လည်း
ကောင်း သိ၏။ ” *

အထက်ပါကဲ့သို့ (ဥပစာရ သမာဓိ အဆင့်မျှလောက်အထိ ရရှိ
လာသော စိတ်၏ ခိုင်ခံ့တည်ကြည်မှုဖြင့်) ခန္ဓာငါးပါး၌ ဝိပဿနာဉာဏ်တို့
ဖြစ်ပေါ်လာပါက မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော ‘အရိယာစခန်း’ အဆင့်ဆင့်တို့သို့
တက်လှမ်းသွားနိုင်မည် ဖြစ်လေသည်။

* သမာဓိသုတ် - နက္ခလပိတုဝဂ် - ခန္ဓသံယုတ်။
(သတ္တမအကြိမ်)

အပိုင်း (၇)

**ထုထည်ကြီးမားသည့်
အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်များနှင့် ဘဝခရီး**

လျင်မြန်သော မြင်းသည် ခွန်အား
နည်းသော မြင်းကို ချန်ထား၍
သွားသကဲ့သို့ မေ့လျော့သူအပေါင်း
တို့တွင် မေ့လျော့သော ပညာရှိ
သည် မေ့လျော့သူကို ချန်ထား၍
သွား၏။ သတိလွတ်ကင်း နိုးကြား
ခြင်း မရှိသူ အပေါင်းတို့တွင် သတိ
ပွားများ နိုးကြားသူသည် (သတိ
ကင်းလွတ် နိုးကြားခြင်း မရှိသော
သူတို့ကို) စွန့်၍ သွား၏။

၂၉ - ဓမ္မပဒ။

အခန်း (၁၄)

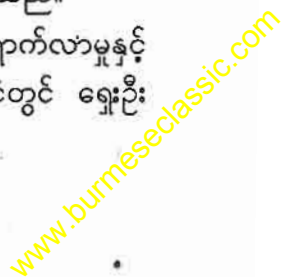
မြန်မာ့ အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်တို့ကို
အသုံးချကာ ရှေးခရီးကို လှမ်းလျှောက်ခြင်း

မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်၌ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်သည် အရေးကြီးသော ကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်လျက် ရှိသောကြောင့် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်ကို ထေရဝါဒ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်မှ သီးခြားပြု၍ လေ့လာခြင်းငှာ မဖြစ်နိုင်ချေ။

အစဉ်အလာ သမိုင်းမှတ်တမ်းများအရ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုသည် ဂေါတမဗုဒ္ဓ သက်ရှိထင်ရှား ရှိစဉ် ကာလကပင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာသည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အသောကမင်းတရားလက်ထက် သာသနာနှစ် ၂၃၅ (ဘီစီ -၃၀၉) ခန့်တွင် သုဝဏ္ဏဘူမိသို့ သောဏနှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့ သာသနာပြု ရောက်ခဲ့သည် ဟူ၍ လည်းကောင်း ယူဆကြ၏။ သို့ရာတွင် သမိုင်း သုတေသီ အချို့သည် အထက်ပါ ယူဆချက်များကို လက်မခံလိုကြချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် “ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်က မဇ္ဈိမ ဒေသ အပြင်တွင် သာသနာဖြစ်ပွားသည်ဟု အထောက်အထားမရှိ၊ အသောကမင်း လက်ထက် သာသနာပြု စေလွှတ်သော ဒေသစာရင်း ကျောက်စာတို့တွင် သုဝဏ္ဏဘူမိ မပါသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။” *

မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု စတင်ဝင်ရောက်လာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ တိတိကျကျ မသိရသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှေးဦး

* ဒေါက်တာ သန်းထွန်း၊ ။ ခေတ်ဟောင်း မြန်မာ ရာဇဝင်၊ စာ ၁၉၇။

၂၁၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ပဒေသရာဇ်နိုင်ငံများဖြစ်ကြသည့် သုဝဏ္ဏဘူမိ၊ ဗိဿနိုး၊ တကောင်းနှင့် ဝေသာလီ နိုင်ငံတို့၏ သမိုင်း အထောက်အထားကို မှီ၍ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုသည် အေဒီ (၁-ရာစု) လောက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက် ရှိ လာပြီးဖြစ်သည်ဟူ၍ အခိုင်အမာ ယူဆနိုင်ပေသည်။

“သုဝဏ္ဏဘူမိခေါ် သထုံမြို့တည်ထောင်သည့်ခုနှစ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိတိကျကျ မရှိလှပေ။ မွန်နှင့် မြန်မာရာဇဝင်များကမူ ဘီစီ -၁၇ ရာစု အတွင်း တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။” *

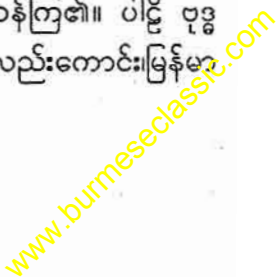
ခရစ်နှစ် ပေါ်ဦးလောက်မှစ၍ အထူးသဖြင့် အိန္ဒိယ ကုန်သည် များနှင့် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားကြသဖြင့် သုဝဏ္ဏဘူမိဒေသတွင် လွန်စွာ ကြွယ်ဝ ချမ်းသာလာခဲ့သည်။ အိန္ဒိယသားတို့နှင့် ဆက်သွယ်မိသောအခါ အိန္ဒိယမှ ဗိဿနိုးကိုးကွယ်သည့် ဗြာဟ္မဏဝါဒနှင့် ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုတို့သည် လည်း သုဝဏ္ဏဘူမိရှိ မွန်တို့ထံသို့ ရောက်လာသည်ဟု သမိုင်းသုတေသီများ က ယူဆကြ၏။

“ရှေးမွန်တို့၏ ဗုဒ္ဓ သာသနာကို ထေရဝါဒ ဖြစ်သည်၊ မဟာယာန ဖြစ်သည်ဟု အတိအကျ ခွဲခြား၍ မဆိုနိုင်ချေ။ ထေရဝါဒနှင့် မဟာယာန ဝါဒတို့သည် ရောနှောနေသော ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုဟု ဆိုနိုင်သည့် အထောက် အထားများ ရှိပေသည်။ ထူးခြားချက်တစ်ရပ်မှာ ရှေးမွန်တို့သည် ဂဝံပတိ ရဟန္တာကို အထွတ်အမြတ်ထား၍ ကိုးကွယ်ကြခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ရိုးရာ ကိုး ကွယ်မှုလည်း ပြင်းထန်ခဲ့သည်ဟု ယူဆနိုင်ပေသည်။” **

“မွန်တို့တွင် ဗုဒ္ဓ ဝါဒထက် အစတွင် ဗြာဟ္မဏဝါဒကို ပို၍ ထွန်းကား သည်။ ဗြာဟ္မဏဝါဒ ဆိုရာ၌လည်း သီဝကို ကိုးကွယ်သည်ထက် ဗိဿနိုးကို ကိုးကွယ်သည်က ပို၍ထင်ရှား၏။ အန်နမ်ဒေသ၊ စမ္မာ၊ ဘောနီယို၊ ကမ္ဘောဇ နှင့် ဇေ(ဂျာဗား) တို့၌ သီဝ ကိုးကွယ်ခြင်း ထက်သန်ကြ၏။ ပါဠိ ဗုဒ္ဓ သာသနာကား ယိုးဒယားဘက်၌ မွန်တို့က ဒွါရဝတီ၌လည်းကောင်း၊ မြန်မာ

* အခြေပြ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး သမိုင်း၊ ပ - တွဲ၊ စာ - ၁၈၈။
** အခြေပြ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး သမိုင်း၊ ပ - တွဲ၊ စာ - ၂၈၉။

(သတ္တမအကြိမ်)

နိုင်ငံဘက်၌ ယူတို့က ပြီးကွေ့ကြ၌လည်းကောင်း စတင် အခြေခံ၍ ကြီးပွားလာသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်းရှိ မွန်တို့တွင် ဝါဒရေးရာ တိုက်ပွဲများ ဖြစ်လာသည်။ သထုံမှ ဂုတီ(ဂုပတာ) ခေတ်နှောင်း လက်ရာမျိုးဖြစ်သော ကြေးသွန်း ဒီပက်ရာ မတ်ရပ်ကိုယ်တော်တစ်ဆူကို ရဖူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓ ဝါဒီတို့ ရှိမည် ဖြစ်သော်လည်း ဗြာဟ္မဏဝါဒဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများစွာကို နောက်ပိုင်း ဖြစ်သော တစ်ဆယ့်တစ်ရာစုလောက်မှ စ၍ တွေ့ရှိရသည်။ မော်လမြိုင် အထက် မိုင် (၃၀) ကွာရှိ ကော့ဂွန်းဂူ၌လည်း သီဝ၊ ဝိဿနိုးနှင့် ဗုဒ္ဓ ရုပ်တု များ ယှဉ်လျက် ရှိနေပြန်သည်။ ” *

အထက်ပါ သမိုင်းအထောက်အထားများအရ စောစောပိုင်း ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုသည် အိန္ဒိယရှိ အခြားသော အတွေးအခေါ် ယဉ်ကျေးမှု များနှင့် ရောယှက်လျက် မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်လာကြောင်းမှာ ထင်ရှား၏။ ထို့အတူ ဝိဿနိုးမြို့ဟောင်း၏ ယဉ်ကျေးမှုများကိုစူးစမ်းရာ၌လည်း ဗုဒ္ဓဝါဒသည် အခြားသော အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ရောယှက်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရ၏။

ဝိဿနိုးမြို့သည် အေဒီ(၁) ရာစုထက် နောက်မကျဘဲ တည်ခဲ့သော မြို့ဖြစ်သည်ဟု သမိုင်း သုတေသီများက ခန့်မှန်းကြ၏။ ဝိဿနိုးမြို့သည် တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယကို ဆက်သွယ်ပေးသော ကုန်သည် လမ်းမကြီးတွင် ဧရာဝတီမြစ်ကို ဖြတ်သန်းသည့်နေရာမှ ဧရာဝတီမြစ်ကို လိုက်သည့် တောင်ဘက်လမ်းခွဲ တစ်ခုရှိ၏။ ယင်းလမ်းခွဲအတိုင်းလိုက်သော် တကောင်းနှင့် ဝိဿနိုးကို ဖြတ်၍ ပင်လယ်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်၏။ ယင်းမှတစ်ဆင့် အိန္ဒိယ တောင်ပိုင်းသို့ ဆက်လက်သွားနိုင်သည်။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းမှ ကုန်သည်များသည် ဤတောင်ဘက်လမ်းခုလတ်ရှိ ယူတို့၏ ဒေသဖြစ်သော ဝိဿနိုးတွင် ကုန်စခန်း ဖွင့်ခဲ့ဟန် တူ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤမြို့ဟောင်းတွင် တွေ့ရသော ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ အထောက်အထားတို့မှာ အိန္ဒိယ တောင်ပိုင်းနှင့် ဆက်သွယ်နေသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်၏။ သရေ ခေတ္တရာ ယဉ်ကျေးမှု လက္ခဏာများကိုလည်း ဝိဿနိုးတွင် တွေ့ရ၏။

* ဒေါက်တာ သန်းထွန်း။ ခေတ်ဟောင်း မြန်မာ ရာဇဝင်၊ စာ ၉၁။
(သတ္တမအကြိမ်)

၂၁၈ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

သမိုင်း သုတေသီတို့က အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းတွင် ထွန်းကားသော ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ သာသနာသည် ဗိဿနိုးသို့ ရောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ဟု ခန့်မှန်းကြ၏။

သရေခေတ္တရာပျူခေတ် (အေဒီ- ၅၀၀ ခန့်မှန်း ၈၃၂ အေဒီအတွင်း) တွင် ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု၏ အရှိန်အဝါ မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ကြောင်း သိသာပေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုခေတ် ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုသည် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အပြင် မဟာယာန ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုလည်း ရောယှက်လျက်ရှိ၏။ ပါမောက္ခ လုစ် က "ပျူတို့၏ ဘာသာယုံကြည်မှုသည် ဝါဒပေါင်းစုံ ရောနှောနေကြောင်း၊ သီဝနတ် ကိုးကွယ်ခြင်း၊ ဗိဿနိုး နတ်ကိုးကွယ်ခြင်းများလည်း ရှိကြောင်း၊ ထို့ပြင် ကြေးရုပ်တုငယ်များအနက် အဝလောက် တေဂ္ဂရနှင့် အခြား ဗောဓိသတ္တများဟု ထင်ရသော အရုပ်များကို တွေ့ရသောကြောင့် မဟာယာန ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုသည်လည်း ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော် ပါဠိကျောက်စာများ ကျန်ရစ်ခဲ့ခြင်းကို ထောက်၍ ထေရဝါဒ ယဉ်ကျေးမှုက ပို၍ အခြားဝါဒများထက် အရှိန် အဝါ မြင့်မားကြောင်း" ဖော်ပြထား၏။

သမိုင်း သုတေသီတစ်ဦးက ဗြာဟ္မဏဝါဒနှင့် မဟာယာနဂိုဏ်း ဗုဒ္ဓဝါဒတို့သည် သရေခေတ္တရာသို့ အလွန်စောစွာ ရောက်ခဲ့ဟန် တူသည်။ သို့သော် ထေရဂိုဏ်းဆိုင်ရာဗုဒ္ဓဝါဒသည် သရေခေတ္တရာ ခေတ်တစ်လျှောက် ထွန်းကားခဲ့သော ဝါဒဖြစ်သည်။ ဤဂိုဏ်းဆိုင်ရာ သာသနာ့ အဆောက်အအုံများ၊ သာသနိက ပစ္စည်းများနှင့် စာပေများကို သရေခေတ္တရာတွင် အမြောက်အမြားတွေ့ခဲ့ရပေသည်။ ပျူအများစုမှာ ထေရဝါဒဂိုဏ်းဝင် များဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်၏။ သရေခေတ္တရာတွင် တွေ့ရသော ရွှေပေလွှာတို့တွင် ပျူအက္ခရာနှင့် ရေးသားထားသည့် ပိဋကတ်တော် ကောက်နုတ်ချက်တို့ မှာ သိမ်မွေ့လှသော တရားကိုယ်များ ဖြစ်ကြ၏။ ယင်းတို့ကို ထောက်၍ ပျူထေရဝါဒသည် သုတ္တန် ပိဋကတ်ထက် အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်ကို ပို၍ အလေးပေးသည်ဟု ဆိုဖွယ်ရာရှိ၏။ ပုဂံ ဗုဒ္ဓ သာသနာ ထေရဝါဒ ဂိုဏ်းသည် သုတ္တန်ပိဋကတ်လာ လွယ်ကူသော ဇာတ်တော်များနှင့် အစပြုသည်ဟု ဆိုနိုင်၏။ သရေခေတ္တရာတွင်မူ နက်နဲသော သဘောတရားဖြစ်သည့် "ယေဓမ္မာဟေတုပဗ္ဗဝါ" အစချီသော ဂါထာဖြင့် အစပြုသည်ဟု ဆိုရပေမည်" * ဟု ယူဆထား၏။

* ဝိလ်မျိုး ဘရှင်၊ "အနော်ရထာ အရင်က မြန်မာနိုင်ငံ" စာ - ၉၂။
www.burmeseclassic.com

အခြားသော ရှေးပဒေသရာဇ်နိုင်ငံများဖြစ်သည့် တကောင်း၊ဝေသာလီ တို့၌လည်း ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုသည် ခပ်စောစောပင် ရောက်ခဲ့ကြောင်း သမိုင်း အထောက်အထားများအရ သိရ၏။ သို့ရာတွင် တကောင်း၊ ဝေသာလီတို့၌ လည်း သုဝဏ္ဏဘူမိ၊ ဝိဿနိုး အစရှိသည့် မြို့များမှာ ကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု သည် အခြားသော အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ရောနှောလျက် ရှိလေသည်။ တကောင်းမြို့သည် မဏိပူရပြည်ကို ဖြတ်၍ အိန္ဒိယပြည်ကိုသွားသော ရှေး ကုန်သည်လမ်းနှင့် တောင်ဘက် ပင်လယ်သို့ သွားသော ခရီးလမ်းတို့အပေါ် တွင် တည်ရှိနေသောကြောင့် တကောင်းသည် အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်ပြည် ယဉ်ကျေးမှုများကို ရခဲ့မည်ဖြစ်၏။ ဝေသာလီ မြို့တွင် ရှေးဦးထွန်းကားခဲ့သော ဘာသာယဉ်ကျေးမှုမှာ သီဝနတ် ကိုးကွယ်သော ဟိန္ဒူဝါဒဖြစ်သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု ရောက်လာခဲ့ကြောင်း သမိုင်းအထောက် အထားများအရ သိရလေသည်။

ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုသည် အခြားဝါဒများနှင့် ရောထွေးနေခဲ့သော်လည်း ပုဂံခေတ် အနော်ရထာမင်း (၁၀၄၄-၁၀၇၇) လက်ထက်၌ ထေရ ဗုဒ္ဓဝါဒ ကို သထုံ၊ သီဟိုဠ်တို့နှင့် အဆက်အသွယ်ရရှိပြီး မိမိကိုယ်တိုင် (ထေရဗုဒ္ဓ ဝါဒကို) လက်ခံလာခဲ့၏။ လက်ခံရုံမျှမက တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ထေရဝါဒ သာသနာကို ပြုခဲ့၏။ အနော်ရထာမင်း၏ ထေရဝါဒသာသနာပြုစုဆောင်ရွက်ချိန်တွင် ဗုဒ္ဓ သာသနာ၏ ဗဟို အချက်အချာဖြစ်သော အိန္ဒိယပြည် မဇ္ဈိမဒေသတွင် ဗုဒ္ဓ သာသနာသည် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အနော်ရထာမင်း၏ ပုဂံသည် စည်းလုံးညီညွတ်သော မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ နေပြည်တော် အဖြစ်သာမက ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ သာသနာလောက၏ အချက်အချာ ဗဟိုကျသော မြို့တော်လည်း ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

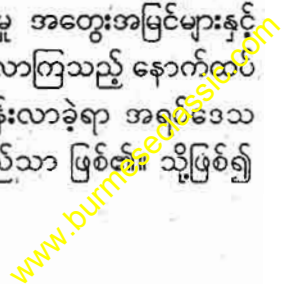
အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် အခြေအနေတို့ကို ဆက်စပ် သုံးသပ်လိုက်သော အခါ ထေရဝါဒသည် အခြား အခြားသော ဗြာဟ္မဏ ဝါဒ၊ နတ်ကိုးကွယ်ခြင်း ဝါဒ၊ မဟာယာန အစရှိသော ဝါဒတို့ထက် ရှေ့တန်းတင်မှု၊ မြင့်တင်မှု၊ မြန်မာ တိုင်းရင်းသား အများစုတို့ လက်ခံယုံကြည်မှုကို ရခဲ့သောဝါဒ ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အခြားအခြားသော ဝါဒတို့ထက် ဩဇာ အရှိန်အဝါ မြင့်မားသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း ယူဆနိုင်၏။ ထေရဗုဒ္ဓဝါဒ ကို စောရဟန်းမင်း နှင့် ကျောင်းဖြူမင်းတို့သည် အနော်ရထာမင်းမတိုင်မီကပင်

၂၂၀ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

မြှင့်တင်ခဲ့ကြ၏။ အနော်ရထာနောက်ပိုင်း မြန်မာမင်းတို့သည်လည်း တစ်နည်း မဟုတ် တစ်နည်း ထေရုဗုဒ္ဓဝါဒကို မြှင့်တင်ခဲ့ကြ၍ မင်းတုန်းမင်း လက်ထက် တွင် ပဉ္စမ သံဂါယနာတင်ပြီးနောက် ထေရဝါဒ ပိဋကတ်များကို ကျောက် ထက် အက္ခရာတင်ခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုအတွေးအခေါ် သည် မြန်မာတိုင်းရင်းသား အများစု၏ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအခေါ်အတွင်း၌ အရေးကြီးသော ကဏ္ဍတစ်ရပ်အဖြစ် ပါဝင်လျက်ရှိခြင်းမှာ အထင်အရှား ဖြစ်လေသည်။

ဒဿန အတွေးအမြင် လောက၌ တစ်ရံတစ်ခါ “မြန်မာ့ ယဉ်ကျေး မှု အတွေးအမြင်ဟူသည်မှာ အဘယ်နည်း” ဟူသော ပြဿနာသည် ပေါ်လာ တတ်ပါသည်။ အချို့က မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်ဟူသည် နိုင်ငံခြား ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့နှင့် မရောထွေးသော တိုင်းရင်းသား မြန်မာတို့၏ ပင်ရင်း ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်ကိုသာလျှင် မြန်မာ့ယဉ်ကျေး မှု အတွေးအမြင်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ နိုင်ငံခြား ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် တို့နှင့် မရောထွေး မပါဝင်သော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအတွေး အမြင်ကိုသာလျှင် မြန်မာတို့၏ ပင်ရင်း ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် စစ်စစ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါက အိန္ဒိယ၊ တရုတ်စသည့် နိုင်ငံတို့မှ ယဉ်ကျေးမှု အတွေး အမြင်တို့ ဝင်ရောက်မလာမီကာလက ရှိနေနှင့်သော ယဉ်ကျေးမှု အတွေး အမြင်ကို သာလျှင် ‘မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်’ ဟု ဆိုရမလို ရှိနေ လေသည်။

သို့ရာတွင် အိန္ဒိယ အစရှိသည့် ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့ မရောက်လာမီက ရှိနေသော ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် ကိုလည်း မြန်မာ တို့၏ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် စစ်စစ် ဖြစ်ပါသည်ဟု ပြောရန် ခဲယဉ်း၏။ အမှန်အားဖြင့် အိန္ဒိယ အစရှိသည့် နိုင်ငံခြား အတွေးအမြင်တို့ မရောက်လာ မီကလည်း မြန်မာပြည်ရှိ ရှေးဦးလူများ၏ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် များသည် မြန်မာပြည်တွင်းသို့ နောက်ထပ်ဝင်ရောက်နေထိုင်၍ တိုင်းရင်းသားဖြစ်လာကြသော လူများ၏ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်များနှင့် ရောယှက်သွားနိုင်၏။ ထိုသို့ တိုင်းရင်းသားများ ဖြစ်လာကြသည့် နောက်ထပ် ဝင်ရောက်လာကြသော လူများ၌ မိမိ တို့ဖြစ်သန်းလာခဲ့ရာ အရင်ဒေသ တို့မှ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့ ပါလာခဲ့ကြမည်သာ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍

အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့ ဝင်ရောက်မလာမီ ကာလက ရှိနေ နှင့်သော ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်သည်လည်း မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေး အမြင် ပင်ရင်းစစ်စစ် ဖြစ်ပါသည်ဟု ယူဆရန် ခက်ပေလိမ့်မည်။

တစ်ဖန် အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အစရှိသည်တို့နှင့် ရောယှက်ပြီးနောက် ယနေ့အထိ ဆင်းသက်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော ယဉ်ကျေး မှု အတွေးအမြင်ကို 'အိန္ဒိယ အစရှိသော နိုင်ငံခြား ယဉ်ကျေးမှုများ ရော ယှက်သည့် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်' ဟု အချို့က သတ်မှတ် ယူဆကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များက အိန္ဒိယ အစရှိသည့် နိုင်ငံခြား ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်များနှင့် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်များသည် ရောယှက် နေသည်မှန်သော်လည်း နိုင်ငံခြား ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်ကို မြန်မာ့ ပင်ရင်း ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်မှ ခွဲထုတ်လျှင် ရနိုင်သည်ဟု ယူဆကြ ၏။ ထိုသို့ ခွဲထုတ်ယူပြီးနောက် 'ဤအရာကား မြန်မာ့ပင်ရင်းစစ်စစ် ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့ဖြစ်သည်။ ထိုအရာကား နိုင်ငံခြား ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့ဖြစ်သည်' ဟု ပြလိုကြ၏။

စင်စစ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပိုက်ဆံပြားတစ်ခုရှိ ခေါင်းနှင့်ပန်းကို ဆွဲဖဲ့၍ နှစ်ပြားရအောင် ပြုခြင်းမျိုးသာဖြစ်၏။ နှစ်ပြားအဖြစ် ဆွဲဖဲ့ ခွဲထုတ်၍ ရသည်ပင်ထားဦးတော့၊ ခေါင်းနှင့် ပန်း နှစ်ခုကွဲသွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တရားဝင်ပိုက်ဆံပြား မဟုတ်တော့ သကဲ့သို့ မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေး အမြင်မှ အိန္ဒိယ အစရှိသည့် ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့ကို သီးခြား ခွဲ ထုတ်၍ရသည်ပင်ဆိုစေ၊ သီးခြား ခွဲထုတ်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်ဟူ၍ တိတိကျကျ သတ်မှတ်ရန် မရှိနိုင်တော့ချေ။ စင်စစ် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်သည် အခြေအနေအမျိုးမျိုးကို ကြည့်၍ အနက်အဓိပ္ပာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့် အိန္ဒိယအစရှိသည့် နိုင်ငံခြား ယဉ်ကျေး မှု အတွေးအမြင်တို့နှင့် မိမိတို့ရှိပြီး ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့ကို တရားဝင် ပေါင်းစည်းထားသော(ဝါ) မြန်မာပိုင်ယဉ်ကျေးမှုအဖြစ် တည် ဆောက်ထား သော 'မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် တစ်ရပ်သာလျှင် ဖြစ်လေသည်'

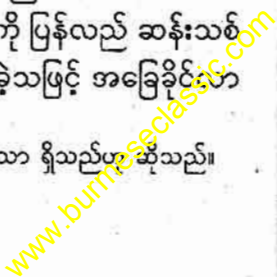
“အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသားများ မြန်မာပြည်နှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသော အခါ ဟိန္ဒူ ဓမ္မသတ် ကျမ်းများသည် မြန်မာပြည်သို့ ရောက်လာခဲ့၏။

၂၂၂ နန္ဒာသိန်းလံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

'ဓမ္မသတ် ကျမ်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသားများနှင့်အတူ ရှေးခေတ် ခရစ်သက္ကရာဇ် အေဒီ- ၂ ရာစု နှောင်းကာလမှ စ၍ ရောက်လာ သည်ဟု ယုံကြည်စရာ ရှိလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပထမဆုံး အိန္ဒိယပြည်မှ ရောက်ရှိလာသော ဓမ္မသတ်ကျမ်းများကို လက်ခံသူတို့မှာ မွန်များ ဖြစ်ကြ သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအိန္ဒိယတိုင်းသားတို့၏ ဓမ္မသတ်ကျမ်းတို့ကို မြန်မာ တိုင်းရင်းသားတို့က တစ်သဝေမတိမ်း လက်ခံကျင့်သုံးသည်မဟုတ်ဘဲ ဓမ္မသတ်၏ သဘောတရားမျှသာ လက်ခံသည်ဟု ယူဆရပေသည်။ မြန်မာ တိုင်းရင်းသားတို့တွင် ရှေးပဝေသဏီခေတ်ကစ၍ ဓမ္မသတ်ကျမ်းများ ရှိသည်ဟု အစဉ်အလာအရ ဆိုကြ၏။ ဇာလီမင်း ဓမ္မသတ်၊ ကဿပဘုရားရှင် လက် ထက်တော်က ဓမ္မသတ်၊ ဒွတ္တဘောင်မင်း ဓမ္မသတ်ကျမ်းများ ပေါ်ပေါက် ခဲ့သည်ဟု ကျမ်းဟောင်းများ၌ ဆိုကြသော်လည်း အထောက်အထား မရှိ နေသဖြင့် ယခုခေတ်၌ လက်ခံကြရန် ခဲယဉ်းနေပါသည်။... သို့တစေလည်း အငြင်းမထွက်နိုင်သည့် ရှေးအကျဆုံး ဓမ္မသတ်မှာ ဝိလာသ ဓမ္မသတ် * ဖြစ်ပေသည်။ ထိုဓမ္မသတ်ကျမ်းကို လွန်ခဲ့သော အနှစ် (၈၀၀) ခန့်က ရေးသားပြုစုခဲ့သော ကျမ်းဖြစ်၍ ယခုတိုင် အထင်အရှားရှိပေသည်။... ထိုဓမ္မသတ် မတိုင်မီ ခေတ်ကာလကမူ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဟိန္ဒူ ဓမ္မသတ်ကျမ်း များ၏ ဩဇာ လွှမ်းမိုးမှုအောက်သို့ အနည်းနှင့်အများ ကျရောက်နေမည်ဟု တွက်ဆနိုင်ပါသည်။ (၁၁) ရာစုမှ (၁၆) ရာစုနှစ် ကာလအတွင်း၌မူ မြန်မာ နိုင်ငံတွင် ဟိန္ဒူဓမ္မသတ်ကျမ်းလာ အချက်အလက်များကို အသွင်ပြောင်း၍ ဗုဒ္ဓဝါဒ ဩဇာအောက်သို့ သွတ်သွင်းပြီး ဓမ္မသတ်ကျမ်းများကို ပြုစု လာ သည်။ သို့ရာတွင် ထိုဓမ္မသတ်ကျမ်းများထဲသို့ ဘာသာရေးရာ သဘောတရား များ ကိုမူ သွတ်သွင်းထားခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ (၁၆)ရာစု၊ (၁၇) ရာစု၊ (၁၈) ရာစု စောစောပိုင်း၌ ဟိန္ဒူဝေါဟာရ၊ ဟိန္ဒူမနုများ ကို ဖယ်ရှား၍ မြန်မာမနုများကို ဖန်တီးခဲ့ကြပြီး တိုင်းရင်းသား ဓလေ့ ထုံးစံများကို အလေးပြု၊ အလေးပေးခဲ့ကြလေသည်။ အလောင်း ဘုရား ခေတ်သည် မြန်မာ့ရိုးရာ ဓလေ့ထုံးစံများကို ပြန်လည် ဆန်းသစ် စေပြီး တရားဥပဒေကို စုရုံး ပေါင်း စည်းခြင်းကို ပြုခဲ့သဖြင့် အခြေခိုင်လာ

* အချို့သော ပညာရှင်တို့ အလိုအရ ဓမ္မဝိလာသ ဓမ္မသတ်သာ ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။
 [ပိဋကတ်တော်သမိုင်း၊ စာ - ၂၃၄]

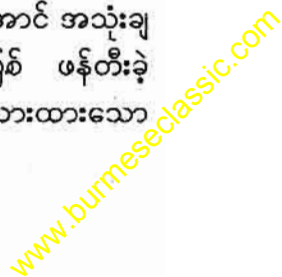

ခဲ့ပေသည်။ ထိုခေတ်တွင် ရှေး ဓမ္မသတ်ကျမ်းဟောင်းများကို စုပေါင်းပြီး မနုကျမ်း ဓမ္မသတ်ကို ရေးခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ လူမှုရေးရာ ကိစ္စများကို ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲသည့် ဓမ္မသတ်ကျမ်းများသည် ဟိန္ဒူယဉ်ကျေးမှု သြဇာအောက်မှ လုံးဝ လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီး မြန်မာ ပီပီသသနှင့် မြန်မာမှု စစ်စစ်ဖြစ်သော ဓမ္မသတ်ကျမ်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေတော့၏။” *

သို့ဖြစ်၍ မြန်မာပိုင်ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တစ်ရပ်ကို တည်ဆောက်သည်ဆိုရာ၌ မြန်မာတို့သည် အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကိုကြည့်၍ အခြားမှ ဝင်ရောက်လာသော ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်များကို ပယ်သင့်က ပယ်ခြင်း၊ ယူသင့်က ယူခြင်း၊ မိမိတို့၌ ရှိဆဲ ဓလေ့ထုံးစံ အတွေးအခေါ် တို့နှင့် ဆီလျော် အောင် ပြုတန်ပြုခြင်း၊ မိမိတို့ဘဝအတွက် အကျိုးရှိအောင် အသုံးချနိုင်ရန် အတွက် အရှိအတိုင်း ယူသင့်သည်ကို ယူထားခြင်းတို့ဖြင့် မြန်မာပိုင်ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်အဖြစ် တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းကို ဆိုလိုပေသည်။ ပဓာနအားဖြင့် အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကိုကြည့်၍ အခြားသော ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်များကို မြန်မာမှုပြု ယူထားသော (ဝါ) မြန်မာပိုင် ပြုထားသော ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တစ်ရပ်ကိုပင် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့ အခြေအနေအမျိုးမျိုးကိုကြည့်၍ မြန်မာပိုင်ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တစ်ရပ်ကို တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြင့် မြန်မာတို့သည် အမှန်ချည်း၊ အကောင်းချည်းဖြစ်သော ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့ကို ရခဲ့ပြီးဖြစ်သည် ဟုကား မဆိုလိုပါ။ အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကို ကြည့်၍ မြန်မာမှုပြုတတ်သည်။ မြန်မာပိုင်ပြုတတ်သည်ဟူသော မြန်မာတို့၏ စရိုက်လက္ခဏာနှင့် ထိုသို့ မြန်မာမှုပြုပြီးသော မြန်မာပိုင်ပြုပြီးသော ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် တစ်ရပ်သည်ပင် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်ဖြစ်သည် ဟု ဆိုလိုခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

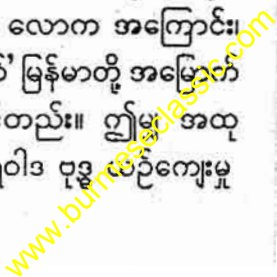
မြန်မာတို့သည် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် ကိုလည်း အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကို ကြည့်၍ မြန်မာမှု ပြုခြင်းများ၊ မိမိတို့ဘဝနှင့် ဆီလျော်အောင် ပြုခြင်းများ၊ မိမိတို့ဘဝအတွက် အကျိုးရှိအောင် အသုံးချခြင်းများဖြင့် မြန်မာပိုင် ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အဖြစ် ဖန်တီးခဲ့ကြ၏။ မြန်မာ့ တို့သည် ရှေးဦး ပါဠိ ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော

* သိပ္ပံ စိုးရင် ။ မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု သမိုင်း၊ စာ - ၁၉၅ - ၁၉၈။

ထေရဝါဒ ပိဋကတ်များအားလုံးကို မြန်မာပိုင်အဖြစ် ယူခဲ့ပြီးနောက် မိမိ တို့ဘဝအတွက် အသုံးချခဲ့ကြ၏။ ယခုမျက်မှောက်ကာလနှင့် အတိတ်ကို ဆက်စပ် ကြည့်လျှင် မြန်မာတို့ထံ၌ ထေရဝါဒဆိုင်ရာ ကျမ်းဂန် စာပေများ၊ ထို ကျမ်းဂန်စာပေတို့ အပေါ် အမှီပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကျမ်းဂန် စာပေများသည် အထုအထည်နှင့်တကွ အမြောက်မြား တည်ရှိနေ၍ အခြား သော ဗြာဟ္မဏဝါဒဆိုင်ရာ၊ မဟာယာနဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် များ၊ စာပေများ နည်းပါးခြင်းကို ထောက်သော် မြန်မာပိုင် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်သည် အခြားသော ဗြာဟ္မဏ အစရှိသော ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့ထက် အရှိန်အဝါ ဩဇာများစွာ မြင့်မား ကြောင်း ထင်ရှား၏။ မြန်မာတို့ထံ၌ ရှိသော ထေရဝါဒ ပိဋကတ်တော်များ၊ ထိုပိဋကတ်များ အပေါ် အခြေခံ၍ သို့မဟုတ် မှီငြမ်းရေးသား ပြုစုခဲ့သော စာပေများ၊ ထေရဝါဒ ပိဋကတ်လာ အယူအဆများကို မြန်မာမှု ပြု၍ လိုက်နာ ကျင့်ကြံမှုများ၊ နေ့စဉ်ပြောဆိုနေသော စကားများ အနက်မှ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်၏ လွှမ်းမိုးမှုပါသော စကားလုံး များ၊ ဆုံးမစာများ၊ နိတိများကို ထောက်၍ မြန်မာမှုပြု ထေရဝါဒ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်၏ ထိန်းကျောင်းလမ်းညွှန်မှုကို မြန်မာတို့ အများဆုံး ခံယူ လိုက်နာခဲ့ခြင်းမှာလည်း ထင်ရှား၏။ သို့ဖြစ်၍ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်သည် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၌ အရေးကြီးဆုံးသော ယဉ်ကျေးမှု မဏ္ဍိုင်တစ်ခုဖြစ်၍ မြန်မာတိုင်းရင်းသား အများစုသည် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်ရင်ခွင်၌ ကြီးပြင်းခဲ့သူများ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင် လေသည်။

အထက်ပါ ယူဆချက်များကို လက်ခံသည်ဖြစ်စေ၊ လက်မခံသည် ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်သည်ဖြစ်စေ၊ မယုံကြည်သည်ဖြစ်စေ... မြန်မာတို့ အတွက် လက်မခံလျှင် မဖြစ်သော၊ မယုံကြည်လျှင် မဖြစ်သော အချက် တစ်ခုမူ ရှိ ၏။ ယင်းမှာ အခြားမဟုတ်၊ ထေရဝါဒနှင့် ပတ်သက်သော စာပေ ကျမ်းဂန်များ၊ ထိုကျမ်းဂန်တို့အပေါ် အမှီပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော လောက အကြောင်း၊ ဓမ္မအကြောင်းဆိုင်ရာ စာပေများကို 'မြန်မာပိုင် အဖြစ်' မြန်မာတို့ အမြောက် အမြား ပိုင်ဆိုင်ရရှိထားသည်ဟူသော အချက်ပင်တည်း။ ဤမျှ အထု အထည်နှင့် အမြောက်အမြား ရရှိထားသော ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု

အတွေးအမြင်ဆိုင်ရာ အမွေအနှစ်တို့အပေါ် ကျွန်ုပ်တို့ မည်သို့ သဘောထားကြမည်နည်း။ ထိုအမွေအနှစ်တို့ကို မည်သို့ အသုံးချမည်နည်း။

အချို့က ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်တို့ကို သူ့အရိုအတိုင်း မပြုမပြင် မထုမခွဲ (အဖေထားလျှင် ထားသည့်အတိုင်း၊ အဘထားလျှင် ထားခဲ့သည့်အတိုင်း) တစ်သဝေမတိမ်း ထိန်းသိမ်းထားရမည် ဟု သဘောထားကြ၏။ ဤသဘောထားမှာ မြန်မာ အများစုတို့၌ ရှိခဲ့သော သဘောထား၊ မြန်မာတို့၌ ရှိခဲ့သော စရိုက် လက္ခဏာနှင့် ဆန့်ကျင်သော သဘောထား ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြန်မာ တို့သည် ကာလ ဒေသ အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကို ကြည့်၍ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်များကို သူ့ အရိုအတိုင်း ထိန်းသိမ်းရမည် ဟူသော သဘောထားလည်း ရှိ၍ ထိုအတွေး အမြင် အမွေအနှစ်တို့ကို မိမိတို့ဘဝအတွက် ကာလဒေသနှင့် လျော်ညီစွာ အကျိုးရှိအောင် အသုံးချခြင်း ပြုရမည် ဟူသော သဘောထားလည်း ရှိခဲ့ကြသောကြောင့် ပင်ဖြစ်၏။

အချို့ကမူ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်များသည် ဟောင်းနွမ်းသော အကျိုးကျေးဇူး မများတော့သော တိုးတက်မှုကို အဟန့်အတား အနှောင့်အယှက်ပြုသော ခေတ်မမီတော့သော ကာလဒေသနှင့် မကိုက်ညီတော့သော ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် တို့ကို အလေးအထား နေရန် မလိုတော့၊ အသုံးချရန် မလိုတော့ ဟု သဘောထားကြ၏။ အထက်ပါ သဘောထားတို့ မှန်၊ မမှန်ကိုမူ... ရရှိထားပြီး မြန်မာပိုင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်တို့ကို ပြန်၍ ကြည့်ရန်၊ စစ်ဆေးရန် လိုပေလိမ့်မည်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်၌ ပဓာန အကျဆုံးသော အမြင် (၃) ရပ်ရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယင်းတို့မှာ

- (၁) အကျင့်သီလနှင့် ပတ်သက်သော အမြင်
- (၂) စိတ်၏ စူးစိုက်တည်ငြိမ်ခိုင်ခံ့မှု စွမ်းအင်(သမာဓိ)နှင့် ပတ်သက်သော အမြင်

(သတ္တမအကြိမ်)

၂၂၆ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

(၃) အသိပညာနှင့် ပတ်သက်သော အမြင်တို့ ဖြစ်ကြ၏။

အထက်ပါ အကျင့်သီလ၊ စိတ်၏ စူးစိုက်တည်ငြိမ် ခိုင်ခံ့မှု စွမ်းအင် သမာဓိနှင့် အသိပညာတို့သည် တစ်ခုကိုတစ်ခု အပြန်အလှန် ထောက်ကူ လျက် ရှိကြ၏။

လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးစီ၏ ကောင်းမွန်တိုးတက်ရေးအတွက် ဖြစ်စေ၊ လူ့ အဖွဲ့အစည်း၏ တည်တံ့ခိုင်မြဲ တိုးတက်ရေးအတွက်ဖြစ်စေ။ တည်ကြည် စင်ကြယ်သော အကျင့်စရိုက်ကောင်း၊ အကျင့်သီလကောင်း ရှိရေးသည် အရေးကြီးကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ မငြင်းနိုင်ချေ။ အကျင့်စရိုက်ကောင်းမရှိသော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ဘဝ၌ ခိုင်ခံ့တည်ကြည်စွာ ရပ်တည်နိုင်ရန် ခဲယဉ်း သကဲ့သို့ အကျင့်စရိုက်ကောင်းမရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်သည်လည်း ခိုင်ခံ့တည်ငြိမ်စွာ ရပ်တည်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ သီလစောင့်ရင်း မှုမ၊ တောင့် အောင် မကြိုးစားသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အူမ၊ တောင့်သည့်အခါ၌ လည်း အကျင့်သီလ မစောင့်ခြင်းတို့ကြောင့် လည်းကောင်း လူနှင့်လူ အဖွဲ့ အစည်း ယိုယွင်းပျက်စီးနိုင်သည်ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မငြင်းနိုင်ချေ။

ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်အရ အကျင့်သီလ ရှိခြင်း အကျင့်သီလ စောင့်သိခြင်း ဟူသည်မှာ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် တို့ဖြင့် သက်ဆိုင် ရာ လုပ်ရပ်များ၊ အပြုအမူများကို ပြုလုပ်ရာ၌ မကောင်းတာ မဖြစ်ရအောင်၊ မမှန်တာ မဖြစ်ရအောင် ပြောမတ်စွာ စောင့်ထိန်းနိုင်ခြင်းနှင့် ကောင်းသော မှန်သော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ စိတ်မှုတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုခြင်း ပင် ဖြစ်၏။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွင်း၌ အသက်မွေးမှု၊ စီးပွားရှာမှု၊ ကူညီ ရိုင်းပင်းမှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ အကျင့်စရိုက်ကောင်း ရှိမှု စသည့် အပြုအမူ လုပ်ရပ် အလုံးစုံတို့လည်း ပါဝင်ပြီး ဖြစ်လေသည်။

ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အရ ထိုသို့သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ဆိုင်ရာလုပ်ရပ်များ ကို ပြုလုပ်ရန် ဖန်တီးပေးသော အရာမှာ စေတနာ (စေ့ဆော်မှု) စေတသိက်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုစေတနာ စေတသိက်က အကောင်းအမှန် စေ့ဆော်လျှင် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ဆိုင်ရာ လုပ်ရပ်တို့သည် လည်း အကောင်းအမှန် ဖြစ်လာနိုင်၍ အဆိုးအမှားကို စေ့ဆော်ပါက ကိုယ်၊

နှုတ်၊ စိတ် ဆိုင်ရာလုပ်ရပ်တို့ကလည်း အဆိုးအမှားလုပ်ရပ်တို့ ဖြစ်လာနိုင် ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ စေ့ဆော်မှု စေတနာ စေတသိက်ကို အသိပညာဖြင့် အထူးစောင့်ရှောက်ရ၏။

ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အလိုအရ... စေတနာ ၌ ဉာဏ်ပညာ အစဉ်ယှဉ်တွဲမှု (ဝါ) ဉာဏ်ပညာ၏ အစဉ်စောင့်ရှောက်မှု ရှိရမည် ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ပညာဖြင့် စေတနာစေတသိက်ကို စောင့်ရှောက်နိုင် သည်နှင့်အမျှ စေတနာလည်း မှန်လာ၍ ထိုစေတနာ မှန်သည်နှင့်အမျှ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ဆိုင်ရာ အပြုအမူလုပ်ရပ်တို့သည်လည်း ဖြောင့်မတ် မှန်ကန်လာမည် ဖြစ်လေသည်။ ဤအချက်တို့နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဤကျမ်း၏ နေရာ အတော်များများ၌ ဖော်ပြခဲ့၏။

ဗုဒ္ဓ အလိုအရ “လက်တစ်ဖက်ကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့်ဆေးကြောရာ သကဲ့သို့၊ ခြေတစ်ဖက်ကို ခြေတစ်ဖက်ဖြင့် ဆေးကြောရာသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ အကျင့်သီလကို ပညာဖြင့် ဆေးကြောရာ၏။ ပညာကို အကျင့်သီလဖြင့် ဆေးကြောရာ၏။”

အထက်ပါ ဗုဒ္ဓ၏စကားကိုထောက်၍ သီလနှင့်ပညာသည် အညမည ဖြစ်ရကား အသိပညာမပါသော အကျင့်သီလသည် မစင်ကြယ် သကဲ့သို့ အကျင့်သီလကောင်းမရှိသော ပညာသည်လည်း အချည်းနီးပင် ဖြစ်၏။ မည်မျှတော်သော တတ်သော လည်ပတ်ကျွမ်းကျင်သော ‘လျင်’ သော ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်စေ အကျင့်သီလကောင်း မရှိပါက အဆုံး၌ ဖောက်ပြန်မှု၊ မသမာမှု၊ လူညွန့်ခူးမှုများဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှ လူများအပေါ် အကျိုးမဲ့ ပြု သွားတတ်သည်ကို ဘဝခရီး၌ ကျွန်ုပ်တို့ အခါများစွာ ကြုံတွေ့ကြရ၏။

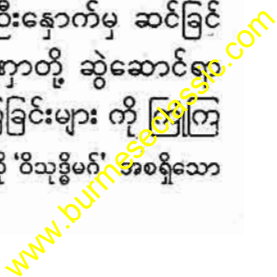
ဗုဒ္ဓ အလိုအရ အကျင့်သီလသည် အသိပညာ၏ ဆေးကြောမှု(ဝါ) ပါဝင် ယှဉ်တွဲမှု ပါရမည်ဟု ဆိုကတည်းက အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကို ရှုထောင့်အထွေထွေမှ ယထာဘူတကျကျ ရှုမြင်ရတော့မည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ရှုမြင်သည့် အသိပညာတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ အကျင့်သီလဆိုင်ရာတို့ သည်လည်း တိုးတက်စင်ကြယ်လာမည် ဖြစ်၍ အကျင့်သီလ တို့ကလည်း တစ်ဖန် ပြန်၍ အသိပညာတို့ကို စစ်ကြောပေးလိမ့်ဦးမည်သာ ဖြစ်၏။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်အရ အရိယသစ္စာ လေးပါးကို

၂၂၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကံ-ကံ၏ အကျိုးကိုလည်းကောင်း၊ သိမြင်သော ဉာဏ်ပညာသည် ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ အဆုံးစွန်သော ပညာအဆင့်ဖြစ်၍ ထိုပညာအဆင့်ကို ရသော သူ၌သာ အကျင့်သီလ၏ ပကတိ စင်ကြယ်ခြင်းကို ရရှိနိုင်လေသည်။ ဤအချက်ကို ထောက်၍ ဉာဏ်ပညာသည် အဆင့်ဆင့်ရှိနိုင်သကဲ့သို့ အကျင့်သီလသည်လည်း အဆင့်ဆင့်ရှိနိုင်လေသည်။ * သို့ဖြစ်လျှင် ကာလဒေသ အခြေအနေကို ကြည့်၍ ထိုကာလဒေသ အခြေအနေအရ အကျင့်သီလ စောင့်ထိန်းခြင်းသည်လည်း တစ်စုံတစ်ခုသော အဆင့်၌ စောင့်ထိန်းသော အကျင့်သီလပင် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါး ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ တိုင်းပြည်၏ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ မတော်မတရား ခိုးယူခြင်းမှ စောင့်စည်းခြင်းသည်လည်း တစ်စုံတစ်ခုသော အဆင့်၌ စောင့်ထိန်းသော သီလပင် ဖြစ်၏။ မည်သို့သော အဆင့်၌ဖြစ်စေ သီလ လုံးဝ မစောင့်ထိန်းဘဲ နေခြင်း၊ သီလ လုံးဝ မရှိဘဲ နေခြင်းထက် အကျင့်သီလ တစ်ခုခု စောင့်ထိန်းခြင်း၊ ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်ရာ တစ်ခုခုကို ပြုလုပ်ခြင်းသည် မိမိအတွက်ဖြစ်စေ၊ အများအတွက်ဖြစ်စေ အကျိုးရှိနိုင်သည်ဟု ယူဆသော မြန်မာ့အမွေအနှစ် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်တို့ကို ဟောင်းနွမ်းသော၊ အသုံးမဝင်တော့သော၊ အကျိုး မပြုတော့သော အမွေအနှစ်များ ဖြစ်သည်ဟု ပြောရန် ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။

ထေရဝါဒ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအခေါ်အရ အကျင့်သီလနှင့်ပညာသည် တစ်ခုကိုတစ်ခု အပြန်အလှန် ထောက်ကူ ဆက်နွယ်နေသကဲ့သို့ ထိုအကျင့်သီလနှင့် ပညာသည် စိတ်၏ စူးစိုက် တည်ငြိမ် ခိုင်ခံ့မှု စွမ်းအင် (သမာဓိ) နှင့်လည်း အပြန်အလှန် ထောက်ကူ ဆက်နွယ်လျက်ရှိ၏။ အကျင့်သီလ စင်ကြယ်မှု မရှိလျှင် မှန်ကန်သောစိတ်၏ စူးစိုက် တည်ငြိမ် ခိုင်ခံ့မှု စွမ်းအင် ကို မရနိုင် သကဲ့သို့ စိတ်၏ စူးစိုက် တည်ငြိမ် ခိုင်ခံ့မှု စွမ်းအင် မရှိလျှင် လည်း အကျင့်သီလကို ခိုင်ကျည် ဖြောင့်မတ်စွာ စောင့်ထိန်းနိုင်ခြင်းငှာ မဖြစ်နိုင်ချေ။ အခါများစွာပင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဦးနှောက်မှ ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ အသိဉာဏ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ လောဘ တဏှာတို့ ဆွဲဆောင်ရာ နောက်သို့ ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်ပါသွားကြခြင်းများ ကို ကြိုကြ

* ဗုဒ္ဓ ဒဿနရှိ အဆင့်ဆင့် မြင့်မားသွားသော အကျင့်သီလများကို 'ဝိသုဒ္ဓိမဂ်' အစရှိသော ကျမ်းများ၌ လေ့လာနိုင်ပါသည်။

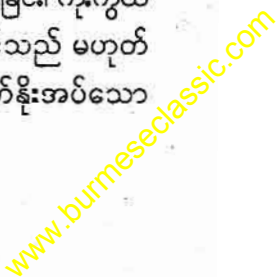

ရှေ့ခရီးကို လှမ်းလျှောက်ခြင်း

ရ၏။ အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ခံစားမှုများ၊ အာသာ ဆန္ဒများကို ငြင်းဆန် ဖက်ပြိုင်နိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် မတော်လောဘ၊ မတော်ဒေါသတို့ဖြင့် အကျင့်သီလကို အကြိမ်ကြိမ် ချိုးဖောက်မိတတ်ကြ၏။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းများသည် စိတ်၏ ခိုင်ခံ့ တည်ကြည်မှု စွမ်းအင် မရှိသော ကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

စိတ်၏ ခိုင်ခံ့တည်ငြိမ်မှု စွမ်းအင် မရှိသည့်အခါ အသိဉာဏ် မဖြစ် ပေါ်နိုင်ခြင်းများကိုလည်း နေ့စဉ်ဘဝ၌ ကျွန်ုပ်တို့ အမြောက်အမြား တွေ့ ကြရပေမည်။ ကျောင်းသားတစ်ဦးသည် စိတ်၏ စူးစိုက် တည်ငြိမ်မှု စွမ်းအင် မရှိပါက စာပေလေ့လာ ကျက်မှတ်မှုတို့အပေါ် စူးစိုက် စွဲမြဲစွာ လေ့လာ ကျက်မှတ်နိုင်ခြင်း၊ ထိုးထွင်းနားလည် သဘောပေါက်နိုင်ခြင်း တို့ မရှိသော ကြောင့် စာပေ၌ ထူးချွန်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ သင်္ချာပုစ္ဆာ အပေါ်၌ စိတ်ကို တည်ငြိမ်စွာ စူးစိုက် ဝင်စား မထားနိုင်သော ကျောင်းသား တစ်ယောက်သည် အဖြေရရန် ခဲယဉ်းသကဲ့သို့ ဖော်ထုတ်မှု အသစ် ၊ ရနိုင်ရန် အတွက် အချက်အလက်တို့အပေါ် စိတ်ကို စူးစိုက် တည်ငြိမ်စွာ မထားနိုင်သော သိပ္ပံပညာရှင် တစ်ဦးသည်လည်း ဖော်ထုတ်မှု အသစ်ကို ရနိုင်ရန် ခဲယဉ်းပေ လိမ့်မည်။ သိမ်မွေ့လေးနက်သော လူမှုရေးပြဿနာရပ်တို့ကို ဖြေရှင်းရန် အချက်အလက် အခြေအနေတို့အပေါ် မစူးစိုက်နိုင်သော လူမှုရေးပညာရှင် တစ်ဦးသည်လည်း ပြဿနာတို့၏ အဖြေကို သိမြင်နိုင်ခြင်း (၀၁) ပြဿနာ တို့ကို ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း ရှိလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

စိတ်၏ စူးစိုက် တည်ငြိမ် ခိုင်ခံ့မှု စွမ်းအင်(သမာဓိ)အတွင်း၌ အခြေ အနေ အလုံးစုံကို မပြတ်သတိထားရခြင်း တည်းဟူသော ‘သတိစေတသိက်’ နှင့် နောက်မဆုတ်တမ်း ကြိုးပမ်းသည့် ဝီရိယ စေတသိက်သည် ပါဝင်လျက် ရှိ၏။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်အရ သတိတရားနှင့် လုံ့လ ဝီရိယကို အခြေခံ၍ မိမိ ရလို-ဖြစ်လိုရာကို ရနိုင် ဖြစ်နိုင်သောနည်းဖြင့် ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့လုပ်ယူရမည် ဖြစ်၏။ ဆုတောင်းခြင်း၊ ရိုးခြင်း၊ ကိုးကွယ် ခြင်း၊ စိတ်ကူးယဉ်ခြင်းမျှဖြင့် ဖြစ်လို-ရလိုရာကို ဖြစ်နိုင် ရနိုင်သည် မဟုတ် ချေ။ ဗုဒ္ဓ အလိုအရ “လောက၌ အလိုရှိအပ်၊ နှစ်သက် မြတ်နိုးအပ်သော

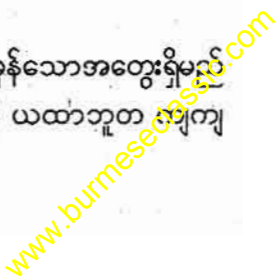
အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ပြည့်စုံကုံလုံခြင်း အစရှိသည်တို့ကို နှုတ်ဖြင့် တောင့်တခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့် တောင့်တခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း ရနိုင်သည် မဟုတ်။ အသက်ရှည်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို အလိုရှိပါမူ... ထို အသက်ရှည်စေမှု အစရှိသော နည်းလမ်းဖြင့် ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ ကျင့်ကြံအားထုတ်ယူရမည် ဖြစ်၏။ " * ဤအချက်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာတွင် အတော်အတန် ဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ အတွေးအမြင်၌ စိတ်၏ ဣစ္စိကတည်ငြိမ်ခိုင်ခံ့မှု စွမ်းအင် (သမာဓိ) ရနိုင်စေသော သမထဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်များကို တွေ့ရမည်ဖြစ်၏။ စိတ်ခိုင်ခံ့တည်ငြိမ်မှု စွမ်းအင် ရလာသူအဖို့ လောကကြီးအား ခွန်နှင့်အားနှင့် ခိုင်ခံ့သော သတ္တိနှင့် ရင်ဆိုင်ခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ကောင်းသော လူမှု ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ စိတ်၏ ခိုင်ခံ့တည်ငြိမ်မှုကို ရရှိသူအဖို့ ဘဝကို ငြီးငွေ့ခြင်းများ၊ စိတ်ပျက်ခြင်းများ၊ ဆောက်တည်ရာမဲ့ ဖြစ်ခြင်းများ၊ လောကကို ရှောင်ပြေးလိုစိတ်များ၊ စိတ်ရောဂါများရှိနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်ရကား အကျင့်သီလခိုင်မြဲစေရေး အတွက် သာမက လောကကြောင်း၊ ဓမ္မကြောင်း၊ နေ့စဉ် လူမှု ကိစ္စကြောင်း တို့၌ အသုံးချနိုင်သော ထေရဝါဒဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်ရှိ စိတ်ခိုင်ခံ့မှု ဆိုင်ရာ အယူအဆများကို အကျိုးမရှိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တိုးတက်မှုကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေသည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခေတ်ကာလနှင့် မဆီလျော်တော့ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အသုံးချရန် မဖြစ်နိုင်တော့ ဟူ၍ လည်းကောင်း ပြောရန် ခက်ပေလိမ့်မည်။

တစ်ဖန်- အကျင့်သီလနှင့် လည်းကောင်း၊ သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း အပြန်အလှန် ထောက်ကူ ဆက်နွှယ်လျက်ရှိသော ပညာ၌ (၁) မှန်သော အမြင်ရှိမှု (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) နှင့် (၂) မှန်သော တွေးခေါ်စဉ်းစားမှု (သမ္မာသင်္ကပ္ပ) တို့သည် ပါဝင်လျက် ရှိ၏။

ဗုဒ္ဓ ဒဿန အလိုအရ မှန်သောအမြင်ရှိလျှင် မှန်သောအတွေးရှိမည် ဖြစ်၏။ မှန်သောအမြင် အတွင်း၌ အခြေအနေတို့ကို ယထာဘူတ ဂျာကျ

* ဣဋ္ဌသုတ် - ပဉ္စကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်။

ခွဲခြားရှုမြင်နိုင်သော အမြင်မျိုးမှစ၍ အရိယ သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်းသိမြင် သည့် အမြင်မျိုးတို့ အထိ ပါဝင်လျက်ရှိ၏။

အခြေအနေတို့ကို ယထာဘူတကျကျ ခွဲခြားရှုမြင်မှုကို ရည်ညွှန်း၍- ထေရဝါဒကို တစ်ခါတစ်ရံ 'ဝိဘဇ္ဇာဝါဒ' ဟုလည်း ခေါ်လေ့ရှိ၏။

ဝိဘဇ္ဇာဝါဒ ဟူသည်မှာ အခြေအနေအမျိုးမျိုးကို သုံးသပ်၍ (ဝါ) ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ယထာဘူတကျကျ ရှုမြင်ခြင်း၊ တွေးခေါ်ယူဆခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ဝိဘဇ္ဇာဝါဒကို မေ့လျော့သည့်အခါ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်သည် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ၊ အခြား ဒဿနဆိုင်ရာ ပြဿနာတို့ကို ဖြေရှင်းရာ၌ စိတ်ပိုင်း(ဝါ) နာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက် တို့ဖြင့်သာ ဖြေရှင်းတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ အတွေးအမြင်သည် နာမ် ဝါဒဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်တတ်သည် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓ ဝါဒသည် စိတ်ပိုင်း ကို အလေးပေး ရှုမြင်သည်။ ဒိဋ္ဌလွန်သော သဘာဝတို့ကို အလေး ပေး လေ့လာသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဝါဒသည် 'တရားသေဆန်သော နာမ်ဝါဒ' ဖြစ်သည် ဟူ၍ လည်းကောင်း အချို့က ထင်မှတ်တတ်ကြ၏။ စင်စစ် ဤသို့ ထင်မှတ်စရာ ဗုဒ္ဓ ဝါဒ၌ မရှိချေ။

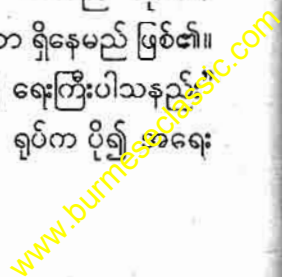
ဥဒါဟရုဏ်အားဖြင့် ခက်ခဲသောကန္တာရ ခရီးကို ဖြတ်ကျော်ရာ၌ စိတ်ပိုင်းသည် အရေးကြီးသလော၊ ရုပ်ပိုင်းသည် အရေးကြီးသလောဟု မေး သည် ဆိုအံ့။ တစ်စုံတစ်ခုသော အခြေအနေ၌ ရုပ်ရော စိတ်ပါ အရေးကြီး သည် ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကန္တာရခရီးကို ဖြတ် ကျော်ရာ၌ စားသောက်စရာ အစာအာဟာရ၊ ခရီးကို ဖြတ်ကျော် လှမ်း လျှောက် နေသည့် ခြေထောက်များ၊ ကြည့်ရှုစူးစမ်းသည့် မျက်စိများ စသည့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့နှင့် ခရီးခဲကို ဖြတ်ကျော်ရာ၌ လမ်းမမှားရအောင် သတိ ထားမှု၊ အန္တရာယ်တို့ကို လွန်မြောက်နိုင်အောင် တွေးတောမျှော်ခေါ် နိုင်မှု အစရှိသည့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့ မရှိပါက မည်သို့မျှ ခရီးခဲကို ကျော်ဖြတ် နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်သောကြောင့် ပင်တည်း။ ဤတွင် ရုပ်ပိုင်း နှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တို့ နှစ်ခုလုံး အရေးကြီးသည်မှာ မှန်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုနှစ်ခုအနက် မည်သည်က ပို၍ အရေးကြီးပါသနည်းဟု ထပ်ဆင့်မေးလာ ပါက တစ်စုံတစ်ခုသော အခြေအနေတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တို့က ပို၍ အရေးကြီးသည်ဟုဖြေရပေလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကန္တာရခရီးကို

ဖြတ်ကျော်နေသော ခြေထောက်များ၊ ကြည့်ရှုစူးစမ်းသည့် မျက်လုံးများ စသည့် ရုပ်ပိုင်းတို့ မရှိပါက မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ထိုခရီးခဲကို အောင်မြင်စွာ ဖြတ်ကျော်ခြင်းငှာ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်ပင်တည်း။ တစ်ဖန် တစ်စုံ တစ်ခု သော အခြေအနေ၌ စိတ်ပိုင်းသည် ပို၍ အရေးကြီးသည်ဟု ဖြေနိုင် ပြန်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကန္တာရခရီးခဲကို အောင်မြင်စွာ ကျော် ဖြတ်နိုင်ဖို့မှာ စိတ်ဓာတ်၏ ခိုင်မာခြင်း၊ သတိရှိခြင်း၊ မြော်မြင်နိုင်ခြင်း၊ အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်သိမြင်၍ ရှောင်တိမ်းနိုင်ခြင်း၊ အစရှိသည့် စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာတို့ မရှိပါကလည်း မည်သို့မျှ အောင်မြင်စွာ ကန္တာရခရီးခဲကို ကျော် လွှားနိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့်ပင်တည်း။

ထိုနည်းတူ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ဒဿန၌ စိတ်ကို အရေးကြီးကြောင်း ဖော်ပြခြင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အလေးပေး ဖြေရှင်းခြင်း သည် (အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကို သုံးသပ်၍ ရှုမြင်သော ဝိဘဇူဝါဒ အပေါ် အခြေခံ၍) သူ့ အခြေအနေနှင့် သူ ဖော်ပြခြင်း။ အလေးပေး ဖြေရှင်းခြင်း သာ ဖြစ်၏။

အဆိုးရွားဆုံးသော ကိစ္စများ၊ အမြင့်မြတ်ဆုံးသော လုပ်ရပ်များ၊ အရေးကြီးဆုံးသော စွမ်းဆောင်ချက်များ၊ အသိမ်မွေ့ဆုံးသော ပြဿနာ ဖြေရှင်းချက်များ၊ အကြီးမားဆုံးသော ထမြောက်အောင်မြင်ချက်များသည် စိတ်ကို စေစား အသုံးပြုပါက အရိယသစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း သိမြင်သော အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ရသူ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ကြောင်း ဗုဒ္ဓသည် သိမြင် ခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ ထိုကဲ့သို့သော စိတ်ကို စေစား အသုံးချရသည့် အခြေအနေ ၌မူ စိတ်သည် အရေးကြီးကြောင်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ အတွေးအမြင်က အလေး ပေး ဖော်ပြခြင်းကို တွေ့ရမည် ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် စိတ်ကို အစွမ်းရှိအောင် စေစား အသုံးမချဘဲ သာမန် တွေးခေါ်သိမြင်ရုံမျှ၊ အကောင်းအဆိုးကို ခံစားရုံမျှ ထားသည် ဆိုပါက စိတ်သည် ရုပ်၏ ပြဌာန်းခံ အဖြစ်၊ နောက်လိုက်အဖြစ်သာ ရှိနေမည် ဖြစ်၏။ ထို အခြေအနေတွင် “စိတ်နှင့် ရုပ် မည်သည်က ပို၍ ရေးကြီးပါသနည်း” ဟုမေးလျှင် ဝိဘဇူဝါဒအရ “ထို အခြေအနေမျိုးတွင် ရုပ်က ပို၍ အရေး

ကြီးသော နေရာတွင် ရှိသည်” ဟု ဖြေရပေလိမ့်မည်။ တစ်ဖန် “လူ့ဘောင် အဖွဲ့အစည်း၌ စိတ်ပိုင်းဘဝနှင့် ရုပ်ပိုင်းဘဝသည် မည်သည်က ပို၍ အရေးကြီးသနည်း ၊ ပို၍ “ပဓာနကျသနည်း” ဟု မေးလာလျှင် ဝိဘဇ္ဇဝါဒသည် အခြေအနေကို သုံးသပ်၍ “စိတ်ပိုင်းဘဝရော ရုပ်ပိုင်းဘဝပါ အရေးကြီးသည်၊ ပဓာနကျသည်” ဟု ဖြေရန် ရှိက ဖြေပေလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ရုပ်ပိုင်း ဘဝအတွက် ပစ္စည်း ဥစ္စာတို့ ပြည့်စုံနေသော်လည်း မတော်လောဘ၊ မတော်မောဟတို့ကြောင့် ကိုယ်ကျင့်သီလတို့ ပျက်စီးတော့မည့် အခြေအနေ ရှိနေလျှင် ဝိဘဇ္ဇဝါဒသည် “ရုပ်ပိုင်း ဘဝထက် စိတ်ပိုင်း ဘဝက ပို၍ အရေးကြီးသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားရှိမှု စောင့်ထိန်းမှုတည်းဟူသော စိတ်ပိုင်း ဘဝက ပိုအရေးကြီးသည်” ဟု ဖြေပေလိမ့်မည်။ ဤတွင် အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကို ယထာဘူတကျကျ ခွဲခြား ရှုမြင်လေ့ရှိသော ထေရဝါဒ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်ကို တရားသေဆန်သော နာမ်ဝါဒ(ဝါ) စိတ္တမူလဝါဒ ဖြစ်သည်ဟု ပြောရန် ခက်ပေလိမ့်မည်။ ထေရဝါဒ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်သည် အထက်ပါ စိတ်ပဓာန ရုပ်ပဓာန ပြဿနာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ သာမက အခြားသော တန်ဖိုးဆိုင်ရာ၊ ရည်ရွယ်ချက်ဆိုင်ရာ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ပြဿနာတို့နှင့် ပတ်သက်၍လည်း အခြေအနေအမျိုးမျိုးကို ရှုမြင်သုံးသပ်၍ ယူဆလိမ့်မည် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ “အသိပညာနှင့် ပတ်သက်သော အမြင်” ပိုင်း၌ အကျုံးဝင်လျက်ရှိသည့် အထက်ပါ ဝိဘဇ္ဇဝါဒ၊ ယထာဘူတကျကျ ရှုမြင်သော အယူအဆတို့ကိုလည်း အကျိုးမပြုသော ဟောင်းနွမ်းသော အသုံးချ၍ မဖြစ်တော့သော အယူအဆများ ဖြစ်သည်ဟု ပြောရန် ခဲယဉ်းမည် ဖြစ်လေသည်။

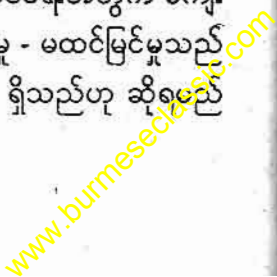
ဗုဒ္ဓ ဒဿနရှိ အကျင့်သီလ၊ စိတ် စူးစိုက် တည်ငြိမ် ခိုင်ခံ့မှု (သမာဓိ)နှင့် အသိပညာသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန် ထောက်ကူ ဆက်နွယ်လျက် ရှိကြောင်းဆိုခဲ့၏။ ဗုဒ္ဓဒဿန အလိုအရ အကျင့်သီလ(ဝါ) ကိုယ်ကျင့် တည်ကြည် စင်ကြယ်ခြင်းသည် စိတ်စူးစိုက်တည်ငြိမ်ခိုင်ခံ့မှု(သမာဓိ) အတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်၏။ စိတ် စူးစိုက် တည်ငြိမ် ခိုင်ခံ့မှု(သမာဓိ) သည်လည်း အသိပညာအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်၏။ အသိပညာ . . .သည် အကျင့်သီလ (ဝါ) ကိုယ်ကျင့်တည်ငြိမ်စင်ကြယ်မှု အတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေ ပြန်၏။ လောကုတ္တရာဆိုင်ရာ၌လည်း အကျင့်သီလ တည်ကြည်စင်ကြယ်ခြင်းသည်

၂၃၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

စိတ် ခိုင်ခံ့တည်ငြိမ်မှု(သမာဓိ)အတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေ၍ .. စိတ်တည်ငြိမ် ခိုင်ခံ့မှု (သမာဓိ) သည် အဆင့်မြင့်သော မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော အသိပညာတို့ကို ရရှိရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်၏။ ထို မဂ်ဖိုလ်အသိပညာက တစ်ဖန် အကျင့်သီလကို ပို၍ တည်ကြည် စင်ကြယ်သော အကျင့်သီလ ဖြစ်အောင် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေလေသည်။

ဤကျမ်း၌ ဘဝခရီးစဉ် တစ်လျှောက်ရှိ လူ့ပြုမှု လှုပ်ရှားမှု တို့ကို ကောင်းမြတ်ရာသို့ မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အမွေအနှစ် ဖြစ်သည့် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်ဖြစ်သည့် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ဒဿန အတွေးအမြင်တို့က မည်ကဲ့သို့ လမ်းညွှန် အကျိုးပြု နိုင်ပုံကို လည်းကောင်း၊ မြန်မာပိုင် အမွေအနှစ်အဖြစ် မပြုမပြင် မူလအတိုင်း ရရှိထားသော ထေရဝါဒရှိ အယူအဆ၊ အဆိုပါဝါဒတို့သည် လူမှု ဘဝအတွက် မည်ကဲ့သို့သော အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေနိုင်ပုံတို့နှင့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ ကိုယ် ကျင့်တည်ကြည်မှုဖြင့် အဆင့်ဆင့် မြင့်မြတ်သော ဘဝခရီးကို မည်ကဲ့သို့ လှမ်းလျှောက်နိုင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း “ အညွှန်းအနေမျှ ” ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် အဓိအဖ အဘိုးအဘွားတို့ ထားခဲ့သော အမွေအနှစ်တို့ကို အကောင်း- အဆိုး ခွဲခြား ရှုမြင်တတ်မှု - မရှုမြင်တတ်မှု သည် လည်းကောင်း၊ အကျိုး အမြတ် ဆက်လက် ရရှိရေးအတွက် ထုခွဲကာ အသုံး ချတတ်မှု-မချတတ်မှုသည် လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ ရှေ့ဆက်မည့် ဘဝခရီးအတွက် ကျေးဇူးများသော အထောက်အပံ့ဖြစ်သည်ဟု မြင်မှု - မမြင်မှုသည် လည်းကောင်း၊ အမွေခံသားသမီးတို့အပေါ်၌ မူတည်သကဲ့သို့ မိမိတို့ ရရှိထားသော ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင် အမွေအနှစ်တို့ကို အကောင်း - အဆိုးခွဲခြား ရှုမြင်တတ်မှု - မမြင်တတ်မှု၊ အကျိုး အမြတ် ဆက်လက် ရရှိအောင် ထုခွဲကာ အသုံးချတတ်မှု - မချတတ်မှု၊ ထိုအတွေးအမြင် အမွေအနှစ်တို့သည် မိမိတို့ ရှေ့ဆက်ရမည့် ဘဝခရီးအတွက် ကျေးဇူး များသော အထောက်အပံ့တို့ဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်မှု - မထင်မြင်မှုသည် လည်း အမွေခံ မြန်မာတို့ အပေါ်၌ပင် မူတည်လျက် ရှိသည်ဟု ဆိုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(သတ္တမအကြိမ်)

သက်ဆိုင်ရာ အပိုင်းတို့နှင့် ယှဉ်တွဲ လေ့လာနိုင်သော

ကိုးကားကျမ်းများမှ ကောက်နုတ်ချက်များ

(သတ္တမအကြိမ်)

အောက်ပါ ကောက်နုတ်ချက်တို့ကို အပိုင်း (၁) နှင့်
ယှဉ်တွဲလေ့လာနိုင်ပါသည်။

1. No habit formed by any animal, except man is believed to be purposely, or intentionally, formed. A hen forms the habit of going to the same nest to lay her eggs. Cows form the habit of going to the barn at milking time. The hen and the cows, however, do not learn these behaviours intentionally.

Even people do not intentionally form all the habits that they have. You may use a certain expression much too often in your conversation, or you may "play with your hair" while studying. If so, you probably form the habit through the chance repetitions of the act. You may not even be conscious that you have this habit. You do not formed such a habit purposely, but unlike the hen, the cows and all other animals, you can form habits purposely, and break them purposely.

Do you remember how you learn to "do" your hair, to tie your tie, to write on a typewriter, to ride a bicycle, to play a game of tennis, or to swim? At first, you had to think of every motions which did not give the desired results. You had to practice repeatedly, and avoiding the incorrect ones. Finally you reached a point where you could performed the act expertly without having to think about it. Thus you had intentionally developed a habit.

နန္ဒာသိန်း၏ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

Anybody can form a habit that he wants to form. Also, he can substitute a new habit for an undesired one or break an undesirable one.

In acquiring a habit or in changing one a person follows these steps: (1) He must decide exactly what the habit is that he wants to established, and he must make certain also that he really wants to form it. It is useless for him to try to form a habit that he would rather not form. (2) He must then practice the act with careful attention to ensure that he always performs it correctly. Remember that it is not mere practice that makes perfect. (3) He must perform the act at every opportunity, and always correctly. Thus he "fixes" the habit.

Here is an example to show these rules are applied. Suppose that you have become aware that your speaking voice is less pleasing than you would like it to be. Suppose that you know that you decide to improve it. Perhaps you know that you speak too loudly, not distinctly, or with a wire or an ill-nature tone. First, you decide what change you want to bring about. You listen carefully to the speech of somebody who speaks in the way in which you would like to speak. You try to imitate his way of speaking. You keep trying until you happen to get what seems to you to be the desired effect. Perhaps then you try this new way of speaking before a friend, in order that he may give you suggestions and criticisms.

When you are sure that you have discovered how to speak in the way that you desire, or as nearly in the way as possible, you note carefully how your lips and tongue are placed and how they feel, and how your throat feels, when you are speaking in this way. Thus you determine the new never pattern to be established. Then you being, to put the new behaviour into practice. Whenever you speak, you think first about how you are going to do it. You are careful always to speak only

ယှဉ်တွဲလေ့လာရန် ကောက်နှုတ်ချက်များ

in the way that you have decided upon. You guard against going back to your former way of speaking.

At first, it is difficult to make such a change. It is never easy to substitute a new nerve pattern for an old, well-formed one. You need to keep your attention fixed upon speaking in the new way. Your actions are therefore voluntary and conscious ones. They are controlled by the cortex of you cerebrum. During the process of forming the habit, however, the control or the reaction passes from the higher to the lower brain centres.

Finally, you reach the stage in which you use the new way of speaking without having to think about it at all. You have then succeeded in establishing the new nerve pattern. The new way of speaking has become a habit. In other words, the new behaviour has become involuntary and is entirely controlled by the lower brain centre.

By following the same rules, one can form or change emotional habits, such as controlling one's temper over coming a tendency to be jealous, modifying intense dislikes, and acquiring a feeling of patriotism.

The steps followed in breaking a habit are essentially the same as those followed in forming one. After a person has "made up his mind" to break a habit, such as biting his finger-nails or humming, he must practice not doing it. In other words, he must do his best never to perform the act again. If he tries to "taper off" he is not likely to succeed in breaking the habit at all, because each time he repeats the act, he strengthens the nerve paths that he wants to waken or if possible destroy.

Francis D. Curtis and John Urban,
"Biology in Daily Life" P, P. 412, 413, 414.

2. When "man becomes man" and primitive were well established ways of doing things, and primitive man very naturally followed the traditional ways. These

၂၄၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

uniform ways of acting by which human beings meet their common needs are called customs. Customs are passed on from one generation to succeeding generations by imitation and by percept. Students of early group life agree that the individual is almost completely submerge in the life of the group. The individual's way of acting, feeling and thinking are controlled by the group. Men tend to do the things which the group they respect expects them to do. What is custom in the group becomes habit in the individual.

Harold H. Titus, "Ethics For Today," P. 17

3. Even for the intelligent man, to stop and deliberate before each separate act would be burdensome indeed. Nature has provided the mechanism of habit to enable us to act quickly and accurately in familiar situations. Numerous actions, attitude, and ways of thinking becomes habitual in the lives of all men. This being the case, the formation of good habits is important form the normal life. William James some decade ago pointed out that our personal habits tend to be established before the age of twenty, and our intellectual and professional habits between twenty and thirty. This being the ease, he felt that we should make automatic and habitual as many useful actions as possible, so that our nervous system might help instead of hinder us.

Various bodily and mental habits are developed as a result of our action and interactions in the total environment in which we live. Some of these habits grow up in ways of which are not conscious or are only partly conscious. Before we have arrived at an age of discretion, we have developed regular ways of caring for our bodily needs. Many of the customs of the group in which we were born have registered themselves in our lives as habits. Other habits, however, have originated in conscious decisions. A decision made once is easier to make.

the next time, and soon our actions become habitual. Originally matters of choice, attitudes and acts have entered into the very structure of the self. They signify the crystallizing of desires in specific directions.

Ibid,80.

4. Ideals also play an important part in the control of thinking and conduct. Like habits, they give direction to desires and emotions and are important elements in character. They include moral principles, social commentions, and our ideas of what constitute "good manner" our ideal is that towards which we aspire.

Ideals in the forms of moral and religious principles have exerted a powerful force in personal lives and in historical changes. Even powerful desire like hunger and use may be denied in the interest of an ideal. The martyrs and the ascetics are only the more outstanding examples. Different civilization have been the embodiment of different ideals. While it is not possible to say exactly what is cause and what effect, ideals once established project themselves into individual behavior and social instructions. As Abbe Dimnet has reminded us, there is no more direct way of elevating our life than by elevating our ideas.

Ibid,81

5. Character is the sum total of a person's attitudes and responses, both inherited and acquired. Those distinguish a man from his fellows, character is away in the process of being made and is never complete. As a way of living and of organization habits, dispositions, and values, character is the organization of the whole self. Nothing else in life is more important.

Ibid,82

6. Habits are additions to the nature with which we are born. We are born with the power or ability to act in certain ways and also with certain innate patterns of action, which are called instinct or reflexes. Our innate tendencies to action can be developed and formed by what we actually do in the course of living. Such developments of formations are habits.

၂၄၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

For example, we have an innate capacity for a great many different kinds of action in which skill can be acquired by practice. We learn to talk grammatically; we learn to think logically; we learn to cook or drive a car; we learn to ice-skate or play tennis. In each case the learning results in an acquired skill which is a habits. In each case the habit actually gives us an ability which was only potential in us at birth.

That is why Aristotle calls habits second nature. Our original nature consists of capacities which can be developed or perfected by learning or experience. The development or perfection of those capacities supplements our original nature and thus constitutes a "second" an added or acquired nature.

Our need to form habits arises from the fact that, unlike the lower animals, we are not born with instinctive patterns of behavior adequate for the conduct of life. What certain animals can do instinctively, we have to learn to do. Instinct are, in a sense, innate or natural habits, just as human habits are acquired or second nature.

Our original nature - our innate equipment is fixed for life, though it is subject, to modification of all sorts. The habits we form, which modify our original nature, also have a certain stability, though they, too, are subject to alternation. We can strengthen our habits, weaken them, or break them entirely and supplant them by others, like our original nature, our second nature - our repertoire of habits give each of us the particular character he has at a given stage of life. If you know a man's habits you can predict with some assurance what he likely to do.

So far we have been talking about the individual. Common habits of thought and action in a community, the "way" of a people, are usually called customs. Customs keeps things on an even keel in society. It enables the common life to go on harmoniously. It smooths the way

for interchange between individuals and holds them together; We never feel a home in a new place until we've become accustomed to its customs and made them our own.

That is what William James means in calling habit. "The enormous flywheel of society, its most precious conservative agent" (A flywheel by its inertia keeps the engine going at a uniform speed and compensates for torque.)

James applied this insight to social status as well as to personal habits. He says that our occupational mannerisms become so set by the time we are thirty that most of us become perfectly satisfied with our place in life and our function in the social machine. James also insists that our personal tastes and our habits of speech, thought, and social behavior, are relatively fixed in our social orbit by a law as strong as gravitation.

However, it is important to remember that it is never impossible to shake off an old habit and form a new one. Once a habit has been acquired, it has almost compulsive power over us. But human habits are freely acquired by the choices we make, and can be got rid of and replaced by making other choices. No habit, no matter how strong, even abolishes our freedom to change it. This is the lesson of Shaw's pygmalion (or fair lady), a delightful dramatization of the power to change habits. Liza Doolittle can and does learn to speak like a lady

**Dr. Mortimer Adler, Great ideals
from the Great books; P. 118 - 120**

အောက်ပါ ကောက်နုတ်ချက်တို့ကို အပိုင်း (၅) နှင့်
ယှဉ်တွဲလေ့လာနိုင်ပါသည်။

Emotion, as the term indicates, moves us. Fear, anger, love and joy stir us inwardly and usually move us to act outwardly. This intensity, excitement, and drive to action contrast sharply with the detachment, balance, and calmness associated with reason.

The great writers in our tradition discuss this contrast and advance different theories of the proper roles in human life to be played by reason and emotion. They express three main views.

(1) reason should govern emotion; (2) reason should get rid of emotion; and (3) emotion should rule over reason.

Aristotle and Plato hold the first view. For them, reason is the specifically human faculty which judges rightly what is good and directs man to the right goals. They hold that emotion, too, is a part of moral virtue and action. Emotion is good, in this view, when it is properly subordinated to reason and employed by it in the service of good ends. Indeed, for Aristotle, such cardinal moral virtues as temperance and courage are habitual emotional attitude or responses which carry out the commands of reason.

The second view, held mainly by stoic philosophers like Epictetus and Marcus Aurelius, is that we should try to suppress our emotions and eventually be rid of them. The ideal is a state of complete detachment of indifference-literally apathy-toward whatever might excite and disturb us. Nothing must be allowed to shake the even tenor of our judgement or our inner calm. We should be "stoical" even when faced with the death of loved ones, our own sufferings, the attitude of the world toward us, public or private catastrophes. The Stoics aim at freedom from the passions, not their control and inclusion with the moral life.

In modern times, Immanuel Kant voices a somewhat similar view. He holds that the truly good will **must** be utterly unaffected by the passions. Duty alone is the rationally justifiable motive of moral action. **Inclination** and delight are irrelevant in the moral sphere.

The third view, that emotion should be supreme is mainly a modern position. The German Romantic Philosopher of the late eighteenth and early nineteenth centuries-writers such as Schelling, Schleiermacher, and Novalis-Stress the primacy of emotion, imagination, and intuition in the attainment of knowledge and the fulfilment of life. They hold that analytical reason is inadequate and misleading in man's quest to attain the depths of existence.

The English poet William Blake expresses a similar view as a prophet protest against the mutilation of integral human life by rationalistic thought and by modern science and technology. He contrasts the glowing radiance of gratified desire with the withering effect of abstinence, and the eternal tents or Israel with Newton's particles of light. He says, "Damn braces, bless relaxes," and "Exuberance is beauty."

Sigmund Freud's view does not fit any of the three basic positions. Like the Greeks, he holds that the emotions should be controlled in order to achieve the goals of life. But his thinking is essentially biological rather than moral. Adjustment of emotion demands to the actual conditions of life, he says "promises greater security and success" than unbridled indulgence. The suppression of emotion, on the other hand, results in abnormal mental states or neuroses. Freud counsels us to try to make the best possible adjustment of instinctive emotional impulses to the realities of nature and society. We must avoid both emotional indulgence and suppression. Freud's ideal is a wholeness and balance that withstands emotional storms within and social pressure without.

Dr. Mortimer Adler, *Great ideals*
from the *Great books*; P, P. 94, 95, 96.

အောက်ပါ တောက်နှုတ်ချက်တို့ကို အပိုင်း (၁)၊ အပိုင်း (၆) တို့နှင့်
ယှဉ်တွဲလေ့လာနိုင်ပါသည်။

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့
အား အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ သူကြွယ်သား သိင်္ဂီလသည် စောစောထ၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်
မှ ထွက်ပြီးလျှင် စိုသော အဝတ်၊ စိုသော ဆံပင် ရှိသည်ဖြစ်၍ လက်အုပ်ချီ
လျက် အရှေ့အရပ်၊ တောင်အရပ်၊ အနောက်အရပ်၊ မြောက်အရပ်၊ အောက်
အရပ်၊ အထက်အရပ် ဟူသော များစွာသော အရပ်တို့ကို ရှိခိုး၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍
သပိတ်သင်္ကန်းကိုယူလျက် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ဆွမ်းခံကြွတော်မူ၏။ စောစော
ထ၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ထွက်ပြီးလျှင် စိုသော အဝတ်၊ စိုသော ဆံပင် ရှိသည်
ဖြစ်၍ လက်အုပ်ချီ လျက် အရှေ့အရပ်၊ တောင်အရပ်၊ အနောက် အရပ်၊
မြောက်အရပ်၊ အောက် အရပ်၊ အထက်အရပ် ဟူသော များစွာသော
အရပ်တို့ကို ရှိခိုးနေသော သူကြွယ်သား သိင်္ဂီလအား ဤသို့သော စကားကို
မိန့်တော်မူ၏။

“သူကြွယ်သား သင်သည် စောစောထ၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ
ထွက်ပြီးလျှင် စိုသော အဝတ်၊ စိုသော ဆံပင် ရှိသည်ဖြစ်၍ လက်အုပ်ချီ
လျက် အရှေ့အရပ်၊ တောင်အရပ်၊ အနောက်အရပ်၊ မြောက်အရပ်၊ အောက်
အရပ်၊ အထက်အရပ် များစွာသော အရပ်တို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ရှိခိုးအံ့
သနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“မြတ်စွာဘုရား ဖခင် သေခါနီးလတ်သော် အကျွန်ုပ်ကို ‘ချစ်သား (သင်သည်) အရပ်မျက်နှာ’ ခွဲကို ရှိခိုးလော့’ ဟု မှာခဲ့ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်သည် ဖခင်စကားကို အရိုအသေပြုလျက် အလေးပြုလျက် မြတ်နိုးလျက် ပူဇော်လျက် စောစောထကာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ထွက်ပြီးလျှင် စိုသော အဝတ်၊ စိုသော ဆံပင် ရှိသည်ဖြစ်၍ လက်အုပ်ချီလျက် အရှေ့အရပ်၊ တောင်အရပ်၊ အနောက် အရပ်၊ မြောက်အရပ်၊ အောက် အရပ်၊ အထက် အရပ် ဟူသော များစွာသော အရပ်တို့ကို ရှိခိုးပါ၏” ဟု လျှောက်၏။

“သူကြွယ်သား.... အရိယာတို့၏ သာသနာ၌ အရပ်ခြောက်ပါးတို့ကို ဤသို့ မရှိခိုးအပ်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“မြတ်စွာဘုရား ထိုသို့ မရှိခိုးအပ်သော် အဘယ်သို့လျှင် အရိယာတို့၏ သာသနာ၌ အရပ်ခြောက်ပါး တို့ကို ရှိခိုးအပ်ပါသနည်း။ မြတ်စွာဘုရား.... အကျွန်ုပ် တောင်းပန်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အရိယာတို့၏ သာသနာ၌ ရှိခိုးအပ်သော အရပ်ခြောက်ပါးတို့ကို ဟောတော်မူပါလော့” ဟု လျှောက်၏။

“သူကြွယ်သား.... သို့ဖြစ်လျှင် နာလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ဟောပေအံ့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“မြတ်စွာဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု သူကြွယ်သား သိင်္ဂီလသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့သော စကားကို မိန့်တော်မူ၏။

“သူကြွယ်သား.... အရိယာ သာဝကသည် ညစ်ညူးသော ကံ လေးပါးတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏။ လေးပါးသော အကြောင်းဖြင့် မကောင်းမှု ကို မပြု၊ စည်းစိမ် ပျက်စီးကြောင်း ခြောက်ပါးကို မမှီဝဲ၊ ထို (အရိယာ သာဝက) သည် ဤသို့ တစ်ဆယ့်လေးပါးသော မကောင်းမှုမှ ကင်းသည် ဖြစ်၍ အရပ်ခြောက်ပါးတို့ကို လုံခြုံစေလျက် လောကနှစ်ပါးကို အောင် ခြင်းငှာ ကျင့်၏။ ထို (အရိယာ သာဝက) သည် ဤ ပစ္စုပ္ပန်လောကကိုလည်း ကောင်း၊ တမလွန် လောကကို လည်းကောင်း နှစ်သက်အပ်၏။ ထို အရိယာ သာဝက ညည် ခန္ဓာကို ပျက်စီး၍ သေပြီးမှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ ဖြစ်သော နတ်ပြည်သို့ ရောက်၏။

၂၄၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ထို အရိယာသာဝကသည် အဘယ်ညစ်ညူးသော ကံလေးပါးတို့ကို ပယ်အပ်သနည်းဟူမူ

“သူကြွယ်သား... အသတ်သတ်ခြင်းသည် ညစ်ညူးသောကံ မည်၏။ မပေးသည်ကို ယူခြင်းသည် ညစ်ညူးသောကံ မည်၏။ ကာမဂုဏ် တို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းသည် ညစ်ညူးသောကံမည်၏။ မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းသည် ညစ်ညူးသော ကံမည်၏။ ထိုအရိယာသာဝကသည် ဤ ညစ်ညူးသောကံ လေးပါးတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏” ဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ကောင်းသာစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစုဏ္ဏိယစကားကို မိန့်တော်မူပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါး ဆိုလတ္တံ့သော ဂါထာစကား ကို မိန့်တော်မူ၏။

“သူကြွယ်သား... အသတ်သတ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မပေးသည်ကိုယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါး၏ မယား၌ သွားလာခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ညစ်ညူးသော ကံဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုညစ်ညူးသော ကံနှင့် ပြည့်စုံသူတို့ကို ပညာရှိတို့သည် မချီးမွမ်းကုန်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အဘယ်သော အကြောင်းတို့ဖြင့် မကောင်းမှုကို မပြုသနည်း။ ဆန္ဒဂတိ 'ချစ်သဖြင့် မလိုအပ်သည်' သို့ လိုက်၍ မကောင်းမှုကို ပြု၏။ ဒေါသာဂတိ 'မုန်းသဖြင့် မလိုအပ်သည်' သို့ လိုက်၍ မကောင်းမှုကို ပြု၏။ မောဟဂတိ 'မသိသဖြင့် မလိုအပ်သည်' သို့ လိုက်၍ မကောင်းမှုကို ပြု၏။ ဘယာဂတိ 'ကြောက်သဖြင့် မလိုအပ်သည်' သို့ လိုက်၍ မကောင်းမှုကို ပြု၏။

“သူကြွယ်သား... စင်စစ်သော်ကား အရိယာသာဝကသည် အကျင့်ကြောင့် ဆန္ဒဂတိသို့ မလိုက်၊ ဒေါသာဂတိသို့ မလိုက်၊ မောဟဂတိသို့ မလိုက်၊ ဘယာဂတိသို့ မလိုက်။ ထို့ကြောင့် ဤလေးပါးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် မကောင်းမှုကို မပြုရ” ဟုစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ စုဏ္ဏိယ စကားကို မိန့်တော်မူပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါး ဆိုလတ္တံ့သော ဂါထာစကားကို မိန့်တော်မူ၏။

“သူကြွယ်သား... အကြင်သူသည် ချစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ မုန်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မသိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း တရားကို လွန်ကျူး၍ ကျင့်၏။ ထိုသူ၏ အခြံအရံ အကျော်အစေသည် လဆုတ်ပကွ၌ လမင်းကဲ့သို့ တစ်နေ့တစ်ခြား ဆုတ်ယုတ်၏။

“အကြင်သူသည် ချစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ မုန်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မသိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း တရားကို လွန်ကျူး၍ မကျင့်။ ထိုသူ၏ အခြံအရံ အကျော်အစေသည် လဆန်းပကွ၌ လမင်းကဲ့သို့ တစ်နေ့တစ်ခြားပြည့်စုံ၏ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရိယာသာဝကသည် အဘယ်ခြောက်ပါးသော စည်းစိမ်ပျက်ကြောင်းတို့ကို မမှီဝဲသနည်း ဟူမူ -

“သူကြွယ်သား... မူးယစ် မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော သေရည် သေရက်သောက်လေ့ရှိခြင်းသည် စည်းစိမ် ပျက်ကြောင်းတည်း။

အခါမဲ့ ခရီးသွားလာလေ့ရှိခြင်းသည် စည်းစိမ်ပျက်ကြောင်းတည်း။

ပွဲလမ်းသဘင်ကြည့်ရှုလေ့ရှိခြင်းသည် စည်းစိမ်ပျက်ကြောင်းတည်း။

မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော လောင်းကစားလေ့ရှိခြင်းသည် စည်းစိမ်ပျက်ကြောင်းတည်း။

မကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းလေ့ရှိခြင်းသည် စည်းစိမ်ပျက်ကြောင်းတည်း။ ပျင်းရိလေ့ရှိခြင်းသည် စည်းစိမ်ပျက်ကြောင်းတည်း။

“သူကြွယ်သား... မူးယစ်မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည် သေရက် သောက်လေ့ရှိခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

ဥစ္စာဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ဖြစ်ရာ၏။ ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားတတ်၏။ အနာရောဂါ၏ အကြောင်း ဖြစ်၏။ အရှိန်အစော် မဲ့တတ်၏။ လျှို့ဝှက်အပ်သည်ကို ဖော်ပြတတ်၏။ ပညာအားနည်းသည်ကို ပြုခြင်းသည် ခြောက်ခုမြောက် အကြောင်းဖြစ်၏။ သူကြွယ်သား မူးယစ် မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော သေရည်သေရက် သောက်လေ့ရှိခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ခြောက်ပါးတို့တည်း။

၂၅၀ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“သူကြွယ်သား... အခါမဲ့ ခရီးသွားလာခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤ ခြောက်ပါးတို့တည်း။

ထိုသူ၏ကိုယ်သည်လည်း အကာအကွယ် အစောင့်အရှောက်ကင်း၏။ ထိုသူ၏ သားမယားတို့သည်လည်း အကာအကွယ် အစောင့် အရှောက်ကင်း၏။ ထိုသူ၏ ဥစ္စာနှစ်သည်လည်း အကာအကွယ် အစောင့်အရှောက်ကင်း၏။ သူတစ်ပါးပြုသော မကောင်းမှုတို့၌ ဤသူပြုမည်ဟု ယုံမှားအပ်၏။ ထိုသူ၌ မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲသော စကားလည်း ကျရောက်တတ်၏။ များစွာသော ဆင်းရဲတရားတို့၏ ရှေ့သွားဖြစ်၏။ သူကြွယ်သား.. အခါမဲ့ ခရီးသွားလာလေ့ရှိခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

သူကြွယ်သား... ပွဲလမ်းသဘင် ကြည့်ရှုလေ့ရှိခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

အဘယ်မှာ ကပွဲ ရှိသနည်း၊ အဘယ်မှာ သီဆိုပွဲ ရှိသနည်း၊ အဘယ်မှာ စာပေဟောပြောပွဲ ရှိသနည်း၊ အဘယ်မှာ လက်ခုတ်တီးပွဲ ရှိသနည်း၊ အဘယ်မှာ စည်တီးပွဲ ရှိသနည်းဟု မေး၍ သွား၏။

သူကြွယ်သား... ပွဲလမ်းသဘင် ကြည့်ရှုလေ့ရှိခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

သူကြွယ်သား... မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော လောင်းစကားလေ့ရှိခြင်း၌ အပြစ် တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

နိုင်သော် ရန်ပွား၏။ ရှုံးသော် ဥစ္စာအတွက် ပူပန်ရ၏။ ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင် ဥစ္စာ ဆုတ်ယုတ်၏။ တရားရုံး၌ ထိုသူ၏ စကားသည် မတည်၊ အဆွေ ခင်ပွန်းတို့သည် မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်၏။ “ဤသူကား ကစားသမားတည်း၊ မယားကို ကျွေးမွေးရန် မစွမ်းနိုင်” ဟု သမီးပေး သားယူ ပြုလိုကုန်သော သူတို့သည် အလိုမရှိအပ်။ သူကြွယ်သား... မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော လောင်းစကားလေ့ရှိ ခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

သူကြွယ်သား... မကောင်းသောသူတို့ ကို အဆွေခင်ပွန်းပြုလေ့ရှိခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

အကြင်သူတို့သည် လောင်းကစားကြူးကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည် ကာမဂုဏ်ကြူးကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည် သေသောက်ကြူးကုန်၏။ အကြင်

ယှဉ်တွဲလေ့လာရန် ကောက်ချက်ချက်များ

သူတို့သည် အထူးပြု၍ လှည့်ပတ်တတ်ကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည် မာယာ ဖြင့် လှည့်ပတ်တတ်ကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည် အနိုင်အထက် ပြုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်သာလျှင် ထိုသူ၏ အဆွေခင်ပွန်း အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်၌လည်းကောင်း၊ တမလွန်၌လည်းကောင်း ပျက်စီးခြင်း သို့ ရောက်ကုန်၏။

သူကြွယ်သား မကောင်းသောသူတို့ ကို အဆွေခင်ပွန်းပြုလေ့ ရှိခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

သူကြွယ်သား.. ပျင်းရိလေ့ရှိခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤခြောက်ပါး တို့တည်း။
အေးလွန်းသည်ဟု အမှုကိစ္စကို မပြု၊ ပူလွန်းသည်ဟု အမှုကိစ္စကို မပြု၊ မိုးချုပ်လွန်းသည်ဟု အမှုကိစ္စကို မပြု၊ စောလွန်းသည်ဟု အမှုကိစ္စကို မပြု၊ ဆာလွန်းသည်ဟု အမှုကိစ္စကို မပြု၊ ဝလွန်းသည်ဟု အမှုကိစ္စကို မပြု၊ ဤသို့ မခိုင်လုံသော ကိစ္စများကို ယိုးမယ်ဖွဲ့၍ နေသော သူတို့အား မဖြစ် သေး သော စည်းစိမ်တို့သည်လည်း မဖြစ်ကုန်၊ ဖြစ်ပြီးသော စည်းစိမ်တို့သည် လည်း ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ သူကြွယ်သား... ပျင်းရိလေ့ရှိခြင်းတို့၌ အပြစ်တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ ဤ စကားကို မြတ်စွာဘုရား သည် မိန့်တော်မူ၏။

ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ စုဏ္ဏိယ စကားကို မိန့်တော်မူပြီး၍ ဤဂါထာစကားကို မိန့်တော်မူ၏။

“ သေရည်ဆိုင်၌သာ အဖော်ဖြစ်သော သူသည် သောက်ဖော် သောက်ဖက် မိတ်ဆွေမည်၏။ အဆွေ အဆွေဟုခေါ်၍ မျက်မှောက်၌သာ အဖော်သဟဲ ဖြစ်လျက် မျက်ကွယ်၌ ရန်သူသဖွယ် ဖြစ်သောသူသည် ဟန်ဆောင် မိတ်ဆွေမည်၏။ အကြင်သူသည် အကြောင်းကိစ္စ၌ ဖြစ်ပေါ် လတ်သော် အဖော်သဟဲ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် မိတ်ဆွေစစ်မည်၏။

နေမြင့်အောင်အိပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးမယားကို မှီဝဲ ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ရန်သူများခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အကျိုးမဲ့ခြင်း သည် လည်းကောင်း၊ မကောင်းသောအဆွေခင်ပွန်းရှိခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အလွန်စေးနဲခြင်းသည် လည်းကောင်း ဤအကြောင်းခြောက်ပါးတို့သည် လူကို ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။

၂၅၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

မကောင်းသော မိတ်ဆွေခင်ပွန်းရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ မကောင်းသော အပေါင်းအဖော် ရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ မကောင်းသော အလေ့အကျင့်၊ မကောင်းသော ကျက်စားရာ ရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ ဤလောကမှ လည်းကောင်း၊ တမလွန်လောကမှ လည်းကောင်း နှစ်ပါးစုံသော လောကမှ ပျက်စီးခြင်းသို့ လျှောက်တတ်၏။

လောင်းကစားလေ့ရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မိန်းမ လိုက်စားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သေရည်သေရက်သောက်လေ့ရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကခြင်း၊ သီချင်းကို ကြည့်ရှု နားထောင်လေ့ရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ နေ့၌အိပ်လေ့ရှိခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အခါမဲ့၌ ခရီးသွားလေ့ရှိခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ မကောင်းသူတို့ကို အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့လေ့ရှိခြင်း လည်းကောင်း၊ အလွန်စေးနဲခြင်းသည်လည်းကောင်း ဤခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့သည် လူကို ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။

အကြင်သူသည် ကြွေအန်တို့ဖြင့် လောင်းကစားကုန်၏။ သေရည်သေရက်သောက်ကုန်၏။ သူတစ်ပါးတို့၏ အသက်နှင့်တူကုန်သော သူယုတ်မာတို့သာ မှီဝဲအပ်ကုန်သော ပညာရှိတို့ မမှီဝဲအပ်ကုန်သော သူတစ်ပါးမယားတို့ကို သွေးလာကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ စည်းစိမ် အခြံအရံသည် လဆုတ်ပက္ခ၌ လမင်းကဲ့သို့ ဆုတ်ယုတ်၏။

မရှိဆင်းရဲသော မွတ်သိပ်သော အကြင် အရက်သမားသည် သောက်လိုသည်ဖြစ်၍ အရက်ဆိုင်သို့ သွား၏။ ထိုအရက်သမားသည် ရေ၌ ကျောက်ခဲ နစ်မြုပ်သကဲ့သို့ ကြွေး၌ နစ်မြုပ် လတ္တံ့! မိမိ၏ ဆွေမျိုး မရှိ အထီးကျန်သူ အဖြစ်ကို လျင်စွာ ပြုလတ္တံ့။

နေ့၌ အိပ်လေ့ရှိသော၊ ည၌ ထလေ့မရှိသော အမြဲမှူးယစ်သော၊ ကာမဂုဏ်လိုက်စားသောသူသည် အိမ်ကို အုပ်စိုးနေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။

အေးလွန်းသည်၊ ပူလွန်းသည်၊ မိုးချုပ်လွန်းသည်ဟု ပြောဆို၍ အမှုကိစ္စတို့ကို မပြုလုပ်ဘဲ စွန့်လွှတ်ကုန်သော သူတို့ကို အကျိုးစီးပွားတို့သည် ကျော်လွန်၍ သွားကုန်၏။

ဤလောက၌ အကြင်သူသည် အအေးကိုလည်းကောင်း၊ အပူကိုလည်းကောင်း၊ မြက်ထက်လွန်၍ မအောက်မေ့၊ ထိုသူသည် လူ့ကိစ္စတို့ကို ပြုသည်ဖြစ်၍ စီးပွားချမ်းသာကို မစွန့်" ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သူကြွယ်သား.... မိတ်ဆွေစစ် မဟုတ်သော ဤ မိတ်ဆွေတု လေး
 ယောက် တို့ကို သိအပ်ကုန်၏။ စင်စစ် ယူသာယူတတ်သော မိတ်ဆွေစစ်
 မဟုတ်သော မိတ်ဆွေတုကို သိအပ်၏။ နှုတ်မျှဖြင့် သာလျှင် ပေးတတ်သော
 မိတ်ဆွေစစ် မဟုတ်သော မိတ်ဆွေတုကို သိအပ်၏။ အကြိုက်ကိုလိုက်၍
 ပြောဆိုတတ်သော မိတ်ဆွေစစ်မဟုတ်သော မိတ်ဆွေတုကို သိအပ်၏။
 ပျက်စီးကြောင်း၌ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်သော မိတ်ဆွေစစ်မဟုတ်သော
 မိတ်ဆွေတုကို လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သိအပ်၏။

စင်စစ် ယူသာယူတတ်၏။ နည်းသော ဥစ္စာဖြင့် များစွာသော ဥစ္စာ
 တို့ကို အလိုရှိ၏။ မိမိ၌ ဘေးဖြစ်တတ်သော ထိုသူတို့၏ ကိစ္စကို ပြုတတ်
 ၏။ အကျိုးကို ရလိုသောကြောင့် ဆည်းကပ်၏။

သူကြွယ်သား.... ဤလေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် စင်စစ်ယူ
 သာယူတတ်သော မိတ်ဆွေစစ် မဟုတ်သော မိတ်ဆွေတုကို သိအပ်၏။

သူကြွယ်သား.... ပျက်စီးကြောင်း၌ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်သော
 မိတ်ဆွေစစ်မဟုတ်သော မိတ်ဆွေတုကို လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်
 သိအပ်၏။

မူးယစ် ဓမ္မလျော့ကြောင်း သေရည် သေရက် သောက်ခြင်း၌
 အပေါင်း အဖော်ဖြစ်၏။ အခါမဲ့ ခရီးသွားလာခြင်း၌ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်၏။
 ပွဲလမ်းသဘင် ကြည့်ရှု နားထောင်ခြင်း၌ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်၏။ မေ့လျော့
 ကြောင်းဖြစ်သော လောင်းကစားလေ့ရှိခြင်း၌ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်၏။
 သူကြွယ်သား.... ဤအကြောင်းလေးပါးတို့ဖြင့် ပျက်စီးကြောင်း၌ အပေါင်း
 အဖော် ဖြစ်သော မိတ်ဆွေတုကို သိအပ်၏။ ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား
 သည် မိန့် တော်မူ၏။

ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ
 စုဏ္ဏိယ စကားကို မိန့်တော်မူပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါး ဤဂါထာကို မိန့်တော် မူ၏-

“အကြင်မိတ်ဆွေသည် စင်စစ် ယူသာယူတတ်၏။ အကြင်မိတ်ဆွေ
 သည် နှုတ်ဖြင့်သာလျှင် ပေးတတ်၏။ အကြင်မိတ်ဆွေသည် အကြိုက်ကို
 သာ လိုက်၍ ပြောဆိုတတ်၏။ အကြင်မိတ်ဆွေသည် ပျက်စီးကြောင်း၌
 အပေါင်းအဖော်ဖြစ်၏။

၂၅၄ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

မိတ်ဆွေစစ်မဟုတ်သော ဤလေးယောက်တို့ကို ပညာရှိသည် ဤသို့ဆိုခဲ့တိုင်း သိ၍ ဘေးရန်ရှိသော ခရီးကို ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်သကဲ့သို့ ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သူကြွယ်သား ကောင်းသော စိတ်နှလုံးရှိသော ဤမိတ်ဆွေ လေးယောက်တို့ကို သိအပ်ကုန်၏။ ကျေးဇူးပြုတတ်သော ကောင်းသောစိတ် နှလုံးရှိသော မိတ်ဆွေစစ်ကို သိအပ်၏။ ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအတူဖြစ်သော ကောင်းသော စိတ်နှလုံးရှိသော မိတ်ဆွေစစ်ကို သိအပ်၏။ အကျိုး စီးပွားကိုပြော ကြားတတ်သော ကောင်းသော စိတ်နှလုံးရှိသော မိတ်ဆွေစစ် ကို သိအပ်၏။ အစဉ်သနားတတ်သော ကောင်းသော စိတ်နှလုံး ရှိသော မိတ်ဆွေစစ်ကို သိအပ်၏။

သူကြွယ်သား ကျေးဇူးပြုတတ်သော ကောင်းသော စိတ်နှလုံး ရှိသော မိတ်ဆွေစစ်ကို လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သိအပ်၏။

မူးယစ်သော မိတ်ဆွေကို စောင့်ရှောက်တတ်၏။

မူးယစ်သော မိတ်ဆွေ၏ ပစ္စည်း ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်တတ်၏။

ကြောက်ရွံ့သော မိတ်ဆွေ၏ အားကိုးရာဖြစ်၏။

ပြုဖွယ်ကိစ္စ ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် ထိုပြောသည်ထက် နှစ်ဆသော စည်းစိမ်ကို ပေးတတ်၏။

သူကြွယ်သား ဤလေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြု တတ်သော ကောင်းသော စိတ်နှလုံး ရှိသောမိတ်ဆွေစစ်ကို သိအပ်၏။

သူကြွယ်သား ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲ အတူဖြစ်သော ကောင်း သော စိတ်နှလုံးရှိသော မိတ်ဆွေစစ်ကို လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သိအပ်၏။

ထိုမိတ်ဆွေအား လျှို့ဝှက်သော အမှုကို ပြောကြား၏။

ထိုမိတ်ဆွေ၏ လျှို့ဝှက်သော အမှုကို လျှို့ဝှက်၏။

ဘေးရန်ဖြစ်လတ်သော် မစွန့်ပစ်။

ထိုမိတ်ဆွေ၏ အကျိုးငှာ အသက်ကိုသော်လည်း စွန့်၏။

ယှဉ်တွဲလေ့လာရန် ကောက်နှုတ်ချက်များ

သူကြွယ်သား ဤလေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ချမ်းသာ အတူ ဆင်းရဲ အတူဖြစ်သော ကောင်း သော စိတ်နှလုံးရှိသော မိတ်ဆွေစစ်ကို သိအပ်၏။

သူကြွယ်သား အကျိုးစီးပွားကို ပြောကြားတတ်သော ကောင်း သော စိတ်နှလုံးရှိသော မိတ်ဆွေစစ်ကို လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သိအပ်၏။

မကောင်းမှု မှ တားမြစ်တတ်၏။

ကောင်းမှု၌ သက်ဝင်၏။

မကြားဖူးသော တရားစကားကို ပြောကြားတတ်၏။

နတ်ပြည်ခရီးကို ပြောကြားတတ်၏။

သူကြွယ်သား ဤလေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အကျိုး စီးပွားကို ပြောကြားတတ်သော ကောင်း သော စိတ်နှလုံးရှိသော မိတ်ဆွေစစ်ကို သိအပ်၏။

သူကြွယ်သား အစဉ်သနားတတ်သော ကောင်းသော စိတ်နှလုံး ရှိသော မိတ်ဆွေစစ်ကို လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သိအပ်၏။

ထိုမိတ်ဆွေ၏ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်းကို မနှစ်သက်။

ထိုမိတ်ဆွေ၏ ဖြစ်ထွန်း တိုးတက်ခြင်းကို နှစ်သက်၏။

ထိုမိတ်ဆွေအား ကဲ့ရဲ့စကားပြောသူကို ကန့်ကွက်တားမြစ် တတ်၏။

ထိုမိတ်ဆွေအား ချီးမွမ်း စကားပြောသူကို ထောက်ခံ ချီးမွမ်း တတ်၏။

သူကြွယ်သား ဤလေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အစဉ် သနားတတ်သော ကောင်းသော စိတ်နှလုံး ရှိသော မိတ်ဆွေစစ်ကို သိအပ်၏။

ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ စုဏ္ဏိယ စကားကို မိန့်တော်မူပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါး ဤဂါထာကို မိန့်တော် မူ၏။

၂၅၆ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

“သူကြွယ်သား အကြင်မိတ်ဆွေသည် ကျေးဇူးပြုတတ်၏။ အကြင်မိတ်ဆွေသည်ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲ အတူ ဖြစ်၏။ အကြင်မိတ်ဆွေသည် အကျိုးစီးပွားကို ပြောကြားတတ်၏။ အကြင်မိတ်ဆွေသည် အစဉ်သနားတတ်၏။

ပညာရှိသောသူသည် ဤမိတ်ဆွေလေးယောက်ကို ဤသို့ ဆိုခဲ့တိုင်း သိ၍ အမိသည် ရင်၌ဖြစ်သော သားသို့ ချဉ်းကပ် သကဲ့သို့ ရိုသေစွာ ချဉ်းကပ်ရာ၏။

သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာရှိသည် တောက်လောင်သောမီးကဲ့သို့ ထွန်းလင်းတင့်တယ်၏။ ပျားသည် ပန်းပွင့်ကို မထိခိုက်စေမူ၍ ဝတ်ရည်ကိုသာ စုပ်ယူလျက် ပျားလဘို့ကို အားထုတ် ဆောက်လုပ်သကဲ့သို့ (မိမိကို လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးကို လည်းကောင်း မညှင်းဆဲ မထိခိုက်စေမူ၍ တရားသဖြင့်) ဥစ္စာပစ္စည်းကို စုဆောင်းရှာမှီးသော သူ၏ ဥစ္စာ စည်းစိမ်တို့သည် ခြံတောင်ပို့ ကြီးပွားသကဲ့သို့ ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

အိမ်ထောင်သည်ဘဝကို တည်ဆောက်နိုင်သော အမျိုးသားသည် ဤသို့ ဥစ္စာ စည်းစိမ်တို့ကို ကောင်းစွာစုဆောင်း၍ စည်းစိမ်တို့ကို လေးဖို့ ခွဲဝေရာ၏။ (ဤသို့ ခွဲဝေသော်) ထိုသူသည် မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်းတို့ကို မကွဲအောင် စည်းရုံးနိုင်၏။

တစ်ဖို့ဖြင့် စည်းစိမ် ခံစားရာ၏။ နှစ်ဖို့ဖြင့်ကုန်သွယ်မှု စသည် ပြုလုပ်ရာ၏။ လေးခုမြောက်အဖို့ကိုကား ဘေးရန်ဖြစ်လတ်သော် အသုံးစရိတ် ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု သို့မှီးထားရာ၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သူကြွယ်သား အရိယာသာဝကသည် အရပ်ခြောက်ပါးတို့ ကို အသို့လျှင် လုံခြုံစေသနည်းဟူမူ -

သူကြွယ်သား အရပ်ခြောက်ပါးတို့ကို သိအပ်ကုန်၏။ အမိ အဖ တို့ကို အရှေ့အရပ်ဟု သိအပ်ကုန်၏။ ဆရာသမားကို တောင်အရပ်ဟု သိအပ်ကုန်၏။ သားမယားတို့ကို အနောက်အရပ်ဟု သိအပ်ကုန်၏။ ချစ်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို မြောက်အရပ်ဟု သိအပ်ကုန်၏။ အစေအပါး အလုပ်သမားကို အောက်အရပ်ဟု သိအပ်ကုန်၏။ သာမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ကို အထက်အရပ်ဟု သိအပ်ကုန်၏။

သူကြွယ်သား ငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သားသမီးသည်
အရှေ့အရပ်မည်သော မိဘတို့ကို ပြုစုအပ်ကုန်၏။

ငါ့ကို ငါ့မိဘတို့ မွေးမြူအပ်၏။ ငါသည် ထိုမိဘတို့ကို ပြန်၍ မွေး
မြူအံ့။

ထိုမိဘတို့၏ အမှုကိစ္စကို ပြုအံ့။

မိဘတို့၏ ဥစ္စာကို မပျက်အောင် စောင့်ထိန်းခြင်း၊ အစဉ်အဆက်
မှ လာသော ကုသိုလ်ဝတ်ကို ပြုခြင်း အမျိုးအနွယ်တို့ကို တည်စေအံ့။

အမွေခံထိုက်အောင် မိဘတို့၏ အဆုံးအမကို ကျင့်ကြံလိုက်နာအံ့။

ထိုမှတစ်ပါး ကွဲကွာသေလွန်သော မိဘတို့၏ အလို့ငှာ အလှူပေးအံ့
ဟု ပြုစုအပ်ကုန်၏။

သူကြွယ်သား သားသမီးသည် ဤ ငါးပါးသော အကြောင်း
တို့ဖြင့် လုပ်ကျွေးအပ်ကုန်သော အရှေ့အရပ်မည်သော မိဘတို့သည်
အကြောင်း ငါးပါးဖြင့် သားသမီးတို့ကို စောင့်ရှောက်ကုန်၏။

မကောင်းမှုမှ တားမြစ်ကုန်၏။

ကောင်းမှု၌ သက်ဝင်စေကုန်၏။

အတတ်ကို သင်စေကုန်၏။

လျှောက်ပတ်သော မယားနှင့် ထိမ်းမြားပေးကုန်၏။

လျှောက်ပတ်သော အချိန်၌ အမွေ ဥစ္စာတို့ကို အပ်နှင်းကုန်၏။

သူကြွယ်သား သားသမီးသည် ငါးပါးသော အကြောင်း တို့ဖြင့်
ဝတ်ပြုအပ်သော အရှေ့အရပ်မည်သော မိဘတို့သည် ဤငါးပါးသော
အကြောင်းတို့ဖြင့် သားသမီးကို စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ ထိုသားသမီးသည်
ဤသို့ လုပ်ကျွေးသည်ရှိသော် ထိုအရှေ့အရပ်သည် လုံခြုံ၏။ ငြိမ်းချမ်း၏။
ဘေးကင်း၏။

သူကြွယ်သား ငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် တပည့်သည်
တောင်အရပ်မည်သော ဆရာတို့ကို ပြုစုအပ်ကုန်၏။

၂၅၈ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

နေရာမှ ထ၍ ခရီးဦးကြိုခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

ခစားချဉ်းကပ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

စကားကို နာယူခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

အရိုအသေ လုပ်ကျွေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

အတတ်ပညာကို ရိုသေစွာ သင်ကြား လေ့ကျက် သင်ခြင်းဖြင့်
လည်းကောင်း ပြုစုအပ်ကုန်၏။

သူကြွယ်သား ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် တပည့်သည်
ဝတ်ပြုအပ်ကုန်သော တောင်အရပ်မည်သော ဆရာတို့သည် ငါးပါး သော
အကြောင်းတို့ဖြင့် တပည့်ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ကုန်၏။

ကောင်းစွာ ဆုံးမသင့်သော အရာကို ဆုံးမကုန်၏။

ကောင်းစွာ သင်သင့်သော အရာကို သင်စေကုန်၏။

အလုံးစုံသော အတတ်ကို ပြောကြား သင်စေကုန်၏။

ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းတို့ထံ၌ အပ်နှင်းကုန်၏။

ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့၌ အစောင့်အရှောက်တို့ကို ပြုကုန်၏။

သူကြွယ်သား တပည့်သည် ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်
လုပ်ကျွေးအပ်ကုန်သော တောင်အရပ်မည်သော ဆရာတို့သည် ဤငါးပါး
သော အကြောင်းတို့ဖြင့် တပည့်ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ ထိုတပည့်
သည် ဤသို့လုပ်ကျွေးသည်ရှိသော် ထိုတောင်အရပ်သည် လုံခြုံ၏၊ ငြိမ်းချမ်း
၏၊ ဘေးကင်း၏။

သူကြွယ်သား ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် လင်သည်
အနောက်အရပ်မည်သော မယားကို ပြုစုအပ်၏။

အမြတ်တနိုး ခေါ်ဆိုခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

နိမ့်ချ၍ ခေါ်ဆိုခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

မိမိ မယားကို လွန်၍ တခြား မိန်းမတို့၌ မပျော်ပါးခြင်းဖြင့်
လည်းကောင်း၊

စဖိုဆောင် အုပ်စိုးမှုကို လွှဲအပ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

အဝတ်တန်ဆာကို ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြုစုအပ်ကုန်၏။

သူကြွယ်သား လင်သည် ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြုစုအပ်သော အနောက်အရပ်မည်သော မယားသည် ငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် လင်ဖြစ်သူကို စောင့်ရှောက်၏။

အမှုကြီးငယ်ကိုလည်း ကောင်းစွာ စီရင်၏။

နှစ်ဘက်သော ဆွေမျိုးကိုလည်း ချီးမြှောက်၏။

မိမိ လင်မှတစ်ပါး အခြား ယောက်ျား၌ လွန်ကျူးသော အကျင့်မှ ကင်း၏။

ရှာဖွေ စုဆောင်းခဲ့သော ဥစ္စာတို့ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်၏။

အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့၌ လိမ္မာ၍ ပျင်းရိခြင်း ကင်း၏။

သူကြွယ်သား ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် လင်သည် ပြုစုအပ်သော အနောက်အရပ်မည်သော မယားသည် ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် လင်ကို စောင့်ရှောက်၏။ ဤသို့ ပြုစုသည်ရှိသော် ဤ အနောက်အရပ်သည် လုံခြုံ၏၊ ငြိမ်းချမ်း၏၊ ဘေးကင်း၏။

သူကြွယ်သား ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်း သားသည် မြောက်အရပ်မည်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို ပြုစုအပ်ကုန်၏။

ပေးကမ်း စွန့်ကျဲခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

ချစ်ဖွယ်သော စကားကို ဆိုလိုခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ဆောင်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

မိမိနှင့် ထပ်တူညီမျှ ဆက်ဆံခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

မချွတ်မယွင်း ပြောဆိုပေးကမ်းခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ပြုစုအပ်ကုန်၏။

သူကြွယ်သား....ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်းသား သည် ပြုစုအပ်ကုန်သော မြောက်အရပ်မည်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့ သည် ငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်းသားကို စောင့်ရှောက်ကုန်၏။

မူးယစ်သော မိတ်ဆွေကို စောင့်ရှောက်တတ်၏။

မူးယစ်သော မိတ်ဆွေ၏ ပစ္စည်း ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်တတ်၏။

ကြောက်ရွံ့သော မိတ်ဆွေ၏ အားကိုးရာဖြစ်၏။

ဘေးရန်ဖြစ်လတ်သော် မစွန့်ပစ်။

၂၆၀ နန္ဒာသိန်းဝဲ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ထိုမိတ်ဆွေ၏ သားမြေးအဆက်ဆက်တို့ကိုလည်း တုံ့ပြန် ချီးမြှောက် ကုန်၏။

သူကြွယ်သား... ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်းသား သည် ပြုစုအပ်ကုန်သော် မြောက်အရပ်မည်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့ သည် ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်းသားကို စောင့်ရှောက် ကုန်၏။ ဤသို့ပြုစုသည်ရှိသော် ထိုမြောက်အရပ်သည် လုံခြုံ၏၊ ငြိမ်းချမ်း၏၊ ဘေးကင်း၏။

သူကြွယ်သား... ငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အရှင်သခင် သည် အောက်အရပ်မည်သော အစေအပါး အလုပ်သမားတို့ကို ပြုစုအပ် ကုန်၏။

ခွန်အားအလျောက်သာ အလုပ်ကိစ္စကို ခိုင်းစေခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊
ထမင်း ရိက္ခာပေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊
မကျန်းမာသောအခါ ပြုစုခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊
ထူးဆန်းသော အရသာများကို ခွဲဝေပေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊
အခါ အားလျော်စွာ အားလပ်ခွင့် ပေးခြင်း၊ အဝတ်တန်ဆာ စသည် ပေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ပြုစုအပ်ကုန်၏။

သူကြွယ်သား... ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အရှင်သခင် သည် ပြုစုအပ်ကုန်သော အောက်အရပ်မည်သော အစေအပါး အလုပ် သမား တို့သည် ငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အရှင်ကို စောင့်ရှောက် အပ်ကုန်၏။

အရှင်၏ ဦးစွာ အိပ်ယာမှ ထလေ့ရှိကုန်၏။
အရှင် အိပ်သည်မှ နောက်၌ အိပ်လေ့ရှိကုန်၏။
ပေးသည်ကိုသာ ယူလေ့ရှိကုန်၏။
အမှုကိစ္စကို ကောင်းစွာ ပြုလုပ်ကုန်၏။
အရှင်၏ ဂုဏ်သတင်းကို ဆောင်ကုန်၏။

သူကြွယ်သား... ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အရှင်သခင် သည် ပြုစုအပ်ကုန်သော် အောက်အရပ်မည်သော အစေအပါး အလုပ် သမားတို့သည် အရှင်သခင်ကို စောင့်ရှောက် ကြကုန်၏။ ဤသို့ကောင်းစွာ

ပြုစုသည်ရှိသော် ထိုအောက်အရပ်သည် လုံခြုံ၏၊ ငြိမ်းချမ်း၏၊ ဘေးကင်း၏။

သူကြွယ်သား ငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်းသားသည် အထက်အရပ်မည်သော သာမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ကို ပြုစုအပ်ကုန်၏။

မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော ကာယကံမှုဖြင့် လည်းကောင်း၊

မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော ဝစီကံမှုဖြင့် လည်းကောင်း၊

မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော မနောကံမှုဖြင့် လည်းကောင်း၊

အမြဲမပြတ် လှူဒါန်းလိုသော အလောဘ တံခါးကို ဖွင့်ထားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆွမ်းအစရှိသော အာမိသတို့ကို ပေးလှူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြုစုအပ်ကုန်၏။

သူကြွယ်သား ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်းသားသည် ပြုစုအပ်ကုန်သော အထက်အရပ်မည်သော သာမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်းသားကို စောင့်ရှောက်ကုန်၏။

မကောင်းမှုမှ တားမြစ်ကုန်၏။

ကောင်းမှု၌သက်ဝင်စေကုန်၏။

ကောင်းသော စိတ်ဖြင့် စောင့်ရှောက်ကုန်၏။

မကြားဖူးသော တရားစကားကို ဟောကြားကုန်၏။

ကြားဖူးသော တရားစကားကို ဖြူစင်စေကုန်၏။

နတ်ပြည်ခရီးကို ပြောကြားကုန်၏။

သူကြွယ်သား ဤခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ပြုစုအပ်ကုန်သော အထက်အရပ်မည်သော သာမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်းသားကို စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ ဤသို့ ပြုစုသည်ရှိသော် ဤ အထက်အရပ်သည် လုံခြုံ၏၊ ငြိမ်းချမ်း၏၊ ဘေးကင်း၏။

ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစုဏ္ဏိယ စကားကို မိန့်တော်မူပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါး ဤဂါထာစကားကိုလည်း မိန့်တော်မူ၏။

၂၆၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

အမိ အဘတို့သည် အရှေ့အရပ် မည်ကုန်၏၊ ဆရာတို့သည် တောင်အရပ် မည်ကုန်၏၊ သားမယားတို့သည် အနောက်အရပ် မည်ကုန်၏၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့သည် မြောက်အရပ်မည်ကုန်၏။

အစေအပါး အလုပ်သမားတို့သည် အောက်အရပ်မည်ကုန်၏။ သာမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် အထက်အရပ်မည်ကုန်၏။ အိမ်ကို အုပ်စိုး၍ နေကုန်သော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ဤအရပ်ခြောက်ပါးတို့ကို ရှိခိုးရာ၏။

အကြင်သူသည် အရပ်မျက်နှာကို ရှိခိုးခြင်း၌ အလိမ္မာရှိ၏။ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သိမ်မွေ့နက်နဲသော ပညာဉာဏ်ရှိ၏။ နိမ့်ချခြင်းရှိ၏။ ခက်ထန်ခြင်းမရှိ။ ထိုသို့သော သူသည် အကျော်အစောကို ရ၏။

အကြင်သူသည်ထကြွမှု ရှိ၏။ ပျင်းရိခြင်းမရှိ။ ဘေးရန်တို့ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် မတုန်လှုပ်၊ မပြတ် အားထုတ်အပ်သော အသက်မွေးမှု ရှိ၏။ အရာအားလျော်စွာ ပညာရှိ၏။ ထိုသို့သော သူသည် အကျော်အစောကို ရ၏။

အကြင်သူသည် ချီးမြှောက်တတ်၏။ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို ရှာတတ်၏။ ကျေးဇူးကို သိတတ်၏။ ဝန်တိုမှုမရှိ။ အကျိုးဆောင်တတ်၏။ အကြောင်းပြ၍ ဆုံးမတတ်၏။ ခေါင်းဆောင်တတ်၏။ ထိုသို့သော သဘောရှိသူသည် အကျော်အစောကို ရ၏။

ကျင့်ဝတ်တရားတို့၌ အကြင်ပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ အကြင်ချစ်ဖွယ်သော စကားကို ဆိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အကြင် အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ဆောင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း ကိစ္စအားလျော်စွာ အကြင် မိမိ နှင့် ထပ်တူညီမျှ ဆက်ဆံခြင်းသည် လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ထိုပေးကမ်းခြင်း စသော သင်္ဂဟ တရားတို့သည် ဤလောက၌ သွားနေသော ရထား၏ နားစောင့်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။

လောက၌ ထိုသင်္ဂဟတရားတို့သည် အကယ်၍ မရှိကုန်အံ့၊ အမိသည် သားပြုအပ်သော မြတ်နိုးခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပူဇော်ခြင်းကို လည်းကောင်း မရရာ၊ အဘသည် သားပြုအပ်သော မြတ်နိုးခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပူဇော်ခြင်းကို လည်းကောင်း မရရာ။

ယဉ်တွဲလေ့လာရန် ကောက်နုတ်ချက်များ

ထို သင်္ဂဟတရားတို့ကို ပြုအပ်၏ဟု ပညာရှိတို့ မှတ်ယူကုန်သော ကြောင့် ကြီးမြတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ခိုးမွမ်းလည်း ခိုးမွမ်းထိုက် ကုန်၏” ဟု မိန့်တော်မူ။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် သူကြွယ်သား သိင်္ဂါလသည် မြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကို လျှောက်၏။

“အရှင်ဘုရား တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အရှင်ဘုရား တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အရှင် ဘုရား..ဥပမာသော်ကား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သော သူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ‘မျက်စိ အမြင် ရှိသောသူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်’ ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီး တန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အရှင်ဘုရား ဤအတူ သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော် ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သံယံတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ ‘အသက်ထက်ဆုံး (ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ)ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ‘ဥပါသကာ’ ဟု မှတ်တော် မူပါ” ဟူ၍ လျှောက်ထားလေသတည်း။

သိင်္ဂါလသုတ် - ပါထိကဝဂ် - ဒိယနိကာယ်။

အောက်ပါ ကောက်နုတ်ချက်တို့ကို အပိုင်း (၆)၊ အပိုင်း (၇) တို့နှင့်
ယှဉ်တွဲလေ့လာနိုင်ပါသည်။

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့
အား အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အရှင်ရာဟုလာသည်လည်း အမ္မလဋ္ဌိကကျောင်း၌ သီတင်း
သုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန်တွင် ကိန်း
အောင်းနေရာမှ ထတော်မူ၍ အမ္မလဋ္ဌိကကျောင်း အရှင်ရာဟုလာထံသို့
ချဉ်းကပ်လေ၏။ အရှင်ရာဟုလာသည် အဝေးမှ ကြွလာတော်မူသော မြတ်စွာ
ဘုရားကိုမြင်၍ နေရာကို ခင်းထား၏။ ခြေဆေးရေကိုလည်း တည်ထား၏။
မြတ်စွာဘုရားသည် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးလျှင် ခြေတို့ကို
ဆေးတော်မူသည်။ အရှင်ရာဟုလာသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာ
ရိုခိုး၍ လျှောက်ပတ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အနည်းငယ်သော ရေကြွင်းရေကျန်
ကို ရေအင်တုံ၌ ထား၍ အရှင်ရာဟုလာကို မိန့်တော်မူ၏။

“ရာဟုလာ၊ သင်သည် ဤအနည်းငယ်သော ရေကြွင်းရေကျန်ကို
ခြေဆေးရေ အင်တုံ၌ ထားသည်ကို မြင်၏လော” ဟု မေးတော်မူ၏။

“အရှင်ဘုရား မြင်ပါ၏” ဟု လျှောက်၏။

“ရာဟုလာ၊ သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို ပြောဆိုရာ၌ အရှင်
မရှိသောရဟန်းတို့အား ရဟန်းတရားသည် ဤအတူ နည်းပါးလှချေ၏”

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် အနည်းငယ်သော ရေကြွင်းရေကျန်ကို စွန့်တော်မူ၍ အရှင်ရာဟုလာကို “ရာဟုလာ အနည်းငယ်သော ရေကြွင်းရေကျန်ကို စွန့်လိုက်သည်ကို မြင်၏လော” ဟု မေးတော်မူ၏။

“အရှင်ဘုရား မြင်ပါ၏” ဟုလျှောက်၏။

“ရာဟုလာ၊ သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို ပြောဆိုရာ၌ အရှက်မရှိသောရဟန်းတို့အား ရဟန်းတရားသည် ဤအတူ စွန့်ထားပြီး ဖြစ်သည်သာတည်း။”

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုခြေဆေးရေအင်တုံကို မှောက်၍ အရှင်ရာဟုလာကို “ရာဟုလာ၊ သင်သည် ဤရေအင်တုံကို မှောက်ထားသည်ကို မြင်၏လော”

“အရှင်ဘုရား မြင်ပါ၏” ဟုလျှောက်၏။

“ရာဟုလာ၊ သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို ပြောဆိုရာ၌ အရှက်မရှိသောရဟန်းတို့အား ရဟန်းတရားသည် ဤအတူ မှောက်ထားပြီး ဖြစ်သည်သာတည်း။”

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုခြေဆေးရေအင်တုံကို လှန်၍ အရှင်ရာဟုလာကို “ရာဟုလာ၊ သင်သည် ဤရေအင်တုံကို အချင်းနှီးဘာမျှမရှိ သည်ကို မြင်၏လော”

“အရှင်ဘုရား မြင်ပါ၏” ဟုလျှောက်၏။

“ရာဟုလာ၊ သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို ပြောဆိုရာ၌ အရှက်မရှိသောရဟန်းတို့အား ရဟန်းတရားသည် ဤအတူ အချင်းနှီး ဘာမျှမရှိ သည်သာတည်း။”

“ရာဟုလာ၊ ဥပမာသော်ကား ရထားလှည်းသန်နှင့် အလားတူ အစွယ်ရှိသော စစ်မြေပြင်သို့ ဝင်ဖူးသော ထွားကျိုင်း၍ အမျိုးကောင်းသော မင်းစီးဆင်သည် စစ်မြေပြင်သို့ ရောက်သော် ရှေ့ခြေတို့ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ နောက်ခြေတို့ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ ရှေ့ကိုယ်ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ နောက်ကိုယ်ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ ဦးခေါင်းဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ နားရွက်တို့ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ အစွယ်တို့ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ အမြီးဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ သို့ရာတွင် နှာမောင်းကို မူ စောင့်ရှောက်သည်သာတည်း...။

၂၆၆ နန္ဒာသိန်း၏ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ထိုဆင်ပြုလုပ်သော အရာ၌ ဆင်စီးသူရဲအား ဤသို့ အကြံသည် ဖြစ်၏။ ‘ရထားလှည်းသန်နှင့် အလားတူ အစွယ်ရှိသော စစ်မြေပြင်သို့ ဝင်ဖူး သော ထွားကျိုင်း၍ အမျိုးကောင်းသော ဤမင်းစီးဆင်သည် စစ်မြေပြင်သို့ ရောက်သော် ရှေ့ခြေတို့ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကိုပြု၏။ နောက်ခြေတို့ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကိုပြု၏။ အမြီးဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကိုပြု၏။ သို့ရာတွင် နှာမောင်း ကိုမူ စောင့်ရှောက်သည်သာတည်း။ မင်းစီးဆင်သည် အသက်ကိုမူကား မစွန့်နိုင်သေးချေ’ ဟု ဆင်စီးသူရဲအား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏။...

‘ရာဟုလာ၊ အကြင်အခါ၌ကား ရထားလှည်းသန်နှင့် အလားတူ အစွယ်ရှိသော စစ်မြေပြင်သို့ ဝင်ဖူး သော ထွားကျိုင်း၍ အမျိုးကောင်းသော ဤမင်းစီးဆင်သည် စစ်မြေပြင်သို့ရောက်သော် ရှေ့ခြေတို့ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စ ကိုပြု၏။ နောက်ခြေတို့ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကိုပြု၏။ အမြီးဖြင့်လည်း အမှု ကိစ္စ ကိုပြု၏။ နှာမောင်းဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ ထိုဆင်ပြုလုပ်သော အရာ၌ ဆင်စီးသူရဲသည် ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။...

‘ရထားလှည်းသန်နှင့် အလားတူ ‘အစွယ်ရှိသော စစ်မြေပြင်သို့ ဝင် ဖူးသော ထွားကျိုင်း၍ အမျိုးကောင်းသော ဤမင်းစီးဆင်သည် စစ်မြေပြင် သို့ ရောက်သော် ရှေ့ခြေတို့ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကိုပြု၏။ နောက်ခြေတို့ဖြင့် လည်း အမှုကိစ္စကိုပြု၏။ ရှေ့ကိုယ်ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ နောက် ကိုယ်ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ အစွယ်တို့ဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ အမြီးဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကိုပြု၏။ နှာမောင်းဖြင့်လည်း အမှုကိစ္စကို ပြု၏။ မင်းစီးဆင်သည် အသက်ကိုပင် စွန့်လွှတ်ထားပြီ။ ယခုအခါ မင်းစီးဆင် မပြုလုပ်သော အမှုမည်သည် တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိတော့ပြီ” ဟု ဆင်စီးသူရဲ အား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏။

“ရာဟုလာ ဤဥပမာ အတူသာလျှင် သိလျက် ချွတ်ယွင်းသောစကား ကို ပြောဆိုရာ၌ အရှက်မရှိသော မည်သည့် ရဟန်းအားမဆို မပြုလုပ်သော အကုသိုလ်မကောင်းမှုသည်လည်း တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရှိပြီဟူ၍ ငါဟော၏။ ရာဟုလာ...ထို့ကြောင့် ဤမုသာဝါဒ၌ ‘ရယ်ခွင်မြူးထူးလို၍ မျှလည်း ချွတ် ယွင်းသော စကားကို မဆိုအံ့’ ဟု ဤသို့လျှင် သင်သည် ကျင့်ရမည်။”

“ရာဟုလာ၊ ထို ငါဆိုမည့် စကားကို သင် အဘယ်သို့ မှတ်ထင် သနည်း။ ကြေးမုံမှန်’ သည် အဘယ် အကျိုးရှိသနည်း” ဟု မေးတော်မူ၏။

“အရှင်ဘုရား ကြေးမုံ ‘မှန်’သည် ကြည့်ရှုခြင်း အကျိုးရှိပါ၏”ဟု လျှောက်၏။

“ရာဟုလာ၊ ဤဥပမာအတူသာလျှင် ကြည့်ရှု ‘ဆင်ခြင်’၍ ကြည့်ရှု ‘ဆင်ခြင်’၍ ကိုယ်အမှုကို ပြုရမည်၊ ကြည့်ရှု ‘ဆင်ခြင်’၍ ကြည့်ရှု ‘ဆင်ခြင်’၍ နှုတ်အမှုကို ပြုရမည်၊ ကြည့်ရှု ‘ဆင်ခြင်’၍ ကြည့်ရှု ‘ဆင်ခြင်’၍ စိတ်အမှုကို ပြုရမည်။

“ရာဟုလာ၊ သင်သည် အကြင်အမှုကို ကိုယ်ဖြင့် ပြုလိုသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုကိုယ်အမှုကို သင် ကြည့်ရှု ‘ဆင်ခြင်’ရမည်၊ ငါသည် အကြင်အမှုကို ကိုယ်ဖြင့် ပြုလို၏၊ ငါ၏ ဤကိုယ်အမှုသည် မိမိ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်ရာသလော၊ သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်ရာသလော၊ မိမိ သူတစ်ပါးနှစ်ပါးစုံ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်ရာသလော၊ ဤကိုယ်အမှုသည် အကုသိုလ်လော၊ ဆင်းရဲခြင်းကို ပွားစေတတ်သလော၊ ဆင်းရဲသော အကျိုး ရှိသလော’ ဟု ကြည့်ရှု ဆင်ခြင် ရမည်။....

“ရာဟုလာ၊ သင်သည် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သော် ‘ငါသည် အကြင်အမှုကို ကိုယ်ဖြင့် ပြုလို၏။ ငါ၏ ဤကိုယ်အမှုသည် မိမိ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်ရာ၏။ သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်းဖြစ်ရာ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်ရာ၏။ ဤကိုယ်အမှုသည် အကုသိုလ်တည်း။ ဆင်းရဲခြင်းကို ပွားစေတတ်၏။ ဆင်းရဲသောအကျိုးရှိ၏’ ဟု အကယ်၍ သိငြားအံ့။ ရာဟုလာ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ကိုယ်အမှုကို သင်သည် ပြုသင့်၏။

“ရာဟုလာ၊ သင်သည် ကိုယ်ဖြင့် အမှုကို ပြုနေဆဲ ဖြစ်သော်လည်း ထိုကိုယ်အမှုကို သင် ကြည့်ရှု ‘ဆင်ခြင်’ရမည်၊ ငါသည် အကြင်အမှုကို ကိုယ်ဖြင့် ပြု၏၊ ငါ၏ ဤကိုယ်အမှုသည် မိမိ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်ရာသလော၊ သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်ရာသလော၊ မိမိ သူတစ်ပါးနှစ်ပါးစုံဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်ရာသလော၊ ဤကိုယ်အမှုသည် အကုသိုလ်လော၊ ဆင်းရဲခြင်းကို ပွားစေတတ်သလော၊ ဆင်းရဲသော အကျိုး ရှိသလော’ ဟု ကြည့်ရှု ‘ဆင်ခြင်’ ရမည်။....

“ရာဟုလာ၊ သင်သည် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သော် “ငါသည် အကြင် အမှုကို ကိုယ်ဖြင့် ပြု၏။ ငါ၏ ဤ ကိုယ်အမှုသည် မိမိ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း

၂၆၈ နန္ဒာသိန်းလံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်၏။ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်၏။ ဤကိုယ်အမှုသည် အကုသိုလ်တည်း။ ဆင်းရဲကို ဖြစ်ပွားစေတတ်၏။ ဆင်းရဲသော အကျိုး ရှိ၏' ဟု အကယ်၍ သိငြားအံ့။ ရာဟုလား၊ ဤသို့သဘောရှိသော ကိုယ်အမှုကို သင်သည် ရုပ်သိမ်း လေလော့။...

“ရာဟုလား၊ သင်သည် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သော် ‘ငါသည် အကြင် အမှု ကို ကိုယ်ဖြင့် ပြု၏။ ငါ၏ ဤကိုယ်အမှုသည် မိမိ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း မဖြစ်၊ သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း မဖြစ်၊ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း မဖြစ်နိုင်၊ ဤကိုယ်အမှုသည် ကောင်းမှုကုသိုလ်တည်း။ ချမ်းသာကို ပွားစေတတ်၏။ ချမ်းသာသော အကျိုး ရှိ၏’ ဟု အကယ်၍ သိငြားအံ့။ ရာဟုလား၊ ဤသို့သဘောရှိသော ကိုယ်အမှုကို သင်သည် ကြီးပမ်းလေလော့။...

“ရာဟုလား၊ သင်သည် ကိုယ်ဖြင့် အမှု ကို ပြုပြီးသော်လည်း ထိုကိုယ် အမှု ကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရမည် ‘ငါသည် အကြင် အမှုကို ကိုယ်ဖြင့် ပြုမိပြီး၊ ငါ၏ ဤကိုယ်အမှုသည် မိမိ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်ရာသလော၊ သူတစ်ပါး တို့ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်ရာသလော၊ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံ ဆင်းရဲခြင်း ငှာ လည်း ဖြစ်ရာသလော၊ ဤကိုယ်အမှုသည် အကုသိုလ်လော၊ ဆင်းရဲကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သလော၊ ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိသလော ဟု ကြည့်ရှုဆင်ခြင် ရမည်။ ...

“ရာဟုလား၊ သင်သည် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သော် “ငါသည် အကြင် အမှု ကို ကိုယ်ဖြင့် ပြုမိပြီ ငါ၏ ဤကိုယ်အမှုသည် မိမိ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်၏။ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း ဖြစ်၏။ ဤကိုယ်အမှုသည် အကုသိုလ်တည်း။ ဆင်းရဲ ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်၏။ ဆင်းရဲသော အကျိုး ရှိ၏’ ဟု အကယ်၍ သိငြားအံ့။ ရာဟုလား၊ ဤသို့သဘောရှိသော ထိုအမှုကို သင်သည် ဆရာထံ၌ ဖြစ်စေ၊ ပညာရှိတို့ထံ၌ ဖြစ်စေ ပြောကြားရမည်၊ ဖွင့်ပြရမည် ထင်စွာပြုရမည်။ ပြောကြား၍ ဖွင့်ပြ၍ ထင်စွာပြု၍ နောင်အခါ၌စောင့်ရှောက်ခြင်းယူ နောက်ရမည်။...

“ရာဟုလာ၊ သင်သည် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သော် ‘ငါသည် အကြင် အမှုကို ကိုယ်ဖြင့် ပြုမိပြီ။ ငါ၏ ဤကိုယ်အမှုသည် မိမိ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း မဖြစ်၊ သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း မဖြစ်၊ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံ ဆင်းရဲခြင်းငှာလည်း မဖြစ်နိုင်၊ ဤကိုယ်အမှုသည် ကုသိုလ်တည်း၊ ချမ်းသာကို ဖြစ်ပွားစေတတ်၏။ ချမ်းသာသော အကျိုး ရှိ၏’ ဟု အကယ်၍ သိငြားအံ့။ ရာဟုလာ၊ သင်သည် ထိုနှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့်သာလျှင် ကုသိုလ်တရားတို့၌ နေ့ရောညဉ့်ပါ ကျင့်ကြံလျက် နေရာ၏။...

“ရာဟုလာ၊ သင်သည် အကြင်အမှုကို နှုတ်ဖြင့်လည်း ပြုလိုသည် ဖြစ်အံ့။ ... အကြင်အမှုကို စိတ်ဖြင့်လည်း ပြုလိုသည် ဖြစ်အံ့။... အထက်ပါ ဖော်ပြခဲ့သည့် ကိုယ်အမှု၌မှာကဲ့သို့ မပြုမီ၊ ပြုပြီး ပြုဆဲတို့၌ ဆင်ခြင်၍ ကျင့်ဆောင်ရမည်။

အမ္မလဋ်က ရာဟုလောဝါဒသုတ် - ၂၊ ဘိက္ခုဝဂ် - မဒ္ဓိမနိကာယ်၊

အောက်ပါ ကောက်နုတ်ချက်တို့ကို အခန်း (၄)၊ အခန်း (၆)၊ အခန်း (၈) အခန်း (၁၀)တို့နှင့် ယှဉ်တွဲလေ့လာနိုင်ပါသည်။

“..... ဧကန်စွာ ဤဆီလတ္တံ့သော အရာတို့၌ သင်တို့သည် ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုသင့်၏။

- (၁) အခြားသူတို့သည် ညှင်းဆဲတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မညှင်းဆဲတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု.... ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၂) အခြားသူတို့သည် အသက်သတ်ခြင်းကို ပြုသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤနေရာ၌ အသက်သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်တတ်သူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု.. ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၃) အခြားသူတို့သည် မပေးသည်ကို ယူတတ်သူတို့ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင် တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၄) အခြားသူတို့သည် မမြင့်မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြ သော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။

- (၅) အခြားသူတို့သည် မဟုတ်မမှန် ပြောတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၆) အခြားသူတို့သည် ကုန်းစကားကို ပြောသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ကုန်းစကားမှ ကြဉ်ရှောင်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၇) အခြားသူတို့သည် ကြမ်းတမ်းသောစကားကို ပြောသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ကြမ်းသောစကားကို ပြောခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၈) အခြားသူတို့သည် ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၉) အခြားသူတို့သည် (သူတစ်ပါး ပစ္စည်းဘဏ္ဍာကို) ရှေးရှု ကြံစည်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ရှေးရှု မကြံစည်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၁၀) အခြားသူတို့သည် ဖျက်ဆီးလိုသောစိတ် ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ဖျက်ဆီးလိုသော စိတ် မရှိကြ သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၁၁) အခြားသူတို့သည် မှားယွင်းသော အယူ ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မှန်သော အယူ ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။

၂၇၂ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

- (၁၂) အခြားသူတို့သည် မှားယွင်းသော အကြံအစည် ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မှန်ကန်သော အကြံအစည်ရှိကြ သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါး စေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၁၃) အခြားသူတို့သည် မှားယွင်းသောစကား ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြ သော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မှန်ကန်သော စကား ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါး စေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၁၄) အခြားသူတို့သည် မှားယွင်းသော အမှု ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြ သော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မှန်ကန်သောအမှု ရှိကြ သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါး စေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၁၅) အခြားသူတို့သည် မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှု ရှိကြသူ တို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါး စေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၁၆) အခြားသူတို့သည် မှားယွင်းသော လုံ့လ ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြ သော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မှန်ကန်သော လုံ့လရှိ သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါး စေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၁၇) အခြားသူတို့သည် မှားယွင်းသော အောက်မေ့ခြင်း ရှိကြသူ တို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မှန်ကန်သော အောက်မေ့ခြင်း ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါး စေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၁၈) အခြားသူတို့သည် မှားယွင်းသော တည်ကြည်ခြင်း ရှိကြသူ တို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မှန်ကန်သော တည်ကြည်ခြင်း ရှိကြသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါး စေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။

- (၁၉) အခြားသူတို့သည် မှားယွင်းသော ဉာဏ် ရှိသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မှန်ကန်သော ဉာဏ်ရှိသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၂၀) အခြားသူတို့သည် မှားယွင်းသော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မှန်ကန်သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါး စေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၂၁) အခြားသူတို့သည် လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း နှိပ်စက်ခံရသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း ကင်းသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါး စေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၂၂) အခြားသူတို့သည် ပျံ့လွင့်သောစိတ် ရှိသူ တို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ပျံ့လွင့်သောစိတ် မရှိသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၂၃) အခြားသူတို့သည် ယုံမှားတတ်သူ တို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်သောသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၂၄) အခြားသူတို့သည် အမျက်ထွက်လေ့ရှိသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ အမျက်ထွက်လေ့ မရှိ သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၂၅) အခြားသူတို့သည် ရန်ညှိုးဖွဲ့တတ်သူ တို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ရန်ညှိုးမဖွဲ့တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။

- (၂၆) အခြားသူတို့သည် ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချေဖျက်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မချေဖျက်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ဟု... ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၂၇) အခြားသူတို့သည် ဂုဏ်ပြိုင်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ဂုဏ်မပြိုင်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန် အံ့ ဟု... ဤသို့ ကိလေသာခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၂၈) အခြားသူတို့သည် ငြူစူတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မငြူစူတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၂၉) အခြားသူတို့သည် ဝန်တိုတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ဝန်မတိုတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန် အံ့ ဟု... ဤသို့ ကိလေသာခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၃၀) အခြားသူတို့သည် စဉ်းလဲတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မစဉ်းလဲ တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန် အံ့ ဟု... ဤသို့ ကိလေသာခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၃၁) အခြားသူတို့သည် လှည့်ပတ်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မလှည့်ပတ်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန် အံ့ဟု... ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၃၂) အခြားသူတို့သည် ခက်ထန်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မခက်ထန်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန် အံ့ဟု... ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။

- (၃၃) အခြားသူတို့သည် အလွန်မောက်မာတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ အလွန်မမောက်မာတတ်သူတို့ ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၃၄) အခြားသူတို့သည် အပြောအဆိုခက်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ အပြောအဆိုခက်သူတို့ မဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု... ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၃၅) အခြားသူတို့သည် ယုတ်မာသော မိတ်ဆွေရှိသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၃၆) အခြားသူတို့သည် သတိမေ့လျော့သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ သတိမေ့လျော့သူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု... ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၃၇) အခြားသူတို့သည် သဒ္ဓါတရားမရှိသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ သဒ္ဓါတရား ရှိသူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၃၈) အခြားသူတို့သည် (မကောင်းမှုပြုရန်) အရှက်ရှိသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ အရှက်ရှိ သူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၃၉) အခြားသူတို့သည် (မကောင်းမှုပြုရန်) မကြောက်လန့်တတ်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ကြောက်လန့်တတ် သူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။

၂၇၆ နန္ဒာသိန်းစံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

- (၄၀) အခြားသူတို့သည် အကြားအမြင်မရှိသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ အကြားအမြင် ရှိသူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၄၁) အခြားသူတို့သည် ပျင်းရိသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ လုံ့လစိုက်ထုတ် သူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၄၂) အခြားသူတို့သည် သတိလွတ်ကင်းသောသူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ထင်သောသတိရှိသူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၄၃) အခြားသူတို့သည် ပညာမဲ့သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ ပညာရှိသူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု... ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။
- (၄၄) အခြားသူတို့သည် မိမိ အယူအဆကို လွန်စွာစွဲလမ်းကာ မြဲမြံစွာ ယူကုန်ကြလျက် ပြန်လည် မစွန့်လွှတ်နိုင်သူတို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ငါတို့ကား ဤအရာ၌ မိမိ အယူအဆကို လွန်စွာမစွဲလမ်းဘဲ မြဲမြံစွာ မယူကြကုန်ဘဲ ပြန်လည် စွန့်လွှတ်နိုင်သူတို့ဖြစ်ကြကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ ကိလေသာ ခေါင်းပါးစေသော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်၏။

သဗ္ဗေခသုတ်၊ မူလပရိယာဝဂ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊

ကိုးကားကျမ်းများ

အင်္ဂလိပ်ဘာသာကျမ်းများ

1. Smiles, Samuel. "Character" Bombay, Wilco Publishing House. 1962: Chaps, 1,3,8.
2. Smiles, Samuel., "Self-Help." Bombay, Wilco Publishing House. 2 nd., 1961., Chaps; 10, 12, 13.
3. Adler, Mortimer., "Great Ideas From The Great Books." New York, Washington Square Press, Inc: 1967., PP. 118, 119, 120.
4. Chappell, -Matthew; N. "How to Control Worry." New York, Perma Books, 1949.
5. Harold, H. Titus., "Ethics for Today," New Delhi; Eurasia Publishing House (P.V.T.)
6. Carnegie, Dale., How To Stop Worrying and Start Living."New York: Pocket Books, Inc; 1964.
7. Mc. Dougall, William. "An Introduction to Social Psychology,"London, Methuen & Co Ltd., P. 15.
8. P.H Nowell-Smith., "Ethics,"Penguin Books, 1972, Chaps, 9, 13,16.
9. Boring, E. G., Langfeld, H. S., and Weld, H. P. "Foundations of Psychology."New York, John Wiley and sons Inc., 1948.

၂၈၀ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

10. Morgan, C. T. "Introduction to Psychology." New York, Mc Graw - Hill Books Company, Inc., 1956.
11. Sargent, S. S, "Basic Teaching of the Great Psychologists, " New York, Barnes and Noble Inc., 1958.
12. Woodworth, H.J., Contemporary Schools of Psychology," New York, Ronald, 1948.
13. Schuon, Firth Joy., "In the Track of Buddhism," London, George Allen & Unwin Ltd., 1968., Chap, 14.
14. Sprague, E & Taylor, P.W., "Knowledge and Value," New York Harcourt, Brace & World, Inc., 1959.
15. Mc Carthy, J., "Yoga; the Key to Life," London, Rider and Company, 1969.
16. Vogi Yithaldas., "The Yoga System of Health," London, Faber and Faber Ltd., 1953.
17. Volin, M, and Phelen, N., "Yoga Over 40." London, Sphere Books Ltd. 1965.
18. Jung, C. G., "The Psychogenesis of Mental Disease," London, Routledge & Kegan Paul. 1960.
19. May, Rollo., "The Meaning of Anxiety," New York, The Roanld Press, Co. 1950.

မြန်မာပြန် ကျမ်းများ

၁။ ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်ဝတ္ထု (ညောင်ကန်ဆရာတော်)
ပ-တွဲ၊ ဒု-တွဲ၊ တ-တွဲ၊ စတုတ္ထတွဲ
ပဉ္စမ -တွဲ။

၂။ ငါးရာငါးဆယ် နိပါတ်တော် စကားပြေ ပ-တွဲ (မဟာပညာဗလ - ပထမကျော်
ဦးကြီးဖေ) ဧကကနိပါတ်။

၃။ ။ ။ ။ တတိယတွဲ၊ ဒုကနိပါတ်။

၄။ ။ ။ ။ စတုတ္ထတွဲ၊ တိကနိပါတ်
စတုတ္ထနိပါတ်။

၅။ ။ ။ ။ ပဉ္စမတွဲ၊ ပဉ္စကနိပါတ်၊ ဆက္ကနိပါတ်။

၆။ ။ ။ ။ ဆဋ္ဌမတွဲ၊ သတ္တကနိပါတ်။

၇။ ။ ။ ။ သတ္တမတွဲ၊ ဒွါသကနိပါတ်၊
တေရသကနိပါတ်။

၈။ ။ ။ ။ အဋ္ဌမတွဲ၊ ဝိသတိနိပါတ်၊
တိသနိပါတ်။

၉။ ညောင်လေးပင် တောရ ဆရာတော် ဓမ္မပဒ ဝတ္ထုတော်ကြီး၊
ပ - ဒု - တ - စ - တွဲ။
ရန်ကုန်၊ လယ်တီမဏ္ဍိုင်၊ ၁၉၅၈။

၂၈၂ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

- ၁၀။ မဟာသီလဝံသာ ရှင်၊ ပါရာယန ဝတ္ထု၊
ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်၊ ၁၉၆၆။
- ၁၁။ လယ်တီဆရာတော် အာနာပါန ဒီပနီ၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၀။
- ၁၂။ ဇနကဘိဝံသာ သျှင်၊ အခြေပြုသဂြိုဟ်၊ အမရပူရ၊ နယူးဘား
မား ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၃၁၈ - ၃။
- ၁၃။ ဇနကဘိဝံသာ သျှင်၊ သဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၊ ရန်ကုန်၊ လယ်တီ
မဏ္ဍိုင် ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၈။
- ၁၄။ ဇနကဘိဝံသာ သျှင်၊ ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ၊ ရန်ကုန်၊ လယ်တီ
မဏ္ဍိုင် ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၃၁၅၊ နတ်တော်လ
ပဏ္ဍိတဝေဒနိယ ဒီပနီကျမ်း၊ ရန်ကုန်၊
- ၁၅။ တိလောက၊ ဦး (သောက္ခတောင် ဆရာတော်) လယ်တီမဏ္ဍိုင် ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၈။
- ၁၆။ အဂ္ဂဓမ္မ၊ အရှင်၊ လူ့ကျင့်ဝတ်၊ ရန်ကုန်၊ ခေါင်းဆောင်
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၃၁၂-၃၊ တပေါင်းလ။
- ၁၇။ စံကျောင်း ဆရာတော် လောကနီတိဖွင့် အကျယ် လက်စွဲကျမ်း၊
ပ-တွဲ၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ ပိဋကတ်
ပုံနှိပ်တိုက်။ ၁၉၅၇။
- ၁၈။ ဘဒ္ဒန္တ ဇောတက၊ အရှင်၊ လောကနီတိဖွင့် အကျယ် လက်စွဲကျမ်း၊
ဒုတိယတွဲ၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပိဋကတ်
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၇။
- ၁၉။ ဘဒ္ဒန္တ ဇောတက၊ အရှင်၊ လောကနီတိဖွင့် အကျယ် လက်စွဲကျမ်း၊
တတိယတွဲ၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပိဋကတ်
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၇။
- ၂၀။ နန်းညွန့်ဆွေ (တည်းဖြတ်) ဟံသာဝတီ ဆုံးမစာပေါင်းချုပ်၊ ရန်ကုန်၊
ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၈။

- ၂၁။ လယ်တီဆရာတော် နိုင်ငံခြားပုစ္ဆာအဖြေပေါင်းချုပ်၊ ရန်ကုန်၊
ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၆-ခု
စာ - ၁ - ၁၁။
- ၂၂။ မောင်ကြီး၊ ဦး(လယ်တီပဏ္ဍိတ) စာဏကျနီတိ၊ ပ၊ ဒု၊ တ- တွဲ၊
ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၅၇ - ခု။
- ၂၃။ မောင်ကြီး၊ ဦး(လယ်တီပဏ္ဍိတ) သူရဿတီ နီတိ၊ ပ၊ ဒု၊ တ- တွဲ၊
ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၅၆ - ခု။
- ၂၄။ မောင်ကြီး၊ ဦး(လယ်တီပဏ္ဍိတ) နီတိ မာလာကျမ်း ၊ ပ - တွဲ၊
ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၅၆ - ခု။

ပါဠိ ပိဋကတ် မြန်မာပြန် ကျမ်းများ

- ၁။ သီလက္ခန္ဓဝဂ် ပါဠိတော် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
မြန်မာပြန် ၁၉၆၆။
- ၂။ မဟာဝဂ်ပါဠိတော် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
မြန်မာပြန် ၁၉၅၇။
- ၃။ ပါထိကဝဂ် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
မြန်မာပြန် ၁၉၆၇။
- ၄။ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
မြန်မာပြန် ၁၉၆၀။
- ၅။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
မြန်မာပြန် ၁၉၆၀။

၂၈၄ နန္ဒာသိန်းဝံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

- ၆။ ဥပရိကပဏ္ဏာသပါဠိတော် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
မြန်မာပြန် ၁၉၆၆။
- ၇။ သဂါထာဝဂ္ဂနှင့်နိဒါနဝဂ္ဂ မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
သံယုတ်ပါဠိ မြန်မာပြန် ၁၉၆၀။
- ၈။ ခန္ဓာဝဂ္ဂနှင့် သဠာယတနဝဂ္ဂ မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
သံယုတ်ပါဠိတော် ၁၉၆၀။
- ၉။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
မြန်မာပြန် ၁၉၆၀။
- ၁၀။ အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော် (ဧက-ဒုက-စတုက္ကနိပါတ်) မြန်မာနိုင်ငံ
မြန်မာပြန် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၆၀။
- ၁၁။ အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော် (ပဉ္စ-ဆဋ္ဌ-သတ္တကနိပါတ်) မြန်မာနိုင်ငံ
မြန်မာပြန် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၆၆။
- ၁၂။ အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော် (အဋ္ဌက၊ နဝက၊ ဧကာဒသကနိပါတ်)
မြန်မာပြန် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၆၅။
- ၁၃။ ခုဒ္ဒကပါဌပါဠိတော် (ဓမ္မပဒ၊ ဥဒါန်း၊ ကုတိဝုတ်) သုတ္တနိပါတ်
မြန်မာပြန် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၆၅။
- ၁၄။ ပဋိသမ္ဘိဒါ မဂ် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ်တိုက်၊
မြန်မာပြန် ၁၉၆၄။

အကွရာစဉ် အညွန့်:

အက္ခရာစဉ် အညွှန်း

က		င	
ကာယမုဒုတာ	၃၆၊ ၃၇	ငရဲသို့သွားသောလမ်း	၇၉
ကာယကမ္မညတာ	၃၇	ငြိမ်းအေးပြေလွင်းမှု	၁၅၅
ကာယပါဂုညတာ	၃၈		
ကာယသင်္ခါရ	၉၉		
ကာယလဟုတာ	၃၅၊ ၃၆	●	
ကာယဇုကတာ	၃၈၊ ၃၉	စတီဖင်လီကျော်	၁၈၈
ကံ	၉၉၊ ၁၀၀၊ ၁၀၁ ၁၀၃၊ ၁၀၅ ၁၀၆၊ ၁၀၉၊	စပင်နိုဇာ	၁၄၁
ကံတို့၏ တန်ပြန်သက်ရောက်မှုများ	၁၀၉	စံပြုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ	၂၅
ကံအယူအဆ	၁၁၄	စံနမူနာအဖြစ် တင်လောက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်	၂၆၊ ၂၉
ကျောင်းဖြူမင်း	၂၁၉	စံနမူနာပြုယုဂ်	၂၇
ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံးသော စိတ်၏ရောဂါ	၂၀၇	စေတနာ စေတသိက်	၉၉၊ ၂၂၇
ကြမ္မာဝါဒ	၁၁၄	စေတနာ ဝေဒနာ ဖြစ်ရခြင်း	၇၄
		စေတနာ၏ ဖြောင့်မှန်	
		ကောင်းမွန်မှု	၇၇
		စေတနာသာ ပဓာန	၇၈
		စေတနာ	
		စေတနာ၌ ဉာဏ်ပညာစဉ်	
		ယှဉ်တွဲမှု	၂၇
ဂဝံပတိရဟန္တာ	၂၁၆	စေ့ဆော်မှု	၂၂၆

၂၈၈ နန္ဒာသိန်းခံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

စောရဟန်းမင်း	၂၁၉
စူးစိုက်အားထုတ်ရန်	
ထိုင်ပုံထိုင်နည်း	၁၉၃
စိတ်ဖောက်ပြန်သော	
ရောဂါများ	၂၀၉
စိတ်ပိုင်းဖြစ်စဉ်	၁၁၃
စည်းကမ်း ဥပဒေကောင်းများ	၂၉
စိတ်ကိုစေစားအသုံးချသည့်	
အခြေအနေ	၂၃၂
စိတ်၏စူးစိုက်တည်ငြိမ်ခိုင်ခံ့မှု	
စွမ်းအင်နှင့် ပတ်သက်သော	
အမြင်	၂၂၆
စိတ်၏ခိုင်ခံ့မှုသမာဓိ	၁၉၆
စိတ္တသင်္ခါရ	၉၉၊ ၁၀၀
စိတ္တကမ္မညတာ	၃၇
စိတ္တ ပါဂုညတာ	၃၈
စိတ္တမူလဝါဒ	၂၃၃
စိတ္တဇကတာ	၃၈၊ ၃၉
စိတ္တမုဒုတာ	၃၆၊ ၃၇
စိတ္တလဟုတာ	၃၅၊ ၃၆

ဆင်ခြင်ခြင်းတရား	
ကြီးစိုးသော ခေတ်	၁၄၁
ဆင်ခြင်ခြင်း အဓိကဝါဒီ	၁၄၁
ဆင်ခြင်နည်းကျခြင်း	၁၄၁
ဆိုဖီဆရာကြီး	၂၇

ဇ

ဇနက ကံ	၁၁၀
ဇနကသတ္တိ	၁၁၀
ဇာတိစိတ်များ	၆
ဇီဝကိစ္စဆိုင်ရာ အချက်	
အလက်များ	၇
ဇော	၁၀၉၊ ၁၁၀

တ

တန်ပြန်အကျိုးသက်ရောက်	
လာမှု	၁၀၅
တန်ပြန်သက်ရောက်မှု	၁၀၇
အလားတူ အသွင်တူ တန်ပြန်	
သက်ရောက်မှုများ	၁၀၇၊ ၂၀၈
	၁၀၉
တန်ပြန်သက်ရောက်မှု	
နိယာမ	၁၀၆
တုံ့ပြန်မှု	၅၊ ၁၀၅

ဆ

ဆင်ခြင်ဉာဏ်စွမ်းအင်	၇၅
ဆင်ခြင်ဉာဏ် အမြော်အမြင်	
နည်းပါးမှု၏ အပြစ်	၇၆၊ ၇၇
ဆင်ခြင်ဉာဏ် အသိဉာဏ်	၁၄၁၊
	၁၄၂၊ ၁၄၄၊
	၁၄၅၊ ၁၄၆၊
	၁၅၀၊ ၁၅၁၊

အက္ခရာစဉ် အညွှန်း

ထ

ထေရဝါဒ ယဉ်ကျေးမှု	
အတွေးအမြင်	၂၁၅၊ ၂၁၆
ထောက်တည်ရာမဲ့ ဘဝ	
ထွက်လေဝင်လေအပေါ်	
စိတ်စူးစိုက်၍ စိတ်ဓာတ်ခိုင်ခံ့	
တည်ငြိမ်စေမှု ကျင့်စဉ်	၁၉၂
ထွက်လေ ဝင်လေအပေါ်	
စူးစိုက် ရှုမှတ်ပုံ	၁၉၅

ဒ

ဒေးကား	၁၄၁
ဒေါသ၏ အကျိုးသက်ရောက်	
လာမှုများ	၁၅၁
ဒေါသကြောင့် ပေါ်ထွက်	
လာသည့် ဆိုးကျိုးများ	၂၁၇
ဒေါသလွမ်းခြုံပေးထားသော	
လူ့ရုပ်ပုံလွှာ	၁၅၁
ဒတ်စ်ဂုပတ	၁၁
ဒွန်တွဲ၍သွားရသော တရားများ	၈၄
ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနိယကံ	၁၁၃
ဒွတ္တဘောင်မင်း	၂၂၂

ဓ

ဓမ္မာရုံ ဓမ္မသတ်ကျမ်းများ	၂၂၂
---------------------------	-----

န

နပိုလီယံ	၂၆
နယူတန်	၁၀၇

နာမ်ဝါဒ	၂၃၁
တရားသေဆန်သော	
နာမ်ဝါဒ	၂၃၁၊ ၂၃၃

ပ

ပရမတ္တသစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း	
သိမြင်သော ပညာ	၈၄
ပူပန်ရတတ်ခြင်းတရား	
ဆယ်ပါး	၁၉၁
ပညာမပါသောသီလ	၈၄
ပညာရှိ	၇၇
ပညာယဉ်တွဲမှု	၇၈
ပစ်ကျူတရီဂလင်း	၈
ပြင်းထန်သော ဆန္ဒ	၃၃၊ ၃၅

ဖ

ဖော်ထုတ်မှု အသစ်	၂၂၉
တီထွင် ဖော်ထုတ်ချက်များ	၂၃၂

ဗ

ဗီဇ	၆၊ ၇
ဗိဿနိုးကိုးကွယ်သည့်	
ဗြာဟ္မဏဝါဒ	၂၁၆
ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု စတင်	
ဝင်ရောက်လာမှု	၂၁၇
ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု အတွေးအမြင်	
ရင်ခွင်၌ ကြီးပြင်းလာခဲ့သူများ	၂၂၄

ဘ

ဘဝဇာတ်သိမ်း မကောင်းနိုင်ပုံ	၁၂
-----------------------------	----

၂၉၀ နန္ဒာသိန်းဇံ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

ဘဝင်မိတ်	၁၀၉၊ ၁၄၇	ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ အဆုံးစွန်	
ဘာထရန်ရပ်ဆယ်	၄၀	သော ပညာအဆင့်	၂၂၈

မ

မကောင်းသောမိတ်ဆွေ	၁၈
မိတ်ဆွေ	၁၈၊ ၁၇၇
မိတ်ဆွေကောင်းအဖြစ်	
ချဉ်းကပ်ပေါင်းဖော်ထိုက်သူ	၁၈၁
မနောက်	၉၉
မနာလို ဝန်တိုမှု	၁၀၈
မလျော့သော ဝီရိယ	၅၃
မဟာယာန	၂၁၆၊ ၂၁၈၊ ၂၂၈
မာန်မာန	၁၀၃
မုံရွေးဆရာတော်	၁၄
မြင်ဝီထိ	၁၄၈
မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု	
အတွေးအမြင်	၂၂၁၊ ၂၂၃
မြန်မာပိုင် ယဉ်ကျေးမှု	၂၁၈
မြန်မာတို့၏ စရိုက်လက္ခဏာ	၂၁၈
မြန်မာ မနု	၂၁၈
မျှော်လင့်ချက်မရှိသော	၁၁၀
မေတ္တာ	၁၄၅
မိုက်ကယ်အိန်ဂျလို့	၁၁၅

ယ

ယထာဘူတကျကျ ရှုမြင်ခြင်း	၂၃၁
ယောဂကျင့်စဉ်	၁၉၄

ရ

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရွှေလျားမှု	
နိယာမ	၁၀၇
ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်	၁၀၉
ရုပ်ရည်လှပခြင်းထက်ပို၍	
မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်းသော	
လှပခြင်းများ	၂၀၉

လ

လူမှု ပတ်ဝန်းကျင်	၁၇
လောကတွင်အလွယ်ဆုံးပညာ	၂၇
လောကသဘာဝဓမ္မတို့ကို	
သိမြင်သော ဉာဏ်ပညာ	၈၄
လောကီဆိုင်ရာ ထမြောက်	
အောင်မြင်မှု	၂၀၆
လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု	
မပါသော သဘောတရား	၈၄
လျစ်လျူရှုခံရသူများ	၃၁

ဝ

ဝစီပရမမိတ်	၁၇၆
ဝစီသင်္ခါရ	၉၉
ဝိဇ္ဇာဝါဒ	၂၃၁၊ ၂၃၂
	၂၃၃၊ ၂၃၅
ဝိပဿနာ	၁၄၇၊ ၁၄၈
ဝိပဿနာဉာဏ်	၂၁၂

အကွရာစဉ် အညွှန်း

၂၉၁

ဝိရိယစေတသိက် ၁၇၃
ဝီလျံဂျိမ်း ၇၉
ဝယ်လင်တန် ၂၆

ဟ

ဟောဂယ် ၁၄၁
ဟတ္ထယောဂ ၂၀၀
ဟိန္ဒူဓမ္မသတ်ကျမ်းများ ၂၂၁

သ

အ

သဘောတရားမပါသော
လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု ၈၄
သမထဝိပဿနာကျင့်စဉ် ၁၉၃
သတိစေတသိက် ၁၇၃
သီဝ ၂၁၉
သီလမပါသော ပညာ ၈၄
သီလနှင့် ပညာ ၂၂၇
သူဘက်ကိုယ်ဘက်ကို
မှန်ကန်စွာ မြင်နိုင်ခြင်း ၂၁၈

အကျင့်စရိုက် ၃၊ ၄၊ ၅၊ ၆၊ ၉
၁၀၊ ၁၇၊ ၂၂၆
အကောင်းမြတ်ဆုံးသော
အကျင့်စရိုက် ၄၁
အကျင့်သီလ ၂၂၆၊ ၂၂၇
အကျင့်သီလ၏ ပကတိ
စင်ကြယ်ခြင်း ၂၂၇
အကျင့်သီလနှင့်
ပတ်သက်သောအမြင် ၂၂၆
အကြားအမြင်တို့များအောင်
လေ့လာဆည်းပူးတတ်ခြင်း ၁၈၇
အကြားအမြင်များသူ ၇၇
အကြိမ်အရေအတွက်များစွာ
ဖြစ်ခွင့်ရခြင်းဟူသော
အကြောင်းတရား ၉
အကျိုးသက်ရောက်မှု
ပဓာနဝါဒ ၇၉
အညတ္တုဟရမိတ် ၁၁၇
အတုံ့အလှည့် ၁၀၄
အတုံ့အလှည့်ဖြစ်စဉ် ၁၀၅
အထုံဝါသနာ ၁၃၊ ၁၆

သေကျွတောင်
ဆရာတော် ၁၁၈၊ ၁၁၉
သောဏ ၂၁၉
သင်္ခါရ ၉၉
သည်းခံသူ ၁၅၀
သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၁၇၃၊ ၁၇၄
သမ္မာသင်္ကပ္ပ ၁၇၃၊ ၁၇၄
သမ္မာအာဇီဝ ၁၇၃၊ ၁၇၅
သမ္မာကမ္မန္တ ၁၇၃၊ ၁၇၅
သမ္မာဝါစာ ၁၇၄
သစ္စယ(ဝါ) သိဉ္စည်းဆရာကြီး ၂၀
သိုင်းရွှက်ဂလင်း ၇၊ ၈
ဩဝါဒ ၂၇၊ ၂၈

၂၉၂ နန္ဒာသိန်းလဲ ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်

အထုံဝသီ	၁၄	အာသဝက္ခယဉာဏ်	၁၉၇
အဆုံးစွန်ကောင်းမြတ်သော		အာသဝနပစ္စယသတ္တိ	၁၁၁၊ ၁၁၃
အကျင့်သီလ	၈၄	အဲလက်ကာရယ်	၂၁၀
အနော်ရထာ	၂၂၂	အင်ဒိုခရင်း ဂလင်းများ	၇၊ ၈
အနုပီယဘာဏီမိတ်	၁၇၉	အင်မယ်နျူရယ်ကန်	၁၁၊ ၇၈
အပရာပရိယ ဝေဒနိယကံ	၁၁၁	အောင်ခဲသည်ကို	
အပြုအမူကို ပြုပုံပြုနည်း	၇၈	အောင်နိုင်သူ	၁၅၀
အပါယသဟာယမိတ်	၁၇၉	အောင်နိုင်သူ	၂၁၁
အဖန်တလဲလဲ ပွားများမှု	၄၀	အောင်မြင်တိုးတက်ရေး	
အမျက်ဒေါသ	၁၀၃	အလုံးစုံအတွက် ပဓာနအကျဆုံး	
အမှန်တရား	၁၄၁	အကြောင်းတစ်ခု	၁၇၃
အလိုရှိရာ ပြီးစီးအောင်မြင်နိုင်			
ရရှိနိုင်ခြင်း၏ အခြေခံ	၃၃		
အရေအတွက်မှအရည်အချင်းသို့			
ပြောင်းလဲသောဥပဒေသ	၉၊ ၁၀		
အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ရန်အတွက်		ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ	၁၄၅
လိုအပ်သော အထောက်အကူ	၈၃	ဣန္ဒြေတည်ကြည်ခြင်း	၂၁၀
အသိပညာနှင့် ပတ်သက်သော			
အမြင်	၂၅၆		
အဟောသိကံ	၁၁၁၊ ၁၁၂၊ ၁၁၃၊		
အလောင်းဘုရားခေတ်	၂၂၂		
အသောကမင်းတရား	၂၁၈	ဥပစာရသမာဓိ	၂၁၄၊ ၂၁၉
အသောကမင်း၏		ဥပယာတကကံ	၁၂၂၊ ၁၁၃
ကျောက်စာ	၃၄	ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံ	၁၁၃
အာနာပါနကျင့်စဉ်	၁၉၃	ဥပတ္တမ္ဘကကံ	၁၁၂၊ ၁၁၃
အာနာပါနကျင့်စဉ်	၁၉၃	ဥပပိဋယကံ	၁၁၂၊ ၁၁၃
အာနာပါန၌ နိမိတ်ထင်ပုံ		ဥတ္တရထေရ်	၂၁၈
နိမိတ်ယူပုံ	၁၉၆		

